BUDAPEST SZÉKES FŐVÁROS LEVÉLTÁRA
Beszerzési napló
évszám 1908
folyó szám 1503

Budapest, 1903. XIII. évfolyam. 1. sz. Boldogasszony hava (január) 10.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

1963

A zsidók kitérése.

Ha európai hittéritők Indiában, Kinában, Persiában, Siámban az arabok között, a mohamedán, Budha vagy más pogány vallást követő bennlakók egy részét áttéritik a keresztény vallásra, vajjon a keresztség felvételével azok megszünnek indusok, kinézerek, persák, arabok lenni s átvedlenek francziákká, olaszokká, spanyolokká, mert azokkal egy hiten levők, római katholikusok; vagy németekké lesznek, mert az ágostai hitvallás szertartásai szerint nyertek keresztséget?

De jöjjünk közelebb!

Ha nálunk egy czigány, ki a római katholikus anyaszentegyházban született, később áttér az ev. ref. vallásra, megszünik-e az áttérés által czigány lenni és azonnal felcsap-e fajmagyarnak, mivel a fajmagyarok nagyobb része az ev. ref. vallást követi?

Ezt senki sem állitja, senki sem hiszi!

Miért van hát az, hogy a sémita fajhoz tartozó, tehát arabbal, czigánynyal rokon, Mózes törvényeit követő zsidókról sokan abban a tévhitben vannak, hogyha a zsidó felveszi a keresztséget, beolvad valamely nemzetbe, magyarrá, németté, francziává lesz?

Hisz a zsidó épp ugy más faj, más náczió, mint a kinai, persa, indus, arab vagy czigány. Sőt mindazoknál szivósabban ragaszkodik fajának, vallásának tisztán való megőrzéséhez, szeparáltságához, mit fényesen bizonyit kétezer éves szétszórtságában való megmaradása, állásfoglalása Európa külömböző nemzeteivel szemben. A harcz, amit évszázadok óta folytatnak az egyes nemzetek a zsidó befolyás ellen, ma már a zsidó uralom ellen.

Egy izben már volt alkalmam e lap hasábjain e kérdéssel foglalkozni. Akkor azt mutattam ki, hogy a zsidó, amig Mózes vallását követi, nem olvadhat be egy nemzetbe sem, nem tud benne kifejlődni a hazafiui érzés, most pedig kimutatom — és pedig kizárólag zsidó kutfőkből — hogy a zsidó, ősi vallásának szinleges elhagyásával, más felekezetbe való belépésével sem szünik meg zsidó lenni, nemcsak azért, mert faji jellegénél fogva ez képtelenség vérvegyülés nélkül, de mert a zsidók, ugy évezredek óta, mint a mai napon, nem meggyőződésből tértek és térnek át más vallásra, de éppen ellenkezőleg azért, hogy ez által is a zsidó ügynek tegyenek szolgálatot, hogy valami oly előnyhöz jussanak, amit mint zsidók csak áldozatok árán érhetnének el.

A zsidóknak az ős vallásról való szinleges áttérése már két évezred előtt is divatozott, már akkor is előnyök kinyerésére alkalmas lévén szerintük e *komédia*.

Jason és *Menelaus* főpapok, Antiochus Epiphanes syriai király uralkodása alatt, a görög istenek tiszteletére divatba hozták a harczi játékokat és szinleg a zsidó vallás megszüntetésén fáradoztak, csakhogy a főpapi méltóságot megtarthassák s igy sikerrel szolgálják a zsidók ügyét.

Alcimos főpap Backhidésnek lett hive, sőt Makabeus Juda megöletésében is részt vett, hogy méltóságát és az azzal járó befolyást a zsidók javára érvényesitse.

Herodes, hogy Judea királyává lehessen, Jeruzsálemben egészen római mintára pompás szintereket létesitett, a császárok tiszteletére nyilvános játékokat rendezett, szobrokat állittatott és gunyolta a zsidók szertartását, szóval a rómaiak isteneinek áldozott, remélve, hogy igy használhat népének.

Krisztus születése után, körülbelül 110-ig, hogy hány zsidó vette fel a keresztény vallást, hány tért ismét vissza Mózeshez, ezt kimutatni lehetetlen, miután adattal nem rendelkezünk, annyit azonban tudunk, hogy a Jáfet nemzetségéből származó zsidók, akik magukat kazároknak nevezték és királyságot képeztek, áttértek egy időben a keresztény, majd a mahomedán vallásra, de a IX-ik században már ismét Mózes vallását követték.

Több jelenség szól továbbá amellett, hogy a X-ik században Spanyolországban élt *Chaszdaj ben Izsák ben Sáfruth*, ki ott magas állást töltött be és a zsidóknak az egész világon segitséget adott, egy időben szintén eltért ősei hitétől.

A XII-ik században már gyakoriak voltak a kitérések, alig volt európai állam, ahol több zsidó ne tért volna át a keresztény hitre, de mindezeket felsorolni szükségtelennek tartom. Elég, ha megemlitem, hogy a zsidók legnagyobb vallástudósa, a Thora magyarázója, a Thalmud rendezője, *Mózes ben Maimon* rabbi, akit közönségesen *Maimonidesnek* neveznek, 1148 körül szintén felvette a keresztséget, hogy a zsidóknak könnyebben legyen alkalma tanait átadni, őket az igaz valláshoz és nemzetiségükhöz való ragaszkodásra buzditani.

Annak illusztrálására pedig, hogy a keresztény hitre tért zsidók még századok mulva is zsidók maradtak és kedvező idő jöttével ismét nyiltan zsidóknak vallották magukat, felemlitem az *Acosta*-családot, mely Portugáliában élt és fiuról-fiura keresztény volt egész Acosta Gábrielig (Uriel), ki ismét visszatért ősei hitéhez.

S mit szóljak a mai korban áttérő zsidókról?

Ha én, keresztény ember, állitom, hogy a zsidók ma sem meggyőződésből térnek át, de önérdekből, a faj helyzetének javitására, azzal vádolhatnának, hogy elfogultság vezet, tájékozatlan vagyok.

Átveszem hát egy zsidónak e tárgyban irott nyilatkozatát, betüről-betüre czitálva.

A zsidó, aki e czikket irta, nem kikeresztelt, neve: *Szabolcsi* Miksa. Nem is valamely antiszemita lapnak irta, mert a czikk az *Egyenlőség* mult évi január 25-iki számában jelent meg és nem is csak ugy unalomból lett irva, hanem egy tekintélyes lapszerkesztőnek a kikeresztelkedése alkalmából.

Többek közt igy ir Szabolcsi Miksa a zsidók kikeresztelkedéséről:

„Meturgeman . . . A Magyar Szó, mely Pályi Ede dr. lapja, aki, ahol csak teheti, mellét verdesve hirdeti jó zsidó voltát, f. év január 21-iki számában egyházi beszéd jelent meg, melyet, ugymond a főlirat, *Haypál* Benő budai ev. ref. lelkész müvelt izraelita férfiu kikereszte-

lése alkalmából mondott el. Csillag alatt meg ezek a sorok olvashatók:

„E szép egyházi beszédet, amelyet mi sok müvelt izraelita férfi és nő tanulságául s megszivelésèül közlünk, kérésünkre szivességből engedte át nekünk *Haypál* Benő budai ev. ref. lelkész ur.“

A zsidó hitü szerkesztő ur, ki sok müvelt izraelita férfinak és nőnek megszivelésre ajánlja a budai református lelkész keresztelő beszédét, miért nem szíveli meg azt első sorban maga? Hisz ő is müvelt izraelita férfi!

Lehet különben, hogy ez a mi reklámáczión elkésett, amennyiben a Budán megkeresztelt müvelt izraelita férfi maga Pályi Ede dr. volt . . . Pályi Ede dolga különben meglehetősen mellékes. Felismerte ferde helyzetét, belátta, hogy zsidó volta szemrehányás a reformátusságra, melynek felekezeti lapját szerkeszti és mert a lapot feladni nem akarja, feladja a zsidóságot . . .

Ahol a hatalom, a befolyás, az állások a protestánsok kezében vannak, ott a zsidó leginkább a protestáns vallásokra tér. Mert csak nem olyan naiv a tiszteletes ur, hogy azt higyje, hogy a zsidó meggyőződésből tér ki. Aki kitér, akar valamit. Ha érdeke ugy kivánja, reformátussá lesz, de nálunk, mint katholikus államban, érdeke inkább talál kielégitést a katholikusoknál.“

Ezt mondja egy zsidó a kitérésekről.

Ebből sok mindent meg lehet tanulni. Először, hogy zsidó meggyőződésből ma sem tér ki, csak előnyért; másodszor, hogy a zsidó kitérés után is zsidó marad; harmadszor a zsidó azért tér ki, hogy a keresztény felekezetek ügyeiben is döntő szerepet, befolyást nyerjen és végül, hogy a zsidóság hazánkban már oly nagy hatalom, amely nem tartja szükségesnek eltitkolni a módot, amelylyel egyes esetekben uralomra jut.

Mindezekből pedig az tünik ki, hogy a keresztviz sem változtat a zsidón. Marad az, amig él: zsidó.

Igy nagyon tévednek azok, akik azt vélik, hogy a zsidó más anyagból van gyurva, mint a kinézer, indus, arab vagy czigány.

Bök Péter.

Hivataloskodás.

— Gróf Széchenyi Istvántól. —

Mik magasb lépcsők az országos szerkezetben, és ennek oly integrans részei, mikép azokat sem belülről rozsdának, sem kivált kivülről szennynek érni nem szabad, s melyek ekképp mindkét részről megbecsülendők, éppségben tartandók; mik azonban mégis mindig csak oly kvalifikácziók, melyek mert kivülről jönnek, természetesen az illetőknek is csak külsejét állithatják — valamint a népkegyelem is, mert hiszen ez is csak a külsőt illetheti — szebb szinekbe, magasabb fénykörökbe, midőn igazi becsét, igazi nagyságát kiki csak önmaga határozhatja el; s e tekintetben isten és ember előtt bátran elmondhatom: hazafiságom és lelkem röpte mindig magasabb volt, mintsem hogy oly világi fénypontokra, mint egy hivatalnoki vagy főczimzeti polcz, mindenkoron fentebbről ne néztem volna le, vagy magamban éppen valami szükséget éreznék, az élet zivatarai és fergetegei közt, mikép aztán el ne bukjam, az efféle eminencziákhoz kapaszkodnom; s hogy valóban mindig nemesebb vágy és magasabb czél lebegett előttem, mint elnöki szék vagy azon kappanrepülési szféra, melyre felvergődve nem egy földink olvadoz kéjérzettől tüstént; feje, melyen a halhatatlanság koszoruját véli, szédeleg, s magát bona fide a haza legnagyobb háladatára hiszi érdemesnek, ha zug szónoklatára az annyira kompetens kiskoru ifjuságnak jutalomvihara, vagy plane ha a nemzet nevében (!) országos érdemeiért (!) kellőleg megfáklyazenézi őt néhány jó pajtás, és ezek mögött a részint nevető, részint boszankodó, legtöbbnyire pedig ácsorgó sokaság!

Vagy talán pénz csábitott volna el? Ez sem, mert hiszen nem huzok fizetést. De ez alkalommal mégis el akarom mondani, vagy inkább röviden ismételni, pénz körülti eszméimet.

Lássátok, barátim, a pénzt kiki szereti, csakhogy az individuális jellem árnyéklatai szerint ezt az egyik egyenesen bevallja, a másik, a furfangosabb pedig ezt nem teszi; az egyik becsületes fáradság után iparkodik ahoz jutni, a másik könnyebb szerrel; az egyik a közjólét után remél szintén jobb lábra kaphatni, a másik ellenben a közjóiét rovására, vagy spoliácziók által iparkodik gyarapulni, meggazdagodni; s igy tovább.

Én azok közé tartozom, kik nem titkolják, hogy szeretik a pénzt, de becsületes uton, fáradság és a haza java után. S mily lárma volt, mikor én ezt legelsőben több évvel ezelőtt leplezetlenül kitártam! és mily indignáczióval viseltetett irántam a megbotránkozottak tábora! Ez pedig Magyarországon, fájdalom mondani, tán a legnagyobb párt, melylyel egész Európát meg lehetne győzni, melyben tiz közt legalább is kilenczet, nem ugyan „elűlről“, de „hátulról“, jó móddal valóban még kevéssel is megkenhetni!

Zsidó községi jegyzők.

Lesujtó és szomoru hirt közlünk olvasóinkkal. Ott, ahol a gyökere van az állami életnek, szomoru tünetek mutatkoznak. A községi életből, mint tiszta forrásból, kellene az állami életnek fakadnia. Ez a tiszta forrás meg van mérgezve. *Szaporodnak a zsidó jegyzők.* Szavahihető tájékozott tekintély közölte velünk, hogy *száznál* több községi jegyző van hazánkban. Szégyelhetik magukat a lelkészek, alispánok, főszolgabirák, hogy ez megtörténhetett. Zsidó biró, zsidó nótárius, zsidó országgyülési képviselő, zsidó állami tisztviselők, zsidó orvosok, zsidó ügyvédek, csak a szegény nép a magyar, mely huzza az igát és tartja a vérét szivó pióczákat. Mézét, mákját nekik adja és neki a morzsa marad. Bizony jó volna egy kis ébredés.

Országos Magyar Kereskedő-Egylet.

Sándor Pál a magyar képviselőház zsidó tagja egy *Országos Magyar Kereskedő-Egyletet* alakit. A zsidó kereskedők táborba szállása ez a magyar földbirtokosság és valószinüen a szövetkezetek ellen. Ha a földbirtokosok tovább is ilyen kitartó munkát folytatnak, mint eddig, ha a termékeket szövetkezeti alapon tudják értékesiteni, a zsidók kezéből kiveszik a kereskedést. És ha nem igy lesz, annak maga az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* és annak egyik tárogatója a *„Hazánk“* az oka. Ez a lap a zsidókérdéssel ugy van, mint Pilátus, itél, de mossa a kezét. A magyar gazdáknak nem lehet a zsidó czimboraságra okuk. A gazdákat a zsidók tették tönkre közvetve és közvetlenül. A zsidó kereskedők a magyar gazdák zsirján hiztak meg. A *„Hazánk“* mégis tiltakozik az antiszemitizmus ellen, ami az egyetlen hazafiság, a többi csak vizet hajt a zsidók malmára. A *„Hazánk“* undorral utasitja vissza az antiszemitizmust és a felekezeti gyülölet vádját. Nincsen helyén, hogy éppen a *„Hazánk“* teszi, mely lap zászlajára olyan elveket irt, melyekért az antiszemitizmus is küzd. Mi nem felekezetek ellen gyülölködünk, sőt inkább azt akarjuk, hogy minden *keresztény felekezet kössön a zsidó faj ellen szövetséget* és védje a keresztény iparost, kereskedőt és földmivest. Ha a *„Hazánk“*-nak nem ez a czélja, ugy tévesztett utakon jár. Szakitson Pilátussal és lépjen a valódi ösvényre.

Villamostelep Budán.

Nagyon életrevaló s a budai részekre hasznos hirt olvastunk a Budapesti Hirlapban a budai villamostelepről, mit vagy a Lágymányoson vagy Ó-Budán helyeznek el. Ha ez meglesz, ugy minden szóvirág nélkül szólhatunk Buda emelkedéséről s a hajdan virágzó budai kisipar lábraállitásáról.

Ugy értesülünk, hogy ennek a vállalatnak létesitése már csak rövid idő kérdése. Még e hónap elején megkezdte egy szükebb körü bizottság a kérdés tanulmányozását s nehány napon belül megalakul a szindikátus, mely ezt a nagyszabásu tervet meg akarja valósitani. A budai elektromos mü előkészitő-bizottságának az a czélja, hogy behálózva a Duna jobbarti részeket, olcsó, a petróleumnál alig magasabb árak és méltányos föltételek mellett lehetővé tegye az elektromos áramnak a budai közönség által való nagymértékü igénybevételét.

Igen fontos szempontok füződnek ahhoz, hogy egy megfelelő elektromos áramforrás ily intencziók mellett bocsáttassék rendelkezésére a közönségnek. Fontos ez első sorban közegészségi, közbiztossági, kényelmi és takarékossági szempontból, de fontos ezeken kivül főleg iparfejlesztési szempontból is. A budai részek már régen pangó kisiparának hatalmas lendületet adna a kisiparosok termelő- s versenyképességének ily módon való fokozása.

A Duna-jobbparti városrésznek eminens városfejlesztői érdekei is füződnek eme villámos áramfejlesztőmü kérdéséhez; a lágymányosi telep gyorsabb kiépülése, a Gellért-hegygyel kapcsolatos tervek megvalósitása, a budai fürdők fejlesztése, a külső részek megvilágitása, stb. A budai villámostelep helyéül a Lágymányos van kiszemelve. Az az eszme is fölmerült, hogy a telep Vörösvár határában, az ottani szénbánya mellett épittessék, miáltal a telep üzeme igen kedvező lehetne. Az erre vonatkozó tanulmányok folyamatban vannak. Az a körülmény, hogy a budai elektromos münek létesitése érdekében inditott mozgalomhoz az érdekelt kerületek legtekintélyesebb faktorai csatlakoznak, biztos reményt nyujt arra, hogy ez a fontos intézmény a jobbparti közönség örömére rövid időn belül meg fog valósulni.

Nagyon helyes és kivánjuk, hogy mielőbb meglegyen, csak azt szeretnénk, ha a főváros maga épittetné és házi kezelésbe venné. Szép jövedelem lenne.

Röck István gépgyára.

A magyar gyári ipar diadalának mondhatjuk, hogy *Röck István* gépgyára fennállásának századik évét betöltötte. Uttörő volt ezen a téren s tisztességesen, szorgalommal, szennyes üzletek kikerülésével világhirt vivott ki magának. A Röck-gyár a magyar iparnak és gazdaságnak fellendüléséhez tekintélyesen huzzájárult kitünő és tartós gyártmányaival. Adja az Isten, hogy ez a tiszleletreméltó czég a betöltött száz év után is virágozzék és soha meg ne szünjön a magyar gyáriparban s őrizze meg továbbra is keresztény szellemét. A gyár fennállásának századik éve emlékére diszes naptárt adott ki.

Vendéglősök szövetkezete.

„Ez az érdekes alakulás tényleg megtörtént és pedig *Palkovics Edének*, a budapesti „Angol királynő"-i vendéglő tulajdonosának elnöklete alatt. A gyülésen körülbelül ötvenen jelentek meg, kimondották a megalakulást és azt, hogy a szövetkezet országos jellegü lesz és nemcsak Budapesten fog müködni, hanem az ország vidéki városaiban is fiókokat tart. Sok sikert kivánunk ez alakulásnak és reméljük, hogy az nem is fog elmaradni, mert a gondolat egészséges, a budapesti szállodások pedig ügyes emberek. Érdekes, hogy a kisebb merkantilista lapok bojkottal fenyegetik a szövetkezetbe álló vendéglősöket, oly módon, hogy a kereskedelmi utazókat elvonják a szövetkezetbe állott vendéglőtől. Ez azonban, azt hiszszük, legalább is nehezen fog menni."

Ezt a hirt a „Szövetkezés" czimü lapból veszszük át és felhivjuk a keresztény vendéglősöket, hogy lelkesen karolják fel a nemes eszmét. A kereskedelmi utazóktól nem sok haszna van a vendéglősöknek, ezek többnyire közönséges garasokra néző vigéczek. Az a fő különben, hogy zsidót ne vegyenek be a szövetkezetbe és zsidótól semmit se vásároljanak.

Haladás.

Különféle jótékony kiállitások és vásárok voltak karácsony első napjaiban. Dicséretes, ha a nő hivatása egyik koronáját teszi fel ékességül a jótékonyság munkájával. Ezeknek a jótékonykodásoknak másik oldala azonban nagyon veszedelmes: A keresztény nők összevegyülnek a zsidó nőkkel. A zsidóság a feltünő jótékonyság gyakorlásával akarja feledtetni elkövetett büneit. Zsirt és hust vitt el s ujságnyugtázás és hirdetés mellett visszaadja a morzsát. Szegénységi bizonyitvány az a keresztény nőkre nézve, ha magukban nem tudnak ilyen kiállitásokat rendezni. Mellékoka a zsidónőkkel való jótékony czélu összevegyülésnek az, hogy a zsidó sajtó különben nem verné a dobot. Nincsen is rá szükség; ami magától nem jön össze, ilyen uton az nem egészséges s az se baj, ha elmarad, mert jut ugyan a kitüzött czélra valami, de az egyesek öltözetekben, bérkocsiköltségekben sokkal többet áldoznak és a jórész a maga megerőltetésével, azért, hogy a hiuság vásárján szerepelhessen. A jótékonyságot ne reklam ösztönözze, hanem fakadjon a szivből s kerülje a feltünést.

Zimándy Ignácz.

Zimándy Ignácz, nyugalmazott török-bálinti plébános, volt országgyülési képviselő, az „Ébresztő Hangok" szerkesztője, 72 éves korában meghalt. A megboldogult kiváló jótékony ember volt, ki sok hazafias és irodalmi czélra áldozott. Török-Bálint község hálásan emlékezik buzgó papjára, ki ott a saját költségén számtalan középületet emelt. Alig van ember ott, akivel jót nem tett volna. A magyarosodás ügyét lelkesen szolgálta. Kossuthról kiadott adataiért a zsidó sajtó nagy vihart korbácsolt fel és olvasatlanul eltiltatta ezeket a müveket, melyek hat vaskos kötetben jelentek meg és forrásmüvek lesznek egykor. Beksics erősebben és önállóan irt s ezért megjutalmazta, az antiszemita Zimándyra rázudult a zsidók által félrevezetett közvélemény. Temetése megható volt. Számos tisztelőin kivül Török-Bálint lakossága, a Zimándy Ignácz segélyegylet zászlóval kivonult és ugy kisérte buzgó imával a németvölgyi temetőbe. Nyugodjék békében!

Uj hirlapirodalom.

A zsidó élelmesség, hogy árjegyzékeit ujságbélyeggel küldhesse el, uj hirlapirodalmat alapitott. A czégek árjegyzékeiket naptár, irodalmi értesitő, közlöny alakjában évenkint négyszer adják ki s időszaki folyóiratokat illető kedvezményben részesülnek s az államot megkárositják. Megnevezik a megjelenés idejét, szerkesztőt és kiadót. Az állam megadja erre a hirlapbélyegkedvezményt. Inditja erre a kereskedelem és ipar emelése. Emeli pedig a zsidó ipart és kereskedelmet s mig az virágzik, a keresztény ipar és kereskedelem tengődik, vergődik és kimulik.

Tüzek, büntettek.

Megint voltak tüzek a székesfővárosban s megint zsidóknál. Csalásaik, lopásaik, uzsoráik tudositásai hemzsegnek a törvényszéki rovatokban, melyeknek hősei mind zsidók. Csudáljuk a királyi ügyészségeket, biráinkat és jogászainkat, hogy a zsidókérdéssel nem foglalkoznak s a megelőzésre nem gondolnak. Az a faj, mely ily nagy százalékban követ el büntetteket, mégis kikerüli azt, hogy a törvényhozás és jogszolgáltatás rászánná magát a gyökeres orvosszerekre.

Zsidó regények.

A zsidók most már minden félelem és szemérem nélkül hirdetik nemzetközi elveiket nem csak lapjaikban, de regényeikben is. Két regény került a könyvpiaczra, amelyekben a zsidók dicsőségét irják le s a magyar faj ellen kelnek ki a szerzők. Ha a türelemre valaki nagy dijat tüzne ki, a magyar azt okvetlen elnyerné. Igaz, hogy türőké és szenvedőké a mennyország, de nem Magyarország.

Kishirdetések.

A királyi ügyésznek s a rendőrségnek hivatalból kellene üldözni a Kis és Apró hirdetéseket. A zsidó lapoknak jó üzlete ez, de valóságos büngyár. Itt készülnek a sikkasztások, biztositékszédelgések, káros versenyek és keritések, hamis bukások, melyekben tündökölnek a zsidók.

Zászlónk.

„Zászlónk" a czime annak a havonkint egyszer megjelenő, diszes kiállitásu, vallásos és hazafias tartalmu ifjusági lapnak, mit a keresztény magyar ifjuság épülésére *Izsóf Alajos* sok tapintattal szerkeszt. Előfizetési ára egy évre 2 korona, (VII., Damjanich-utcza 50. szám.) Becsületére válik a szerkesztőnek és a munkatársaknak, hogy a hasznost és szépet egyesitve el tudják találni a kellő mértéket. Szivet, lelket nemesitő s az önképzést előmozditó lap a „Zászlónk" s méltó arra, hogy minden magyar család, amelyik teheti, megrendelje. Már a zsenge korban vigyázzunk arra, hogy mit olvasson a keresztény gyermek s ne engedjük, hogy idejekorán mételyezzék meg gondolkodását a zsidó ifjusági lapok.

Az Első Leánykiházasitó-Egyesület, mint szövetkezet, gyermek- és életbiztositó-intézet. Mult év deczember hónapjában 1,664,300 kor. értékü biztositó ajánlatot nyujtottak be és 1,443.600 korona értékü uj biztositó kötvényt állitottak ki. Biztositott összegek fejében 49.178 korona 79 fillért fizettek ki. 1903 január 1-től 1903. deczember 31-ig 19,072.400 kor. értékü biztositó ajánlatot nyujtottak be és 15,009.200 korona értékü uj biztositó kötvényt állitottak ki és a biztositott összegek fejében 810.130 kor. 52 fillért fizettek ki. Az intézet fönnállása óta biztositott összegek fejében 8,303.630 korona 92 fillért fizettek ki. A felügyelő-bizottság miként az előbbi években is, deczember 31-én tartott ülésében az intézet pénztári és vagyoni állapotának fővizsgálatát megtette és megállapitotta, hogy az intézet vagyona a következő értékekben van elhelyezve és pedig: Intézeti házak beruházó értékben: Teréz-körut 40—42. számu épület 833.893 korona 44 fillér, Kerepesi-ut 20. 665,887 korona 53 fillér, Váczi-ut 4. 616.293 korona 58 fillér. Értékpapirok névértékben: Magyar koronajáradék 1,900.000 korona. Budapest székesfővárosi kölcsön 900.000 korona, I. rendü záloglevelek 3,050.072 korona, kölcsönök kötvényekre 437.673 korona 38 fillér, takarék- és banktétek 1,398.854 korona 32 fillér, hivatalnoki nyugdijalap betét 129.147 korona 93 fillér, pénzkészlet 33.099 korona 43 fillér. Összesen 9,964.921 korona 61 fillér. Ez az intézet a gyermek- és életbiztositás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb dijtételek és legkedvezőbb föltételek mellett.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Olcsó.

Hegedülni tanitok jó czigányos modorban, ugyszintén kottából is óránként 70 fillérért. Czim: Hackl Andor Budapest, I., Mozdony-ut 17. szám.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

A bátor keresztényekhez!

A Keresztények Lapja *szövetségre hivja fel az összes keresztény felekezeteket a zsidóság ellen. Ez a szövetség a törvények és jogrend megsértése nélkül, kerülve piszkolódást, szitkolódást, személyeskedést, tisztességes fegyverekkel küzdjön a zsidóság ellen. Tegye ki-ki a magáét, gyengitse saját eszközeivel a zsidóság hatalmát és foglaljon vissza valamit abból a térből, mit elhóditottak. Erre ösztönözi, lelkesiti a kereszténveket a Keresztények Lapja. Mutatvány számmal szivesen szolgálunk. Keresztény czégeknek czimét egész évben közöljük az évi előfizetésért s a lapot is küldjük. Akik tehetik fizessenek elő több példányra, hogy szövetkezeteknek, tanitóknak, segédlelkészeknek, kisebb iparosoknak, keresztény köröknek, gazdaköröknek, tanulóknak leszállitott árban adhassuk a lapot.* **Azaz 30% engedménynyel.**

A **Keresztények Lapja** *előfizetési ára egy évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.*

A **Keresztények Lapja** *ápolja* **Széchenyi István** *szellemét, csepegteti, terjeszti eszméjét, aminél fogva különösen a szülők vehetik nagy hasznát. Szerkeszti* **Erdélyi Gyula.** *Kiadóhivatal I., Krisztina-körut 101.*

Csakis keresztény czégeket hirdetünk és csak keresztényektől fogadunk el előfizetést.

Csak egy próbába kerül . . .

Szép régi, ősi szokás szüret után a disznótor,
Mert hurka, kolbász után izlik hajnalig a jó bor!
Az obstrukcziónak is csak ugy van jogosultsága,
Ha jóllakott az ember és tele a bugyellárja.
Aspiráljunk tehát tovább, és menjünk el a
[„*Nagy*"-hoz,
Várjunk, együnk-igyunk addig, mig *Chlopy* jobb
[hirt nem hoz.
Hirül adjuk végül, hogy ez csak *szombaton*
[kapható,
Melyhöz animó és egy kis aprópénzecske való.
Itt a czime „*Nagy*"-nak precziz, hogy máshoz.
[el ne tévedj!
Gourmand vendéglő a neve, *Krisztinakör* hat-
[vanegy (61).

Épp most jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában a

MAGYAR REMEKIRÓK

negyedik sorozata.

A negyedik sorozatot különösen a **Széchenyi-kötet** teszi érdekessé. Ezt **Berzeviczy Albert** állitotta össze a legnagyobb magyar müveiből s oly bevezetéssel látta el, mely essay-irodalmunkban kiváló helyet fog elfoglalni. — Nagy figyelmet fog kelteni a **kurucz-költészet** kötete is, melyet **Erdélyi Pál** szerkesztett nagy rátermettséggel. — Ezenkivül **Vörösmarty** IV. kötete, **Tompa** II. kötete és **Kisfaludy Sándor** I. kötete jelentek meg a sorozatban. Az utóbbihoz **Heinrich Gusztáv** irt nagybecsü bevezetést.

A három sorozatban a következők müvei jelentek meg:

Arany János, Csiky Gergely, Czuczor Gergely, Garay János, Kazinczy Ferencz, Kölcsey Ferencz, Kossuth Lajos, Reviczky Gyula, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vajda János, Vörösmarty Mihály.

A Magyar Remekirók 55 kötetben jelennek meg 220 kor. árban.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a Franklin-Társulat.

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a BUCZÁK ÁGOSTON a 40 év óta fennálló **butorraktárát és kárpitos műhelyét** átvettem és azt Buczák A. utóda BÁRD TIVADAR czég alatt tovább vezetem. Amidőn a t. közönséget arra kérem, hogy ugy mint elődömet engemet is nagybecsü bizalmával megtisztelni sziveskedjék, előre is biztositom, hogy egyedüli törekvésem az leend, hogy t. vevőimet a legjobban és legpontosabban kiszolgálhassam. Megjegyezve még, hogy üzletemben leginkáb saját készitésü butorokat és kárpitos munkákat tartok raktáron.

Magamat ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel

Buczák A. utóda Bárd Tivadar.

II. ker., Fő-utcza 32. sz. (Kapuczinus-zárda.)

Keresztény czégek.

Dávid Károly es Fia, dobozgyár. I. ker., Mészárosntcza.

Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.

Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállitó, czukrászat és fehérsütöde. I., Attila-utcza 77. sz.

Littke L. cs. és kir. udvari szállitó budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.

Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.

Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utcza.

Hartmann István, czukrászda és fehérsütöde. I. ker. Krisztina-körut.

François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.

Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherczeg Sándor-utcza.

Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.

Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánczhid-utcza 5.

Goszleth István, fényképész. IV. ker., Kristóf-tér.

Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utcza.

Gerendai és Fia, sirkő raktára. V. ker., Mária Valéria-utcza.

Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.

Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utcza.

Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utcza végén.

Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.

Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherczeg-utcza.

Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utcza.

Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.

Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).

Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.

Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.

Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utcza.

Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váczi-utcza.

Mihalovics J. Kalapkereskedés. I., Alagut-utcza.

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utcza 7. Telefonszám: 11—48.

Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherczeg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.

Józsa Pál, férfi szabó. I., Alkotás-utcza 21. sz.

Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váczi-utcza 13. szám.

Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.

Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.

Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.

Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Fő-utcza 7. sz.

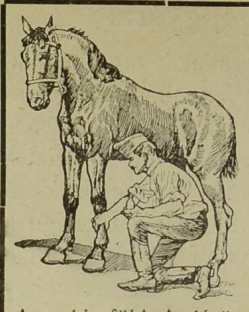

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA"

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntöde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó- és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferencziek-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább egyenes

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és holyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt . . .
Ujra ott van **Lipót.**

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1903. XIII. évfolyam. 2. sz. Boldogasszony hava (január) 20.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Magyar lélek.

Herczeg Ferencz a Petőfi-társaság közgyülésén tartott elnöki megnyitójában sok igazat mondott. Kijelentette, hogy *ha szépirodalmunk végső czéljaiban öntudatosan nemzeti is, szerves alkotásaiban öntudatlanul sok idegen elemet rejt magában.* Magyarul beszélünk és érzünk, de az eszünk járása, az erkölcseink már alig magyarok. Jobban ismerjük az idegen országokat nyugtalanitó kérdéseket, mint azokat, melyeken a magyar nemzet jövője fordul...

Őszinte és igaz szavak ezek. Annak, amit én huszonöt év óta irok, mire ébreszgetek, viszhangjai, s adja Isten, hogy hatása mélyebb, nagyobb legyen, mint az én szavaimnak s az is kövesse, aki elmondotta.

„Irodalmi életünkben ma nagy szerepe jut a szinpadnak. Ez az a fórum, ahol a közönség legkönnyebben veszi észre a költőt és ahol legszivesebben hallgatja meg igazságait, vagy hazugságait. A mi különös viszonyaink mellett különös sulyt kell vetnünk a hatalmas müvelődési tényezőre, melyet a szinpad képvisel. Tudjuk, hogy a magyar faj hegemoniájának, melyet valaha fölényes katonai tulajdonságai biztositottak, ma jóformán csak kulturális alapja van. Magyarország nem azért nemzeti állam, mivel a fajmagyarság tulnyomó fizikai erőt képvisel a nemzetiségek széthuzó igyekezetével szemben, hanem nemzeti állam azért, mivel az országnak egységes, még pedig magyar kulturája van. Eredeti nemzeti müvelődést e földön ezer esztendő óta csak a mi fajunk tudott produkálni és aki az országban — legyen bármilyen anya szülöttje — kulturális életet kiván élni, annak nyelvében és gondolkozásában magyarrá kell lennie. A magyar kulturális politika czélja nem a nehezen mozgatható nemzetiségi tömegek megmagyarositása, hanem az ország vezetésére hivatott szellemi intelligenczia kulturális egységének megóvása és müveltségi szinvonalának emelése. Ha a magyar ember átlag müveltebb lesz az országban lakó minden idegennyelvü embernél, ha az intelligenczia első föltétele a magyar müveltség lesz: akkor magyar is lesz az ország.“

A *Herczeg Ferencz* megnyitójában ezek is olyanok, amit minden magyarul érző és gondolkodó ember elfogadhat és munkássága irányául szabhatja a magyar iró, ha még van egynehány az országban.

Hogy van-e? arra nézve a kételkedésnek nyit utat *Rákosi Jenő* pohárköszöntője, ki bizony tarthatott volna fenn, nevelhetett volna a maga hatalmi körében nem egyet, ha a *modern és magyar* összeférhetlen jelszavak hangozatásával és müvelésével maga is le nem tér a valódi szinmagyar irodalom utjairól és le nem téríti a közönséget.

Rákosi Jenő pohárköszöntőjében azzal a jelenséggel foglalkozott, hogy noha ujabban divatba jött, hogy régi irók nevével irodalmi köröket alkotnak, soha a magyar élő irodalom elszakadtabb nem volt a régiek hagyományától, befolyásától, mint most. Az is egy jelenség, hogy a közönség az irodalmi köröket soha ugy nem kereste, mint most, elmegy a fölolvasásra, mint valami látványosságra, de belsőleg elszakadtak az irók a közönségtől és uj szálakat nem kötöttek. Azok, akik a Társaságot vezetik, ezeket a szálakat kössék ujra meg.

A *Magyar Könyvtárban* a Petőfi-társaság közgyülése előtt jelent meg *Balogh Pál* egy kis füzete, a *Magyar Faj Uralma* czimen, mit azzal fejez be, hogy államélet az ország területén csak addig lesz, mig magyar hegemon erők élnek benne s szervezetéből a *magyar lélek* el nem költözik.

Amiről Herczeg Ferencz értekezett, azt *Balogh Pál* rövidebben teszi érthetővé. Jó sorsunk biztositéka, ha van *magyar lélek,* balsorsunk oka, ha nincsen *magyar lélek.*

Van-e még magyar lélek, amely élteti az irodalomban a magyar szellemet és vérébe meggátolja az idegen elem behatolását?

Élő magyar lelket keveset találunk s jobbára elköltözött magyar lelkek példáján és nyomában haladhatnak s hogy haladhassunk, nem szabad himezni-hámozni, hanem a magyar lelkeknek el kell válni a zsidó lelkektől.

Herczeg Ferencz feljajdul az állapotok felett, de abban a társaságban, melynek annyi zsidó tagja van, őszinteségét nem tárta fel egészen s azt nem merte kimondani, hogy a mai irodalmi bajok, a magyartalanság, az idegen szellem okai a zsidók és mindaddig máskép nem lesz, mig a magyar irók és a magyar olvasó közönség a zsidóktól el nem szakad s a régi hagyományokhoz nem tér vissza s *nem a zsidó lélek, de a magyar lélek* uralkodik, mely nagyon gyorsan vándorol és költözködik ki a magyar állam, társadalom és irodalom szervezetéből.

Magyar lélek, magyar sziv gyilkosai a zsidók. A velük együttélés csak szaporitja a gyilkosságot... Szép szavak nem érnek semmit. Csalhatatlan és biztos orvosság a különválás. Az ember az állatfajokat óvja a mételytől s oly könnyelmü, hogy a saját keblén dédelgeti.

Erdélyi Gyula.

Széchenyi és az anyák.

Müvelt magyar család el nem lehet anélkül, hogy az anyák gróf *Széchenyi István* müveit ne olvasnák. Az irónőknek lenne feladata az, hogy gróf Széchenyi István elveiből, eszméiből gyöngysorokat füznének és a magyar anyák figyelmébe ajánlanák.

A legnagyobb magyar gondolatai a jó nevelést segitik. Igazzá, őszintévé, jellemessé, bátorrá képezik az ifjut. A magyar anya, ha Széchenyit állitja oda mint eszményt gyermeke elé, ugy az igaz bátrak a jelenben könnyebben munkálkodhatnak...

Széchenyi eszméi olyanok, hogy könnyen vésődnek a gyermek szivébe és vérré váltatják benne az igaz hazafiságot.

A magyar anyák legyenek zászlóvivői a Széchenyi tiszteletnek. Álljanak össze és valakit bizzanak meg Széchenyi gondolatainak, eszméinek rendszerbe foglalásával, mint ezt Török János tette a politikusok számára. Fájdalom, hogy nagybecsü munkája ma már elfeledett és eltemetett.

A munkát legjobban és leghatásosabban egy anya tudná megalkotni és a gyermekszivhez és kedélyhez alkalmazni.

Ne legyen ez nagyobb egy kis füzetnél. Ölelje fel az erény, a virtus minden részét.

Magyar anyák! Ajánlom fontoljátok meg.

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

A közmunkatanács évi jelentése.

Munkában gazdag esztendőről számol be a közmunkatanács. Sokat támadják, rágalmazzák egyes okvetlenkedők. A támadásoknak semmi alapja nincsen. Sem a székesfőváros tanácsa, sem a közmunkatanács buzgósága nem szorul arra, hogy valaki védje őket. Tettek czáfolják a szándékos támadásokat. Mi a magunk részéről, midőn a közmunkatanács mult évi müködését dicsérettel emeljük ki.

A közmunkatanácsnak a miniszteriumhoz intézett bevezető felterjesztésében van egy olyan dolog, amit már mi számtalanszor inditványoztunk s ez az, hogy azoknak a müveleteknek terheiben, melyek az ingatlanok értékét emelik, a telektulajdonosok is vegyenek részt.

Ez igazságos és méltányos. Nagyon ferde állapot az, hogy gazdag és befolyásos magánosok a saját érdekeiket közvagyonból ápolják.

A főváros és egyéb városok gazdag polgárai tanuljanak a szegény falusi emberektől, kik nemcsak vallásos emlékeket, kápolnákat, kalváriákat emelnek a maguk pénzén, de közkutat ásatnak és más hasznos dologgal ajándékozzák meg a községet.

Nem csoda, ha a főváros tanácsa nem kedvéhez képest müködhetik. Az utolsó utczai lámpát is befolyásolni akarják. Még egy padlót sem tesznek keresztbe a gazdag emberek az árkon, ezt is a fővárostól várják. Legyen ennek vége és ébredjen a magán áldozatkészség. A zsidók a maguk egyházi és hitközségi ügyeikben ezt bőven nyilvánitják, ellenben házaik, villáik, telkeik értékét emelő beruházásokat a közönségtől akarják kicsikarni.

A közmunkatanács évi jelentésének minden része azt bizonyitja, hogy a székesfőváros érdekeit szivén viseli.

Ahol nincs zsidó.

Lehetetlen, csóválja bizonyára fejét az olvasó, olvasván a czimet. Pedig igenis van olyan hely, ahol nincs . . . Bizonyos fájó rezignáczióval bolygatja pedig e kérdést az „Egyenlőség“ czimü zsidó felekezeti hetilap, irván arról, hogy szegény Magyarországunkon bizony még van olyan község, amelynek izraelita lakosa nincs.

Az „Egyenlőség“ szerint az ország 12.377 politikai községe közül 2019 a zsidómentes; igy egyhatod részében nem tartózkodik zsidó. A huszonhat törvényhatósági városban — szól tovább a statisztika — valamint hét vármegyének minden községében van zsidó lakos. Ez a hét megye: Esztergom, Jásznagykunszolnok, Borsod, Ung, Hajdu, Szabolcs és Ugocsa. Az a vármegye, amelynek legtöbb községében nem lehet zsidót találni: Vasmegye, mert ebben a zsidómentes községek száma 265-re rug. Mondani sem kell, hogy ezek a községek igen kicsik és alig számitanak. Utána Hunyadmegye következik 214 zsidómentes községgel. Harmadik helyen Zalamegyét találjuk, ahol 169, negyedik helyen pedig Krassó-Szörénymegyét, ahol 146 községben nem él izraelita. Ezekkel azután ki is meritettük ama megyék számát, amelyekben száz zsidómentes község található. Ha most már azokat a megyéket nézzük, amelyekben csak egy község van zsidó lakos nélkül, akkor Csongrád, Békés, Szilágy és Csanádmegyékre bukkanunk. A többiekben a zsidómentes községek száma 2—56 között váltakozik. Megjegyzi végül a statisztikus, hogy Európának egyetlen más országában sem lakik a zsidóhitüeknek olyan arányszáma a vidéken, mint éppen Magyarországban.

Legérdekesebb az „Egyenlőség“ statisztikájának az a része, amely a kétszázhatvanöt vasmegyei községekről szólván, megjegyzi, hogy „ezek a községek igen kicsik és alig számitanak“. Az „Egyenlőség“ bizonyára azt gondolja magában, hogy azért, mert nincs zsidó bennök s ha volna, rögtön felvirágoznának. Pedig azért nincs azokban a községekben zsidó, mert a természeti viszonyok következtében igen szegény a lakosság s ott a zsidónak bizony fölkopnék az álla. Bezzeg a sárga kalász boritotta Tisza-Duna-közén, Bánátban s a Jászságban minden községben van zsidó fölös számmal is. Pedig, hejh! a lakosság már ezeken a helyeken is olyan szegény, mint akár Vasmegyében, — amiben bizonyára nem kis része van a zsidóságnak!

Hazánk.

Czéllövés.

Szemere Miklós lelkes beszédeinek és irásainak, áldozatainak kezd a gyümölcse érni. A budai polgári lövész-egylet helyiségeiben általa szervezett és fenntartott tanfolyamra az ifjuság tekintélyes számban jelentkezett. Adja Isten, hogy ez valódi tűz és ne csak szalmaláng legyen és siker koronázza *Szemere Miklós* önzetlen és páratlan hazafiságát.

Zrinyi Ilona iskola.

Nagyon szép, ha a nőegyesületeket a nagy történeti női alakok nevéhez czimezik, de az egyesület legyen összhangban a nagy nő nevével és szellemével. Egy nőegyesület magát *Zrinyi Ilonáról*, a nagy honleányról és buzgó keresztény hölgyről nevezte el. Tagjai jobbára Sion leányzói, kik a Dohány-utczai polgári leányiskolát *Zrinyi Ilona iskolának* akarják nevezni. Ezt az iskolát, hova sok zsidó jár és abban az utczában van, melyben a zsinagoga, jobban megilletné valami ó-szövetségi zsidó nember neve.

Bolond az eset.

A bálokban a kisasszonyok nemcsak szokatlan ruhákban jelennek meg, de szokatlan nevekkel is, ami elég bolond eset. Itt a mutatvány. Tessék megfejteni, mire keresztelhették, vagy ha zsidók, mire avathatták ezeket? *Nenczi, Harry, Ilike, Duczi, Ferike, Jella, Fifi, Addy, Ili, Joujou, Joli, Totó, Rusi.* A mostani nem apás, de papás világban a papáknak az a szerencséje lehet, hogy a médikéknek nincsen nevenapjok. Kiváncsiak vagyunk, hogy a médikék ilyen zagyva elnevezése után mikor jönnek sorra a pubik is. Denique magyarosodunk.

Zsuzsa és Zsuzsik.

Egy neves iró világpolgárias munkája után magyartalan divat honosodik. Regényekben, elbeszélésekben uri hölgyeket neveznek *Zsuzsának.* Aki ismeri a magyar társadalmat és zamatosan érez magyarul, az tudja, hogy jó cselédek, de még a parasztok is alig használják a Zsuzsa nevet, hanem Zsuzsánnát az öregre, Zsuzsit és Zsuzsikát a fiatalra. Nem nagy dolog, de érdemes rá figyelni és vigyázni, mert az is vétek a magyar szellem ellen és zsidó törekedés, ha még keresztény követi is el.

Városi tüzkárbiztositás.

A székesfőváros városi tüzkárbiztositót akar alakitani. Ez megint egy lépés a zsidók tyukszemére. Nem csoda tehát, hogy jajgatásukkal a kormányt befolyásolják. Nehány millió forint nem menne zsidó zsebbe és pár száz zsidó nem farsangolhatna a tüzbiztositás terén.

A boldogok.

Az *Otthon* elnöke a zsidó ujságirókhoz intézett ujévi beszédében azt mondá: Boldog vagyok, hogy önökkel együtt dolgozhatok az Otthonban. Ők boldogok, boldogulnak, boldogtalanná hamis elveik terjesztésével csakis szegény hazánkat tették. Az ő boldogulásuk a keresztény Magyarország boldogtalansága, hogy ugy lesz mindaddig, mig elveik nem boldogulnak.

Az emberiség vallása.

Egy német statisztikus, a stuttgarti statisztikai hivatal igazgatója, Zeller, megcsinálta az emberiség felekezeti statisztikáját. A legujabb adatokat használta a munkájához.

Eszerint az ismert világ lakosainak száma összesen 1.544,510.000 lélek. A föld lakosságának majdnem egyharmada 534,940.000 ember keresztény vallásu.

Van azután összesen 175,290.000 mohamedánus, 10,860.000 zsidó. A többi 823,420.000 ember vallás szerint igy oszlik meg: 300 millió Konfucse követője, 214 millió Brahma hive, 121 millió buddhista, ezek a legnagyobb felekezetek. Zeller statisztikája szerint a föld lakosságában 1000 emberből keresztény 346, zsidó 7, mohamedánus 114, más felekezetü 523.

Szégyelnünk kell, ha ezeket a számadatokat olvassuk. Tiz millió zsidó tartja ostromállapotban a világ jó részét. A közöny és nembánomság ad fegyvert a kezükbe. Ha összefogunk, ugy a zsidókérdés megoldható, de ha alszunk, mi gyengülünk, ők erősödnek.

Halálozás.

A hazai tanári kar egyik kitünőségét, vajdahunyadi *Duma Györgyöt*, temették el őszinte, igaz részvéttel. A megboldogult hivatással töltötte be állását. Tanitványai nemcsak tisztelték, de szerették is. Iskolai órákon kivül is foglalkozott tanitványaival. Gyakran rándult ki velök és sétaközben tudása és tapasztalata bő tárházából látta el őket hasznos tudnivalókkal. Áldott legyen emléke!

Büttel Lajos, 51 éves korában, bátyja *Büttel Károly* köztiszteletben álló katholikus keresztény lelkész házánál meghalt. A megboldogult öcscse volt *Büttel Jánosnak*, a Széchenyi István emlékének ápolására alakult bizottság ügyvezető alelnökének. Sokat szenvedett, járni soha nem tudott, sorsát mégis keresztény türelemmel és Istenbe vetett bizodalommal türte és tudott örömet találni sulyos életében. Nyugodjék békével.

Szövetkezés.

A *Szövetkezés,* mit Bernáth István a hazai szövetkezetügy egyik apostola szerkeszt, a szövetkezés erősödéséről számol be ujabban is.

Első ezek között a soproni fogyasztási szövetkezet diadala, a hadügyminiszter biztató igérete. Kiemelkedő a lelkes *Paczolay Zoltán* munkássága. Az ő fáradhatlan lelkesedése folytán Nógrád vármegyében 28 fogyasztási szövetkezet alakult s kilátás van rá, hogy nemsokára 40 fog működni. A magyar fiatal urak követhetnék ezt a nemes példát. A szövetkezés haladását jelenti, hogy *Marosvásárhelyen* tisztviselő egylet van alakulóban. A barsmegyei gazdák gőzeke szövetkezetet terveznek, *Balf* fürdőt megvenni készülnek szövetkezeti alapon. Ez a legjobb megoldása a zsidókérdésnek, ha mindenütt kihagyjuk a vásárból.

Kohn érsek.

Addig jár a korsó a kutra, mig el nem törik. *Kohn* olmützi érsek is addig bizonyitgatta fényes főpapi székéből, hogy a zsidó zsidó marad, ha még katholikus keresztény érsek is és akarattal, vagy önkénytelenül a zsidó érdekeket szolgálja, melyek közül a legfontosabb a keresztény szellem és a keresztény vallások megingatása. A katholikusok minden keresztény vallásfelekezet közül legkésőbben ébrednek s közöttük igen sok zsidó farkasra vannak már bizva a keresztény nyájak. Adja Isten, hogy Kohn érsek példájából okuljanak.

Széchenyi sirjánál.

A Turisták Lapjá-ban *Prinz Gyula* kirándulás a Fertő tavához czimü czikkében hazafias meghatottsággal irja le látogatását Nagy-Czenken *gróf Széchenyi István* sirjánál. Bizony nem jól van az, hogy csak egyesek keresik fel azt a helyet, ahova nemzeti zarándoklatot kellene vezetni minél többször. Széchenyi volt különben az első, ki a *hazai vándorlásokra* figyelmeztette a nemzetet, mely nemcsak örömöket fakaszt, de tanulságos is . . . A Turista Egyesület álljon az élére és mutassa meg minél többeknek, hogy hol alussza örökálmát a legnagyobb magyar.

Felekezeti különbség nélkül.

Temesváron sok fővárosi iró közremüködésével megtörtént az *Arany János* társaság megalakulása. Ezen a gyülésen a közmüvelődés végvárává avatták Temesvárt, az avatásban zsidó irók is vettek részt. Kijelentődött, hogy a végvár őrsége minden felekezeti különbség nélkül való. A *felekezeti különbség nélkül* egy veszedelmes jelszó, amely a zsidók részvételét jelenti, ezekkel lehet nemzetközi müvelődést munkálni, de nem magyar müveltséget. Temesvár kóser végvár lesz, ha ki nem küszöböli őket.

Budapesti orvosi kaszinó.

A budapesti orvosi kaszinó tisztujitó közgyüléséről közölt tudósitásokban csupa zsidó nevet olvasunk. Ez nem vet fényt a tekintélyes budapesti keresztény orvosokra. Valamely szaktestület kaszinója vagy egylete fejezi ki annak szellemét. Miért engedik ki a keresztény orvosok a kezükből a vezetést? Jól tennék, a keresztény orvosok, ügyvédek, mérnökök, tanitók, tanárok, ha olyan kaszinókat alkotnának, melybe a zsidóknak belépni nem szabad.

Modern pajtáskodás.

A napi sajtó irodalmi rovatának könyvbirálatai rég időtől fogva felületesek. A lap ismeretsége, összeköttetései, érdekköre szerint birálják. Kinek mi az apja, nagybátyja vagy egyéb hozzátartozója, e szerint mérik a sorokat. Ha miniszter öcscse vagy keresztfia, bankdirektor unokája, vasuti igazgató, hatalmas pénzember sógora, mindjárt melegebb a hang és bővebb a mérték. A semmitsem érő munkákról is tudnak hizelgőt mondani, daczára, hogy agyonütik. Itt van egynehány példa: „A dolgozatok rövid lélekzetüek, a mesének se bőségével, se érdekességével nem kiválók; irói egyéniség megkülönböztető jegyeit nem viselik magukon, de az elmondottakban meg van az előadás bizonyos készsége: simaság, folyamatosság, helyenként egy-egy találó friss kifejezés“ stb. Jön a másik:

A felfogás bizonyos lovagias karaktert ad a szerző invencziójának és ennek zománczával disziti is alkotásait. Ezek a történetek nem mindig gazdagok; nemcsak a hangban, de a tendencziában is tulságosan egyformák, a kifejezések nem ritkán mesterkélt és a párbeszédek bennük sokszor szónokiasak stb. Ez a legszebb:

„Valami jelentékenynek, olyannak, amely a szerzőjük irói hivatottságát hitelesen igazolná, egy sincs. De ha a kitalálás ereje bennök nem is meglepő és különösen kifejlett megfigyelőképesség nyomait se mutatják, se a tartalmuk, se az előadásuk nincs bizonyos kerekdedség nélkül stb.“

Ezek semmi egyebek, mint szegénységi bizonyitványok, de miután fővárosi lapban jelentek meg, az iró ezt babérnak veszi, nem pedig fapénznek, ami a balgának jó csak . . . Az ilyen birálgatás bün, mert az irodalom berkeibe olyanokat ereszt, kik nem ide valók. Ez csak modern pajtáskodás.

Viktoria.

Szentmihályi Gyula, balaton-boglári gyógyszerész *Viktoria* néven oly erősitő folyadékot állitott össze, mely méltó a versenyistállótulajdonosok, földbirtokosok, gazdák, a hadsereg és minden lótartó különös figyelmére. Ez a *Viktoria erősitő folyadék* (Restutions Fluid) már azért is megérdemli, hogy az érdekeltek nagy mértékben felkarolnák, mert magyar ember honi készitménye és igy a hazai nemzetgazdaság nemes ügyét szolgálja, de megérdemli azért is, mert az eddigi hasonnemü készitmények között a legsikeresebb. A *Viktoria* erősitő folyadékot, mint kiváló jóhatásu bedörzsölő szert és biztosan ható szert az állatok ütés, esés, rándulás, fáradság, kimerülés okozta munkaképtelensége ellen a magyar kir. állatorvosi főiskola ajánló véleménye alapján a m. k. földmivelésügyi minister 31,289/903. számu rendeletével forgalomba hozni engedélyezett. A kitünő *Viktoria erősitő folyadékot* máris több versenyistálló és gazdaság használja s az eredményt elismerő levelek bizonyitják. A szer gyorsan fog elterjedni és nélkülözhetővé teszi a többieket s előnye, hogy itt a hazában készül s nem külföldre vándorol érte a temérdek pénz. *Szentmihályi Gyula* elismert jó szerével, a *Viktoria erősitő folyadékkal*, nagy szolgálatot tett a hazai versenyügynek s állattenyésztésnek. *Versenylovak, tulerőltetett állatok izmait folytonos erőben tartja.*

A *Viktoria* erősitő folyadék nagy trainingek és fárasztó hajtás előtt mint erősitő szer, trainingek után pedig mint helyrepótló szer kitünő a lovat vénkorig erőssé és kitartóvá teszi.

Nélkülözhetetlen verseny-istállókban, a lovak lábainak training előtti és utáni lemosása és borogatására, ugy gazdasági lovak és egyéb tulerőltetett állatok részére is mint kiváló izomerősitő bedörzsölés ajánlható; az izomerőt fokozza és igy az állatot kitartóvá teszi.

Az állatok folytonos hajtása következtében az izomzatban tejsav képződik, a mi a fáradságot, majd kimerülést okozza; ha a lovak lábai a *Viktoria* erősitő folyadékkal az alábbi utasitás szerint kezeltetnek, a képződött tejsav gyorsan felszivódik s a fáradt végtagok rugalmasságukat csakhamar visszanyerik.

A *Viktoria* erősitő folyadék fáradt állatok és training alatti lovaknál, 2—3 rész vizzel keverve borogatóul, egyenlőrész vizzel keverve bedörzsölőül és megfelelő esetekben pedig tisztán használtassék.

A bedörzsölés után jó a lovak lábait lágy szalmával szárazra csutakolni és beköttetni. *Egy üveg ára 2 kor. 40 fill.*

Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél, Szentmihályi Gyulánál, Balaton-Bogláron.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.

Szerkesztő: **JURISZTOVSZKY ÖDÖN.**

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Olcsó.

Hegedülni tanitok jó czigányos modorban, ugyszintén kottából is óránként 70 fillérért. Czim: Hackl Andor Budapest, I., Mozdony-ut 17. szám.

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája
=BUDAPEST=
VII., Csömöri-út 28
(GARAY-BAZÁR)

Telefon: 57—23 Telefon: 57—23

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

A bátor keresztényekhez!

A Keresztények Lapja *szövetségre hivja fel az összes keresztény felekezeteket a zsidóság ellen. Ez a szövetség a törvények és jogrend megsértése nélkül, kerülve piszkolódást, szitkolódást, személyeskedést, tisztességes fegyverekkel küzdjön a zsidóság ellen. Tegye ki-ki a magáét, gyengitse saját eszközeivel a zsidóság hatalmát és foglaljon vissza valamit abból a térből, mit elhóditottak. Erre ösztönözi, lelkesiti a kereszténveket a Keresztények Lapja. Mutatvány számmal szivesen szolgálunk. Keresztény czégeknek czimét egész évben közöljük az évi előfizetésért s a lapot is küldjük. Akik tehetik fizessenek elő több példányra, hogy szövetkezeteknek, tanitóknak, segédlelkészeknek, kisebb iparosoknak, keresztény köröknek, gazdaköröknek, tanulóknak leszállitott árban adhassuk a lapot.* **Azaz 30% engedménynyel.**

A **Keresztények Lapja** *előfizetési ára egy évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.*

A **Keresztények Lapja** *ápolja* **Széchenyi István** *szellemét, csepegteti, terjeszti eszméjét, aminél fogva különösen a szülők vehetik nagy hasznát. Szerkeszti* **Erdélyi Gyula.** *Kiadóhivatal I., Krisztina-körut 101.*

Csakis keresztény czégeket hirdetünk és csak keresztényektől fogadunk el előfizetést.

Csak egy próbába kerül . . .

Szép régi, ősi szokás szüret után a disznótor,
Mert hurka, kolbász után izlik hajnalig a jó bor!
Az obstrukcziónak is csak ugy van jogosultsága,
Ha jóllakott az ember és tele a bugyellárja.
Aspiráljunk tehát tovább, és menjünk el a
[„*Nagy*“-hoz,
Várjunk, együnk-igyunk addig, mig *Chlopy* jobb
[hirt nem hoz.
Hirül adjuk végül, hogy ez csak *szombaton*
[kapható,
Melyhöz animó és egy kis aprópénzecske való.
Itt a czime „*Nagy*“-nak precziz, hogy máshoz
[el ne tévedj!
Gourmand vendéglő a neve, *Krisztinakör* hat-
[vanegy (61).

Épp most jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában a

MAGYAR REMEKIRÓK

negyedik sorozata.

A negyedik sorozatot különösen a **Széchenyi-kötet** teszi érdekessé. Ezt **Berzeviczy Albert** állitotta össze a legnagyobb magyar müveiből s oly bevezetéssel látta el, mely essay-irodalmunkban kiváló helyet fog elfoglalni. — Nagy figyelmet fog kelteni a **kurucz-költészet** kötete is, melyet **Erdélyi Pál** szerkesztett nagy rátermettséggel. — Ezenkivül **Vörösmarty** IV. kötete, **Tompa** II. kötete és **Kisfaludy Sándor** I. kötete jelentek meg a sorozatban. Az utóbbihoz **Heinrich Gusztáv** irt nagybecsü bevezetést.

A három sorozatban a következők müvei jelentek meg:

Arany János, Csiky Gergely, Czuczor Gergely, Garay János, Kazinczy Ferencz, Kölcsey Ferencz, Kossuth Lajos, Reviczky Gyula, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vajda János, Vörösmarty Mihály.

A Magyar Remekirók 55 kötetben jelennek meg 220 kor. árban.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a Franklin-Társulat.

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a BUCZÁK ÁGOSTON a 40 év óta fennálló **butorraktárát és kárpitos műhelyét** átvettem és azt Buczák A. utóda BÁRD TIVADAR czég alatt tovább vezetem. Amidőn a t. közönséget arra kérem, hogy ugy mint elődömet engemet is nagybecsü bizalmával megtisztelni sziveskedjék, előre is biztositom, hogy egyedüli törekvésem az leend, hogy t. vevőimet a legjobban és legpontosabban kiszolgálhassam. Megjegyezve még, hogy üzletemben leginkább saját készitésü butorokat és kárpitos munkákat tartok raktáron.

Magamat ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel

Buczák A. utóda Bárd Tivadar.

II. ker., Fő-utcza 32. sz. (Kapuczinus-zárda.)

Keresztény czégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészárosntcza.

Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.

Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállitó, czukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utcza 77. sz.

Littke L. cs. és kir. udvari szállitó budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.

Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.

Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utcza.

Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.

François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.

Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherczeg Sándor-utcza.

Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.

Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánczhid-utcza 5.

Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.

Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utcza.

Gerendai és Fia, sirkő raktára. V. ker., Mária Valéria-utcza.

Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.

Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utcza.

Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utcza végén.

Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.

Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherczeg-utcza.

Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utcza.

Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.

Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).

Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.

Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.

Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utcza.

Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váczi-utcza.

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utcza 7. Telefonszám: 11—48.

Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherczeg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.

Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utcza 15. sz.

Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váczi-utcza 13. szám.

Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.

Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.

Kiss István „Budai Otthon“ nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.

Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Fő-utcza 7. sz.

Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 15.

Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.

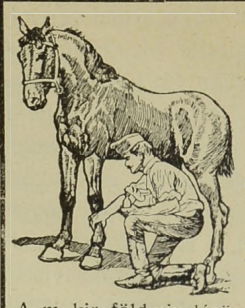

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA“

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntöde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó- és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenczieк-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt . . .
Ujra ott van **Lipót.**

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

1904. I

Budapest, 1903. XIII. évfolyam. 3. sz.

Boldogasszony hava (január) 30.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Mit tenne Széchenyi?

Biztos-e a kéz, mely a kelyhet tartja?
Igaz érzés-e, mely a babért aratja?
Őszintén tárt-e fel sebeket?
Nem hagyott-e el kényes helyeket?

Titkolva nincs semmi, ami fáj?
Amiért pusztul itt minden táj.
Amiért annyi ajkon kél a jaj,
Gyengül-e már a zsidó faj?

Párduczos ősök szerezte hon.
Övé s nem tied, jó magyarom.
Tuladtál földön s drága érczeken.
A zsidó az ur völgyön és bérczeken.

Szennyes tollát csak piszokba mártja,
Magát családi ügyedbe beártja.
Miért hajdan folyt a lovagvér,
Nőbecsület neki mit sem ér.

Hivjátok csatába Széchenyi szellemét,
Aki felismerte a haza ellenét.
Aggódott felette, ha ők jogot kapnak,
Hol marad a joga akkor a magyarnak.

Hogyha most ő élne, állna az élére
S jönne a ne mulass Izrael népére.
Okos bölcseséggel vezetné a hazát,
Zsidók szolgájának nem türné a faját.

Erdélyi Gyula.

Pásztorlevelek.

A pápa pásztorlevele megnyugvással töltheti el az egész keresztény világot. A legszivósabb kálvinista is kalapot emelhet előtte. *X. Pius* erősen és követésreméltóan szól a szocziális kérdéshez.

A Motu proprio enczíklikájában teljes szocziális programmot ad, amely tizenkilencz pontban foglalja össze az egyház fejének nemes és gyakorlati intencziói. A keresztény demokráczia tana első sorban az olasz katholikusoknak szól, de sok okulást merithet belőle minden nép minden felekezete. A keresztény demokráczia, mondja az enczíklika, már nevében viseli czélját és távol az ugynevezett szocziáldemokrácziától, a katholikus hit és erkölcs amaz alapelvein nyugszik, amelyek legfőbbje, hogy a magántulajdon jogát semmi körülmény közt sem szabad sérteni. A magántulajdon tisztelete egyáltalán alapja a programmnak. A természet elvitázhatatlan joga a magántulajdon, a munka és ipar gyümölcse, nemkülönben bármely engedmény vagy adomány, amelyekkel mindenki tetszése szerint rendelkezhetik. Az ember a föld javait nem puszta használatba kapta, mint az állatok, hanem joga van azok állandó birtoklására, azokra is, melyeket nem fogyasztanak el. E főalapelveken kivül a gazdag és szegény, a munkaadó és munkás közötti viszonyról ezeket mondja: Hogy a gazdag és szegény közt levő ellentétet kiegyenlithessük, arra a szeretetnek igazságossága szükséges. Az igazságosság kötelességei a szegények és munkások részéről következők: teljesiteni tökéletesen és hüségesen azt a munkát, melyet szabadon és kölcsönös megállapodás szerint elvállaltak, nem okozni kárt a gazdának, sem megsérteni őt a személyében; saját jogainak védelmezésében tartózkodni az erőszakos cselekvénytől, nem kevésbbé zendülésektől.

Az igazságosság kötelességei a tőkepénzesek és gazdák részéről a következők: megadni a jogos bért a munkásnak, nem kárositani őt igazságos keresményében, sem erőszakkal, sem alattomossággal, sem kézzelfogható vagy titkos uzsoráskodással; szabadságot kell neki adni, hogy vallási kötelességeit teljesithesse: nem szabad kitenni a megrontó csábitásnak, sem a botrány veszedelmeinek; nem szabad elidegeniteni a családi szellemtől s a takarékosság szeretetétől; nem szabad oly munkával terhelni, mely erején felül van, vagy nem felel meg korának és nemének. A munkások kérdésének megoldásához a tőkepénzesek és a munkások egyaránt hozzájárulhatnak olyan intézmények megalkotásával, melyek megadják a legszükségesebb segitséget a megszorultaknak és közelebb hozzák, meg egyesitik magukban a két osztályt. Ilyenek a kölcsönös segitő egyesületek, a sok magánbiztositó-intézet, a gyermekvédő intézmények, különösen pedig az iparosmesterek és munkások egyesületei.

Látnivaló, hogy a keresztény demokráczia egészen modern és gyakorlati elveket hirdet, amilyeneket mindenki vall, aki igazságosan gondolkodik a szocziális kérdésről.

Elismeréssel kell szólnunk a herczegprimás és az egri érsek s a többi püspökök pásztorleveleiről. Vallásosságra és hazafiságra int valamennyi és erősiti az összetartást, nem bont egyik sem felekezeti békét.

Nem először irom azt, hogy hazánk sorsa, különösen a magyar faj boldog jövendője attól függ, hogy a főpapság s a lelkipásztorok azt szivükön viseljék és töltsék be hivatásukat. Azt is sokszor megemlitettem, hogy nem szeretem, ha a főpapokat és papokat a sajtó folytonosan emlegeti, ha az istentiszteletekről s azok sorrendjéről tudósitásokat közöl, ellenben szivemből óhajtom, hogy ugy a katholikus keresztény, mint a protestáns keresztény egyházfők pásztorlevelei nyilvánosságra kerüljenek. A püspökök és szuperintendensek pásztorlevelei hasznára válnak a keresztény közönségnek, emeli tekintélyöket. A tekintélyre pedig korunknak nagy szüksége van, mert azt ingatta meg legjobban a zsidó sajtó. Ha a papok tekintélyesek, nem lankad a keresztény szellem és nem ejtheti meg a zsidó furfang a keresztény népet.

X. Pius körlevele azt jelenti, hogy a szocziálizmus vezetését, irányitását az egyháztól, a lelkipásztoroktól várja. Ez nem tetszik a zsidóknak. A lelkipásztor különben akkor valódi lelkipásztor, ha a zsidóknak nem tetszik. Gyanus az, akit nagyon dicsérgetnek.

Nem győzöm eléggé azt is figyelmökbe ajánlani különösen a protestáns egyházfőknek, hogy pásztorleveleikben foglalkozzanak a zsidók ellen való védekezések eszközeivel s ugy a katholikusok, mint a protestánsok kerüljék az egymással való torzsalkodást. A katholikusok és protestánsok testvérek. A zsidók nem is rokonok, még nem is jó ismerősök, de ellenségeink.

Függeszszünk fel minden gyülölködést, hogy megszabadulhassunk a keresztény népfajok legnagyobb ellensége,

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

a zsidóság hatalmától, minden erőszakos fegyverek használása nélkül.

Az erre való mindennemü szövetkezésekről szóljanak a pásztorlevelek.

Szóljanak bátran a pásztorlevelekben a zsidókérdéshez. Az ő szavuk nyomós és hatásos. Ne üljenek, hegedüjöket függesztve száraz fára, tétlenül a babiloni vizeknél.

Körülbelül husz éve annak, hogy a magyar sajtó kivetkőzve patriarchális és vallásos jellegéből, egymásra zuditotta a keresztény vallásfelekezeteket. Az egymást atyafiaknak nevező keresztény felebarátok közé eldobta az Eris almáját. Becsempészték magukat a nem keresztények és eltéritették a sajtó keresztény munkásait is. Becsempészték magukat a müvészetbe, tudományba, irodalomba és eltéritették azok keresztény müvelőit. Ma a Parnassus nem Parnassus többé, hanem Horeb hegye. Az Olympus Sion mezeje, melyen még Dávid hegedüje hangját sem türnék meg, ha csak a meztelenül fürdő Betsabét nem énekelné. Az énekek éneke realitásával állitották fel az érzékiség bálványát és még messzebbre vitték, ugyannyira, hogy azon sem tudnak pirulni, hogy nem tudnak elpirulni.

Tétlenül, sőt sokszor közvetett, ha nem is közvetlen részvéttel segitették a keresztény papok ezt a térfoglalást és ugy értünk el hazánk ezredéves fennállása ünnepéhez, hogy nem hálaadó istentiszteleteket, de requiemeket kellett volna tartani s életre ébreszteni a középkor flagellánsait.

Melyik pásztorlevélben emelkedett egy bátorhangu vető? . . . Az annyi hazafias és vallásos tüzzel alakult Szent-István-társaság kezébe tudta-e venni az irodalomban a vezérszerepet? Fájdalom, nem. És mindaddig nem veszi, mig a plébániák és rezidenciák kalandjait és regényeit ráfogott szinekkel nem festi, mig a papokat nem gunyolja, mig a keresztény vallást a butaság terjesztőjének nem nevezi.

Sem nem vigyáztak, sem nem imádkoztak. Nem adták, nem árulták el a hazát, elveszett, elfult a zsidó szellemben. Azokat a papokat, akik sikra szálltak a keresztény szellem érdekében, nem átkozták ki, de nem is védték és hagytak elbukni minden olyan vállalkozást, mely keresztény szellemü volt. Hagytak ki nem fejlődni keresztény müvészeket és irókat, hagyták ezeket számüzni az irodalomból és müvészetből és eldugni a közönség előtt. És igy értünk el a tizenkettedik órához.

Mit törődik azzal a főpapság és papság, ha kevesebbet emlegeti őket a sajtó, mint a ballettánczosnőket vagy a Wulf-czirkuszt. A szenteket elégették és még sem tudták őket megsemmisiteni, a derék kitört az idők mohából és eget kért . . .

Bizony zavarba fognak jönni a jövő századok, mert aligha lesz olyan, kit Mária országából szentté avathatnának, ha csak egy saját külön szanktologiát nem alkotnak a zsidók s nem gyakorolják majd a szentté avatást, mert már kezökbe ragadják az egyházi jogokat is s igy hegedüli el majd Szent Dávid az egyházi vagyont is.

A vallástalanság ellen a főpapságnak a legelső orvosszere az, hogy a keresztény szellem erősitésével, a vallásos neveléssel tegyék lehetetlenné, hogy keresztényellenes sajtó, irodalom és müvészet létezhessék. A Jézus Krisztus gyalázóival és rágalmazóival nem tudna az egyház és kereszténység elbánni? Vagy ujra itt volna az az idő, hogy mire hármat szól a kakas, megtagadják a Jézus Krisztust. Ennek az irodalomnak, sajtónak, müvészetnek a megtürése megtagadása a Jézus Krisztusnak.

Erdélyi Gyula.

Gróf Széchenyi István nézetei a nevelésről.

Dr. Imre Sándor kolozsvári professzor, ki már megirta Alvinczy Péter életrajzát és báró Eötvös József közoktatásügyi politikáját, igen érdekes ujabb könyvet irt, melylyel nevelési irodalmunk gyarapodott.

Hát lehetséges volna, kérdezzük, hogy a politikus, a reformátor Széchényi nevelésügygyel behatóan foglalkozott?

Volt ideje az agitáczió és alkotás lázában égve nevelési elvek kigondolására?

Amint Imre dr. 300 lapos könyve bizonyitja, igenis volt. Sőt nemcsak ötletei voltak a nevelésre vonatkozólag, hanem volt egységes, elvi magaslaton álló rendszere az egyén, a társadalom és nemzet neveléséről; és ez elvek még maig sem hatották át nevelőinket, sem nevelésügyi politikánkat. Ezért azok ma is tanulságosak, kiváló nemzet-nevelő nézetei a nemzeti nevelés korában, ma, a legaktuálisabbak is.

Széchenyi e tanulmányozására szinte csábit e könyv. A tudós lelkesedésével vezet be annak irója Széchenyi Istvánnak ugyszólva lelki műhelyébe. Széchenyi nevelési elveinek kutatása közben feltárja előttünk egy gazdag lélek világnézetét, erkölcsi és politikai gondolatait, czélját. Elénk állitja azt a Széchenyit, aki a politikai, társadalmi és egyéni életnek minden jelenségét filozófiai világnézetének egységes magaslatáról nézi és megitéli.

Megértjük az Imre dr. könyvéből azt a bölcsészeti rendszert, melyet maga Széchenyi lelkében megalkotott, de le nem irt; amely filozófiai világnézetéből meritette nevelésügyi, erkölcsi, gazdasági, politikai munkálkodásának és tevékenységének elvi alapjait, valamint nevelési elveit és nevelési módszerét kereste fel Imre Sándor.

Érdekes és nem alaptalan vállalkozás. Mert már 1820 telén maga Széchenyi szándékozott megértetni a nemzet nevelésére vonatkozó gondolatait.

Sajnos, később sem tette. Imre Sándor rendszerbe összefoglalva tárja elénk Széchenyinek munkáiban szétszórtan ránkmaradt gondolatait, nemzeti nevelési tervét s egész eszejárását.

Széchenyi elveinek ismertetése közben alkalmat talál irónk, hogy birálat alá vegye közoktatásügyünk égető kérdéseit: a nemzeti nevelést, a testi, erkölcsi neveléssel a szabadság, lelki függetlenség, egyéni és nemzeti önmegismerést, a hazafiságra való nevelést. Igen értékes könyvének második és harmadik része, amint kikutatja Széchenyi olvasmányait s hogy rendszerének „keretei és kiemelkedő pontjai magyar eredetüek."

Nemcsak jól megértette Imre Sándor a nagy Széchenyi lelkét, de könyve olvasása után jobban értjük mi is összes törekvéseit és egész lelki világát. Minden olvasó haszonnal fogja forgatni e könyvet, melynek ára 5 korona.

Magyar szivből magyar szivnek.

Egy lapunkhoz intézett levélből adjuk a következő tanulságos és igaz részeket:

A 32-ik számban felhivást méltóztatott közölni az olvasó közönséghez arra nézve, hogy szóljon hozzá a zsidókérdéshez.

Nem tudok a lapja által propagált szellemmel teljesen egyetérteni. „Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme", „Keresztények csak keresztényeknél vásároljanak és dolgoztassanak" jelszavak remekül hangzó frázisok. Hiszem még ma is, hogy nem üzleti érdekü szóllamai lapjának, éppugy mint a nagyhangu hazafiság kitünő czégére annak a bizonyos zsurnalisztikának, amely a naiv vidéki kedélyek jóhiszemüségéből tőkét csinál.

Egyik — már megboldogult — minden csepp vérével magyar, gimnáziumi volt professzoromtól nagyon sokszor hallottam ezt az axiomát: „fiuk becsüljétek meg ezt a földet, mert akié a föld, azé a haza". Hogy ez a 25 évvel ezelőtt szomorunak látszó jelenség milyen evidentül nyilatkozna meg ma, azt csak akkor látnánk tisztán, ha az orszag térképén vörös szinnel keritenénk be a szemita birja birtokrészek határait. Hogy a térkép nagyon szomoruan vörös lenne, azt én, mint sok helyen megtilódott, egyszerü tehetetlen szemlélője az eseményeknek, el tudom képzelni. Hogy ebben a rosszhiszemüségnek, csalásnak és egyéb a tisztességes életviszonyok közt elő nem forduló körülményeknek nagy szerepe volt, azt hiszem; de hogy a zsidó faj összetartása, egymáshoz való feltétlen ragaszkodása három ötödrészben elősegitette ezt a vagyonosodást, azt bátran merem állitani.

Mert látom, hogy a zsidó orvos propagálja a zsidó gyógyszerészt, — vidéki nagyobb betegeit fővárosi zsidó speczialistákhoz utasitja, — zsidó gyógyszerészek speciális gyógyszerkészitményének, szemében több értéke van.

A zsidó gazda zsidó gazdatisztet tart, zsidó ügyvédet keres, üzleteit zsidókkal köti. Szóval, zsidó polgártársaink a hasznot vagy maguknak, vagy hitfeleiknek hajszolják, egymást propagálják, egymás gyengéit legyezgetik, — ha bajban vannak, egymást segitik.

Mezőgazdaság, ipar, kereskedelem kezökben van, orvos, gyógyszerész, ügyvéd, tudós, iró, sőt müvész hitsorsosaikat ugy a zsurnalisztikájuk, mint előkelőségeik segélyével dicsőitik, segitik, előtérbe tolják, emelik, amig csak lehet.

Ez csak általános rövid körvonalozása annak, amit én tapasztaltam, de feltétlen igazság, mert a helyzet ezt igazolja mindenkor és mindenütt. Ha soha se csalt volna közülök egy sem, ez olyan eszköze az erősködésnek, amely biztosan a czélhoz vezet.

Mi pedig, az „államalkotó nemzet", züllünk,

vergődünk, nyomorgunk, törpülünk, fogyunk ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetekben.

A müvelt középosztály, a régi táblabirák ivadéka, nem sokára regényalak lesz csak.

A könnyelmüség, tétlenség, nagyzási hóbort, élhetetlenség, folyton lejebb-lejebb sülyesztett bennünket és büneink sokasága a másik fél malmára hajtotta a vizet, amit az készségesen ki is aknázott.

És mit tett a hosszu évek során ezekkel az eseményekkel szemben az államhatalom? Mit tettek a nemzet vezetői, erkölcsének és szokásainak irányitói a pénzben és tekintélyben gazdag nagy urainak? Semmit! Pedig nem hiszem, hogy ők éppen ugy, mint az az egyszerü kalvinista professzor látta, ne látták volna a bajt, amelyet, az én szempontomból is, kevésbbé az élelmes faj megzabolázása, mint inkább saját véreinknek e faj aknamunkája, támadásai elleni felvértezésében kellett volna gyógykezelni. Sőt kellene és lehetne még okkalmóddal ma is.

Őszintén elmondhatom, hogy engem keresztény ember, akit a szivemhez közelebb eresztettem, már jobban rászedett, mint a zsidó, akivel ügyeimet, tudva, hogy fondorlatos, nagy körültekintéssel intézem el.

A nemzet ereje vagyonosodásával nő, a vagyonosodás, nemzeti megerősödés csak ugy következhetik be, ha a zsidó példáján okulva, összetartunk, dolgozunk, vagyonunkat nem elpocsékolni, hanem gyarapitani törekszünk, nem viszszük pénzünket idegenbe, hanem itthon szerezzük be a szükségleteinket. Csakhogy ez még nagyon messze jövendő muzsikája csak. Megbecsüljük-e mi a törekvést? Szerény tapasztalatom szerint nagyon alig, szórványosan, de általában nem. Istápolnak, pártfogolnak-e legfőbb korifeusaink a saját érdekköreiken tul valakit? Összetart-e a magyar a magyarral? Nem fut-e mindenért külföldre, amit itten is megtalálna? Angol szövet, rumburgi vászon, brüsszeli csipke, orosz bőr, angol aczél, cseh muzsikus, olasz énekes, Panama-kalap, sőt még a Kwizda-féle fluid is amellett bizonyit.

Ismerek néhány ideálistát, jó magam is köztük vagyok, ki mindenben a magyart keresi és itthon maradok a gácsi posztótól az Emke-gyujtóig. Mint gyógyszerész, kis forgalmam mellett is a budapesti nagy droguistákkal dolgozom, bár nagy százalékkülömbözettel a javamra a bécsi czégektől mindent olcsóbban szerezhetnénk be. Nem egyszer hallottam ezért ezt a személyemet érintő definicziót: „Vad magyar.“

Elmondhatom, tekintetes szerkesztő uram, hogy gáncsolóimnak van igazuk, mert ilyen életfelfogással a szegény embernek nagyon nehéz embernek lenni, sőt saját szivbeli érzéseimet drága pénzzel kell megfizetnem. Nagy uraink hazafiatlankodnak, szükkeblüsködnek, akkor szegény ember ne szentimentáliskodjék, mert ha minden magyar, minden keresztény ember összetartana, tán lenne boldogulás, de igy soha.

o. v.

Jellem foltok.

Az Elek (Ekstein) Bernát kiadásában megjelent *„Egészségügyi Almanach“* sok jellemző dolgot tartalmaz, a zsidókra vonatkozólag.

Megtudjuk többek közt belőle, hogy

az aradi	zsidó orvosok	. .	40	%-a
a szabadkai	„	„	. . 50	„
az ujvidéki	„	„	. . 70	„
a miskolczi	„	„	. . 50	„
a szegedi	„	„	. . 52	„
a győri	zsidó orvosok	. .	55	%-a
a komáromi	„	„	. . 30	„
a pozsonyi	„	„	. . 70	„

nem a budapesti vagy kolozsvári magyar egyetemeken, de a bécsi német egyetemen hallgatta az előadásokat és ott nyert diplomát.

Ebből megtanulhatjuk, hogy a zsidó ifjak vagyonosabb része külföldön fizeti a tandijakat, idehaza pedig csak a szegény, tandijmenteseket képezteti ki, — hogy a zsidó hangoztatott hazafisága daczára, hacsak teheti, a német tudomány szolgálatában áll és megtanuljuk azt, hogy a zsidó ifju csak ott érzi jól magát, a hol rosszul bánnak vele, Lueger hazájában.

Kár, hogy visszajönnek.

*

Mert, hogy visszajönnek, bizonyitja az Almanach.

A nyolcz városban emlitett 71, Bécsben végzett zsidó orvos, közül mint megyei, városi, kórházi főorvos 16, mint városi, járási, vasuti és kórházi orvos 23 eszi az állam kenyerét.

Ha már zsidónak juttatják ezeket az állásokat, legalább olyanok kapnák, a kik magyar nyelven hallgatták az előadásokat.

*

A törvényhatóságok, városok és vármegyék eddigelé tartózkodtak fő orvosnak zsidót választani de mégis van már ilyen összesen 20.

A községi és körorvosoknak, vasuti orvosoknak 80 %-a zsidó.

Valjon nem ebben rejlik hazánkban az aránytalanul nagy halandóság?

Kevesebb zsidó orvost és több tudást!

*

Brudermann Samut nagyon bánthatta, hogy Hamburgban nem ismerik Bánfit, azért nevét Bánfira magyarosittatta.

Most már ismerik Hamburgban a Bánfi nevet, öt évig ette viselője a Hanza város kenyerét és élvezte lakását.

Igy ismertetik meg külföldön a mi zsidóink a magyarságot.

*

A Bánfi választások alatt, egy székely kerületben, egy zsidót kellett megválasztatni, akinek arczáról nagyon leritt faji jellege és lábain ma is észlelhető volt, hogy ősei nagy fáradsággal jutottak át a vörös tenger fövenyén.

A kortesek megigérték, hogy megválasztatják, de kikötötték, hogy a jelölt ne mutassa magát a választók előtt.

A zsidó képviselő lett.

Idő multán a kerületből, valami ügyes-bajos dologban feljött a székely a fővárosba és feltette magában, hogy a követjük protekczióját kikéri.

Elment a házához, ahol bejelentés után bebocsáttatást is nyert.

Mikor már szemben állott képviselőjével, nagyot nézett, de mégis elmondta neki, mi járatban van.

A képviselő végig hallgatta, midőn azonban a székely ügyének támogatására kérte, azt mondotta:

„Én nem láttam kendet a választóim között pedig én csak olyanokért teszek, akiket a választásnál láttam“.

Öt év mulva már ugy választották meg a zsidót képviselőnek, hogy az előzőleg a kerületet bejárta és minden szavazóval parolázott.

A már egy alkalommal fenn járt székely, ismét bajos ügyében, ujból felkereste képviselőjét, mondván:

„Na nagyságos uram, most már ismer, hát tegyen értem valamit.“

Ekkor pedig a zsidó képviselő ekként válaszolt:

„Olyan emberért, akit nem ismerünk, nem tehetünk semmit, ezt mondtam a multkor. Most pedig azt mondom, hogy kendtek azért választottak meg, mert ismertek, nem pedig, hogy én ügyes-bajos dolgukban eljárjak.“

Ez is tanulságos!

Baksay Sándor.

A dunamelléki református egyház püspökének *Baksay Sándort* a kitünő szónokot s az élő legmagyarabb irót választotta. *Baksay Sándor* daczára, hogy iró és pedig szorgalmas iró, lelkészi hivatását nem hanyagolta el. Hithü, felvilágosodott és türelmes. Nem vaskalapos, pápista gyülölő, de jó keresztény, ki a keresztény felekezetek békéjét nem zavarja. A magáét nem hagyja, de tiszteli mások jogát. Néhai boldogult *Török Pál* nyomain fog haladni a főpásztorkodásban. Üdvözöljük őt uj méltóságában és kérjük a zsidók ellen is védje hiveit s őrizze őket, hogy a zsidó szogaságból felszabaduljanak. Legyen előljárója a szövetkezeti ügynek is.

Egy éj nápolyban.

„Nápolyt meglátni és — meghalni!“

Ezt tanitja a régi közmondás.

„Nápolyt éjjel meglátni és örök ifjuságban, dalolva, tánczolva, végnélküli örömmámorban élni!!!“ — ezt tanitjuk mi!

Ilyen Nápoly nappal!

De mi éjjel mutatjuk be.

Ezt a Nápolyt mutatja be a „Budai Dalárda“ az ő kedves közönségének 1904. évi február 6-án a Budai Vigadó pazarul diszitett összes helyiségeiben.

Oly hölgyek és urak, kik jelmez nélkül jelennek meg, a bejáratnál valódi nápolyi fejdiszt vagy föveget vásárolhatnak maguknak, mert enélkül ki lesznek téve az olasz brigantik inzultusainak.

A belépőjegy ára személyenkint négy (4) korona.

Működő tagok belépődijat nem fizetnek, hanem tagsági igazolójegyüket mutatják fel a belépésnél. Egy családtagjuk részére 1 drb kedvezményes jegyet vásárolhatnak 2 koronáért.

Pártoló tagjaink két darab kedvezményes jegyet vehetnek, darabját 2 koronáért. Ezen felül minden jegy 4 korona.

Jegyek, csakis a boritékkal ellátott meghivó előmutatása mellett, 1904. február hó 1-től (hétfőtől) kezdve minden délután 6—8 óráig válthatók a rendezőség irodájában: II., Fő-utcza 30. I. em., ahol az érdeklődőknek szivesen szolgálunk felvilágositással és utbaigazitással.

Kelt Budapesten, 1904. január hó 15.

A „Budai Dalárda“ igazgató-választmánya és vigalmi bizottsága.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Cs. kir. szab. déli vaspálya társaság.

I. fedvény

a magyar és horvát vonalok 1903. évi október hó 1-től érvényes

menetrend hirdetményéhez.

Érvényes 1904. évi január hó 15-től.

Állomások:

Szombathely (8) Személyvonat, I., II., III. o., ind.: 310. sz. 5 ó. 20 p.-kor éjjel, 304. sz. 11 ó. 25 p.-kor, 308. sz. 3 ó. 32 p.-kor. Gyorsvonat I., II. o., 302. sz. 8 ó. 58 p.-kor este. Szemv. I., II., III. o. 306. sz. 12 ó. 55 p.-kor éjjel.

Hermán, m. h. Szv. 310. sz. 5.27 éjjel, 304. sz. 11.31, 308. sz. 2.39.

Dömötöri, Szv. 310. sz. 5.39 éjjel, 304. sz. 11.43, 308. sz. 2.52. Szv. 306. sz. 1.14 éjjel.

Molnári, Szv. 310. sz. 5.54 éjjel, 304. sz. 11.52, 308. sz. 3.03, 306. sz. 1.25 éjjel.

Vasvár, Szv. 310. sz. 6.01, 304. sz. 11.59, 308. sz. 3.11. Gyv. 302. sz. 9.23 este. Szv. 306. sz. 1.33 éjjel.

Oszkó, Szv. 310. sz. 6.11, 304. sz. 12.08, 308. sz. 3.22. Szv. 306. sz. 1.45 éjjel.

Győrvár, Szv. 310. sz. 6.21, 304. sz. 12.19, 308. sz. 3.34. Szv. 306. sz. 1.56 éjjel.

Egervár, m. h. Szv. 310. sz. 6.33, 304. sz. 12.29, 308. sz. 3.44.

Zala-Szt.-Iván, Szv., érk.: 310. sz. 6.41, 304. sz. 12.37, 308. sz. 3.52. Gyv. 302. sz. 9.53 este. Szv. 306. sz. 2.16 éjjel.

Zala-Egerszeg, csatlakozó áll., szv. ind. 6.10, 11.54, 2.23, gyv. 6.30 este.

Zala-Szt.-Iván, Szv. ind.: 310. sz. 6.47, 304. sz. 12.42, 308. sz. 3.55. Vegyesv. II., III. oszt. ind.: 340. sz. 6.03 este. Gyv. 302. sz. 9.54 este. Szv. 306. sz. 2.21 éjjel.

Szt.-László, kitérő, Szv. 310. sz. 7.04, 304. sz. 12.57, 308. sz. 409. Vv. 340. sz. 6.44 este. Szv. 306. sz. 2.40 éjjel.

Szt.-Mihály-Pacsa, Szv. 310. sz. 7.16, 304. sz. 1.09, 308. sz. 4.20. Vv. 340. sz. 7.26 este. Gyv. 302. sz. 10.16 éjjel. Szv. 306. sz. 2.53 éjjel.

Rajk, m. h., Szv. 310. sz. 7.27, 304. sz. 1.18, 308. sz. 4.29. Vv. 340. sz. 7.49 este. Szv. 306. sz. 3.04 éjjel.

Gelse, Szv. 310. sz. 7.38, 304. sz. 1.29, 308. sz. 4.39. Vv. 340. sz. 8.24 este. Szv. 3.16 éjjel.

Nagy-Kanizsa, vendéglő (1) (4), Szv. érk.: 310. sz. 8.00, 304. sz. 1.50, 308. sz. 5.00. Vv. 9.13 este. Gyv. 302. 10.50 éjjel. Szv. 306. sz. 3.40 éjjel.

Az Egyesült

Budapesti Fővárosi Takarékpénztár rendes közgyülését

folyó 1904. évi február hó 6-án délután 4 órakor budai osztályában (II. ker., Fő-utcza 2. szám), saját épületében tartja, melyre a t. cz. részényesek az alapszabályok 12., 14. és 15. §-ai értelmében tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a mult évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapitása, a nyereség felosztása s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal.

2. Öt felügyelőbizottsági tagnak három évre leendő megválasztása.

Budapesten, 1904. évi január hó 21-én.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár igazgatósága.

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a BUCZÁK ÁGOSTON a 40 év óta fennálló **butorraktárát és kárpitos műhelyét** átvettem és azt Buczák A. utóda BÁRD TIVADAR czég alatt tovább vezetem. Amidőn a t. közönséget arra kérem, hogy ugy mint elődömet engemet is nagybecsü bizalmával megtisztelni sziveskedjék, előre is biztositom, hogy egyedüli törekvésem az leend, hogy t. vevőimet a legjobban és legpontosabban kiszolgálhassam. Megjegyezve még, hogy üzletemben leginkább saját készitésü butorokat és kárpitos munkákat tartok raktáron.

Magamat ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel

Buczák A. utóda Bárd Tivadar.

II. ker., Fő-utcza 32. sz. (Kapuczinus-zárda.)

Keresztény czégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-utcza.

Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.

Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállító, czukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utcza 77. sz.

Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.

Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.

Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utcza.

Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.

François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.

Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherczeg Sándor-utcza.

Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.

Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánczhid-utcza 5.

Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.

Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utcza.

Gerendai és Fia, sirkő raktára. V. ker., Mária Valéria-utcza.

Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.

Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utcza.

Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utcza végén.

Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.

Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherczeg-utcza.

Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utcza.

Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.

Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).

Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.

Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.

Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utcza.

Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váczi-utcza.

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utcza 7. Telefonszám: 11—48.

Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherczeg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.

Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utcza 15. sz.

Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váczi-utcza 13. szám.

Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.

Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.

Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.

Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Fő-utcza 7. sz.

Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.

Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.

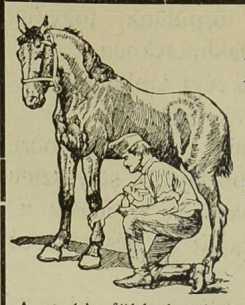

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA"

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Aczélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó- és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenczieк-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább égvenyes

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és holyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Dinka, kadarka stb

Lipót feltünt és nem eltünt. Va[illegible]ságos régi életnagyságában tart el[illegible]dást **Noé apánk hagyatékáról** a [illegible]rről, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem áll[illegible]podik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén ter-mett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a bor-fogyasztásban szivesen szolgál [illegible]. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt...
Ujra ott van **Lipót.**

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

1904.

Budapest, 1903. XIII. évfolyam. 4. sz. Böjtelő hava (február) 10.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

A méregfa hősei.

Nincsen találóbb neve a börzének, mint a *méregfa.* Aki lombjai közé kerül és nem ismeri, avatatlan, az elszédül és tönkre megy. Minden fogadás és játék ellen irkálnak a zsidó lapok, de nem dalolnak a pusztitó méregfáról, a börzéről és annak hőseiről, a börzeüzlet-kötőkről, akik mézet szivnak ebből a méregből. Ők vigan élik világukat s finoman, külsőségekben hasonlóan a nagy urakhoz. Sirunk, jajgatunk a kivándorlás miatt. A kivándorlók küldenek, hoznak haza pénzt. A sok ezerre menő magyar földesgazda, ki a börze áldozata, pénze elvész örök időkre és nem marad egyebe a koldusbotnál . . .

A törvényhozás késlelkedik a börzereformmal. Nem akar a zsidóknak ártani, pedig ugy látszik, hogy a zsidók maguk is megsokallták a *méregfa hősei* rakonczátlankodását, valószinüen azért, mert nehány zsidó kiskoru is tönkre jutott, vagy legalább is megkoppasztódott.

Dr. *Virág* Mór, ki maga is zsidó, a *Budapesti Hirlap*-ban leálczázza a méregfa hőseit, vagy, amiként ő nevezi, a börzesvindlereket, csak azt felejti el hozzátenni, hogy százból egy hián ezek a veszedelmes emberek mind zsidók.

Idézzük saját szavait:

„A börzesvindler, hogy másokat a maga jóléte felől tévedésbe ejtsen, uriasan öltözködik, igazolván ezáltal Zola ama tételét, hogy a kifogástalan, válogatott, elegáns toalett a börzesvindlerek uniformisa. Ezért tart fényüzéssel berendezett lakást, a legrosszabb gazdasági viszonyok alatt is kényelmes, számozatlan bérkocsin jár s megjelenik nyilvános helyeken, szinházakban s konczertekben, hogy a tömegből áldozatait könnyen kiszemelhesse. E modern szélhámosság egyik külső szimptomája abban is nyilvánul, hogy a bank-, bizományi vagy más czégér alatt folytatott üzlet, a felek fogadására szánt helyiségek, rendszerint nagy fényüzéssel és válogatott izléssel vannak berendezve. A tüzmentes pénzszekrények nagysága és sokasága a belépőben a kincsek utáni vágyat ébreszti föl. Hivatalnokok serege zárja el utját a belépőnek, ha a főnöknek tisztelt svindlerhez jutni iparkodik, aki leereszkedő nyájassággal boldogitó mámorba ringatja áldozatát az ő közremüködésével elérendő nyeremények és gazdagság kilátásba helyezésével, valójában pedig földhöz tapadt koldus a börzesvindler, mert könnyen szerzett prédáját rendszerint könnyelmüen költi is el; a legritkább esetben találkozunk reális vagyonnal rendelkező börzesvindlerrel.“

Dr. Virág Mór az a ritka zsidó, ki a bünt belátja, tudniillik azt a bünt, mit, habár nem mondja is, hitsorsosai és faja követ el. Sok kereszténynek ne nyulj hozzám ez a kérdés, mert hizelegni akar a zsidóknak. Tanuság Virág Mór felszólalása, hogy megérett a méregfa gyümölcse és nem kell félni a védekezéstől, melynek módját is adja Virág Mór:

„Szükséges, hogy törvényhozási uton dekretáltassék, hogy a bank- vagy tőzsdebizományi üzlet folytatására czégviselési jogot csak oly egyének nyerhetnek, kik erre feddhetetlen erkölcsi minősités és kellő vagyoni képesités kimutatása mellett hatósági engedélyt nyertek; hatósági engedélyt csak tőzsdetag nyerhet, aki a tőzsde fegyelmi hatósága alatt is áll. A tilalom ellen vétők nem pénzbeli, hanem szabadságvesztés-büntetéssel szigoruan sujtandók. A baj tovaterjedésének meggátlására alkalmasnak tartjuk az e bankok által szerkesztett tőzsdei szakközlönyök postai továbbitásának hatósági megtagadását s amennyiben boritékban történnék a terjesztés, még a levéltitok megsértésének koczkázata mellett is e küldemények elkobzását kisebb bajnak kellene tekinteni.

Gyökeresen lehetne azonban véleményünk szerint e nagyon is elterjedt baj ellen ugy védekeznünk, ha az 1883. évi XXV. törvényczikk novelláris uton odamódosittatnék, hogy minden avatatlan egyénnel kötött fogadásszerü játéktermészetü tőzsdei ügylet szabadságvesztéssel tiltott káros hitelmüveletnek minősittetnék. Ha e törvény keretén belül az uzsoraügylet, nemkülönben a korcsmai hitelre vonatkozó ártatlanabb természetü ügyletek a kiskoruság, könnyelmüség, tapasztalatlanság és iszákosság elterjedésének védelmére van alkotva: akkor nem tudjuk belátni, miért ne lehetne ugyanabban a törvényben ugyanamaz emberi gyöngeségek és szenvedélyek forrásából származó bajok segitségére az ezek ellen vétő elemeket a törvény hasonló sulya alá helyezni. Pusztuljanak a gazok.“

Igenis, pusztuljanak a gazok, faj és felekezeti különbség nélkül. Veszedelmes a késés. Minek késlelkednénk, amidőn a zsidó körökben is népszerü a börze megrendszabályozása. Ugy is azt teszik leginkább, ami a zsidónak tetszik. Virág Mór felszólalásából az tünik ki, hogy számbavehetőbb zsidó körökben ez közóhaj, legyen olyan udvarias a magyar törvényhozás, hogy ne térjen ki előle.

Erdélyi Gyula.

Széchenyi ébred.

Széchenyiről mindig több és több könyv jelenik meg, melyek őt az ő sokoldaluságában igyekeznek magyarázni. Bemutatták mint jellemet, közgazdát, politikust, paedagogust, jogászt stb. A mozgalomnak örülünk, de a fő, hogy Széchenyit nem csak tanulni, de követni kell, mert ő követésre méltó.

Azok, akik azt vallják, mint ő, azok nem léphetnek a küzdőtérre, addig teljes erővel és lelkesedéssel, mig Széchenyi eszméi minden jó fajmagyart át nem hatnak.

Örvendetes, legelső sorban örvendetes, hogy a néptanitók is emlegetik, idézik elveit. Bárcsak mindannyinak kezében lenne Széchenyi népszerü ismertetése *olvasókönyv alakjában* s a gyermek szivébe vésnék idejekorán elveit, hagyományait.

Az olvasókönyvben mindenesetre jó lenne, ha Széchenyi jól talált arczképét és életének főbb mozzanatairól rajzolt képeket látna a gyermek. Kár, hogy a közoktatási tanács a történeti szemléltető képek közül kifelejtette a legnagyobb magyar arczképét.

Ez a jelző: a *legnagyobb magyar*, könnyen fülbe mászik, de nem elég, a legzsengébb korban tudja meg mindenki, miért a legnagyobb magyar és szokjék hozzá, hogy a tettet többre becsülje az üres, csengő-bongó szónál.

„Időm, tehetségem és vagyonom hazámé legyenek.“ Ha többet nem mondott, nem irt volna is, már ez is elég, hogy eszménye, példája legyen minden magyarnak. A gyermek is megértheti, hogy Széchenyi a jajgatásnak, panasznak véget vetett, a tespedés és tétlen panaszkodás, kesergő álmodozás helyett igazi nemzeti

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

életet teremtett, mely az elme és kéz munkájában forrott, a nemzet értelmi és vagyoni erejét fejtette ki s szabadságunkat ezzel és ezen biztositotta.

Ami Széchenyi pályáját jellemezte, az hasson át minden fajmagyart, t. i. hazaszeretet, kötelességérzet, felelősségérzet . . .

Minden fajmagyarnak legyen czélja: „Az emberiségnek egy nemzetet megtartani, sajátságait, mint ereklyét, megőrizni és szeplőtlen minőségben kifejteni, nemesiteni, erőit, erényeit s igy egészen uj, eddig nem ismert alakokban kiképezze, végczéljához az emberiség feldicsőitéhez vezetni“ . . .

Tehát ne csak ismerjük, tanuljuk Széchenyit, de kövessük is.

Gróf Karácsonyi Jenő.

Gróf Karácsonyi Jenőt, az áldozatairól hires magyar főurat a vivó-verseny rendezése elismeréseül a Magyar Athletikai Klub aranyéremmel tüntette ki. Gróf Karácsonyi Jenő arra hivatott, hogy mint eddig ugy ezután is vezérkedjék a társadalomban és segitse diadalra vinni a nemes ügyeket. Vagyona, tehetsége, lelkesedése képesitik rá és erre hivja boldogult atyja emléke. A politika annyi sebet üt hazánkon, hogy azt társadalmi uton kell orvosolni s mindig örülünk, bizalommal telt el, ha a társadalmi bajok gyógyitói között ott látjuk gróf Karácsonyi Jenőt. Legyen továbbra is vezér a vezérek között.

Az obstrukczió megszüntetése.

A „Hazánk“ pályázat alakjában felhivta olvasóit, hogy adják módját, hogy lehetne megszüntetni az országgyülési *huza-vonát* (obstrukczió). Ennek egyetlen módja van. A huza-vonát a zsidó ujságok nyujtják azáltal, hogy sokat foglalkoznak vele s tövétől hegyéig kiirnak mindent. Határozzák el a lapok, hogy az obstruálók beszédeit nem közlik, mindjárt vége lesz az obstrukcziónak és hozzáláthatnak a zsidók előtt nem kedves telepitéshez és a szövetkezeti ügyhöz, meg a munkás-kerdés keresztény irányu megoldásához.

Pásztorjáték.

Vallásosságának és magyarságának fényes tanujelét adta *Ettyek* község derék lakossága, s különösen annak fiatal nemzedéke a karácsonytól január hó végéig adott pásztorjátékok alkalmával. E pásztorjátékok, melyek *Róth József főtanitó* ur izléses összeállitását és szervezőképességét bizonyitják, 11-szer adattak elő nemcsak Ettyek, hanem a szomszédos és távolabb fekvő községek élénk érdeklődése és látogatottsága mellett. De méltán. A darabban résztvevő fiuk és lányok oly szépen, oly preczizitással játszottak, hogy sok gyakorlott és raffinirozott színész tanulhatott volna belőlük. A darab hatásáról természetesen szólni sem kell, mert ugy valláserkölcsileg, mint nemzeti szempontból eredménye a lehető legfényesebb volt, hogy kivánnivaló tényleg nem maradt hátra. Természetes, hogy ily nagyszabásu előadás rendezése egy emberre nézve lehetetlen volt, s a község lelkes emberei, köztük: Zimbal Ferencz, Marács Ferencz, Kovács László, Sommer Ferencz, Denkinger Gyuláné, Pácius Györgyné és Terka, Britvetr Giza, Reisz Katalinnak bőven akadt dolguk a rendezés nehéz és fáradságos munkájában. A szereplők, kik egytől egyig, bármily kis vagy nagy szerepük volt, méltán megérdemlik, hogy nevük felsoroltassék. Főszereplők: Bach Anna, Gánszky Ferencz, Scharli Mihály, Heim Anna, Szabó József, Hack Teréz, Windeisen Antal, Tiszeker György, Povlovszky Antal, Scharli József, Denkinger József, Staudinger János, Heim József, Sontagh Gyula, Nusz György, Fischer Mihály, Schinagl József, Friesenhalm József, Ágoston András, Marács Árpád, Petruska Ferencz, Tóth András, Brivetr József, Nagyfejeő Ödön, Hämmerlein Ádám, Mäuser Ferencz. A többi szereplők közül kitüntek: Gauszky Ferencz, Speitler Ferencz, Teller Anna, Schmidt Julia, Marács Irma, Nusz Mari, Denkinger Irma, Döszler Anna, Blunsz Anna, Reisz Irma, Tiszeker Erzsi, Teller Julia. Végül ismételten csak örömünknek és hálánknak adhatunk kifejezést a szép és nemes derék előadásért, kérve a derék községet és annak lelkes vezetőit, a megkezdett uton való tovahaladásra.

Emberger János.

Ballagi Aladár.

Ballagi Aladár sok készültséggel, hivatással, tudással és lelkesedéssel közé ütött azoknak, kik hirhedt nyelvkoholók és utaznak a nyelv tudományban. „Régi Magyar Nyelvünk és a Nyelvtörténeti Szótár“ a czime vaskos és tartalmas müvének, melyből az első kötet jelent meg. Kijut a nyelv nem tudók által felmagyasztalt Szarvas Gábornak és különösen a nyelveskedő zsidó Simonyi Zsigmondnak. Mind a kettő olyan forma jó szándékkal, melylyel a pokol tornácza lehet kikövezve sokat ártott a magyar nyelvnek. Tudákosak ők, de nem tudnak, kiknek, különösen a zsidó Simonyi Zsigmondnak, káros szerepe megrontotta a magyar nyelvet, a melynek tudományos müvelése nem üzlet és igy nem zsidónak való. A magyar nyelv tanárai közül is sokan felültek neki és ma már egész mesterség kerekedett belőle, hogy tekerjék ki a tiszta magyar nyelv nyakát. Nem jó az ilyen bogár uton elindulni. A józan itéletü magyarok szivesen látják Ballagi rendreutasitásait.

Elhamarkodott szó.

Báró Feilitz Arthur ur a képviselőház alelnöke „A Magántisztviselők Otthona“ háza felavatásánál egy többségében zsidó társaságban azt mondta, hogy Gróf Széchenyi István ábrándja volt egy ily culturális kasinó, dolgozzanak hát az ő szellemében. Olyan culturális kiszinóról, melynek zsidó tagjai vannak, gróf Széchenyi István nem ábrándozott. A dicsőült legnagyobb magyar minden alkalommal óvta nemzetét a zsidóktól és figyelmeztette arra a veszélyre ami bekövetkezik, ha elszaporodnak. Az ő szellemében zsidó dolgozni képtelen, annál is inkább, mert Széchenyi szelleme a keresztény magyarfaj megerősitését biztositja, ami őket gyengiti és megsemmisitené.

Szinielőadás.

A budai középiskolai Mária Congregatió növendékei, mint évenként szokták, idén is tartottak egy kis mükedvelő előadást a Budai Kath. Egyesületi ház (II. Toldi Ferencz u. 30.) disztermében.

Január 31, február 1. és 2-án két—két darab került szinre.

1. „A hanreiti révész“, szinmü 5 felvonásban. Az 1648—49-iki évből, a harmincz éves háboru befejezése idejéből való volt, melyben a drámai jeleneteknél különösen remekelt a czimszerepet játszó Weisz Ferencz VIII. o. t., ki a szinigazgatás terén is a legnagyobb buzgóságot fejtette ki.

2. „Addig jár a korsó a kútra, mig eltörik“, vigjáték 1 felvonásban, mely a bohókás, humoros és leleményes diákok életét tárja elénk. A typikus zsidó hándlé szerepében Csernyák Imre VIII. o. t. a nagyszámu és diszes közönséget általános jókedvre hangolta és számtalan hahotára késztette. Szerepeltek még: Schiller Imre, Schiller Rezső, ifj. Büttel János, Mommer Gyula, Jankovich Jenő, Hermann Mihály, Paulik László, Eisenstock Alajos, Bugár Jenő, Ulm László, Ferenczy Lajos, kik odaadó játékukkal szintén tapsokat arattak.

A felvonás közöket és énekszámokat pedig az „Erkel“ ifjusági zenekör játéka, illetve kisérete tette változatossá és élvezetessé. Ugy az ifju szinész gárdának, valamint a zenekörnek, mely rövid fennállása óta, mostan — első nyilvános működésével — megmutatta életrevalóságát, szorgalmát és tehetségét, de különösen elnökének és karnagyának Herein Imrének, ki megalapitásán és vezetésén eddig is sikeresen fáradozott, méltán gratulálhatunk.

Éljen az egyenlőség!

Dr. Wekerle Sándor az Országos Kaszinó elnöke az Országos Kaszinó közgyülését követő lakomán nagyon kidomboritotta a müvelt magyar középosztályt. Éljen az egyenlőség! Ez a demokráczia jelszava és még sem élteti az egyenlőséget. A törvényhozások kimondották a jogegyenlőséget s maguk a müvelt elemek irók, szónokok alkotnak osztályokat. A magyar társadalom egy. Nincsen középosztály s az azt alkotni akarás hiu igyekezet. Minek széttagolni osztályokra a társadalmat. Melyik a felső, melyik az alsó osztály? Ha ezt meghatározni nem tudják ugy nem is lehet középosztály, de nincs is szükség sem felső, sem alsó, sem középosztályra, mert amint osztályozunk, vége az egyenlőségnek. Ép ugy nincs és nem lehet középosztály, mint nincsen főnemesség és köznemesség, csak nemesség van. Kurta nemes meg nem volt és nincsen. Aki a nemességet osztályozza, az nem tudja mi volt a nemesség. A középosztály alatt bizonyosan a gentryt akarják érteni. Kivánczsiak vagyunk, megmondhatja-e Wekerle Sándor, hol kezdődik és miből áll a tervezett, de soha nem alakulható középosztály, kik lehetnek annak a tagjai, s kiket illet meg a tagság, kiket emel és kiket alacsonyit? Ne feledjük el, hogy Magyarországon vagyunk, hol nem mindegyik paraszt ismeri el magáról, hogy paraszt s a mesterember müvesnek hivja magát.

Zsidó a pápánál.

Herzl Tivadart a Zionisták, azaz a zsidóország tervezőinek vezérét a pápa kihallgatáson fogadta. A pápa megdicsérte Herzl Tivadar buzgóságát, mivel az uj zsidó ország alakitásának előljáró munkáját vezeti. Bizony nagyon dicséretes munka ez. Egy népfajt, melynek szép történeti multja van, megment a közgyülölettől s a világot a zsidók pusztitásától. Ha csakugyan Istennek kiválasztott népe a zsidó, válaszsza ki tökéletesen közülünk és vezesse el őket mégegyszer az igéret földjére.

Érdekes könyvtár.

Az „Érdekes Könyvtár“ most megjelent februári füzete elejétől végéig magyar irók mun-

káit tartalmazza. Egy-egy bravuros, törzsgyökeres magyarsággal megirt elbeszéléssel szerepel a füzetben Eötvös Károly (Két biró kutja), Gárdonyi Géza (A kétféle nóta), Jakab Ödön (A vulkántulajdonos) és Szabó Endre, a szerkesztő (Vándorló uraság). A költészetet Dalmady Győző, a Kisfaludy-társaság kiváló tagja képviseli. Sok érdekes ismeretterjesztő apróság, ugyszintén élénk rejtvénypályázati rovat is van a füzetben, melynek minden megfejtője, kivétel nélkül, könyvjutalomban részesül. A jól szerkesztett, kiváló tartalmu, példátlanul olcsó folyóiratot nagyon ajánljuk olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára negyedévre csak egy korona, mely összeg az „Érdekes Könyvtár“ kiadóhivatalába (Budapest, V., Kálmán-u. 2.) küldendő.

Szobrot Dankó Pistának.

Azt mondják, Dankó Pista igen szép magyar nótákat szerzett. Ez érdem, de nem akkora, hogy még Árpádnak, Rákóczynak szobra nincsen, neki legyen. Szép a nóta, de annál szebb a tett. A nemzeti felhevülésekben is jó volna bizonyos sorrendet tartani. Mig hazánk szerzőjének és nagy valódi nemzeti hőseinknek szobra nincsen, addig Dankó Pista is várjon. Kard szerezte és tartotta fenn a hazát, minek elhegedüléséhez ujabb időben a zsidó szellem ugyancsak hozzá látott.

A sujtás.

Magyar ember szereti a sujtást és sallangot, a sujtásos és sallangos szavakat. Szájjal buzdul, a tettekben fösvény. Egy nemzet kebelében sem alakul annyi egyesület, mint nálunk. Minden negyedik ember elnök, vagy alelnök, választmányi tag bizonyosan. Nagyon szép felbuzdulás, de mi a gyakorlati haszon az egyleti tultengődésben? A közmüvelődési egyletek csudákat mivelhetnének, ha közgazdasági megerősitést szolgálnának. Ám de erre nem gondolnak; beszélnek, áldomásoznak, de a közgazdasággal nem törődnek.

Bosszantó.

Bosszantó, hogy a keresztény szót nem szereti sem a kormány, sem a társadalom. Keresztény egyletet egész mostanáig nem engedélyeztek, csak külön-külön katholikust vagy protestánst. A keresztény szocziálistákat nem vette figyelembe a kormány a választási jog tanácskozásoknál, pedig a szocziálizmus erőszakos kitöréseinek meggátlása éppen a keresztény szocziálistáktól várható. Egy a bökkenő, hogy keresztény jelszó alatt katholikusok és protestánsok egyesülnek, mi veszedelmes a zsidókra.

Keresztény munkások.

A keresztény szocziálista munkások szervezkedése megérdemli, hogy pártolják. Kár, hogy a kormány nem akarja őket észrevenni. A szocziálista kézmü-, sőt több helyen a földmunkásokat is a zsidók vezetik, zsidó érdekek és szellem szerint. A keresztény szocziálista munkások ezek ellen léptek sikra. Ők a vallás és államrend felforgatása nélkül a keresztény szeretet nevében és erejével akarnak czélt érni. A keresztény munkások tömörülését az igaz keresztényeknek erősiteni kell s támogassa őket szivvel és tettel mindenki, aki a zsidóknak a munkások között fejlődött megizmosodását gyengiteni akarja és tudja. A magyar keresztény munkások pedig lépjenek a szövetkezeti térre s ébreszszék fel a társadalmat, hogy a gyáripar is keresztény kezekbe jusson.

Első Leánykiházasitó Egylet m. sz. Gyermek- és életbiztositó intézet. Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. Ez év január hónapjában 1,848.400 korona értékü biztositási ajánlatot nyujtottak be és 1,641.800 korona értékü uj biztositási kötvényt állitottak ki. Biztositott összegek fejében 66.263 korona 97 fillért fizetett ki.

Ezen intézet a gyermek- és életbiztositás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb dijtételek és a legelőnyösebb feltételek mellett.

Bomlás.

Sokszor ismétlődik mostanában, hogy a zsidók a régi hitközségeikből kilépnek és uj hitközségeket alakitanak. Ez az ő magánügyük és nem is emlitettük volna fel, ha ezt kedvező jelnek nem látnánk. Az a büvös összetartás, mely őket hatalmassá tette, megingott. Egymás között veszekednek és gyülölködnek. A bomlás tanubizonysága ez, mit megjósoltak a történetbölcsészek és amely sorsa lesz a zsidóknak és ezen épült fel a világ boldogsága. Hát csak bomoljanak.

Mándy és Bonis.

Elég baj, illetlenség, hogy zsidók és utánzóik egy koronáért elkövetik azt a szégyent, hogy nevöket magyarositják és azonosodnak elnevezésben sok jó családdal. A történeti mult ma a Csáky szalmája . . . A tapintatlanság az elbeszélő irodalomban is igy folyik . . . A hősöket meglevő jó családok nevében szerepeltetik. Közelebb Mándy és Bosán neveket olvastunk egy novellában. A novella, tárcza, regény és dráma irótól elvárhatjuk, hogy a magyar történetet és társadalmat ismerje s válasszon olyan neveket, melyek nem léteznek. Csodáljuk, hogy a földbirtokosság lapjában is egyre-másra ismétlődnek ezek a sértő elkeresztelések és elkövetik nem zsidó irók is.

Zászlónk.

Megjelent a *Zászlónk* V. száma. Ennek megint más a czimképe, mint az eddig megjelent számoké. Csak rá kell nézni és egyszeribe ráboritja lelkünkre a legmélyebb télnek hangulatát. Még a lap homlokirata a „Zászlónk“ is csupa jégcsapból van összeróva. És mintha a *Zászlónk* vezérgondolata is oda volna pingálva. Alul meleg diák-szoba látható ábrándos ifjakkal, kik az általános dermedtség között is csak életről álmodoznak. Kinéznek a januári éjszakába. Képzeletük végig suhog a jeges-havas erdőn s nyugvó pontot sehol sem talál, csak egy vén tölgyre szegzett Mária képnél. Mécset látnak ott, melynek szelid világa szétveti a vak sötétséget s a farkasorditó hideg tanyát angyalok játszóhelyévé varázsolja. Nem vetitett képe-e ez az ifju lelkek jelen világának?!

Ezen prolog után ilyen szellemben ad a *Zászlónk* jelen száma is vagy 15 czikket, 32 gyönyörü képet, melynek nemcsak az ifjakat, de az öregeket is érdeklik. Az egész lap ára mindezek daczára, öregnek-ifjuknak nem több, mint 2 korona, melynek beküldése ellenében az eddig megjelent számokat is azonnal küldi a „Zászlónk ifj. lap“ kiadóhivatala, Budapest, VII., Damjanich-u. 50.

Közgyülések.

Az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár megtartotta évi rendes közgyülését Harkányi Frigyes báró elnöklésével, aki üdvözölvén a részvényeseket, konstatálta, hogy 68 részvényes jelent meg 1242 szavazat képviseletében. A jegyzőkönyv vezetésére Zsoldos Károly vezértitkárt, annak hitelesitésére Országh Aladár és Artner Kálmán dr. részvényeseket kérte föl. Az elnök ezután előterjesztette a terjedelmes évi jelentést, amely szerint az üzleti tevékenység az évek óta tartó ipari és kereskedelmi pangás következtében csakis szükebb keretben mozoghatott, az üzleti eredmény azonban a mostoha viszonyokat tekintve, annál inkább kielégitőnek mondható, mivel a tiszta nyereség az előző évit meghaladja. Az igazgatóság jelentéséből kiemeljük a következőket: Az intézeti betétek összállása 1902. év végével 63,210.049 kor. 21 fillér, 1903. év folyamán a betétek és tőkésitett kamatok 194,658.433 kor. 54 fillt tettek. Az 1903. év folyamán visszafizetett betétek 194.487.710 korona 79 fillérre rugtak, s maradt az év végén betétként 63,891.770 kor. 96 fill. A váltó-tárcza állománya 1903. év végével 50,940.114 kor. 36 fillérnyi volt. A jelzálogi kölcsönök összforgalma szintén emelkedett. A tulajdon értékpapirok értéke 1903. év végével 15,547.235 korona 77 fillér. A takarékpénztári hitelegyesület 1903. év végével 4,407.581 korona 46 fillérnyi javadalmazást vett igénybe s 14,049.712 korona 33 fillér értékü váltót számitolt le. Pénztári összforgalma 30,546.084 kor. 44 fillért tett. Az üzleti összforgalom a következő: pénztári bevételek 407,875.775 korona 12 fillér, kiadások 408,058.952 korona 30 fill., melyhez hozzáadva az első följegyzési könyvön keresztülvezetett forgalmat, az összes forgalom tehát 2.282,242.752 korona 62 fillér volt. A tiszta nyereség az 1902. évről áthozott 155.105 korona 44 fillérrel 2,160.454 korona 06 fillért tesz. A levonások után, a jutalomösszegek s a jótékony czélra forditott összegek levonásával 1,979.812 korona 23 fillér áll a közgyülés rendelkezésére. Ebből a forgalomban levő 15.000 részvény után szelvényenkint április 1-én 116 koronával 1,740.000 koronát fizetnek ki, s a fönnmaradó 161.812 korona 23 fillért uj számlára irják. A fölmentések megadása után a közgyülés László Mihály dr. inditványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Szécsi Lajos vezérigazgatónak, az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak s a tisztikarnak, mire megválasztották a felügyelő-bizottság eddigi tagjait.

*

A magy. kir. szab. osztálysorsjáték részvénytársaság január 21-én tartotta meg Tolnay Lajos elnöklésével hatodik rendes közgyülését 12 részvényes jelenlétében, kik 4405 részvényt képviseltek. Az előterjesztett mérleg és az 1903-iki üzletjelentés jóváhagyása után a 6. számu kamat- és osztalékszelvénynek 125 kor.-val való beváltását határozták el. A szelvény kifizetését már a mult hó 22-én megkezdték. Miután az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak a fölmentvényt megadták, a felügyelő-bizottság eddigi tagjait egyhangulag ujból megválasztották, mire a közgyülés véget ért.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

430/1904. kb. szám.

Hirdetmény.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye közigazgatási bizottsága részéről közhirré tétetik, hogy a Budapest-vidéki kőszénbánya részvénytársaság pilisvörösvári bányájából Solymártelep vasuti rakodó állomásig tervezett **sodronykötél-pálya czéljaira** Pilisvörösvár és Solymár községekben szükséges ingatlanok kisajátitási tervei **Pilisvörösvár** és Solymár községházánál közszemlére kitétettek s a tárgyalás határnapja **Pilisvörösvár községházánál**

f. év február hó 16-ának d. e. 8 órájára

kitüzetett, mely alkalommal a kiküldött bizottság a kisajátitási terv megállapitása fölött akkor is érdemileg fog határozni, ha a tárgyalásra a kisajátitást szenvedő birtokosok közül egy sem jelennék meg s hogy a megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

Budapesten, 1904 január hó 22-én.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye közigazgatási bizottsága nevében: **Beniczky** főispán, mint elnök.

Koksz-eladás.

Tisztelettel tudatjuk, hogy **1904. évi február hó 1-étől** további intézkedésig a

darabos, valamint diónagyságu légszeszkoksz

árát 100 kilónkint helyt **budapest-józsefvárosi, ferenczvárosi** és **budai légszeszgyárainkban 3 korona 28 fillérről**

3 koronára mérsékeljük.

Házhoz szállitás és lerakásért legalább 1500 kg. sulyu nyilt fuvarokban, 100 kg.-kint **20** fillért, zsákokban pedig 250 kg.-tól kezdve 100 kg.-kint **28** fillért számitunk.

Budapest, 1904 február 1-én.

A budapesti légszeszgyárak helyi igazgatósága.

Meghivás

a Pesti magyar kereskedelmi bank 62-ik rendes közgyülésére,

mely **1904. évi február 13-án d. u. 6 órakor** a bank helyiségeiben fog megtartatni.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megállapitása, a nyereség fölosztása iránti határozat és a fölmentés megszavazása.
3. Az alapszabályok módositása az igazgatóság javaslata alapján.
4. Igazgatósági választások. (Az alapszabályok 36. §-a értelmében a kilépő igazgatósági tagok ujból választhatók.)
5. A felügyelő-bizottság választása.

Az alapszabályok 19., 20. és 21. §-ai értelmében minden részvényes, kinek részvényei három hónappal a közgyülés előtt a bank könyveiben nevére be vannak jegyezve, jogositva van a közgyülésen résztvenni vagy magát meghatalmazott által helyettesittetni, kinek azonban szintén részvényesnek kell lennie. A szavazati jog érvényesithetése czéljából a részvények, szelvényekkel együtt az alapszabályok 18. §-a értelmében **folyó évi február hó 10-ig** a bank értékpapirpénztáránál leteendők, hol is az 1875. évi XXXVII. t.-cz. 198. §-a és az alapszabályok 45. §-a értelmében a megvizsgált évi mérleg, a felügyelő-bizottság jelentésével együtt, nyolcz nappal a közgyülés előtt átvehető.

Budapest, 1904. évi január hó 30-án.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

A SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság részvényesei a **Budapesten 1904. évi február hó 11-én délután 4 órakor,** a Magyar országos központi takarékpénztár üléstermében (IV., Deák Ferencz-utcza 7. szám) megtartandó

XXXV. rendes közgyüléshez

ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság jelentése. — 2. A zárszámadás előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével. — 3. A mérleg megállapitása, határozathozatal a tiszta nyereség felosztása és kifizetése tárgyában, felmentvény az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak. — 4. Egy igazgatósági tagnak megválasztása. — 5. Három felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása.

Azon részvényesek, kik a közgyülésen résztvenni óhajtanak, részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a Magyar országos központi takarékpénztárnál (IV., Deák Ferencz-utcza 7. szám) a társ. alapsz. 15. §-a értelmében legkésőbb bezárólag 1904. évi február hó 7-ik napjáig letéteményezni tartoznak. Az alapszabály ugyanazon §-a értelmében megkivántatik, hogy a részvény legalább 60 nappal előbb iratott a letevő saját nevére. — Az igazgatóság jelentése a közgyülést megelőző napon a Magyar országos központi takarékpénztárnál átvehető. **Az igazgatóság.**

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a BUCZÁK ÁGOSTON a 40 év óta fennálló **butorraktárát és kárpitos műhelyét** átvettem és azt Buczák A. utóda BÁRD TIVADAR czég alatt tovább vezetem. Amidőn a t. közönséget arra kérem, hogy ugy mint elődömet engemet is nagybecsü bizalmával megtisztelni sziveskedjék, előre is biztositom, hogy egyedüli törekvésem az leend, hogy t. vevőimet a legjobban és legpontosabban kiszolgálhassam. Megjegyezve még, hogy üzletemben leginkább saját készitésü butorokat és kárpitos munkákat tartok raktáron.

Magamat ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel

Buczák A. utóda Bárd Tivadar.

II. ker., Fő-utcza 32. sz. (Kapuczinus-zárda.)

Keresztény czégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-utcza.

Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.

Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállitó, czukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utcza 77. sz.

Littke L. cs. és kir udvari szállitó budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.

Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.

Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utcza.

Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.

François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.

Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherczeg Sándor-utcza.

Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.

Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánczhid-utcza 5.

Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.

Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utcza.

Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.

Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.

Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utcza.

Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utcza végén.

Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.

Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherczeg-utcza.

Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utcza.

Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.

Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).

Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.

Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.

Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utcza.

Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váczi-utcza.

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utcza 7. Telefonszám: 11—48.

Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherczeg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.

Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utcza 15. sz.

Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váczi-utcza 13. szám.

Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.

Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.

Kiss István „Budai Otthon“ nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.

Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Fő-utcza 7. sz.

Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.

Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.

Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.

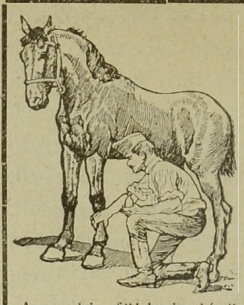

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA“

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Aczélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó- és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenczieк-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább égyenyes

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt...
Ujra ott van **Lipót.**

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 5. sz. Bőjtelő hava (február) 20.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Biró és a zsidó.

A budapesti büntető törvényszék előtt egy birónak a bünpere folyt le. Az itélet mellékes, de a pör tárgya szomoru. A birót könnyelmüsége és házi zsidaja juttatta pellengére. Ez az eset nyilvánosságra került, de hány van, amely nem pattan ki. A szinfalak mögött mindig ott van a zsidó, aki ügyes kézzel intézi az ügyet és ha zsidókkal esik meg az üzlet, az titokban is marad. A zsidó nem árulja el, hogy vesztegetett, mert igy többet nem vesztegethet. A keresztény kifecsegi, kérkedik vele. A zsidó hallgat. Egyik sem erény *s a bünös keresztényt szigorubban kell elitélni, mint a bünös zsidót.*

Nagyon piszkos dolog az, hogy egy zsidó, legyen közönséges vagy czifrább és pénzesebb zsidó, egy biró közelébe juthat, vele biró társadalmi összeköttetést tart fenn és lakására ereszti. Nem védjük a megejtett és elesett birót. Amióta a zsidók nincsenek Ghettóikban elkülönödve és megfordulnak mindenütt, nyilvános társaságokban és családi körökben, a ragályozás nem maradhatott el. Pusztit ez a talmuderkölcs minden téren. A kerge birka megmételyezi az egész nyájat. Sertésorbáncz, száj- és körömfájás ragad. A ragályozott és ragályozó állatot elkülönitik s az ember az erkölcsi ragályt terjesztő embertől nem fél. Köznapi és gyengébb jellemekre a lelki betegségek és kórok is ragadnak.

Nincsen törvény, mely azt rendelné, hogy a zsidóval a társadalomban érintkezni nem szabad, de törvény nélkül is el lehet kerülni az ártalmast. A bünszerző veszedelmesebb a bünösnél, a bünöst büntessék, de azt előzzék meg, hogy valaki, akár zsidó, akár nem, bünt szerezhessen. A bünös megjavulhat, de bünszerző nem hagyja el üzletét.

A becsületes társadalom ne türje magában a becstelent. Nehogy zsidógyülöletnek nevezzék ezt a kivánságot, én nem mondom, hogy csak a becstelen zsidókat küszöböljék ki, de minden becstelent. Az eredmény az, hogy ezeknek 90 százaléka zsidó. Üldözzék az uzsorásokat és ne csak a zsidó uzsorásokat. Itt is ez az arány. A tudomány, irodalom, müvészet, hirlapirás, ügyvédség, orvosi kar, közhivatalok, pénztárnokok között azokat vessék meg, kik testületükre szégyent hoznak. Óriási többségben lesz a zsidóság.

Jól van. Ne üldözzék a zsidót, de üldözzék a bünt komolyan és szigoru törvényekkel. Az elitéltek legnagyobb része a zsidókból kerül ki.

Soós biró bünpöre alkalmával a királyi ügyész szépen fejtette ki, hogy *Schwarz Ábrahám az igazsággal házalt.* Ki a bünösebb: aki az igazságot árulja, vagy aki veszi, nehéz eldönteni, de a házalót, aki veszi, meg kell gátolni, hogy ne vehessen. A királyi ügyész *Schwarz Ábrahámot* akarta jellemezni, de amit mondott, az *a faj* jellemzése. Mi a zsidóknak legnagyobb baja, mely örök időkre elválasztja őket s a beolvasztást nem kivántatja? A királyi ügyész Schwarz *felläzitó czinizmusáról* beszélt. Ez a fellázitó czinizmus hány zsidóban nincsen meg? Édes kevésben.

Schwarz mindenkit *sértő gunynyal* és *tüntető tiszteletlenséggel kezel.* Nem-e sértő gunnyal boszantják a zsidók hirlapjaikban a magyar fajt és nem-e tiszteletlenséggel kezelik-e mindazt, ami kegyelet és szent?

Schwarz irtózik a börtöntől, mert ott fegyelem van és nem türik a pökhendiséget. Hány zsidó nem irtózik a fegyelemtől és hány van, aki nem pökhendi? Ha a népszámlálási ivek rovatában ezt a faji sajátságot ki kellene tölteni, volna dolga a népszámlálási biztosoknsk.

Erkölcsi nihilismusnak nevezi Schwarz eljárását. Ez a Schwarzhoz vágott szó ráillik az egész fajra, az Áronokra és Henrikekre. Schwarz előtt nincsen semmi szent! Mi a szent a zsidóság előtt, a pénzt kivéve?

Amit megtalálunk Schwarzban, azt megtaláljuk a legtöbb zsidóban, a zsidóságban, azzal a különbséggel, hogy némelyek ügyesebbek, mások kipallérozottabbak; vannak olyanok, kik kendőzni tudják, de *az erkölcsi nihilismus* vagy kitört, vagy ki fog törni mindegyikből.

A királyi ügyész nem talált enyhitő körülményt, nem mentő okokat Schwarz részére. Pedig van. Schwarzot és a többi Schwarzokat és egyéb fajokat arra, amit elkövetett, nem egyénisége, de öröklött *faji sajátságai vezetik*, a minden zsidóval közös *erkölcsi nihilismus,* mely meg volt a bibliai életben és megvan, megmarad az idők végéig. Ezt megczáfolni nem lehet. Ezek mentik Schwarzot is, aki másként nem cselekedhetett, mint cselekedett; *ő igazsággal házalt,* más zsidók a népek kárára mással házalnak.

Az *erkölcsi nihilizmus* ellen egyetlen egy a védekezés és ez az, hogy gátat kell vetni káros hatásának s elkülönödni attól a fajtól, melynek ki nem irtható veszedelmes sajátságai vannak . . .

Azok, akiket zsidóknak neveznek, zsidó hitet követnek és kiválnak kikeresztelkedés vagy felemelkedés utján s idomulnak egyéb népfajokhoz, azok nem *zsidó fajuak,* de, mint a legujabb kutatások mondják, *Árja* fajokból valók, kik hozzácsatlakoztak a zsidókhoz és évszázadokon keresztül felvették a zsidó szokásokat. Ezek lehetnek a zsidók között néhány ezeren s amint hozzájuk csatlakoztak, az idők folyama nyomása alatt el is válnak.

Erdélyi Gyula.

Széchenyi-lakoma.

A *Nemzeti Casinó* évi Széchenyi lakomáján *Széchenyi Emil gróf* hatásos pohárköszöntőt mondott. Amint lapunk s a *gr. Széchenyi István emlékének ápolására* alakult bizottság folytonosan tesz a közállapotok orvoslására, *idézte Széchenyi szellemét.* Adja Isten, hogy ez a szellem minden magyar ember szivében megjelenjen és állandóan megmaradjon.

Széchenyi az egész nemzeté, de joggal várhatjuk a Széchenyi-családtól, hogy minden tagja segitsen végrehajtani a legnagyobb magyar hagyományait és tettel is vegyen részt a végrehajtásban, mint például *gróf Széchenyi Imre,* ki a legnemesebb társadalmi küzdelmek vezérembere.

Gróf Széchenyi Imre szép beszédét igy fejezte be: Midőn ma szivszorongva kell látnunk közéletünk nagymértékü elfajulását; midőn remegve látjuk a politikai szemhatáron elénk tornyosuló fellegeket; midőn szomoruasággal kell tapasztalnunk, hogy törvényhozásunk müködése annyira meg van bénitva a közjogi meddő vitatkozások által, hogy hazánk közgazdasági fejlődése — tehát éppen a Széchenyi István által

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

megjelölt utja hazánk további megerősödésének — meg van akasztva; midőn aggodalommal kell gondolnunk arra az eshetőségre, hogy megszünik a jó egyetértés nemzet és legalkotmányosabb királya között, mely egyetértés 37 éven át biztosithatná hazánk oly mértékü fejlődését, mint egy nemzet sem mutathatja föl; midőn azt tapasztalhatjuk, hogy a legnagyobb szélsőségekben folyó küzdelem ész nélkül szedi áldozatait legjobbjaink közül; midőn mindezt látom, eltelik szivem mély keserüséggel s elérkezettnek látom a végső órát, hogy hazánk összes értelmisége félretéve bizalmatlanságot, önérdeket és szélsőséget, Széchenyi István hazaszeretetétől, önzetlenségétől és józanságától áthatva tömörüljön az országos egyensulyt helyreállitani és a produktiv munkának helyet adva, térjen vissza Széchenyi István mindig áldásdus termékeny eszméire — irányzatára. E sóvár vágytól szivem utolsó zugáig áthatva, hazafias mély aggodalmam közepette, ez ünnepies pillanatban — Széchenyi István — a te hatalmas szellemedet idézem meg. Ha nékülöznünk kell jó tanácsaidat, ha nem hallhatjuk lelkesitő, bátoritó szózatodat: akkor vond hallhatatlan szellemed büvös varázskörébe hazánknak minden fiát. Széchenyi István, a te szellemed legyen a kimentőnk és áldott legyen emléked.

Magyarország természetes népszaporodása 1901-ben.

(A m. kir. kormány 1901. évi müködéséről és az ország közállapotáról szóló Jelentés és Évkönyvből.

A hitfelekezetek közül az anyaországban a római katholikusok és az izraeliták jóval erősebben szaporodtak népszámlálási arányuknál, a többi felekezetekre többé-kevésbé alacsonyabb arányszám esett, mint az összes népességből reájuk eső arányszám. Különösen feltünő a görög-keletiek gyenge szaporodása, országos arányukkal, 13·1-gyel szemben csak 8·9. A görög-keletiek a társországokban is gyengébben szaporodtak az országos átlagnál, ott a római katholikusok és különösen a kis ágostai felekezet szaporodási aránya haladta meg a népszámlálási arányt.

Az egyes nemzetiségek szaporodását tekintve, Magyarországon a magyarokra, tótokra és ruthénekre eső százalékok voltak kedvezőbbek a népszámlálási aránynál. Horvátországban a horvátokon és szerbeken kivül valamennyi többi nemzetiség nagyobb százalékszámmal szerepel. Az egész Magyarbirodalomban a szaporodásnak több, mint fele a magyarságra esett, a magyarság 45·4%-os népszámlálási arányával szemben.

Általában véve a magyarság a törvényhatóságok legnagyobb részében kedvezőbben szaporodott a többi nemzetiségeknél. Az anyaország 89 törvényhatósága közül csak 24 volt olyan, amelyben a szaporodásból a magyarságra eső százalék kisebb, tehát kedvezőtlenebb volt a népszámlálási aránynál, a Dráván tul pedig valamennyi törvényhatóságban kedvezőbb volt a magyarság szaporodása. Sőt hét anyaországi és egy horvátországi városi törvényhatóságban a magyarság szaporodásával szemben az egyéb anyanyelvüek megfogyatkoztak.

A házasságkötések aránya ugy az anyaországban, mint a társországokban majdnem állandóan az ágostai evangelikus felekezetnél volt legmagasabb, mig a legkedvezőtlenebb arányszám az 1896—1900. évek átlagában Magyarországon a görög-keletiekre, ujabban az unitáriusokra, *Horvátországban pedig állandóan az izraelitákra esett.*

A születési arány Magyarországon, az 1898. év kivételével, állandóan a görög-katholikusoknál legmagasabb, az 1898. és 1900. év kivételével az unitáriusoknál legkedvezőtlenebb; *1900-ban a minimum az izraelitákra esett, amely felekezet a születések gyakorisága tekintetében az utolsók közt foglal helyet.* Feltünő alacsony volt a születési arány 1898-ban a görögkeletieknél, amikor egy év alatt 38·8-ról 33·0-a esett; az arány azóta javult, de régi magasságát nem érte el. Általában elszomoritó az a következetesség, amelylyel a születési arány valamennyi hitfelekezetnél csökken. Egyes években mutatkozik néha javulás, de ha több évet összefoglalunk, a csökkenő irányzat egészen világosan kitünik.

Legjobban romlott a születési arányszám a két görög felekezetnél, mig az ágostai és izraelita felekezetek arányszáma, habár szintén csökkenő irányzatot követ, mégis nagyobb állandóságot látszik mutatni.

A születési arányszám e nagymértékü csökkenése mindenesetre aggasztó jelenség, mert mélyreható gazdasági és társadalmi bajokban leli okát, nem kell azonban feltétlenül károsnak és a nemzet jövőjére veszélyesnek tekintenünk, ha figyelembe veszszük, hogy a halálozási arányszám a kultura fejlődésével és közegészségügyi intézmények tökéletesbitése folytán még nagyobb arányban csökken, ugy, hogy a kisebb születési arány mellett népesedési viszonyaink jelenleg jóval kedvezőbbek, mint a 90-es évek első felében.

Állandóan legkedvezőtlenebb ezek szerint a halálozási arány a görög-keletieknél s *legalacsonyabb az izraelitáknál,* ez utóbbi *felekezet nagy szaporasága köztudomás szerint épen halálozási arányának alacsony voltában rejlik. Az izraeliták szaporodása azonban ujabban meggyengült, mert a születési arány csökkenésével a halálozási arány apadása nem tudott lépést tartani; 1897 óta már állandóan csökkent az izraeliták szaporodási aránya.* Az izraelitákon kivül még az unitáriusoknál és némileg a görög-katholikusoknál volt kisebb a halálozási arányszám apadása, mint a születési arányszámé, ugy, hogy e felekezeteknél a természetes szaporodás is romlott, a görög-katholikusoknál azonban egészen jelentéktelenül.

A római katholikusoknál és a két nagy protestáns felekezetnél a halálozási arányszám jóval erősebben csökkent, mint amily mértékben a születési arányszám lejebb szállt, ugy, hogy e felekezetek, valamint a görög-keletieknek szaporodása is jelenleg nagyobb arányu, mint a 90-es évek első felében volt.

Horvátországban sokkal nagyobbak a szélsőségek az egyes felekezetek népmozgalmi arányai között, mint Magyarországon. Legmagasabb születési aránya az ágostai és a két görög felekezetnek van, mig a reformátusok s ujabban az izraeliták szerepelnek a legkisebb születési aránynyal. A halálozási arány, az 1900. év kivételével, állandóan a görög-keletieknél volt legnagyobb, *az izraelitáké pedig itt ugyszólván példátlan alacsony számot mutat,* 1899-ben 12·7-re sülyedt le és 1901-ben is csak 14·8 volt ezer lélekre. A szaporodási arány mindazonáltal nem az izraelitáknál, hanem az ágostaiaknál legnagyobb, s e felekezetnél 1900-ban szinte abnormis magasság, 21·7-re emelkedett.

A születési arány magassága tekintetében Magyarországon a tótok és ruthének állanak első helyen, mig a horvátok és szerbek születési arányának az 1901 előtti években mutatkozó magas volta nagyrészt onnan ered, hogy a bunyeváczok és sokáczok népmozgalmi adatai ez években még részben a horvátok és szerbek adatai közé vétettek s utólag nem voltak kiválaszthatók. A magyarság születési aránya az országos átlagon áll, mig az oláhoké és még inkább a németeké azon alul marad; legkisebb végül a születési arány az „egyéb“ alatt összefoglalt kis nemzetiségeknél.

A horvát-szerbek és egyéb nemzetiségek adataiból a fentebbi okoknál fogva eltekintve, a ruthéneknél mutatkozik a legnagyobb csökkenés, mig a németek és a magyarok születési aránya legkevésbbé változott.

A halálozási arányszám az 1896—1900. évek átlagában a szerbeken és horvátokon kivül az oláhoknál volt legmagasabb, 1901-ben pedig a szerbek és tótok halálozási viszonyai voltak a legkedvezőtlenebbek. A legkedvezőbb halálozási arányszámokat ugy az 1896—900. évek átlagában, mint 1901-ben a németeknél és a magyaroknál találjuk.

Az utolsó 5 év alatt tehát leginkább az oláhok halálozási aranyszáma javult s az oláhokon kivül csak a magyaroknál volt nagyobb a halálozási arányszám csökkenése, mint a születési arányszámé, ugy, hogy valamennyi többi nemzetiségnél rosszabbodtak a szaporodási viszonyok. E rosszabbodás daczára még mindig a ruthéneknél és a tótoknál legnagyobb a szaporodás aránya, a magyarság e tekintetben harmadik helyen áll, az országos átlagot azonban minden évben jóval meghaladja.

Horvát-Szlavonországokban épen ugy, mint az anyaországban, szintén a tótok és ruthének születési aránya a legkedvezőbb, legalacsonyabb az egyéb nemzetiségeké. Ez utóbbiaknál a halálozási arány is a legalacsonyabb.

Zsidó szövetkezet.

Résen legyünk. Londonban a zsidók fogyasztási szövetkezetet alkottak. Ez a londoni szél már itt is kezd fujdogálni. Pátyon megalakult a fogyasztási szövetkezet és nemsokára kinyilik a bolt is. Egy odavaló zsidó uj eszmét pendített meg, ami nagyon veszedelmes lehetne. Azt ajánlotta, hogy ő társ lesz a szövetkezetben és majd ő vezeti a boltot. A pátyiak nem mentek lépre, de azért jó lesz vigyázni és keményen megtartani, hogy a fogyasztási szövetkezetbe még tagnak se vegyenek be zsidót, mert a fürdővizzel együtt öntené ki a gyereket. Éljenek a zsidók magoktól magoknak.

Szily Kálmán.

Széchenyi hagyományainak buzgó követője, *Szily Kálmán,* az akadémia főtitkára megérdemli az elismerést. Minden tettét a hazafiság és fajszeretet vezeti. Megélénkitette az akadémia munkásságát és népszerüsitését. A magyar nyelvtudomány hivatott apostola, ki a kötéltánczosságot nem szereti és mindig előtte van a magyar nyelv természete és joga. Nem rontott, de épitett. Ahol kitartó tehetségért valamit tehet, megteszi, a legközelebb fekvő példa *Balogh Benedek* az elszánt és több pártolásra érdemes ifju magyar tudós vállalkozása. Nem engedett az akadémia hagyományaiból, de nem is csukja be az ablakot az üde levegő előtt.

Egy igazi lelkész.

Kirner Károly belvárosi plébános halálával megüresedett belvárosi plébánia *Böschatt János* belvárosi segédlelkészt illetné legjobban, nem-

csak hosszas egyházi szolgálatánál fogva, de azért is, hogy ő valódi lelkipásztor, ki semmi egyéb más, mint pap. A fővárosi törvényhatósági bizottság figyelmébe ajánljuk ezt az igazi lelkészt, kit már sokszor mellőztek, aki az érdemesek között az első helyen áll.

Őszinte zsidók.

Aki keresztény és az emberiség boldogsága szempontjából tekinti a zsidókérdést és a zsidók jövőjét megoldani emberszeretettel kívánja, az az orthodox zsidók mellett foglal állást. A talmudista zsidó nem hazudik más érzést, őszinte, nem czáfolja meg faját és ábrándozik egy szép és nemes eszméért, Izrael egyesüléséért és felépüléséért. Nem hirdeti, hogy ő magyar és zsidó, de zsidó lelke egész buzgóságával. A bártfai és egyéb felső magyarországi orthodox zsidók a a maguk izlése szerint szeretnek rabbinust választani, kár volna őket hitökben és izlésökben megzavarni. A zsidók maradjanak zsidók. Ez az orthodoxok szándéka őszintén, a divatzsidók is zsidók maradnak és ha az orthodoxokkal hajbakapnak is, nekik is csak az a czéljok, ami azoké, az uralkodás, pénzszerzés, más fajok kizsákmányolása. Az őszinte zsidó fel akarja építeni Jeruzsálemet, a divatzsidó, ki nálunk magyar álarczot visel, csak szétszórtan akar diadalmaskodni. Tudnak-e, tanulnak-e a zsidók magyarul, az egészen közönyös. Magyar hangzatos nyelven uzsoráskodnak és pusztitanak, vagy galicziai német zsidónyelven, az mindegy és a magyar kulturának éppen nem égető kérdése, reformált vagy talmudista zsidó-e a bártfai rabbinus? A büntetőtörvénynek és a rendőrségnek azonban több közének kellene lenni az őszinte és nem őszinte zsidókhoz. Nem kell félni, fájdalom azoknak, kik a zsidóknak felszoktak ülni, hogy az orthodox zsidók azok maradnak, ami gentry zsidóink apái és nagyapái is azok voltak s a fiuk és unokák már nem azok, hanem lipótvárosi módos gavallérok. Az orthodox zsidóktól jobban remélhető, hogy uj hazájokat felépitik régi hazájokban. Ne legyenek ők magyarok, maradjanak zsidók addig is, mig ki nem vándorolnak, könnyebb tőlük védekezni, ha elválnak a magyar társaságtól, mintha bandacsufitónak belevegyülnek.

Országos szövetség.

Nemes okok vezették arra gróf *Eszterházy Jánost,* hogy az *Országos Szövetséget* megalkossa. Nem csak alkotja, de szervezi is lankadatlan kitartással. Egyet sajnálunk, hogy a *zsidókat* nem volt bátorsága kihagyni. Hazafias célok elérésénél csak gátok és akadályok a zsidók. Elég ha sok katholikus és református pap tart tőlük. Egy Eszterházy megélhet nélkülök hazafias vállalkozásában is. Örömmel mutatnak rá, hogy a budai kerületekben nem kerültek felszinre zsidók és oly tekintélyeket nyert meg mint dr. *Hegedüs János* és dr. *König Gusztáv.* Zsidóval minden egyesülés és szövetkezés czélttéveszt.

A tisztelt házból.

Mikszáth Kálmánnak sok érdeme mellett egy nagy büne van. Tehetségével, mesemondó erejével a hirlapirásban meghonositotta *A t. házból* czimü ujságirási félszegséget, amit ma minden zsidó gyerek utánoz és követ. Mikszáth talpraesetten finom bizalmasságokat irt, ők durva pletykákkal ingatják meg a képviselői állásnak ugy is ingadozó tekintélyét. Karczolatokban, apróságokban és Isten tudja milyen képzelhetlen nevü rovatokban irnak sületlen tréfákat, legtöbbször olyanokat, melyek nem is igazak. A közönség azt a lapot szereti, mely legtöbbet pletykázik. Az országházi folyosó pletykák ártanak a képviselői állás méltóságának és sajnos mégis örül rajta sok képviselő, ha neve igy is forog nem csak váltókon. A képviselőknek ki kellene kérni, hogy velök és nevökkel zsidó és zsidult gyerekek ne tréfálkozzanak.

Zsidó elnök.

Egy magyar tekintélyes vidéki nagy város gazdasági gyülésén zsidó elnökölt. Nem tudjuk megérteni, hogy a magyar értelmiség készakarva pusztitja magát. Abban a nagy városban számtalan jó magyar gazda van. Mivel emelték, javitották a zsidók a magyar gazdálkodást? Hát olyan kitünők azok a zsidó gazdák? Mire tanithatják ezek a magyar gazdát? Gyilkolnak minket mások, másnak miért akarunk öngyilkosok is lenni?

Tisztviselők fizetése.

Elsült a kapanyél. Megvan a tisztviselők fizetés javitása. A kisebb tisztviselők kevesebbet, a nagyok többet kaptak. Hol ebben az arány? A legigazságosabb lett volna, ha az kapott volna több fizetésjavitást, kinek több gyermeke van. Családtalan embereket nem illeti a fizetésjavitás. Egy kilencz gyermekes kisebb tisztviselő alig kap valamit a nagyobb, ha agglegény is, többet. A méltányosság szerint a sok gyermekes tisztviselő helyzetén kellett volna javitani, mert az több bajjal küzd. Aki ezt a törvényt csinálta, nem gondolt arra, hogy mi az élet, a keserves élet?

Halálozás.

Schott Árpád a kitünő erőkből álló déli vasuti hivatalnoki testület hasznos tagja, néhai *Schott János* déli vasuti főtisztviselő fia, meghalt férfikora legszebb éveiben. Pályatársai részvéttel adták meg végtisztességét.

Keresztény czégek.

Sokan vannak már, kik csak kereszténynyeknél vásárolnak és dolgoztatnak. A keresztény czégek Budapesten és a vidéken saját jó felfogott érdeküknek használnak, ha e rovatban czégüket iktattatják. A lap egész éves előfizetői iktatásért semmit sem fizetnek.

Zsidó földmivesek.

Az Izraelita kézmü és földmives egyesület beszámolt mult esztendei munkásságáról és kitünt, hogy falra borsót hányt. Harmincz növendékét helyezte el földmives iskolában és magánosok gazdaságában. Ebből az tünik ki, hogy ezek a zsidó gyerekek ispánoknak, felügyelőknek készülnek és egyik sem fogja majd meg közülök a kasza és kapa végét, szóval nem zsidó parasztok lesznek. A zsidó nem szereti a kezét fárasztani.

Követésre méltó.

Máramaros vármegye alispánjának évnegyedes jelentésében azt olvassuk, hogy 16 útlevelet adtak ki Jeruzsálembe és 13-at Palestinába. Az utlevélváltók zsidók. Tehát végre mégis kezdik belátni a zsidók, hogy a nagyvilágon Magyarországon kivül is van számukra hely. A máramarosi zsidók követésre méltó példáját ajánljuk a többi zsidóknak is. Ha évenkint csak pár ezer zsidó vándorol ki Magyarországból, végre mégis elfogynak. Szövetkezzünk, alkossunk értékesitő és fogyasztó szövetkezeteket, amivel fokozzuk kivándorlási kedvüket.

Mit igér és mit ad a szocziáldemokráczia.

(Irta: *Nagy János.* A Magyar Nép Könyvtára XI. kötete. Budapest. Kiadja a Szent-István-Társulat 1903. 80 l.

Most, hogy a szocziáldemokraták mindenfelé terjesztik vallásellenes irataikat, nagyon időszerü gondolat volt a magyar nép számára ezt a füzetet kiadni, mely népszerü és világos előadásban czáfolatát adja azoknak a csábitó igéreteknek, melyekkel a szocziáldemokraták a falusi nép között is hiveket iparkodnak szerezni. Az egyes szakaszok czimföliratai elég tájékozást adnak a műnek tartalmáról. Ezek igy hangzanak: Oszszuk föl a földeket! A szocziálista földi mennyország. Milyen lesz a szocziálista paradicsom a valóságban? A szocziálista államban mindenki egyformán fog dolgozni. A munkafölosztás. Kell-e felsőbbség? Hogyan válik be a szocziálizmus a valóságban? Mi által lehet az igazi testvériséget megvalósitani? Kik csinálják a szocziáldemokrácziát? Mi czélból csinálják a szocziálizmust? A szocziálisták fegyverei. Szavak és tettek. Milyen a szocziálista szabadság? Szocziálista elvek és programmok. Lehet-e a vallás magánügy? Vegyük el a papok vagyonát! Hol a baj? Hol az orvosság?

Mint e tartalomjegyzékből kitünik, a könyvecske egész kis antiszocziálista káté, mely röviden megadja a feleletet a szocziálista vezérek rendes slágerjaira és betekintést enged abba a rágalmak mühelyébe, mely a szocziálista agitátorok fegyverei készülnek.

A vidéken, hol a nép hivő keresztény, a szocziálisták, legalább eleinte, Krisztus követőinek adják ki magukat, ezekről a bárányborben járó farkasokról e mü alaposan lerántja a leplet.

Előszót a műhöz dr. Giesswein Sándor, a Szent-István-Társulat alelnöke irt, melyben kilátásba helyezi, hogy a Szent-István-Társulat a magyar nép számára és a kath. hit védelmére hasonló irányu könyveket fog kiadni. Ára a kartonba füzött és csinosan kiállitott münek 30 fillér.

Ezen időszerü müvet minél tömegesebb terjeszthetése érdekében, a kiadó Szent-István-Társulat a következő árakon szállitja: 25 példány 7 K. 50 f. helyett 6 K.; 50 példány 15 K. helyett 10 K.; 100 példány 30 K. helyett 16 K. A küldés portómentesen történik. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 28. sz.)

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.
Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványviz uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gonddal, angolnyelves és rafiás eljárással készitett, kitünő minőségü, vagyonilag szavatolt fajtiszta, elsőrendü, a miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő, **szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas** csemege és borfaju szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztáknak, a legjobbaknak és legmegbizhatóbbaknak bizonyultak. Minden nagyhangon hirdető, gyárilag fülleszett, reklamirozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak.

Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból összeválogatott elsőrendü lugasgyüjtemény ára, melyeknek megeredéseéért és jóságáért felelősség vállaltatik:

1. Kis összeállitás 15 darab . . . 5 kor.
2. Nagy összeállitás 30 darab . . 10 kor.

a) **Borfajok.**

Amerikai ripária, portális alanyon oltott, gyökeres, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállitásra:

Ezer darab	200 kor. — fill.
Száz darab	22 kor. — fill.
Tiz darab	2 kor. 50 fill.

b) **Csemegefajok.**

Árak tavaszi szállitásra értendők:

Ezer darab	220—240 kor.
Száz darab	25— 30 kor.
Tiz darab	3— 5 kor.

Hazai szőlőfajok. Filloxeramentes. Szőlőkirály. (Delavare.) A kötött talajban egyedül használható olyan rendkivüli korai direkttermő, melynek 25—26-os czukor- és szokatlanul nagy szesztartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és madeirához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavitására, gyengébb évbeli termékek házasitására nem lehet eléggé ajánlani. A Delavare franczia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az Ermellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort és méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterem, ugy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban, Ezen beoltás nélkül termő, biztosan, jól megforradott, rendkivül (tartós, szivós zöld hajtása 1—20 hideget is kibiró) korán érő csemegefaj felhozott előnyeinél fogva megérdemli, hogy kertjeinkben, baráz-dákon, keritések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **szőlőlugas tenyésztessék.** 100 darabból álló lugasgyüjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály. Mintabor 2 korona. Delavare. Ripária portális telepek. Nagymennyiségü ripária eladás. Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok palaczkokban ugy, mint hordókban, kicsinyben és nagyban, a legjutányosabban beszerezhető s kivánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágositást vagy 1 korona utánvétel mellett mintabort küld.

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Közlöny
mint Országos Hirdetési Kalauz
Székelyhid (Biharmegye).

Koksz-eladás.

Tisztelettel tudatjuk, hogy **1904. évi február hó 1-étől** további intézkedésig a

darabos, valamint diónagyságu légszeszkoksz

árát 100 kilónkint helyt **budapest-józsefvárosi, ferenczvárosi** és **budai légszeszgyárainkban 3 korona 28 fillérről**

3 koronára mérsékeljük.

Házhoz szállitás és lerakásért legalább 1500 kg. sulyu nyilt fuvarokban, 100 kg.-kint **20** fillért, zsákokban pedig 250 kg.-tól kezdve 100 kg.-kint **28** fillért számitunk.

Budapest, 1904 február 1-én.

A budapesti légszeszgyárak helyi igazgatósága.

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája
=BUDAPEST=
VII., Csömöri-út 28
(GARAY-BAZÁR)

Telefon: 57—23 Telefon: 57—23

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a BUCZÁK ÁGOSTON a 40 év óta fennálló **butorraktárát és kárpitos műhelyét** átvettem és azt Buczák A. utóda BÁRD TIVADAR czég alatt tovább vezetem. Amidőn a t. közönséget arra kérem, hogy ugy mint elődömet engemet is nagybecsü bizalmával megtisztelni sziveskedjék, előre is biztositom, hogy egyedüli törekvésem az leend, hogy t. vevőimet a legjobban és legpontosabban kiszolgálhassam. Megjegyezve még, hogy üzletemben leginkább saját készitésü butorokat és kárpitos munkákat tartok raktáron.

Magamat ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel
Buczák A. utóda Bárd Tivadar.
II. ker., Fő-utcza 32. sz. (Kapuczinus-zárda.)

Keresztény czégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészárosntcza.

Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.

Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállitó, czukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utcza 77. sz.

Littke L. cs. és kir. udvari szállitó budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.

Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztinakörut 109. sz.

Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utcza.

Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.

François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.

Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherczeg Sándor-utcza.

Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébetkörut 2. szám.

Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánczhid-utcza 5.

Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.

Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utcza.

Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.

Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.

Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utcza.

Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utcza végén.

Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.

Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherczeg-utcza.

Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utcza.

Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.

Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).

Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.

Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.

Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utcza.

Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váczi-utcza.

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utcza 7. Telefonszám: 11—48.

Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherczeg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.

Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utcza 15. sz.

Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váczi-utcza 13. szám.

Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.

Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.

Kiss István „Budai Otthon“ nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.

Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Főutcza 7. sz.

Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.

Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.

Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.

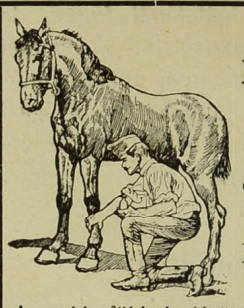

Kitünő bedörzsölőszer
Lovaknak!
Szentmihályi-féle
„VIKTORIA“
ERŐSITŐ FOLYADÉK
(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész
Balaton-Boglár.
Ára 2 korona 40 fillér.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntöde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Aczélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó- és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenczieк-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább ágyénys
SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és holyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt...
Ujra ott van **Lipót.**

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 6. sz. Bőjtelő hava (február) 30.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

A zsidó bérlet.

Irta: *Petrássevich Géza.*

A zsidóság rohamos léptekkel igyekszik elkaparintani minden bérbeadandó földterületet. Sajnos, itt is sok tekintetben érheti vád ugy a magyar bérlőt, mint a bérbeadó földbirtokost.

A magyar keresztény bérlő ritkán kinálja azt a magas bérleti árat, amit a zsidó könnyen megád. S miért? Mert a keresztény bérlő ugy gazdálkodik, ugy rendezkedik be, olyan háztartást vezet, olyan életmódot folytat, mintha az általa kezelt föld nem bérlete, hanem saját tulajdona volna. Nagyobbrésze ezeknek a bérlőknek tönkrejutott földbirtokos lévén, nem igen tud leszokni egykori életmódjáról. A jövedelem ellenben kevés lévén, spekulációkba bocsátkozik, a börzére adja fejét — s nem értvén egyikhez sem — elbukik, a bérleti összeget nem tudja rendesen fizetni, ugy hogy a szerződés lejártával elveszti a bérletet s lesz belőle nyüg a társadalom nyakán. Ezért nincs nagy bizalmuk az ilyen bérlőkhöz a bérbeadó földbirtokos uraknak.

Ellenben a zsidó bérlő megadja a kivánt legmagasabb árt is, csakhogy bérlethez jusson. A részleteket pontosan fizeti s a földet, amennyire csak lehet, kihasználja. Legalább is 40—50 perczentre dolgozik. Nem pazarol, de meghuzódik szerény viskójában. Foghagymát reggeliz, vöröshagymát ebédel s retket vacsorázik. Amikor pedig lejár a szerződés, kimutatja, hogy a föld hozama jelentékenyen csökkent s uj ajánlatot tesz alacsonyabb összeggel. És a földbirtokos kénytelen beleegyezni a dologba, mert már leköteleztje a zsidónak. A zsidó ugyanis jól értett ahhoz, mint kell urát szerencsétlen spekulációkba ugratni, mint kell a börzére vinni s mint kell rajta egy kicsit segiteni, ha „pillanatnyi“ pénzzavarba kerül. A vége aztán az a játéknak, hogy uj bérleti szerződésre már nincs szükség, mert a zsidó bérlő időközben konvertálván a földön fekvő terheket, megvette a birtokot.

Igy lesz a zsidó bérlőből nagybirtokos. Kisbérleten és hagymán kezdi, nagybirtokon és libamáj-pástétomon végzi.

De amilyen vád illeti a keresztény bérlők egy részét, éppen olyan, sőt nagyobb vád illeti a bérbeadó keresztény földbirtokosok tulnyomó részét. Igaz ugyan, hogy a keresztény bérlők nem mindegyikéhez van bizodalmuk, de bérletpolitikájukat a nagy latifundiumok urai oly rideg czinizmussal, oly erős egoizmussal és kapzsisággal folytatják, mintha keresztény ember már nem is akadna tisztességes. Haszonlesésből és kapzsiságból, hogy egy tized vagy egy század perczenttel többet vágjanak zsebre, zsidóknak adják bérbe nagy birtoktesteiket. S mit mondanak ők ki akkor elvként? Kimondják azt, hogy a magyar faj nem életképes, nem megbizható, nem eléggé szakértő, nem érdemel tehát meg semmi támogatást. Azért dobják zsidóknak prédául oda földjeiket, hogy azok kihuzzák belőle az utolsó csepp zsirt is, aztán meggazdagodva odább álljanak s mint kiégetett salakot dobják vissza nekik a rögöt.

És mindezt az önzést igen szépen tudják beburkolni az önzetlenség köpönyegébe. Elkeseritő és elszomoritó tudat az, hogy ezek az urak, akik igy dédelgetik a magyarság mérhetetlen kárára és beláthatatlan veszedelmére a zsidóságot, első sorban a főpapok, a káptalanok, a hitbizományok és a nagy latifundiumok urai. Tisztelet és becsület és annál nagyobb elismerés és hála a ritka kivételnek.

Azzal okolják meg főpapjaink és főuraink eljárásukat, hogy nincs bizalom a keresztény bérlők iránt? Hát lelkiismeretükkel összeegyeztethetőnek találják ők, hogy egyesek könnyelmüségét, vagy szerencsétlenségét kihasználják arra, hogy elitéljenek egy egész társadalmi osztályt? Nem szólal meg bensejükben ilyenkor valami, hogy ők ezt csak azért mondják a világ szemébe, hogy megokolják azt, amiért zsidónak adhassák bérbe a birtokot, mert az egy tized, vagy egy fél perczenttel többet fizet? Erre a hipokritaságra nem ül gyengéd pir az arczukra?

Sajnos, azt tapasztaljuk, hogy nem. Pedig bizony lemondhatnának — ha már házilag nem kezelik birtokaikat — arról a csekély jövedelmi többletről. Ők emiatt koldusbotra nem jutnának, ellenben egy egészséges keresztény középosztály megizmosodásához igen, de igen hathatósan hozzájárulnának. De hát ők ezt nem teszik. Ők hizlalják a zsidókat annak a társadalmi osztálynak rovására, amelyik valamikor önzetlenül, ellenszolgáltatás nélkül le tudott mondani minden kiváltságos jogáról.

És ha már oly bizalmatlanok, oly szükkeblüek főpapjaink és főuraink az egyesek iránt, még mindig körültekinthetnek Magyarország határain belül, láthatnak ott községeket, erkölcsi testületeket, keresztény szövetkezeteket, vállalatokat, kisbirtokosok egyesületét és más hasonló természetü társulásokat és jogi személyeket, amelyek a maguk anyagi erejével is elég garanciát nyujtanak arra nézve, hogy pontosan fizetik a bérletet. Miért van elsőbbségi joguk ezek fölött is a zsidóknak, ámbátor az ajánlatok egyformák, a föltételek egyenlők. Miért? Talán azért, mert ez a gazdaság vezetését zavarná!? De hiszen azok a bérbeadók ezzel nem törődnek, mert ha törődnének, akkor nem adnák bérbe a birtokukat, hanem házilag kezelnék!

Mi lehet az oka mindezeknek a szomoru jelenségeknek? Akármennyire behatolok is a lelkek mélyébe, nem tudok rá más feleletet adni, mint azt, hogy a pénz szeretete. A pénz szeretete még a saját vérének megtagadása árán is, annak a saját vérének a romlására.

Fájdalom tölti el szivemet, hogy ily nyiltan kell kiöntenem epém keserüségét, de jobban vélem szolgálni az ügyet igy, mintha továbbra is magamba fojtva tartogattam volna. Remélem azonban azt, hogy a megdöbbentő helyzet föltárása más bérletpolitikára fogja inditani főpapjainkat és főurainkat.

Életünk fonala.

(Gróf Széchenyi Istvántól.)

A kormány sem birta egészen familiarisálni magát azon eszmével, melyhez képest a magyar hont tekintve, nem valami homogen lényegü koloniával, de sajátlagos nemzetségü és alkotmányos országgal van egybekapcsolva.

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

És ám ez azon tulajdonképpeni Pandora szelenczéje nemcsak ránk magyarokra, de az egész ausztriai közbirodalomra nézve, melyből oly kimondhatatlan sok keserüség és viszonylagos ujjhuzás burjánzott közös kárunkra. Mert ahelyett, hogy mi magyarok tétova és időveszetés nélkül ezen kapcsolat alapjára állitottuk volna kifejlésünk lánczolatát; a kormány viszont minden hátulsó kapu nélküli hajlamot mutatott volna nemzetiségünk és alkotmányunk iránt, vagy ezeket legalább respektálta volna: ehelyett mi magyarok „akarom is nem is-, birom is nem is"-féle hangulatban, majd nagy hetykén nemzetfüggetlenségi és önállási álmokat álmodtunk, majd leverve és mély szomoruságba sülyedve, rekollekczionális viziókban merengtünk; a kormány viszont, melynek szemében ezen „kapkodási, majd elbizottságra fajuló, majd kétségbe eső lelkület" természet szerint nem igen nevelheté vérünk tekintetét, de az egyenesen valami végvonaglási képben jelent meg, nem igen birta elhatározni magát, szapora véget vessen-e ezen látszólag haldokló állapotnak, avagy kifejtsen-e minden lehető gondot, az oly sulyosan beteg nemzeti test helyreállitására.

A kormány azonban, hála az égnek és hála azon férfiaknak, kik a magyar nemzet egykori felvirulásán soha nem tudtak kétségbe esni, de csak kételkedni sem, ezen utolsóra határozá el magát — felette későn ugyan, fájdalom, de valahára mégis — ugy hogy ha visszatekintünk csak a legközelebbrül lefolyt 10—15 évre is, lehetetlen legédesb örömérzetre nem fakadnunk, mert nyilván érezzük, nem csak hogy élünk, hanem hogy annyi életerő rejlik vérünkben, mihezképest felvirágzásunk sem maradhat el, ha mi magunk nem vágjuk életünk fonalát ketté!

És vajjon mind ezek után mit mivel mai napokban a magyar ellenzék? Nem csak elő nem segiti a szisztemájában egészen megváltozott kormány szándékait, nem csak nem törekedik a kormánynak mindazon nehézségeit könnyitni, melyek egy olyannyira szövevényes országlásban, mint az ausztriai, szerfelettiek, mit minden méltányos, ha nincs is beavatva, istentől nyert saját esze szerint is kénytelen lesz megismerni; de e helyett most legujabban, a nélkül hogy csak legtávolabbról is tudná, „mit fog a kormány jövő országgyülésen kitalálni", mindent, mi csak tőle telik, elkövet, pártja szaporitására és a kormánynak minden módon való rágalmazására, gyülöletessé tételére; ha pedig bárhol is, mint teszem minap Galicziában, gyülnek bajai, még annyira vetemedik számosb tagja, hogy minden tartalék nélkül egyenesen kitárja legnagyobb örömét! Mi, isten bocsássa meg büneinket, per associationem idearum, több izben, mikor ilyeseket hallani valék kénytelen, pedig olyan egyének részéről, kik magyar privilegiumok, konstituczionális fávorok, magas állás és gazdagság nélkül, csak egy jó paripa becsével sem érnének fel, egyenesen a pedellus némelykori müködésének felette nagy hasznát, sőt szükségét, vagy éppen „sajnos elmulasztásait" hozta emlékezetembe.

Petrássevich Géza könyve.

Petrássevich Géza készült, komoly és tehetséges iró. *Magyarország és a zsidóság* czimü kitünő munkájával lépett arra az utra, melyen hazafiságát és lelkiismeretét kielégiti, de csak tövisekre hág, melyen elszegényedni lehet, de meggazdagodni nem. Az olyan fiatal ember, ki az igaz bátrak közé sorakozik és közöttük harczol, nagyon ritka. A többség az abrakos tarisznya és a könnyü babérok után indul. Petrássevich Gézát hazaszeretete vezeti s időt nem kimélve, megint könyvet irt és adott ki: „Zsidó földbirtokosok és bérlők Magyarországon", kapható egy koronáért a szerzőnél Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 28. A könyvkereskedésekben nem fogják árulni, mert a könyvkereskedés zsidó és megzsidult kezekben van. A zsidó lapok sem beszélnek sokat róla, mert ez a tartalmas füzet ébreszti arra, hogy a magyar földet a zsidó kézből hóditsák vissza. A lelkes szövegbe számadatokkal szolgál Petrássevich. Ezekből látjuk, hogy Magyarország mezőgazdasági müvelés alatt levő földjének 37·50 százalékán, mint bérlő és tulajdonos gazdálkodik a zsidó. A tanulságos könyvből, melyet minden igaz magyar figyelmébe ajánlunk, a zsidó bérlettel foglalkozó fejezetet bemutatjuk.

Fajfertőzés.

A keresztény-zsidó házasságok, ha nem is óriás mértékben, de előfordulnak. Magyarországon minden évben van néhány száz. Nemcsak a fővárosban, de a vidéken is szaporodik ezeknek száma. Igaz, hogy csak nagyon is alsó rétegében a társadalomnak. A fertőzés által furcsa faj keletkezik. Olyan faj, mely nem nyereség. Szerencse, hogy a paraszt nem köthet ilyen házasságot, már azért sem, mert a zsidónő sem nem kapál, sem szénát nem gyüjt, szóval semminemü mezei munkát nem végez. A keresztény-zsidó házasságok valami keveset olvasztanak be, de ugy, hogy a beolvasztott féloldalával mindig zsidó marad . . . Erre is jó lesz megelőző eszközökről gondoskodni.

Vallásos esték.

Az angol és külföldi biblia-társulat száz éves jubileuma alkalmából a *fővárosi református ifjuság* bibliai ünnepet rendez a muzeum főrendiházi nagy termében márczius 5-én este 7 órakor. — A *budai katholikus körben* márczius 2-án dr. *Mihályffy* Ákos, 9-én *Jeszenszky* Kálmán, 16-án *Mayer* Béla püspök, 23-án *Bogisich* Mihály püspök tartanak felolvasást, minden este fél hét órakor.

Nemzeti megujhodás.

Timon Zoltán azok az irók közé tartozik, akik jól gondolkodnak és jól éreznek. Felröpül eszméivel és széles gondolathatárokat szel át, lecsap mint a sólyom, a sas és ami nem szép, szemtelen karmaiba veszi. Megmutatja azt is, hogy mit lehetne és kellene tenni. Erről szól Nemzeti megujhodás czimü könyve, melyben arról is szól, hogy a zsidó hatalom azért lehetett nagygyá Magyarországon, mert a közjózanság és közmértékletesség fokáról leszállott urak és parasztok tobzodását használta ki . . . A bajra orvosságot is ajánl, mit jó részben ellehet fogadni.

Mentők Lapja.

Folyó hó 10-én egy uj körültekintő lap első száma látott napvilágot. A lap czime „Mentők Lapja", szerkesztője dr. Kovács Aladár, a Mentő-Egyesület igazgatója, az ismert nevü szakiró.

A lap az első segitség-nyujtás tanitásának és terjesztésének, valamint a mentésügy országos szervezésének lapja s egyszersmind a Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület közlönye.

Változatos tartalma tényleg mindenkit érdekel, mert belőle tükrét kapjuk a mentésügy állásának hazánkban.

Czikkei szakavatott tollakra vallanak.

A lap bevezetését *Karátsonyi Jenő gróf, a mentők tetterős elnöke,* tárczáját Rohonczy Gida, agilis alelnöke, irták.

Eltekintve attól, hogy a „Mentők Lapja" hézagpótló hirlapirodalmunkban, mert mindenki tudja, hogy felette szükség van arra, hogy a társadalmat a mentésügy iránt mutatkozó lethargiájából felrázzuk: mint mindenkit általában érdeklő közlöny, a legmelegebben ajánlható a müvelt közönség figyelmébe.

Önmüködő kapcsoló.

A Fodor Antal által feltalált önmüködő vasuti kapcsolót, mint mult év november 14-én Székes-Fehérváron mutatták be, s melynek létrejöttét Szemere Miklós áldozatkészsége biztositotta. Fodor Antal azóta az észlelt hibákat kijavitotta és igy mutatta be Florisdorfban egy kisebb társaságban. Az átalakitott szerkezet most már tökéletesen beválik. A társaságban, mely a találmányt megnézte, jelen voltak: gróf Hadik Sándor, Miklós Ödön, gróf Csáky Felix, dr. Gürey Gusztáv, a déli vasut képviseletében Hönigsberg Ottó főmérnök, Büttel János és mások.

A bemutatás után a jelenvoltakat Szemere Miklós megvendégelte.

Uj fogyasztási szövetkezetek.

Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség titkára a folyó esztendőben a következő fogyasztási szövetkezeteket létesitette a Szövetség kötelékében: Buják, Vilke, Nógrád-Szakal, Surány, Hugyag, Ó-Huta, Felső-Tiszovnyik, Ságujfalu (Nógrádmegye), Gödöllő, Püspökhatvan (Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegye), Kisujszállás, Turkeve-Csalánzug (Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye), Svedlér (Szepesmegye), Csermely (Borsodmegye), Kis-Ida (Abauj-Tornamegye), Vitány (Zemplénmegye), Kóvár (Hontmegye), Szentetornya, Nagy-Szénás, Gádoros (Békésmegye), Cséffa, Kis-Marja, Micske, Zsáka (Biharmegye).

Legyen világosság.

Az idő halad. Tökéletesednek a világitó eszközök. Egy félszázad előtt még fagygyu-gyertya volt a ritkaság, ma a villany sem ujdonság többé és ha a jóakarat, összetartás nem hiányzik, általános lesz a villanyvilágitás. A budai részek vezető polgárai a villanyvilágitás terjesztésére szervezkedtek. Szép elhatározásukat a háziurak közül már is sokan támogatják s még többen támogatnák, ha a lakók is sürgetnék és megkivánnák. Elvárják a köröktől, hogy szavukat hallassák és sürgessék. Még egy népgyülést is megérdemelne ez a kérdés, melynek megoldása valóban égető. A vezetőktől elvárhatják a keresztény polgárok, hogy ne engedjék a vállalatot zsidó társaság kezébe.

A lap üres.

Sokszor halljuk az ugynevezett jó társaságban néhány izletesebben és választékosabban szerkesztett lapról, hogy *üres*. Ez a birálat azt jelenti, hogy a lapban nincsenek mosdatlan dolgok, erkölcstelenségek, ami után eped a közönség nagyobb része. Ilyeneket a zsidó ujságirók tudnak legjobban megirni, anélkül,

hogy a királyi ügyészség észrevenné s fokozzák a világ romlását. Nem volna szabad ilyen dolgoknak megjelenni, de hát anélkül sem a zsidó sajtó, sem megzsidult közönsége nem élhet.

Elitéljük.

A székesfővárosi templomok mellé épitett bérházakban, bazárokban temérdek bolt van. Az üzleti szellem nagyon okos és hasznos is, ámde a keresztény templomok közvetlen szomszédjai a zsidó boltok. Annyit az egyházak megtehetnének, hogy ezeket a boltokat ne adnák bérbe zsidóknak. Jut ide keresztény is. A templomoknak különben mind szép szabad helyen kellene állaniok, hogy feltünjenek és ne kelljen őket eldugva a bazárban keresni.

Kisfaludy-társaság.

A Kisfaludy-társaság nagy bünt követett el. Zsidó tagot választott. Ha nem találnak a magyar szépirodalom keresztény munkásai között arra való embert, ugy hagyják inkább a megüresedő helyeket betöltetlenül, de ne kormozzák be Kisfaludy szellemét. Van zsidó irodalmi társaság, itt helye van a zsidónak, de Kisfaludy örökében nincsen. A zsidókérdés egyetlen békés megoldása, hogy mindenben váljunk el.

Nyilvános elszámolás.

A *várbeli* iskolatéri községi elemi népiskolában, mint ezelőtt minden évben, ugy a legutóbbi szent *Karácsony*-ünnepén is megtartatott azon szép ünnepély, melyet a várbeli iskolaszék a tantestülettel egyetemben rendezni szokott, s amelyen az iskola szegénysorsu kicsinyei meleg téli ruhával ajándékoztattak meg.

Az ünnepély deczember hó 23-án délután 4 órakor volt, amikor a szépen feldiszitett tornatermet az iskolaszék számos tagja, a jószivü emberbarátok, szülők s az iskola növendékei töltötték meg s gyönyörködtek a hatalmas karácsonyfa tündéries világitásában. Ez alkalommal 59 fiu és leányka ruháztatott fel, akikhez *Nikolics Ignácz* főgymn. tanár és iskolaszéki tag intézett szép beszédet. Megindító szép szavakkal fejtegette *Kánter Károly* kir. palotai apátplébános a karcsonyfa jelentőségét, hogy miképpen oltja belé az isteni Megváltó a tehetősebb emberek szivébe az irgalom és könyörület érzését, hogy adakozásra birván őket, legalább a kis Jézus születési napját öröm és boldogság napjává varázsolják azoknak, kiknek a sors mostohasága az év minden más napján csak nélkülözést, csak szomoruságot juttatott.

Az iskola apró növendékeiből alakitott énekkar által előadott karácsonyi énekek után egyenkint léptek elő a felruházandók s átvették *Dubásiévicz Nándor* iskolaszéki gondnok kezéből a ruhacsomagot, amelybe a jó angyal még egy csemege-csomagocskát is rejett el meglepetésül. Boldogan és megrakodva sietett aztán mindeniküh haza s bizonyára a kis Jézuskáról álmodott, aki ugy szereti a gyermekeket.

A nagyok pedig, akik ezen jó cselekedet gyakorlását adományaikkal lehetővé tették, fogadják a kicsinyek ártatlan szivének igaz hálaját.

A fentebbi czélra meginditott gyüjtésről a következőkben számolunk el. A kibocsátott gyüjtőivek legnagyobb része visszaérkezvén. ezek utján *638 korona 34 fillér* gyült össze. Ezen összeghez a következők járultak:

Dr. Appl Lajos ur ivén 2 kor.

Balonyi Imre ur ivén 16 kor. (Ehhez járultak: E. M. 10 k., Tomor Róza 4 k., Balonyi Imre 2 k.)

Dubásiévicz Nándor ur ivén 22 kor. 20 fillér. (Ehhez járultak: Dubásiévicz Nándor 2 k., Dubásiévicz Nándorné 1 k., Dubásiévicz Ilonka 1 k., Karátsony 2 k., Domanitzky 1 k., Hangl 1 k., Holfeld 1 k., Theuerkauf 1 k.; Dorogsághy 1 k., Priborszky Antal 1 k., Bolin Károly 1 k., Hámpek Ágoston 1 k., Zahajeszky Jenő 60 f., B. 1 k., Ivánka 1 k., Laping Miklós 20 f., Soós Elemér 40 f., Vásárhelyi Zoltán 50 f., Ott Jenő 20 f., Hausler 1 k., Vaskovits 1 k., Varga 30 f., Mátis 1 k., Guckler Győző 1 k.)

Eötvös Sándor ur ivén 2 kor.

Dr. Gombár Tivadar ur ivén 42 kor. 60 fillér. (Ehhez járultak: Dr. Gombár Tivadar 10 k., Gombár Tivadarné 2 k., özv. Herián Károlyné 2 k., Gombár Angela 60 f., Bogdánffy Ferenczné 3 k., Lejtényi György 1 k., Gombár Anna 1 k., Gőzsy Edith 1 k., Feleky Géza 20 k., Gőzsy Tibor 2 k.)

Dr. Hegedüs János ur ivén 10 kor.

Dr. Herald Ferencz ur ivén 5 kor.

Huszár Adolf ur iven 4 kor.

Kasics Péter ur ivén 8 kor. (Ehhez járultak: özvegy Láner Antalné 2 k., Láner Károly 2 k., H. J. 2 k., Kasics Péter 2 k.)

Dr. Kemény X. Ferencz ur ivén 20 kor. (Ehhez járultak: özv. Jordán Károlyné 10 k., Kemény E. 1 k., K. L. 1 k., K. Z. 50 f., K. B. 50 f., Lubich Etel 2 k., Wiesner János 1 k., Wiesner Jánosné 4 k.)

Dr. Keömley Nándor ur ivén 25 kor. (Ehhez járultak: P. K. 2 k., Hersichné 4 k., Schenek 1 k., N. N. 2 k., Schmidt Imre 1 k., Dr. Bányai Aladár 1 k., H. R. 1 k., Proházka 1 k., Bálvány 1 k., Bányász László 1 k., Gálffy Erzsébet 2 k., Szobovics Lajos 2 k., Szobovics Jozefin 2 k., Keömley Nándorné 2 k., Keömley Bianca 1 k., Keömley Aurél 1 k.)

Dr. Lechner László ur ivén 3 kor.

Márffy Ágost ur ivén 10 kor.

Nikolics Ignácz ur ivén 10 kor.

Póra Ferencz ur ivén 4 kor.

Tichtl János ur ivén 25 kor. (Ehhez járultak: Tichtl János 20 k., Tichtl Irén 2 k., N. N. N. 1 k., Dr. Hausheer 1 k., M. S. 1 k.)

Wettstein Gyula ur ivén 18 kor. (Ehhez járultak: Wettstein Gyula 10 k., Wettstein Antalné 2 k., Schüller Erzsébet 2 k., Olvashatlan 4 k.)

Baumerth Gyula ur ivén 2 kor.

Guckler Győző ur ivén 5 k. (Ehhez járultak: Guckler Győző 2 k., Sehr József 1 k., Sehr Józsefné 1 k.. Kardos Irén 1 k.)

Lász Károly ur ivén 33 kor. 70 fillér. (Ehhez járultak: H. A. 1 k., K. W. Vilma 1 k., K. H. Gy. 1 k., L. N. 2 k., K. P. Gy. 1 k., özv. gróf Hunyadyné 10 k., Olvashatlan 40 f., N. J. K. 30 f., P. 40 f., Vas József 40 f., Stadler Nándor 50 f., H. A. 30 f., B. J. 20 f., S. F. 30 f., L. L. 20 f., Olvashatlan 20 f., Cs. K. 20 f., T. 20 f., Patachich 2 k., L. K. 30 f., Sz. A. 20 f., H. S. 20 f., W. 20 f., Olvashatlan 20 f., Olvashatlan 20 f.. Olvashatlan 20 f., Fömel Elek 20 f., Rosner 2. f., Wohl 20 f., Bachler Károly 5 k., Margarethe 4 k., R. Bugnyár 1 k.)

Lingauer Jenő ur ivén 10 kor. (Ehhez járultak: Lingauer Jenőné 5 k., Lingauer Erzsi 2 k., Lingauer Irén 2 k., ifj. Lingauer Jenő 1 k.)

Magyary-Kossa József ur ivén 4 kor.

Marsovszky Miklós ur ivén 20 kor. 20 f. (Ehhez járultak: Holló Mihály 2 k., Samarjay Lajos 2 k., Papp Sándor 2 k., Bútz 2 k., Olvashatlan 2 k., Senik Béla 2 k., Olvashatlan 1 k., Olvashatlan 1 k., Petényi Vendel 2 k., Marsovszky Lilike 40 f., ifj. Marsovszky Miklós 40 f., Marsovszky Etelka 40 f., Marsovszky Miklósné 1 k., Marsovszky Miklós 2 k.)

Szebeny Pál ur ivén 6 kor. (Ehhez járultak: Eberhard A. 1 k., Bárány Dezső 1 k., Olvashatlan 1 k.. Szebeny Pál 3 k.)

Szuchy Endre ur ivén 4 k.

Dr. Nemes Antal ur ivén 10 kor.

Kánter Károly ur ivén 6 kor.

Farkas József ur ivén 46 kor. (Ehhez járultak: Farkas József 2 k., Hrubják István 1 k., Szeleczky István 1 k., Pámáry József 40 f., az I. osztály szegényalapja 1 k., Reigl Gyula 1 k., F. A. 1 k., Hrubják István 1 k., X. Y. 1 k., Olvashatlan 1 k., Hegedüs Margit 1 k., Pillmayer Károly 1 k., Haugej Gusztáv 1 k., özvegy Érczhegyi Ferenczné 1 k., báró Natorp Tivadarné Wahlner Aranka 8 k., Ruszvurm Vilma 3 k., N. N. 5 k., ifj. Mandl testvérek 8 k., Köpe V. 2 k., N. N. 1 k., Iván 1 k., Filepp Áron 3 k.)

Petzina Ödön ur ivén 62 kor. 74 fill. (Ehhez járultak: ifjabb Gaizler Béla 2 k., Pogáts Loránd 1 k., Pogátsné 2 k., Pogáts Tibi 50 f., Pogáts 1 k., N. N. 40 f., N. N. 20 f., N. N. 20 f., —i —ő 20 f., Hackel 50 f., N. N. 20 f., Nagy 20 f., Udvardy 1 k., Vondrak 1 k., Jóska bácsi 1 k., Laczi bácsi 40 f., 48-as mama 20 f., Grusz Sándor 2 k., H. N. 20 f., Schwarczmann 20 f., Olvashatlan 20 f., Külley Gy. 20 f., egy papa 1 k., Joanelli A. 20 f., fp. 30 f., Joanelli O. 20 f., özv. Barczay O. 1 k., M. M. 20 f., özv. j.-né 80 f., Pap Eszti 2 k., Pap Margit 2 k., Pap Elza 2 k., Tőry A. 2 k., Tőry Edith 2 k., Krejcsi Frigyes 2 k., V. é. 2 k., Panajott R. 40 f., N. N. 20 f., Zimányi Károlyné 1 k., Zimányi Károly 1 k., Zimányi Márta 1 k., özv. Krausz Józsefné 2 k., Oberrecht József 1 k., Oberrecht Ödönné 1 k., ifj. Oberrecht Ödön 1 k., id. Oberrecht Ödön 1 k., Vavrinecz Gábor 1 k. 40 f., N. N. 2 k., Jávorszky Imre 1 k., Panajott E. 20 f., Panajott Pali 20 f., Panajottné 60 f., Gadányi J. 1 k., Wahlner Aladár 1 k., Wahlner Ibolyka 1 k., Wahlner Aladárné 2 k., Wahlner Aladárné 5 k., Fürst György 20 f., Mohos Károly 20 f., Nagy Pál 20 f., Fehér Antal 20 f., Szeipert Juliska 30 f., Váczi Lajosné 20 f., Ascherl Ferencz 20 f., N. N. 40 f., N. N. 34 f., B. K. 40 f., L. M. 20 f., Pataky Pálné 30 f., Csada István 20 f., Lénárth Juliska 40 f., Turián Jolán 1 k., Keész József 20 f., Kovács Teréz 20 f., Raczki János 20 f., Kucsera Örzsi 20 f., Csernovits Anna 30 f., id. Fehér László 4 k., Fehér Anna és Krisztina. 40 fillér.

Oszoly Kálmán ur ivén 12 k. 80 fillér. (Ehhez járultak: Artner Edgár 1 k., Szathmáry Béláné 2 k., Schlott Miklós 1 k., Bauer Ernő 1 k., Andreánszky István 1 k., Lord János 1 k., ifj. Térfy Gyula 1 k., Térfy Béla 1 k., Kászonyi Béla 1 k., Vörös János 1 k., L. J. 50 f., Esty Miklós 1 k., Nyáry László 30 f.)

Vaskó Bertalan ur ivén 22 k. (Ehhez járultak: Ágotha Alajos 2 k., Cziegler Jenő 2 k., Dömötör Géza 1 k., Fejér József 1 k., Hein Miklós 1 k., Bastucchi Jakab 1 k., Fülöp László 1 k., Kovács Aladár 4 k., ifj. br. Natorp Tivadar 1 k., Hochenburger G. 1 k., Schulek György 1 k., Scoda Kamilló 2 k., Mennyey József 1 k., Terbócz István 1 k., Tupaj Sándor 1 k., Könyöki József 1 k.)

Andreánszky Vilma urhölgy ivén összesen 28 k. 60 f. (Ehhez járultak: Atzél Friczi 1 k., Gyermekbarát 1 k., Ugyanaz 60 f., ifj. Pintér Endre 1 k., Pintér Déneske 1 k., Kastánszky Ilona 1 k., Schmiedt Anna 2 k., Androvich László 1 k., özv. Janik Béláné 2 k., Zombori Ferencz 1 k., özv. Hubner Ferenczné 1 k., ifjabb Hubner Richard 2 k., Kerékgyártó Lóránd 1 k., Gyermekbarát 1 k., Stoffer Miczi 2 k., Rehák 2 k., Posch Árpád 2 k., özv. Posch Ágostné 1 k., Dombay Kornél 2 k., Uvé Konrád 1 k., Andreánszky Vilma 2 k.)

Kosutány Ilona urhölgy ivén összesen 25 k. 90 f. (Ehhez járultak: Cziegler Elza 2 k., Szlavek J. 2 k., Kászonyi Panczika 1 k., Vértesi Bözsike 1 k., Csemiczky Sárika 1 k., Binder Stefi 1 k., Binder József 1 k., Schlerberg Vilmos 1 k., Olvashatlan 1 k., Krauszy 50 f., N. N. 40 f., Hein Miczi 1 k., Mikula M. 2 k., O. F. 2 k., Rudi 1 k., E. 5 k., Fiala Lillike 1 k., Őry M. 1 k., Jung 1 k.)

Dr. Appl Lajosné urnő ivén összesen 18 k. (Ehhez járultak: Saxinger Józsefné 2 k., Hirsch Alice 1 k., Kőnig Mariska, Lász Lilike 2 k., Harkányi Edith 1 k., Harkányi Dóra 1 k., Baumerth Ida 2 k., Schäffner Rózsa 3 k., Szántó Ilonka 1 k., Gottwald Margit 1 k., Zombori Ferencz 1 k., Suhajda Szerén 1 k.)

Csonka Józsa urnő ivén összesen 42 k. 80 f. (Ehhez járultak: Grünn Jolánka és Ilonka 4 k., Havas Sándorné 4 k., Márffy Albinné 4 k., Huszár László 4 k., Olvashatlan 2 k., Király 1 k., Kiebery 50 f., A. A. 50 f., B. B. 20 fill., Stróbel Ferike 1 korona, Nyirsnyánszky Margit 1 kor., Vályán Etelka 1 kor., Anderkó Aurélka 2 k., Schóber Béláné 5 k., M. J. 1 k., M. L. 40 f., T. Magda 1 k., Daum Mária 1 k., Brandner Janka 1 k., Polatschek Erzsike 2 k., Andronich Margitka és Marianna 1 k. 20 f., T. N. 1 k., Havlicsek Mária 2 k., Suhajda Olga 1 k., Markovits Ilonka 1 k.)

Markovits Sándorné urnő ivén összesen 23 k. 40 f. (Ehhez járultak: Szende Miczi 1 k., Mlinkó J. 1 k., s. l. 30 f., Pogáts Loránd 20 f., Hackel M. 1 k., M. N. 50 f., Hackel 1 k., özv. Vaszary Mihályné 1 k., Olvashatlan 50 f., Gadányi K. 1 k., Hochenburger Margit 1 k., Bolgár Mária 1 k., Gaizler Erzsike 1 k., Brandner Erzsike 1 k., Csánky Erzsike 1 k., Kapeller Luczi 60 f., Sártory Pipi 1 k., Kovács Irénke 1 k., Jávorszky Erzsike 1 k., Hegedüs Margit 1 k., Paduch Etus 1 k., Réz Mária 1 k., Esty Magda 1 k., Echten Stefike 30 f., Szebenye M. 1 k., Markovitsné 2 k.)

Korniczky Frigyesné urnő ivén összesen 1 kor.

Főtisztelendő Bozóky Géza ur ivén összesen 4 k. (Ehhez járultak: X. Y. 1 k., m. n. 1 k., n. n. 1 k., O. K. 1 k.)

Rosner Ferencz ur ivén 1 k.

Dr. Vaszary Kolos főmagasságu és nagyméltóságu biboros herczegprimás ur ivén összesen 50 k. (Ehhez járultak: herczegprimás 40 k.. Kohl Medárd 10 k.)

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre **12** korona.
Fél „ **6** „
Évnegyedre **3** „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

GERENDAY ÉS FIA
akad. szobrász
első orsz. szabadalmazott
siremlékmű gyárosok
Budapesten.
Iroda, gyártelep és müterem:
Kerepesi-ut 90.

Vázlatokat és rajzokat dij nélkül küldünk.
Fiókraktár: **Kőbánya**, az uj temető mellett.

MÜNCHENI HOFBRÄU

a bajor királyi udvari sörfőzdéből.

A világ legjobb söre.

Budán egyedül

Müllner Józsefnél

(II., Fő-utcza 8. sz.) kapható.

Minden vasárnap friss csapolás.

Kitünő bedörzsölőszer
Lovaknak!
Szentmihályi-féle
„VIKTORIA"
ERŐSITŐ FOLYADÉK
(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.
Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula**, gyógyszerész
Balaton-Boglár.
Ára 2 korona 40 fillér.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt...
Ujra ott van **Lipót.**

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a BUCZÁK ÁGOSTON a 40 év óta fennálló **butorraktárát és kárpitos műhelyét** átvettem és azt Buczák A. utóda BÁRD TIVADAR czég alatt tovább vezetem. Amidőn a t. közönséget arra kérem, hogy ugy mint elődömet engemet is nagybecsü bizalmával megtisztelni sziveskedjék, előre is biztositom, hogy egyedüli törekvésem az leend, hogy t. vevőimet a legjobban és legpontosabban kiszolgálhassam. Megjegyezve még, hogy üzletemben leginkább saját készitésü butorokat és kárpitos munkákat tartok raktáron.

Magamat ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel
Buczák A. utóda Bárd Tivadar.
II. ker., Fő-utcza 32. sz. (Kapuczinus-zárda.)

Keresztény czégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészárosntcza.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállitó, czukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utcza 77. sz.
Littke L. cs. és kir. udvari szállitó budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztinakörut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utcza.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherczeg Sándor-utcza.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébetkörut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánczhid-utcza 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utcza.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvintér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétromutcza.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utcza végén.
Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherczeg-utcza.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utcza.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utcza.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váczi-utcza.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utcza 7. Telefonszám: 11—48.
Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherczeg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utcza 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váczi-utcza 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Főutcza 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság
BUDAPEST

KÉSZIT: *a)* gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b)* **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **gész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek, csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenczieк-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER
legtisztább ágyányos
SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gonddal, angolnyelves és rafiás eljárással készitett, kitünő minőségü, vagyonilag szavatolt fajtiszta, elsőrendü, a miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő, **szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas** csemege és borfaju szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztáknak, a legjobbaknak és legmegbizhatóbbaknak bizonyultak. Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamirozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak.

Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból összeválogatott elsőrendü lugasgyüjtemény ára, melyeknek megeredéseért és jóságáért felelősség vállaltatik:

1. Kis összeállitás 15 darab . . . 5 kor.
2. Nagy összeállitás 30 darab . . 10 kor.

a) **Borfajok.**

Amerikai ripária, portális alanyon oltott, gyökeres, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállitásra:

Ezer darab . . . . . 200 kor. — fill.
Száz darab . . . . . 22 kor. — fill.
Tiz darab . . . . . 2 kor. 50 fill.

b) **Csemegefajok.**

Árak tavaszi szállitásra értendők:

Ezer darab . . . . . 220—240 kor.
Száz darab . . . . . 25— 30 kor.
Tiz darab . . . . . 3— 5 kor.

Hazai szőlőfajok. Filloxeramentes. Szőlőkirály. (Delavare.) A kötött talajban egyedül használható olyan rendkivüli korai direkttermő, melynek 25—26-os czukor- és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és madeirához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavitására, gyengébb évbeli termékek házasitására nem lehet eléggé ajánlani. A Delavare franczia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az Ermellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort és méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterem, ugy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban, Ezen beoltás nélkül termő, biztosan, jól megforradott, rendkivül (tartós, szivós zöld hajtása 1—20 hideget is kibiró) korán érő csemegefaj felhozott előnyeinél fogva megérdemli, hogy kertjeinkben, baráz-dákon, keritések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **szőlőlugas tenyésztessék.** 100 darabból álló lugasgyüjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály. Mintabor 2 korona. Delavare. Ripária portális telepek. Nagymennyiségü ripária eladás. Tisztán kezelt valódi ermelléki fajborok palaczkokban ugy, mint hordókban, kicsinyben és nagyban, a legjutányosabban beszerezhető s kivánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágositást vagy 1 korona utánvétel mellett mintabort küld.

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Közlöny
mint Országos Hirdetési Kalauz
Székelyhid (Biharmegye).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 7. sz. Bőjtmás hava (márczius) 8.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Még egy őszinte szó.

Hogy az állami hatalom mit tesz, hogyan védelmezi meg az adózó polgárokat, illetve azok érdekeit, az szintén nem érdektelen. A mult hóban olvastam, hogy 1903. november 9-én a m. kir. földmivelésügyi miniszterium, a m. kir. belügyminiszterrel egyetértőleg, 17469/903. számu rendeletével megengedte egy osztrák erősitő folyadék forgalomba hozatalát a magyar korona összes területére.

Hogy miféle körülmények mérlegelése vezérelte a legmagasabb fórumot, azt nem tudom megérteni. A gyáros nem magyar adózó polgár. Ha a magyar gyógyszerészek egy vagy más irányban érvényesülnének, ezzel adózó képességük emelkedne és magának az államkincstárnak az érdekei is érvényesülhetnének, mert nagyobb adót is kibirnának. Sőt közvetve a magyar nemzetgazdasági érdekek is ugy kivánnák, hogy magyar ember érvényesüljön, mert az ilyen Fluidkészitmények főalapanyaga a magasfoku tiszta szesz, amit a magyar készitő magyar szeszgyárostól vesz és amit magyar nyerstermények ből, krumpliból, kukoriczából, árpából állitanak elő s igy a magyar mezőgazdák és magyar szeszgyárosok is érdekelve vannak, mig az osztrák gyáros osztrák nyerstermények ből, osztrák gyárak által előállitott szeszszel készíti szerét. Igy az általa kivitt milliók egy fillérje sem térül vissza az országnak soha, pedig ezt nem zsidók csinálják ám, tekintetes szerkesztő uram, de azért elég szomoru dolog, mert nem lehet ellene védekezni, különösen a kisembereknek, csak türelemmel és hallgatással várva a jobb jövendőt, végre beleunnak és elposványosodnak.

A vállalkozási kedvet az ilyen dolgok nagyon lelohasztják ám és panaszolkodni sem lehet, mert nincs kinek és hiábavaló is, mert kit érdekelhet az ilyen dolog? Akinek nem fáj, nem törődik vele.

Próbálna csak magyar készitő Ausztriában érvényesülni akarni, ha az osztrák kormány a reciprocitásból kifolyólag az engedélyt nem tagadná is meg, de a német, azaz osztrák nagyközönség nem engedné szóhoz sem jutni, mert egy garas árát se venne tőle.

Nálunk megforditva van: a nagyközönség hazait nem vesz és az idegent istápolja. Miért? Azt nem lehet másképpen megmagyarázni, mint hogy ez divatosabb és megszokottabb. Hogy jobb lenne, azt kétségbevonom, mert a magyar engedélyeket is szakférfiak meghallgatása után adta ki a magas miniszterium és az osztrák ur se ehette kanállal a tudományt, hogy valami rendkivüliséggel, például eleven erővel telitett Fluidot árulna.

A magyar készitőket bánthatja a közöny a nagyközönség részéről és a magas kormány áldatlan rendelkezése; megad egy engedélyt és a magyar vállalatoknak már csecsemő korában nyakukra zuditja egy idegen állam megerősödött izmos akrobatáját. És miért? Hol van itt a józan ész, azt én elgondolni nem tudom.

Ugy-e, tekintetes szerkesztő uram, van ennek a szegény országnak több és más, tán még nagyobb ellensége is, mint a zsidó! Ezek mi magunk vagyunk. Ő csak a mi gyenge oldalunkat aknázza ki, de mi egymást öljük meg. És ezen a tejjel-mézzel folyó földön, hol „élnünk, halnunk kell“, a tejfelt mással szedetjük le, magunk pedig a savóval is meg kell hogy elégedjünk.

És ha szegényedünk, ha nem boldogulunk, ha züllünk, frázissal vigasztaljuk magunkat. Pedig tanulhatnánk a zsidótól összetartást, fajszeretetet és sok mást, ami előnyünkre volna.

A szerbek Széchenyi-gyászünnepélye Szegeden 1861-ben.

Testvéries összeolvadással ünnepelték Szegeden a szerbek, közöljük Davidovics Szilárd vásárhelyi g. n. e. lelkész urnak ez alkalommal magyar nyelven tartott következő gyászbeszédét, a „Sz. H.“ kivonata szerint:

„Tisztelt gyászközönség! Van-e köztetek oly elfásult, oly rideg kebel, melyben e szent helyen most tartott gyásztiszteleten a sziv rendítő fájdalmat ne érezne? Ugyhiszem nincs; mert az ihlettség gyászos, szent és nagy! Tudom, hogy minden hazafi vérkönnyet áldoz azon perczben, melyben hazánk elhunyt legnagyobb emberének lelke üdvéért könyörög. Ez engesztelő gyásztisztelet édes anyahazánk szeretett s leghivebb fiáé, dicső emlékü gróf Széchenyi Istváné. Ha e perczig enyhült volna is valakinek szivfájdalma, érezze ujra csak e szent név hallatára is.“

„Nem! E fájdalmunk egykönnyen nem enyhülhet! A hazának csak századok szülhetnek fiat, oly nagyot és dicsőt, minő Széchenyi István volt. E veszteség fölött sok ideig és vigasz nélkül méltán sirhat és gyászolhat szegény hazánk.“

„Hazafiak! Vegyülni kell fájdalmunknak és gyászunknak édes hazánkéval. De mit mondok? A haza szoros értelemben nem más, mint anyagi puszta föld, mely csak ugy lehet virágzó, boldog, dicső és örökre nagy, ha oly nagy fiak születnek és élnek kebelén, amily nagy és dicső Széchenyi volt.“

„Ki az, ki annyi áldozatot tett vagy tehet a hazának, amennyit Széchenyi István hozott? Ő kész volt a hazának s a haza boldogságának vagyonát, életét, mindenét föláldozni. Szóljanak helyette tettei s bizonyitsák e szentigazságu állitásomat fölsorolhatlan áldozatai, melyek a hon szent oltárán örökké a legnagyobb fényben ragyogni fognak.“

(Következett Széchenyi életrajzából a tudós társaság alapitása körüli honfias eljárása s egyéb érdemeinek rövid kivonata.)

„Ő volt az, — folytatá a lelkes pap — kit e haza népmilliói nemzetiség-, nyelv-, és vallás-különbség nélkül egyaránt szerettek, egyaránt dicsőitettek, egyaránt vallottak magukénak. Széchenyi nevét ismeri a hon, de ismeri a müvelt külföld is; e nevet mindig csak a szeretet és tisztelet hangján halljuk nemzeti büszkeséggel emlittetni.“

„Széchenyi tettdus élete hasonló volt a naphoz, mely ameddig elhat sugara, egyiránt melegiti a gazdagot és koldust; hasonló volt a naphoz, mely ha letünik, nyomára gyászéj borul.“

„Való ez; mert eltüntével eltünt hazánk legragyogóbb fénye, legnagyobb bölcse s legrendithetlenebb hive. Hazánk legmélyebb gyászba borult érte. Ám nyissátok föl elhunyta óta hazánk minden lapját, hasábjaikon csak gyászt, csak könnyeket, csak keservet találtok.“

„Gyászold és sirasd Szeged legnagyobb polgárodat; gyászoljuk és sirassuk mindnyájan; mert meghalt, nincs többé legnagyobb emberünk. Meghalt, s fájdalom, halálának okát lelkével az égbe, testével a sirba vivé.“

„De mit mondok ismét? Nem halt meg Ő. Halálával dicsően dicsőült: halálával támadt föl e honban nagy és örök emléke. Él; mert élnie kell nevének, mig csak egy magyar él e hazában. Él; mert büszkén jegyezte föl nevét az igazságosan itélő történész, hogy e viharteljes század sötét képét megvilágithassa nevének örökkön ragyogó fényével.“

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

„Tisztelt gyászközönség! Tehetnénk e nemzetünk nagy halottjáért tartott e gyászünnepélyen nagyobb és Hozzá illőbb áldozatot, mint ha együtt s egyesitett szent áhitattal áldást könyörgünk Istentől e hazára, melyet annyira szeretett.“

„Könyörögjünk tehát Isten előtt, tegye oly boldoggá, nagygyá és dicsővé e hazát, minővé Széchenyi akarta és segitette tenni!“

„Könyörögjünk Isten előtt, hogy minél több oly hazafit adjon e honnak, minő a boldogult vala!“

„Könyörögjünk irgalmat és üdvöt lelkének és békét poraira!“

„Könyörögjünk Isten előtt, engedje örökölnünk Széchenyi szellemét, nemzedékről nemzedékre, hogy boldogithassuk e hazát most és örökké amen.“

Az egész ájtatos közönség egyhangon ismétlé az ament, mely, mint tudjuk, magyarul azt teszi: ugy legyen.

A gyászszertartás befejezése után az imaház körüli czinteremben a tömeg egyhangon megkezdé a szózatot, melynek midőn három szaka elénekeltetett, Éljen Széchenyi szelleme! kiáltás után, legkisebb rendetlenség nélkül ment haza a sokaság.

Országos Központi Hitelszövetkezet.

Seidl Ambrus lelkiismeretes és buzgó vezetése alatt álló *Országos Központi Hitelszövetkezet* tartalmas és kimeritő jelentéséből azt látjuk, hogy a szövetkezeti eszme csatát nyert. Értjük az erkölcsi alapon állót. A magyar faj erkölcsi önérzetének emelkedését jelenti ez és záloga egy szebb és jobb jövőnek, amidőn zsidóuzsora nélkül saját erejéből, saját filléreinek összerakásából meg fog élni a nemzet. Erős lesz a gazda és a kisiparos. Isten áldja meg azokat, kik ennek a szebb jövőnek alapjait lerakták.

Tüz és szövetkezet.

A *Szövetkezés* irja: „Rövid ideje, hogy az egyik zemplénmegyei községben megindult a fogyasztási szövetkezet. Napról-napra több volt a vásárló. Egyszer azonban tüz ütött ki a faluban. Másnap megint. Négy nap alatt 3 tüzeset történt és mindig a szövetkezeti bolt körül. Tiszta dolog, hogy a terv ez ellen irányult. El is fogtak a gyanu folytán egy suhanczot, aki azt vallotta, hogy a szatócs pénzzel tartotta, hogy gyujtsa fel a szövetkezeti boltot. A vizsgálat majd bebizonyitja, hogy ki mennyiben hibás. Az esetet érdemesnek találtuk a feljegyzésre, hogy lássák olvasóink, milyen eszközökkel dolgoznak a nép védelmére irányuló intézmények lerombolására a nép zsirján élősködők“.

A vizsgálat mit bizonyit, mit nem, az keveset ér. Zsidó könnyen kisiklik a vizsgálat alól, láttuk *Tisza-Eszlárnál* is. A fő az, hogy a közigazgatás teljes védelmébe vegye a szövetkezeteket s a főszolgabirák tünjenek ki azzal, hogy minden községükben legyen *zsidó füstölő*, azaz fogyasztási és értékesitő szövetkezet.

Fürdők.

Zsák Hugó igen életrevaló és közegészségügyi szempontból is nagyon elfogadható inditványt tett. A Margit-rakparton partba ásott fürdőt tervez. És elfogadható. Kár hogy Budán kevés a hideg fürdő. A Vaskovics-féle hidegvizgyógyintézet megszünt és másik nincsen. A szanatoriumok Pesten terjednek. A Zugligetben, Svábhegyen nincsen fürdő. A Krisztinavárosban lehetne uszoda, ha valaki vállalkoznék rá. Helyet is lehetne hozzá találni. Nem kell mindent a fővárosi hatóságoktól várni. Magános ember, egyesület is hozzáfoghat. Ami első pillanatra rendkivülinek látszik, azt jó ötlet létrehozhatja. Az a baj és közvagyonosodásunknak az állja utját, hogy ötletekben szegények vagyunk s ami akadna, azt lefoglalja a zsidó.

Hullámzó Balaton.

Szomoru a Balaton mellékének képe. Ezt a szép helyet sáska módjára lepik el a zsidók. Például *Boglár* községének 95%-a zsidó. Ezek többnyire gabonakereskedők. Ezenkivül vannak még nagy számmal, kik a gabonakereskedőknél zsákolnak, rostálnak, leányaik zsákokat foltoznak, tehát a zsidók alkalmazottjai. *Lelle* község is az odavaló bérlőnek és a boglári zsidóknak dolgozik, sőt a szomszéd községek iz ezeknek szolgáltatják a munkaerőt. A keresztények napszámost csak akkor kapnak, ha a zsidóknál kevesebb a munka és többet fizetnek, mint a zsidók. Cselédet csak szomszéd megyékből lehet szegődtetni. Itt a zsidó az ur, az fizet, azt szolgálják és jaj annak, ki megmerne ellenök nyilatkozni, azt lehetetlenné teszik. A nyári közönség — Fonyódot és *Balaton-Földvárt* kivéve, hova be nem eresztik — szintén zsidó. Példátlan ezen a vidéken is a zsidók összetartása, nincsen közöttük egy elhagyott sem, a legélhetetlenebbet is láthatlan kezek emelik. Elég szégyen ez a keresztény értelmiségre. Alkosson szövetkezetet és bizonyára megtöri a kigyónak fejét.

Kurtanemes.

Valaha a holdat ugatták a füzfapoéták, ma a tollal kereskedő gyerekek a régi történeti nemességet, melynek olyan oroszlánrésze van annak az árva hazának fentartásában, mely kenyeret ád a mundaniaknak (világpolgárok). Szinpadon, tárczákban, elbeszélésekben, regényekben egyet rugnak rajta s széttagolják a magyar szent korona egykori tagjait, főnemes, köznemes osztályokra s ujabban a kurta nemes elnevezéssel is divatoskodnak. Mi az a kurta nemes? Hol lehet ezt a kifejezést megtalálni a magyar közjogban? A nemesség türi és tartja a zsidó lapokat.

Magyar Czéllövők Lapja.

Száva Gábor, a budai polgári lövészegylet jegyzője „Magyar Czéllövők Lapja“ czimen szaklapot ád ki a lövészek részére. Az előfizetés egy évre öt korona. A tartalmas lap elején *Szemere* Miklós lelkes felhivását olvassuk a magyar ifjusághoz. Rövid, de velős. Olyan szózat, mit csak klasszikus forumokon mondottak igaz klasszikusok. A többi czikk is mind a kitüzött czélnak felel meg. Dr. *Klupathy* Jenő a czéllövő versenyekről, dr. *Barbul* Jenő a czéllövő tanfolyamról, *Száva* Gábor a magyarországi lövészegyesületekről, *Müllek* Lajos az aradi polgári lövészegyletről irtak szép és hatásos czikket. *Puskás* János alaposan eltalálta a czélt élczelő soraival, melyekben azt tárgyalja, hogy a legtöbb lövészegyletben szónokolnak és nem lőnek. A szerkesztőség és kiadóhivatal Budán van II. ker., Csalogány-utcza 53. Adja Isten, hogy a „Magyar Czéllövők Lapja“ ne csak meggyökeresedjék, de meg is izmosodjék.

Elismerés.

Budapest főváros hatósága a kórházakat és szanatoriumokat megvizsgálta s különös elismerését fejezte ki *Babarczi Schwarzer Ottó* udvari tanácsosnak, ki elme és ideggyógyintézetét magas szinvonalra emelte s az emberiség javára példásan igazgatja. Ez az elismerés meg is illeti a nagyhirü tudóst, ki az emberszeretet valódi apostola. Minden idejét erre áldozza oly ritka munkássággal és szellemi erővel, ami valóban bámulásra méltó. Ő nem a magáé, hanem a tudományé, hivatásáé és az emberszereteté.

Az igazi ok.

Keresd a zsidót és megtalálod minden baj kutfejét. Nincsen semmi állam- és rendbontás, melynek közvetett vagy közvetlen okozója a zsidó ne lenne. A *Budapesti Hirlap* sem kerülhette el a forró kását és a nemzetiségi szocializmusról elmélkedő czikkében a következőket irja: „Itt-ott a kiforratlanul kavargó eszmék, törekvések és panaszok zavaros forgatagába belevegyül az antiszemitimizmus is. A bajok kutforrását az ország elzsidósodásában keresi egynémelyik. Szatmár vármegyének egyik oláhlakta vidékéről az uj főispán figyelmébe ajánlják a mi közvetitésünkkel, hogy ebben a járásban minden baj kutforrása a zsidó községi jegyzőkben keresendő. A járás tizenegy községe közül ötben zsidó a jegyző; zsidó a segédjegyzők egy része, a végrehajtó, három orvos közül kettő és végül — a legnagyobb gravamen, hogy zsidó az a szolgabirósági irnok is, aki a román tolmács szerepét teljesiti, mert a főszolgabiró nagy dzsentri (??), aki mint ilyen nem köteles sem nyelveket, sem egyebet tanulni. Érdekes, hogy ezt a levelet, mely a szoczializmus okát a zsidóságban keresi, egy magyar birtokos saját neve aláirásával ajánlja figyelmünkbe.“ Oldják meg a zsidókérdést és mindent megoldottak.

Első Leánykiházasitó Egylet m. sz. Gyermek- és életbiztositó intézet. (Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. Alapittatott 1863. évben.) Folyó év február havában 1,771.800 korona értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 1,541.000 korona értékü uj biztositási kötvény állittatott ki. Biztositott összegek fejében 59.838 korona 25 fillér fizettetett ki. 1904. január 1-től biztositott összegek fejében 126.102 korona 22 fillér fizettetett ki.

Ezen intézet a gyermek- és életbiztositás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb dijtételek és a legelőnyösebb feltételek mellett.

Gyakorlati baromfitenyésztés

czimen uj könyvet irt Parthay Géza az Országos Baromfitenyésztési Egyesület igazgatója. A könyv részletesen foglalkozik a haszontyúk-, pulyka-, gyöngytyúk-, kacsa- és lúdtenyésztéssel. Részletesen ismerteti mindazon fajtákat irában és képben, melyek a tenyésztésben a legnagyobb hasznot adják. Parthay több ideig volt külföldi tanulmány uton, ezen könyvében összegezte külföldi tapasztalatait, igy a „Gyakorlati baromfitenyésztés“ nemcsak a legjobb baromfitenyésztési munka, hanem nélkülözhetetlen segédeszköze nemcsak a szaktenyésztőnek, hanem minden baromfi-tartó gazdasszonynak is, mert ebből megtanulhatja, hogy és mikép lehet a baromfia-

kat sikeresen és haszonnal tenyészteni. A müvet 73 csinos kép teszi érdekessé; ára 3 korona. Megrendelhető ezen összeg előleges beküldése mellett a „Szárnyasaink“ kiadóhivatalában Budapesten, Rottenbiller-utcza 30. szám.

Egy divatos üzletárjegyzék.

Ép most jelent meg Mühle Vilmos cs. és kir. udvari szállító magkereskedő, temesvári czég legujabb képletekkel bőven ellátott 1904. évi főkatalogusa, melyet a Légrády Testvérek nyomdájában a legelegánsabb kivitelben állitottak ki s e téren valódi remekét képezi a nyomdaiparnak. Ezen árjegyzék csakis a legfinomabbat és a legjobbat tartalmazza mindazokból a czikkekből, melyek a manapi kertműiparban szükségesek s nemcsak minden kertbirtokos és gazda által lesz szivesen fogadva, de hasznos is fog lenni. Ajánljuk ennek megszerzését, melyet a czég ingyen és bérmentve küld meg.

A tudomány dióhéjban.

Stampfel Károly egy régi keresztény könyvkiadó czég tulajdonosa hasznos vállalata, a „Tudományos zsebkönyvtár“, az ismeretek és tudományok köréből másfélszáz füzetet tartalmaz. Egy füzet ára 60 fillér. Nyelvtudomány, jog, természetrajz, természettan, földrajz, történet stb. a tárgyai a „Tudományos zsebkönyvtár“-nak s ezek nemcsak értékes segédkönyvek, de az önképzésre is kiválóan alkalmasak. Dióhéjban és mégis kimeritően ölelnek fel egy-egy tárgyat a legjelesebb szakirók. Ifjusági, családi és minden közkönyvtár szerezze meg ezeket a jó könyveket, melyek kiadásával a tekintélyes pozsonyi czég nagy szolgálatot tett a tudományok népszerüsitésének.

Nemzetközi vivóakadémia.

Santelli Italo lovag a székesfőváros egyik legkeresettebb vivótanára, kinek tanitványai közül több bajnok került ki, folyó hó 14-én a Vigadóban nemzetközi vivóakadémiát rendez, amelyért már most is nagy az érdeklődés. A vivóakadémiában maga a hirneves mester is részt vesz. A vivóakadémia estve félhétkor kezdődik és mindenesetre kiemelkedő pontja lesz az esztendő vetekedéseinek (sport).

Egy vádlott leleplezései.

Egy adós levelet irt egy szövetkezeti alapon álló intézetnek, melyben azzal vádolta az intézetet, hogy 50 százalékos kamatot szed. A bíróság a vádlottat felhozott adatai folytán felmentette. Ezek az adatok érdekes leleplezések és a legtöbb ilyen fajta intézetre, mit jobbára zsidók vezetnek és zsidók alapitanak, talál. A tárgyalásból adjuk a következőket:

A biró: Ön azt irja, hogy a szövetkezet uzsorakamatot szed, sőt 50 százalékos kamatról is tesz emlitést. Hát ennek mi az alapja?

A vádlott: Mikor a kölcsön megszavazása után az adós a szövetkezetnél megjelent, hogy a kölcsönt fölvegye, tudtára adták, hogy a szövetkezet már a 49-ik hétnél tart, tehát a 700 koronából 49-szer 4 koronát visszamenőleg levonnak. Ez a levonás 196 korona. Beiratási, informálási, kezelési dij czimén visszatartottak 35 koronát, előre lefizettettek 4 heti részletet, vagyis 16 koronát, négy havi (8 százalékos) 48 koronát és igy az adós 700 korona helyett mindössze 430 koronát kapott készhez, mégis négy éven keresztül nyolcz, kezelési dijjal együtt 12 százalékos kamatot fizet 700 korona után. Hogy tehát az ilyen kamatszedés megfelel 50 százaléknak még akkor is, ha a befizetett tőke után 3—4 százalékot visszakapunk, meggyőződhetik a biró ur is erről, ha figyelembe veszi, hogy az adós a negyedik évben már csak 100 koronával tartozik és még mindig 700 korona után fizet 12 százalék kamatot, vagyis 84 koronát.

A biró: De hát miért mentek önök ehhez a szövetkezethez?

A vádlott: Mert valamennyi egyforma. Tudjuk, hogy a bankok nem adnak személyi hitelt hivatalnok-embernek, ezek szorultság esetén ki vannak szolgáltatva a szövetkezeteknek, amelyek aztán ezt a szorult helyzetet uzsorás módjára ki is használják.

A bíróság a vádlottat felmentette. A pénzintézet az itélet ellen föllebbezést jelentett be.

Sursum corda.

Furcsa divatot kezdenek a magyar eredeti szinmüirók. Dicsőitik a zsidókat. A zsidóknak ez tetszik, megtöltik a szinházakat s boldogitják a szinházvállalkozókat. A zemzeti szinház nem vállalat, de müvészintézet, hol ilyen irányu darabokat, mint például Bosnyák Zoltán „Sursum corda“-ja, nem volna szabad előadni. Nem érdekel ennek a darabnak drámai értéke, de annál jobban iránya. A főszereplők a darabban egy ábrándos gróf, a rabbi, a rabbi leánya és egy zsidó szocziálista vezér. A gróf elveszi a rabbi leányát és boldogan küzd egy uj társadalmi alakulásért, ami megszaporitja majd azt az állapotot, hogy urak szegény zsidó leányokat vesznek el. Elferdült izlés, megfeledkezés, ha magyar ur zsidó leányt vesz el, akár szegény, akár gazdag. Ha gazdag, még csunyább, mert akkor ez üzlet is a névvel a sziv nélkül. Egyik az előkelő nevet keresi, másik a pénzt.

A nemzeti szinháznak szabad ezt az utat egyengetni. Nem a zsidókultusz a rendeltetése. A kormány mindenesetre beleavatkoznék, ha antiszemita darabot adnának. Meg kellene gondolnia, hogy ez a zsidódicsőités sem használ a köznyugalomnak, mert sokakban keveri fel a haragos vért.

Keresztény czégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészárosutcza.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállító, czukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utcza 77. sz.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztinakörut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utcza.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherczeg Sándor-utcza.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébetkörut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánczhid-utcza 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utcza.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utcza.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utcza végén.
Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherczeg-utcza.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utcza.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utcza.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váczi-utcza.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utcza 7. Telefonszám: 11—48.
Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherczeg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utcza 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váczi-utcza 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon“ nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Főutcza 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel,** legmodernebb **iszapfürdőkkel,** pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel,** 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt...
Ujra ott van **Lipót.**

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Meghivás

a Magyar leszámitoló és pénzváltó banknak

1904. márczius 10-én délelőtt 11½ órakor saját helyiségeiben (Dorottya-utcza 6. szám) tartandó

XXXIV. rendes közgyülésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1903. üzletévről.
2. Az 1903. évi zárszámadás és mérleg előterjesztése és az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó inditványa.
3. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által előterjesztett évi zárszámadás és mérlegről, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett inditványok megvizsgálásáról.
4. Ezen tárgyak, nemkülönben az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény feletti határozat.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása.

Azon részvényesek, kik a közgyülésen résztvenni kivánnak, felhivatnak, hogy az alapszabályok 17. §-a értelmében részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt legkésőbb folyó évi márczius hó 7-ig a társaságnál Budapesten, vagy az Unionbanknál Bécsben letéteményezzék.

A megvizsgált mérleg és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés 1904. évi márczius hó 1-től kezdve a társaság helyiségeiben a t. részvényesek rendelkezésére áll.

Az igazgatóság.

MÜNCHENI HOFBRÄU

a bajor királyi udvari sörfőzdéből.

A világ legjobb söre.

Budán egyedül

Müllner Józsefnél

(II., Fő-utcza 8. sz.) kapható.

Minden vasárnap friss csapolás.

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA"

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

Németh Zsuzsánna

Magyar szakácskönyv.

Legujabb, kipróbált és biztos utmutató, mint kelljen 1131 különféle legjobb izü ételt, sütemény stb. legügyesebben és legjobb izlés szerint készíteni. — Egy toldalékkal. mely magában foglal **Gazdasszonytárt,** vagy mindennemü utmutatást a ház-, konyha- és éléskamara körül; az asztalteritésről, az étkek felszereléséről stb. Ára kötve **2 korona.** Tizenkettedik bővitett és javitott kiadás. — Átnézte **Zilahy Ágnes.** — Kapható Buddpesten a Franklin-társaságnál.

Eladó.

Öt eredeti **Barabás**-kép eladó. Kettő gyümölcsöt, kettő tájképet, egy virágot ábrázol. Csak együtt adja el mind az ötöt a tulajdonos. Ára az öt képnek **háromezer korona.** Ami az eredeti Barabás-képekért valóban nem sok. — Bővebbet a kiadóhivatal.

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a BUCZÁK ÁGOSTON a 40 év óta fennálló **butorraktárát és kárpitos műhelyét** átvettem és azt Buczák A. utóda BÁRD TIVADAR czég alatt tovább vezetem. Amidőn a t. közönséget arra kérem, hogy ugy mint elődömet engemet is nagybecsü bizalmával megtisztelni sziveskedjék, előre is biztositom, hogy egyedüli törekvésem az leend, hogy t. vevőimet a legjobban és legpontosabban kiszolgálhassam. Megjegyezve még, hogy üzletemben leginkább saját készitésü butorokat és kárpitos munkákat tartok raktáron.

Magamat ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel

Buczák A. utóda Bárd Tivadar.

II. ker., Fő-utcza 32. sz. (Kapuczinus-zárda.)

Cs. kir. szab. déli vaspálya társaság.

I. fedvény

a magyar és horvát vonalok 1903. évi október hó 1-től érvényes

menetrend hirdetményéhez.

Érvényes 1904. évi január hó 15-től.

Állomások:

Szombathely (8) Személyvonat, I., II., III. o., ind.: 310. sz. 5 ó. 20 p.-kor éjjel, 304. sz. 11 ó. 25 p.-kor, 308. sz. 3 ó. 32 p.-kor. Gyorsvonat I., II. o., 302. sz. 8 ó. 58 p.-kor este. Szemv. I., II., III. o. 306. sz. 12 ó. 55 p.-kor éjjel.

Hermán, m. h. Szv. 310. sz. 5.27 éjjel, 304. sz. 11.31, 308. sz. 2.39.

Dömötöri, Szv. 310. sz. 5.39 éjjel, 304. sz. 11.43, 308. sz. 2.52. Szv. 306. sz. 1.14 éjjel.

Molnári, Szv. 310. sz. 5.54 éjjel, 304. sz. 11.52, 308. sz. 3.03, 306. sz. 1.25 éjjel.

Vasvár, Szv. 310. sz. 6.01, 304. sz. 11.59, 308. sz. 3.11. Gyv. 302. sz. 9.23 este. Szv. 306. sz. 1.33 éjjel.

Oszkó, Szv. 310. sz. 6.11, 304. sz. 12.08, 308. sz. 3.22. Szv. 306. sz. 1.45 éjjel.

Győrvár, Szv. 310. sz. 6.21, 304. sz. 12.19, 308. sz. 3.34. Szv. 306. sz. 1.56 éjjel.

Egervár, m. h. Szv. 310. sz. 6.33, 304. sz. 12.29, 308. sz. 3.44.

Zala-Szt.-Iván, Szv., érk.: 310. sz. 6.41, 304. sz. 12.37, 308. sz. 3.52. Gyv. 302. sz. 9.53 este. Szv. 306. sz. 2.16 éjjel.

Zala-Egerszeg, csatlakozó áll., szv. ind. 6.10, 11.54, 2.23, gyv. 6.30 este.

Zala-Szt.-Iván, Szv. ind.: 310. sz. 6.47, 304. sz. 12.42, 308. sz. 3.55. Vegyesv. II., III. oszt. ind.: 340. sz. 6.03 este. Gyv. 302. sz. 9.54 este. Szv. 306. sz. 2.21 éjjel.

Szt.-László, kitérő, Szv. 310. sz. 7.04, 304. sz. 12.57, 308. sz. 409. Vv. 340. sz. 6.44 este. Szv. 306. sz. 2.40 éjjel.

Szt.-Mihály-Pacsa, Szv. 310. sz. 7.16, 304. sz. 1.09, 308. sz. 4.20. Vv. 340. sz. 7.26 este. Gyv. 302. sz. 10.16 éjjel. Szv. 306. sz. 2.53 éjjel.

Rajk, m. h., Szv. 310. sz. 7.27, 304. sz. 1.18, 308. sz. 4.29. Vv. 340. sz. 7.49 este. Szv. 306. sz. 3.04 éjjel.

Gelse, Szv. 310. sz. 7.38, 304. sz. 1.29, 308. sz. 4.39. Vv. 340. sz. 8.24 este. Szv. 3.16 éjjel.

Nagy-Kanizsa, vendéglő (1) (4), Szv. érk.: 310. sz. 8.00, 304. sz. 1.50, 308. sz. 5.00. Vv. 9.13 este. Gyv. 302. 10.50 éjjel. Szv. 306. sz. 3.40 éjjel.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntöde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Aczélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **gész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Méchwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenczieк-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább ágyényos

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és holyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gonddal, angolnyelves és rafiás eljárással készitett, kitünő minőségü, vagyonilag szavatolt fajtiszta, elsőrendü, a miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő, **szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas** csemege és borfaju szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztáknak, a legjobbaknak és legmegbizhatóbbaknak bizonyultak. Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamirozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak.

Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból összeválogatott elsőrendü lugasgyüjtemény ára, melyeknek megeredéséért és jóságáért felelősség vállaltatik:

1. Kis összeállitás 15 darab . . . 5 kor.
2. Nagy összeállitás 30 darab . . 10 kor.

a) **Borfajok.**

Amerikai ripária, portális alanyon oltott, gyökeres, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállitásra:

Ezer darab	200 kor. — fill.
Száz darab	22 kor. — fill.
Tiz darab	2 kor. 50 fill.

b) **Csemegefajok.**

Árak tavaszi szállitásra értendők:

Ezer darab	220—240 kor.
Száz darab	25— 30 kor.
Tiz darab	3— 5 kor.

Hazai szőlőfajok. Filloxeramentes. Szőlőkirály. (Delavare.) A kötött talajban egyedül használható olyan rendkivüli korai direkttermő, melynek 25—26-os czukor- és szokatlanul nagy szesztartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és madeirához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavitására, gyengébb évbeli termékek házasitására nem lehet eléggé ajánlani. A Delavare franczia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az Érmellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort és méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterem, ugy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban, Ezen beoltás nélkül termő, biztosan, jól megforradott, rendkivül (tartós, szivós zöld hajtása 1—20 hideget is kibiró) korán érő csemegefaj felhozott előnyeinél fogva megérdemli, hogy kertjeinkben, baráz-dákon, keritések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **szőlőlugas tenyésztessék.** 100 darabból álló lugasgyüjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály. Mintabor 2 korona. Delavare. Ripária portális telepek. Nagymennyiségü ripária eladás. Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok palaczkokban ugy, mint hordókban, kicsinyben és nagyban, a legjutányosabban beszerezhető s kivánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágositást vagy 1 korona utánvétel mellett mintabort küld.

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Közlöny

mint Országos Hirdetési Kalauz

Székelyhid (Biharmegye).

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 8. sz. Bőjtmás hava (márczius) 20.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Felhivás előfizetésre.

Lapunk nem papirosmennyiséget ad előfizetőinek, nem öles cikkeket és csak havonként háromszor jelenik meg, igy is évenként 3—400 részét világitja meg a zsidókérdésnek s a keresztény felekezeteket kölcsönös békére, szeretetre, türelemre és összetartásra ösztönzi. Hozzászól, amennyire tere megengedi, a fajmagyarságot, ennek történeti méltóságát érintő minden dologhoz és tiltakozik a támadások és sértések ellen. Magyar gondolkodás, magyar szellem, magyar jellem ápolása, ébresztése a célja. Nehéz ebben a körben mozogni, mert a zsidó sajtó népszerüsiti az ezzel homlokegyenest ellenkező eszméket, de nem csüggedünk és Széchenyi István, a legnagyobb magyar eszméi, elveivel élesitjük fegyverünket.

Cifra bünökről, házasságtörésekről, botrányokról nem irunk. A keresztény erkölcs az alapkő, mire épitünk. Müködésünk a vizcseppéhez hasonló, mely kitartásával sziklát váj.

Nem személyeskedünk, általános vonalakban az összeség ellen folytatjuk harcunkat, melyben egyedül állunk és joggal számithatunk arra, *a tehetősek nemcsak maguk, de mások számára is több példányban rendelik meg lapunkat.* Nem nyerészkedünk. Évenkint sok ezer példányban osztjuk ki lapunkat, hogy az eszme minél tágasabb körben terjedjen.

Budával, mely a király székhelye, sokat foglalkozunk és arra törekedünk, hogy a szellem országos központja *zsidómentesen* Buda legyen, hadd ragyogjon igazán a királyi trón és csak keresztények éljenek tekintélyben, hatalomban környékén . . .

A gazdák és iparosok sorsa, a szövetkezés érdekében erőnkhöz képest sikra szállunk és küzdünk a zsidók tulsulya, befolyása ellen. Aligha van más lap, mely a zsidókérdésbe bátran és őszintén nyul bele . . .

Fejlesztjük a keresztény vallásosságot, a hitélet tisztaságát egyházban és egyházon kivül. Ostorozunk mindenrendü kereszténynek a zsidókkal való cimborálását.

Helyzetünk nehéz. Két ellenség áll velünk szem között: a *zsidók* és a *keresztény közöny* s csak ily terjedelemben és ily módon lehetséges, hogy lapunk, a kereszténység őrtüze el ne aludjon és tovább lobogjon. A zsidókban ébresztjük az önérzetet arra, hogy egyesüljenek és tömörüljenek és alkossák meg az Uj-Zsidóországot és ne legyenek hütelenek bibliai szép multjokhoz. Ezzel a zsidóság jövőjének többet használunk, mint azok, kik magukat barátjaiknak vallják, szem között hizelegnek nekik és hátuk megett gyalázzák.

Küzdünk az ellen, hogy a *zsidókérdés* megoldásához a népek erőszakos fegyverekkel lépjenek fel. A keresztények összetartása, szövetkezése megoldja ezt a kérdést és őket ujra hozzájuttatja álmaik igéretföldjéhez egy szép és uj hazában, ahova szivünkből óhajtjuk és kivánjuk nekik az Isten hozzádot . . .

Aki jó magyar, jó keresztény, az támogatja harcunkat és hozzájárul lapunk megerősitéséhez, *annál is inkább, mert sem a keresztény nemesek, egyházi rend, polgárok és gazdák megcsufolását nem engedjük.*

A szerkesztőség.

Bagó.

Majdnem mindennap nyugtázza egy lap az öreg honvédeknek küldött szivarvégeket, tehát a bagót. A honleany vagy honfi keble büszkén dobog, hogy az öreg hősök katonadohányba vegyitik azt a bagót, mit ők küldöttek. Elég olcsó hazafiság és javit is valamit az öregeknek nem éppen finom dohányán, talán áldják is, aki küldötte, ugy is nagyon középszerü kegyelem-kenyeret esznek.

Mit cselekedtek ők? Eleget tettek hazafias kötelességüknek, védték a hazát. Ezzel kérkedni nem való, de a hazának elfelejteni nem szabad.

Ritkaság számba megy, hogy az öreg honvédeknek bagón kivül mást küldjenek, mint például egy, a hazafias tettekben kiváló magyar ur, ki jó és drága bort küldött nekik. Lehet, hogy más is küld mást, én nem hiszem. Az egykori hősök babérja ma a nyitvánosan nyugtázott bagó.

Tejbe, vajba kellene őket fürösztení, kik a tettekben nyilvánuló hazafias felbuzdulás utólsó példái. A magyar virtus meg fog-e nyilatkozni, ugy mint ők megnyilatkoztatták?

Néhány száz nyegyvenkilenczediki hős van benn a honvédmenházban. Az állam megteszi szomoru pénzügyi viszonyai dacára amit megtehet, de magánosok, egyesek bagón kivül semmit sem juttatnak az öreg vitézeknek. Ha pedig juttatnak, ezt miért nem nyugtázzák? miért csak a bagóról szól az ének?

Vadászatokról olvasunk, hol ezrivel lövik a nemes vadat. Senkinek sem jut eszébe, hogy a honvédmenháznak küldjön.

Mennyi disznótor van csak egy-egy faluban. Miért nem állanak össze és miért nem küldenek a szegény öreg honvédeknek?

Jönnek a sátoros ünnepek. Jut-e nekik egy kis kalács. Gondolnak-e erre a magyar gazdasszonyok?

Töltött káposzta a valódi, pecsenye, gyümölcs, bor nem érkezik számukra. Mikor a főző és háztartási iskolák próbafőzéséről adnak hirt a lapok, mindig arra gondolok, milyen szép lenne, ha ezek a fiatal leányok a honvédmenház öreg hőseinek főznének egy jó ebédet.

Hivják-e őket magánházakhoz? Nem. Pedig ez a történet élő oltára lenne. A gyermek hallaná a nagy idők emlékeit és a lelkesedés beleoltódnék. Igy, ahogy most van, fél elhagyatottság az ő sorsuk. Senkinek nem jut eszébe, hogy utolsó napjaikat megfényesitse . . .

Melyik város vagy törvényhatóság tette azt meg, hogy meghivja az öreg hősöket és nyilvánosan ünnepelje őket és például mutassa az ifjuságnak?

Hát nekik csak morzsa és bagó való? A dicsőség, a győzedelmek tanui és részesei csak ennyit érdemelnek?

Rózsákat, virágokat kellene utjokra hinteni, ha kivonulnak, mint p. o. Budavár bevételének évfordulójan. De ki hintse a rózsákat, ha nincs honleány, ki ünnepelje őket, ha nincs honfiu . . .

Észre sem veszik őket, pedig egyenruhát viselnek. A nemzeti ünnepen nincsen közönség. Nincsen hazafiság, nem méltányolják a hazafiságot. A fiunak apja üzleti tanácsokat ád, de nem edzi bele a hazafiságot. Mire jó a hazafiság? Elég ha tele van a tarisznya. Élünk szép csendesen a megszokott kerékvágáson, a megzsidósodott Magyarország szépen nyögi a szolgajármot és nagy tettekre nem készül. A polgárok azt követelik, hogy a haza éltesse el őket, azt elfeledték, hogy a hazáért élni és halni kell és elfeledték azokat, kik a hazáért éltek, haltak és készek voltak meghalni.

A hazafiság a szó nemes értelmében ma egy rossz üzlet. A történetnél érdekesebb egy csiklandós regény. A nemzet elfeledi a mult hőseit, de ünnepli a nap gyáváit, eldobta ősei virtusát és felöltötte a zsidószellemet, párduc kacagány helyett nyulbőrt. Nem lelkesiti a Rákóczi-induló, de ez a riadó: *Handlé*, mi van eladó?

Erdélyi Gyula.

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

Széchenyi népszerüsitése.

A gróf Széhenyi István emlékének ápolására alakult bizottság a Széchenyi-emlékkönyv 1903. és 1904. évfolyamát egybefüzve, ujra megjelentette több ezer példányban. A bővitett és javitott emlékkönyv szerkesztője, *Nyesti Pál* maga jár országszerte és gyüjt előfizetőket és helyezi el a könyveket. Ez a buzgóság teszi lehetővé, hogy az emlékkönyv tiszta kiadásai megtérülnek. Nemcsak a müveltebb emberek, de az értelmes nép is örömmel fogadja a Széchenyi-emlékkönyveket. Iskolák, gymnásiumok, tanitóképzők, hatóságok rendelik meg a munkát, mely oly széles körben népszerüsiti Széchenyit, amint eddig nem történt. Nagy szükség van rá, hogy Széchenyit minden magyar ember megismerje és megtanulja, elveit, eszméit, gondalatait szivébe vésse. A fiatalság jellemének képzésére is nagy hatással van Széchenyi. Az emlékkönyv fogja felébreszteni a közönség kedvét Széchenyi összes müvei megszerzéséhez. Az összes müvekhez nem mindenki juthat, mert az drága fog lenni. Az emlékkönyv évről-évre egy-egy részletét mutatja be Széchenyinek s ismerteti Széchenyinek napról-napra szaporodó magyarázóit, világositóit. Ezzel lehet megmivelni a talajt azoknak a zászlóvivőinknek részére, kik hivatva vannak a nemzet szebb jövőjének felépitésére.

Hasznos szolgálatot tesz tehát az, ki Széchenyi népszerüsitésében közremüködik.

Nemesség az érdemnek.

Ő felsége a király a *Rökk*-családnak *Kelenföldi* előnévvel magyar nemességet adományozott. Ez a kitüntetés valódi érdemnek jutott ezuttal. A Rökk-család pár éve gyárt eszközöket, gépeket a mezőgazdáknak és kitünt azzal, hogy cikkei mindig kielégitették a közönséget s diadalt aratott a magyar gépiparnak.

Mást beszél Bodóné.

Európában a női lélek összes gyöngédsége, finomsága és jósága nem okozott akkora érdeklődést, mint az a szennyeslelkü hercegnő, aki a világ előtt fetrengett a cigánya karjai közt. A szemérmetlenség és perverzitás e kábitó fejlettsége, különösségénél fogva, fölkeltett minden figyelmet és csodálatot. Lesi-e annyira a modern világ az európai nemzetek erőlködéseit a kereskedelmi szerződéskötések mezején, ami pedig mindenki zsebét érenti, mint azt a különös hirt, vajjon igazán eldurrant-e egy királyi leányunoka kezében az a pisztoly, amely megsebesitett egy hercegi férjet és egy szinésznőt? Az amerikai társadalom annyira izgalomban van, hogy az oceán alatt röpitteti magának a drága hirt; Prágában pedig egy katonai zenekar hangversenyén a szinésznőt, aki egy királyi unokától elrabolta a férje szivét, megtapsolták és megéljenezték. Ime, a különös rossz, amely mámorba ejti az emberi lelkeket, mint a gyilkos abszint, amely átformálja az erkölcsi érzést.

Ezeket a szép és nemes szavakat olvastuk egyik legelterjedtebb lapunkban. Figyelemmel kisértük, hogy követi-e azt az utat, mely ezek után követni való. Sajnálattal látjuk, hogy mást beszél Bodóné a bor ára kedvéért. A követésre méltó felszólalás dacára az elterjedett lap hozza legfrissebben és legterjedelmesebben ma is a királyi családok és egyéb halandók regényeit. Szebb lett volna, ha olvasó közönségét elszoktatja és a családi regények és drámák közlésével felhagy. A pletykától undorodik minden jó magyar lélek.

Kérés.

A lap tartalmát legjobban olvasói emelhetik azzal, ha röviden, de velősen, nem személyeskedve, szorosan a tárgynál maradva, tudósitásokat irnak és lerajzolják azt a képet, amit vidékükön a zsidók mutatnak. A tudósitás alá nyomatjuk, ha tetszik, a tudósitó nevét, ha kivánja, elhagyjuk. Szivesen közöljük, mit tesznek egyes urak és lelkészek a keresztény szellem erősitésére, a szövetkezeti élet ébresztésére, szóval ami a zsidókérdésre vonatkozik, annak teret engedünk. Érdekes annak nyilvántartása is, mit vesz el a zsidó a községtől s a község a zsidótól. Kérjük a tudósitásokat.

Zsidó trafikosok szombati szünete.

„A m. kir. pénzügyminiszternek 1904. évi 8253. sz. a. kelt határozata: A dohánytőzsdék nyitvatartása tárgyában 1902. évi 42.732. sz. a. körrendeletem ellen az izraelita vallásu dohányárusok egy része által hitelvi szempontból minduntalan akadályok emeltetnek. Ezen körülmények figyelembevételével és annak méltánylásával, hogy azok a dohányárusok, akik az idézett körrendelet kiadása előtt nyerték el a jogositványt, az ujabb rendelkezések követelményeivel még nem számoltak, elhatároztam, hogy az izr. vallásu dohányárusok egy részére vonatkozólag ezen körrendelet visszaható erejétől eltekintek. Ehhez képest kivételesen és átmenetileg megengedem, hogy mindazon izr. vallásu dohányárusok, akik az idézett körrendelet hatályba lépte, vagyis 1902. évi október 1. előtt nyerték el a jogositványt és akik az uj rend alkalmazásában ortodox hitszabályaiknál fogva lelkiismereti kényszert és vallásuk szabad gyakorlatának akadályát látják, a dohányeladást szombati napon és vallásuk egyéb ünnepein ezentul is a régi eljárás szerint gyakorolhassák. Kiemelem egyben, hogy az engedmény nem terjed ki azokra a dohányárusokra, akik 1902. október 1. után nyerték el a jogositványt, ezekkel szemben tehát a fennálló szabályok pontos betartásának erélyes ellenőrzését elvárom és szigoruan meghagyom az igazgatóságoknak, hogy jelen rendeletem kézhezvételétől kezdve csakis oly izr. vallásu kérelményezőknek szolgáltassanak ki dohányeladási engedélyt, akik a vonatkozó szabályok betartására előzetes irásbeli kötelezettséget vállalnak. Végül elrendelem, hogy az a dohányárus, aki az üzlethelyiségének zárvatartására megengedett szombati napon nem gondoskodik arról, hogy a fogyasztó közönség a dohányárusitásra kötelezett idő alatt a készletbentartásra előirt összes fajtáju dohánygyártmányokat ugyanazon épületben, melyben az áruda elhelyezve van, könnyen hozzáférhető helyen a zárvatartás alatt is kaphasson és a zárvatartott bolt ajtaján szembetünő módon magyar és az illető községben divó nyelven elmulasztja megjelölni azt, hogy az épület melyik részében lehet kapni dohánygyártmányokat, avagy pedig azok kiszolgálását megtagadja, ugyszintén ha a dohánygyártmányokat üzleti helyiségén kivül a köztisztasági és közegészségügyi követelményeknek meg nem felelően raktározza el vagy bocsátja forgalomba, tettenérés esetén a dohányárulástól azonnal elmozditandó, amely intézkedés ellen csakis birtokon kivül élhet felebbezéssel.“

Közöltük ezt a határozatot és kérjük olvasóinkat, hogy ezt ellenőrizzék és a pénzügyőrségnél azonnal panaszt tegyenek, ha a zsidók meg nem tartják. Nagy haszon lenne, ha a dohányelárusitás a falukon a zsidók kezéből a szövetkezetek kezébe jutna.

Orsz. Magy. Kereskedő Egyesület.

Az *Országos Magyar Kereskedő Egyesület* nem henyél. Sürü egymásutánban tartja vándorgyüléseit. A cim ne téveszszen meg senkit, ez a szónokló népvándorlás nem egyéb, mint a zsidó kereskedők szövetkezése a keresztények érdekei ellen. Megdöbbenve látjuk, hogy főispánok és más keresztény tekintélyek is cselekedő részt vesznek ezeken a gyüléseken, melyek a zsidó szellem ébresztését szolgálják. Még megérjük, hogy némely tornyokban harangoznak is majd azok elé, kiknek legfőbb célja, hogy a zsidó kereskedők továbbra is kezükbe tartsák a magyar kereskedést.

Közgyülés.

A „Méhkas“ Budai Takarék- és Hitelszövetkezet (Budapest) f. év február 29-én tartotta dr. Hegedüs János törvh. biz. tag elnöklésével rendes közgyülését a tagok szépszámu részvétele mellett. A közgyülési jelentésből kiemeljük, hogy a szövetkezet különösen a budai kisiparosok érdekében végzett hasznos munkát, amennyiben nemcsak anyagilag, hanem erkölcsileg is támogatta őket. Rámutat a jelentés a fővárosban keletkezett szövetkezetek müködésére, mely szerint ezek legnagyobb része a szövetkezetek egyenes arculcsapásával a nyerészkedést tartják legfontosabb céljuknak, tekintet nélkül arra, hogy ezen törekvésükkel a hitelt keresőket nemcsak nem segitik, de egyenesen a végromlásba kergetik. *A „Méhkas“* hitelszövetkezet céljául tüzte ki, hogy amennyiben tőle telik, ezen uzsoraszövetkezeteket a fővárosban lehetetlenné tegye s hogy egyszersmind mintául szolgáljon a szövetkezeti eszmét önzetlenül szolgálni akaró szövetkezeteknek. Tekintettel arra, hogy a szövetkezet vezetősége oly kiváló egyénekből áll, mint dr. Hegedüs János, Szebeny Antal dr, Gamauf Géza stb., kik valamennyien előbbrevalónak tartják az erkölcsi jutalmat az anyagi haszonnál: reméljük, hogy ezen szövetkezet mihamarabb el fogja érni célját. A Méhkasnak mult év végével 387 tagja volt 1242 drb 50 koronás részjegygyel. A szövetkezet tiszta nyeresége 2178 kor. 94 fill. volt, melyből 5%os osztalékot fizetnek és 842 kor. 76 fillért visznek át uj számlára. Ugy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottság három évre lemondott mindennemü dijazásról.

Rosenfeld Náci.

A *Hazánkban* az amerikai magyarok állapotáról siralmas krónikák jelentek meg. Könnyeket facsart az ember szeméből, hogy milyen rossz világot élnek ott hazánkfiai közül többen. Most ugyancsak a *Hazánkban* jelent meg egy tárca, mely diadalének egy Amerikában jó sorsát megtalált magyarországi zsidóról, *Rosenfeld Náci*ról, kinek ott fényes vendéglője van, hol mesés fényüzéssel fogadják és látják el a vendégeket. Nincsen okunk, hogy *Rosenfeld Náci* jó sorsán örüljünk, mert Rosenfeld Náci zsidó és sajnálhatjuk, hogy Amerikában is azt látjuk, hogy boldogul a zsidó és jó üzletet csinál az odavetődött magyarok között, kik ott sem kerülik a zsidót és nála költik el keservesen keresett pénzüket.

A rajzolás.

Kevés tárgyat hanyagolnak el iskolánkban ugy, mint a *rajztanulást.* A mértani rajz kötelezett tantárgy, a szabad kézi nem az. Elhibázott dolog. A rajz nemcsak a müvészi izlést kelti fel, de hasznos utravaló az életre is. *Stampfel* Károly pozsonyi cs. és királyi udvari könyvkereskedő *Tudományos Zsebkönyvtár*ában *A rajzolás vezérfonala* cimü müben a szerző, Boros Rudolf, olyan könyvet nyujt, mely jó kalauza és vezetője annak, ki önképzés utján akar megtanulni rajzolni. Ára 1 kor. 20 fill.

Nemzeti szellem.

A közszellem egyetlen erős megnyilatkozása ma, hogy mindenki fizetésjavitásért száll sikra, mindenki nagyobb darab kenyeret akar. A nemzeti szellem alszik, ha sorsjavitásról nincsen szó. Az állam egyik legszebb feladata, ha arra törekedik, hogy tagjai minél jobban éljenek. Ámde az állam nem lehet olyan gazdag, hogy mindenkit kielégitsen. Segits magadon, az Isten is megsegit, igy tartották a régiek. Saját erejéből senki nem akar tenni semmit. Nő a kényelemszeretet és a fényüzés, az urhatnámság. Lemondásról szó nincsen. Az egyes háztartásoknál kell kezdeni a takarékosságot, az egyszerüséget és mindjárt nem lesz akkora a hiba. Egyszerüség legyen a nemzeti szellem iránytüje. Egyszerüség az állam és egyszerüség a családok háztartásában. Senki nem akarja a közügyet ingyen szolgálni, mint tette a *régi nemesség.* Hiába emelik fel a fizetéseket, ha hosszabb a láb, mint a takaró. Arra neveljék a gyermeket, hogy szerényen tudjon élni, elégedjék meg a legkevesebbel. Azok költsenek, akiknek telik. A gazdag ne legyen fösvény és a szegény ne legyen pazarló. A nők, anyák kövessék a legszebb nemzeti szellemet, legyenek takarékosak. A takarékos társadalomban nem élhet meg a zsidó.

A budapestvidéki villámos.

A főváros jobbpartján elterülő remek nyaraló- és kirándulóvidéknek még mindig nincsen vasutja. A buda-szentendrei vicinális éppen nem felel meg annak, hogy a főváros közvetetlen közelében, a hegyes-völgyes és kies jobbparti Duna-vidékre terelje a balparti homokos sikságon terjeszkedő nyaraló gyarmatokat. A tervezett dömös-visegrád-budapesti villámos vasut ügyében Latinovits Frigyes, Fülöp Károly és Metzker Károly, továbbá Görgey Istvánné, Pálffy-Daun Lipótné grófné és Lónyay Gabriella meghivására Pest vármegye nagytermében körülbelül kétszáz érdekelt jelent meg a Duna-jobbparti községek és villatulajdonosok részéről. A gyülés elnöke Latinovits Frigyes, a tervezet előadója Metzker Károly visegrádi jegyző és jogtanácsosa Fülöp Károly dr. volt. A részletesen kidolgozott tervezet szerint a budapest-dömösi negyvenhat kilométer hosszuságu, egyvágányu villamos vasut a Ganz-gyár által középponti áramfejlesztésre, ötven kilométernyi sebességre, személy- és teherforgalomra berendezve, föntartással és vezetéssel együtt körülbelül százhatvanezer koronába kerülne évenkint. A személy- és teherforgalom körülbelül háromszázhetvenezer koronát biztositana. A gyülés nagy érdeklődéssel fogadta az előterjesztést s a továbbiak elintézésére nagybizottságot választott, melynek tagjai minden érdekelt város és község képviseletén kivül Gyulai Pál, Vámossy Mihály, Téry, Bossányi, Vörösmarty, Riegler, Csapó Lóránd és az első gyülés előkészitői.

Ez is haszon.

Romániából és Oroszországból sok százezer zsidó hagyja el Európát. Ez is haszon nekünk, mert igy kevesebb jut belölük. A hazafias keresztény lapoknak minden módon fokozni kell a zsidók kivándorlási kedvét és különös figyelmébe ajánljuk őket a kivándorlási kormánybiztosnak. Itt a hazában a szövetkezések által nehezitsék meg a megélhetésöket és könnyitsék meg, mozditsák elő a zsidók kivándorlási kedvét.

Az orvosszerek.*

— Irta: *Petrássevich Géza.* —

Csak egy pár szót arra nézve, hogy mily eszközök és akciók volnának a legalkalmasabbak a bajok gyors és eredményes orvoslására. Az 1867: XVII. törvénycikk revideálása: avagy hatályon kivül helvezése és a rendi alkotmány institucióinak reaktiválása ma már leküzdhetetlen akadályokba ütközik, — bár nem lehetetlen. Egyelőre azonban ad acta kell tennünk azt az eszmét, hogy a 67-es törvény nullifikálásával és erre vonatkozólag a rendi alkotmány visszaállitásával kezdjük meg a védelmi harcot.

Államnak és társadalomnak, egyeseknek és szövetkezeteknek, gazdáknak és jogászoknak, uraknak és parasztoknak, munkásoknak és munkaadóknak, közigazgatásnak és igazságszolgáltatásnak, közoktatásnak és hitfelekezeteknek, magyaroknak és nemzetiségeknek kell itt karöltve, egyöntetüen közreműködni, hogy legalább a jelenlegi állapotot fentarthassuk, a jövő hóditást megakadályozzuk s amit lehet visszahóditani, azt minden tisztességes eszközzel küzdve visszahódithassuk.

Nem kell mindehhez más, csak egy kis lelkesedés, akaraterő és szeretet. Ez a három alaptényező meghozza magától a többit. Meghozza a tudást, felnyitja szemünket, belénk önti a gyakorlati érzéket, megedzi izmainkat, fölébreszt lethargiánkból és uj életet önt ereinkbe.

Ezt az intenciót szolgáló és erre a müködésre hivatott gazdasági és szociális tényezők közelebbi ismertetése és programmjának bemutatása nem tartozik e tanulmány feladatának körébe. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek, a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének, a Magyar Gazdaszövetségnek, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének, a Magyar Gazdák Vásárcsarnokellátó Szövetkezetének, a Keresztény Szövetkezetek Országos Központjának, a „Hangyá"-nak célját, programmját, működési körét mindnyájunknak ismerni kell. Ezekben a magyar társadalomnak ereje és müködése nyilatkozik meg.

Ez azonban még mind nem elég. Bármenynyire feszitsék meg erejüket, bármennyire terjeszszék is ki müködésük körét eme gazdasági és szociális intézmények, a magyar gazdát a zsidó uzsora, zsidó tőke ellen megvédelmezni kellőképen nem birják.

Ehhez a mentőakcióhoz föltétlenül szükséges az államhatalomnak is mint ilyennek közvetlen és közvetett beavatkozása, illetve segitőakciója. Közvetve, igaz, most is hozzájárul az állam a gazdasági egyesületek, mozgalmak, szövetkezetek anyagi és erkölcsi támogatása utján az akció föllendüléséhez, azonban ez nem elég. Az állam közvetlenül is beleszólhat a kérdésbe, anélkül, hogy az antiszemitizmus vádjának még az árnyéka is érhetné.

És mily Kolumbus-tojása lenne ez a beavatkozás! Az egész csak annyiból állana, hogy az állam minden gazdát cserélő birtokra nézve törvényben biztositaná magának az elővételi jogot. Ez az államszocializmus gyakorlati megvalósitásának egyik minden irányban beváló formája lenne. Evvel egy csapásra meg volna oldva a birtokparcellázás, a telepités, a hitbizományoknak hegyvidékre való áttelepitése és orvosolva az alföldi, ugynevezett agrárszocializmus.

Igaz, hogy veszedelmes játék az államnak ily prepotenciát biztositani, mert visszaélhet vele s a megvett birtokot eladhatja ép ugy a zsidónak, mintha a zsidó közvetlen vette volna meg a tulajdonostól. Ennek az esetleges visszaélésnek a megakadályozására nézve azonban lehet ellenőrző és korlátozó biztositékokat fixirozni az erre vonatkozó törvényben. Az államnak csak az elővétel joga volna meg, de a megvett földterületnek miként való felhasználására vonatkozó disponálási jogát korlátozná a gazdasági institucióknak ugyancsak azon törvényben biztositott beleszólási és informálási joga. Igy a rendelkezési jog megoszlanék állam és társadalom közt.

Ily biztositékok mellett lehetetlen, hogy oly mértékben háramoljon át a magyar föld zsidó kézre, mint ahogy most történik.

Üdvös volna az is, ha a hitelügylet terén is közvetlen akciót biztositana magának az állam, különösen olyan vidékeken, ahol a nagytőke prepotenciája folytán a gazdaságilag erősebb csakis abból él, hogy kiszipolyozza a gazdaságilag gyengébbet.

És még egyet. Engedélyezze a törvényhozás és a kormány a középbirtokos hitbizományokat. Ha ez létesül, ha Angliában és Németországban s más kisebb államokban is nemcsak a nagy latifundiumoknál, de a középbirtoknál, sőt készpénznél és állampapiroknál is van bizonyos elidegenithetetlen, föloszthatatlan majorátus, primogenitura-rendszer s ez nem akadály sem a nép, sem a munkás, sem a birtokszerzés előtt, ellenben egy család törzsbirtokát örök időkre biztositja a család számára, miért ne lehetne ezt az üdvös intézményt nálunk is meghonositani? Akik ettől az üdvös eszmétől fáznak, azok csak olyanok lehetnek, akik ezekre a birtoktestekre áhitoznak s mint az éhes farkasok leselkednek rájuk.

Ezek azok, amiket elmondani akartam. Nem vádoltam senkit, nem becsméreltem senkit, csak tükröt állitottam a magyar gazda elé, hadd lássa meg benne a saját arcképét.

A kép szomoru, de nem szabad miatta kétségbeesnünk. Rajtunk áll, hogy mint alakuljon a jövő s milyen legyen a képe.

* „Zsidó földbirtokosok és bérlők Magyarországon" cimü s általunk már ismertetett müből. Kapható egy koronáért szerzőnél, Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel,** legmodernebb **iszapfürdőkkel,** pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel,** 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Budapesti Közuti Vaspályatársaság.

Hirdetmény.

A Budapesti Közuti Vaspályatársaság

XXXIX-ik rendes közgyülése

folyó évi március hó 24-én, délután 3½ órakor, a társulat saját épületében Budapesten, V. ker., Lipót-körut 22. szám alatt fog megtartatni.

Napirend:

1. Határozat az igazgatóság évi jelentése tárgyában, előterjesztése az 1903. évi zárószámadásnak és mérlegnek és a felügyelő-bizottság jelentésének s ezekre vonatkozó határozat; az osztalék megállapitása és határozat a felmentvény megadása és az alapszabályszerü tartalékalap tárgyában.
2. Több részvényes inditványai: *a)* a társasági alapszabályok 15., 20., 27. és 40. §§-ainak módositása, esetleg a 13. §. módositása; *b)* a Budapesti helyiérdekü Vasutak, a Budapestvidéki Villamos Közuti Vasut és a Budapest—Ujpest—Rákospalotai Villamos Közuti Vasutrészvénytarsaságoknak a Budapesti Közuti Vaspályatársaságba való beolvasztása tárgyában.
3. A felügyelő-bizottság kiegészitése.
4. A választmány megválasztása.

*

Szavazati jogot adnak a társaság közgyülésein (Alapszabályok 15. és 20. §§.) egyaránt a társaság részvényei s illetőleg élvezeti jegyei, ha legalább 4 nappal a közgyülés előtt az igazgatóságnál letéteményeztetnek: 20 darab részvény vagy élvezeti jegy után egy szavazat gyakorolható, oly megszoritással azonban, hogy husz szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat sem saját nevében, sem pedig megbizásból.

Felhivatnak tehát a t. c. részvényes urak, kik a jelen közgyülésen résztvenni óhajtanak, miszerint a cimleteiket a szelvényekkel együtt, beleértve a folyó évi május hó 1-én lejárók is, szám és névjegyzék kiséretében, bezárólag folyó évi március hó 20-ig az igazgatóságnál (Budapesten, V., Lipót-körut 22, sz.) délelőtt 9—12 óra között téritvény mellett letenni méltóztassanak, hol a szavazási igazolványokkal egyidejüleg az előterjesztendő zárszámla és mérleg, valamint a felügyelő-bizottság jelentése is átvehető lesz.

A letéthez szükséges nyomtatványok a társaság pénzügyi szakosztályában dijmentesen kaphatók.

Budapesten, 1904. évi március hó 7-én.

Az igazgatóság.

MÜNCHENI HOFBRÄU

a bajor királyi udvari sörfőzdéből.

A világ legjobb söre.

Budán egyedül

Müllner Józsefnél

(II., Fő-utcza 8. sz.) kapható.

Minden vasárnap friss csapolás.

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA"

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

Németh Zsuzsánna

Magyar szakácskönyv.

Legujabb, kipróbált és biztos utmutató, mint kelljen 1131 különféle legjobb izü ételt, sütemény stb. legügyesebben és legjobb izlés szerint készíteni. — Egy toldalékkal. mely magában foglal **Gazdasszonytárt,** vagy mindennemü utmutatást a ház-, konyha- és éléskamara körül; az asztalteritésről, az étkek felszereléséről stb. Ára kötve **2 korona.** Tizenkettedik bővitett és javitott kiadás. — Átnézte **Zilahy Ágnes.** — Kapható Buddpesten a Franklin-társaságnál.

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a BUCZÁK ÁGOSTON a 40 év óta fennálló **butorraktárát és kárpitos műhelyét** átvettem és azt Buczák A. utóda BÁRD TIVADAR czég alatt tovább vezetem. Amidőn a t. közönséget arra kérem, hogy ugy mint elődömet engemet is nagybecsü bizalmával megtisztelni sziveskedjék, előre is biztositom, hogy egyedüli törekvésem az leend, hogy t. vevőimet a legjobban és legpontosabban kiszolgálhassam. Megjegyezve még, hogy üzletemben leginkáb saját készitésü butorokat és kárpitos munkákat tartok raktáron.

Magamat ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel

Buczák A. utóda Bárd Tivadar.

II. ker., Fő-utcza 32. sz. (Kapuczinus-zárda.)

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.

Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.

Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállitó, cukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utca 77. sz.

Littke L. cs. és kir. udvari szállitó budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.

Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.

Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.

Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.

François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.

Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.

Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.

Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.

Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.

Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.

Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.

Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.

Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.

Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.

Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.

Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.

Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.

Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.

Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).

Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.

Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.

Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.

Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.

Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.

Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.

Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.

Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.

Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.

Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.

Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Fő-utca 7. sz.

Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.

Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.

Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.

Eladó.

Öt eredeti **Barabás-kép** eladó. Kettő gyümölcsöt, kettő tájképet, egy virágot ábrázol. Csak együtt adja el mind az ötöt a tulajdonos. Ára az öt képnek **háromezer korona.** Ami az eredeti Barabás-képekért valóban nem sok. — Bővebbet a kiadóhivatal.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a)* gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b)* **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Aczél-öntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenciek-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább ágyényos

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gonddal, angolnyelves és rafiás eljárással készitett, kitünő minőségü, vagyonilag szavatolt fajtiszta, elsőrendü, a miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő, **szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas** csemege és borfaju szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztáknak, a legjobbaknak és legmegbizhatóbbaknak bizonyultak. Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamirozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak.

Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból összeválogatott elsőrendü lugasgyüjtemény ára, melyeknek megeredéséért és jóságáért felelősség vállaltatik:

1. Kis összeállitás 15 darab . . . 5 kor.
2. Nagy összeállitás 30 darab . . 10 kor.

a) **Borfajok.**

Amerikai ripária, portális alanyon oltott, gyökeres, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállitásra:

Ezer darab	200 kor. — fill.
Száz darab	22 kor. — fill.
Tiz darab	2 kor. 50 fill.

b) **Csemegefajok.**

Árak tavaszi szállitásra értendők:

Ezer darab	220—240 kor.
Száz darab	25— 30 kor.
Tiz darab	3— 5 kor.

Hazai szőlőfajok. Filloxeramentes. Szőlőkirály. (Delavare.) A kötött talajban egyedül használható olyan rendkivüli korai direkttermő, melynek 25—26-os czukor- és szokatlanul nagy szesztartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és madeirához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavitására, gyengébb évbeli termések házasitására nem lehet eléggé ajánlani. A Delavare franczia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az Érmellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort és méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterem, ugy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban, Ezen beoltás nélkül termő, biztosan, jól megforradott, rendkivül (tartós, szivós zöld hajtása 1—20 hideget is kibiró) korán érő csemegefaj felhozott előnyeinél fogva megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákon, keritések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **szőlőlugas tenyésztessék.** 100 darabból álló lugasgyüjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály. Mintabor 2 korona. Delavare. Ripária portális telepek. Nagymennyiségü ripária eladás. Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok palaczkokban ugy, mint hordókban, kicsinyben és nagyban, a legjutányosabban beszerezhető s kivánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágositást vagy 1 korona utánvétel mellett mintabort küld.

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Közlöny

mint Országos Hirdetési Kalauz

Székelyhid (Biharmegye).

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 9. sz. Márczius hó.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Április hó 8-án van gyászos évfordulója annak, hogy a legnagyobb magyar **gróf Széchenyi István** megszünt élni testében. Lelke, szelleme, hagyományai, iratai, eszméi, tettei, alkotásai élni fognak, amig magyar lesz e hazán. Oh bár minden magyar szivét megihletné és tettre hevitené az ő halhatatlan és a nemzet életéből kitörülhetlen emléke és hatásánál erősödnék egyik legnagyobb öröksége a keresztény összetartás és a magyar faj védekezése Árpád örökében duló ellenei ellen a kereszténységnek.

A kereszt.

Lapom homlokán ott van az apostoli kettős kereszt, az ország czimerének is egyik sarkalatos része, ott van azért, hogy lássa mindenki, hogy lapom keresztény.

Pár évvel ezelőtt néhány türelmetlen zsidó egyetemi hallgató megtámadta az egyetemen a keresztet s azóta napirendre került a kereszt ellen való tüntetés majd iskolában, majd tanácsteremben és sok szenvedélyes kálvinista, mert a lap homlokán ott van a kereszt, azt magáénak el nem ismeri.

A zsidóknak sikerült az én kálvinista atyámfiait belekergetni a kereszt-iszonyba, amit lapom is megérez, pedig ott van a kálvinista dicséretben: Jer kövesd az ur keresztjét.

Én a keresztet nem szándékozom lapomról levenni, már azért sem, mert a zsidóknak nem tetszik. Hasznosság szempontjából nem jól teszem. De én azok közé tartozom, kiket nagy erőszak megtörhet, tönkretehet, de nem hajolnak, szóval, derekukat be nem adják.

A kálvinisták egy része iszonyodik a kereszttől, a katholikusok pedig félnek, hogy a zsidónak nem tetsző dolgot követnek el, ha lapomat olvassák és bünt, ha arra előfizetnek.

Itt vagyok tehát, sem az égben, sem a földön, de a légben. Állásomat azonban a végső kényszerig fel nem adom. A keresztények összetartását minden más lap bántja, az én lapom erősiti, erre ösztönöz, követve gróf Széchenyi Istvánt, ki az összes keresztény vallásfelekezetek jó egyetértésére buzditott.

Nem ilyen kis, jelentéktelen lapjának kellene lenni a kereszténységnek, hanem kitünőnek, hatalmasnak, nagynak, az összes keresztény magyar szellemi erők közremüködésével.

Én majdnem egyedül állok. Kevés ember mer irni lapomba. Sokan csak dugva olvassák. Egynek gyenge, másnak erős. Végső lehelletig kitartok. Ha nincsen tárogató, a pásztor furulya szükséget pótol és adja a hangot, ha nem is oly messzire hangzik. A kis őrtüz hadd lobogjon, meglehet ez gyujt hatalmasabb lángot, a kereszténység diadalához ez segit.

Nem lehet azt engedni, hogy a zsidók kedvéért egymást faljuk mi keresztények. Ha gyenge is, hangzani kell a tiltakozó szónak. El kell jönni az idők teljességének.

A kereszt legyen minden keresztény szivében, éljen ott, mint az a jel, melyben győzni fogunk. Nem csak a vallás, de a haza kérdése is ez. Magyarország necsak a közjogban, de valóságban is legyen keresztény állam. Ne veszitse el, mint ilyent, a hiuság és renyheség.

Sorakozzunk mi közvitézek és kész hadsereggel álljunk majd egy hivatott vezér zászlója alá, ki győz a kereszt nevében, jelében, a kereszténységben. Egy biztató szó is ébreszt, ébren tart. Nem szabad semmit kicsinyleni, legkevésbé azt a törekedést, mely öntudatra óhajtja ébreszteni a kereszténységet, hogy ne szégyenljék se a keresztet, sem kereszténységüket . . .

Nem veszem le lapomról a keresztet, mely a békés védekezés jelvénye, mely szövetkezésre hiv a jog és rend határain belől, mely arra int, ne gyülöljem embertársamat, de gyülölet nélkül védjem fajomat és ne hagyjam elaludni, ne engedjem letörni a keresztet és kitörölni a szivből.

Ha nem félnek a Vörös Kereszttől, miért félnek a Krisztus szenvedéseit jelképező kereszttől, s az apostoli kereszttől?

Az igaz bátrak velem tartanak. Szégyenlje magát az a keresztény magyar, ki nem az.

A keresztény egyetemi ifjuság megjelent az egyetem rektoránál és kérte a keresztnek a megillető helyre való kitüzését. A rektor ur nem tudott határozott igéretet adni. Hát ennyire megzsidósult az egyetem szelleme? Hát volt valakinek joga a keresztet onnan, ahol helye van, eltávolitani? Nem volt.

Most, midőn a Husvét ünnepére készül a keresztény világ, igyekezzék mindenki tüntetni a kereszttel. Azelőtt a nők is viselték, ma miért nem viselik? Legyen meg a kereszt minden felekezetü keresztény házban és minden keresztény szivben.

Erdélyi Gyula.

A hármas szövetségről.

Szemere Miklósnak a közösügyek tárgyalására kiküldött bizottságban elmondott és nagy tetszést aratott beszéde külön füzetben is megjelent magyar, német és franczia nyelven.*

Az államférfiui hivatottságra való beszéd minden körben kedvező visszhangra talált s nagy elismeréssel fogadták. Politikai éleslátás, hazafiság, ez a szózat különösen a mai időben, a midőn a magyar jövőjének biztositéka a béke. E nélkül nem dolgozhatunk. Létfeltételünk alapja a királyság, melynek szilárditására és nem megingatására kell törekedni. Szemere Miklós szükségesnek látta ezeket elmondani, s rendkivül fontosnak látja, hogy legszélesebb körben terjedjen.

Beszédében azért reflektált többször a belügyekre és tett összehasonlitásokat különösen Németországgal, mert monarchikus szempontból felette szükségesnek tartja uj, modern intézményekre fundálni a koronát, miután a régiektől megváltunk.

„Menyországot lehet festeni, ahoz csak ecset kell és phantásia, de a gyakorlati politikához egyéb is kell hazafias álmodozásnál.

* Csak sajnáljuk és valóban csodálkozunk is rajta, hogy *Szemere Miklós* még nem lett antiszemita, de azért nem tagadhatjuk meg Szemere Miklóstól az elismerést.

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

Ma valójában ott vagyunk, ahol lenne az ember, aki régi ruháit leteszi, de ujat nem vesz fel.

Nem okos állapot ez, nem okos a monarchikus elv szempontjából. Természetesen, csak azoknak beszélek, akik hivei ennek az államformának. A bomlás célozása is elv. Azoknak, kik erre törnek, a mai viszonyok csak könnyithetik aknamunkájukat, csak kedveznek.

Sapienti sat."

Ujkori profeciák.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Kedvelt lapunkban olvastam a felszólitást, hogy az olvasók nem személyeskedve, szorosan a tárgynál maradva, irjanak tudósitást a zsidókérdésről és rajzoljanak képet a zsidókról.

A felszólitás helyes. Irja meg mindenki a legőszintébb magyar lapban, mely egykor a történetirásnak kutforrása lesz, amit a zsidókról tapasztal. Becses lapja utját állja annak, hogy a jövő történetiróját ne vezessék félre a zsidó ujságok és olyannak lássa korunkat, a minő volt, t. i. a zsidók korszakának.

Megragadom az alkalmat és szolgálok egy nagyon, de nagyon szomoru képpel, melyből, ha résen nem leszünk, ha nem szövetkezünk, a magyar fajt nem erősitjük, be fog következni az, hogy Magyarország csak volt és zsidó ország lesz . . .

Egészségi okokból a külföldön a délvidékre utaztam. Az első osztályu vonatszakaszba, ahol helyet foglaltam, egy nő és három urféle ült be . . . Kellemesen lepett meg, hogy a társaság magyarul beszélt, de annál kellemetlenebbül éreztem magam, midőn észrevettem, hogy a társaság zsidó. A zsidó honfitársnak elég veszedelmes, utitársnak pedig alkalmatlan. Behuzódtam a szakasz szögletébe s a világért el nem árultam magam, hogy magyar vagyok. Részesülni akartam abban a szomoru tapasztalatban, hogy hetvenkednek a zsidók, ha magukban vannak . . .

Nagyon, de nagyon megszomoritott őszinte jövendölésük, amely bebizonyitotta azt, hogy a zsidók célzatosan törnek szegény hazánk elfoglalására és a magyar faj leigázására.

A társalgás folyamán a férfiruhát viselő egyének minden tartózkodás nélkül kijelentették, hogy Magyarországon a keresztények nem számitanak, husz év mulva az ország egészen a zsidók birtokába kerül s a magyar a zsidó szolgája lesz.

A zsidónő megjegyezte, hogy a keresztényeknek mégis jobb nevelésük van, mint a zsidóknak.

— A nevelést könnyen el lehet sajátitani . . . és husz év mulva mégis egészen a zsidóké lesz Magyarország és a keresztények csak szolgái lesznek a zsidóknak . . . jövendölték a zsidók.

És mi csak nagyon lassan ébredünk . . . bár ébreszt tisztelt Szerkesztő ur lapja, minek olvasását minden magyar embernek erkölcsi kötelességévé tenném.

R . . . K . . . . .

Szabad-e antiszemitának lenni?

A „Néppárt" cimü lelkes keresztény lap ezt a kérdést tárgyalja. A cikkiró alaposan fejtegeti, hogy a jogos és jogkörön belül mozgó antiszemitizmus olyan ut, melyen járni lehet. Tanácsot is ád erre a következőkben: „Légy csak antiszemita s akkor nem lesz okod sopánkodni a zsidó szerencséje felett. De értsd meg jól, nem értem azt én antiszemitaság alatt, hogy üsd a zsidót. Lehet a zsidót bot nélkül is ütni s ez jobban fáj neki, mintha akármilyen somfa-bottal vernéd." Az eszközt is kijelöli a keresztény szövetkezetekben. Végtelen örülünk, hogy egy a népből bátran és igazán beszél s nem tiltakozik az igazi és nem törvénysértő antiszemitizmus ellen, sőt arra, mint hazafias cselekedetre buzdit. Mi is arra lelkesitjük a magyart, hogy ilyen antiszemita legyen és szövetkezetekkel, gabonaraktárakkal füstölje a zsidót. Hiában tiltakozik valaki, hogy nem antiszemita, ha a zsidók ellen való védekező intézményekben vesz részt, nem hiszi el neki sem Áron sem Henrik. Előre ezen a nyomon édes magyarom és ne tiltakozzál, de légy a törvényt, jogot és rendet tisztelve antiszemita, azaz kövess el mindent, hogy ne legyen ur feletted a zsidó . . .

Az a lap pedig, mely ilyen elveket hirdet, mint a derék Néppárt, járassa minden magyar ember s küzdjön bátran, kitartóan. Kálvinisták és katholikus keresztények, mint jó testvérek szálljanak egy táborba. A kálvinistához közelebb áll a katholikus. mint a zsidó, ha nem is egy felekezetből valók, de egyek a Jézus Krisztusban. A kálvinista támogassa a katholikus érdekeket, a katholikus a kálvinista érdekeket, de soha a zsidó érdekeket. Egyesüljünk a keresztény szövetkezetekben. Egyik ne üsse a másikat. A Néppártnak ne legyen oka a kálvinisták ellen kitörni s a kálvinista néplapok is a testvéri egyesülésre ösztönözzenek.

A minorok.

Erdély némely részén a se férfi, se nőt hajdanában *minornak* hivták. Lehetetlen ennek nem nevezni a mai urakat és fiatal urakat, kik karjokat nem nyujtják a hölgyeknek, hanem belejük kapaszkodnak, akárcsak a baka a Pannáéba. Ez nem férfias, de hát nem is keresik azt, mi a férfias, mert az érdekházasságot kergető urfélék azt várják, hogy a feleségeik hozományából éljenek. Nem a nő támasza a férfi, de a nő a támasza az ilyen minornak. Ez csak zsidóknak való szokás.

Zsidók és szabadkőmüvesek.

Nálunk egy kalap alá szokták venni a zsidókat és szabadkőmüveseket. Mint érdekes tudnivalót és az Európaszerte általános zsidóutálat jelét közli velünk lapunk egy barátja, hogy Német- és Svédországban a zsidókat nem veszik fel a szabadkőmüves páholyokba. Sehol nem közösködnek velük annyira, mint nálunk, hol mindenben a külföldet utánozzák. Jó volna, ha a zsidó kérdés megoldása eszközeinél is utánoznák.

Kölcsönzés.

Egy nagy francia iró azt mondta, a lángész nem lop, csak hódit. Az irók abból élnek legtöbben, amit kölcsönöznek, hóditanak. Ritka az eredeti iró, kinek saját eszméi, saját gondolatai vannak. Megtetszik egy gondolat, elcseni, egy ilyen nyelvü regény, egy szindarab, azonnal átgyurja. A zsidó irók igy irnak és igy lesznek kikiáltott nagyságokká. Tőlük tanulták el a megtévedt keresztények is, kik addig-addig pajtáskodnak velök, mig szokásaik rájuk nem ragadnak. A zsidó nem akad horogra, mert hitsorsosai kimélik. Nem kiméltek most egy keresztény irót, aki a kölcsönzés rut hibájába esett. Ezt megbélyegezték, reábizonyitottak. Ha lelkiismeretesen kutatnánk német és francia nyelven a legtöbb magyarul megjelent zsidó mű eredetijét megtalálnánk, de ezeket nehéz a lólopáson rajta kapni, mert eldugják a kötőféket.

A Budapesti Hirlapban Alfa is hozzászól a plágiumhoz. Érdekes a házi morál, melylyel ezt a kérdést tárgyalja. Szerinte nem csoda, ha annak az irónak eszébe jut egy ötlet, amit ő eredetinek tart. Plágium a tudatos átvitel. Mit használ azután, ha a Budapesti Hirlap Alfája cikke végén halálra is itéli a plágiumot, ha az elején minden gondolat, eszme és mese kölcsönzést menteget. Hja Alfa urnak és lapjának szabad a bünöket tetszető ruhába öltöztetni, ő már azon a fokon áll, hogy a jámbor *Sárospataki Füzetek* Széchenyi nevelési elveit azért dicséri meg, mert vele eszmerokonságban állanak.

Az Uránia közgyülése.

Az Uránia megtartotta közgyülését. Az Uránia Magyar Tudományos Szinház a lefolyt évben, a szorosabb értelemben vett irodalmi téren és egyéb müködési körén kivül eső előadásai mellett, összesen 571 előadást tartott, melyeken müsoron levő darabjai közül 23-at mutatott be. Ezekből az előadásokból 405-öt budapesti szinházában tartott és 166-ot a vidéken. A szinház 108 vidéki városban, illetve nagyközségben tartott az utolsó három évben előadást. Körülbelül 400.000 ember látogatta a mult évben az előadásokat.

A szinház müsorával csak a nagyobb vidéki központokat keresheti föl, mert az előadással járó személyzeti és dologi kiadások rendkivül terhesek. Gondoskodni kellett tehát arról, hogy a vidéki szellemi központokon kivül eső kis községek is bevonassanak az országos kulturális mozgalomba, amely föladatot viszont az Uránia Magyar Tudományos Egyesület vállalta magára ugynevezett vidéki akciója által, amely abban áll, hogy kész fölolvasásokat a szemléltetéshez szükséges képanyaggal és vetitőkészülékkel ad kölcsön a hozzája fordulóknak. Az egyesület ezen a téren is már nagy eredményt ért el, és derekasan kivette részét abból a munkából, melynek végcélja a müveltségnek a legszélesebb rétegekre való kiterjesztése.

Az éljenzéssel fogadott megnyitó után Kőrösi Henrik királyi tanfelügyelő adott kifejezést annak a hálának és elismerésnek, amelylyel az egyesület adózik ügyvivő-elnökének, *Molnár Viktornak*. Ajánlja, hogy a közgyülés fejezze ki jegyzőkönyvileg hálás köszönetét Molnár Viktor iránt. (Általános helyeslés.) Putnoky Miklós főgimnáziumi igazgató (Lugos), mint a vidéki tagok egyike, tolmácsolja a vidék nagy lelkesedését az Uránia akciója iránt.

A gazdasági élet és a vallás.

Bernát István a református egyházkerületi közgyülés alkalmával az egybegyülteknek érdekes és tanulságos felolvasást tartott a gazdasági életről és a vallásról.

Szép és kiemelkedő pont volt felolvasásában a következő:

„Át kell alakitani az emberek fölfogását az élet céljairól és beléjük oltani azt, hogy az önzést korlátozni kell, különben a társadalmi béke és gazdasági boldogulás lehetetlenné válik. Ehhez pedig a vallás erkölcsi tanitásai, a bennük való hit és irántuk való fogékonyság nélkül nem juthatunk el.

Érzik ezt ma már az emberiség legnagyobb gondolkozói. Amint Angliában* legelőbb Johnson, Carlyle és Ruskin kitüzték a gazdasági élet uj tartalmának, elvi megfrissülésének zászlait, ugy a kontinentális népek életében is mind gyakoribb kifejezésre jut az a kivánság, hogy a gazdasági élet rideg érdekösszeütközéseit az önzetlenség és emberszeretet enyhitsék. Hiszen nekünk is volt már egy aktiv államférfiunk, *Darányi Ignácz*, aki ebben az irányban vitte a nevéhez füződő gazdasági politikát, amelynek jó következéseit már a kezdet kezdetén is érezhettük.

De érzik az egyházak is. Tudjuk, hogy a katholikus egyház belső életében milyen nagy tért foglaltak ujabban a gazdasági bajok orvoslására irányuló törekvések. Valóságos hazafias örömmel hallottuk a legutóbbi országos katolikus gyülésen is, hogy a gyöngék társadalmi és gazdasági segitésében milyen sok hivő munkál.

Nemzeti nagy érdekeink követelik, hogy lépjenek erre a térre a többi felekezetek is. Minden magyar vallásfelekezet a társadalmi rendnek és a gazdasági békés fejlődésnek hatalmas eszközeit tartja kezében, amelyeket a magyarság javára fölhasználni nemcsak vallásos, de hazafiui kötelesség is."

Nagyon örülünk, hogy a kálvinisták között kellő helyen vetette el Bernát István a szövetkezés magvát és azért is dicséretet érdemel, hogy *Darányi* Ignácznak, ki nagy tetteivel a nemzet hálaját érdemelte ki, az elismerés koszoruját nyujtotta.

Helyes volt, hogy ezen a helyen tette, hol *Baksay* Sándornak, az ujonnan választott püspöknek nem volt ezekről a dolgokról mondanivalója. Se katholikus, se kálvinista főpásztornak nem áll jól, ha a zsidóknak tetszeni akar.

Magyarországi nőegyletek szövetsége.

A Magyarországi nőegyletek szövetségének alapszabálytervezete elkészült. Készitette *Rosenberg Augusta*. Azt hiszszük zsidó. A magyarországi nőegyleteknek a zsidónőket ki kellene magok közül konkolyozni, nem pedig a leendő szövetségben nekik nagyobb befolyást engedni. A magyarországi nőegyletek tagjai közül nem találkozott az alapszabálytervezet elkészitésére más alkalmas tag, mint egy zsidónő? A keresztény hölgyekre ez nagyon szomoru szegénységi bizonyitvány. Kár, hogy önmagukhoz ilyen közönyösek és amit keresztény hölgy is elvégezett volna, azt zsidónőre bizzák.

Diadal.

Mi nem politizálunk. Szivesen látunk a törvényhozásban minden olyan hazafit, ki a zsidók szekerét nem tolja. Az ellen küzdünk, hogy a képviselőházban zsidó üljön, ki egyenesen megszokta vásárolni a kerületet. Olyan kerületet még képzelni sem tudunk, mely ugy választana zsidót, hogy busásan ne fizetne. Örömmel látjuk, hogy a derék *csik-szeredai* kerület ellentállt a vásárnak és nagy többséggel buktatott el egy dusgazdag zsidót. Elveink, küzdelmeink és a keresztény szellem diadalát láljuk a csik-szeredai zsidó buktatásban.

* Nálunk sokkal előbb és hozzánkvalóbb módon gróf Széchenyi István. Szerkesztő.

Öblösség.

A *Budapesti Hirlap* egy szinész játékáról emlékezvén, azt irja róla, hogy *öblösség* nélkül játszott. Ez a kifejezés ugyan mit jelenthet? Első, második és harmadik olvasásra sem lehet felfedezni. Hogy magyar szó, azt tudjuk és a torok jellemzésére szolgál. Szinészre hogy lehet alkalmazni, az találos mese marad, ha akármilyen hires nyelvtudós fejtegeti is. Maga a szinész hiába töri e feltünő megjegyzésen a fejét, nem okul belőle.

Kohn érsek.

A zsidó származásu Kohn olmützi érsek elhagyja érseki székét. Nagy megnyugvással veheti ezt a hirt az egész keresztény világ, melynek jó része botránykozott azon, hogy zsidóból érsek lehetett. A zsidó zsidó marad, ha kikeresztelkedik is. Aki jellemében megváltozik, az, mint legközelebb is kijelentettük, nem zsidó, de a zsidók közé vegyült más fajból ered. Nagy könnyelmüség az, hogy a katholikus egyház befogadja az egyházi rendbe a zsidókat, kik akaratlanul, vagy akarva ártanak a kereszténységnek és előbb-utóbb kiüt a szeg a zsákból. Nem lehet a világtörténetre rácáfolni. A zsidó mindig zsidó marad. Az legyen a cél, hogy a kereszténység a maga tulsulyával kényszeritse a zsidókat, hogy váljanak ki a nemzetből és egyesüljenek ujra zsidó nemzetté.

Tüntetések.

A zsidók nagyon szeretik a hazafiság külsejét mutogatni. A márcziusi ünnepek alkalmával nagyon is előtérbe tolakodtak, bár a szabadságharcban nem a nemzet javára vettek részt. Azzal akarják ezt feledtetni, hogy tüntetnek és ablakokat vernek be. A letartóztatott tüntetők és ablakbeverők kétharmad része zsidó. A magyar fiatalság komoly része kezdi elhagyni, hogy hazafiságát ilyenekben fitogtasson. Jól teszi; a hazafiságnak a szivben, komoly tanulásban, fenkölt tettekben kell megnyilatkozni és az utca porával, sarával nem illik azt beszennyezni.

Ábrázolástan.

A *Tudományos Zsebkönyvtár*, mit Pozsonyban Stampfel Károly udvari könyvkereskedő ad ki, a 46. és 47. füzete *Kolber Arnold* jeles munkáját, az *Ábrázolástant* tartalmazza. A két füzetnek ára 1 korona 20 fillér. Különösen hasznos ez a munka azoknak, akik könnyen érthető könyvet keresnek. A legelemibb fogalmaktól kezdve tárgyalja népszerüen a rendszert. Ajánljuk mindenkinek, aki az ábrázolásban tökéletesedni akar.

A Triesti Általános Biztositó Társaság

(Assicurazioni Generali)

f. é. március hó 18-án tartott 72-ik közgyülésén terjesztettek be az 1903. évi mérlegek.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1903. december 31-én érvényben volt életbiztositási tőkeösszegek 656,787.581 korona és 31 fillért tettek ki, és az év folyamán bevett dijak 28,731.705 korona 08 fillérre rugtak. Az életbiztositási osztály dijtartaléka 14,002.386 kor. 03 fillérrel 174,192.235 korona 16 fillérre emelkedett.

A tűzbiztositási ágban, beleértve a betöréses-lopás elleni és tükörüveg-biztositást a dijbevétel 12,989.614.539 korona biztositási összeg után 21,276.945 korona 70 fillér volt, miből 8,716.810 korona 37 fillér viszontbiztositásra fordittatott ugy, hogy a tiszta dijbevétel 12 millió 560.135 korona 33 fillérre rugott, mely összegből 8,669.907 korona 26 fillér mint dijtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló dijkötelezvények összege 86,523.237 korona 41 fillér.

A szállitmánybiztositási ágban a dijbevétel kitett 3,720.916 korona 60 fillért, mely a viszontbiztositások levonása után 1,161.348 kor. 49 fillérre rugott.

Károkért a társaság 1903-ban 26,668.093 korona 31 fillért folyósitott. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesitett kárfizetéseket a társaság alapitása óta károk fejében 768,682.165 korona és 96 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 23,505.036 korona 95 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereség-tartalék, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az értékpapirok árfolyamingadozására alakitott tartalék, mely a 3,729.624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 16,778.952 korona 01 fillérre emelkedett, továbbá felemlitendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és a 378,042 korona 47 fillérnyi ingatlan tartalék. Ezeken kivül fennáll még egy 938.042 korona 47 fillért kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztositási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlitse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangu értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 208,632.918 korona 73 fillérről 227,329.923 korona 25 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések 35 millió 297.680 kor. 66 fill. 2. Életbiztositási kötvényekre adott kölcsönök 19,464.641 kor. 25 fillér. 3. Letéteményezett értékpapirokra adott kölcsönök 723,807 korona 13 fillér. 4. Értékpapirok 157,833.474 korona 11 fillér. 5. Tárca váltók 1,008.628 korona 72 fillér. 6. A részvényesek biztositott adóslevelei 7,350.000 korona. 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelései, a hitelezők követeléseinek levonásával 5,651.691 kor. 38 fillér, összesen 227,329.923 korona 25 fillér. Ezen értékekből 45 millió korona magyar értékekre esik.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.

Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

A közönség figyelmébe!

A szenvedő emberiség figyelmét felhivom, hogy aki **bűzös orrban,** süketségben, dadogásban, gyomorbajban, tüdőbajban, görvélykórban, vérszegénységben, rosszlátásban és mindenféle más belbajban szenved, forduljon bizalommal hozzám, ki nagyon hatásos és már sok esetben használt ingyen tanácscsal szolgálok.

Merluzzy Ella,
Albertfalva 28-ik szám.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája

=BUDAPEST=

Telefon: 57—23 Telefon: 57—23

VII., Csömöri-út 28

(GARAY-BAZÁR)

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt...
Ujra ott van **Lipót.**

MÜNCHENI HOFBRÄU

a bajor királyi udvari sörfőzdéből.

A világ legjobb söre.

Budán egyedül

Müllner Józsefnél

(II., Fő-utcza 8. sz.) kapható.

Minden vasárnap friss csapolás.

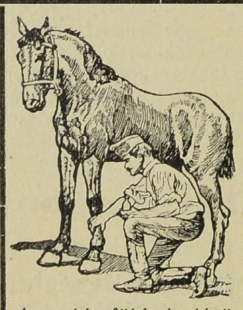

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA"

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a BUCZÁK ÁGOSTON a 40 év óta fennálló **butorraktárát és kárpitos műhelyét** átvettem és azt Buczák A. utóda BÁRD TIVADAR czég alatt tovább vezetem. Amidőn a t. közönséget arra kérem, hogy ugy mint elődömet engemet is nagybecsü bizalmával megtiszteltni sziveskedjék, előre is biztositom, hogy egyedüli törekvésem az leend, hogy t. vevőimet a legjobban és legpontosabban kiszolgálhassam. Megjegyezve még, hogy üzletemben leginkább saját készitésü butorokat és kárpitos munkákat tartok raktáron.

Magamat ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel

Buczák A. utóda Bárd Tivadar.

II. ker., Fő-utcza 32. sz. (Kapuczinus-zárda.)

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.

Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.

Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállító, cukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utca 77. sz.

Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.

Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.

Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.

Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.

François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.

Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.

Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.

Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.

Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.

Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.

Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.

Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.

Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.

Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.

Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.

Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.

Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.

Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.

Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).

Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.

Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.

Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.

Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.

Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.

Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.

Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.

Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.

Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.

Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.

Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Fő-utca 7. sz.

Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.

Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.

Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.

Eladó.

Öt eredeti **Barabás-kép** eladó. Kettő gyümölcsöt, kettő tájképet, egy virágot ábrázol. Csak együtt adja el mind az ötöt a tulajdonos. Ára az öt képnek **háromezer korona.** Ami az eredeti Barabás-képekért valóban nem sok. — Bővebbet a kiadóhivatal.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek, csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferencziek-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világító testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább égvenyes

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és holyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gonddal, angolnyelves és rafiás eljárással készitett, kitünő minőségü, vagyonilag szavatolt fajtiszta, elsőrendü, a miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő, **szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas** csemege és borfaju szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztáknak, a legjobbaknak és legmegbizhatóbbaknak bizonyultak. Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamirozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak.

Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból összeválogatott elsőrendü lugasgyüjtemény ára, melyeknek megeredéséért és jóságáért felelősség vállaltatik:

1. Kis összeállitás 15 darab . . . 5 kor.
2. Nagy összeállitás 30 darab . . 10 kor.

a) **Borfajok.**

Amerikai ripária, portális alanyon oltott, gyökeres, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállitásra:

Ezer darab . . . . . 200 kor. — fill.
Száz darab . . . . . 22 kor. — fill.
Tiz darab . . . . . 2 kor. 50 fill.

b) **Csemegefajok.**

Árak tavaszi szállitásra értendők:

Ezer darab . . . . . 220—240 kor.
Száz darab . . . . . 25— 30 kor.
Tiz darab . . . . . 3— 5 kor.

Hazai szőlőfajok. Filloxeramentes. Szőlőkirály. (Delavare.) A kötött talajban egyedül használható olyan rendkivüli korai direkttermő, melynek 25—26-os czukor- és szokatlanul nagy szesztartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és madeirához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavitására, gyengébb évbeli termékek házasitására nem lehet eléggé ajánlani. A Delavare franczia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az Érmellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort és méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterem, ugy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban, Ezen beoltás nélkül termő, biztosan, jól megforradott, rendkivül (tartós, szivós zöld hajtása 1—20 hideget is kibiró) korán érő csemegefaj felhozott előnyeinél fogva megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákon, keritések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **szőlőlugas tenyésztessék.** 100 darabból álló lugasgyüjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály. Mintabor 2 korona. Delavare. Ripária portális telepek. Nagymennyiségü ripária eladás. Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok palaczkokban ugy, mint hordókban, kicsinyben és nagyban, a legjutányosabban beszerezhető s kivánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágositást vagy 1 korona utánvétel mellett mintabort küld.

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Közlöny

mint Országos Hirdetési Kalauz

Székelyhid (Bihamegye).

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 10. sz. Szent György hava (április) 10.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

A mérlegek.

A pénzintézetek és részvénytársaságok, hol viritnak és uralkodnak a zsidók, minden évben, hirdetik a lapok mérlegeiket, azaz beszámolást mutatnak müködésökről.

A zsidó lapoknak bő közgazdasági rovataik vannak, melyeket magukat nemzetgazdasági iróknak valló nagyratörők vezetnek. Leborulnak a mérleg nagysága előtt, de nem birálják soha.

A fővárosi *számtartó* (statisztikai) hivatal havi közlönye hozzászól a mérlegekhez és ebből a hozzászólásból megtudjuk, hogy nem mind arany, ami fénylik és elrejtőzik az őszinteség és nem mindig tesznek eleget a törvényszakaszoknak. Ezt a tanuságos cikket jó lenne a királyi ügyésznek elolvasni és gondjába venni a részvénytársaságokat. Had hulljon a férgese.

Jellemző, hogy a cikk irója, a fővárosi számtartó hivatal főnöke, maga is zsidó. Tehát nem antiszemita rántja le a leplet és mi, midőn hozzászólunk a kérdéshez, elfogadjuk a zsidó véleményt a zsidókról.

„Több társulatnál — irja Kőrösi — a részvénytőkébe beszámitják az intézet tárcájában levő, tehát még el nem helyezett saját társulati részvényeket. Ezt a felfogást több szempontból helytelennek tartjuk. Már a józan felfogás is azt követeli, hogy valamely részvénytársaság tőkéje tényleg befizetve legyen és csak oly összeg szerepeljen mint részvénytőke, mely a részvényesek részéről a társulatnak átadatott. Könyvviteli szempontból is felhozható, hogy a részvénytőke a társulat terhét képezi, hogy tehát ezek az összegek mint terhek, azaz adósságok szerepelnek; már pedig lehetetlen, sőt a legveszedelmesebb félreértésekre adhat okot, hogy valamely társaság *önmagának tartozzék.* Végül még jogi szempontból — a kereskedelmi törvény világos tilalma folytán — *sincsen megengedve, hogy valamely társaság saját részvényeiből birjon.*

Dacára annak, ismételten bukkanunk a fentebbi *helytelen* felfogásra. Igy a *Budapesti Közuti Vaspálya* részvénytőkéjét a Magyar Compass 39·4 millió koronával emliti, hozzátévén, hogy 196.834 darab 100 forintos részvény „forgalomban van“; szintugy a Wiener Compass tőke gyanánt 40·5 millió koronát emlit. Mindkét esetben tehát mint tőke van beszámitva az a 19·1 millió korona is, mely a közuti részvényekből magának az intézetnek tárcájában található, mig mi ennek az összegnek levonásával csak 20·2 millió koronát fogadhatunk el tőkének. Szintugy a Budapestvidéki villamos közuti vasut mindkét munkában (l. Magyar Compass 409. és bécsi Compass 1983. lapját) 2½ millió korona tőkével szerepel, nálunk azonban csak 1·6 millió koronával, mivel itt is a társaság tárcájában saját intézetének 817.600 korona névértékü részvénye található. (Felemlithető, hogy mindkét munkában ezen tétel csakis „részvények“ cimén szerepel és igy ebből sehogy sem vehető ki, hogy itt az intézet saját részvényeiről van szó.) A Budapest—budafoki h. é. vill. vasut (l. Magyar Compass 411. és bécsi Compass 1984. lapját) 798.000 korona tőkével van feltüntetve, holott mi csak 780.000 korona tőkét vettünk számitásba, levonásba hozván a társulat tárcájában lévő, el nem helyezett részvények névértéke fejében 18.000 koronát. Szintugy a Budapest—szentlőrinci h. é. vill. vasut tőkéjét, mely mindkét munkában 3·1 millió K-val szerepel (l. Magyar Compass 359. és bécsi Compass 1885. lapját) mi csak 3·0 millió koronával vehettük számba, mivel két tartaléktőke (rendes beruházási tartalék (60.000 korona, külön beruházási tartalék 100.000 korona) intézeti részvényekben van elhelyezve. Ez esetben még hozzájárul, hogy a teher-lapon szereplő 160.000 korona tartaléktőkének a vagyon-lapon ugyanilyen nagyságu ellentétele szerepel, minek következtében tulajdonképpen tartalékalap nincsen.

Az emlitett négy társulat összes tőkéjét tehát mi 45,319.200 korona helyett csak 25,587.200 koronában fogadhattuk el.

Elvi nehézségek merültek fel továbbá azokban az esetekben, midőn valamely záloglevelet kibocsátó intézet tárcájában saját záloglevelei találtatnak. Ez esetek pedig nemcsak sürüek, de igen nagy összegekre vonatkozók, nem kevesebb, mint 26·4 millió tőkéről lévén itt szó! Ebben a kérdésben abból a nézetből indulunk ki, hogy „forgalomban levőnek“ csak azok a záloglevelek tekinthetők, melyeket a kibocsátó intézettől harmadik személyek átvettek: *el nem adott záloglevelek tehát nem.* Ugyanezen felfogás áll természetesen a visszavásárolt záloglevelekre is. A záloglevéleket kibocsátó intézetek általános szokása azonban forgalomban levőnek tekinteni mindazon záloglevéleket, melyeket kibocsátottak, azaz melyeket aláirásaikkal elláttak, tekintet nélkül arra, vajjon azok saját vagy pedig harmadik személyek birtokában vannak. Világos, hogy ily körülmények közt a forgalomban levő záloglevelek összege nem is tükrözheti vissza a piacnak sem bizodalmát, sem fölvevő képességét, ez az összeg az igazgatóság egyoldalu aktusa által lévén tetszés szerint felemelhető.

Eltérő felfogások nyilatkoznak a tartalékalapok tekintetében is. Részünkről csak azokat az összegeket tekinthetjük *tartalékoknak, melyek nyereséget képeztek ugyan, de a részvényeseknek ki nem fizettettek,* hanem — akár későbbi kifizetés, akár esetleges veszteségek fedezése céljából — félretétettek. Igy tehát nem tekintjük ilyen nyereségtartaléknak *az élet- vagy tüzbiztositó-intézetek dijtartalékait,* ugyanezeknek a már bejelentett káresetek fedezésére félreteendő *kártartalékait,* az adó- vagy egyéb elismert tartozások fedezésére szolgáló összegeket stb. Szintugy ellenkezik felfogásunkkal, hogy a gyártársulatok mérlegében sürüen előforduló *leirási* tartalékokat ilyeneknek elismerjük. Ezek a leirások, a gépek s egyéb leltári tárgyak avulásából erednek és igy tulajdonképpen az eredeti beszerzési értékből már a leltározásból le volnának vonandók: ha ezen előzetes levonás helyett a leltár beszerzési értékkel vétetik fel, az avulás értéke ellenben a mérleg másik oldalán ellentétel gyanánt szerepel, ez a tisztán könyvelési módozat nem elegendő arra, hogy ilyen tételekben, melyek sem a részvényesek, sem a hitelezők kielégitésére nem fordithatók, valóságos tartaléktőkéket ismerjünk el.

Érthetetlen, sőt megengedhetetlen dolognak látszik továbbá előttünk, hogy egyes részvénytársaságok oly ürügy alatt, hogy üzemük szünetelt, vagy hogy amugy is likvidálni szándékoznak, mérleget fel sem állitanak, amire pedig a fővárosi társulatok körében szintén akadt több eset, *melyek ellenőrzésére talán a kereskedelmi törvényszék volna hivatva.*

Kuriozumkép fel akarjuk emliteni még azt is, hogy vannak társulatok, amelyek *részvénytőkéjüknek négy ötödrészét és ennél többet is elvesztettek anélkül, hogy a felszámoláshoz folyamodnának!*“

Az a kép, mit a fővárosi számtartó hivatal ezekben bemutat, sötét nagyon, pedig az üzleti világ ezt fénynek mutatja.

Ez nem maradhat igy. Bármilyen hatalmasak a zsidók, a jogállamban a törvénynek náluk hatalmasabbnak kell lenni. Szüntessék meg azt az állapotot, hogy a törvény ne legyen másra való, minthogy a zsidó kijátszhassa.

Erdélyi Gyula.

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

Széchenyi-muzeum.

A *Magyar Tudományos Akadémia* nagynevü alapitójának, gróf *Széchenyi Istvánnak* muzeumát külön helyiségben rendezi be és nemsokára a nyilvánosságnak adja át. Számos Széchenyi-ereklye van ebben és a Széchenyiről megjelent könyvek és ujságcikkek, képek és rajzok. Egy munkás és hazaszeretetben eltelt élet tüköre és méltatása, elismerése. Még nincsen minden összgyüjtve Széchenyiről, de már eddig is ott vannak: I. Széchenyi István munkái, 49 darab. II. Széchenyire vonatkozó munkák és folyóiratbeli cikkek, 600 drb. III. Hirlapok és egylevelü nyomtatványok, 700 drb. IV. Széchenyi-kéziratok körülbelül 500 drb. V. Kéziratok Széchenyiről, 700 drb. VI. Képek és szobrok Széchenyiről, 400 drb. VII. Képek és szobrok Széchenyi környezetéről. VIII. Emléktárgyak és tiszteletjelek. IX. Jelentések Széchenyi haláláról és egyéb családi eseményekről. Ezek a tárgyak, különösen a róla irt cikkek és könyvek folytonosan szaporodnak, bizonyságául annak, hogy emléke erősödik és fényesedik és szelleme ébred, él.

A Széchenyi-muzeum megnyitása és látogatása fokozni fogja az érdeklődést nemcsak a közönségben, de az irókban is és majd lesz Széchenyinek is valódi és hivatott életirója . . .

A közönség érdeklődését semmi sem keltette fel annyira Széchenyiért, mint a gróf *Széchenyi István emlékének ápolására alakult bizottság* által kiadott Emlékkönyv, mely már ma is el van terjedve és a szerkesztő Nyesti Pál buzgósága elhelyezi azt Magyarország minden községében és a nemzet minden rétegében. Lapunk is ernyedetlenül ébresztgeti Széchenyit és mint eddig, ugy ezután is közöl eszméiből és gondolataiból, hogy még jobban ott legyen a magyar szivében.

A tanitóság is munkása lett Széchenyi tiszteletének erősitésének s a nőnevelés vezérei is hintik eszméit a jövendő honleányok sziveibe.

A szentiváni nóta.

Ha egy történeti nevü családból származott ur vagy fejedelmi vér jut botránykőre, a zsidók ugyancsak fujják ezt a követ és kinyujtják a szentiváni nóta hosszuságára. Nem adhatjuk nekik vissza, mert az ő büneik és botrányaik felsorolására, közlésére kevés volna az a papiros, mit egy évben egy jó forgalmu papirgyár termel. Ha ur vagy pap felejtkezik el magáról, ugyancsak megszólalnak a zsidó szócsövek. A legeredetibb az, hogy urak és papok a zsidó lapok előfizetői, tehát a saját rendjük bemocskolásáért fizetnek. A sajtószabadság ma már nem szabadság, de szabadosság és nem ártana, ha törvény rendelné el, hogy a sajtónak magán- és családi ügyekről irni nem szabad. Igaz, hogy a lapok üresebbek lennének, de nem rohanna az erkölcsi romlásba ugy a világ.

A huncutkák.

Két budai leányra vált végzetessé ismét az az izléstelenség, hiuság, hogy a haját huncutkákba süti. Azelőtt csak a zsidó lányok voltak a természettől kócosak, ma általános a haj összekócositása. Az iskolába járó leányhoz éppen nem illik, hogy haját huncutkákba bodoritja. A hajsütésnek minden évben sok áldozata van. Maguk a szülék, később az iskola igazgatók is küzdhetnének ez ellen. Ámde a kedves tanitó nénikék adják rá a legközelebb fekvő példát. Ha a közoktatási miniszter a káros vállfüzőt betiltotta, betilthatja a huncutka sütést is, amit leginkább a nem tisztességesek vettek fel divatba.

Uj szövetkezetek.

Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség titkára a folyó évben eddig 50 fogyasztási szövetkezetet szervezett a „Hangya“ fogyasztási és értékesitési szövetkezetének kötelékében. Február hó közepétől mostanáig a következő fogyasztási és értékesitő szövetkezeteket szervezte: Sopronmegyében: Balf községben, Fejérmegyében: Pátkán, Hontmegyében: Csáb községben, Maros-Tordamegyében: Magyar-Régenben, Köszvényes-Remetén és Csitt-Szent-Iványon, Udvarhelymegyében: Agyagfalván, Bögözön és Muzsnán, Kis-Küküllőmegyében: Bonyhán, Alsó-Fehérmegyében: Drassón, Hevesmegyében: Visontán, Abasáron és Hatvanban, Jász-Szolnokmegyében: Turkevén a központban, Borsodmegyében: Geszten, Naszvajon és Cserépfalun, Baranyamegyében: Görcsönyben, Somogymegyében: Csurgón és Alsokon, Trencsénmegyében: Driethomán, Szilágymegyében: Krasznamihályfalván, Érmindszenten és Ákoson, Komárommegyében: Ó-Gyallán.

Papok csemegéje.

Leginkább a papok szoktak beszélni arról, hogy a keresztény lapok üresek, ezért olvasnak olyan lapokat, melyekben sok a papok csemegéje. Közöljük a Budapesti Hirlap hirrovatának egy napi fogását. A Budapesti Hirlapot azért választottuk, mert mindig a jó izlést beszéli, de nem követi: Összekötözött halottak, Csáky Napoleon gróf hitelezői, Az eltünt nyakék, Szerelmi dráma a harctéren, Egy uriasszony halála, Eltünt gimnáziumi tanár, A hadnagy szerelme, Agyonvert erdőőr, A hazárd játék vége, A fölrobbantott cethal, Körözött rablógyilkosok, Öngyilkos magyar hajógépész, Lakásfosztás, Sikkasztó asszony, Eltüntek, Vállalkozók háborusága, Megszökött uzsorás váltói, stb. Ennyi bors között ott van a Husvéti ájtatosságok sorrendje is, ami szent dolog és nem ujdonságok közé való. A lelkészeknek az ellen kellene küzdeni, hogy ne kerüljenek ilyen dolgok az ujságokba és hiveik ne olvassanak ilyen erkölcs és idegrontó cikkeket, de hát nekik is jobban csuszik az ilyen csiklandozó papok csemegéje és ha ilyenek nincsenek a lapban, a lap üres, semmit sem ér . . . s különösen a parochiák fehérnépeinek nem tetszenék, felekezeti különbség nélkül.

Dijlövés Puszta-Szent-Lőrincen.

Szemere Miklós országgyülési képviselő, az ismert sportférfiu, ki a képviselőházban már több beszédében hangoztatta a lövészeti ügyesség fontosságát a mai hadviselésnél, hazánk hadiképességének emelésére az ifjuság figyelmét és érdeklődését akarja a lövészetre felhivni s e cél elérésére nagy anyagi áldozatokat is hoz. A mult évben puszta-szt-lőrinci birtokán, — a fővárostól villanyos vasuti közlekedéssel 20 percnyire — a legmodernebb igényeknek megfelelő lövőházat épittetett 10 lőállással, 300 m. maximális lőtávolságra berendezve s ugyanakkor egyszersmint egy ott rendezett nemzetközi junior céllövő versenyre 5000 korona dijat tüzött ki. Ugy ezen május 4-én tartott, mint az okt. hóban megismételt lövőverseny külföld és hazánk legjobb lövőinek találkozóhelye volt. Eddigi lövősportunk elhanyagolását mutatja, hogy mindkét versenyen az elsőséget az osztrákoknak kellett átengednünk. De már a második versenyen mutatkozott a haladás, mert mig a májusi versenynél az első magyar csak a hetedik volt, addig az októberi versenynél már a harmadik helyre küzdöttük fel magunkat. Az ez év májusi lövőversenyrésztvevők száma tekintetében még nagyobb sikerünek igérkezik az eddigieknél, egyrészt mivel kitünő angol lövészek igérték meg részvétüket, másrészt mert a szintén Szemere Miklós által Budapesten létesitett lövész-tanfolyam számos jó lövőt képez ki s igy alapos reményt nyujt arra, hogy a nagy dij ez ébben itthon marad. A versenyt a Budapesti Egyetemi Athletikai Club rendezi, mely e célra külön bizottságot szervezett. A bizottság még e héten szétküldi a világ minden részébe az érdeklődő sportköröknek a magyar, német, francia és angol nyelven kinyomatott versenyfeltételeket. Esetleges felvilágositásokkal a rendező bizottság (Bpesti Egyetemi Athletikai Club, IV., Központi Egyetem) szolgál.

Arad vármegye fejlődése.

Az Arad vármegyei gazdasági egyesület jelentését nem jó szivvel fogják olvasni a zsidók, de annál jobban örül rajta minden jó érzésü keresztény ember.

A fogyasztási szövetkezetek száma négygyel gyarapodott. A mult évben létesült: a „Bokszegi Községi Fogyasztási és Értékesitő Szövetkezet“ 267 taggal, 362 üzletrészszel, 7240 korona értékben; a „Szapáryligeti Községi Fogyasztási és Értékesitő Szövetkezet“ 121 taggal, 157 üzletrészszel, 3140 korona értékben; a „Puszta-Szent-Páli Fogyasztási és Értékesitő Szövetkezet 78 taggal, 105 üzletrészszel, 2100 korona értékben; a „Borossebes és Vidéke Fogyasztási és Értékesitő Szövetkezet“ 149 taggal, 205 üzletrészszel, 4100 korona értékben. Ezen négy uj fogyasztási szövetkezettel a fogyasztási szövetkezetek száma vármegyénk területén 24-re emelkedett.

Kitünő müködést fejtett ki az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és Értékesitő Szövetkezete is, mely az idén is foglalkozott a hadsereg-ellátással és az aradi, illetve temesvári élelmezési raktárnak 3500 métermázsa zabot szállitott.

A pénztár forgalma 756.688 korona 18 fillért, a könyvelési összforgalom 1.410.691 korona 35 fillért, tehát közel másfél millió koronát tett ki.

Szép sikereket ért el a Pécskai Előlegező és Gabonaértékesitő Szövetkezet is, mely tetemes tiszta nyereséggel zárta le évi mérlegét.

A tejszövetkezetek szervezése és a meglevő tejszövetkezetek termékeinek minél jobb értékesitése is nagyban igénybe vette az egyesület tevékenységét.

A mult évben 1452 gazda 1941 tehén tejtermékeit értékesitette szövetkezeti uton összesen 1.809,156 liter tejet termelve, amelyért 181,794 korona folyt be. Tehát esik egy tehénre átlag 933 liter tej, mely 10 fillérrel értékesült, ugy, hogy egy tehén évi haszna 93 koronát tett ki. Ami mindenesetre kiváló eredmény.

A hatalmas tejszövetkezeti akciónak mintegy törvényszerü következménye volt az aradi vaj- és tej-központ létesülése, mely csaknem egy éve müködik már Aradon.

Az Otthon közgyülése.

Az Otthon irók és hirlapirók köre megtartotta közgyülését. *Rákosi Jenő* mondotta az elnöki

megnyitót és zugó taps között jelentette ki, hogy a magyar nemzetet semmi sem tartja annyira kezében, mint az ujságok, még a kormányhatalom sem és beszélt arról is, hogy az egész ujságirás egyesülése meg fog történni. Biz ez elég szomoru. Az ujságirás és kiadás zsidók kezében van s annak a Rákosi Jenőnek, ki sokszor szép hazafias szavakat szokott kiejteni, bizony ezen nincs mit örülni, ha ugy érez, mint ahogy néha beszél, nem neki kellene lapjával az érdekesség vadászatban előljárni és inkább ostorozást várhatnánk tőle, mint dicséretet. Nincs mit büszkélkedni az ujságirással. Ez erősitette meg a zsidót. Rákosi Jenő lapja sem szegült ellene a zsidó tulsuly emelkedésének. Ő maga sem törekedett azon, hogy a zsidó szellemtől megtisztuljon. Azzal, hogy mindenkinek tetszeni akar vaki, a magyar fajnak nem használ. Rákosi Jenőtől el lehetne várni, hogy a maga elterjedt lapjával a gyengéket védené és nem a hatalmat, népszerüséget legyezné. Őszinteséget nem látunk nála a zsidó kérdésben. Sokszor ad példát arra, hogy a bátor véleménynek mint ne legyen tolmácsa a sajtó.

Az egész ujságirás egyesülése is megvan. Fájdalom, keresztény lapok szerkesztőit is ott találjuk a választmányban, mint p. o. a Hazánk és Alkotmány szerkesztőit, amit elvhüségnek nem nevezhetünk.

A kereskedelmi csarnok háborgása.

A szövetkezetek eredménye felett háborognak a zsidók. Alig mulik el egy nap, hogy fogyasztási szövetkezet ne alakulna. Meskó Pál egymaga ötven fogyasztási szövetkezetet alakitott a mult évben. Van fogaknak csikorgatása, háborgás és jajgatás Izraelben. Legrosszabbul esik nekik az, hogy a kalvinisták és katholikusok között általuk szitott dulakodás kiegyenlitődik a szövetkezetben. Az országos ipar és kereskedelmi csarnok évi jelentése is siránkozik afelett, hogy a fogyasztási szövetkezetek kipusztitják a községekből a kereskedőt, azaz a zsidót. Tehát végre mégis követ mosott a csepp. A jelentés afelett is jajgat, hogy a törvények nagyon megkantározták a kereskedőket. Ugy látszik lassan mégis derü következik a borura és eljön a zsidóra a dér.

Horváth Lajos a zsidókról.

Horváth Lajos nem valami fischlederből dolgozó csizmadia mester, de fiskális volt Miskólcon, később vezető országgyülési szónok, most hallgató főrendiházi tag. Most megszólalt és pedig a zsidó szenth egyleth küldöttsége előtt, mely neki a diszoklevelet kézbesitette és köszönő szavaiban a zsidóságot a magyar állameszme egyik tekintélyes és hasznos tényezőjének jelentette ki. Nem hiszszük, hogy ezt a hazai zsidóság komolyan magára vegye, mert bizony a zsidók a magyar államéletben csak maguknak csináltak hasznot. A borsodi elpusztult nemesi kuriák és parasztbirtokok is kiáltó bizonyságai, hogy nem hasznosak. Tekintélyök lehet azok előtt, kik tőlük élnek és nekik tartoznak, vagy velök magukat dicsértetni akarják. Még a paraszt is viszsza szivja magában, ha megnagyságolta a zsidó uraságoth.

Virrasztó lelkiismeret.

Az ügyvédi kamara közgyülésén a kamara egy nem keresztény tagja ékes emlékbeszédet mondott Deák Ferencről. Többek között ezeket mondta:

„A magyar ügyvéd mindig a nemzetnek is ügyvéde volt. Ma is az. Az ő müködése serkenti életre a törvény holt betüjét. Ő oltja a népbe a jogához ragaszkodásának szivósságát, az érte küzdésnek lankadatlanságát, a győzelmébe vetett hitnek szilárdságát. Ő az élő jogrend virrasztó lelkiismerete. A jogszolgáltatásnak pártatlansága legfőbb biztositékát nemcsak a független biróban, de abban is találja, hogy független ügyvéd ellenőrzi. Meddig akarjuk még a két biztositékot: a független biráskodást s a független ügyvéd ellenőrzését a kormányzat egyéb ágaiban nélkülözni? Mikor ezeken a tereken is részt követelünk magunknak, ezzel nemzeti missziót teljesitünk: mert a jogrendnek és jogbiztosságnak megteremtése alkotmányunknak bástyákon belül emeli a leghatályosabban külső védőfalaink biztosságát is. A magyar alkotmány, a politikai szabadság, — miként Deák tanusága szerint régente — ugy most és a jövőben is védőinek első sorában találja a magyar ügyvédséget. Ezt a szent kötelességet, elődeinknek nagy példaadását nem fogjuk megtagadni mi sem. Munkájukat folytatni akarjuk Deák Ferencnek fegyvereivel; az ő következetességével és bátorságával, az ő tudásával és becsületességével, az önzetlen hazaszeretetével!“

Föltétlenül, hogy az ünnep szónoka igy akar érezni, cselekedni és vannak egyes ügyvédek, kik sem szóban, sem tettben nem cáfolják meg azt, amit beszélt, de az ügyvédség általánosságban nem követi ezeket a szavakat. Nem is követheti, még ha akarja is, mert temérdek a testületben a zsidó. A zsidó ügyvéd nem lehet a nemzet ügyvéde. Ki hinné el, hogy a zsidó ügyvéd a jogrend virrasztó lelkiismerete. Deák Ferencz utján a zsidó virrasztó lelkiismeretek nem haladhatnak. Az őszinteségből, igazmondásból nem él meg az ügyvéd. A népbe sem a joghoz való ragaszkodást oltják a lelkiismeret zsidó virrasztói, hanem a perlekedési hajlamot.

Mi elhiszszük — személyekben kételkedni okunk és jogunk nincsen — hogy az ünnepi szónok ilyennek szeretné látni a magyar ügyvédet. Ámde nézzük meg miféle pörökről számolnak be a törvényszéki csarnokok és szomoruan látjuk, hogy mily müvészek az ügyvédek közül sokan a törvény félremagyarázásában.

Az ügyvédek talán tiltakoznának ellene, de kérdjük meg a perviselő feleket és iszonyu vádakat fognak hallani a virrasztó lelkiismeretek ellen. Ki védi az uzsorást, ki adatja el uzsorakölcsön miatt a földet, ki a zsidóügyeknek a szószólója? A virrasztó lelkiismeret az az lelkiismeretlenség.

Nagy átalakuláson kell átmenni a magyar ügyvédi karnak, hogy olyan legyen, mint az ünnepi szónok ábrándozta, ami akkor fog bekövetkezni, ha egyedül keresztény ügyvédek lesznek, kik keresztény módra és nem zsidószellemben védik a jogot és igazat. Addig is, mig ez be nem következik, a keresztény közönség ne valljon zsidó és zsidó szellemü ügyvédeket.

A fővárosi közmunkák tanácsából.

Báró Podmaniczky Frigyes alelnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesitésével Kléh István és Lukács Antal tanácstagok bizattak meg.

Az I. ker. Virányos dülő és környékének, ugyszintén Ó-Buda szabályozási tervét ugy, amint a mérnöki hivatal azt legutóbb kiállitotta, a tanács a hosszas tárgyalások során létrejött megállapodásokkal összhangzónak találván, azt a székes fővárossal egyetértésben végleg megállapitottnak jelentette ki.

Az I. ker. Fehérvári ut a kelenföldi Átlós utig terjedő belső szakasza ugy városrendezési, mint főleg közlekedési szempontból felette mostoha, elhagyatott helyzetben van. A fővárossal már nehány év előtt tárgyalt a tanács, hogy a szabályozás és rendezés a két hatóság közös költségén történjék a budai belső körut példájára. A főváros ettől vonakodván, a tanács a saját feladatát külön választotta és meginditotta a kisajátitást azokra a területekre nézve, melyek az utnak 18 ölre kiszélesitéséhez szükségesek. A kisajátitás odáig van fejlesztve, hogy a 18 ölre szabályozott uttestet rendezés végett a tanács a fővárosnak rövid időn belül, esetleg előleges birtokbavétel utján átadhatja. Ez alapon felhivást intéz a fővároshoz, hogy a közlekedésre egyenesen veszélyes állapotban levő Fehérvári ut végleges kiépitését legközelebbi programmjába és költségvetésébe beállitván, foganatositásáról a jövő évben gondoskodjék és ebbeli elhatározását mielőbb tudassa a további intézkedések végett.

A lipótmezei országos elmegyógyintézet igazgatósága — mint látszik — még mindig ragaszkodik ahhoz a szándékához, hogy Hidegkut község határában, közvetlenül a székes főváros szomszédságában sertéshizlaldát létesitsen. Habár az illetékes járási főszolgabiró az épitési engedélyt megtagadta, a tanács mégis szükségesnek látja felirni a belügyminiszterhez, hogy miután a nevezett igazgatóság célzata a székes főváros, de meg Hidegkut község övezeti beosztásával is kibékithetetlen ellentétben van s a legszebb nyaraló vidéket rontaná meg, a kisérletnek mielőbb és hathatósan vegye elejét annál inkább, mert e helyen a sertéshizlaldának már pusztán a gondolata is ugy az illetékes hatósági tényezőket, mint a magán érdekeltséget is méltán aggasztja.

A Krisztina-körut Mikó- és Maros-utcák közti szakaszának rendezésére általános árlejtés volt kiirva. A tanács mindössze 4 ajánlatot kapott, melyeket mellőzni volt kénytelen, mert a rendesnél 20—25 százalékkal drágábbak. Ennek következtében a tanács folyó évi április 16-ára ujabb általános árlejtést ir ki. Ajánlat tehető vagy az összes rendezési munkákra együttesen, vagy pedig az aszfalt és keramit nélkül, mely utóbbiakra is külön-külön adható be ajánlat. Az árlejtési feltételek és a munkajegyzék a tanács müszaki osztályában kaphatók, hol a tervek is megtekinthetők és közelebbi felvilágositás kapható.

Első Leánykiházasitó Egylet m. sz. Gyermek- és életbiztositó intézet. (Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. Alapittatott 1863. évben.) Folyó év március havában 1,752.000 korona értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 1,542.200 korona értékü uj biztositási kötvény állittatott ki. Biztositott összegek fejében 83.157 korona 89 fillér fizettetett ki. 1904. január 1-től 1904. márcz. 31-ig 5,372.200 korona értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 4,725.000 korona értékü uj biztositási kötvény állittatott ki; biztositott összegek fejében 269.260 korona 11 fillér fizettetett ki.

Ezen intézet a gyermek- és életbiztositás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb dijtételek és a legelőnyösebb feltételek mellett.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gőgyfürdő **páratlan gőzfürdővel,** legmodernebb **iszapfürdőkkel,** pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel,** 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlötteké nem vállal felelősséget a szerk.

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája

=BUDAPEST=

Telefon: 57—23 Telefon: 57—23

VII., Csömöri-út 28

(GARAY-BAZÁR)

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvénytársulat Budapesten,

t. c. részvényesei az **1904 április 21-én délután 4 órakor** Budapesten, II. ker., Lövőház-utca 39. szám alatt tartandó

harmincötödik rendes közgyülésre

tisztelettel meghivatnak.

Napirend:

1. Az 1903. évi mérleg előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal s a fölmentvény megadása.
2. Az igazgatóság megválasztása.
3. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.
4. Netáni inditványok az alapszabályok értelmében.

Az alapszabályok 14., 15. és 36. §-ai értelmében a közgyülésen csak azon részvényesek birnak szavazati joggal, kiknek részvényei a társaság könyvében legalább három hőnappal a közgyülés előtt nevükre irattak át és akik részvényeiket legalább három nappal a közgyülés előtt a társulati pénztárnál letéteményezték.

Egyébiránt részvények helyett budapesti nyilvános hitelintézetek letétjegyeit is lehet letenni, ha ezekből kiviláglik, hogy a letéteményezett részvények a társulat részkönyvébe a letéteményező nevére vannak beirva.

A közgyülésen minden alapszabályszerüen letéteményezett egy-egy részvény egy-egy szavazatra ad jogot, ha azok száma nem nagyobb tiznél. De ezen számon felül csak minden öt-öt részvény után esik egy-egy szavazat. A szavazás jogát meghatalmazott által is lehet gyakorolni, meghatalmazott azonban, a törvényes képviselőket kivéve, csak szavazatképes részvényes lehet.

Az évi mérleg, a felügyelő-bizottság jelentésével együtt, folyó évi április 12-től kezdve a társulati igazgatóság irodájában, II., Lövőház-utca 39. sz. a t. c. részvényesek rendelkezésére áll. **Az igazgatóság.**

MÜNCHENI HOFBRÄU

a bajor királyi udvari sörfőzdéből.

A világ legjobb söre.

Budán egyedül

Müllner Józsefnél

(II., Fő-utcza 8. sz.) kapható.

Minden vasárnap friss csapolás.

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a BUCZÁK ÁGOSTON a 40 év óta fennálló **butorraktárát és kárpitos műhelyét** átvettem és azt Buczák A. utóda BÁRD TIVADAR czég alatt tovább vezetem. Amidőn a t. közönséget arra kérem, hogy ugy mint elődömet engemet is nagybecsü bizalmával megtisztelni sziveskedjék, előre is biztositom, hogy egyedüli törekvésem az leend, hogy t. vevőimet a legjobban és legpontosabban kiszolgálhassam. Megjegyezve még, hogy üzletemben leginkább saját készitésü butorokat és kárpitos munkákat tartok raktáron.

Magamat ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel

Buczák A. utóda Bárd Tivadar.

II. ker., Fő-utcza 32. sz. (Kapuczinus-zárda.)

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.

Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.

Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállitó, cukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utca 77. sz.

Littke L. cs. és kir. udvari szállitó budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.

Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.

Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.

Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.

François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.

Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.

Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.

Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.

Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.

Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.

Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.

Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.

Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.

Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.

Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.

Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.

Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.

Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.

Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).

Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.

Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.

Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.

Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.

Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.

Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.

Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.

Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.

Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.

Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.

Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Fő-utca 7. sz.

Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.

Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.

Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.

Eladó.

Öt eredeti **Barabás**-kép eladó. Kettő gyümölcsöt, kettő tájképet, egy virágot ábrázol. Csak együtt adja el mind az ötöt a tulajdonos. Ára az öt képnek **háromezer korona.** Ami az eredeti Barabás-képekért valóban nem sok. — Bővebbet a kiadóhivatal.

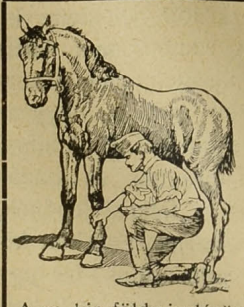

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA"

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább egyenyö

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gonddal, angolnyelves és rafiás eljárással készitett, kitünő minőségü, vagyonilag szavatolt fajtiszta, elsőrendü, a miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő, **szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas** csemege és borfaju szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztáknak, a legjobbaknak és legmegbizhatóbbaknak bizonyultak. Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamirozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak.

Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból összeválogatott elsőrendü lugasgyüjtemény ára, melyeknek megeredéséért és jóságáért felelősség vállaltatik:

1. Kis összeállitás 15 darab . . . 5 kor.
2. Nagy összeállitás 30 darab . . 10 kor.

a) **Borfajok.**

Amerikai ripária, portális alanyon oltott, gyökeres, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállitásra:

Ezer darab	200 kor. — fill.
Száz darab	22 kor. — fill.
Tiz darab	2 kor. 50 fill.

b) **Csemegefajok.**

Árak tavaszi szállitásra értendők:

Ezer darab	220—240 kor.
Száz darab	25— 30 kor.
Tiz darab	3— 5 kor.

Hazai szőlőfajok. Filloxeramentes. Szőlőkirály. (Delavare.) A kötött talajban egyedül használható olyan rendkivüli korai direkttermő, melynek 25—26-os czukor- és szokatlanul nagy szesztartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és madeirához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavitására, gyengébb évbeli termékek házasitására nem lehet eléggé ajánlani. A Delavare franczia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az Ermellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort és méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterem, ugy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban, Ezen beoltás nélkül termő, biztosan, jól megforradott, rendkivül (tartós, szivós zöld hajtása 1—20 hideget is kibiró) korán érő csemegefaj felhozott előnyeinél fogva megérdemli, hogy kertjeinkben, baráz-dákon, kerités és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **szőlőlugas tenyésztessék.** 100 darabból álló lugasgyüjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály. Mintabor 2 korona. Delavare. Ripária portális telepek. Nagymennyiségü ripária eladás. Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok palaczkokban ugy, mint hordókban, kicsinyben és nagyban, a legjutányosabban beszerezhető s kivánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágositást vagy 1 korona utánvétel mellett mintabort küld.

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Közlöny

mint Országos Hirdetési Kalauz

Székelyhid (Biharmegye).

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Keresztények csak keresztényeknél vásároljanak és dolgoztassanak.

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 11. sz. Szent György hava (április).

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

A lap üres.

Huszár Károly, a lelkes keresztény katholikus iró, a katholikus sajtóról elmélkedik, majdnem kimondja a közönség vélekedését a keresztény lapokról. A közönség nem gondolkodó része ezekről a lapokról azt tartja, hogy üresek. „Zugolódnak a katholikus sajtó ellen — irja Huszár Károly — mert nem érdekes, mert nem terjedelmes, mert kissé lassu a hirszolgálata.

Katholikus ujság nem léphet a nyilvánosság elé az erkölcsi meztelenséggel. Mi, katholikus lapok, nem járhatunk s nem is akarunk járni az érzéki vágyakat ingerlő divatos Ádám-ruhában.

Nincs annyi hajszál a fejemen, ahány birálója van a keresztény sajtónak, de a katholikus lapok és mozgalmak pártfogóit a tiz ujjamon is elszámolom . . .“

Ezeket irja a katholikus iró, ki még mindig könnyebb helyzetben van, mint mi, mert mi sem a katholikusokat nem mulattathatjuk azzal, hogy a kálvinistát üssük, sem a kálvinistát, hogy a katholikust kisebbitsük. Mi a keresztény felekezetek békéjét hirdetjük s dicsérjük a katholikust s kálvinistát, ha megérdemlik, ostorozzuk, ha arravalók.

Ki kell irtani az egyházellenes és szintelen lapokat a keresztény családokból és katholikus parochiákról — inditványozza Huszár Károly. Ez nagy munka. Valóságos betegség ma az ujságolvasás. Mindenkinek ujság van a kezében, még az utcán is; láttam lovászokat, amint lovakat jártatnak, hogy ujságot olvasnak, sétálva is olvassák a lapokat, természetesen a zsidó lapokat.

Ebben a papok tulságosan vétkesek. Szivesebben vesznek a kezökbe egy olyan lapot, amiben a katholikus papok botrányait szellőztetik, mint az olyant, melyben nem hogy papi botrány, de egyéb botrány sincs.

A mi lapunk 3—400 eszmét vet fel évenkint. Erre is azt mondják a főtisztelendő és tiszteletes urak, hogy nincs benne semmi, üres; pedig fogadni lehetne rá, hogy e 3—400 eszme közül egy sem jutott eszökbe, pedig mindegyik papnak való elmélkedés, mit kibővithet, tovább adhat.

A magyar katholikus főpapság elég hatalmas és gazdag arra, hogy ingyen osztathatna ki a kereszténységnek használó lapokat, de ezek ő méltóságaik előtt üresek.

Mit tartozik egy katholikus püspökre, vagy egy kálvinista papra, hogy kit szöktettek el, mit sikkasztottak, ki az öngyilkos, hol van beszennyezett házi tüzhely, egyik paraszt főbe kólintotta a másikat, a monakói fejedelemnek tyukszeme van, a falusi kisbiró jubileumot ült?

Be kell vallanunk, hogy a papság javarésze hiu, uraink szintén és legérdekesebb, legtömöttebb, nem üres lap az, mely őket dicséri, jótékonyságukat és pásztorleveleiket hirdeti.

Ez a zsidó ujság politikája: egyeseket, személyeket dicsér, tányérán hord, mig az egész rendet és osztályt döngeti.

A kávénénikék kiváncsisága él sok főtisztelendő és tiszteletes urban. Ezt ki kell elégiteni, hát a léhaságokkal telt zsidó laphoz kapnak.

Számtalan katholikus papot szólitottam már meg, hogy zsidó lapot vett az utcán s mikor az *Uj Lap*-ra figyelmeztettem, ajkat bigygyesztett, hogy ez nem jó lap.

Én kálvinista létemre készségesebben erősitem a katholikus sajtót és katholikus érdekeket, mint a zsidó sajtót és a zsidó érdekeket, mert hazám fennállásának biztositását a keresztény szellemben látom.

Számtalan keresztény anyát figyelmeztettem arra a méregre, mit a zsidó lapokkal különösen a leánygyermekek szivnak. A leányoknak csak fenköltés vallást nem sértő dolgokat szabad olvasni.

Tisztelt barátom Huszár Károly, kedves elvtársam, ne csak a zsidót ostorozzuk, de azokat is, kik nem tudnak a zsidókkal szakitani. Nem lehet, nem szabad felmenteni, ha még pap is, püspök is. Sokkal nagyobb és erősebb megrovást érdemel a zsidóval cimboráló pap.

Meg kell támadni a kálvinista papot, ha elfogultságból p. o. a szövetkezet ellensége, de nem érdemel kiméletet a katholikus püspök sem, ha a zsidóval köt üzletet. Azért, hogy valaki pap, még nincs patense a zsidók dédelgetésére és emelésére. Papnak, urnak, közigazgatási, községi tisztviselőnek szakitani kell a zsidóval.

Tárgyaljuk csak ezeket a vétkeket, tévedéseket, nem kimélve senkit és semmit. Én a magam részéről, ha hirt veszek róla, közölni fogom és nem hallgatom el. Első és főkötelességünk, hogy a papságot ébreszszük fel . . .

Erdélyi Gyula.

Képek és szobrok Széchenyiről.

(A Széchenyi-muzeumban.)

Széchenyi ifjukori képe, hálóköntösben. Tréfás rajz. Aquarell-kép Széchenyi katonakorából. 1815, (Valószinüleg Endertől.) Széchenyi- (aquarell) kép görögországi utjából 1818-ban, festette Ender. Névaláirás és e mottóval: „Tachez d'étre heureux“. Széchenyit és egyes alkotásait ábrázoló litographia. (Giessendorf és Becker kiadása.) Mottóval: „Széchenyi nagy Magyarunk . . .“ stb. Gróf Széchenyi István. Rajz. Ammerling után Manielli. Gróf Széchenyi István. Rajz. Nyomt. Rohn, Pest, 1858. Széchenyi István gróf. Litographia. Senefelder. Nyomt. Schmid. Pest. Gróf Széchenyi István. Rézmetszet. Amerling után metszette Doby Jenő. Gróf Széchenyi István 1847-ben. Kőrajz Katzler V.-tól. Nyomt. Schwarz I. Bécs. Kotsányi L. Széchenyi Döblingben. Kőrajz. Nyomt. Schwarz, Bécs. Kiadja, Katzler. (Sz. nyitott ablaknál fuvolával, a párkányon galambok.) Széchenyi és fia, csónakban, háttérben a lánchiddal és a Gellérthegygyel. Sterio után, szines kőnyomat Reifenstein és Röschtől, Bécs. „A nemzet legelső napszámosa“. Nyomt. Werfer Károly. (Középen Széchenyi, körülötte egyes alkotásait ábrázoló képek. Széchenyi, szines nyomat. Reifenstein és Röschtől. (Jobb kezében fuvolya, bal karján és vállán egy-egy galamb. Széchenyi 1848-ban. Nyomt. Haske és Tsa. Pest, 1860. Werfer Károly műnyomdájából. 1860. „A legnagyobb magyar“. Werfer Károly műnyomdája. 1860. Gróf Széchenyi István és családja. (A „Hölgyfutár“ műlapja.) Nyomt. Rohn és Grund. Pest, 1863. Kiadja Kertész József. „Gróf Széchenyi István utolsó találkozása b. Jósika Sámuellel Döblingben“. Nyomt. Haske és Tsa. Pest, 1860. Széchenyi élete utolsó éveiben, Gasser mellszobra után. Rajz. Grimm Rudolf. Nyomt Rohn A. Pest, 1860. Kiadta Vahot S. Széchenyi lóháton. Aquarell Steriottól (keretben.) Széchenyi olajfestésü mellképe. (Állitólag Jakobeitől.) Széchenyi olajfestésü mellképe, diszmagyarban. Széchenyi térdképe. Kőre rajzolta Hoffmann R.

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

Nyomt. Haller. Kiadta Paterno F. Bécs. Széchenyi arcképe. (Lithographia). Az első magyar független felelős miniszterium 896—1896. (Az 1848-ki eredeti után kőre rajzolta Maszák Leóna.) Széchenyi lithogr. képe Wopalenszkytől. Nyomt. Haller. Kiadta Ziegler Antal, Bécs. Széchenyi mellképe. Kriehübertől 1860. Nyomt. Reiffenstein és Bösch. Vereby S. tulajdona. (A kép alatt e szavak: „Magyarország nem volt, hanem lesz.“ Széchenyi mellképe. Nyomt. Haske és Társa, Pest, 1860. Werfer K. műnyomdája Pest, 1860. (Alúl a Széchenyi-család cimerével és jelmondatával. Széchenyi mellképe. Nyomt. Rohn Pest, 1860. Széchenyi mellképe. Gasser után Kriehuber. Nyomt. Staufs. Neumann L. T. sajátja. (Alúl a Széchenyi-cimer.) Ugyanez, szinezve. „Gróf Széchenyi István a halhatatlan.“ Rajz. Széchenyi 1859-ki élethű mellszobra után. Nyomt. Haske és Tsa Pest, 1860. Werfer K. Széchenyit, Kazinczyt, Berzsenyit és Kisfaludy Sándort ábrázoló kép. (Középen egy gyászfátyollal letakart lyra, virágkoszorúval.) Watzel 1860. A magyar szabadságharc emléke. 1848—49. Nagy szines rajz. Terv. Szendrei J., Rajz. Udvarlaki Béla. Kőre rajzolta és nyomta Grund W. Széchenyi mellképe 1858-ból. (A „Napkelet“ melléklete.) Kőre rajzolta és nyomta Rohn, Pest, 1858/9. Emlékezetből rajzolta Vahot S. Hat kép (barna tokban) Széchenyi döblingi életéből. Az I. magyar országgyülés megnyitása Pesten, 1848. július 5-én. Tervezte Borsos József, kőre rajzolta Bessenkoffer Károly. Nyomt. Bécsben Höfelich János. Az első független felelős magyar miniszterium. Kis fénykép. Széchenyiről térdkép, 1860. Barabás festménye után. Az első magyar miniszterium. Székely Bertalan kőrajza után. Az Athenaeum nyomása a „Magyar Nemzet Története“-hez. Gróf Széchenyi István. Kőre metszette Herr. Nyomt. Onken, 1840. Gerold müv. kőnyomda int. Gróf Széchenyi István, mellkép. Gasser után rajzolta. F. Würbel. Nyomt. Bécs, Schwarz I. jun. 30. 1860. Kiadta Kotsányi László. (Fölül a magyar korona, alatta a lánchid képe, körül emblèmek. Alul a Széchenyi-család cimere és jelmondata s egy vers: „A zászló kezünkben lobog“ stb.) Széchenyi nagy mellképe. Kőre rajzolta és nyomt. Rohn, Pest, 1860. Kiadja Heckenast G. Pest. 1860. Gróf Széchenyi István. Térdkép. Rajz. Katzler. V. nyomt. Bäcker M., Bécs. Kiadta Koptsányi és Bäcker. (Fölül a magyar korona Hungáriával, körül képek Széchenyi alkotásairól. Alul latin nyelven a család jelmondata. Gróf Széchenyi István Döblingben. Rajzolta Löschinger Zsigmond. Kiadta Lukács. Druck von M. Bäcker, Wien, Mellkép. (Két galamb egy edényből iszik.) Gróf Széchenyi István szinezett mellkép, aranyozott sujtással. Rajzolta Kazlár V. Nyomt. Gerhart W. Bécs. Ugyanaz. Szinezés nélkül. Gróf Széchenyi István. Térdkép, autogrammal. Kőre metszette Herr. Gerold műv. könyvnyomdai int. Nyomt. Oncken, 1840. Gróf Széchenyi István Döblingben. Mellkép. Werfer Károly, Pest, 1860. (Sz. ablakon kitekint, kezében fuvola, előtte két galamb egy edényből iszik, oldalt (jobbra) tőle két másik galamb lerepülőben.) Alul e vers: „Igy ápolá galambjait.“ Torzkép Széchenyivel a „Charivari“-ból 1848. Gróf Széchenyi István. Fametszet. Ismeretlentől. Gróf Széchenyi István 1860. Kőnyomat Rohntől. Széchenyi Döblingben 1860. Kőnyomat. Nádori emlék. Acélmetszet. Tyroler A. Széchenyi szobráról rajz. Izsó mintája után Székely B. Széchenyi (bronzozott) mellszobra, gipszből, Izsó után. Széchenyi kis mellszobra, ezüstből. 10½ cm. magas) vörös márvány talapzaton Széchenyi kis mellszobra, bronzból. Széchenyi 11½ cm. magas, kis mellszobra porcellánból. (Neu-Wien) „Széchenyi“ fölirással. Széchenyi aranyozott mellszobra, gipszből. Fatalapzaton. Széchenyi szobra, háttérben az Akadémia palotájával. Nagy fénykép. Klősz Györgytől. Széchenyi szobráról fénykép, az akadémia palotájával. Fénykép a Magy Tud. Akadémia alapitó táblájáról. Szines levelező-lapok a budapesti Széchenyi-szoborral s (háttérben) az Akadémia palotájával.

Budai érdekek.

Tizenegy éve annak, hogy boldogult Del Medicó Ágoston a *Budai kongresszusról* cikket irt lapunk legelső számában. Ennek a kongresszusnak az lett volna a célja, hogy összpontositsa a budai érdekeket, ne tagolódjanak el azok kerületekre, határrészekre, hanem valamennyi valamennyiért munkálkodjék.

Ez a budai kongresszus nem sikerült, leginkább azért, mert Budán nincs közszellem, egyöntetü közszellem, mint van Kecskeméten, Debrecenben, Kolozsváron, Nagy-Kovácsiban, Piripócson vagy bárhol az országban. A régi budai faj kiveszett, a lakosság átalakult és a sok felől összekerekedettek egy egészbe fel nem szivódtak.

Vannak mindenféle érdekeltségek. Vár, Tabán, Országut, Ujlak, Ó-Buda, Rézmál, Rózsahegy, Krisztinaváros legalább három részben, Lipótmező, Viziváros, Törökvész, Kelenföld, Zugliget, Istenhegy, Naphegy, Kutvölgy és kitudja még hány féle, mindannyi többnyire egyesületet alkotva. Köreink, egyleteink, kaszinóink szintén nagy számban vannak és pedig zsidó tagokkal béleltek is. Ahol zsidó van, ott a magánérdek és nem a közérdek van előtérben.

Jobb később megjavulni, mint soha. Lapunk is nehezen tudott az ugynevezett szabadelvüség békóiból megszabadulni és szakitani a zsidókkal, Buda közérdekeiből sem lehet addig semmi, mig abba egy hanggal vagy több hanggal a zsidók befolynak. Ami Budára nézve igazság az egész Magyarországra. *Csakis zsidó nélkül boldogulhatunk.* Lássa be ezt minden tévedő, mint mi beláttuk.

Egy-egy háziur, vagy telektulajdonos érdekei miatt mozdulnak a közérdekek. Telekspekuláció miatt mozognak, nagy hangu szavak keletkeznek, de egyet fogva, együttesen nem kerekedik semmi, ami Buda jövőjét és rendeltetését lenditené. Volnának csak a budai hegyek, források, fürdők külföldön, majd tudnának ebből valamit teremteni. A sok magánérdek a tanács jó akarata elé vág. Azokat sürgetik, de a legfőbbet, Buda jövőjét kalmár módra nehezitik. Szénbányát is szivesen nyitottak volna a budakeszi erdőben, ha a „tanács“ erélyesen nem áll ellent. A közügyek soha a tanácson, hanem mindig a közgyülésen mulnak. Tanácsot, közmunkatanácsot divatos ütni a közgyülésnek, lapoknak, de a közgyülés a maga szemében a *gerendát nem látja.*

Milyen szükkeblüséget tanusitanak a balpart törvényhatósági bizottsági tagjai Budával szemközt és csak azokhoz az érdekekhez szólnak, melyek vállaikhoz közel feküsznek, tehát zsidó módon.

Buda jövőjére legnagyobb baj, hogy a szép vidéken a zsidók telepedtek nyaralni és ez fejlődésének örökös gátja lesz, mert a zsidó mindennek utjába áll, még a jóakaratu fővárosi tanácsnak is. A közérdek mindaddig mostoha gyermek Budán, mig a közszellembe a zsidók befolynak és épp oly mostoha gyermeke az egész országnak. Ha áldozattal is, tehetős keresztények vásároljanak villákat Budán a zsidó tulajdonosoktól. Ez egy szép és nemes kötelesség.

Ezt a nótát már egyszer elfujtuk, de nem árt, ha még egyszer meghallja a közönség. Budának szólunk, de nagyon sok vidéki városra is tartozik, amit mondottunk.

Uj műfaj.

A *Rákosi Jenő* irodalmi vállalatában megjelenő Divat Ujság szépirodalmi mellékletének husvéti száma egy uj műfajjal lepte meg a világot. Ez a reklám elbeszélés. Egy elbeszélésbe szépen belehimeződik a Brázay-féle sósborszesz agyondicsérése, lehet önzéstelen elragadtatásból, lehet üzleti háttérrel.

Ezt a részt ide iktatjuk tanuságául annak, hogy mennyire fejlődött az ujságirói élelmesség és ajánljuk Rákosi Jenőnek, az ujságirás vajdájának figyelmébe annál is inkább, mert ez a Budapesti Hirlap husvéti mellékletében is megjelent. Tenni kellene róla legelőször neki, ki szeret nyilatkozni az ujságirói tisztesség érdekében, de gyakran elfelejt a maga háza előtt söpörni.

„Az ön feje, szép kisasszony azért nem fáj, mert sohasem vétkezett a természet ellen. Megelégedett Isten ajándékozta szépségével, megelégedett hajának természetes aranyszőkeségével. Mindössze annyit tett, hogy a parasztlánykákkal kamillavirágot szedetett nyáron át (ha ugyan nem maga szedte!), főzött kammillateát, azzal időnkint megmosta a haját, hogy gyönyörü szine s puhasága megmaradjon. De tett egyebet is. Időnkint megmosta fejét Brázay-féle sósborszeszszel: ennek köszönheti gyönyörü hajának tömöttségét, ennek köszönheti, hogy hajának egy szála sem hull el, ha csak az ügyetlen szobalány egy-egy szálat ki nem huz fésülés közben. Ennek a sósborszesznek köszönheti nemcsak azt, hogy haja tömött, sürü, mint az őserdő (pardon a rossz hasonlatért!), de fejfájást nem érez soha. Ellenben az a másik kisasszony nagy bünt követett el saját maga ellen. Nem elégedett meg szép holló fekete hajával. Bolond hiu asszonyok példájára ő is megfestette a haját aranyszőkére, mivelhogy azt hiszi: szebb igy. Hogyisne! Kreol arc és aranyszőke haj! Persze, hogy feltünő. Az avatatlanok megcsodálják, de az avatottak kinevetik. Pedig szánnivaló szegény. Gyötrelmes főfájásokat okoz neki a festék s keservesen megbünhődik a természetellenes szépségért. A vég? A vég az lesz, hogy fakulni kezd a haj, de a fejfájás mind sürübb és elviselhetetlenebb lesz s az a kisasszony egyszerre csak fekete hajjal fog megjelenni. De az már nem a régi szép hollófekete haj lesz ám.

Hej, sok kamillatea és sok Brázay-féle sósborszesz fogja öntözni ezt a fejet, mig visszakerül a haj régi puhasága, szine, s vége szakad a gyötrelmes főfájásoknak. A vigasztaló csak az, hogy a kamillavirág ingyen virit mindenkinek s a jó Brázay sósborszesze is nagyon olcsó — nagy üvegje két korona, kis üvegje egy korona. Az igaz, hogy annak a kisasszonynak, majd nagy üvegjével kell vásárolni a sósborszeszt, de már a pénzt nem sajnálom: ha telt drága festékre, teljék sósborszeszre is! Igaz-e?“

Ez hát az a magas ujságirói fejlődés, miről az elnöki beszédek olyan szépen nyilatkoznak.

Kereskedés és hitelfoglalkozás.

Az 1902. évről kiadott számtartó (statisztikai) évkönyv szerint kereskedelemből és hitelfoglalkozásból Magyarországon 556,413 ember él.

Valószinü, hogy közöttük 400,000 zsidó. Ez a 400,000 szivja legjobban a majdnem 20 milliónyi lakosságot. A zsidók többi része földbirtokos, gyáros, ügyvéd, orvos, hivatalnok, ujságiró, cselédleány, boltiszolga, ügynök, tanitó, tanár, szociálistavezér, rabbinus, sakter, betörő, lókupec, zsebtolvaj, vásártolvaj, szinész, hamiskártyás, sipista és olyan szabad foglalkozásu, ami rendőri felügyelet alá tartozik. Sajnos, hogy mindenüvé befurakodtak és megvetették lábukat és nehéz lesz őket kiselejtezni.

Céltévesztés.

A *Hazánk* azt irja: A fogyasztási szövetkezetek igenis versenyt támasztanak a primitiv kereskedelemnek, s ezt a versenyt bizony nem mindegyik tudja kiállani, de a szövetkezetek annál jobb fogyasztói a fejlettebb szolid kereskedelemnek. A versenyzési képtelenség következményeit a kontár kereskedelemnek ám le kell vonni. Ezek az agitációk, melyek most napirenden vannak a fogyasztási szövetkezetek ellen, céljukat tévesztik, mert csak annál erélyesebb akcióra serkentik a gazdákat.

Céltévesztést látunk abban, hogy a szövetkezetek jobb fogyasztói legyenek a fejlettebb kereskedésnek, mert igy a nagykereskedő zsidókat eteti és hizlalja. A szövetkezeteknek küzdeni kell a kis és nagy zsidó ellen. Ha összefogunk, szövetkezeti uton gyárakat teremthetünk és megerősithetjük a szövetkezeti központokat ugy, hogy sehol sem lesz szükség zsidóra.

† Kolgyári Császár Ferenc.

Valódi keresztény, valódi fajmagyar uri ember volt *kolgyári Császár Ferenc.* Nagyszerü atyja a magyar irodalom uttörője, a jogászvilág disze, komoly hazafi erényeiből sokat örökölt kolgyári Császár Ferenc s legtöbbet az ő puritán becsületességéből. Nem magáért élt, de a hazáért, a vallásért, a közügyekért és családjáért. Pontosság, lelkiismeret, tisztesség, gavallérság, jó sziv, barátság jellemezték a kitünő férfiut, kiben a gróf Széchenyi emlékének ápolására alakult bizottság oszlopos tagját, a totalizatör vezetőjét, a Katholikus kör alelnökét, a Magyar Földhitelintézet buzgó főtisztviselőjét, a Magyar Irók Segélyegylete pénztárnokát s a haza egy hü fiát vesztette el. Áldott legyen emléke.

Egy emberbarát.

Nálunk nagyon könnyen pazarolják az emberbarát cimet, pedig a szó valódi értelmében igen kevés van. Ezek között az igazi emberbarátok között a legelső helyek egyikén áll *Glück Frigyes* a *Pannonia* vendégfogadó ritka lelki müveltségü tulajdonosa. A kiváló férfiunak közelebb leplezte le arcképét a vendéglősök ipartársulata és sok szép beszéddel ünnepelték érdemeit . . . Boldog nem csak nevében, de egészen Glück Frigyes, mert a róla elmondott elismerések az igazságból fakadnak és nem hizelgések. Érdemeinek kulcsa a keresztény vallásosság. Ezen épitette fel az önképzés erejével magát és életét. A bibliás felebaráti szeretet vezeti minden tettét, a haza, a közjó az emberiség javára nemcsak a fővárosban, de falusi birtokán Dományban is, hol mint uj földesur a hajdani nagy idők jó földesurának erényeit gyakorolja és őre a nép vallásosságának és hathatósan munkálkodik, hogy nyelvében és szellemében magyar legyen. Nemes gondolkodásu, tettei is nemesek s rászolgált, hogy a legnagyobb helyen is figyelembe vegyék. *m. a.*

Nemzeti szinü zsidók.

Nincsen veszedelmesebb annál, mint mikor a zsidó magyarnak vallja magát, dacára, hogy fajánál, természeténél fogva nem lehet más, mint zsidó. Ahol az ország, a falu ereje, többsége, oda tartozik a zsidó s legyen bármilyen nemzeti szinü, csak zsidó marad. A számtartó (statisztikai) hivatal évkönyvének tanusága szerint a zsidók 71 százaléka vallotta magát magyarnak, azaz magyar anyanyelvünek. Eszerint a zsidó a magyar anyanyelv tekintetében csak 28 százalékkal állna hátrább a kálvinista keresztényeknél és 11 százalékkal megelőzné a katholikus keresztényeket. A számtartó hivatal adatait hitelesnek ismerjük el és hogy annyi zsidó vallotta magát magyar anyanyelvünek, azt a magyarosodás, a magyarság állami tulsulyának rójjuk fel. Ahol a falu, ott a zsidó. Láttuk, hogy amilyen könnyen adja ma a *nemzeti szint,* az elnyomatás korában oly készségesen volt *fekete-sárga.* Tehát már csak 29% zsidó nem rontja a szép magyar nyelvet, hogy lehet akkor az, hogy a legtöbb esetben, ha három összekerül, németül beszél egymás között, de ha idegen negyedik jön, mindjárt *zsidómagyar nyelvre* fordítják a beszélgetést? A németség ellen leginkább azért tüntetnek, mert Németországban és a hazai németség között sem élhet meg a zsidó. Nem lesz más a zsidó, ha Pázmány Péternél vagy Szenci Molnár Albertnél szebben és tisztábban (?) beszélne is magyarul, mint zsidó. Külön faj s az a sajátsága, hogy a hatalommal tart. Maradjanak ők zsidók és ne cáfolják meg szép bibliai történetöket sem azzal, hogy kazárok vagy magyarok akarnak lenni. A legkevésbbé ártalmas zsidó az, amelyik őszinte zsidó.

Erkölcsi elv a szövetkezetekben.

Az Országos Iparegyesületbe összeültek és tanácskoztak arról, hogy vigyék be az erkölcsi elvet a szövetkezetekbe, tudniillik a fővárosi üzletszövetkezetekbe. Bizottságot is küldtek ki, természetesen nem hiányzik a zsidó belőle. Képzeljük, micsoda erkölcsi elvet ajánlanak majd ide ezek. Erkölcsi elven csak akkor alapulhat egy szövetkezet, ha nincsen benne zsidó, ha a szövetkezetben zsidó van, olyan eset ez, mintha a libapásztorságot rókára biznák. Nehezen oszlik a hályog a magyar szeméről.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara a fogyasztási szövetkezetek ellen.

A kamarának a napokban tartott ülésén több csurgói kereskedő panaszt közölt a kamarával, hogy az alig 5000 lakost számláló községben az elmult év folyamán nem kevesebb, mint kilenc fogyasztási szövetkezet alakult és ezek anélkül, hogy tagjaiknak valami különösebb előnyt hoznának (?), tönkreteszik az ottani kereskedőket. A kamara az ügyből kifolyólag elhatározta, hogy megsürgeti az ez ügyben az 1902. év folyamán tett fölterjesztése elintézését, melyben kéri a kamara, hogy a fogyasztási szövetkezetek tevékenységi körének az általános közérdek szempontjából való meghatározása mielőbb elfogulatlan és a magyarországi kereskedelmi és ipari viszonyok teljes ösmeretére alapitott tanácskozás tárgyává tétessék. — Ennek a fölterjesztésnek állunk elébe. Előre is tisztában vagyunk azzal, hogy ha a közérdek szempontjából fogják párhuzamba vonni a szövetkezeteket és bizony elég sok szatócsot, akkor mely irányba fog hajolni a mérleg.

Közgyülés.

A Pesti Hengermalom-Társaság Kochmeister Frigyes báró elnöklete alatt március 21-én tartotta közgyülését. Az előterjesztett jelentés kiemeli, hogy a fővárosi malmok 1903-ban is sulyos viszonyokkal küzdöttek. Budapesten az év elején a készlethiány megdrágitotta a buzát, a lisztfogyasztás szokatlanul csökkent, a lisztkészletek rendkivül felszaporodtak és főleg a finom lisztet Ausztriában és a vámkülföldön veszteséggel lehetett csak eladni. Mindezekért a hazai nagyobb gőzmalmok február 15-től augusztus 15-ig közös heti másfélnapos üzemszünetet tartottak. Az 1902. évi bő buzatermés után egy közös üzemmegszoritás kiáltó mementó, hogy elodázhatatlan egy olyan szervezet létesitése, amely finom lisztjeink gyártási fölöslegének a vámkülföldön szükséges elhelyezését állandóan biztositaná és igy e finom lisztek elértéktelenedését meggátolná. Ilyen szervezet hiján roszszabbodik néhány év óta a hazai buzának aránya a külföldiekéhez és a legjobb minőségü buzát a mult évben is részben takarmánynak őröltette meg a nép. A Pesti Hengermalom 1903-ban 40.000 mm.-val ismét többet őrölt és gyártását mégis, a sulyos viszonyok közt is, minden nehézség és az árak lerontása nélkül el tudta helyezni. Ezt kiváló minőségü őrleményeinek még egyre terjedő nagy hirneve és a fogyasztó közönség még mindinkább erősödő bizalma a vállalat iránt tették lehetővé. Az uj évadban megjavult lisztüzlet kellő felhasználásával sikerült az előterjesztett és jóváhagyott mérlegben kitüntetett 200.258 K 82 f tiszta nyereséget elérni. Ebből a közgyülés határozata szerint 4%-os, azaz részvényenkint a 43. sz. szelvényre 32 K osztalék fizettetik f. évi április 1-étől a M. Á. Hitelbanknál Budapesten. A vállalat vezetése alatt álló Váci Hengermalom Rt. is kedvezően — a megfelelő leirásokon és a rendes kamatokon felül — 4554 K 59 f tiszta nyereséggel zárta 1903. évi mérlegét. A közgyülés ezután a mult évben elhunyt érdemes igazgatósági tag, Lederer Sándor lovag ur elvesztése fölötti fájdalmát jegyzőkönyvben megörökitette. Majd a felmentvényt minden irányban megadván, a lelépő felügyelő bizottság eddigi 3 rendes és 2 póttagját ujabb 3 évre és az igazgatóságban megürült 2 helyre Mehnert Ernő és Pikár Imre részvényeseket 1 évre megválasztotta a közgyülés. Befejezésül lelkesen ünnepelte a közgyülés a magyar malomipar s egyuttal egész közgazdasági életünk kitünőségét, Burchard-Bélaváry Konrád főrendiházi tagot, az igazgatóság alelnökét, aki a mult hóban töltötte be a vállalatnál áldásos mükődésének 40-ik évét. A hazai malomipar fejlesztése, tekintélyének emelése és egyáltalán az ipari foglalkozás komoly számbavételének kiküzdése körül szerzett érdemei köztudomásuak. A közgyülés az igazgatóság javaslatára egyhangu lelkesedéssel emelte határozattá, hogy Burchard-Bélaváry Konrád igazgatósági alelnök érdemekben gazdag, négy évtizedes tevékenységeért a részvényesek hálás elismeréseként meleg köszönetük jegyzőkönyvbe iktattassék, azon óhajuk kifejezésével, miképp az ünnepelt a vállalatot nagyértékü közremüködésével még számos éven át támogassa.

Az ünnepelt érdemeit a részvényesek közül Kollár Lajos kir. tanácsos szép szavakkal méltatta, amelyekre Burchard-Bélaváry Konrád meleg köszönetének adott kifejezést.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel,** legmodernebb **iszapfürdőkkel,** pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel,** 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlötteké nem vállal felelősséget a szerk.

Budapesti lóversenyek.

— Május 1., 3., 5., 7., 8., 10., 12., 14., 15., 17., 19. —

Kezdete mindig délután 1/2 3 órakor.

Belépti-jegy naponkint:

I. oszt. (Passepartout)	uraknak . . .	10 K.
I. „ „	hölgyeknek . .	6 K.
I. „ „	katonatiszteknek	6 K.
II. „	urak vagy hölgyeknek . . .	2 K.
Állóhely a versenypálya közepén	. .	60 f.

A májusi 11 napra:

I. oszt. (Passepartout)	uraknak . . .	85 K.
I. „ „	hölgyeknek . .	40 K.
I. „ „	katonatiszteknek	40 K.

A külön elkeritett fogadási helyre (a bookmakerek körébe) belépti-jegy mind a 11 napra 80 K.

Május 1-től 10-ig 50 K., május 10-től május 19-ig 50 K.

A totalisateurökhöz azonban, mint eddig, ugy ezután is szabad bemenet. — Villamos vasutak egész a helyszinig közlekednek. — Katonazene; frissitő helyek minden osztálynál.

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája

=BUDAPEST=

VII., Csömöri-út 28

(GARAY-BAZÁR)

Telefon: 57—23 Telefon: 57—23

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt...
Ujra ott van **Lipót.**

Csak egy próbába kerül . . .

Szép régi, ősi szokás szüret után a disznótor,
Mert hurka, kolbász után izlik hajnalig a jó bor!
Az obstrukcziónak is csak ugy van jogosultsága,
Ha jóllakott az ember és tele a bugyellárja.
Aspiráljunk tehát tovább, és menjünk el a
[„*Nagy*"-hoz,
Várjunk, együnk-igyunk addig, mig *Chlopy* jobb
[hirt nem hoz.
Hirül adjuk végül, hogy ez csak *szombaton*
[kapható,
Melyhöz animó és egy kis aprópénzecske való.
Itt a czime „*Nagy*"-nak precziz, hogy máshoz
[el ne tévedj!
Gourmand vendéglő a neve, *Krisztinakör* hat-
[vanegy (61).

GANZ ÉS TÁRSA vasöntöde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Aczélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenczieк-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállító, cukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utca 77. sz.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Főutca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.

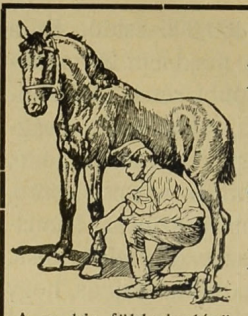

Kitünő bedörzsölőszer
Lovaknak!
Szentmihályi-féle
„VIKTORIA"
ERŐSITŐ FOLYADÉK
(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.
Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész
Balaton-Boglár.
Ára 2 korona 40 fillér.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább egyenyes
SAVANYU-KÚT
legjobb asztali- és üditő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gonddal, angolnyelves és rafiás eljárással készitett, kitünő minőségü, vagyonilag szavatolt fajtiszta, elsőrendü, a miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő, **szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas** csemege és borfaju szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztáknak, a legjobbaknak és legmegbizhatóbbaknak bizonyultak. Minden nagyhangon hirdető, gyárilag fülleszt ett, reklamirozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak.

Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból összeválogatott elsőrendü lugasgyüjtemény ára, melyeknek megeredéséért és jóságáért felelősség vállaltatik:

1. Kis összeállitás 15 darab . . . 5 kor.
2. Nagy összeállitás 30 darab . . 10 kor.

a) **Borfajok.**

Amerikai ripária, portális alanyon oltott, gyökeres, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállitásra:

Ezer darab	200 kor. — fill.
Száz darab	22 kor. — fill.
Tiz darab	2 kor. 50 fill.

b) **Csemegefajok.**

Árak tavaszi szállitásra értendők:

Ezer darab	220—240 kor.
Száz darab	25— 30 kor.
Tiz darab	3— 5 kor.

Hazai szőlőfajok. Filloxeramentes. Szőlőkirály. (Delavare.) A kötött talajban egyedül használható olyan rendkivüli korai direkttermő, melynek 25—26-os czukor- és szokatlanul nagy szesztartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és madeirához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavitására, gyengébb évbeli termések házasitására nem lehet eléggé ajánlani. A Delavare franczia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az Érmellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort és méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterem, ugy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban, Ezen beoltás nélkül termő, biztosan, jól megforradott, rendkivül (tartós, szivós zöld hajtása 1—20 hideget is kibiró) korán érő csemegefaj felhozott előnyeinél fogva megérdemli, hogy kertjeinkben, baráz-dákon, keritések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **szőlőlugas tenyésztessék.** 100 darabból álló lugasgyüjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály. Mintabor 2 korona. Delavare. Ripária portális telepek. Nagymennyiségü ripária eladás. Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok palaczkokban ugy, mint hordókban, kicsinyben és nagyban, a legjutányosabban beszerezhető s kivánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágositást vagy 1 korona utánvétel mellett mintabort küld.

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Közlöny
mint Országos Hirdetési Kalauz
Székelyhid (Biharmegye).

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 12. sz. Pünkösd hava (május).

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Szemere Istvánné halálára.

Egy sziv felett sirunk, gyermeke volt élte,
Porladó hüvelyét át adjuk a hantnak,
De az enyészeten által tör melege,
Mint a komor felhőn a sugárzó napnak.

Minket mély gyász kisér, a szótlan fájdalom
Sötét hullámiban majdnem megfuladunk,
Őt kisérje utján béke és nyugalom
Mig az öröklétben ujra találkozunk.

1904. május 10.

Szemere Emil.

Magyar hölgyek — magyar ipar.

(Tabódy József beszéde az iparpártoló értekezleten.)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

„Nyelvében él a nemzet“ ugy mond a költő!

Ez eszményi igazság épp ugy, mint az, hogy: nemzeti államiságunkat nemzeti szineink, cimereink és jelvényeink jelzik.

De gyakorlatilag nem kevésbé, sőt még inkább igazság az is, hogy ha nem akarunk nemzeti államiságunknak csak külső látszatával beérni; ha nem akarjuk ezért egész jövőnket kockára tenni; hanem tartalmilag is, jövőnket biztositólag erős nemzetté akarunk lenni: *nem szabad* azért, hogy a nemzeti aspirációkat, bármily jogosultak is legyenek, ezidőszerint kivülünk álló körülményeknél fogva mind és egyszerre meg nem valósithatjuk, *anyagi, az egészséges létszám és nemzeti jólétben nyilvánuló életfeltételeinket,* melyek megvalósitása, vagy legalább meg nem rontása és javitása rajtunk áll, egy percig sem szem elől tévesztenünk, mert koldusbottal sem egyes ember, sem egyesek összege a nemzet erkölcsileg szabad és független, következéskép eredményes actiora képes a politikában sem lehet.

Fő ideje tehát, hogy a nemzeti megélhetésre és jövőnk biztositására törekvő nemzeti akarat a társadalmat valahára e részben öntudatra és tettre ébreszsze!

A gyermek-halandóság ijesztő mérvét észre vette volt a társadalom, mely évente a bün, a társadalmi közöny és a nyomor hármas szövetsége által a statisztika szerint: 226.199 gyermeket pusztitott el 0—7 éves koráig, csaknem annyit, ahányad magával Árpád apánk e szent hazát elfoglalta volt. A Fehér Kereszt Egyesület 1885. évbén megalakulván, 12 lelencházat, illetőleg gyermekmenhelyet létesitett és most jövőnk reményvirágainak, e szegény elhagyott páriáknak is törvényt, jogot és igazságot szolgáltatott a magyar állammal karöltve, sikerrel küzd a nagy gyermek halandóság ellen.

De ha akár az állam, akár a Fehér Kereszt-Egylet által gondozott 7 éven felüli elhagyott gyermekek vallás, erkölcsös nevelése mellett, ezek tisztességes megélhetést biztositó keresetképességéről nem gondoskodunk, nem hasznos honpolgárokat, hanem veszedelmes proletárokat nevelünk a hazának!

És csaknem annyira megy évente a nyomort felhasználó, lelketlen ügynökök által Amerikába csalt kivándorlók száma, kik, ha kivételesen egyes vidékeken kevés pénzt küldenek is, vagy hoznak haza; de annál több veszélyes tanokat, melyek a socialisták karjaiba vezetik őket és az otthonukat keresetmód hiányából!

Ha azonban az öntudatra ébredt társadalom, az állam támogatása mellett, a hazai ipart védő egyesület céljainak előmozditását lelkesen felkarolja: gondoskodva lesz ugy elhagyott gyermekeinknek hazafias honpolgárokká leendő felneveltetéséről, mit a Fehér Kereszt Országos Lelencház Egyesület fő hivatásának tekint, több helyütt az országban, igy különösen Nagyszöllősön B. Perényi Zsigmondné elnökné és Békés-Gyulán Lukács György főispán, az ottani elnök nagy buzgalma folytán, miként az a legközelebb a volt országházában tartott iparkiállitáson is feltünt, már is szép sikerrel fejlesztvén az értékesithető házi ipart.

Valamint gondoskodva lesz nemcsak arról, hogy évente iparcikkekért 1000.000000 (ezermillió) korona külföldre ne vándoroljon, hanem arról is, hogy a tömeges amerikai kivándorlás átka, a hazai ipar felvirágoztatása folytán, az Amerikában tapasztalatot szerzett és ipari ügyességre szert tett jobb elemek visszatértével, részben legalább áldássá változzék át, ha itt e hazában mint iparosok foglalkozkozást és keresetet találandanak, mi ennek hiánya folytáni nyomor, mint oknak, megszünésével, az okozatot, a kivándorlást is, lassan meg fogja szüntetni.

Ekkép kifejlődvén nálunk a hazai ipar és meghonosulván a küldfölddel versenyképes hazai iparnak pártolása akkor, ha a közös vámterületet reánk nézve károsnak találandjuk, ennek megszüntetésével, mi ma alig elviselhető rázkódtatással járna, reátérhetnénk az önálló vámterületre; mert lesz·megvédendő iparunk.

De ennél sokkal szükségesebb, ami a hazai iparvédegyletnek kell, hogy ha célt akar érni, főtörekvése legyen, hogy *minden magyar hazafi saját ajtaja előtt állitson fel vámsorompót,* mi nélkül az önálló vámterület csak azt eredményezné, hogy még a vámnál is növelnénk a behozott iparcikkek árát. Ezt lelkes és minket férfiakat is lelkesiteni képes honleányaink eszközölhetnék leginkább; mert a magyar nő, ami jót akar, erősen és kitartóan akar és akcióját siker is szokta koronázni, miről a Fehér Kereszt-Egyesület révén, melyet 18 év előtt voltam szerencsés megalakitni, tanuskodhatom, az elért fényes országos eredményt leginkább lelkes hölgyeink buzgalmának köszönhetvén és a mai gyülésen is tapasztalt meleg érdeklődésükből a hazai ipar fejlesztése terén is, a jövőre nézve ezt bizton remélhetni vélem annál is inkább, miután a kitartó és ezért sikeres tevékenységet és ügyességet mindig tanusitott nőképző egyesületet az ez iránybani honvédelem vezérkarául tekinthetjük, kiket a haza javára Isten áldása kisérjen!

Céllövés Szent-Lőrincen.

A szent-lőrinci céllövő versenyek ma már nemzeti vetekedő ünnepnapok. *Szemere Miklós* áldozatkészsége, ébresztése a magyar ifjuság körében kezd gyümölcsöket teremni. Mindenki tisztelettel ismeri el Szemere Miklós tettekben nyilvánuló hazafiságát. Ha az ifjuság az ő nyo-

mában halad, ugy, amint egyik országgyülési beszédében kifejezte: nagyobb kincs az Inkák kincsénél. Az idei céllövő versenyben már többen vettek részt a magyar ifjuság közül. Az ünnepnapon megjelent és Szemere Miklós izlésben gazdag, választékos vendéglátását élvező előkelő közönség látható megelégedéssel tapasztalta Szemere Miklósnak az ifjuság körében elért eredményeit. A lapok bő tudósitást hoztak a verseny-céllövő ünnepről; mi csak összegezhetjük a pompásan sikerült nap hatását abban a megjegyzésben, hogy Szemere Miklós tetterős hazafisága honunk védelmének kiszámithatlanul erős alapköveit nemcsak letette, de a további épitést biztositotta.

Szemere Miklós hangsulyozta *Sommaruga* báróhoz, az osztrák lövészeti szövetségek képviselőjéhez intézett szavaiban, hogy „*a nemzeteket csak az emberszeretet és a lovagiasság egyesiti és érteti meg egymással.*“

Megemlitjük, hogy az izletes gulyást a Nemzeti Casino vendéglőse, Hámornak felügyelete alatt a hires szakácsné, Ott Teréz készitette, a halászlevet Fanda Ágoston főzte, a vaklafét és pilafot Ahmed Ali a szultán első szárnysegédének szakácsai Osman és Hasan, kiket a basa szivességből adott rendelkezésre, készitette, a gazdag és pompás hideg buffet-t Müller az Országos Casino vendéglőse tálalta.

A magyar Akadémia gyászfelirata Széchenyi özvegyéhez.

„Nagyméltóságu grófné! A magyar tudományos Akadémia tagjainak nincsen szavuk azon fájdalmas mély megindulás kifejezésére, melylyel ama férfiu kimulása hirét vevék, ki ez intézetet negyven évi vajudások után *egy* szavával életbe hivta; ki azt saját nagylelkü áldozatai, nem ernyedő buzditásai s bölcs tanácsaival megalkotta, annak mindenkorra kitüzte az irányt, melyben hivatását létesitse; s azt számos év során át erélylyel és szeretettel igazgatá.

S a nagy veszteség nemcsak intézetünket, nemcsak az összes magyar nemzetet, de lesujtotta drága övéit is.

Ily veszteség első érzetében nincsenek vigasztaló szavaink sem, akár a magunk, akár az Excellenciád és nagyreményü fiai számára.

De enyhitse legalább a legnemesebb nő s a nagy férfiu erényei örököseinek fájdalmát a mi rokon fájdalmunk bevallása, kik mint ez általa alkotott országos intézet tagjai, szintugy fiui kegyelettel őrizzük szent emlékezetét.

És enyhitse egy pillantás a jövendőségbe. Ugyanis elfordulva mindentől, mi most lelkünk elkeseredését táplálja, üdüljünk, kegyelmes aszszony, azon a képen, melyet szivünk inghatatlan hite elénkbe fest, hogy az, mi a nagy elhunyt nappali és éjjeli gondjainak főtárgya volt: a haza megmaradása s e nemzet szellemi emelkedése, nem vala álom! És e hitben adjunk közös hálát a magyarok istenének, hogy őt nekünk adta, neki pedig adott erőt és szellemi hatalmat véghezvitelére annak, mi őt a magyar történelem egyik legnagyobb emberévé teszi: t. i. a nemzeti önismeret és öntudat ébresztése s erősitésére, s hogy a nemzet a csupán fentartó és tatarozó államokosság teréről az alkotó és előbbre vivő, társas és országos munkásság mezejére térjen át.

Ez az, a miért a jövendő történetiró Széchenyi korával egy uj időszakát számlálandja a magyar nemzet életének, melynek hatása végig kiséri a magyart, mig élni fog a földön; s ime, ennek tudalma nem engedi, hogy a *Széchenyi* név a gyász jelszava maradjon, sőt a diadalom magasztos érzetével tölti el kebleinket; Excellenciádnak pedig adjon erőt elviselni a fájdalmat, midőn az nemes szivét már-már megemésztendő leszen, szenvedései jutalmául pedig engedje a Mindenható megérhetni azt az időt, midőn nemes szülöttei tettek által is méltókká fogták magukat tenni arra a dicsőségre, melyet nagynevü atyjoktól örökölni szerencsések voltak.

Kelt a M. T. A. 1860. April 30-án tartott összes üléséből.

Gr. Dessewffy Emil s. k., elnök. *Toldy Ferenc* s. k., titoknok.

Lapszemle.

A Budapesti Hirlap. Irodalom és Müvészet rovatában Cervantes és Moliére darabjainak előadását ismerteti és sok mulatságos dolgot mond; igy többek között Cervantes Csodaszinházának ismertetését ezzel fejezi be: *A közönséget persze a materia idegenszerüen érintette, de a formán mulatott.* Aki az előadáson ott volt, az itélje meg, hogy mit jelent ez, mert másra nézve ködös.

Nagyon helyes azonban, hogy *Dandin György* forditásánál észrevette a tulságos magyarságot s viszásnak találta ezt a viszásságot, hogy a franciák oly népiesen beszélnek magyarul. Szép lenne, ha saját regényforditásainál is észrevenné.

Nem értjük, miért kell azt megdicsérni, hogy egy szinésznő Moliéret modernizálja, a Budapesti Hirlap szerint etibszenizálja, azaz Ibsen szellemére forditja. Tessék csak Moliéret — Moliéreül játszani.

A Király-szinház előadásáról emlékezve ugyancsak a Budapesti Hirlap, kórleiró orvosoknak is fejtörést okozó kifejezéssel él: *Veséjéig rothadt világfi . . .*

A muzsikusok mondhatnák meg, mit jelent egy zeneszerzőnek, mint ugyancsak a közönség kedvelt lapja irja: *Dalaiban kissé tulteng dologbeli készsége.*

Az igaz, hogy a dalnak egyszerünek és közvetlennek kell lenni, de a birálatnak is.

Az *Uj Lap* „*Forrongás*“ cimü cikkét azzal végezi be, hogy „boldog a nemzet, ha duló harcok után békét köthetett, azután pedig a jóért és igazért való forrongás tölti be minden vágyát és igyekezetét“. Szerintünk hiában igyekezik a nemzet az igazért és jóért, mig a zsidók tartják a kótát arra, hogy mi a jó, az igaz és szép.

A *Néppárt* a polgári házasság tizedik évfordulójáról elmélkedik és kérdi, hogy mik az eredményei? „Kereszteletlen gyermekek, semmihitü férfiak, templomtól irtozó és huzódozó jegyesek, zsidó-keresztény vegyes szövetkezések és megszámlálhatlan válóperek származtak a polgári házasság nyomán . . .“ Ezzel ugyan csizmadiát fogtak, mert nem kell se zsidónak, se kereszténynek.

A *Magyar Közigazgatás* kérdései és feleletei között időnként jellemző feleletet ád, mondván: Sajnálatos, hogy az urhatnámság annyira felkapott, hogy már a közdajka is komornát követel maga mellé. Igy van az, ha a közigazgatás zsidul, még bolondabb lesz a világ. *Ny. p.*

Uránia.

Ritka élvezetben volt részük az Uránia látogatóinak. *Szemere* Attila maga olvasta fel Japán cimü darabját. A darab nagy hatást ért el. *Szemere* Attila személyes tapasztalatait, megfigyeléseit adta elő tanulságos, vonzó modorban. Örülünk, hogy a kiváló tehetségü iró ujabban többször láttatja és hallatja magát a a nyilvános életben, annál is inkább, mert arra hivatott, hogy alapos tudásával és biztos izlésével irányitson és vezessen a közéletben. Azt hisszük, hogy ezután sokszor talál alkalmat és teret, hol beteljesitheti a hozzá füzött jogos várakozást.

A budapesti állatkert története.

Kállay Bertalan megirta a budapesti állatkert első harminc évének történetét egy tartalmas vaskos füzetben. A munka elüt a rendes jelentések sámfájától. A történetiró pontosságával dolgozta ki a buzgó szerző a legkisebb részleteket is. Mindvégig higgadtan és jó magyarsággal tárgyalja és dolgozza fel a bő anyagot, mely müvelődéstörténetünkben mint adat is számot tesz. Az állatkert mai állapota és kezdete között elég küzdés van. Hazafiui lelkesedés, áldozatkészség voltak forrásai. A fenntartás maga is nagy érdem, különösen ma, és ez dicséretreméltó érdeme *Serák* Károly igazgatónak, kinek tapintatos vezetése nélkül nagy kérdés, hogy fennállhatna-e az állatkert?

Ibolya.

Szombatfalvi Albert, ki ifju korában több szindarabot irt, most ismét a szinmü muzsájával kötött frigyet. Egy igazán jó és valódi magyar népszinmüvét adták elő a kispesti szinházban. *A kanász leánya* nemcsak szinpadi hatásu, de irodalmi becsü darab is. A népszinházban is sikert aratott volna. Mint az ibolya, egy szerény bokorban kelt ki, de azért az ibolya mégis külömb virág, mint az a sok müvirág, mely népszinmü cég alatt szinpadjainkon idegen illatszerekkel öntözötten virul. Miklóssy társasága kitünően adta a jóizü magyar darabot.

Nobile officium.

A vasutiak esetében egy kimagasló pontot nem méltányolt a sajtó. Ez a pont az *Országos Casinó* ajánlata. Az *Országos Casinó* tagjai minden tekintetben felajánlották szolgálataikat. A mostani kenyérmezei divatban ritkaság, hogy a nobile officium elve megnyilatkozik, mert csak a napidijak és tiszteletdijakra való kilátás mozdit cselekedetekre. Ingyen munkára nem igen vállalkoznak, annál szebb az Országos Casinó ajánlkozása és teljes elismerésre méltó ebben a zsidult világban.

Egressy Ákos.

Egressy Ákos, Egressy Gábor fia nyugalomba vonult. Emberül megállta a helyét. Képzett, müvelt ember volt. Többre hivatott, mint a mennyit elért. A magyar szinész utolsó példányát képviselte. Amit játszott, azt átérezte. Becsülte, szerette a szinpadot. Nem tartozott a nagyképü üres kérkedők közé. Nagy tehetségét nem fejthette ki s ezért mégis bámulhatták kedves kedélyét. A szinészetben nem kenyérkeresetet látott, de hazafiságot. Pályáját nemes

kötelezettségnek tartotta. A rossz rendszer ezt a nagy müvészt nem engedte érvényesülni. Szerette hazáját. A szabadságharczben vitézül harczolt s besorozták huszárnak a császári hadseregbe s itt főhadnagyságig vitte. Kiváló lovas és vivó volt. Pályatársai szerették, mert jó és becsületes ember volt.

Zsidó őszinteség.

A *Társadalomtudományi Társaság* vegyesen keresztényekből és zsidókból áll. Vitatkoznak sok mindenféléről. Tessék. Az ellen azonban tiltakozunk, hogy a keresztény vallást és a Jézus Krisztust közönséges feleselés tárgyává tegyék keresztény papok és zsidó ujságirók. Ez nem hiterősités. A közönség, fájdalom, nem a papnak hisz, hanem az ujságoknak. Ezek pedig ugyis a kereszténység ellen küzdenek. *Vészi* József őszinte zsidó. A társadalmi viták során őszintén hallatta szavait és egész őszintén kimondotta, hogy a kereszténység a jövő társadalmának kovácsa és kerete nem lehet. A kereszténység a maga egészében győzni fog, hiába kételkedik ebben Vészi József. A kereszténységé a diadal s nem a keresztény felekezeteké. A kereszténységért küzdhet minden keresztény vallásfelekezet és az viszi diadalra a kereszténységet, a melyik a Jézus Krisztust követi és követteti bármilyen a szertartása . . . Vészi József nem akarja uj életre hivni a középkori társadalmat, nem lelkesül a jobbágyságért, a rabszolgalánczokért . . . Senki nem akarja, a zsidók meg éppen nem, mert a népek most az ő rabszolgáik és jobbágyaik . . .

Mit keresett ott?

Margulits Ede ur, a Pázmány-Egyesület elnöke, az ujságirók lakomáján ékes pohárköszöntőt mondott. Mit keresett ott a zsidók között egy katholikus, tehát keresztény ujságiró? Egy keresztény egyesület elnöke! A katholikus lapok szerkesztői és munkatársai mit kacérkodnak a zsidókkal? A kálvinista lapok szerkesztői nincsenek a zsidó ujságiró céhben, legalább eddig, de hát ők is meggyengülhetnek. Hogy lehet a zsidó ujságirás ellen küzdeni, ha velök egy tálba mártanak?

Demokrata-kör.

Demokrata- vagyis egyenlősitő-kör már van egynehány a fővárosban. Az egyenlősités itt csak annyiban uralkodik, hogy felfelé szeretnek tegeződni és lenézik a tsizmadiát és a tagjai leginkább zsidók, akiket azután ha bárókká tesznek, az egyenlőség nevében ünnepelnek. Céljuk, amit alapszabályba nem foglalnak, a történeti nemesség megingatása minden áron. Az egyenlősitők előtt az s kutyabőr ér legtöbbet, minek nyulbőr a kezdete és egyéb bőrkészités.

Közgyülés.

Az „*Első Biztositó Intézet Katonai Szolgálat Esetére* Ő cs. és kir. fensége József főherceg védnöksége alatt mint szövetkezet“ márczius hó 27-én tartotta meg dr. Münnich Aurél országgy. képviselő elnöklete alatt XI-ik rendes közgyülését. A bemutatott üzleti jelentés mindenekelőtt az intézet védnöke leányának, Klotild főhercegasszonynak elhunytáról emlékezik meg; az igazgatóság részvétfeliratára a főherceg táviratilag mondott köszönetet. Maga a zárszámadás ezuttal is csak ujabb tanujelét adja az intézet terjedése és gyarapodásának, a mi tekintettel a kedvezőtlen politikai és közgazdasági viszonyokra, annál is inkább figyelmet érdemel, miután a szerzési jutalékok ezuttal voltak első izben teljesen leirandók, amiből kifolyólag az igazgatóság célszerünek tartotta az üzletszerzés körül kettőzött óvatossággal eljárni. Ha mindazonáltal sikerült közel 9 millió korona uj szerzeményre szert tenni, s a biztositási állományt 47.349.573 korona tőkére és 27.012 korona évi járadék-dijra emelni, ugy ez csak az igazgatóság céltudatos eljárása s az intézet népszerüsége mellett bizonyit. A bevételek a mult évben is tetemesen szaporodtak, a menynyiben dijak és illetékek cimén 2.068.274·08 koronát, kamatokban 475.622·70 koronát vettek be, mig a dijtartalékok 1.677.912 kor 88 fillérrel szaporodtak s ezzel 11.377.020·21 koronára emelkedtek. A kiadások normálisak maradtak s legtöbb tételüknél észlelhetők az igazgatóság által alkalmazott szigoru takarékossági elvek. A mérlegszámla 11.191.907 korona 47 fillér vagyont, tehát az előző évvel szemben jelentékeny szaporodást tüntet fel. Ennek legnagyobb része elsőrangu jelzálog-kölcsönökben és jelzálogilag biztositott értékpapirokban van elhelyezve. Az évi felesleg, dacára az igen tetemes leirásoknak 111.075 kor. 42 fillérre rug. A központi választmány és igazgatóság mandátuma lejárván, az eddigi funkcionáriusok egyhangulag ujolag megválasztattak. A megjelent tagok közül többen meleg szavakban adtak kifejezést a közgyülés elismerése és köszönetének, a mely dr. Münnich Aurél elnök éltetésével oszlott szét. Közgyülés után Antal igazgató a tisztviselők nevében melegen üdvözölte *dr. Münnich Aurél elnököt,* abból az alkalomból, hogy őt őfelsége a Lipót-rend középkeresztjével tüntette ki.

Istóczy Győző beszédei.

Az országgyülési egykori antisemita párt vezére, *Istóczy Győző* negyedszázados képviselősége alatt elmondott beszédei közül huszonnégy nagy jelentőségüt választott ki és azokat egy kötetben kiadja. (1872—1896.) *Istóczy Győző* müködésével a mult évszázad utolsó évnegyedének történetirójának számolni kell, ugyszintén eredményével is. Bátor és igazságos volt az ő müködése. Nem félt a zsidóktól. Hazaszeretettel mutatott rá, hogy hova ragadják ők az országot. Sok vált be jóslataiból, figyelmeztetéseiből. A tunya ország közönyösen engedte mégis nyakára nőni a zsidókat. *Istóczy Győző* beszédeit ajánljuk a hazafias keresztény közönségnek. A 25—30 ivre terjedő kötet előfizetési ára 10 korona, mit a *Jogi- és Közigazgatási Utmutató* kiadóhivatala czimére, Budapest, Tisztviselő-telep, Szabóki-utcza 64. sz. tessék küldeni.

Külön választás.

A Néptanitók Lapjában egy cikk jelent meg a napközi otthonokról. Ennek irója feljajdul, hogy ott a zsidó tanulókat külön teremben etetik, különválasztják. Maguk a zsidók akarják igy. Mi nem botránkozunk meg ezen. Nagy szerencse érné a világot, ha a felnőtt zsidók is elválasztanák magukat és nem járnának a keresztényekkel egy étterembe, kávéházba, fürdőbe, mint az ó-zsidók teszik, akik hivebbek bibliai multjokhoz és a belevegyüléssel nem kockáztatják a zsidó faj jövőjét, melynek az Uj-Jeruzsálemben fényesen kell felvirradni s hogy felvirradjon, ezt a keresztény felbaráti szeretet forrón óhajtatja.

Erzsinek . . .

Nyiló virág az életem,
Mig fölötte ragyogva jár
Meleg napsugár:
A szerelem.

De ráborul bús hervadás
Ha föléje rombolni jő
Komor felhő:
A csalódás.

Fája többé ki nem fakad
Ifjú lombja mint levele,
Mit letépe —
Ugy elhervad.

Vargha Sándor.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.
Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaság.

A részvényes urak ezennel meghivatnak a **f. é. május hó 26-án** csütörtökön délelőtt 10 órakor Bécsben, I., Eschenbachgasse 9. szám alatt (az osztrák mérnök- és épitészegylet termében) megtartandó

ötvenötödik közgyülésre.

Napirend:

1. Az évi jelentés felolvasása;
2. Az 1903. évi zárszámadás feletti határozathozatal;
3. Az igazgatótanács részbeni megujitása;
4. A számvizsgálók megválasztása.

Az alapszabályok 22. czikke szerint a közgyülésben csakis azon részvényesek vehetnek részt, kik legalább 40 részvénynyel birnak, s ezeket legkésőbb 14 nappal a közgyülés megtartása előtt az alantabb megjelölt pénztárak valamelyikénél letéteményezték, és pedig:

Bécsben: A cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi és iparintézetnél.
Rothschild S. M. urnál,
a cs. és kir. szab. általános osztrák földhitelintézetnél, vagy
a társaság számvevőségénél a déli vaspálya-udvaron (igazgatósági épület).
Budapesten: A magyar általános hitelbanknál.
Triesztben: A cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi és iparhitelintézet fiókjánál
Mm. Frankfurtban: A Disconto-társaság igazgatóságánál.
Berlinben: Bleichröder S. urnál, vagy
a Disconto-társaság igazgatóságánál, vagy
Mendelssohn és társa uraknál.
Hamburgban: Behrens L. és fiai uraknál.
Boroszlóban: A sziléziai bankegyesületnél.
Baselben: Speyr és társa részvénytársaságnál.
Zürichben: A svájczi hitelintézetnél.
Párisban: A társaság letéti pénztáránál, Rue Laffite 26.
Londonban: Rothschild N. M. és fiai uraknál.
Milanóban: A Banca Lombarda di Depositi e Conti Correnti-nál.
Genfben: Lombard, Odier és társa uraknál.
Lyonban: Cambefort, Saint Olive F. és társa uraknál és Veuve Marin, Pons és társa czégnél.

A letéteményezett részvények helyett letéti jegyek és igazolványok szolgáltatnak ki; mely utóbbiak a közgyülésen való megjelenésre jogositanak.

Távollevő részvényesek irásbeli meghatalmazás utján más, a közgyülésen részvételre jogositott részvényes által képviseltethetik magukat. (23. czikk.)

Képviseltelés esetén az igazolási jegyen előnyomott meghatalmazás kitöltendő, a meghatalmazó által sajátkezüleg aláirandó s legkésőbb folyó hó 18-án a társaság számvevőségénél Bécsben (déli vaspálya-udvar) felmutatandó, megjegyeztetvén, miszerint az alapszabályok 25-ik czikke szerint egy részvényes sem egyesithet magában 10 szavazatnál többet saját joga alapján, avagy 20 szavazatnál többet saját joga alapján és mint más szavazatjogosult részvényesek meghatalmazottja.

Bécs, 1904. évi április hó 20-án.

Az igazgatótanács.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

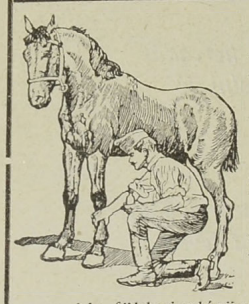

Kitünő bedörzsölőszer
Lovaknak!
Szentmihályi-féle
„VIKTORIA“
ERŐSITŐ FOLYADÉK
(Restitutionsfluid)

m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész
Balaton-Boglár.
Ára 2 korona 40 fillér.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállitó, cukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utca 77. sz.
Littke L. cs. és kir. udvari szállitó budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon“ nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nándor vésnök müintézete II. ker., Főutca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gonddal, angolnyelves és rafiás eljárással készitett, kitünő minőségü, vagyonilag szavatolt fajtiszta, elsőrendü, a miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő, **szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas** csemege és borfaju szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztáknak, a legjobbaknak és legmegbizhatóbbaknak bizonyultak. Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamirozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak.

Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból összeválogatott elsőrendü lugasgyüjtemény ára, melyeknek megeredéséért és jóságáért felelősség vállaltatik:

1. Kis összeállitás 15 darab . . . 5 kor.
2. Nagy összeállitás 30 darab . . 10 kor.

a) **Borfajok.**

Amerikai ripária, portális alanyon oltott, gyökeres, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállitásra:

Ezer darab . . . . . 200 kor. — fill.
Száz darab . . . . . 22 kor. — fill.
Tiz darab . . . . . 2 kor. 50 fill.

b) **Csemegefajok.**

Árak tavaszi szállitásra értendők:

Ezer darab . . . . . 220—240 kor.
Száz darab . . . . . 25— 30 kor.
Tiz darab . . . . . 3— 5 kor.

Hazai szőlőfajok. Filloxeramentes. Szőlőkirály. (Delavare.) A kötött talajban egyedül használható olyan rendkivüli korai direkttermő, melynek 25—26-os czukor- és szokatlanul nagy szesztartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és madeirához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavitására, gyengébb évbeli termékek házasitására nem lehet eléggé ajánlani. A Delavare franczia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az Ermellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort és méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterem, ugy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban, Ezen beoltás nélkül termő, biztosan, jól megforradott, rendkivül (tartós, szivós zöld hajtása 1—20 hideget is kibiró) korán érő csemegefaj felhozott előnyeinél fogva megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákon, keritések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **szőlőlugas tenyésztessék.** 100 darabból álló lugasgyüjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály. Mintabor 2 korona. Delavare. Ripária portális telepek. Nagymennyiségü ripária eladás. Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok palaczkokban ugy, mint hordókban, kicsinyben és nagyban, a legjutányosabban beszerezhető s kivánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágositást vagy 1 korona utánvétel mellett mintabort küld.

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Közlöny
mint Országos Hirdetési Kalauz
Székelyhid (Biharmegye).

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság
BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Aczélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenczieк-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

KRAMMER ÉS ERHARDT
könyvnyomdája
=BUDAPEST=
Telefon: 57—23 **VII., Csömöri-út 28** Telefon: 57—23
(GARAY-BAZÁR)

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt...
Ujra ott van **Lipót.**

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték **(XIV. sorsjáték)** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusitóknak árusitás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1904. május 17. és 18-án** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utcza felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusitóinál kaphatók.

Budapest, 1904. évi április hó 24-én.

Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. *Hazay.*

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 13. sz. Pünkösd hava (május) 31.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Szemere Istvánné.

Egy magyar uriasszonyt temettünk el, aki fenkölt érzésü honleány, buzgó kereszténynő és valódi anya volt . . . Nem puszta szokás-mondás, nem hizelgés az amit mondunk, de valódi igazság.

Szemere Istvánné, Szemere Miklós anyja. Az ő nemes erényei fiában élnek, ki örökölte azokat a szép tulajdonságokat, melyek az ő hasznos, munkás és nemes életének koronái voltak . . .

Az igazi magyar anyák száma gyérül. Más nyomokon haladnak a mai nők, mint az ősanyák. A modern képek megcáfolják a régi képeket. A természetrendje szerint anyák, de anyai hivatás nélkül. Ez a végtelen női tisztesség: anya, ma jobbadán csak cim, nyelvtani fogalom. Megad talán a mai anya is gyermekének mindent ami az anyagiakból telik, de keveset ad szive véréből.

Szereti, aggodva ápolja gyermekét, dolgozik fárad érte, de nem közölheti vele azt a gondolkodást, azt az érzést, azt az indulatot, virtust, mint a régiek, mert nincsen meg benne az az anyag. Az erkölcsi utravalóval nem láthatja el gyermekét. A gyermek szeretheti anyját ösztönből, de sziveiket nem erkölcsi törvényeken nyugvó érzések kötik össze. Talán fényesek ma is a házi tüzhelyek, de a fény csak ridegfény, nem melegitenek. Ez az oka, hogy minél idősebb a gyermek, annál inkább távolodik szüleitől, anyjától . . . Nincs meg a régi virtus, nincs bizalom, őszinteség. Szülők és gyermekek titkolódnak egymás előtt. A házi áldás nem függ a falon, nincsen meg a hit, remény és szeretet. A hitet és szeretetet kiegészitő reményt hamis irányban ápolják és nem épiti az anya nagy szive, lelke, szelleme, jelleme azt a bátor okosságra.

Kesergő kegyelettel emlékezhetünk *Szemere Istvánnéra* mint az utolsó magyar anyák kimagasló példájáról, ki a történeti harmoniát soha meg nem sértette. Történeti harmonia, a hagyományok tisztelete nélkül magyar uri nő nem teheti le fia nevelésének alapját. Ezt könyvekből megtanulni nem lehet, erre születtek anyáink. Ez volt a régi anyák hivatásának tartalma. Ezzel az anyai erénynyel hajlithatta a gyermek jellemét, evvel erősitette, evel képezte az élni tudásra. Ilyen anyák szültek és neveltek köröket, hazafiakat, férfiakat nem a lemondásra, de a nagyratörésre.

Az ilyen anyáktól örökölnek a jó fiuk erős jellemet, valódi becsületet, valásosságot, hazaszeretetet, emberszeretetet, becsvágyat, őszinteséget, igaz szivet. Ilyen a valódi édes anya.

A nem hétköznapi gondolkodás, ég felé törő eszmék jellemezték a magyar anyát, ki példájával őrködött azon, hogy gyermeke szivének zománca el ne veszszen, lelkéhez sár ne tapadjon, esze be ne szennyeződjék . . . Minden gondolatja, minden érzése gyermekeé. Megváltaná minden bánatát, megsokszorozná örömeit. Elitéli, ha nem jóllép, segiti szeretetével, hogy akadályokat léphessen át, ne fáradjon el mikor a bércre tör. Megsiratja legkisebb balsorsát is és nagyra nő szivében gyermeke legparányibb öröme. Neveli a vésznek, a viharnak, de a veszedelem elé szivesen tárja kebelét, melyen megpihenteti az élet összes bajában magzatát.

Szemere Istvánné a legritkább magyar anyák közé tartozott, ki egy szinvonalon volt fia gondolkodásával, tettével, szándékaival. Átértette, átérezte és méltatta... Sziveik között az erkölcsi kapocs soha nem lazult. Fia sikerének örült s leginkább annak, hogy csak igazat lehetett róla irni, beszélni és hizelgésre nem szorul. Minden gondolata szivverése a fiáé volt, kinek sikerei, gyengéd figyelmei, fiui szeretete, alkották élete alkonyának megszentelt örömeit.

Boldog ő most a halhatatlanságban, olyan emléket hagyott, kire a haza büszke lehet, *Szemerere Miklóst.*

Erdélyi Gyula.

Széchenyi és a Tisza-szabályozás.

(Gróf Lónyay Menyhérttől.)

Az 1845-diki rendkivüli árviz után József nádor ezen év junius hava 12-dikén a Tisza-szabályozás tárgyában a helytartó tanács néhány tagjaiból és e célra meghivott tiszai birtokosokból álló értekezletet tartatott, melyben már akkor a magyar helytartósághoz a közlekedési osztály elnökéül kinevezett Széchenyi István gróf résztvett és ekkor ezen fontos ügy életbeléptetését és vezetését — őt oly kitünőleg jellemző erélylyel, fáradhatlan buzgósággal, kitüréssel és gyakorlati tapintattal meginditá.

Csak aki eleven emlékében tartja hazánk akkori autonomikus megyei életét, azon személyes szabadságot, melyet hazánk birtokosai élveztek, azon kölcsönös respektálását a különböző érdekeknek, azon jogot, melylyel mindenki birt az őt érdeklő tárgyakhoz szólani oly mértékben, minővel egy nemzet alkotmánya sem volt szerencsés birhatni, itélheti meg, hogy az egész Tisza völgyét, — mely 22 külön törvényhatósághoz tartozott — egy közös nagyszerü munka kiviteléhez rövid hónapok alatt egyesithetni, oly kitünő és gyakorlott tapintatu egyéniség kivántatott, mint gróf Széchenyi és azon közösségi hazafiui érzet s önkormányzati józanság, mely nemzetünknek annyi századon keresztül egyik fő jellemvonásához tartozott.

Miért jellemezzem tovább gróf Széchenyink e téren kifejtett tevékenységét épen ezen tisztelt körben, a magyar tudományos Akadémiában, hol annyian vannak még, kik élő tanui annak, mily erélylyel és tevékenységgel tudott ő a legszentebb hazafiui érzet által lelkesitve kezdeményezni, a kezdeményezettet nagygyá nevelni és erősiteni? Hiszen azt is, hogy nemzetünknek már évtizedek előtt megalapittatott akadémiája, — mely még a visszás körülmények sulya alatt is képes volt a szellemi haladás- és nemzeti erősödésért oly kitünő sikerrel müködni — neki köszönhetjük.

A végzet hatalma megengedé inditani gróf Széchenyinek e nagyszerü munkát; de az alap, melyre fekteté, erősebb volt, hogysem, midőn már azt tovább nem vezetheté, végkép megszünt volna; és mi, kik, mihelyt lehetett, ismét elfoglaltuk azon helyet, melyre ő állitott, hogy bevégezni segitsük, amit kezdeményezett, ugy hiszszük, ezáltal egyszersmind hálánk egy kis részét róttuk le iránta, kinek a haza és mindnyájan annyival tartozunk.

Széchenyi elve lévén semmit nem erőltetni, de a szabad vitatás által előbb előkésziteni, kifejteni és érlelni: azzal kezdé müködését, hogy kiadta „Eszmetöredékek, különösen a Tiszavölgy rendezését illetőleg“ cimü munkáját, melynek szellemét illetőleg szabad legyen a következő pár sort idéznem, melyeket most is nem lehet eléggé minden magyarnak emlékébe hozni:

„Hogy Magyarország különös virágzásra emelhető, arról nem kételkedik senki, ki e hont ismeri. De hogy vajjon a magyar faj képes-e s fogja-e e hont legmagasb virágzásra emelhetni, azon igen sokan kételkednek. Hazudtoljuk meg ezeket s legyünk meggyőződve, hogy kézfogás, vállvetés s bölcseség által nincs oly

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

szövevényes körülmény és viszony, mely közt üdülni ne lehetne."

Egyszersmind azon gyakorlati szempontból indulván ki, hogy annak, aki valamely ügy lelkiismeretes vezetését magára vállalá, első mulaszthatlan kötelessége megismerkedni a helyszinén a létező viszonyokkal, tényező személyességekkel: azonnal beutazta a Tisza völgyét.

1846-ban aug. 3-dikán tartatott Debrecenben a második nagy gyülés, mely a társulati belszerkezetet illetőleg a főbb elveket felállitá, a rendezés részleteit az időre bizá, midőn a társulat a gyakorlati téren szerzett tapasztalatok után biztosabban járhat el; addig is gróf Széchenyit és a központi választmányt hatalmazá fel a rendezési szabályok ideiglenes felállitására.

A központi választmányt Széchenyi S.-Patakon hivta össze, hol a társulat technikai, pénzügyi és beligazgatási ügyeinek rendezése dolgoztatott ki.

Ezután augusztus végétől fogva gr. Széchenyi, és a központi választmány a vidéki társulatok megalakitásához fogtak; Dobon, T.-Füreden, T.-Beön, Szentes- és Csongrádon, Szegeden, Ó-Becsén és Tittelben a megalakulást maga Széchenyi eszközölte; Ondova és Topoly vidékén, Bodrogközön, Hegyalján, Felső-Szabolcsban és Beregben a közp. választmány tagjai jelenlétében hasonlókép megalakultak a vidéki társulatok.

Már 1846-ik év szeptember havában a munkálatok tettleg megkezdettek, gróf Széchenyi szavai szerint az ásó és kapához a Tisza különböző vonalain legtöbb az alsó-szabolcsi vizszerkezetben Dobnál nyultak, mely gát a társulat által, midőn egészen bevégeztetett, ünnepélyesen Széchenyi-gátnak neveztetett.

Gróf Károlyi Sándor.

Hasznos és munkás időkön át vezérkedett *gróf Károlyi Sándor*, a tettek nagy embere, a magyar föld és fajvidék lelkes táborának élén. Az ő fényes szelleme, alkotó képessége, lángoló hazafisága *„Az Országos Gazda-Szövetség"* utján biztositotta a honmegtartás nemes munkáját. A vezér pihenni akar, a vezetést *Darányi Ignácznak* adta át, ki a kitartó hivekkel együtt folytathatja az uj honfoglalást. *Gróf Károlyi Sándort* a megérdemelt nyugalomba a nemzet hálája kiséri és biztosan hiszszük, hogy áldásos kezével tovább is utat mutat.

m. a.

A multkori virágkiállitás alkalmából.

(Toujours Mauthner.)

A városligeti műcsarnok helyiségében és körülötte virágkiállitás gyönyörködtette a közönséget.

A lapok sok dicséretest irtak róla; némelyek gyönyörüségesnek jelentették ki, abba a tulságba is menvén, hogy oly ritkaságokról beszéltek, amelyek ez időszerint a világ egyik füvészkertjében sem lelhetők.

Csak lassan a testtel.

Mert akik ilyképpen nyilatkoztak, soha sem voltak külföldön, vagy ha voltak is, bizonyára nem tanulmányozták kellőleg a kerteket, a sétányokat, az ilynemü csarnokokat.

Tény, hogy minden czigány a maga lovát dicséri, de meg kellene fontolni, hogy a külföldi világvárosok közelebb esvén a ritkaságok csodáihoz és módosabbak lévén mint mi, könnyebben is tehetnek szert minden ritkaságra; ámbár legkevésbbé lehetetlen az is, hogy ily ritkaságokban megelőzhetjük őket, amint már, Istennek hála, nem egyszer esett meg ez is.

A dolog érdemére csak annyit, hogy ilyen virágkiállitást, sőt szebbeket, a mult század hatvanas évei óta láttunk eleget.

Mondjuk ki határozottan, hogy ha találkoztak is benne szórványosan némely érdekesebb növények, az egésznek jellegét mégis a legközönségesebb cinerária adta meg s a cinerária volt az uralkodó elem. Beh szegényes volt többek között az a rész is, ahol a vézna, szintelen selyemfenyők szomszédságában az a kiaszott kis magnolia szomorkodott,

De nem akarok birálatot irni.

Ha virágkiállitásba megyek, nem gyönyörködni kivánok csupán, hanem tanulni is egyszersmind. Ámde hol tanulhatunk itt? Keresem ennek, meg a másik cserjének a nevét, hiába keresem; mindenütt csak a Mauthner neve tolakodik elém és tönkre silányitja illuziómat. *Mindenütt Mauther*, toujours *Mauthner*. Élvezetem megsemmisül, mert ahová feledni jöttem, fájdalommal azt veszem észre, hogy ott ismét csak prózai üzlettel állok szemben. Ebből pedig nem kivánok.

Ha valamelyes étiquette kivételesen felötlik is némely csemete közelében, az annyira hozzáférhetetlen, hogy el se juthatok odáig, nem tanulhatok semmit s minden fáradságom veszendőbe megy.

Ó, Mauthnerek, mindennemü magkereskedők, diszkertészek meg parasztkertészek, tanitsatok meg bennünket a növényeket önzetlenül megszeretni tudni és arra is, hogy bensőbb ismeretséget köthessünk velök, mert semmi sem annyira megnyugtató és nemesitő, mint a növények környezete.

Csekei Ferencz.

Igaztalan támadás.

A Wimpfen-család főrendiházi jogosultságának tárgyalása a képviselőház néhány hirtelen gondolkodóját igazságtalanságra ragadta. Ujabban — ha egy külföldi, vagy külföldről honosodott keresztény ur szerez birtokot, vagy főrendiházi jogosultságával élni kiván — azonnal megnyilatkozik az ajkak hazafisága és kikelnek az urak ellen. Ha egy zsidó báróról, vagy kinevezett főrendről van szó, azt az asszimiláczió nyereségének tartják. *Gróf Wimpfen Simon* valódi keresztény ur, ki ahol teheti, védi a népet a zsidó ellen. Azt sem lett volna szabad feledni, hogy a Wimpfen grófok szépapja a lánczhid alapitásánál *Széchenyinek* s a nemzetnek oly sok szolgálatot tett báró Sina volt, s nagyapjuk *báró Sina Simon*, kinél jobb magyar földesur kevés volt. A népet ugy szerette, mint saját gyermekeit. Ma is áldják emlékét. Nem szabad az ilyeneket elfeledni. Tessék csak kérdezősködni Érden, majd meghallják, hogy kicsoda gróf Wimpfen Simon és áldott szivü neje, de ne a zsidóktól kérdezősködjenek.

Selyemtenyésztés.

(m. a.) Gróf *Széchenyi István* és *Bezerédj István* nevéhez füződik a hazai selyemtenyésztés alapvetése s az örökséget *Bezerédj Pál* fejleszti, kinek nemes buzgalmát méltányolták földmivelési miniszterein k, különösen a haza megerősödését szivén viselő örökérdemü Darányi Ignácz. A selyemtenyésztés kezd terjedni a nép között, ugyszintén az ehez szükséges eperfa ültetés... Ma a szép eredmények daczára még a kezdet kezdetén vagyunk s czélt csak nagyobb szorgalommal, a hatóságok több és erélyesebb lépésével lehet elérni, amely czél a selyemtenyésztés megizmosodása és hatalmas virágzása. *Bezerédj Pál*, a selyemtenyésztés ügye apostolának a földmivelési miniszteriumhoz beadott jelentéséből örömmel látjuk a fejlődést. Minden évben többen foglalkoznak a selyemtenyésztéssel, több gubót adnak el és igy több pénzt keresnek. Majdnem három millió koronát fizettek ki az 1903. évben Szegszárdon selyemgubókért. Volt olyan, aki a selyemtenyésztésből 200 koronát is keresett, de egyremásra harmincz koronát sok ezeren. Nők és gyermekek munkájából kitelik az egész selyemtenyésztés. Ültessenek sok-sok eperfát, termeljenek a községi faiskolákban is és igy még többeknek még több lesz a haszna.

Harc a kenyérért.

A zsidók által uralt Magyarországon senki sem küzd eszméért, babérért, hanem csak kenyérért. Szidják mindenfelé, hogy az állam rosszul gazdálkodik, de mindenki odafeszíti a velláját a kölcsönkért szénaboglyához. Nincsen olyan foglalkozás, mely fizetésjavitást ne követelne. A kenyér, a konc után futnak az emberek. Tanitók, tanárok, jegyzők, vármegyei, vasuti, állami, vármegyei, városi tisztviselők, orvosok, ügyvédek, mérnökök fizetés és helyzetjavitásról gyüléseznek. Harc folyik a kenyérért minden vonalon. A küzdelem jogos, de nem lélekemelő és sivár, eszme és érzés üres korhoz való, melynek igazgatója az önzés és érdek. Elszomoritó, hogy egy-egy kongresszuson másról nem beszélnek, mint a fizetésjavitásról és azt elfogadják olyan emberek is, kiknek vagyonuk van. Ez nem illik. Aki másként is megélhet jól, az szolgáljon tiszteletből, mint régen tették. A hazának nem ad senki, a hazát megsarcolja mindenki. Napidijakat vágnak zsebre nagy urak is. Az állam jól felfogott érdeke az, hogy ne zsufolja túl a tisztviselői pályát, legyen kevesebb, de jól fizetett tisztviselője. A függetlenséget könnyelmüen dobják oda az államnak még a kálvinista papok is. Nem a hivatás nyit pályát egy fiatalembernek, de a fizetés, egyedül a kenyér. Az orvosok a kenyérharcban az ügyvédekkel versenyeznek. A szegény ember, ha nem tud orvost fizetni, meg is halhat. Nem-e követhetnék többen a főherceg orvos és gróf Batthyány példáját. Az orvos, ha meggazdagodik, csak nagy fizetésért gyógyit. Ami azelőtt nem történt, az orvosok perlik betegeiket s ha tudják, hogy szegény, nem gyógykezelik. Tanult uri embernek szép pálya a tanári pálya is. Lehet-e nemesebb feladat, mint az ifjuság nevelése. Találnak-e olyan gazdag embert, ki leköszönne fizetéséről? Nem. A zsidóktól megtanulták a hasznositás rideg elvét. Beszélünk arról, ami nincs, az uri tempóról és követjük a zsidó tempot.

Mikor egy állás megürül, ezeren is pályáznak rá, s aki nagy nehezen elnyeri, az mindjárt fizetésjavitást követel. Meg lehetne adni több és nagyobb fizetést, ha a tehetősek tiszteletből szolgálnának, de ezt nem teszi senki, hanem ha lehet négy hivatalt visel, mert az urhatnámság miatt a fizetéséből senki kijönni nem tud. A papoknak van elég ideje. Sok felesleges dolgot tanulnak papnövendék korukban, miért nem tanitják őket a gyógykezelésre. Hajdanában sok pap gyógyitott, pl. nálunk a rudnai pap, vagy ujabban a pater Kneip. A volt ráckevei kálvinista pap Solton tanult orvos volt. Igy a közegészségügy el volna látva ingyen és nem keseritenék a népet a zsidó községi orvosok. A patika legyen községi jog és igy alig lesz valami községi pótadó.

A „Magyar Remekirók“ uj sorozata.

Alig két esztendeje, hogy a Franklin-Társulat megindította a Magyar Remekirók nagyszabásu gyüjteményét s ime a napokban már az ötödik sorozat jelent meg, a megjelent 20 kötet után ujabb öt kötet vonult be a magyar családok hajlékába, hirdetve a magyar irodalom halhatatlanságát s dicsőséget szerezve egyrészt a magyar könyvkiadó vállalkozásnak, amely ily óriási terv megvalósitását sikerrel vállalta, másrészt a magyar nemzeti müveltség önérzetének erejét bizonyitva, amely szeretettel és lelkesedéssel támogatta a kiadót uttörő, korszakos vállalkozásban.

Az uj sorozatnak talán legértékesebb kötete az, amely *Pázmány Péter válogatott munkáit* illeszti be a Magyar Remekirók közé. A müvelt nemzetek jogosult büszkeséggel tekintenek azokra a régi irókra, akiknek munkái a nyelv fejlettsége, az irás ereje és a tartalom jelentősége által azzal a kiváltságos tulajdonsággal ékeskednek, hogy a századok lefolyása után is élvezetet és tanulságot nyujtó olvasmány gyanánt szolgálni képesek, minélfogva nem az irodalom történeti ereklyéik közé sorolandók, hanem a jövendő nemzedékek javára is kamatozó szellemi kincsek értékét foglalják magukban.

A XVI. században, a müvelt nyugati nemzetek nyelvével egyidőben, a magyar nyelv is magas irodalmi szinvonalra emelkedett. A költészet mezején Balassa Bálint olyan müveket alkotott, amelyek a következő két században közkézen forogtak és sok kiadást értek. A magyar prózát pedig, mely a felekezeti tusák kohójában tisztult meg és erősödött, a XVII. század első éveitől kezdve, majdnem négy évtizedre terjedő irodalmi pályáján utól nem ért tökélylyel kezelte *Pázmány Péter*.

Rengeteg irodalmi munkásságot fejtett ki a magyar prózának ez az első nagy mestere, de munkái drága kiadásokban el voltak temetve s a Magyar Remekirók most megjelenő uj kötetének jutott a dicsőség, hogy a Pázmány munkáinak kincses bányájából kiássa a legértékesebbet és müvelődésünknek ujra hatékony tényezővé tegye. A leghivatottabb tudós-irónk, *Fraknói Vilmos*, rendezte sajtó alá Pázmány munkáiból ezt a 22 ives vaskos kötetet mai helyesirással. Két ives gyönyörü bevezetéssel kezdődik a kötet, amely Pázmány életének, politikai, egyházi és irói pályájának jellemzése közben klasszikus korképét is megfesti az akkori magyar társadalmi és közviszonyoknak is. A bevezetés Pázmány magyar munkáinak teljes biográfiájával végződik.

A kötet tartalma két részre oszlik. Az első rész a *hitvitázó munkák* tömegéből válogat, a második rész a prédikátort és a politikust mutatja be. Ámulva olvassuk azt a csodaszép magyar nyelvet, amelyen Pázmány Péter háromszáz évvel ezelőtt irt s gyönyörködve tanulunk tőle. De talán meglepőbb az a nagyszabásu politikai egyéniség, amely Pázmány Péternek, I. Rákóczi György erdélyi fejedelemhez irt 49 leveléből bontakozik ki előttünk. A harminc éves háboru eseményei arra késztették Erdély fejedelmeit is, hogy fegyvert ragadjanak s a katholikus Pázmány teljesen tisztában volt azzal, mily szüksége van Magyarország önállóságának a protestáns Erdély függetlenségére. Azt a mélységet, amely közte és az erdélyi fejedelmek közt vallási téren volt, áthidalta a haza- és fajszeretet lángoló érzése, amely Pázmány lelkét hevitette és Pázmány vállalkozott az udvar és a fejedelmek között a közbenjáró szerepére.

Egy darab magyar történet az a 49 levél, amelyet Pázmány Rákóczihoz irt.

Igen értékes kötete az uj sorozatnak a Bajza kötet is: Bajza József válogatott munkái. Bajzának három évtizedre terjedő irodalmi munkássága (1822—1851.) ujkori történetünk legnevezetesebb időszakára, politikai, társadalmi és irodalmi ujjászületésünk korára esik, melynek előkészitésében, bomlasztó és átalakitó küzdelmeiben neki is tevékeny része volt.

Badics Ferenc bevezető essayje gyönyörüen jellemzi azt a kort, amelyben az uj Magyarország egyik legérdemesebb bajnokának harcos egyénisége a vezetők sorában leélte áldásos életét.

A kötet első felét Bajza költeményei foglalják le, öt csoportra osztva: Ifjukor, Szerelem, Haza, élet, Emlékezés, Balladák és Idegen költőkből. A kötet második felében a válogatott prózai munkák foglalnak helyet, bemutatva Bajzának sokoldalu egyéniségét, választékos izléssel adva mindazt, ami a kritikusra, történészre, irodalomtörténészre és esztetikusra jellemző s emellett maradandó becsü is. E rész tartalmából kiemeljük a következőket: Az epigramma Teoriája; Vezér szó a Kritikai Lapokhoz; A regénykölteszetről; Nemzetiség és nyelv; gróf Koháry István; A Telekiek tudományos hatása.

Az uj sorozat további két kötete Arany János és Vörösmarty Mihály munkáinak kiadását folytatja. Az előbbi, amelyet Riedl Frigyes rendezett sajtó alá, Arany munkáinak harmadik kötete s 27 ivnyi vaskos kötetben a Toldi trilogiát tartalmazza.

A Vörösmarty-kötet, amelyet Gyulai Pál rendezett sajtó alá, Vörösmarty munkáinak ötödik kötete, Tartalma: a drámai költemények folytatása (Kincskeresők és Cillei és a Hunyadiak), Beszélyek és regék és a Pályalombok.

Az uj sorozat ötödik kötete Szigligeti Ede munkáinak második kötete, amely a vigjátékiró Szigligetit mutatja be fejlődése minden fokán. A termékeny iró vigjátékainak seregéből négyet közöl a kötet. Ezek: Rózsa, amely 1840-ben akadémiai jutalmat nyert; Liliomfi, amelyet 1849-ben adtak először; a házassági három parancs, 1850-ben készült és A nőuralom, amely 1862-ben Teleki-dijat nyert,

Ezt a kötetet Bayer József rendezte sajtó alá, bevezetésül nagyértékü tanulmányt irván Szigligeti vigjátékairól. E bevezetés, amely kritikus szemmel taglalja Szigligeti darabjait, dióhéjban egész uj elméletét adja az igazi vigjátéknak s nagyhangu frázisok helyett az igazság meggyőző egyszerüségével jelöli ki Szigligeti helyét irodalmunk és nemzeti müvelődésünk történetében. A bevezetés vége Szigligeti drámairó pályájának adatszerü illusztrálása. Az a 109 eredeti dráma, vigjáték, bohózat és népszinmü és az a 20 dráma forditás, amelyet Bayer felsorol, a legékesebben beszél arról, mit jelent ránk nézve Szigligeti negyven éves pályafutása.

Ime, ezzel az öt kötettel gyarapitja az uj sorozat a Magyar Remekirókat, az 55 kötetből az eredeti programmhoz hüen a magyar irodalom kincsesházából a legkülönbözőbb korok kincseit ragadva ki és sorozva egymás mellé a sorozat keretén belül. Az öt uj kötet a maga helyére beleillik a teljes gyüjteménybe, amely időrendben foglalja majd egybe remekiróinkat. A Pázmány-kötet a 12-ik, a Vörösmarty a 26., a Bajza a 28., az Arany a 43. és a Szigligeti kötet a 48. kötet lesz a gyüjteményben.

Az uj sorozat kiállitása mindenben a régi. Csupa diszszel ékesitett kötet, amelyeknek szépségével csak szolidságuk versenyezhet. Az 55 kötetes teljes gyüjteménynek ára 220 korona s az egész gyüjtemény csekély havi 3 koronás részletfizetésre is megrendelhető.

Lapszemle.

(ny. p.) *Eötvös K. Lajos* tanfelügyelő ur a különben kitünően szerkesztett és hasznos tartalmu *Néptanitók Lapjában* elbeszéli, hogy magyarositotta meg a komáromi főrabbit Jókai müveinek szelleme. A tanfelügyelő ur ezeket mondja többek között: „Maga vallotta a hires főrabbi, hogy egyetlen nyelvmestere Jókai volt, egy év alatt megtanult magyarul, összes müveit elolvasta és azokból szerette és ismerte meg zengzetes magyar lelkületünket, nemes, büszke jellemünket. Most már szivvel-lélekkel magyarnak vallja magát stb.“. A főrabbi az egykori Jókaiházban lakott s a ház egy megkoszoruzása alkalmával *thürte a magyhar nyelvett*. Szép ez az elmélkedés, de bajos elhinni, hogy a zsidó megmagyarosodjék. Vallhatja magát magyarnak, de azért nem az. Ne is kérkedjék vele, mert csak csufitja a magyarságot. Maradjon zsidó.

Egyik elterjedt napilap irja a következőket: „Maga a község nagy kincstári telepitvény. Lakói magyarok és oláhok, számuk meghaladja a kétezret. Tulnyomóan rendes kőházak, sok középület, csinos kisdedóvó, népiskola, kincstári lakok, fürdőpavillonok. Érdekes, hogy a községben nem szabad zsidónak letelepülni, ezért a falun kivül laknak. Egy-egy utcát létesitett a zsidóság a község két oldalán, hol mindkét soron, mindenik házban valami üzlet van. A legsajátságosabb vegyület ez, a keleti városok bazárnegyedjeire emlékeztet“. Igy játszák ki a zsidók a törvényt, mely szerint bányavárosokban nem szabad letelepedni a zsidónak. Benn a bárány, kinn a farkas, vagy benn a farkas, kinn a bárány, egyre megy, a farkas felfalja a bárányt.

Lassan, lassan élelmesebb lesz a magyar nép és belátja, hogy az idő pénz s helyes utmutatással, vezetéssel mindenből kereshet. Ugocsa vármegyében követésreméltóan virágzik a háziipar. A mult évben 45 ezer darab kosár-iparcikket készitettek, közöttük több diszesebb kosárárut, verrandabutorokat, ujság-, kefe- és kendőtartókat, kocsikasokat, bababutorzatot. *Veresmart, Sásvár* és *Péterfalva* községekben 142 munkás 13 ezer koronát keresett. *A községek ismétlő tanköteles gyermekei bekeresik a község összes adóját. Nagy Rákóczin* a nép faiparral foglalkozik, *Bábonyán* nyirfaseprőt köt, *Ölyüsön* gubit készitenek. A zsidók nem örülnek annak, ha a magyar nép szorgalmas, mert akkor megmenekülhet az ő hálójából, épp ezért kövessék a többi vármegyék is Ugocsát.

Zsidók az előtérben.

A zsidók itt és amott kezdik elvesziteni befolyásukat, tulsulyukat. A keresztény szellem ébredése gyengiti őket. A szenvedett vereségek arra ösztönzik őket, hogy fajuk uralma biztositására mindenütt az előtérbe férkőzzenek. A hatalommal szeretnek tartani, ezért helyezkednek előtérbe minden szociális megmozdulásnál. A vasutasok sztrájkjánál is az előtérben voltak. Biztositani akarják maguknak az elégedetlenkedők rokonszenvét. Az előnyösen eldőlt sztrájkok nekik jövedelmeznek, a tisztviselői fizetés felemelést ők adóztatják meg. A tisztviselők a különféle korona, fillér és egyéb homályos intézetek, a részletfizetés, hitelkiaknázás révén egészen a kezükben vannak. Adják a jószivüt, mint a zsidó korcsmáros, *ki korcsmáját a jószivühöz cimezi*. Vigyázzunk ez csak álarc.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

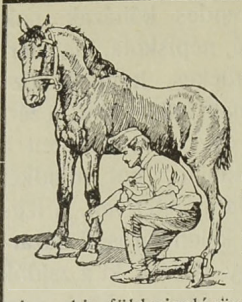

Kitünő bedörzsölőszer
Lovaknak!
Szentmihályi-féle
„VIKTORIA“
ERŐSITŐ FOLYADÉK
(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.
Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész
Balaton-Boglár.
Ára 2 korona 40 fillér.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállitó, cukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utca 77. sz.
Littke L. cs. és kir. udvari szállitó budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon“ nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Főutca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.

A közönség figyelmébe.

A szenvedő emberiség figyelmét felhivom, hogy aki **büzös orrban** szenved, forduljon bizalommal hozzám, ki nagyon hatásos és már sok esetben használt ingyen tanácscsal szolgálok.

Merluzzy Emma,
Albertfalva 28. szám.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gonddal, angolnyelves és rafiás eljárással készitett, kitünő minőségü, vagyonilag szavatolt fajtiszta, elsőrendü, a miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő, **szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas** csemege és borfaju szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztáknak, a legjobbaknak és legmegbizhatóbbaknak bizonyultak. Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamirozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak.

Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból összeválogatott elsőrendü lugasgyüjtemény ára, melyeknek megeredéséért és jóságáért felelősség vállaltatik:

1. Kis összeállitás 15 darab . . . 5 kor.
2, Nagy összeállitás 30 darab . . 10 kor.

a) **Borfajok.**

Amerikai ripária, portális alanyon oltott, gyökeres, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállitásra:

Ezer darab . . . . . 200 kor. — fill.
Száz darab . . . . . 22 kor. — fill.
Tiz darab . . . . . 2 kor. 50 fill.

b) **Csemegefajok.**

Árak tavaszi szállitásra értendők:

Ezer darab . . . . . 220—240 kor.
Száz darab . . . . . 25— 30 kor.
Tiz darab . . . . . 3— 5 kor.

Hazai szőlőfajok. Filloxeramentes. Szőlőkirály. (Delavare.) A kötött talajban egyedül használható olyan rendkivüli korai direkttermő, melynek 25—26-os czukor- és szokatlanul nagy szesztartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és madeirához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavitására, gyengébb évbeli termékek házasitására nem lehet eléggé ajánlani. A Delavare franczia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az Érmellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort és méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterem, ugy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban, Ezen beoltás nélkül termő, biztosan, jól megforradott, rendkivül (tartós, szivós zöld hajtása 1—20 hideget is kibiró) korán érő csemegefaj felhozott előnyeinél fogva megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákon, keritések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **szőlőlugas tenyésztessék.** 100 darabból álló lugasgyüjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály. Mintabor 2 korona. Delavare. Ripária portális telepek. Nagymennyiségü ripária eladás. Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok palaczkokban ugy, mint hordókban, kicsinyben és nagyban, a legjutányosabban beszerezhető s kivánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágositást vagy 1 korona utánvétel mellett mintabort küld.

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Közlöny
mint Országos Hirdetési Kalauz
Székelyhid (Biharmegye).

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább égvényes
SAVANYU-KÚT
legjobb asztali- és üditő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és holyaghurutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája
=BUDAPEST=
VII., Csömöri-út 28
(GARAY-BAZÁR)

Telefon: 57—23 Telefon: 57—23

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság
BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Aczélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenczieк-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

A Franklin-Társulat kiadása.

A
MAGYAR REMEKIRÓK
a magyar irodalom főmüvei

ötödik sorozata most jelent meg s igy most már 25 kötet került ki a magyar remekiróknak eme leggondosabb és legdiszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelentek meg **Pázmány Péter válogatott munkái is.** Ezt a kötetet jeles tudósunk, **Fraknói Vilmos** oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja s egyuttal a XVII. század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi és közviszonyokról érdekes essayt is nyujt.

Ugyancsak ez a sorozat **Bajza József** három évtizedre menő munkásságának legjavát is beleilleszti a magyar remekirók közé. E kötetet **Badics Ferencz** válogatta össze és látta el nagybecsü előszóval.

E két köteten kivül megjelent még az V-ik sorozatban **Vörösmarty** V. kötete, **Arany János** III. kötete és **Szigligeti** II. kötete.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő müvek jelentek meg:

Arany János munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
Csiky Gergely szinmüvei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.
Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.
Kazinczy Ferencz müveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János.
Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.
Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.
Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.
Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.
Szigligeti Ede szinmüvei. I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.
Tompa Mihály munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Lévay József.
Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.
Vörösmarty Mihály munkái. I., II., III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekirók gyüjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. **A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona;** az ennek kiegészitőjeként megjelent **Shakspere összes müvei hat kötetbe kötve** ára 30 korona, **melyet a Magyar Remekirók vevői 20 kor. kedvezményes áron kapnak.**

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda
(Budapest, IV., Egyetem-u. 4.)

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 14. sz. Szent-Iván hava (junius) 10.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Bernáth István könyve.

A Magyar Demokrácia cimen Bernáth István könyvet irt. A lapok méltányolták, megdicsérték ezt a könyvet, melyben a magyar nemességnek is leckét ád Bernát István, ki komoly tudós ember, jó hazafi és a szövetkezetek megalakitásának érdemes uttörője, szép eszmékben gazdag ember, érzései tiszták, tehát szándéka rossz nem lehet.

Nem szólok arról, hogy a magyar nemességet következetesen gentrynek nevezi, mert azt bizonyitani sem kell, hogy a magyar nemesség nem gentry. A gentry nem nemes, hanem csak utánozza a nemesség külső életmódját és modorát...

A magyar nemesség tönkrejutásának maga a nemesség is az oka, ámde nem kell feledni, hogy mégis a zsidó tette tönkre, amiért azután a históriai nemesség gunyjára kinevezik nemesnek.

Gróf Széchenyi István is megleckéztette a nemzetet, a nemességet, de nem vonta kétségbe, sőt megdicsérte a nemesség jó tulajdonságait. Bernáth István Széchenyit is tulbeszéli, a zsidók és a históriai nemesség kicsinylői nagy örömére.

Nem akarom megzavarni ezt a diadalt, de mégis kénytelen vagyok a történeti igazságra hivatkozni, hogy vajjon olyan haszontalan, dologtalan volt-e a nemesség, mint Bernát István könyvének méltatói és sok ujabbkori *„középosztály“* tagjai hirdetik?

Kérem szépen, kik harcoltak és küzdöttek, kik foglalták és tartották meg a hazát? Kik voltak Rákóczy vezérei, kapitányai, hadnagyai, katonái? Kik teremtették meg az irodalmat? Kik köszöntek le önkényt előjogaikról? Kik viselték a a közigazgatás és biráskodás nobile officiumát? Kik véreztek 1849-ben, szenvedtek vértanui halált és fogságot? Kiknek áldozata tartotta ébren a nemzetet az elnyomatás korszakában? Kik voltak Széchenyi, Deák, a Szemerék, Kölcseyek, Kazinczyak, Kisfaludyak, Vörösmartyak, Berzsenyiek, Fáyak, Földváryak stb.?...

Ha ujabb ezer évig fognak itt hont foglalni és maguknak hirt megtartani a zsidók, egy milliomodrészét sem tudják elkövetni azoknak a jóknak, áldozatoknak és alkotásoknak, melyek a históriai nemesség történetéhez füződnek.

Nem egészen maga rugta ki lába alól a nemesség a földet s nemcsak hivatalnokoskodni tud, de dolgozni is, amint hogy dolgozott is. A henyeség és dologtalanság nem okvetlenül szükség, hogy a magyar nemes családok jellemzője legyen. Találunk mi sokat, ki dolgozott és gyarapodott, találunk sokat, ki iparos lett, bányász, erdész, gazdatiszt. Kereskedőnek nem minden magyar jó, mert a kereskedés egyik főkelléke az élelmességen kivül még egy kis furfang is s a magyar faját tagadja meg, ha furfangos. Az élelmes fogalma rétestészta, mit igen sok nem szép sajátság felé lehet nyujtani . . . Akit faja és nemzetsége hagyományai a tisztességre hangolnak s abból nem korcsosodik el, az éhen hal mint kereskedő mindaddig, mig a zsidóval kell neki versenyezni . . .

Azt elfogadom, hogy akinek bármily kevés földje van, az müvelje azt, ha másként nem birja, saját kezével, igyekezzék minden irányu termeléssel jövedelmét emelni, hajtson hasznot füből-fából, legyen iparos is, ha arra való. Iparos pályára sem mehet, aki arra nem hivatott, mert ott nem boldogul. Itt is az a legjobb és legkivánatosabb, hogy az iparos fiu kövesse atyái pályáját és századositsa czégét s nagyot alkothat. Hogy kereskedőnek nem jó a magyar, azon nem szomorkodom, mert azt mutatja, hogy még van benne valami az ősi erényből. A kereskedést ne is üzzék egyesek, hanem szövetkezetek.

Minél többen maradnak őseik foglalkozásánál, annál jobb. Szálljon tisztség, hivatal, cég, föld apáról fiura. Tessék meggondolni, hogy ha érdemesek örökölnek, csak a nemzet, a faj erősödik az átörökléssel. Ne kivánkozzék senki ősei és családi igényein túl . . . Aki erős, az kövesse apja foglalkozását. A históriai nemességet megilleti előbb a közigazgatás, biráskodás, papi és katonai tisztség, mint bárkit mást. Szorgalommal, tehetséggel, tanulással legyen rajta, hogy ki ne adja kezéből s tudjon megélni a legkisebd birtokon . . . Tessék csak olvasni Széchenyit, de jól és figyelmesen, ő nem kisebbitésre, de emelésre méltónak találta a históriai nemességet és ahoz emelni akart minden mást, polgárt és pórt, nem pedig a nemességet lerántani.

Aki hü fajához és családi hagyományaihoz, az dolgozik. Tessék megnézni p. o. gróf Károlyi Sándort. Kellett-e nála jobb munkásember? Tessék megnézni Darányi Ignácot s a gazdasági egylet más tagjait. Henyélnek ők? A legtöbben nemes emberek.

Az állatoknál tekintete van a leszármazásnak, legyen az embereknél is. A jó fajt a régiség csak neveli. A korcs nem számit . . . Ha igy gondolkodunk és gondolkodtunk, tettünk volna, ugy most a *gentry* soraiban nem vinnének kürtös és vezérszerepet a zsidók s a *nemesség* vezetne ma is.

Szitáljuk ki a zsidót közéletünkből, ne szoruljunk reájok, ne tanácskozzunk velök és főképp zsidó cégeket ne hirdessünk lapjainkban.

Erdélyi Gyula.

Gróf Széchenyi István tréfás feljegyzéseiből.

Fanny hugomnak egy régi inasa mint lakáj óhajtott a mi koronahercegünkhöz bejutni s az ostoba hozzám fordult, hogy ezt az állomást neki Trautmansdorf Hanzinál kunyoráljam ki. Midőn megkért, hogy minden lehetőt kövessek el ez ügyben, beszédét a mi legkegyesebb dauphinünk következő dicsőitésével végezé: „Az az ur olyan igen jó, még egy csibét se tudna megbántani“. Csak lehetnék én is olyan!

Karolin sógornőm egy sorba teszi W. Eduárdot és a cipészét, mert a minap azt az izenetet hagyta otthon, hogy „ez a kettő várhat“. Voltaképen igen boldog embernek tartom ezt az Eduárdot, mert ha a szép asszonynál olyan kegyben áll az ember, mint az a mester, aki az ő lábaikat bájossá tudja tenni, akkor biz' isten igen sokra vitte már.

Egy whist-parthienál, mely müvészetre egyébiránt nem valami nagy tehetséget mutatok, Zichy igy fizetett ki: „Én ugy játszom, mint egy Isten, te ugy játszol mint egy fegyenc“.

Az atyámnak egy öreg huszárja a bajusz dicsőitésére azt hozta föl, hogy lám: „a Nagy Palinak tsaknem ződ a Bausza és mégis jó illik néki“.

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

Egy angol az öreg Z. vacsorájánál csak azért mutattatta be magát Zsófia nővéremnél, mert egy üveg pezsgőt látott előtte; anélkül, ugy hiszem, száz esztendeig sem ismerkedtek volna meg egymással.

L. Leopoldin azért gyülöl engem oly véghetetlenül, mert 2 évvel ezelőtt egy . . . korcsmai ebéd után azt mondtam róla, hogy nagyon hasonlit egy valami jéggöröngyön álló tollatlan fogolymadárhoz. — Nem barbár nő ez, hogy ily kicsiség miatt oly soká tud haragot tartani, hisz édes Istenem mit össze nem beszél az ember egy cseh diner után!

Jó nagynéném, F. Györgyné, azt beszélte nekem, hogy az öreg Zichy bálján sok szép férfi volt ugyan, de egy sem elragadó.

A bajor koronaherceg a jó G. nénihez igy szólt: „Julia grófnő igen szigoru nő lehet, azt hiszem, igen pórul járna az ember, ha neki udvarolna, mi?“ Feletet: Oh nem, királyi fenség, nem olyan ő, mint hiszik, az emberek félreismerik stb. „De hányan lőtték már agyon magokat J. grófnő miatt?“ — „Ah, tréfa, egy sem; ő olyan jószivü, még egynek sem adott rá okot soha.“

Anyámnál egyszer a szerelemről volt szó s én azt állitottam, hogy átalában szerelem nélkül még élni sem lehet. Erre Cavriani Pepi hosszabb gondolkodás és hallgatás után azt jegyzé meg: „Az élethez mégis a szerelem nem okvetlen szükséges“. Azaz, hogy a börtönben ülő foglyok kenyér és viz mellett s szerelem nélkül is megélnek!

Zichy Károlynál egy vacsorán hideg pástétomot kértem az inastól. Ez azonban meleg huspástétommal kinált meg. „Fiam, ez nem hideg!“ mondám neki. „Oh, felelt ő, hisz ez is meghült már!“ — Egy másik inas pedig felkap egy üres pezsgő-palackot s nagy szolgálatkészséggel siet vele kifele, hogy majd ujra megtölteti.

Nov. 21-én 1814. jó anyám könnyezve kért, hogy gondoljak néha az örökkévaló életre is. Rég nem voltam ugy megindulva, midőn a jó öreg szokása szerint mindnyájunkat szerető szivéhez ölelve, kedélyesen kérdezgeté, mit gondolunk, vajjon hány évet igérhet ő még magának?

Virginia — egy olvasót kiván tőlem Rómából, hogy amint mondja, az én vétkeimet és az övéit leimádkozhassa.

A Praterben Virginia azt mondja nekem: „én azokat csalom meg, akik legkevésbé sem sejtik“. Vajjon kit érthetett? A férjét csak nem, mert ez akár megeszküszik reá, hogy meg van csalva.

Egy porosz tiszt azt mondta rólam Bécsben: mennyi jószivüség s mennyi akaratosság; egy oroszlán, akit egy szál selyem fonalon el lehet vezetni.

Lajos testvérem egy lovászához: „Van még atyád?“ — „Nincs, — felelt ez, — csak egy mostoha bátyám van“.

Az emberek nagyon könnyen vezethetőnek hisznek. Elsőbben Nagy Pali nyargalt rajtam; aztán megnyergelt Wesselényi; utóbb Döbrentei nyert nagy befolyást reám; most Helmeczy, Kisfaludy stb. uralkodnak rajtam. Parasztjaim azt hiszik, én nem is gondolkodom, hanem a direktor s végre az én lovászom, Molnár, azt állitja, hogy a kocsisom vezet.

Városligetben egy kutya reátámad, a lovának lába közé keveredik, mely kicsibe mult, hogy le nem veti. Báró F. ezt látva felkiált: Szegény kutya!

Mikor Széchenyinek fia született (Béla, 1837. febr. 3.) Dessewffy örömmel viszi meg a hirt Lónyaynak. Ez: Adja isten, hogy jobb hazafi legyen, mint az atyja!

Szemle.

(ny. p.) *Az Országos Magyar Kereskedők Egylete* rossz cimet választott. Zsidók a vezérei, zsidók a tagjai, tehát jobb lett volna, ha őszintén Országos Zsidó Kereskedő Egyletnek nevezik. Eddig a zsidóság nálunk csak szétszórt diadalmaskodást folytatott, most sürü csatasorban emel fel a legnemzetibb dolgok: a szövetkezetek és a földmüvelés ellen. A zsidó a pusztulásból szeret és tud élni, ha Magyarország szövetkezik, ugy rájuk nem szeretett napok következnek. Ezért fáj a szövetkezés, s ezért bujnak a kereskedők tekintélye emlegetése háta mögé. Nagyon jól van. Csak ki a szinnel, ki a zsidó csillaggal, igy nyiltan küzdhetünk zsidó a magyar ellen, s a magyar a zsidó ellen, mert saját magunk bolonditása az, hogy valamiben együtt küzdünk, együtt érzünk. Legveszedelmesebb az a zsidó, ki magyarnak vallja magát.

A pálinkás zsidók a vasárnapi munkaszünet miatt thiszthelegthek a főváros polgármesterénél és kérték, hogy nekik ne legyen vasárnapi munkaszünetük, ők szünetlenül akarják mérni a pálinkát, amiből azután bárók és *nemeshekh* lesznek. A pálinkamérőknek árt a vasárnapi munkaszünet, elhiszszük, de általánosan használ, mert bünös alkalmat nem talál a nép erkölcse és egészsége megmérgezésére. Ha a zsidót a pálinkaméréstől eltiltják s a handléságot megszüntetik, az ősz következett be rája . . .

Az Országos Borszövetkezet is fáj a zsidóságnak. Ha bort nem hamisithatnak és egyébként nem árthatnak, mi történik velök? Még tán megérjük, hogy földmivesek lesznek s kaszálnak, kapálnak. Megtörténhetnék, de nincs elég szivósság és összetartás a magyarban. Szebb volna pedig, ha a zsidó kapálná a magyar földjét, mintha a magyar kapálja a zsidó földjét.

Szomoru korrajzok.

A mindinkább-inkább elposványodó Kis Hirdetéseket szomoru korrajzoknak mondhatjuk. Szomoru korrajz a következő is:

Hadnagy

ismerősöm számára dusgazdag feleséget keresek. A hadnagy fess, csinos, ősnemes család sarja, csak az a baja, hogy tömérdek sok az adóssága. Hogy a jelentkező, föltétlen dusgazdag hölgy, tetszését megnyeri, azt előre mondhatom. Első gavallér. Teljes cimü leveleket „Mesés sok adósság 11667“ cimen a kiadóhivatal továbbit.

A hadügyminiszternek nem volna szabad megengedni, hogy a tiszt urak a Kis Hirdetők állandó munkatársai legyenek és magukat árulják. A katonai szellemmel nem nagyon illik össze ez a szegényszerüs üzleti hang. Megérjük, hogy kiirják: egy hadnagy eladó, ára 100,000 korona, kapitány bérbeadó, ára 200,000 korona és igy tovább . . . Parancscsal szüntesse meg a hadügyminiszter, hogy a tisztek a kardbojt ellen ilyen bünöket kövessenek és követtessenek el a *Kis Hirdetőben*, mely a lapokat vigéccé, kupeccé és keritővé aljasitja s kedvelt nőképző olvasmány. Ép igy ajánljuk a püspököknek is, hogy a plébániai hirdetéseket szereljék le.

A fővárosi közmunkák tanácsából.

Báró Podmaniczky Frigyes alelnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesitésével Kléh István és Rupp Imre tanácstagok bizattak meg.

Napirend előtt melegen üdvözölte az elnök a tanács uj tagját, Rupp Imrét, aki ezt megköszönve egyszersmind szivélyes bucsut vett a tanácstól, mint annak 22 éven át volt előadója.

A II. ker. gymnsium telke és a tanács tulajdonát képező szomszédos telek határainak a szabályozáshoz alkalmazkodó rendezése végett a közalapitványi ügyigazgatósággal kötendő kisajátitási csereegyezséget a tanács elfogadta. Amint ez az egyezség telekkönyvileg is keresztül lesz víve, gondoskodni fog a tanács arról, hogy a saját telke, melyen a halászbástyai monumentalis lépcső épült, nyilvános park gyanánt bejegyeztessék.

Az I. ker. Naphegy és környékének rendezési tervénél a mérnöki hivatal a niveau-viszonyokon óhajtott volna javitást tenni. Miután azonban a törekvés meddőnek bizonyult s be kellett látni, hogy a megállapitott fekszineken a köz- és magánérdek lényeges sérelme nélkül változtatni nem lehet, ennek következtében a rendezési tervhez a székesfőváros most hozzájárulását jelentette ki, amit a tanács tudomásul vett.

A II. ker. Christen-féle telek előtt a Vérmező-útnál közuti vaspályai várócsarnok felállitása ellen észrevétel nem merült fel.

Az I. ker. kelenföldi pályaudvar közelében levő vasuti sorompók átalakitását a forgalom biztonságának igényei szerint a tanács, mint közigazgatási bizottság, a megtartott eljárás eredményéhez képest elrendeli. Eszerint az útszini átjáróknál a sorompó kezelésére mindenütt külön őrt kell alkalmazni és számára őrbódét épiteni, harangjelzéssel és telefonösszeköttetéssel, továbbá a sorompók éjjel vörös lámpával, nappal vörös tárcsával szerelendők fel. Az Andor-utczai átjáró sorompóinak átalakitásával összekötött mindennemü költséget a déli vasut, máv. és a Saxlehner-féle iparvágány forgalmuk arányában viselik, a további négy átjáró sorompóinak átalakitása ellenben egyedül a máv.-ot illeti, mely különben az összes elrendelt munkálatokat végrehajtani lesz hivatva.

A III. ker. Radl-árok árok rendezésére és a Táborhegyi vizek levezetésére előterjesztett tervet, mely az általános szabályozási terv figyelembe vételével készült, a tanács elfogadta és további eljárás végett a székesfővároshoz visszaküldi.

A II. ker. Retek-utczában a fogaskerekü vasut közelében, az Ördögárok felhagyandó medrén át két fahid épitéséhez, melyek a gyalogközlekedés céljait fogják szolgálni, a tanács hozzájárul. Egyuttal azonban az itteni állapotok tarthatatlanságára utalva, felhivja a fővárost, hogy az Ördögárok ezen szakaszának a végleges vonalra való áthelyezését az elfogadott terv szerint mielőbb hajtsa végre.

Az I. ker. Sárosfürdői telek mentén a járda ideiglenes kiszélesitése ellen észrevétel nem merült fel.

Elintézést nyert továbbá Wellisch Sámuel, dr. Szerényi Gyuláné, Fürst Manó, Jécsy Károly, Horovitz Fülöpné, özv. Hortoványi Józsefné és Vészi József felebbezése.

A turf áldozata.

(M. A.) Miután a lóverseny igazgató intézői nem zsidók, a zsidó sajtó valósággal üldözi a lóversenyt és annak intézményeit. Ez a hajsza okozta azt, hogy akármilyen sikkasztó lépre kerül, a lóverseny áldozatának hirdeti magát.

Egy okos biró ezt nem vette enyhitő körülménynek, nem is lehet annak venni, csak a mai zsidó erkölcs szerint. A más pénzéhez hozzányulni nem szabad, ha valaki hozzányul, az gaztett, ha a lóversenyen vesztette is el pénzét, s a lóversenyt nem lehet bünszerzőnek minősiteni azért sem, mert ott a *tiszta kéz* uralkodik. Ha azokat az összegeket összeadnók, melyről a sikkasztók ugy számolnak el, hogy a lóversenyen vesztették el, hihetetlen és a lóverseny fogadásainak pénzforgalmában elő nem forduló összeg jönne ki. Elveszti az ilyen elvetemült sikkasztó a pénznek egyhuszad részét ott, a többit elkölti és rákeni a lóversenyre, s a zsidó sajtó a gazemberről, mint áldozatról beszél. Nemtelenség, ocsmányság ez. Enyhitő körülmény, hogy az elsikkasztott összeg hová lesz, nem lehet. A másé szent, aki a másét elveszi, tolvaj és nem áldozat. A ki sikkaszt és lop, az pazarol is, hogy lelkiismeretét, önvádjait elaltassa. A régi betyárok is szórták a pénzt. Sokszor be lehetne bizonyitani, hogy az, aki magát turf áldozatának adja ki, az soha lóversenyen, vagy lóversenyen kivül lovakra nem fogadott. Különben senkit sem kisérnek lóversenyre szuronynyal és nem szegeznek mellére fegyvert, hogy játszék.

Halálozás.

Klein H. János ismert müépitész fia János, ki szintén müépitész, öngyilkossággal vetett véget sikerekben már eddig is gazdag és szép reményü életének. Adjon a jó Isten vigasztalást a megszomorodott szivü atyának, kinek fájdalmát elég szemtelenül a zsidó sajtó csak fokozta valótlan ráfogásokkal, s be akarta szennyezni fia kedves emlékét.

A japánok zsidók.

Azt bizonyitgatják, hogy a japánok zsidó eredetüek, ha igy van, felesleges a zsidóknak a szétszórt diadalmaskodás, hanem kerekedjenek fel és költözködjenek rokonaik közé, ha ugyan a japánok elfogadják a rokonságot.

Népoktatási törvény.

A népoktatásról tanácskoznak hivatottak, meghivottak és hivatianok. *Berzeviczy Albert* beszédei, nyilatkozatai nagyon szépek és hazafiasak, s alaposan fejti ki még jobban *Halász Ferencz* elismerésreméltó tervezetét. Nem tették helyesen, hogy zsidókat is hivtak a tanácskozásba. Nagy mulasztás, hogy épp azt, ki *a nevelést, az ifjuság nevelését* oly hazafiasan és bölcsen tárgyalja, ki az ifjuság nevelésére áldoz, az ifjuság közé megy, kihagyták a tanácskozásokból, s akinek hasznavehető, tettekben nyilvánuló hazafisága, külföldi tapasztalatai, alaptudása csak hasznára lehettek volna a tanácskozásoknak. Nevet nem mondunk, ugy is eltalálja mindenki. A tervezet cimében is hibát találunk, miért *népoktatás*, miért nem *népnevelés*? A nevelés a fő. Ujabb időben ezt a szót *népnevelés* vagy *népnevelő* nem is használják, pedig ez legyen az első és azután jöhet az oktatás.

Szerbek Budapesten.

Szerb kereskedők jártak Budapesten. A magyar kereskedésnek jó piaca Szerbia, még jobb lehetne, ha külkereskedésünk jelentékenyebb lenne. Külkereskedésről addig beszélni sem lehet igazán, mig a belfogyasztás nem emelkedik. Egy nép gazdagságának nem az a mértéke, mit ad el külföldre, de az, hogy mit fogyaszt el idehaza. Ezt kérdezte lapunk régi olvasójától egy szerb kereskedő, ki bizalmasan azt is bevallotta, hogy nem hitte Magyarországot annyira zsidó országnak és sértődött is a felett, hogy a faj magyarságból olyan keveset látott a fogadás rendezői és résztvevői között. A zsidók valósággal lefoglalták a szerbeket. Valaha görögök és szerbek voltak Magyarország kereskedői és nem volt baj. A zsidóval ütött be a menykő. Buda szép vidéke is elragadta őt s azon is csodálkozott, hogy ezt a szép vidéket zsidók foglalták le maguknak és nem a magyar urak.

Első Leánykiházasitó Egylet m. sz. Gyermek- és életbiztositó intézet. (Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. Alapittatott 1863. évben.) Folyó év május havában 1,853.000 korona értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 1,539.200 korona értékü uj biztositási kötvény állittatott ki. Biztositott összegek fejében 66.684 korona 47 fillér fizettetett ki. 1904. január 1-től 1904. május 31-ig 8,841.200 korona értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 7,548.800 korona értékü uj biztositási kötvény állittatott ki; biztositott összegek fejében 331.068 korona 07 fillér fizettetett ki.

Ezen intézet a gyermek- és életbiztositás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb dijtételek és a legelőnyösebb feltételek mellett.

Szövetkezeti jutalomdijak.

A Károlyi Sándor gróf által alapitott szövetkezeti jutalomdijakat erre az évre a következőknek itélte oda a Magyar Gazdaszövetségnek e célra delegált bizottsága:

Biringer János bánkeszi plébánosnak, Pacolay Zoltán joghallgatónak, Czinka Dezső beznyei szövetkezeti igazgatónak, Lupták István mezőkövesdi tanitónak, a Babics Józsefnek a somogyberzencei szövetkezet alapitójának. Papp József lovasberényi tanitót, akit szintén méltónak itéltek a dijak egyikére, de miután csak 5 dij van, megfelelő jutalmazásra ajánlják a Hangyá-nak. Diszoklevelet itéltek meg Péterfy Tamás irónak, Sztankó Ferencz tanitónak, Kurth Istvánnak (Almás-Kamarás), László Gyulának (Vencsellő), Cservenyák Jánosnak (Mező-Zombor) és Simonffy Istvánnak az ajnácskői fogyasztási szövetkezet elnökének.

Sándor Pál tábora.

A kalmárok *Sándor Pál* zsidó képviselő vezérlete alatt egyesültek és harcot is küldtek különösen a fogyasztási szövetkezetek ellen. Az fáj legjobban a zsidóknak, hogy a fogyasztási szövetkezetek szaporodnak és virulnak. A magyar nemzet becsülete követeli azt, hogy mindenki lépjen sikra és alkosson minél több fogyasztási szövetkezetet, ami a legjobb zsidőfüstölő.

A vörös posztó.

Bika a vörös posztótól, zsidó a szövetkezet emlitésére lép dühbe. Egy faluban, hol a szövetkezet szándékozik az italt is mérni, a zsidókorcsmáros rossz borára azt a megjegyzést tette, hogy majd jobb lesz a szövetkezet bora. A zsidó-korcsmáros a szövetkezet emlitésére annyira dühbe jött, hogy lekapta a szegről a nagy pincekulcsot és betörte vele vendégének a fejét. Mind hiába a dühösködés, a szövetkezetek szaporodnak és a zsidók nem rebácholhatnak a magyar föld népén.

Fülemile vagy csalogány.

Van egy kedves kis madara
A szép természetnek,
Róla a poéták is oly
Sokat énekelnek.

A magányban elrejtve, mint
Szerelem a szivben —
Édesbusan ott dalolgat
A lomb sürüjében.

Keserg, dalol édesen, ha
Keresi a párját:
A szerelem dalnokának
Tán azért is hivják?

De mért, hogy e kis madárnak
Két nevet adának?
Egyszer mondják fülemilének,
Majd meg csalogánynak.

Találgatni, hogy mért mondják?
Egyszerü a mese:
Igen könnyen magyarázzák
Sok szép lány szép szeme.

Női sziv, mely hévvel csapong
Üdvünk kéjes álmán
S ki majd gyönyört, majd bánatot
Hord bübájos dalán.

Hejh, kis babám! te sem vagy más,
Mint egy kis fülmile . . .
Fészket raktál a szivemnek
Legeslegmélyibe.

S ugy hallgatom, mig ajkadnak
Szüzi dala csendül,
S mint a kis madárka, csattogsz
Boldog szerelemről.

De ha dalod csak csalogat
S más ágra szállsz magad:
Nem mondlak én fülmilének!
Minek is hivjalak . . .?

Nem is hivlak: hamis, csalfa
Csalogató lánynak,
Egyszerüen, de ildomosan
Mondlak: „Csalogánynak.“

Vargha Sándor.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten. Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Háztelek Budán, a Fehérvári-úton, közvetlen a hidnál levő 1000 négyszögöles háztelkem, ugy a kelenföldi vasuti állomásnál levő 8200 négyszögöles telkem szabadkézből, egészben vagy részben eladó; az utóbbi közvetlen vasuti fekvése miatt gyári célokra is alkalmas. Hets Ödön ügyvéd, Budapest, Molnár-utcza 15. Ügynökök kizárva.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

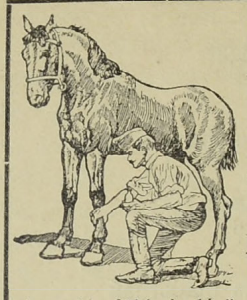

Kitünő bedörzsölőszer
Lovaknak!
Szentmihályi-féle
„VIKTORIA“
ERŐSITŐ FOLYADÉK
(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.
Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész
Balaton-Boglár.
Ára 2 korona 40 fillér.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállitó, cukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utca 77. sz.
Littke L. cs. és kir. udvari szállitó budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon“ nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nándor vésnök müintézete II. ker., Fő-utca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch műszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-ut 8. sz.
Baletkay M. házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetitő irodája I., Krisztina-tér 2. szám.

A közönség figyelmébe.

A szenvedő emberiség figyelmét felhivom, hogy aki **büzös orrban** szenved, forduljon bizalommal hozzám, ki nagyon hatásos és már sok esetben használt ingyen tanácscsal szolgálok.

Merluzzy Emma,
Albertfalva 28. szám.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gonddal, angolnyelves és rafiás eljárással készitett, kitünő minőségü, vagyonilag szavatolt fajtiszta, elsőrendü, a miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő, **szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas** csemege és borfaju szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztáknak, a legjobbaknak és legmegbizhatóbbaknak bizonyultak. Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamirozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak.

Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból összeválogatott elsőrendü lugasgyüjtemény ára, melyeknek megeredéséért és jóságáért felelősség vállaltatik:

1. Kis összeállitás 15 darab . . . 5 kor.
2. Nagy összeállitás 30 darab . . 10 kor.

a) **Borfajok.**

Amerikai ripária, portális alanyon oltott, gyökeres, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállitásra:

Ezer darab . . . . . 200 kor. — fill.
Száz darab . . . . . 22 kor. — fill.
Tiz darab . . . . . 2 kor. 50 fill.

b) **Csemegefajok.**

Árak tavaszi szállitásra értendők:

Ezer darab . . . . . 220—240 kor.
Száz darab . . . . . 25— 30 kor.
Tiz darab . . . . . 3— 5 kor.

Hazai szőlőfajok. Filloxeramentes. Szőlőkirály. (Delavare.) A kötött talajban egyedül használható olyan rendkivüli korai direkttermő, melynek 25—26-os czukor- és szokatlanul nagy szesztartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és madeirához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavitására, gyengébb évbeli termékek házasitására nem lehet eléggé ajánlani. A Delavare franczia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az Érmellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort és méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterem, ugy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban, Ezen beoltás nélkül termő, biztosan, jól megforradott, rendkivül (tartós, szivós zöld hajtása 1—20 hideget is kibiró) korán érő csemegefaj felhozott előnyeinél fogva megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákon, keritések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **szőlőlugas tenyésztessék.** 100 darabból álló lugasgyüjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály. Mintabor 2 korona. Delavare. Ripária portális telepek. Nagymennyiségü ripária eladás. Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok palaczkokban ugy, mint hordókban, kicsinyben és nagyban, a legjutányosabban beszerezhető s kivánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágositást vagy 1 korona utánvétel mellett mintabort küld.

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Közlöny

mint Országos Hirdetési Kalauz
Székelyhid (Biharmegye).

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább égvizes
SAVANYU-KÚT
legjobb asztali- és üditő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája
=BUDAPEST=
Telefon: 57—23 Telefon: 57—23
VII., Csömöri-út 28
(GARAY-BAZÁR)

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, művek, német és román nyelven.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntöde és gépgyár részvény-társaság
BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferencziek-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

A Franklin-Társulat kiadása.

A
MAGYAR REMEKIRÓK
a magyar irodalom főmüvei

ötödik sorozata most jelent meg s igy most már 25 kötet került ki a magyar remekirőknak eme leggondosabb és legdiszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelentek meg **Pázmány Péter válogatott munkái is.** Ezt a kötetet jeles tudósunk, **Fraknói Vilmos** oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja s egyuttal a XVII. század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi és közviszonyokról érdekes essayt is nyujt.

Ugyancsak ez a sorozat **Bajza József** három évtizedre menő munkásságának legjavát is beleilleszti a magyar remekirók közé. E kötetet **Badics Ferencz** válogatta össze és látta el nagybecsü előszóval.

E két köteten kivül megjelent még az V-ik sorozatban **Vörösmarty** V. kötete, **Arany János** III. kötete és **Szigligeti** II. kötete.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő müvek jelentek meg:

Arany János munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
Csiky Gergely szinmüvei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.
Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.
Kazinczy Ferencz müveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János.
Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.
Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.
Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.
Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.
Szigligeti Ede szinmüvei. I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.
Tompa Mihály munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Lévay József.
Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.
Vörösmarty Mihály munkái. I., II., III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekirók gyüjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. **A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona;** az ennek kiegészitőjeként megjelent **Shakspere összes müvei hat kötetbe kötve** ára 30 korona, **melyet a Magyar Remekirók vevői 20 kor. kedvezményes áron kapnak.**

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda
(Budapest, IV., Egyetem-u. 4.)

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 15. sz. Szent-Iván hava (junius) 20.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

A zsidóság birtokfoglalása.

Petrasevich Géza az *Uj Lap* felelős szerkesztőjének könyvéből bemutattuk, hogy foglalja el a zsidó Magyarország földét. A *Hazánk* is megbirálta, méltatta. A cikkiró *B. B.* azonban nagy betegségbe esett. Betegesen ábrándozik arról, hogy lehetne haszna a hazának, a földnek, a zsidó földbirtokosból és szeretné, ha lenne. Azt hiszi, hogy a földbirtokos erényeit magába iskolázhatja a zsidó. Mig *Petrasevich* és vele a tisztánlátók csak veszteséget olvasnak ki a zsidóság birtokfoglalásából, a Hazánk cikkirója a nyereséget is szeretné felfedezni. Azt állitja, hogy az uj földesurtól a magánhaszonból több anyag ömlik át a közhaszon gyüjtó medencéjébe, de annál kevesebb a népjólét öntöző kannájába. No hát mi hasznot lát B. B. ur a zsidó földesurban? Mert az csak nem lehet haszon a hazára nézve, hogy a cselédek — ő irja — az erkölcsi vezetés alól kisiklottak, tekintélyt nem tartanak, közös müködési célt nem látnak; az együttérzés összefoglaló tartalmából nem maradt meg más, mint a fö d, ez a sovány kecske, melynek minden cseppnyi tején bizalmatlanul osztozik és marakszik az ur, a cseléd s a munkás. E szomoru erkölcsi átalakulás általános, de sehol sem jellemzőbb, mint az uj portákon.

Kezdetben a közéleti szereplést is épp igy a haszoncél számitásai vezetik. Nem a közfeladatok hajlamos szeretete csábitja az uj elemet a köztérre, hanem a szerepléstől várható pozitiv előny. Áldozatait e téren nem természetes adónemnek, hanem befektetésnek tekinti s a sikeres befektetések aggasztó példát nyujtanak a közéleti szervek magáncélokra való kihasználására. E példák hatása alatt szenved a közélet tisztasága s már a közszolgálati buzgalmat is sértő bizalmatlanság nyomozza. Ki mondaná azt, hogy e másik szomoru átalakulásban csupán az uj elemek hibásak! De a hiba nagyobbik része, mégis csak őket terheli.

Hibát látok én minden vonalon, egyiket sem menteni, hanem mindet gyógyitani óhajtanám. A hibák alól való tehermentesités gondolatától kell áthatva lennie a magyar zsidóságnak is, mely rohamos birtokfoglalásával nagy és felelősségteljes vezetői hivatásra vállalkozott. E nagy hivatás méltó betöltésére az idő fogja őt igazán kitanitani, mely a harmatos mezőkön végzi leggyorsabban a nemzet érzelmi és erkölcsi köreibe való beolvasztás nagy munkáját. Nekünk pedig nem lehet okosabb dolgunk, mint hogy az összeolvadás zavaró hatásait kirekeszszük, hogy a vidéki rétegek közé keveredett uj anyagot a magyarság vegyi ereje zavartalan munkába vehesse, elenyésztesse külön bélyegét s mélyebben bevonta társadalmi, érzületi és erkölcsi egységbe.

Aki akarja ezt a nagy feladatot, aki a már gyökeret vert zsidóság számára jó szivvel felkinálni akarja az itt elérhető poziciók minden előnyét a velük járó kötelességekkel együtt: annak a feladat elején minden aggodalmával és minden erejével tiltakozni kell a külföldi zsidók bevándorlása ellen. Mert ez a bevándorlás ad tápot a külön faji egyéniségnek, ez táplálja az elkülönözés ösztöneit s a nemzeti élet átalakitó ereje ellen ez intéz ujabb és ujabb rohamokat.

Ezeket irja B. B. ur, ki magyar zsidóságról beszél, ami nincsen, ki beolvasztással akar orvosolni, mely csak rontja a magyar vért és született magyar ember erre az összekeveredésre nem gondolhat komolyan. Egy esetben talán jó az eredmény, de kilenczvenkilenczben még roszszabb lesz a keverék. A zsidókat ki kell rekeszteni a társadalomból. Váljunk el tőlük minden téren, tegyük lehetetlenné a megélhetésüket és ne csak a galiciai bevándorló zsidóktól féljünk, de az itt meghonosodott nemzeti szint adó zsidóktól is. Nagy bünt követ el B. B. ur, ha beolvasztással akar orvosolni, ezzel csak ragályoz, csak erősiti a kórságot. A zsidónak merő ragaszkodása vallásához, fajához, faji rossz sajátságai, csak zsidónak tartják meg mindig. B. B. ur nem fél, hasznosnak hiszi a jövőben az itt megtelepedett zsidóságot és a kazárnak nevezett külön zsidóktól fél, *kiket a külön zsidó gondolat* kitartott szóvivőinek tart. A között a galiciai kazárnak nevezett bevándorló zsidó és a nagyságos zsidó urak között nem lehet különbség, az mind külön és közös *zsidó gondolat*. Ez a széttagolási vágy, a zsidó faj fentartásának ösztöne, a zsidó faji és nemzeti önérzet ápolása az, ami megmenti a magyart és egyéb népet, hogy a zsidó vérrel összevegyüljön és legyen belőle fél zsidó. Mi lehet ebből? Ma van Magyarországon egy millió ötszázerer valódi zsidó, az összekeveredéssel, ha a paraszt ellent nem állna, elérnénk azt, hogy tizenöt év mulva lenne három millió valódi és hat millió fél zsidó. A kereszténység elfogyna és zsidóvérből állna az ország. Bünt álmodik, aki ilyent álmodik és ebből valami jót lát. Ne csak a határnál állják utját a bevándorló zsidónak, de az itt megtelepedettnek is, hogy közhivatalt ne viselhessen, ügyvéd, orvos ne lehessen, földet ne bérelhessen, ne vehessen. Szövetkezeti alapon mindent vegyenek kezükbe a hazai népfajok a gyárból és kémkedésből. Ne csak a galiciai zsidót rekeszszék ki, de rekeszszenek ki okossággal, az ifjuság igyekezetével, jó tanulásával minden zsidót.

Mi lesz a zsidó földesurakkal, mi lesz a földjükkel? Megszöknek tőle, eladják, parcellázák, amint meghozzák a *földetmivelő* törvényt, amire égető szükség van. Amint a zsidó földesurak, ugy kell gazdálkodni, amint a föld megkivánja, nem gazdálkodik többé . . . A nagy gazdaságok az általános bérharcok következtében lehetetlenek lesznek. Települők, örökbérlők veszik ki a földeket, csak azok élhetnek meg és adhatnak tisztességes bért. Ha az otthonvédő törvényt meghozzák, a nép elszegényedését meggátolják egyrészben vele. Jómódu nép között nem élhet, nem gazdálkodhat a zsidó. A kereskedést, a piacot és közvetitőt, részletet és gyárakat foglalják le a szövetkezetek.

A *Hazánknak* egy másik cikke *A kereskedők a mezőgazdaságban* ugyancsak rácáfol B. B. urra, amit ajánlunk jóakaratu figyelmébe, különösen a következő sorokat:

Ha majd valaki a magyar mezőgazdaságnak az utóbbi félszázad alatt végbement fejlődéstörténetét megirni fogja, ugy

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

el nem fogja kerülhetni figyelmét a kereskedői elemnek behatolása a gyakorlati magyar mezőgazdaság terére.

Egy második tatárjárással ér fel az a pusztitás, amit ez a behatolás előidézett. Pusztulás a földerőben és pusztulás a mezőgazdasági existenciák sorsában.

Vagy, olvassa el a Hazánkból ezt a pontot:

Éppen ugy, mint a kis és középbirtokon, azon a módon alkalmazták a földzsarolás rendszerét a latifundiumokon is és ma, midőn a fejlett mezőgazdasági tudomány a földerőt képező növényi tápszereket pénzértékben is ki tudja fejezni, — milliárd koronákban lehetne kifejezni azt a tőkeveszteséget, amit a magyar termőföld értékében ilyen lelketlen zsarolási rendszer következtében szenvedett.

És ha ezeket elolvassa, bizonyára nem gondol arra, hogy felkinálja a zsidóknak az itt elérhető positiók minden előnyét s mélyebben bevonja a társadalmi, érzületi és erkölcsi egységbe.

Erdélyi Gyula.

Gróf Széchenyi István gondolataiból.

(1838.)

Kétségbe soha nem illik esni, még fél lábbal a koporsóban sem, s igy annál kevésbé öszvér tekintetü ménesek miatt. A kormány mit sem tesz, arról a kormány fog felelni a jövő kornak s a legmagasabb birónak sem mi, midőn saját cselekedetünkről és elmulasztásinkról viszont nem a kormány kezeskedik, hanem mink fogunk felelni a jövendőségnek és az Istennek.

Maradjunk azért a szó valódi értelmében magyarok s csak magyarok, másrészről azonban utánozzuk a helyest és szépet teljes erőnk szerint mindenkor és mindenütt, csakhogy ily utánzás szolgai ne legyen.

Mi magyarok — és itt sem az igen ókat, sem az igen ujakat nem értem — ámbár derék parancsnokok hasznát, sőt elkerülhetetlen szükségét felette jól tudjuk méltatni, mégis inkább szeretjük, ha mindenben nem más gondoskodik érettünk, de ez legtöbben magunkra hagyatik, s ha senkisem kényszerit szerencsésekké lennünk, hanem a boldogságot egy kissé magunk feje és izlése szerint engedtetünk magunknak megkeresni. Minél nagyobb a lehető nyereség, annál nagyobb a veszély, s minél kissebb ez, annál csekélyebb emez.

Okos ember egész vagyonát bizonytalan alapra nem is fogja soha fektetni, bármily kecsegtető szinekben fesse magát az a nyereség, mely belőle kerekedhetik, mig viszont egy cseppett sincs a józanság ellen, ha tehetős ember értékének kis részét megint oly tárgyakra kockáztatja, melyek tetemesen nevelhetik értékét, melyekhez ért s melyek körülményeihez illenek is.

Ha jó tehetségü magyar földesur, kinek azonfölül, hogy a hazát ellenségeitől védeni alkotmányos kötelessége, még tizenhét évig valóságos katonának is volt szerencséje lenni, nem nevel egy-két lovat, vagy sehogysem foglalatoskodik azzal, vajjon majd mire ül a magyar, ha egykor felkel?

Mi lenne az emberi társaságból, ha nem az ügyesség és okosság, hanem ennek ellenkezője jutalmaztatnék meg.

Valami eredmény megnyerésére mindig csak éppen annyi és soha több erőt nem kell forditani, mint amennyi szükséges, mert erőt sohasem szabad fecsérelni, minthogy az annyi egyébre megkivántatik és éppen ez okból soha egy-egy tárgyra felesleget fordítani nem kellene.

Tanuljunk szünet nélkül, mert valóban egyedül bölcseség emelheti honunkat magasbb diszre és semmi egyéb, de Istenért ne csak könyvekben keressük azt, hanem legfőképp az életben, mert hiszen nem csak tudósokul kivánunk létezni, de élni is mint nemzet.

Ki magát szabad egyesülésre, szabad hozzájárulásra, szabad résztvevésre akármily cél által kényszerittetni engedi, nem több, mint gyáva. De ki viszont szabadon egyesült, szabadon fogott kezet, szabadon vett akármiben részt és nem teljesiti szabadon kötelességét s nem becsüli meg szabad keze aláirását pontos szigorusággal, az több mint gyáva, mert egyenesen meglopja azt a testületet, melyhez szabadon szegődött. A gyalázatnak bizony csak oly bélyegét hordja homlokán, mint ki elhagyá zászlóit s rutul megfutamodik, sőt még ennél is alábbvaló, mert ez tán nem szabadon, de kihiva lett zsoldossá s a veszély kockái között az életmentőt készti futásra, midőn a becsületi szavát nem tartó, keze aláirását meg nem becsülő, rendszerint kéj és henyeség között öli meg bajtársainak ügyét.

Nincs undokabb s férfiuhoz kevésbbé illő, mint kezdeni és be nem végezni és semmi nem bizonyitja egy nemzetnek hiusággal vegyült erőtlenségét annyira, mint nyakra-főrei kezdetek és ismétli elpusztulásoknak vázai, melyek egyedül pillanati felhevülésnek valának akarnám, de nem birom nyomorult ivadéki.

Árpád szobra és a nemzeti temető.

Az örökimádás templomát eldugottan épitették fel s nem a Gellért-hegyen emelték. Templomnak a hegynél szebb helye nincsen. A Gellérthegy tehát ismét szabad és maga-magát kinálja az oda illő hazafias terveknek. Igen, mert sok van ilyen terv. A Pantheon, azaz nemzetünk nagyjainak temetője eszméjét ujból emlegetik hivatott emberek s ha jól emlékezem, a Nemzeti Szövetség is állást foglalt a *Nemzeti Temető* (Pantheon) mellett. Az idegen forgalomról beszélünk és beszélnek. Minden tett, minden vállalkozás kevest lendithet, legtöbbet a természet szépségeinek bemutatása és a fenkölt látnivalók tesznek. Van-e már árpádnak szobra? Nincsen. Pedig első, hogy a nemzeti hősöknek legyen, akkor következhetnek a tudósok, irók, művészek. Árpád népének sokan nevezik magukat, de Árpád népének vére elfogyott, mert ha élnének a honfoglaló nép véréből, ugy szégyen-szemre Árpád emléke nem lenne szobor nélkül és emléknapot is szentelnének neki. Többször sürgettük már Árpád szobrát, Árpád ünnepét. Azért, hogy magyar ősi vallása volt, nem szabad tiszteletünkből, hódolásunkból kiejteni, kifelejteni.

A történetirók az ó-budai fehéregyháznál keresték és állapitották meg sirját. Itt kellene emelni szobrát, hogy az egész vidék felemelkedjék és rajta lenni, hogy a nemzet kegyelete fel is keresse.

Minden helyet, leginkább Budát a történeti emlékek ápolása emelheti fel oda arra a szinvonalra, amely megilleti . . . Árpádnál kell ezt kezdeni. Ha Ó-Buda nem volna elzsidósodva, maga járna elől az Árpád emlékének ünneppé iktatásának megindításában. De jobb, hogy nem teszi, ne hogy zsidó érdemnek cikkelyezzék el. Ez az egész nemzet, a törvényhozás kötelessége. Utak, lámpák, vizvezeték és egyéb kényelmek nem tesznek dicsővé egy várost, csakis a történeti emlékek.

A Gellérthegyen pedig legyen a *Nemzeti Temető*. A felek maguk szólitsák fel erre az elmélkedőt. *M. A.*

A Magyar Vörös Kereszt Egylet ünnepe.

A *Magyar Vörös Kereszt* fennállásának negyedszázados ünnepén a király is jelen volt. A szépen lefolyt ünnepet, melyen fényes és előkelő közönség töltötte meg a Tudományos Akadémia disztermét, teljesen meggyőzte a Magyar Vöröskereszt Egylet fontosságáról *báró Hornig Károly* veszprémi püspök bölcsességben gazdag beszédje. A negyed század becses emléke a *Magyar Vörös Kereszt története*, mit *Babarczi Schwartzer Ottó* főgondnok irt és szerkesztett. A tiszti kaszinóban *Babarczi Schwartzer Ottó* nagyszabásu felolvasást tartott a Vörös Keresztről. Ha valaki, ugy ő hivatott erre, kinek vezető szelleme emeli mindig magasabb szinvonalra a Magyar Vörös Keresztet. Ritka buzgalommal megáldva, sem magát, sem időt nem kimélve az egyesület érdekében, noha a tudomány, az egészségügyi igazgatás, saját intézete, irodalmi müködése annyira lefoglalja, hogy kevés ember birná ki azt, amit ő az ő ruganyos és páratlan szellemi ereje kibir ugyszólván pihenés és időmegszakitás nélkül. Minden perc a közügyé, tudományé és emberszereteté.

Ludvig Viktor cs. és k. főherceg védnökhelyettes hozzá, mint főgondnok és főmegbizott helyetteshez a következő elismerő és köszönő levelet intézte:

23. V. H.

Méltóságos ur!

A Magyar Vörös Kereszt Egylet 25 éves jubileumakor örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy Méltóságodnak legteljesebb elismerésemet és legbensőbb köszönetemet fejezzem ki mindazon kiváló tevékenységekért, melyeket Méltóságod a szervezés terén, a különféle utasitások és szabályok kidolgozása által valóban önzetlenül és odaadóan kifejtett, továbbá azon céltudatos és szivós közreműködésért, melyben gróf Csekonics Endre elnök Ő Excellenciáját részesitette és támogatta az egylet vezetésében.

Nagy örömömre szolgálna, ha Méltóságod még igen sokáig müködne ezen nagyfontosságu és nagybefolyásu tiszteletbeli hivatalában, nagyrabecsülésemről és köszönetemről legyen meggyőződve.

Klessheim, 1904. május hó 19-én.

Lajos főherceg, s. k.

A Magyar Vörös Kereszt Egyletnek egyik főérdeme az is, hogy *Budán* telepedett meg s megvetette talpkövét annak, miről mi sokat irtunk, t. i. hogy Buda a szellem és emberszeretet központja legyen.

Magyar szélhámos.

Egy szédelgő és csalásban utazó zsidót fogtak el, ami nem is ritkaság, hogy ezért zsidót elfogjanak, bár az ügyesebbeket rajta kapni nem lehet és néha nem szokás. Ezekről az esetekről köteteket lehetne irni, bárha a nyilvánosságot sok elkerüli, mert müvésziesen akadályozzák meg, hogy a lapok közöljék. Nem ártana egy olyan lap, könyomatu vagy nyom-

tatott, mely nem hallgatná el. Meglehet, találkozik erre is elismerésre méltó bátor férfiu. A zsidók szélhámosságában az a bosszantó, hogy a hazai magyar és német nyelven megjelenő lapok: *magyar szélhámos* név alatt közlik. Aki zsidó, akárhogy esküszik, erőlködik, mutogatja, az nem magyar, ne is legyen; tessék kiírni, hogy *zsidó szélhámos* . . . Ki-ki maradjon a maga falkájában és soha ne akarjon sas lenni, mert nem lehet.

A nagy per.

Ha per, hadd legyen per.
Arany.

Megjelent a nyiregyházi nagy per története, természetesen az Eötvös Károly tollából; s mi több, megjelent Apotheosisa is több lap hasábjain, több irótól, akik mindnyájan bámulva-bámulják a nagy művet és dicsőitik szerzőjét. Ami magát a szerzőt illeti, ő sok jelentőséget mond. Előadja többek közt, hogy mily figyelemmel kisérték a világ minden részében a nyiregyházi per tárgyalásának mozzanatait; mennyi sürgönyt kapott annak folyamán Amerikából s egyébünnen. Hogyne kapott volna? Hisz tudva van, hogy ha valamely zsidó jajgatni kezd, utána siránkozik az egész község. Emlékeznek olvasóink a Dreyfus-ügyre; emlékeznek bizonyára annyival inkább, mivel felujitották. A világ egész zsidósága magáévá tette ezt a dolgot, lamentáltak keservesen; átkozták Franciaországot. Vidékeinken a zsidó kofák összeültek, óbégattak azért a szegény Dreyfusért, nyilt téren; egy középiskolai tanuló a fekete táblára irt következő felirattal lepte meg az épp belépő tanárt: *„Franciaországban csak Zola becsületes ember!!“* — Amiért t. i. Dreyfust pártfogásába fogadta. Igen, mert a zsidó bármely országot lakja is, első sorban s mindenelőtt zsidó; már gyermekkorától kezdve ösztönszerüleg érzi a nagy összetartozás elvét, mely őt a világon a szémita fajhoz csatolja s távolról sem olyan, mint a cigány, aki annak a községnek a vallását követi, amelynek határában lakik. A zsidó mindenütt a földkerekségen csak Izraelben él, ha mindjárt megeszi is a sertéspecsenyét.

Egyik lap különösen roppant lelkesültséggel száll sikra a könyv érdekében. A törvényszéki birák — ugymond — elfogult, értetlen, előitéletes emberek voltak. A védő utmutatást adott nekik; sőt nem csupán nekik, hanem a szakértőknek, az orvosoknak is, akiknek részére uj tudományos rendszert alapitott ez irányban. S. mi több, a királyi ügyész magát is folyton irányitotta s oly meggyőződésre terelte, mely a vádlottra nézve a legüdvösebb volt. Sokat kellett fáradnia s önzetlenséggel végezte feladatát: elmeéle a nagy angol költőével egy rangban áll. Szóval meg van oldva a több mint ezeréves talány: a nagy per be van fejezve.

Cs. Fer.

Szemle.

(ny. p.) A *Hazánk* egy cikkében ismét reménykedő áhitattal eped a zsidók teljes beolvadásáért. Isten őrizze ettől szegény magyar hazánkat. Különváljunk, de ne olvadjunk egybe. Kövessünk el mindent szövetkezeti uton, hogy a zsidók ne érezzék magukat jól nálunk és ne tudjanak megélni. Erre munkáljon minden magyar hazafi és állja utját a beolvadásnak. A papság védje hiveit minden oly bünös gondolattól, mely a beolvadásra vezetne.

A *vasutasok* perében zsidó ügyvédek vitték a főszerepet. Ez bizony összepiszkitása a fészeknek. Van Magyarországon elég hithü keresztény jogász. Zsidóknak miért szolgálnak kihiresitéssel? Igaz, hogy az államvasutak tisztikara tekintélyes százalékban zsidó, de aki nem zsidó, az ne hajtsa a zsidó malmára a vizet. Most pedig odahajtották a zsidó sajtó nagy elégtételére.

Az *Uj Lap* nem barátja a zsidóknak. Még annyira se legyen, mint most. Zsidók ellen ha ir, ezt helyesen teszi, de azt nem, hogy zsidók hirdetését közli. A mit épit, ezzel elrontja. Legyen komoly jelszó, hogy ne vásároljunk a zsidóktól, zsidó lapokat ne olvassunk, de zsidó cégeket ne hirdessünk. Azt sem fogadjuk el, amit az *Uj Lap* kiván, hogy a zsidók a zsidókérdésnek elrémitő fejlődését észrevegyék, okos, mérsékelt hazafias viselkedéssel reájuk kedvezőbb utra tereljék. Különben is ez lehetetlen kivánság, mert a zsidók hazafiasan nem tudják magukat viselni . . . Akkor mutatnak nagy hazafit, ha vesztüket érzik. Küzdjön ellenük oly kitartóan az *Uj Lap*, mint eddig küzdött. Elég szégyen, hogy a keresztény közönség és közöttük sok pap nem akarja kellő módon észrevenni az *Uj Lapot*.

A *Pesti Hirlap* és *Az Ujság* arról ábrándoznak, hogy nincs zsidókérdés. Ezt a valótlanságot alaposan megcáfolta az Uj Lap és bebizonyitotta, hogy soha nem volt annyira meg a zsidókérdés, mint ma. Sajnáljuk, hogy az *Uj Lap* arra nem felelt, hogy ma nincsen antiszemitizmus, mert van. Soha ilyen erős az antiszemitizmus nem volt, mint ma. Csakhogy nem zsidó-csufoló nótákban, piszkolódásban nyilatkozik meg, hanem a szövetkezetekben, melyek napról-napra szaporodnak s ujabban báró *Luzsenszky Zsigmond* a keresztény szövetkezetek kötelékében sok szövetkezetet alkotott és lelkes müködésének sikerei napról-napra számosodnak.

Nagy zajt ütöttek a lapok, hogy egy *zsidó tejkereskedő háromezer gyereknek rendezett majálist*. A tanitóság és tanárság keretében sokasodnak a zsidók, alig van nap, hogy zsidót ne nevezzenek ki. Most a tejkereskedő háromezer gyermeket vendégelt meg s őket, valamint szüleit lekötelezte. Nem akarjuk a szándékot, a célt birálni, ez udvariatlanság, de bünösnek tartjuk azt a keresztény szülőt, ki megengedi, hogy zsidó nyujtson örömeket gyermekeinek. Hát nem találkozhatnék keresztény ember is, kinek nincsen üzlete, hogy a gyermekek eszébe jussanak? Kövessék a keresztények a kóserságot abban, hogy zsidó által nyujtott eledelt és élelmiszert se pénzért, se ingyen el ne fogadjanak.

Zsidó gyerek. Magyar gyerek.

A legnagyobb bün, amit a magyar faj ellen elkövetnek az, hogy a keresztény gyerek és a zsidó gyerek együtt tanul. A katholikus szerzetek iskoláiba is felveszik a zsidót. Természetesen az a hire, hogy mind kitünő tanuló. Példának állitják a keresztény gyerek elé. Azt szeretném, ha minden magyar gyerek, ki iskolát végez, jó tanuló lenne és a tantárgyak tudásában is megelőzné a zsidó gyereket, de azért példának egészen el nem fogadhatom. Kövesse, mulja felül a magyar gyermek a jó tanulásban, de egyébben ne, sőt ne is kövesse, mert a zsidó jellem már az iskolák padjain is elárulódik és ragályos. A negyven utolsó évben nevelkedett nemzedék java részén meglátszik, hogy zsidó gyerekekkel együtt tanult. Fájdalom, sok tanár figyelmét az költi fel és rokonszenvét a gyermekhez az biztositja, ha valaki árulkodik. Legtöbb zsidó gyerek árulkodik. A tanár — tisztelet a kivételeknek — az ilyen gyerekkel többet foglalkozik, több kedvre hangolja.

Fontos a tanulásnál, hogy a tanár a gyerek kedvét fokozza és ne vegye el. A magyar gyerek inkább dacos, élénkebb, pajkosabb. Nem szabad, nem lehet ezt teljesen kiirtani idő előtt, mert árt a függetlenségnek. A zsidó szülő, mint tanuló anyagot, jobban beállitja gyermekét életelvekkel, a zsidó gyerek nem hivatásból tanul, de üzletből. Egész tanulásán és egész jellemén ott van az üzleti szellem. Harcz a kenyérért, maga előtt látva a pecsenyét. Mint gyermek, jól ki tudja ismerni iskolatársai gyengéit s mint ember ki is aknázza azt. A zsidó szellem vitte be az iskolába azt, hogy a tanulásra nem a tudásvágy, az ösztön, de korán megismerése annak, hogy a tanulás a kenyérkereset utja. Nincs tudományszomjuság többé. A korán ért gyerek odahaza mindig azt hallja, hogy tanuljon azért, hogy megéljen. A régiek azt tartották, hogy: tanulj, ember lesz belőled. A zsidó gyerek meghunyászkodó, hizelgő, ezzel is félrevezet némely tanárt, mert többen vannak azok, kik a tanári pályát pusztán kenyérkeresetnek és nem hivatásnak tartják.

A zsidó gyerek igyekszik elárulni többet, mint ami benne van, merészebben mondja fel, amit tud. Korán felületes lesz. Egyik sem jó, ha a gyerekre ráragad. A zsidó gyerek nem mutatja gyengéit, alattomos, furfangos, a keresztény magyar gyerek nem tudja palástolni és ha tudja, már a zsidó gyerektől tanulta. A kendőzésnek, álnokságnak ez a korai nyilvánulása a jellemnek árt. A szorgalom épp ugy nem szorgalom a zsidó gyereknél, mint később az ismeretekkel való fényeskedés nem valódi tudás. Igazi szivből és természetből fakadó szorgalom a valódi, nem az, mely csak azért van, hogy később hasznot lásson. Magyar gyerekből csak ugy lehet jó tanuló, ha a tanulást megszeretteték vele és ezt kellemes kötelességnek tartja. Sok tanár modora inkább elrettentő, mint kedveltető, tehát a magyar gyerek sem a tanárát, sem a tanulást nem tudja megszeretni. Igy hal ki a hivatás érzés, mely nélkül a magyar nem boldogul. A zsidónak erre nincsen szüksége, mert nem tekint semmit hivatásnak, csak eszköznek a megélhetésre. Nem szeretném, ha a hivatásérzés nem ihletné a magyar gyereket. Ez a zsidó gondolkozás és már az iskolába belehelt zsidó szellem, a zsidó pajtás például kitüzése adja meg korunk képét a közmondásban: aki minek nem mestere, gyilkosa az annak. Az a szellem, az a cél, mely a zsidó gyereket viszi az iskolába, nem tiszta cél és nem a muzsák hajlékában való erre nevelni.

Azokból a magyar gyermekekből, kik zsidó nélkül vagy csak kevés zsidóval tanulnak, több ember lesz, mint azokból, kiknek sok zsidó iskolapajtása volt. Az is káros, hogy az egyetemen, az életben nem tudnak azután a zsidótól elválni és ki vész belőlük a keresztény szellem.

Tanitsák a zsidó gyerekeket zsidó iskolában és a magyar gyereket keresztény iskolákban, de ne keverjék őket össze. A zsidó gyerek már a kisdedóvóban megragályozza a keresztény gyermeket és megingatja benne játék közben a vallásosságot. A keresztény imákat pedig a zsidók kedvéért kikűszöbölik.

*Egy keresztény szülő.**

* Vannak a cikktől eltérő nézeteink, de mint eszmecserére alkalmas fontos tárgyat, kiadtuk és szivesen veszszük a hozzászólást. Szerkesztő.

Első Leánykiházasitási Egylet m. sz. gyermek- és életbiztositó intézet Budapest, VI. ker., Teréz-körut 40—42. Alapittatott 1863. Legelőnyösebb dijtáblázatok gyermek- és mindennemü életbiztositásokra, havi befizetések mellett is. Tartalék 10,000.000 korona. Eddig kifizetett biztositott összeg hét millió korona. Biztositási állomány: 46,000.000 korona.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.
Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Háztelek Budán, a Fehérvári-úton, közvetlen a hídnál levő 1000 négyszögöles háztelkem, ugy a kelenföldi vasuti állomásnál levő 8200 négyszögöles telkem szabadkézből, egészben vagy részben eladó; az utóbbi közvetlen vasuti fekvése miatt gyári célokra is alkalmas. Hets Ödön ügyvéd, Budapest, Molnár-utcza 15. Ügynökök kizárva.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállító, cukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utca 77. sz.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nándor vésnök müintézete II. ker., Főutca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch müszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-ut 8. sz.
Baletkay M. házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetitő irodája I, Krisztina-tér 2. szám.

A közönség figyelmébe.

A szenvedő emberiség figyelmét felhivom, hogy aki **büzös orrban** szenved, forduljon bizalommal hozzám, ki nagyon hatásos és már sok esetben használt ngyen tanácscsal szolgálok. Levelekre nem válaszolok, mert személyes megbeszélés szükséges. **Merluzzy Ella,** lakik **Albertfalva 21. szám,** Huber vendéglős házában.

Meghivó.

A **Budaörsi segélyegylet mint szövetkezet rendkivüli közgyülését** 1904. junius hó 26-án délután 2 órakor tartja **Budaörs** község tanácstermében.

Napirend:

A magyar királyi kereskedelmi és váltótörvényszék 15.442/1904. sz. a. érkezett leirata a módositott alapszabályok el nem fogadott pontozatai tárgyában.

Az esetben, ha a közgyülés határozatképes nem lenne, az alapszabályok 19. §-a értelmében 14 nap mulva, azaz julius hó 10-én, ugyancsak Budaörs község tanácstermében, délután 2 órakor az ujabb közgyülés ugyanazzal a napirenddel fog megtartatni.

Az igazgatóság.

Alulirott tisztelettel hozom b. tudomására, hogy **I., Krisztina-tér 2. szám** alatt létező

üveg-, porczellán- és lámpa-üzletet

Baletkay A. czégtől átvettem és azt

BALETKAY A. utóda ZIMMERER PÁL

czég alatt a mai kor igényeinek megfelelőleg tovább vezetem.

Mindennemü üveges munkát, képkeretezést, tükrök ezüstözését, csillártestek javitását, átalakitását stb. a legjutányosabban vállalok.

Dus raktárt tartok mindennemü üveg- és porczellánárukból, háztartási és vendéglői berendezésekhez. Álló és függőlámpák, képek és képkeretek nagy választékban.

Villamvilágitás és villanyos csengő bevezetések és felszerelések.

Évtizedekre menő tapasztalataim, valamint azon körülmény, hogy 18 éven át Giergl Henrik czégnél (Budapest, IV., Váczi-utcza) működtem, feljogositanak azon kijelentésre, hogy minden tekintetben képes leszek a n. é. vevőközönség kivánalmainak megfelelni. Igen kérem tehát az elődöm által élvezett bizalmat uj vállalkozásomra ruházni és maradok szives pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel
Zimmerer Pál
üveg-, porczellán- és lámpa-kereskedő
és vizsgázott villanyszerelő.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER
legtisztább ásványos
SAVANYU-KÚT
legjobb asztali- és üdítő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Kitünő bedörzsölőszer
Lovaknak!
Szentmihályi-féle
„VIKTORIA"
ERŐSITŐ FOLYADÉK
(Restitutionsfluid)
A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.
Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.
Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész
Balaton-Boglár.
Ára 2 korona 40 fillér.

Ház- és nyaralótelkek közvetlen a **Csillaghegy** és **Árpád-fürdő** állomásnál, a tisztviselőtelep mellett, a fővárostól félóránvira, jutányosan és kedvező feltételekkel kaphatók. Tulajdonos: **Sárkány igazgató Budapest, V., Nádor-utcza 16.**

GANZ ÉS TÁRSA vasöntöde és gépgyár részvény-társaság
BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenczi-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motorainkés petroleum- dynamo-gépeink is.

A Franklin-Társulat kiadása.

A
MAGYAR REMEKIRÓK
a magyar irodalom főmüvei

ötödik sorozata most jelent meg s igy most már 25 kötet került ki a magyar remekiróknak eme leggondosabb és legdiszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelentek meg **Pázmány Péter válogatott munkái is.** Ezt a kötetet jeles tudósunk, **Fraknói Vilmos** oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja s egyuttal a XVII. század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi és közviszonyokról érdekes essayt is nyujt.

Ugyancsak ez a sorozat **Bajza József** három évtizedre menő munkásságának legjavát is beleilleszti a magyar remekirók közé. E kötetet **Badics Ferencz** válogatta össze és látta el nagybecsü előszóval.

E két köteten kivül megjelent még az V-ik sorozatban **Vörösmarty** V. kötete, **Arany János** III. kötete és **Szigligeti** II. kötete.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő müvek jelentek meg:

Arany János munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
Csiky Gergely szinmüvei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.
Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.
Kazinczy Ferencz müveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János.
Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.
Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.
Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.
Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.
Szigligeti Ede szinmüvei. I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.
Tompa Mihály munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Lévay József.
Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.
Vörösmarty Mihály munkái. I., II., III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekirók gyüjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. **A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona;** az ennek kiegészitőjeként megjelent **Shakspere összes müvei hat kötetbe kötve** ára 30 korona, **melyet a Magyar Remekirók vevői 20 kor. kedvezményes áron kapnak.**

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda
(Budapest, IV., Egyetem-u. 4.)

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 16. sz. Szent-Iván hava (junius) 30.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Honleányok.

Vannak nagysádok, nagysámok, nagyságos asszonyok, urnők, urhölgyek, kisasszonyok, de nincsenek *honleányok*. Ez a szó ma már csak a mult emlékei között és a szótárban van meg. Ha honleányok lennének, játszva oldhatnánk meg a zsidó kérdést. Nincsenek és még nem lesznek, addig nehéz dió a zsidó kérdés. A paraszt asszonyok élénk részt vesznek a szövetkezetekben, az uri nők gazdagitják a zsidót.

Nagy hatalomnak vannak kezében, a hiuságnak és a divatnak. A divatkereskedést a zsidók uralják, a fényüzéshez tartozó összes tárgyakat zsidók árulják. A házi tüzhelyekhez ezeket a tárgyakat kinálni zsidó ügynökök és zsidó reklámok tolakodnak és férkőznek be. A kézcsók hangoztatásával nem fösvény a zsidó, tud hizelegni a hiuságnak, egész regényiró, mi áll jobban, mi nem, megdicséri a kis kezet, szép termetet, mintha költő lenne és ád rossz s drága portékát. A keresztény boltos mogorvább és elvész abban a régi elvben, hogy a jó bor czégér nélkül is elkél.

A czimekkel a zsidó valósággal pazarol, mindig följebb adja egygyel s ezzel lépre csalja a különben is urhatnám világot.

A honi ipar pártolását hangoztató szövet és divatcikk gyárak zsidóké és zsidó részvénytársaságoké és ezt jobbára zsidók árulják.

Honi bált akik rendeznek és honi ipar cikkek pártolását fogadják meg, nagy bünbe esnek, mert a lelkes honleányt adó hölgyek nem gondolják meg, hogy az ő általuk védett honi ipar nem más, mint zsidó ipar, mint ahogy az ipar és kereskedelmi kamarák sem mások, mint véd- és dac-szövetségek, melyekben felültetnek nehány keresztény embert is.

A magyar nemzetgazdaságra nem lehet közönyös, hogy ha külföldre vándorol a pénz, de mi a veszedelmesebb, ha külföldre vándorol, vagy hazai *nemzetiszinü* zsidók zsebébe.

Az iparegyesület intézője zsidó, ki ha akarna, sem tudna a vele született faji hajlamoknál fogva más érdeket emelni, mint zsidó érdeket.

Igy áll a bál, tisztelt honi bál. Ezidők szerint a honi ipar pártolása sarcfizetés a zsidóknak, s ha csakugyan felébred a honleányi tüz, az orvoslást, a segitést ott kezdjék el, *hogy ne vegyenek semmit zsidótól, ne dolgoztassanak semmit zsidóval.*

Ha erre pár százezer honleány vállalkozik, ugy megnyertük békés uton a csatát és be lehet csukni a zsidó boltokat.

Hallom az ellenvetést, hogy nem lehet ezt kimondani, végrehajtani, mert minden divat-kereskedés zsidó kézben van, kiknek zsidó gyárak a szállitói.

Husz százalék keresztény divatkereskedő mégis van és akad egy pár keresztény iparos is, ki szövetet és hozzávalót gyárt. Még a selyemtenyésztés is lendült. Egy kis utánjárás után igaz honleány felfedezheti ezeket.

És ha még nem volnának is, lehetne segiteni a szövetkezés utján. A sok százezer urinő, ha *honleány lenne*, alakitana gyárakat, kereskedéseket szövetkezeti alapon és felkarolhatná, terjeszthetné a *házi ipart*, amit a kormány is támogat.

Elitélik azt a paraszt asszonyt, ki a zabot oda hordja a kötényébe a zsidónak, hát milyen itéletre való az az uri nő, ki háztartása, ruházata, szellemi élete minden szükségletét a zsidónál szerzi be? Legelőször is arra, hogy honleánynak ne tartsák.

Tessék csak azt tenni, amit kell, tömörüljenek a keresztények a keresztényekért és sok, nagyon sok keresztény család jut becsületes kenyérhez.

A nagy cégek mivel fizetik a kisiparost, ki nekik dolgozik és drágán adják el a zsidók keresztények verejtékes munkáit. Ezt gondolják meg, ha vannak honleányok és akkor rendezhetnek igazi honi bált, amelynek rendezői és vendégei között ne legyenek zsidók, mert amely nő zsidó nővel egyesül valamilyen célra, az nem honleány . . .

A haza elvesztése, megsemmisülése következnék abból, ha a keresztények nem keresztényeknél vásárolnak és dolgoztatnak. Ezt nem lehet elégszer elmondani. Mások ugy sem mondják, *mert félnek, hogy elvesztik a zsidó cégek hirdetéseit.*

Ébredjen fel a honleányi érzés, egyesüljenek a honleányok és szövetkezzenek mindenre, mint a falvakban néhány földesasszony s parasztasszony elkezdette s néhány év mulva majd olyan honi bált tarthatnak, amelyre minden keresztény szövetkezeti gyárból, keresztény divat és ruhafogyasztási egyletből, kisiparostól, keresztény kereskedőtől és a háziiparból telik ki.

Lépjenek szövetségre a honleányok és fogadják meg, hogy egy krajcárt sem juttatnak a zsidóknak. Tiz év mulva nem lesz olyan erős és hatalmas a zsidó világ.

Erdélyi Gyula.

Üdvlelde.

(Gróf Széchenyi Istvántól.)

Árpád szobra és a nemzeti temető cimen *M. A.* aláirással megjelent cikk folytatásaként kiadjuk gróf Széchenyi Istvánnak az *Üdvlelde* vagy *Nemzeti Temető*-ről (Pantheon) irt sorait:

Már ami a helyzetet illeti, azt erre a célra saját pénzemen, — azt gondolom felette alkalmas helyen, — a budai hegyekben, ha tetszik tüsténT beszerzem és azt a közönség szabad rendelkezése alá bocsátom.

A helynek megszerzése körül tehát semmi gond, — legalább azt hiszem, — mert a megszerzendő hely mind elvonultsága, mind magassága tekintetében tökéletesnek látszik mai körülményeinkben megfelelni a célnak. Mai körülményeinkben — mondom, — mert ha például Kosciusko volna közöttünk, kinek szinte kis helyet emelt a lelkes lengyel, min — azt hiszem — senki a világon, még a földileg legerősebb sem mert kacagni, akkor közelebbi pontot, például *Szent-Gellért-hegyének* pázsitos részét is e célra alkalmasnak találom, sőt sokkal alkalmasabbnak lehetne mondani, melynek fekvése — a központi várost tekintve — igen kies és érdekes, szép emlékekkel feldiszesitve, még sokkal kiesebbé válnék. Miután azonban Kosciusko köztünk nincs, kit minden szinü egy test, egy lélekkel nemzeti hősnek tartana, vagy ha volt volna is köztünk Kosciusko, irigy versengéseinknél fogva ő egyedül, mint pártembere jelenne mostanáig még meg, kit oly arányban piszkol egy rész be, mint amily arányban egy másik rész félistenit, miután — mondom — eddigelé inkább csak ilyféle, egyrészről bepiszkolt, vagy legalább nem méltányolt mártirokkal birt honunk és fejletlenségünk és

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

ebből eredő viszálykodásaink. Egybebonyolódott körülményeinkhez képest egy darabig még alkalmasint csak ilyfélékkel fog dicsekedhetni, kiket vagy az egyik, vagy a másik rész kinzott és kinoz és kik ekképp holtuk után szenvedelmes embertermészetileg számtalan kebelben, legalább egy darabig szálkát hagynának hátra és ez okból tán elvonultabb, távolabb helyzet az alkalmasabb, t. i. olyast, amilyent a budai hegyekben leltem s ha alkalmasnak találtatnék, megszerezni kész vagyok, mely, ha mindenünnen látható és a határban mindenen tulemelkedettebb is, mégis oly félrevonult és oly elszigetelve áll, miképp igen is közel, vagy ugyszólván utban és mindig szemközt létele által irigységi vagy boszantási tárgy és töviskent senkit se nem bökdös, se nem sért. Kopár a hegytér ugyan, de egykor, mikor a mindent pusztitni szerető és a fanemmel is engesztelhetetlen háboruban levő magyarországi lakosnak baltája még nem jut oda, lombos tölgyrengeteg lehetne és ekképp, ha a kisded makkot senki el nem gázolja és e tekintetben is, t. i. a fanem kimélése ügyében jobbrafordul és magamagának legnagyobb hasznára a faültetők iránt, Szent-Pietásra olvadoz a magyar, idővel ismét csend-kéjt lehető tölgyessé válhatik. Meredek a hely, az igaz, de annál jobb, mert annak szinére mámoros nem juthat, hol pedig istenileg sóvárgunk felhevülhetni, oda minden földi ittasságból kiébredve, egyedül józan állapotban szabad lépnünk, minthogy a testnek kéjbilincsei és ezer szórakodásai közt hiába törekszik a lélek csak egy kissé is magasabbra emelkedni a mindennapinál. A helyzet körülti kérdés, mely ellen alig lehet valami elfogadhatót felhozni s mi több, melyen kivül aligha alkalmasbat találni, tehát már meglehetősen tisztában van, habár egészen még eldöntve nincs is, mert hiszen tán mégis lehetne alkalmasb helyzetet feltalálni, például a Szent-Gellért-hegyét, mely egy mártir után nyeré nevét és ekképp nem egy politikai vagy közvéleményi mártir felfogadására volna ez okból is alkalmasabb és emellett a legkiesebb, jóllehet komoly időtöltési sétául aránylag oly igen könnyen lehetne elrendezhető . . . mi egyébiránt magamagától valamiképp csak el fog rendelkezni, feltéve, ha némi hajlamot bizonyit a közönség a felhozott eszméhez és kivált ha a szép nem, hazánk hölgyei nem különözik e kérdésben is magukat némileg el tőlünk, mint — fájdalom — azt annyi másban teszik; mert fogékony kebel és a község hajlama nélkül, jobb, maradjon el az egész.

Iparfejlesztés.

A hazai ipar emelése és fellenditése végett az *Országos Ipartanács* ülést tartott. Aki gondolkodik és jól lát, szomoruan tapasztalja, hogy igen sokat beszélnek az ipar fejlesztéséért, de a kisiparért keveset tesznek, ámde annál többet a gyárakért. A gyárak ingyen vagy olcsón telket, támogatást kapnak. Ez egészségtelen. Csak ideiglenesen kellene telkeket bérbeadni és nem eladni, támogatást nem, hanem kölcsönt adni. Az ilyen támogatott gyárak rendszerint megbuknak, erre is az egyetlen eszköz, mint a kisiparra is, a szövetkezés s a tömeges megrendelés és elsősorban az ipari és müszaki nevelés s a zsidó *befolyás és szerepvivés leszoritása.* Ne a hazai, de a hazai keresztény ipart pártoljuk.

A szaktanácskozáson kisiparos nem vett részt s csak egy örvendetes eredményt tapasztaltunk, a keresztény kezekben levő felvidéki vasipar támogatására nyilvánult készséget.

A kereskedelmi miniszter urral nem értünk egyet, hogy a *kivitelt* tulságosan hangsulyozta. Ujabbkori nemzetgazdáink elfelejtik *gr. Széchenyi Istvánt,* ki azt állitotta, hogy nem a kivitel, de a belfogyasztás mértéke a nemzet jólétének, azaz ez a fontos. Szegény nép keveset fogyaszt, a gazdag többet. Arra kell törekedni, hogy itthon is sok fogyjon el az ipari tárgyakból, hanem ennek az a módja, hogy ne szegényitsék és tegyék gazdaggá a nemzetet. Ennek állják utját a zsidók, kiket hazafiasan ölelgetnek és hizlalnak. A szaktanácskozáson is jelen volt több oly zsidó gyáros, kik jól meggazdagodtak, mig a szakmájokbeli keresztények elszegényedtek s kikről azt hirlelik, hogy élveztek az előnyökből is, amiből a kereszténveknek nem mindig jut. A munkán nem elvekkel, de munkával lehet segiteni.

Darányi Ignác választói között.

Darányi Ignác, a budai második kerület szeretett képviselője, kit ugy szoktak emlegetni a budaiak: *a mi Darányink,* megjelent választói között a lövölde szokásos pénteki estéjén, mint borgazda. Nemcsak mint politikus öntött tiszta bort a pohárba, de mint borgazda, a saját termésü kitünő, tiszta borát önti a barátság poharába. Neki nemcsak hatalmában volt, hogy tegyen Budáért, de szivében is és tett is. Alkotások jelzik nevét és pedig olyanok, melyekkel nemcsak Budát, de az egész nemzetet emelte. Amit ő alkotott, abban soha nem udvarolt a magánérdeknek, melyekért való epedés és melyek kielégithetése *budai bogár,* hanem a közérdekért cselekedett valódi önzetlenséggel. Az elmondott pohárköszöntők s az összecsengett poharak Darányiért s hazafiui és polgárérdemeiért hangzottak s megerősitették a közte és választói között fennálló jó viszonyt.

Olasz zsidók között.

Szabolcsi Miksa, az *Egyenlőség* szerkesztője könyvet irt az olasz zsidókról. Bejárta az olasz városokat s a zsidók életét, szokásait, társadalmi életét, régi emlékeit följegyezte s tanulság okáért közreadta. Följegyzi a többi közt, hogy az olaszok nem értenek és nem beszélnek németül. Olaszországban összesen ötvenezer zsidó él s helyzetük az országban a „teljes és igaz egyenjogusitás“ alapján áll. Az olasz főrendiháznak nyolc zsidó tagja van s tizenkét zsidóhitü képviselő ül az olasz parlamentben. S Olaszországban zsidó grófok is vannak s „a zsidó nobili-k, cavaliere-k, cammandatore-k száma százra is tehető“. A megyei és városi szolgálatban számos zsidóhitü polgármester van. A rabbikkal Szabolcsi csak héber nyelven tudott érintkezni. — A könyv sok tekintetben nagyon érdekes. Kohner Zsigmondnak, a pesti izr. hitközség elnökének van ajánlva. Ára két korona.

Közöltük ezt a könyvismertetést, amiből kitünik, ha igaz, hogy Olaszországban a zsidóknak jó dolguk van. Ragadják meg az alkalmat a magyarországi zsidók és településnek amennyien lehet Olaszországba. Én azonban azt hlszem, hogy ott nem csinálhatnak ugy, mint nálunk, mert csak 50.000-en vannak. De hát próbálják meg, Pannoniának nem lesz oka, ha sikerül, sok könyáztató kendőre. Kisértsék meg s a magyar áldani fogja a *kvártélynéző* könyv szerzője emlékét.

Petri Elek.

A budapesti református egyház lelkésznek *Petri Elek* papnevelő-tanárt választotta meg. *Petri Elek* müvelt, jó református, jó keresztény, jő szónok. Munkálkodott már eddig is a hitbuzgóság erősitésében, munkálkodjék még többet. A vallástalanság legszomorubb képét mutatja a főváros. Támogassa, erősitse a kishitüeket és töltse el hiveit a keresztény meggyőződéssel. Aki jó keresztény, az jó ember. Ha a keresztény-kötelességek teljesitésére int a jó pásztor, a hazát is szolgálja. Elenyészik itt minden baj, ha jó keresztények leszünk, tartozzunk bármely keresztény felekezethez. A pap legyen pap, ne üzzön politikát, de a szövetkezeti életben vegyen részt. A Józsefváros, Ferencváros szegényebb lakóit egyesitse szövetkezetekben. Társuljon a katholikus lelkipásztorokkal és gyógyitsa ezekkel együtt a nép bajait.

Vas Gereben emlékezete.

Zajtalanul, kevés ünneppel leplezték le a legigazibb magyar iró, *Vas Gereben* emlékét szülőföldjén. A lapok nagy kegyesen leereszkedtek hozzá, kevesebb méltánylással, mint amennyiben egy zsidó gyerek vérszegény és magyarságot csufoló, magyartalan férczelménye szokott részesülni. A magyar szellem, magyar gondolkodás, magyar humor remekirója volt *Vas Gereben,* aki igazságszeretettel irta meg annak a kornak nagyjait, urakat és parasztokat egyaránt, melyben élt, ugy ahogy ma senki irni nem tud. Minden izében magyarok az ő müvei, nem gunyolják, de kiemelik a nemesség hazamentő munkáját, hálára kötelező alkotásait s azt a még el nem romlott magyar parasztot, kiről *Kállay Miklós* azt mondá: ha Kállay Miklós nem lennék, *Köntös Mihály* szeretnék lenni. Vas Gerebent nincsen az a zsidó, vagy modern és magyar napkeleti regeiró, ki utánozni tudná.

Beksics Gusztáv.

(ny. p.) *Beksics Gusztáv* készültséggel, irói tehetséggel, jó akarattal, szorgalmasan szól hozzá égető kérdéseinkhez, a magyarság boldogulását tartva szem előtt. Nagy baj, hogy nem tudja a zsidóságot elválasztani a magyarságtól; Eped a más anyanyelvü magyar honosok megmagyarosodásáért, de még soha nem beszélt arról, hogy milyen veszedelem a zsidóság. Hirdeti a beolvasztást, de nem jelenti egyszer sem, hogy a zsidók beolvadása, ha még lehető volna is, káros.

Beksics Gusztáv és a hozzá hasonló elmélet kergetők szándéka szép, de nem egészen helyes. Csillagok között járnak, azt vizsgálják, számadatokkal állnak elő, de a földet nem ismerik, mintha nem azon lépkednének. Nem az a kérdés, hogy *mennyi lakos* lakja Magyarországot, vagy legalább nem fontosabb annál, hogy *milyen?* A mi hazánk népessége olyanforma, mint a pénz eloszlás. Sok a garas, kevés a tallér.

Maga a magyarosodás *Beksicsnél* is olyan, mint a többi elméleti embernél, elárulja a muzsikája kótáját. Nem szabad semmit elhanyagolni, de magyarositani nem lehet másképp, mint értelmi, gazdasági tulsulylyal és szeretettel. Erről nagyon keveset kell beszélni, de annál többet érezni és tenni.

Beksics Gusztávval megesik az is, hogy mikor jót akar, akarata nem a közjónak szolgál, pl. mikor ezt irja: „Idegen tőke nélkül a magyar ipart megteremteni nem lehet. Sőt idegen szakmunkásokat sem nélkülözhetünk.“ Ne utazzunk lassan, de ne menjünk ennél akérdésnél villámvonaton sem. A magyar ipart megteremtheti

olyanná, aminőnek kivánjuk, a *szövetkezés* s idegen szakerőkre sincs szükség, mert megtanulhatja azt a magyar iparos, ki mehet a forráshoz.

Az erdők vásárlásáért, mit porosz urak vesznek, busul *Beksics*, de a zsidók földvásárlásában rejlő tatárjárást észre nem veszi. Mig a zsidók ellen nem védekezünk, mig őket társadalmi, gazdasági és szellemi életünkben szivünkhöz emeljük, addig csak álom ez a tanács: „A kis- és középbirtok képződését kell előmozditanunk Dunántul és az Alföldön. Ellenben a nagybirtok, főleg erdőbirtok képződését kell elősegitenünk Felső-Magyarországban és Erdélyben."

Nagyon szép, de beleszól a zsidó. A zsidók káros munkája ellen lépjen sikra Beksics ur.

Keresztény szövetkezetek.

A *Keresztény Szövetkezetek* gróf Zichy Aladár elnöklése alatt megtartották évi közgyülésüket és szép eredményről számoltak be. A népben magában a zsidófüstöléshez van elég hajlandóság és okos, nemes dolog, ha buzgó keresztény hazafiak keresik fel és lelkesitik a szövetkezésre, melynél közremüködni a papság, előljáróság, földbirtokosság, tanitóság s mindenrendü értelmiség apostoli kötelessége. *Gróf Zichy Aladárnak*, ha igy lesz, nem kell a jövő évi közgyülésen a lanyhaságról emlékezni. A Keresztény Szövetkezetek szervezésében, mint már emlitettük, sok érdeme van *báró Luzsénszky Zsigmondnak*, támogassa őt az áldásos munkában minden jó keresztény hazafi felekezeti különbség nélkül.

Budapest főváros az 1901. évben.

(A népleirás és népszámlálás eredményei. Irta: dr. *Kőrösy József*, a székesfővárosi statisztikai hivatal igazgatója és dr. *Thirring Gusztáv*, a hivatal aligazgatója. I. kötet, második rész. Budapest, 1904. Grill K.)

Az 1901. évi budapesti népszámlálási munkának ezen 2-ik füzete a budapesti lakásviszonyok statisztikájával foglalkozik. Fővárosunkban a népesség 96·7%-a, azaz 694.107 egyén él rendes lakásokban, 12.919 egyén külön háztartásokban (intézetekben) és 10.655 egyén oly helyiségekben, melyek szorosan véve nem tekinthetők lakásoknak, mint pl. üzleti és irodahelyiségek stb. A rendes lakásokban élő népességnek majdnem fele, t. i. 45·4%-a földszintes lakásokban él és e tekintetben Budapest még nagyon elül a külföldi nagy városoktól, ahol, mint pl. a német városokban a népességnek csak 13—20 %-a, Bécsben 24·5%-a él földszintes lakásokban. A magasabb épületeknek egyre-másra való elszaporodása folytán azonban Budapesten is fokozatosan csökken a földszinten élő népesség és emelkedik a magasabb emeleteken lakó népesség arányszáma, igy pl. a II. emeleten élő néptömeg száma az utolsó tiz év alatt 48 ezerről 117 ezerre, a III. emeleten élőké 23 ezerről 71 ezerre és a IV. emeleten lakóké 3 ezerről 8 ezerre emelkedett. Emellett nagyon örvendetes jelenség a pinczelakásokban élő népességnek jelentékeny csökkenése, melynek száma a fővárosi hatóság erélyes intézkedése következtében 25.120 főről 8151 főre szállt le.

A lakások *lakottsága* vagyis laksürüsége az elmult két évtized folyamán némi javulást tüntet fel, amennyiben ugyanis a lakásoknak átlagos szobaszáma 1881. év óta 1.75-ről 1.90-re emelkedett, a lakások átlagos népessége pedig 4.99 egyénről 4.82 egyénre csökkent, amiből látjuk, hogy mig 1881-ben egy szobára átlag 2.85 egyén jutott, az átlagos lakottság jelenleg már 2.54-re szállt alá.

A laksürüség tekintetében megemlitendő, hogy a szobáknak nagyobbik felét, t. i. 54·2%-át egy-három személy lakja, mig 23·6%-ban 3—5 egyén, 15·9%-ban pedig ötnél több egyén lakik szobánkint.

Látjuk tehát, hogy fővárosunkban a laksürüség még mindig igen jelentékeny, a részletezésből kitünik, hogy a sürübben népesitett lakások különösen Kőbányán, Ó-Budán, Ferencz- és Józsefvárosban igen gyakoriak, mig a kisebb sürüségü lakások, t. i. azok, melyekben egy szobára átlag legfölebb egy egyén jut, a Belvárosban oly gyakoriak, mint a városnak semmiféle más kerületében. Különösen nagy a szobák laksürüsége a pinczelakásokban és a földszinten, ahol ugyanis egy-egy szobára átlag 4·1 illetőleg 3·3 lakó jut, mig az emeleteken felfelé haladva a laksürüség fokozatosan csökken, jeléül annak, hogy a legszegényebb néposztályok különösen a régi földszintes épületek lakásait lepik el.

A népszámlálási munkának egy külön fejezete a tulnépes helyiségekkel foglalkozik, vagyis azon helyiségekkel, amelyekben egy-egy lakható részre négy vagy több lakó jut.

A fővárosi hatóság a tulnépes lakások számának csökkenése, azaz a lakás viszonyok javitása czéljából már 1885-ben szabályrendeletet hozott, mely azonban csak 1892-ben nyerte meg a belügyminiszterium jóváhagyását. Ezen szabályrendeletben foglalt intézkedések hozzájárultak ahhoz, hogy a lakásviszonyok fővárosunkban javuljanak, különösen pedig ahhoz, hogy a közegészség szempontjából leginkább kifogásolt tömeges szállások jelentékenyen fogyjanak.

Az 1891-iki népszámlálás eredménye szerint a fővárosban 9.518 tulnépes, azaz oly lakás volt, a melyben egy-egy lakható részre (szoba, előszoba, konyha, kamra) négy vagy ennél több lakó jutott; habár az ilyen lakások száma az elmult évtized folyamán 2340-el emelkedett, gyakoriságuk a lakások összes létszámához viszonyitva mégis csökkent, különösen pedig örvendetes, hogy a bennök élő néptömeg aránylag csak csekély mértékben, t. i. 64.106 lélekről 77.696-ra emelkedett, minek folytán jelenleg a népesség 10.8%-a él tulnépes lakásokban, mig tiz évvel előbb 13.2%.

A népszámlálási munkához csatolt térképből kitünik, hogy jelenleg a tulnépes lakások nagy többsége a városnak a Nagykörúton tulfekvő részeire, leginkább az I., III., IX. és X. kerületek távoli kültelkeire esik, mig az e határon belül fekvő részekben az állapotok javulása félreismerhetlen. A tulnépes lakások sürüsége, különösen pedig az elviselhetetlenségig tultömött lakások száma tekintetében is jelentékeny a javulás, a mennyiben ugyanis 1881-ben 4427 lakás volt, a melyben egy lakrészre tiznél több egyén jutott, jelenleg ezeknek száma csak 1864; oly lakás pedig, a melyben egy lakrészre husznál több egyén jut, 1881-ben 1202 volt, tiz évvel rá már csak 524, mig jelenleg egyetlenegy ily lakás sem találtatott!

Látnivaló tehát, hogy a hatóság intézkedéseit a lakáskérdésnek ezen részében szintén kedvező siker követte. Jóval nagyobb nehézségbe ütközik természetesen az a törekvés, hogy az általános szegénység által okozott összes lakviszonyok körében is javulás álljon be.

A fővárosi hatóság tevékenysége itt inkább csak arra szoritkozhatik, hogy a lakviszonyok legszembetünőbb kinövéseit kiirtsa, igy tehát csak szükebb határok közt mozoghat.

Mindazonáltal bizonyos, hogy az eddig különösen a pesti kerületekben nagyobb számmal létezett tulnépes pincelakásoknak betiltása és ezek lakóinak egészségesebb lakásokban való elhelyezése még a legközelebbi időre is hálás feladatokat fog a fővárosi hatóságnak nyujtani.

Széchenyi emlékéért.

Gróf Széchenyi István Emlékkönyv. Széchenyi tiszteletének sikeres erősitője. Hatása különösen azért van, hogy *Nyesty Pál* az Emlékkönyv s a Keresztények Lapja szerkesztője, fáradságot nem kimélve, megyéről megyére jár s terjeszti személyesen az *Emlékkönyvet.* Ritka buzgalmáért *Nyesty Pálnak* a *gróf Széchenyi István emlékének ápolására alakult bizottság* elnöksége utján elismerő köszönetet szavazott kiemelésével annak, hogy ő, mint a bizottság igazgató tagja, Széchenyi eszméinek terjesztésében ily hiven buzgolkodik.

A gróf Széchenyi István emlékének ápolására alakult bizottság közelebb a taggyüjtést ismét folytatja.

Petike.

(Elbeszélések. Rosegger Péter müveiből összeválogatta és az ifjuság számára leforditotta Kőrösi Henrik. Budapest, a Szent István-Társulat kiadása, 1904. Ára 80 fillér.)

Németországban a Rosegger-féle ifjusági elbeszélések igen nagy keletnek örvendenek. Különösen kedveltté teszi őket a nemes erkölcsi fölfogás, mely minden egyes darabból kisugárzik, ezenkivül a mese természetes és gyors lebonyolitása és az előadás egyszerüsége. Mind oly tulajdonságok, amelyek a felnőttek számára készült elbeszélésekben sem közönséges érdem számba mennek; a kicsinyek mulattatására szánt olvasmányokban pedig a legjelesebb iróknál is csak ritkábban szoktak egyesülni. A több kötetre terjedő Rosegger-féle elbeszélésekből Kőrösi Henrik tizenegy darabot választott ki és forditott le. Az egyes elbeszélések kiválogatásában dicsérettel kell megemlitenünk a forditónak körültekintő tapintatosságát, amelylyel mind olyan darabokat szemelt ki, hogy a mi ifjuságunk érdeklődését is kellő mértékben föl tudja kelteni. Elismeréssel kell szólnunk a forditás szabatos és magyaros nyelvéről is, amelyen a legtávolabbról sem érezhető, hogy forditással van dolgunk. Irodalmunk éppenséggel nincs valami nagy bővében ilyetén ifjusági olvasmányoknak s ezért a forditó helyesen tenné, ha a Rosegger-féle elbeszélésekből még többet is nyujtana. Addig is ezt a kis kötetkét a legmelegebben ajánljuk az ifjuság barátainak és magának az ifjuságnak a figyelmébe. Megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában: Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Háztelek Budán, a Fehérvári-úton, közvetlen a hidnál levő 1000 négyszögöles háztelkem, ugy a kelenföldi vasuti állomásnál levő 8200 négyszögöles telkem szabadkézből, egészben vagy részben eladó; az utóbbi közvetlen vasuti fekvése miatt gyári célokra is alkalmas. Hets Ödön ügyvéd, Budapest, Molnár-utcza 15. Ügynökök kizárva.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelösséget a szerk.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállító, cukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utca 77. sz.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Főutca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch müszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-ut 8. sz.
Baletkay M. házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetitő irodája I., Krisztina-tér 2. szám.

A közönség figyelmébe.

A szenvedő emberiség figyelmét felhivom, hogy aki **büzös orrban** szenved, forduljon bizalommal hozzám, ki nagyon hatásos és már sok esetben használt ingyen tanácscsal szolgálok. Levelekre nem válaszolok, mert személyes megbeszélés szükséges. **Merluzzy Ella,** lakik **Albertfalva 21. szám,** Huber vendéglős házában.

Vendéglőátvétel.

Van szerencsém a nagyérdemü közönségnek becses tudomására hozni, hogy özv. Stossmann Lőrinczné I. kerület, Gellérthegy-utcza 3. szám alatti

jó hirnevü vendéglőjét

megvettem és azt saját nevemen fogom tovább folytatni.

Ez alkalommal bátorkodom kitünő termésü boraimat, valamint elsőrangu konyhámat becses figyelmébe ajánlani.

Fedett tekepálya a kerthelyiségben a t. közönség rendelkezésére áll.

Számos támogatásért esedez

kiváló tisztelettel

Jurák Miska vendéglős

az Ehman-féle „Casino Sörház" volt főpinczére.

Alulirott tisztelettel hozom b. tudomására, hogy **I., Krisztina-tér 2. szám** alatt létező

üveg-, porczellán- és lámpa-üzletet

Baletkay A. czégtől átvettem és azt

BALETKAY A. utóda ZIMMERER PÁL

czég alatt a mai kor igényeinek megfelelőleg tovább vezetem.

Mindennemü üveges munkát, képkeretezést, tükrök ezüstözését, csillártestek javitását, átalakitását stb. a legjutányosabban vállalok.

Dus raktárt tartok mindennemü üveg- és porczellánárukból, háztartási és vendéglői berendezésekhez. Álló és függőlámpák, képek és képkeretek nagy választékban.

Villamvilágitás és villanyos csengő bevezetések és felszerelések.

Évtizedekre menő tapasztalataim, valamint azon körülmény, hogy 18 éven át Giergl Henrik czégnél (Budapest, IV., Váczi-utcza) működtem, feljogositanak azon kijelentésre, hogy minden tekintetben képes leszek a n. é. vevőközönség kivánalmainak megfelelni. Igen kérem tehát az elődöm által élvezett bizalmat uj vállalkozásomra ruházni és maradok szives pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

Zimmerer Pál

üveg-, porczellán- és lámpa-kereskedő és vizsgázott villanyszerelő.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább ágvizes
SAVANYU-KÚT
legjobb asztali- és üditő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és holyaghurutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

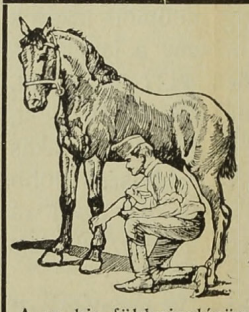

Kitünő bedörzsölőszer
Lovaknak!
Szentmihályi-féle
„VIKTORIA"
ERŐSITŐ FOLYADÉK
(Restitutionsfluid)
A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.
Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.
Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész
Balaton-Boglár.
Ára 2 korona 40 fillér.

Ház- és nyaralótelkek közvetlen a **Csillaghegy** és **Árpád-fürdő** állomásnál, a tisztviselőtelep mellett, a fővárostól félórányira, jutányosan és kedvező feltételekkel kaphatók. Tulajdonos: **Sárkány igazgató Budapest, V., Nádor-utcza 16.**

GANZ ÉS TÁRSA vasöntöde és gépgyár részvény-társaság
BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenczieк-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

A Franklin-Társulat kiadása.

A
MAGYAR REMEKIRÓK
a magyar irodalom főmüvei

ötödik sorozata most jelent meg s igy most már 25 kötet került ki a magyar remekiróknak eme leggondosabb és legdiszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelentek meg **Pázmány Péter válogatott munkái is.** Ezt a kötetet jeles tudósunk, **Fraknói Vilmos** oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja s egyuttal a XVII. század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi és közviszonyokról érdekes essayt is nyujt.

Ugyancsak ez a sorozat **Bajza József** három évtizedre menő munkásságának legjavát is beleilleszti a magyar remekirók közé. E kötetet **Badics Ferencz** válogatta össze és látta el nagybecsü előszóval.

E két köteten kivül megjelent még az V-ik sorozatban **Vörösmarty** V. kötete, **Arany János** III. kötete és **Szigligeti** II. kötete.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő müvek jelentek meg:

Arany János munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
Csiky Gergely szinmüvei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.
Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.
Kazinczy Ferencz müveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János.
Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.
Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.
Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.
Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.
Szigligeti Ede szinmüvei. I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.
Tompa Mihály munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Lévay József.
Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.
Vörösmarty Mihály munkái. I., II., III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekirók gyüjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. **A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona;** az ennek kiegészitőjeként megjelent **Shakspere összes müvei hat kötetbe kötve** ára 30 korona, **melyet a Magyar Remekirók vevői 20 kor. kedvezményes áron kapnak.**

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda
(Budapest, IV., Egyetem-u. 4.)

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 17. sz. Szent-Jakab hava (julius) 10.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Bezerédj Istvánról.

Bezerédj Pál bőkezüségéből és családi kegyeletéből a *Magyar Tudományos Akadémia Bezerédj István* életrajzára pályázatot hirdetett. A beérkezett pályamunkákat három kiváló férfiu birálta: *Asbóth János, Ballagi Géza* és *Gál Jenő.*

Mind a három biráló találóan jellemezte *Bezerédj Istvánt* és korát s alapos birálatuk folytán a jutalmat nem adták ki.

Asbóth János *Bezerédj* Istvánt, az alkotások kora kimagasló alakját, megértette és átérezte csak ugy, mint birálótársai, de róla nem dombormüvet, hanem szobrot állitott elénk. A zsidók által jóformán megölt magyar társadalom, közélet ma nem mutat fel olyan embereket, kikről gondolkozni kell, mi bennök a nagyobb: az ember-e vagy a hazafi? Korunk vezető legtöbbjei se nem emberek, se nem hazafiak.

A multból kell kiragadnunk oly jellemeket, kik a magyar faj, a magyar nemesség példás hazaszeretetét, becsületességét, megvesztegethetetlenségét, ős erényét, virtusát példázták, mint *Bezerédj István* is, ki első volt azok között, kik jobbágyaikat felszabaditották s eljárásában hős és bölcs volt.

Asbóth János sokat tanult, sokat tud, világot látott és még sem esik a mai magas bakon ülő kapaszkodók hibájába, nem gunyolja, kicsinyli a táblabiró világot, hanem elismeri, hogy a javarész „magas müveltségü“ volt. „Mindenekelőtt birt — irja Asbóth — minden modern müveltség valódi alapjával, a klasszikus müveltséggel, habár csak ennek latin ágával, oly kincscsel, melyet nemzeti kulturánk napról-napra veszit, anélkül, hogy mással pótolni tudná, mert nem is lehet.“

Idegen földről került ábrándok sokat elkaptak a táblabirák közül is. Igaza van Asbóthnak: „Az egy Széchenyi István birta a látkör teljességét és látta, hogy katasztrófába rohan az ország, de megállitani nem tudta, az események rohama összetörte és átgázolt rajta. A táblabiró világ csak Világos világánál kezdett világosan látni és csak a Bach-korszakban és az emigráczióban tanulta meg, hogy minden gyakorlati politikának sine qua nonja, hogy a mások erőviszonyait helyesen tudjuk kalkulálni . . .“

Asbóth János helyesen fogja fel, hogy *Bezerédj Istvánról,* ki csupa szeretet volt, csak szeretettel és tiszta lélekkel lehet emlékezni és lelkes fogékonyságát elitélni nem szabad. Amiket ő örök igazságoknak tartott, azt ma azoknak nem tartaná, p. o. a zsidó emancipácziót sem...

Nem lehet elitélni *Bezerédjt,* hogy őt is vitte az áramlat s örök igazságként ragaszkodott mindahoz, ami az emberiség szenvedését, nyomorát enyhitette. Ha Bezerédj István elment korával a szélsőségekig, ami őt e részben első sorba vitte, az mégis saját szivének melege volt s a legnemesebb emberbaráti érzésből folyt.

Gál Jenő birálatában egy szép pontot emlit fel — *Bezerédj István* szerénységéről emlékezik: „Bezerédj részint az utókor hálájára nem számitva, szerénységből, részint politikai zaklatásból minden irását, mely *kristálytiszta* érzelmeinek hullámzásáról *s nemes jellemének finomabb* árnyalatáról is bővebb felvilágositást adhatott volna, megsemmisitett...“

Legrészletesebben állitja elénk *Bezerédjt* Ballagi Géza birálata a következőkben:

„Azok közt a jelesek közt, kik az uj Magyarország alapvető munkáját végezték, Bezerédj István az első helyek egyikét foglalja el. Amellett, hogy teljes odaadással kivette a maga részét a nemzeti átalakulás küzdelmeiből, ahoz az irányhoz is mindig hü maradt, melynek diadalmas előnyomulása volt a nemzeti ujjászületés sikerének alapföltétele. Mint a humanitással párosult igaz szabadelvüség képviselője harczolt Széchenyi, majd Deák oldalán s csak akkor vált el egy-egy pillanatra tőlük, amidőn a haladás ellenállhatatlan vágya lelkét az ábrándok világába ragadta s amidőn nem tudott magán erőt venni, hogy eszményeit a gyakorlati élet követelményeinek áldozatul dobja. Szabadelvüsége mindannyiszor átcsapott a radikálizmusba, valahányszor gyermekded kedélyével, eszményi világnézletével a haladás menetét nem találta kielégitőnek. Egy német tudós, aki a különböző politikai pártokat az emberi életkorokhoz hasonlitja, párhuzamot vonván a radikálizmus és a gyermekkor között, arra az eredményre jut, hogy amint a gyermek könnyen összetéveszti bábuját az élő emberrel, nádparipáját az élő paripával: a radikálizmus is ábrándokban ringatja magát s a nehézségeket, melyek kivánságai teljesülésének utjába állanak, nem veszi észre. Ilyen értelemben Bezerédj szabadelvüsége sem volt ment a radikális vonásoktól. Mindig többet akart, mint amennyit a tényleges viszonyok között elérhetett. Az akadályokat nem látta meg s viszont ha utja szabad volt, szinte vakon rohant előre, nem gondolva meg, hogy utján még akadályokra is bukkanhat. A jónak és igaznak felismerésében határtalan emberszeretete által vezettetett s ha ezzel az iránytüvel megtalálni vélte az „örök igazságot“, attól ugyan nem tántoritotta el őt semmi. Az „örök igazsághoz“ való eme kitartó ragaszkodása a politikus előtt csak akkor tünhet fel nevetségesnek, ha az örök igazság fogalmát pozitiv emberi intézményekre vonatkoztatta volna. Bezerédjtől azonban ez távol állt. Azt az igazságot, melyet ő hirdetett, a „szeresd felebarátodat, mint tenmagadat“ krisztusi elv fejezte ki. S amikor erre támaszkodva sürgette a jobbágyság felszabaditását, a közterhekben való osztozkodást, sőt még a halálbüntetés eltörlését is: akkor bizony nem másnak, mint a közboldogság megvalósitására szolgáló örök igazságnak volt ő szószólója.“

Az ősnemes Bezerédj-család családi főjellemvonása, a szeretet és szerénység diszitette *Bezerédj Istvánt* is, kinek pályájából megtanulhatjuk, hogy a valódi ember jó hazafi is.

E. Gy.

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

Balatoni gőzhajózás.

— Gróf Széchenyi István gondolatai. —

Nehéz volna annak itt jóslatát kimeritőleg elősorolni, mi mindent fogna egy balatoni gőzösnek életbeléptetése maga után vonni; mert ilyféle nevezetesebb előlépés, mint a külföldi tapasztalás mutatja, csodaszerüleg tágitja az emberi társaság nem egyedül hasznos és kellem-, de különösen diszkörét is.

S ugyan miért nem volt nagyobb becsü, és csak most nem régiben kezdett azzá lenni Magyarországban a kőszén? Bizony csak azért, mert eddigelé mindig vagy ellenséggel csatáztunk, vagy ilyen nem létében — ha az igazat meg akarjuk vallani — meg nem szünőleg magunk között veszekedtünk keserü emlékezések mellett búsongván és pipázván.

Nincs más választásunk, mint a leggyorsabb s legáltalánosb haladás, vagy a legbizonyosb enyészet, mire szintoly biztossággal vezet a régit mindenben makacsul fentartani vágyás, mint minden ujnak eléggé meg nem emésztett rögtöni bekapása.

Most közöttünk a legnagyobb rész, mint érintém, még csak azt sem tudja, mily rétegen áll. Már ennek ismerete is nagy nyereség volna, valamint a nemzetre nézve nem lenne kis előny, a mostani szójárás mellé „széles e hazában“ lassanként azt a szójárást is csatolhatni: „mély e hazában“, s végre ennek következtében aztán: „magas e hazában“!!

A Balatonon mostanság egyetlenegy meglehetős hajó, de csak egy tűrhető csónak sincs. Bámuljon-e az ember ezen vagy nevessen, én nem tudom. Lebegjen csak egyszer rajta gőzös: s mig bányászokat fog előidézni a hegyekben és a gőz használatára sürgetendi a gondolkozót, uj életszikrát lövel az egészre és a most ugyan kies, de nagy álomban szendergő vidéket vidor elevenséggel ruházza fel, mikép egy szebb jövendőnek tavaszkorát fogják a legédesb sejtelmek közt élvezni a Balaton körülti lakosok.

Nincs arról tudomásom, a Balatont egészen le lehetne-e csapolni, de annyit hiszek, ha lehetne is, bün volna, ilyent cselekedni.

Az ősiség módositásával — mindazok, kik például Budapest bőséges poraiból menekülve, nem birnak uradalmokkal, de azért mégis szeretnek és akarnak is részesülni, pedig saját telkeiken és saját falaik közt, a mezei élet kellemeiben. S erre mennyire lenne alkalmas a mocsáriból kitisztult Budapesttel szorosabb és könnyebb összeköttetésbe tett Balaton.

Többnyire, ha azt véljük, hogy mostani állapotában nem fogják ki a Balatonból hovahamarább a fogast, most, miután a halászat mestersége is annyira tökéletesedik és napról napra jobban értenek hozzá, igen igen csalatkoznak, midőn czélszerüen felállitott és a Balatonnal szoros összeköttetésben levő halas tavak által, melyek, mint gondolom, főkép a somogyi parton felette könnyen volnának létesithetők, örökre és annyira meg lenne mentve a fogas sajátszerü és gyönyörü neme, mikép a balatoni gőzösök ellen, ha azok ilyen kifejtést szülnének — és ily kifejtést nem szülniök bün volna — még az áhitatos bőjtölők és az ezeknél még számosb finomizlők hosszu sorainak sem lehetne igazságos kifogásuk.

Ha van miért örvendenünk embersorsunknak, vagy avval legalább kibékülnünk némileg, az mindenek fölött az, — mert félre nem ismerhető tanujele a bennünk lakó isteni szikránák — hogy a természeten javitni képesek vagyunk.

A Balaton lecsapolása tehát, ha célszerüen vitetik végbe — s ám ne eszközöltessék otrombául! — melyet sokan egy lesujtó gyámoknak tartanak az e tavon állitandó gőzhajózás ellen, nem csak nincsen e vállalatnak utjában, de éppen ellenkezőleg igen hathatóan előmozditja azt, midőn egyszersmind annyi hasznos és kellemes kifejlésnek közvetlen szülője, miszerint azt szükség nélkül csak egy nappal is hátrább lökni kár volna.

Szobrot Kinizsi Pálnak!

(A magyar nemzethez!)

Emlékezni akarunk a régiekről, diadallal dicsőekről, nemzeti aranykorunk egy hires-neves hőséről, — zászlót bontunk, az emlékezet zászlóját, melyen a Hollós Mátyás daliái közt legfényesebb az ő neve: a felföldi Kinizsi Pálé.

Kinizsi! . . . A magyar vitézség vett testet benne, a szittya Achilles ő, édes testvére a virtusban jó Tholdi Miklósnak. Legenda ma már az ő neve, csodákat regélő: história, bőbeszédü történet, mely a maga hét betüjével köteteknél többet mond el a magyar nagyság legnagyobb koráról.

Kinizsi! . . . Trombitaszó, mely a messze multból, a fekete sereg ajakáról végig dörög a századokon és ébreszt, — villám, mely mindig ujra fénylik, főleg mikor beborul és lelkesedésre gyujt, ha kialszik a szent tüz a szivekből. Ki ne ismerné az ő élete igaz meséjét? Ki ne tudná, hogy lett Bihar-Kinis molnárlegényéből Mátyás király legvitézebb katonája? Emeli a malomkövet fejedelme előtt . . . Óriás, de nemcsak testben, hanem szivben és elmében is. Oldalán Magyar Balázsnak, ki leányát adja oda neki, hamar növekszik ő a dicsőségben. Spielbergnél veri a csehet-morvát, Boroszlónál a németet, Kremsnél az osztrákot, de mindenek felett száz csatában veri a törököt. A kenyérmezei hős neve vészkiáltás, mely elől Konstantinápolyból Ázsiába futnak vissza a szultán testőr-seregei. Mikor aztán „Meghal Mátyás és oda az igazság“, ezt a veszendő igazságot is Kinizsi igyekeszik menteni: országbirává lesz Ulászló alatt. Öreg már nagyon, szélüti a nyelvét, beszélni nem tud, — de kardja azért még ekkor ékesen szól. Mikor a halálát érzi, lekérezkedik királyától még egyszer a Végekre, nagyot győz még egyszer és török zászlókra veti halottas ágyát. A félhold elhalványul, az ő élte napja is diadalmas nyugovóra térhet.

Mi, a veszprémmegyei Nagy-Vázsony lakói, büszkén valljuk: a nemzet szaván, legelsőbben a mi hősünk ő. Városunk a Kinizsi egykori városa, csata közben olykor idejött ő a mi földünkre pihenni. Vázsonyt kapta Mátyástól donációba, várat épitett ide és a maga és szülei lelki üdvére pálos-kolostort alapitott. Ha ott a halhatatlanság szülőföldje, hol a halál rak fészket: a mienk Kinizsi már csak azért is, mert a mi Szent Mihály-templomunkban van eltemetve.

Azaz, hogy csak volt! Bél Mátyás 1777-iki „Geographiájában“ bizonyitja, hogy „Heros hic incomparabilis in templo d. Michaelis a se fundato conditus est...“ vagyis, hogy a „páratlan hős“ az általa alapitott Szent Mihály-egyházban temettetett el. A tudos Budai Ésaiás pedig „Lexiconában“ még idézi is a kenyérmezei hős siriratát:

„Erexit Vasonia claustra Kinisius heros
Illius hac urna marmoris ossa cubant.“

Fájdalom, rom már ma nemcsak a Kinizsi Pál-vára, hanem dult rom örök nyugvóhelye is. Kincsásók kirabolták, kiváncsiak kiforgatták; utóbb az alsó-templom körül fekvő régi temetőben jeltelenül hantolták el a hős csontjait. Kriptájának fedőlapja sem áll többé a vár előtt: muzeumba került a törökverő pallossal és az óriás páncélingével együtt.

Magyarok! Emlékezzünk a régiekről, dicsérjük a hősöket, ha azt akarjuk, hogy e hazának még hős fiai legyenek. Dicsérjük Kinizsit, védjük meg emlékét az ellen a hazátlan racionalizmus ellen, mely szentségtörően csak „vérben gázoló vadállatot“ mer látni a legvitézebb magyar daliában. A rövidlátó rágalom feledi, hogy Kinizsi a XV-ik században élt és hogy senki se lehet mentes kora hibáitól, — de mindenekfelett bünösen feledi azt, hogy épp a becsmérelt Kinizsi volt az, aki Európát és kulturáját megvédte a mohamedán Ázsia ellen. Senki a kultura nevében ne bántsa Kinizsit, mert hisz az a nyugati kultura csak azért növekedhetett olyan nagyra, mert Európa kapujában, Magyarországon, hősi magyar kar állta utját a fenyegető töröknek. Ebben a harcban, a nyugati müvelődésért, vérzett el a magyar, ezért maradtunk mi el Európától: ha a hálátlan Európa elfeledte volna, jusson legalább nekünk eszünkbe! Mátyás lángelméje e földnek, első birodalmává emelte a Magyarhont, jólétet, hirt szerzett e hazának és midőn e kincs védelmére az az uj-kor első állandó hadseregét megteremtette, abban a hős Kinizsinek volt a legnagyobb része. Nem gyáva becsmérlés, hanem elismerő tisztelet emlékének!

Van lelkük a romoknak is — és mi végre megértettük a nagyvázsonyi romok szavát. Megihlette e szó szivünket s elhatároztuk, hogy itt, az ő városában emléket állitunk, szobrot emelünk a testet vett magyar vitézségnek, hős Kinizsi Pálnak. Hadd süvegelje meg a kislelkü racinalizmus, a magyar ifjuság pedig ne a kultura veszedelmét félje, hanem a kultura megmentőjét ünnepelje Mátyás király legvitézebb katonájában.

Honfitársainkhoz fordulunk, az ő áldozatkészségük elé járulunk lelkes tervünkkel, jámbor szándékunkkal. Szépen kérünk minden magyar embert: áldozzon ez emlékre és ismerősei közt is gyüjtést inditson mentül szélesebb körben!

Dicsérjük a hősöket, ha azt akarjuk, hogy e hazának még hős fiai legyenek!

Kelt Nagy-Vázsonyban.

Kolossváry József, Veszprém vármegye alispánja, a „Kinizsi-szoborbizottság“ védnöke. *Németh Gábor,* helyi biz. elnök. *Finke József,* biz. jegyző. *Dr. Óváry Ferencz,* országgyülési képviselő, a „Kinizsi-szoborbizottság“ elnöke.

Az uzsora Oroszországban.

Az orosz paraszt szomoru helyzetben sinylődik és ennek legfőbb oka a „kulaki“, a falu uzsorása. Ez keresztény is néha, de legtöbbnyire zsidó. Ezek az uzsorások hallatlan módon szipolyozzák az orosz parasztot. Adnak a parasztnak kölcsönpénzt váltóra vagy zálogra. Ha a paraszt nem tud fizetni, irgalom nélkül tönkre teszi uzsorása. A kormány nem képes az uzsorás üzelmeknek véget vetni, mert a paraszt nem panaszkodik, nem lévén más pénzforrása, mint a „kulaki.“ Csak néhány példával világitjuk meg, hogy miből áll a „kulaki“ munkája. Ad a parasztnak kölcsön vetőmagot s ezért kiköti a termés felét. Charkovban a „kulaki“ 10—20 rubelt ád kölcsön a parasztnak és ezért a föld évi termésének felét követeli annyi éven át, amig a paraszt csak adósságát ki nem fizeti. Ehhez pedig rendszerint sok év kell. A mult évben a czár rendeletére

a birodalmi tanács foglalkozott az orosz parasztoknak nyujtandó segélyről. Tekintettel az államnak éppen nem rózsás pénzügyi helyzetére, 2 millió rubelt szántak a „kulaki"-k elleni harczra. Persze ez csak csepp a tengerben. De legalább kezdete a kezdetnek. Ezzel a segélylyel a parasztoknak a többi közt gépeket fognak adni, hogy jobban gazdálkodhassanak. Az a csodálatos, hogy a hitelviszonyok javitása czéljából létesültek bankok már korábban. Ezek a nemesi agrárbank és a paraszt agrárbank. De ezek nem tudnak czéljaiknak megfelelni. Ugy látjuk, hogy a mindenható czár birodalmában a parasztnak nem valami jó a helyzete, sőt nem jobb a kinai kuliénál.

Szövetkezeti élet.

(M. A.) Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség titkára, a folyó évben, ujévtől mostanáig száz fogyasztási és értékesitő szövetkezetet szervezett a Magyar Gazdaszövetség „Hangya" központjának kötelékében. Hétfőn, 20-ikán szervezte a századikat Sajókazincon, Borsodmegyében. Uj fogyasztási szövetkezetet alakitott báró *Luzsenszky* Zsigmond, Vasmegye, Városhodász községében.

Csak előre! A szövetkezetek törik meg a zsidókat, jajgatnak is értök Ábrahám unokái eleget. Nem kicsinylik, nem mosolyogják többé. Szövetkezet és háziipar teremtik a jóllétet.

Nem szabad eltölteni tétlenül egy percet sem, mert erre időnk nincsen. Tegye meg kiki a magáét. Dolgozzunk és legyünk résen. A zsidó furfangnak ellenszere lehetne az összetartás és a szorgalom.

Tanácskoznak *a magyar bor védelméről* és pedig zsidók is ülnek az ilyen tanácsban. Addig nem mérnek valódi bort, mig zsidó árulja és zsidó méri. Vannak rosszlelkü keresztények, kik megtanulták a borhamisitást a zsidótól és sokszor tulszárnyalják ebben a müvészetben a zsidót. Az ital- és ételhamisitás nagymesterei azonban mégis a zsidók és addig azok is lesznek, mig a hamisitásokat a büntetőtörvény nem üldözi. Cirógatással nem megyünk semmire, csak a törvény teljes szigoruságával és a megtorlás olyan módjával, hogy a hamisitótól vonják el az engedélyt.

Beöthy Zsolt a főváros közoktatási bizottságában azt inditványozta, hogy a zsidó hitközség a héber nyelvet csak a második elemi iskolában kezdje tanitani. Az inditványhoz hozzá kellett volna tenni, *hogy minden zsidónak kötelessége héberül tudni* és minden tárgyat az iskolákban héberül tanitsanak nekik, különválasztva a keresztény gyerekektől. Ha csak egy kis felebaráti szeretet van a nemzetekben, nem engedik kivenni a zsidó nyelvet a zsidók közzül és mindent elkövetnek, hogy a zsidók magukat kiszakasztva a nemzettestekből, egy nemzetté egyesüljenek.

Háziipar-kiállitás.

Az I. ker. Labancz-uti fővárosi községi iskolában a háziipar-tanfolyamon készült kosáráruk és kerti butorok kiállitása a napokban volt a közönség érdeklődése mellett. A kiállitott tárgyak nagy része rövid néhány nap alatt elkelt, tehát a tanfolyam munkásai között több száz korona kerül kiosztásra a befolyt vételárból. Igy a kültelki szegény népre valóságos áldás lesz e tanfolyam, mely Eperjessy István igazgató-tanitó buzgó fáradozása folytán létesült, s amely amellett, hogy télen át sok munkáscsaládnak ad majd kenyeret, még egy olyan iparágat is meghonosit, melyből évenkint egy millió korona értékü árut hozunk be külföldről. Kivánatos volna, hogy népiskoláink közül minél számosabban követnék a Labancz-uti iskola nemes példáját.

Kaszás Lajos.

Ismeretlen e név olvasóink előtt. De megérdemli, hogy az alábbiakban bemutassuk. Kaszás Lajos főpinczér a kerepesi-uti Muhr-féle nagyvendéglőben. Igaz kereszténi cselekedete révén jut neve e lapok hasábjaira. Van ugyanis egy szép szőlője Zalában, melynek a nevezetes zalaegerszegi Fehérképpel szembe néző ormára egy diszes kőkeresztet állittatott, hasonlóan a Zala-Vas kiemelkedő részein mindenütt látható régi szép hagyományokhoz. A mai erkölcstelen világban, midőn az ő brancsbeliei szabad idejüket büzös kártyatermekben s tivornyázással töltik el, keservesen szerzett filléreiket pedig könnyelmüen eldorbézolják, jól esik látnunk egy nemesen érző sziv erkölcsös s kereszténi megnyilatkozását, jól esik tudnunk azt, hogy Kaszás e tettével nemcsak a régi hagyományokhoz akart hü maradni, de fölül is akart emelkedni kartársain, megmutatván nekik az utat, melyen haladniok kell, mely ut azt mutatja, hogy nem az anyagiak hajhászása — mint azt a zsidók teszik — hanem az erkölcsös kereszténi cselekedetek azok, melyek az embernek Isten s az emberek előtt a tiszteletet s a becsületet megszerzik.

Az idegenforgalom.

Már Széchenyi István gróf, a legnagyobb magyar — mint emlitettük — az idegenforgalom emelésére szólitotta fel a társadalmat. A legnagyobb magyar utalt arra, hogy mennyi erkölcsi és anyagi haszna van annak, ha egy országban sok külföldi fordul meg és azt tartotta, közel hozzá férhető helyekkel kell az országot megkedveltetni. Ilyen hely Buda, hol az apostoli királyi ereklyék s a király trónja van. Halmos János lelkes felszólitásának Budán kell visszhangozni. Egy ily fenséges, ily csodálatra méltó fürdőváros nincs több a föld kerekségén. Budát és környékét az Isten remek természeti szépségekkel áldotta meg és sokáig maradt felfedezetlen. A Magyar Turista-Egyletnek köszönhetjük, hogy kezdik alaposan ismerni. Az idegenforgalmat ugy Budán, mint az egész országban vezesse a hatóságokon kivül a Turista-Egylet, Földrajzi Társaság, Fürdő-Egylet, Néprajzi Társaság, Történelmi Társaság, Régészeti Egylet s a muzeum-egyletek.

Nem lesz belőle semmi, ha albérletbe vállalkozóknak adják az intézkedést, vezetést. Ezek az egyesületek nem fogják rászedni a fővárost és az idegeneket sem. Az első, hogy a székes főváros polgármestere ide Budára hivja össze a társaságokat és egyleteket s velök kezdje meg ezt a nagy ügyet.

Idegenforgalmat bikaviadalokkal, állatkerti mutatványokkal stb. nem lehet emelni, s bármilyen jó szándékkal fognak is magánosok és társaságok ehez, ezt csak a fővárosi tanács teheti, ha az állam és törvényhatóság nem köti meg a tanács ismert jóakaratának és tisztakezü munkásságának kerekét. Mindjárt többet tehetne a tanács, ha a törvényhatóság magasabb szinvonalu lenne és nem uralkodnék az önérdek, t. i. a bizottsági tag urak nagy többségének önérdeke. Tessék csak rábizni kellő eszközökkel a kitünő és tisztességes tagokból álló tanácsra. A tanács minden esetre Budára helyezi az idegenforgalom sulypontját.

Kész ruhák.

Szükkeblüség, közöny, könnyelmü kezelés megbuktatta még csirájában a *keresztény ruhaszövetkezetet*. A zsidók a keresztények hátrányára fujták fel az esetet. Kegyetlen birák a keresztényekkel szemben, magukat pedig felmentik a közvélemény tárogatóival. Nagy szükség lenne pedig egy jól vezetett ruha fogyasztási szövetkezetre, mert a kész ruha *és* fehérnemü, nőidivat kereskedők zsidók. A férfiruha kereskedők teljesen azok. A szabó kisiparosoknak, ugy tudjuk, Erzsébetfalván mühelyük van. Miért nem segitik őket ahoz jólelkü keresztények, hogy a főváros több részén nyilt üzleteik legyenek. A zsidó ruhakereskedőknek ugy is keresztény kisiparosok dolgoznak és alig tudnak az alacsony munkadijból megélni. Egy kis jóakarattal a közönség segithetne helyzetükön s tapintattal és igyekezettel kivehetnék a kész ruha elárusitást a zsidó basák kezeiből. A jobbára zsidó szabó nagyiparosok csak saját magukért és nem a közönségért is szövetkeztek.

Kedvező adat.

Az *országos számtartó* (statisztikai) hivatal 1902-iki évkönyvében azt az adatot olvashatjuk, hogy feltünő az izraelliták gyenge szaporusága. Az izraeliták születési aránya ujabban igen erős és következetes esést mutat, 1896 óta folytonos csökkenéssel leszállott 36·8-ról 32·9-re. Minden eset, mely a zsidók létszámában esést mutat, az országot erősiti. Arra azonban erősen vigyázni kell, hogy felnöttek utján bevándorlással ne szaporodjanak a zsidók és ne olvadjanak össze a keresztény népfajokkal. Maga a jó Isten is belátja végre, hogy több van belőlük, mint elég a kerek világon és pusztulásuknak azzal vet véget, hogy kivezeti őket az igéret földjére.

Vita gyorsirás.

Bodogh János Vita gyorsirása (ára 60 fillér) *Stampfel* pozsonyi udvari könyvkereskedő *Tudományos Zsebkönyvtárának* értékes száma és azt bizonyitja, hogy a *Tudományos Zsebkönyvtár* a tudományok népszerüsitését mozditja elő és a müvelt családok pártolására érdemes. A *Vita gyorsirás* alapos, rövid és könnyen érthető. Ajánljuk olvasóinknak.

Első Leánykiházasitó Egylet m. sz. Gyermek- és életbiztositó intézet. (Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. Alapittatott 1863. évben.) Folyó év junius havában 2,067.600 korona értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 1,633.000 korona értékü uj biztositási kötvény állittatott ki. Biztositott összegek fejében 106.274 korona 94 fillér fizettetett ki. 1904. január 1-től 1904. junius 30-ig 10,908.800 korona értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 9,181.800 korona értékü uj biztositási kötvény állittatott ki; biztositott összegek fejében 437.343 korona 07 fillér fizettetett ki.

Ezen intézet a gyermek- és életbiztositás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb dijtételek és a legelőnyösebb feltételek mellett.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállító, cukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utca 77. sz.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nándor vésnök müintézete II. ker., Fő-utca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch müszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-ut 8. sz.
Baletkay M. házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetitő irodája I., Krisztina-tér 2. szám.

Karikás Lajosné vendéglője

Garay-tér 17. sz.

Aki valódi magyar hamisitatlan, jóizü mogyoródi és csömöri bort akar inni, térjen be ide.

Jó magyar konyha.

Friss csapolásu sör egész nap.

Vendéglőátvétel.

Van szerencsém a nagyérdemü közönségnek becses tudomására hozni, hogy özv. Stossmann Lőrinczné I. kerület, Gellérthegy-utcza 3. szám alatti

jó hirnevü vendéglőjét

megvettem és azt saját nevemen fogom tovább folytatni.

Ez alkalommal bátorkodom kitünő termésü boraimat, valamint elsőrangu konyhámat becses figyelmébe ajánlani.

Fedett tekepálya a kerthelyiségben a t. közönség rendelkezésére áll.

Számos támogatásért esedez

kiváló tisztelettel

Jurák Miska vendéglős

az Ehman-féle „Casino Sörház" volt főpinczére.

Alulirott tisztelettel hozom b. tudomására, hogy **I., Krisztina-tér 2. szám** alatt létező

üveg-, porczellán- és lámpa-üzletet

Baletkay A. czégtől átvettem és azt

BALETKAY A. utóda ZIMMERER PÁL

czég alatt a mai kor igényeinek megfelelőleg tovább vezetem.

Mindennemü üveges munkát, képkeretezést, tükrök ezüstözését, csillártestek javitását, átalakitását stb. a legjutányosabban vállalok.

Dus raktárt tartok mindennemü üveg- és porczellánárukból, háztartási és vendéglői berendezésekhez. Álló és függőlámpák, képek és képkeretek nagy választékban.

Villamvilágitás és villanyos csengő bevezetések és felszerelések.

Évtizedekre menő tapasztalataim, valamint azon körülmény, hogy 18 éven át Giergl Henrik czégnél (Budapest, IV., Váczi-utcza) működtem, feljogositanak azon kijelentésre, hogy minden tekintetben képes leszek a n. é. vevőközönség kivánalmainak megfelelni. Igen kérem tehát az elődöm által élvezett bizalmat uj vállalkozásomra ruházni és maradok szives pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

Zimmerer Pál

üveg-, porczellán- és lámpa-kereskedő és vizsgázott villanyszerelő.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER legtisztább ágyvize **SAVANYU-KÚT**

legjobb asztali- és üditő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és holyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

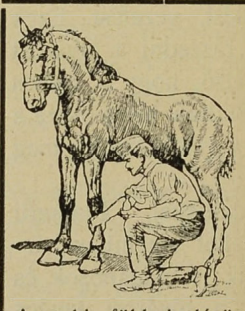

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA"

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

Ház- és nyaralótelkek közvetlen a **Csillaghegy** és **Árpád-fürdő** állomásnál, a tisztviselőtelep mellett, a fővárostól félóránvira, jutányosan és kedvező feltételekkel kaphatók. Tulajdonos: **Sárkány igazgató Budapest, V., Nádor-utcza 16.**

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenczieк-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

A Franklin-Társulat kiadása.

A

MAGYAR REMEKIRÓK

a magyar irodalom főmüvei

ötödik sorozata most jelent meg s igy most már 25 kötet került ki a magyar remekiróknak eme leggondosabb és legdiszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelentek meg **Pázmány Péter válogatott munkái is.** Ezt a kötetet jeles tudósunk, **Fraknói Vilmos** oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja s egyuttal a XVII. század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi és közviszonyokról érdekes essayt is nyujt.

Ugyancsak ez a sorozat **Bajza József** három évtizedre menő munkásságának legjavát is beleilleszti a magyar remekirók közé. E kötetet **Badics Ferencz** válogatta össze és látta el nagybecsü előszóval.

E két köteten kivül megjelent még az V-ik sorozatban **Vörösmarty** V. kötete, **Arany János** III. kötete és **Szigligeti** II. kötete.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő müvek jelentek meg:

Arany János munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
Csiky Gergely szinmüvei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.
Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.
Kazinczy Ferencz müveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János.
Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.
Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.
Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.
Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.
Szigligeti Ede szinmüvei. I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.
Tompa Mihály munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Lévay József.
Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.
Vörősmarty Mihály munkái. I., II., III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekirók gyüjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. **A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona;** az ennek kiegészitőjeként megjelent **Shakspere összes müvei hat kötetbe kötve** ára 30 korona, **melyet a Magyar Remekirók vevői 20 kor. kedvezményes áron kapnak.**

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda
(Budapest, IV., Egyetem-u. 4.)

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 18. sz. Szent-Jakab hava (julius) 20.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Civillista és Politika.

Az egyhangu politikai vitába élénk eszméket lövelt *Szemere Miklós Civillista és Politika* cimü ódai szárnyalásu hazafias röpiratával. *Szemere Miklós* legfőbb irói érdeme, hogy nem terjeng és röviden mond sok követésre méltó ujat. Nem öncél, de közcél vezeti a tettekben nyilvánuló hazafiság férfiát. A nemzet vésse szivébe, különösen a fiatalság, azokat, amit ebben a könyvében mond. A civillistáról megjegyzi, hogy a magyar nemzet sohasem fukarkodott királyával szemben még a szabadságharc dicső, de sulyos napjaiban sem, amidőn Kossuth Lajos akkori pénzügyminiszter 3,000.000 pengőforintot irányzott elő az udvartartás céljaira, ami, miként ezt Szemere abból az időből vett árstatisztikákkal bizonyitja, ugyancsak tekintélyes összeg volt. Hozzáfüzi azonban ehhez a fejtegetéséhez azt a nézetét, hogy nincs az a pénz, amelylyel a korona fényét és tekintélyét emelni lehetne, mert ezt csak helyes népboldogitó törvényekkel érhetjük el. Ezek közül föl is emliti a homestead-törvényt, a főrendiház modern reformját és a népoktatás átformálását. Az antiszemitizmus kérdését is érinti, ami szerinte *nem szeretet, vagy gyülölet, hanem államférfiui* észszerüség és kenyér kérdése.

A nagy hatást keltett röpiratból a következőket adjuk:

„A japánok az angoloktól eltanulták a haditengerészetet, a poroszoktól átvették a szárazföldi haditudományt egy emberöltő alatt. Átvitték Párisból a divatot és mint európai luxust az antiszemitizmust. Tehetik, nekik a zsidókra nincs szükségük. Különben, ahol van is zsidókérdés, mint nálunk, az nem szeretet, vagy gyülölet, — de államférfiui észszerüség és kenyér kérdése.

Nemzeti ideálunk ma is a szépszavu orátor. Ameddig itt vagyunk, be is kell érnünk a szép szóval, érzelemben fenséges nagy, valóságban törpe, papirnemzet vagyunk. A felületen haladunk és megbódit bennünket a külszin. Leghőbb vágyunk, legnagyobb ambicziónk egységes nagy és boldog hazát hagyni örökül fiainkra. Evégből magyarositunk. Helyes. Ha valaki becsületes életével, kiváló tetteivel bizonyitja magyar érzelmeit: az magyar állampolgár. Örömmel hajlok meg előtte fedetlen fővel. De azzal, hogy valaki bajszát kipedri és nevét Zrinyi Miklósra vagy Szondy Györgyre változtatja, ki nyer vele? Egészen a mesebeli aethiopiai király vidám regénye ez, aki óhajtotta, hogy fehér alattvalói is legyenek és bemázoltak neki pár ezer szerecsent fehérre. És a jámbor király boldogan hitte, hogy neki most már fehér rabszolgái is vannak. Zrinyi Miklósra gondoltam a napokban, egy angol lapot olvasva, hogy az angol Zsoké-Klub be fogja tiltani, hogy nagyhirü futólovak nevét, például: Ormonde, Ecligse stb. valaki lovának ujból adhassa. Az angolok, ugy veszem ki ebből, több tisztelettel vannak hires lovaik iránt, mint mi magyarok — szabadjon kimondani — hagyományos történelmi, nemzeti hőseink neve iránt kegyelettel. *Nálunk elég jutányos uton lehet valaki Zrinyi Miklós, vagy Szondy György.* Idő előtt meg sem kell érte halni.“

A névmagyarositás lázának legfőbb terjesztője, a *Budapesti Hirlap,* az utolsó ponthoz ezt a megjegyzést füzi:

„A szellemes politikus iró ez utolsó kis expektorációja nem állja ki a komoly kritikát. Az, hogy akad egy-két hiu, vagy éppen izléstelen ember, aki nagy történeti nevet vesz föl, nem árt a hősöknek, az uj Zrinyieknek pedig nem használ. Azt gondoljuk, inkább vegyenek föl bármily történeti nevet, semmint viseljenek idegent. Különben parasztnépünk közt is akárhány nagy történeti név van: ki akadna fönn rajta?“

A parasztnép történeti nevét senki sem itéli el, de azt igen, ha jött-ment emberek hordják el egy koronáért a történeti neveket.

Ide iktatjuk egy tekintélyes vidéki lap véleményét Szemere röpiratáról:

„Civillista és politika czim alatt érdekes röpirat hagyta el a sajtót. Szemere Miklós, politikai életünk egyik legérdekesebb alakja, aki hozzászoktatta a magyar közönséget ahhoz, hogy leplezetlenül megmondja nézetét az ország dolgáról, nem törődve sem azzal, *ha e nézetek a hatalmasoknak nem tetszenek, de viszont azzal sem, ha talán nem népszerüek.* A civillistával foglalkozva, kiindulási pontja az, hogy a magyar nemzet sohasem fukarkodott királyával szemben és már Kossuth Lajos is az 1849-iki állami költségvetésben három millió pengőforintot irányzott elő a királyi udvartartás céljaira, pedig ez akkor jóval nagyobb összeget képviselt, mint manapság. Szemere ezt az egész kérdést másodrendü jelentőségünek tartja. Szerinte — igen helyesen — nem a pénz és külső csillogás adnak fényt és erőt a dynastiának, hanem igenis a szilárd alapon nyugvó intézmények, minők a nép otthonát védelmező homestead-törvények és a főrendiház ujjászervezése szilárd nemzeti alapokon. A nemzeti államról szólva, ugy találja, hogy a meddő szóharc nem viszi ez eszmét előbbre egy lépéssel sem, holott nemzeti és erkölcsi erőink céltudatos fejlesztésével óhajtásaink mind könnyen ölthetnének testet. E röpirat vége azzal az érdekes leleplezéssel szolgál, hogy miniszterelnökünk mindezideig még nem ismerkedhetett meg a magyar trón leendő örököseivel. A diszesen kiállitott füzet tiszteletpéldányként küldetett meg az érdeklődőknek.“

Kisérletek.

A székely ló kevés táplálékkal beéri, hosszu életü, erős, győzős, de bár sokkal kisebb s igy könnyebb, mint az angol telivér, nem birja ugy magát a futásban.

A békási oláh papnak — aki mindig a legtisztább vérü és legszebb székely fajcsikókat nevelte — a magyar lapokat olvasván, egy eszméje támadt és eszméjének érvényt is szerzett.

Gondolta, ha külföldön a Brudermannok, Wasserfogelek, Singerek, Weitznerek, Polákok mint nagyurak szerepelhetnek, megtanulván ugy ahogy a magyar szót és idegen hangzásu nevüket Bánfi, Veselényi, Simonyi, Buzási, Lengyelre változtatták át, miért ne lehetne az ő székely fajlovait megangolositani.

Levágatta összes lovainak diszfarkát a csutkájáig és a Huszárt Grisdiboinak, a Terkát Saint-Gethiennek, a Villámot Real Scothnak keresztelte el.

Ekkor aztán biztosra vette, hogy a kolozsvári versenyen ő viszi el a nagy dijat nyerges lovával a Grisdiboival, a kis dijat pedig gyeplős lovával, a Real Scothal.

Keservesen csalódott. Két nap alatt kocsin behajtatott az országhatár szélén

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

levő Békásról Kolozsvárra, de a dijakat nem az utolsó helyen késéssel beérkezett lovainak adták ki, hanem valami félvéreknek.

*

A magyar fajmarha hófehér szörü, arányos testalkatu, szabályos, szép fejü, erős, szilaj, betegségre nem fogékony, jó tejet ad és szarvai bizonyos méltóságot kölcsönöznek neki. Szóval egész lénye kedvező benyomást tesz az emberre. Hogy pedig a bika mennyire kiemelkedik a a magyar gulyában, azt már Homer megirta, amikor a királyok királyát a — bizonyára magyar fajból való — bikához hasonlitotta.

Nagy kár, hogy ezt a szép és hasznos fajt az idomtalan testalkatu, betegségre fogékony, kis szarvu, lomha, de sok rossz tejet adó siementhali faj kezdi kiszoritani.

Most, hogy a Pouly Muki fia spanyol bikaviador társasága Budapesten mutogatja magát, a napilapok követelték, hogy az apró spanyol bikák helyett szilaj, magyar fajbikával viaskodjanak a toreadorok.

A legtisztább magyar faju és legnagyobb szilaj bika gulyája Debreczen városának van. Mindenki azt hitte, a város fog néhány darabot porondra állitani. Nem igy történt.

Báró Senyey István, aki Magyarországnak nemcsak legjelesebb lóismerője és marhatenyésztője, de nagyon tréfakedvelő ur is, látva Debreczen városának és más nagybirtokosnak vonakodását, egyet gondolt és a gondolatot tett követte.

Mint zempléni nagybirtokosnak, volt alkalma megtanulni, hogy nemcsak fajmagyarok élnek ez országban, de vannak kazár-magyarok is, tehát akként vélekedett, nincs nagyobb különbség a magyar faj bika és a siementhali bika között, mint a tarczali magyar és munkácsi magyar (?) között, hát miért ne küldhetne ő Magyarországon született siementhali bikái közül a porondra néhányat, mint magyar fajbikát.

„Az Ujság“ és többi magyar (?) laptársai csodálkoznak szelidségén, lomhaságán a bikának, de azért mind elfogadták magyar fajnak.

*

Sokszor az emberekkel is megesik efféle.

Az 50-es években, a bécsi kormány nagyon örült, ha magyar ember vállalkozott valami hivatalra.

Sikerült is nekik kettőt szerezni. Egyet Kolozsvárra, egyet Debreczenbe. Mind a kettőt nagyon gyülölte a nép, mert rosszabbak voltak az idegen cseheknél, morváknál.

A kormány nem tudta ezt akkor megérteni.

Mind a kettő csak talmi magyar volt, valójában pedig czigány.

*

A mult században nagy sulyt fektettek arra, hogy minél több gazdag zsidó térjen keresztény vallásra és vegyen magyar nőt feleségül.

Több zsidó át is tért és magyar nővel lépett házasságra.

S mit tapasztalunk?

Az ily magyar-zsidó házasságból származott ifjak és leányok, nagyon ritka esetben vesznek feleségül magyar nőt, illetőleg mennek férjhez magyar emberhez, hanem vagy magyar-zsidó házasságból származókkal vagy ujabban kikeresztelt zsidóval lépnek házasságra.

Tanulság.

Sok ebből a tanulság.

1-ször az, hogy hiába vágják le a székely lónak farkát és nevezik el Grisdiboi-nak, még sem lesz az telivér angol, tehát versenyképes;

2-szor az, hogy hiába születik a siementhali faj-bika Magyarországon, mégsem nyer az szabályos testalkatot, fehér szőrt, sugár szarvakat. Nem lesz szilaj, ha a toreadorok ijesztgetik sem, nem lesz magyar faj-bika, ha az összes magyar lapok annak kürtölik is;

3-szor, Kristófékat hasztalan nevezte ki Bach a magyarokhoz magas hivatalokba, mindenki czigányoknak tartotta őket, müködésüket látva.

4-szer keresztezés utján, csak akkor nyerhetünk, sok idő multával fajváltozást, ha nem áll be ujból vérvegyülés, a kiölni szándékolt fajjal.

Bök Péter.

Fogadások.

(Gróf Széchenyi Istvántól.)

Az esztelenség és ügyesség között huzott határt kiki látja, oly világos. De azon határ, mely a fortélyoskodás és ügyesség között van, vagy inkább, mely a megcsalás és azon előrelátó s megfontolt elintézés között vigyázgat, melylyel minden becsületes ember élhet, oly kényes valami, oly homály, hogy egy vagy más oldalról könnyen csorbulást kap.

Ami pedig a fogadásokat általában illeti, azokról ki akarom vélekedésemet egyenesen mondani. A fogadásokhoz való kedv egy nemzetben több hasznot, mint kárt okoz. Némely magános személyben oly kicsapongó magasságra fajzik el, nem tagadom, hogy azáltal ő s tán felesége és gyermekei is károsodnak, szerencsétlenekké, koldusokká lesznek. De viszont mennyit nem nyer a köztársaság azon elterjedett hajlandóság által!

Aki nem valamely ő előtte egészen bizonyos dologban fogad fel, ami csalás volna s ellenben nem oly dologban, mely legkisebb kombinációra sincs épitve, ami nem más, mint vak szerencsejáték: az minden lehetőségeket és hihetőségeket egy és más oldalról fog megfontolni és aszerint fogadni, amint azok önbelátása szerint magokat kifejtették és előmutatták.

Ha valaki tudománya és esze ereje által valami tárgynak hihető sikerét előre kiszámlálgatta, a dolog jó kimenetelére fogadni fog s viszont: és minden successzusa, a szerencsén kivül, csak önmaga elmebeli erejétől függ.

Már mi ennek a következése? Hogy azon személy, akiben a fogadás indulatossága már jól felbuzdult, az esetek okát és a következtetések folyamatját vizsgálni kezdi, mindent összehasonlit és sokakról erőltetéssel eszmélkedik.

Ha már most ezerekben ezen vizsgáló, ezen összehasonlitó, ezen erőltetéssel eszmélkedő szenvedelem több életforgásokon apáról fiura átment, mely iszonyuan emeli fel a nemzet közértelmességét!

Ha valaki nem vaktában, hanem ezen a most röviden előadott módon fogad, tegyük fel, egy 2 esztendős csikóra, amely éppen legel, egy másik csikó ellen, amely hasonlóképpen legel, mily nagy lóismerőnek kell lennie, mennyit kellett e tárgy körül vizsgálódni és gondolkodni.

Ha valaki fogad, hogy valamely bizonyos utat lóháton, kocsin, gyalog vagy hajón ennyi és ennyi idő alatt végbe visz, mennyi előrebocsátott megfontolásra, előbbi próbatételek összehasonlitására, mennyi elmebeli gyakorlatra van szüksége.

Ha valaki jó vagy rossz időre fogad, — ha azt vaktában nem teszi, — mennyi észrevételt kellett már neki esztendők óta gondosan tennie stb.

A fogadásra való kedv által az egész nyer és csak némely magánosok vesztenek. S azért, ugy látszik, igazam volt mondani, hogy az több hasznot hajt, mint kárt okoz, mert minden társaságnak fő talpköve az, hogy mindig a kisebb rész szenvedjen, ha azáltal a nagyobbnak boldogsága eszközöltetik vagy legalább jóléte növekedik.

A katona is életét, — melyet hazájának oda enged, — azért veszti és ezen, tán legsulyosabb terhet azért viszi, hogy polgártársai nyugodalomban és békességben s bátorságban, a haza javaival csendesen élhessenek.

Közli: *M. A.*

Egy derék főszolgabiró.

Legnagyobb dicséret a tett, azért minden indokolás nélkül lenyomatjuk Pintér István szerencsi főszolgabiró egyik körrendeletét:

„Járásom egész területén általános a panasz és ezen panasz szomoru valódiságáról mindenkor magam is meggyőződtem, hogy járásom lakosságának földmivelő népe és munkásosztálya korkülönbség nélkül vallástalan és annyira erkölcstelen, hogy az alábbi intézkedések megtételének szükségét elkerülhetetlennek látom. A vallástalanságnak elrettentő és megbotránkoztató ismérvét látom azon szomoru tapasztalatban, hogy a nép az Istent káromló kifejezéseket és káromkodásokat, továbbá trágárnál-trágárabb átkokat, szidalmakat lépten-nyomon használja s gondolatait más alakban már kifejezni sem tudja, csak is ugy, ha azt a természetévé fajult csunya és trágár kifejezésekkel kiséri. A vallástalanságnak másik általánosan és sajnosan tapasztalt ismérve az, hogy a nép, tekintet nélkül a vasár- és ünnepnapokra, isteni tiszteletek alatt, a templom közvetlen közelében oly zajos munkákat végez, mely az isteni tiszteletet zavarja s legtöbbször ittas állapotban a templomok közelében danol és botrányt okoz s ez által egyrészt az isteni tiszteletet s másrészt a templomban lévőket megbotránkoztatja. Felhivom a jegyző urakat, hogy a vallástalanság eme megbotránkoztató s törvénybe ütköző

cselekményektől a népet, további intézkedésemig minden szombaton dobszó utján tiltsa el s a dobolási hirdetmény szövegébe különösen beteendő, hogy az istenkáromlás és trágár kifejezések használata különösen fognak büntettetni. A csendőrörsöket és községi előljáróságokat felhivom, hogy ezen fenti tilalmamat kellőleg ellenőrizze s vasár- és ünnepnapokon az istenitisztelet tartásának ideje alatt a korcsmákból és pálinkamérésekből az ott tartózkodó részeg egyéneket távolitsa el — s ezen körrendeletben körvonalazott intézkedéseim ellen vétőket pedig hozzám jelentse fel.“

Szemle.

(Ny. p.) Néhány szinházat kivéve, szünetelnek az erkölcstelenséget terjesztő és magyar szellemet irtó előadások. Ha a szinházakat egy időre hosszabb időre zárnák be, nem volna nagy veszteség. Zsidók darabjait játszák, a történetet hamisitják, a magyar szellemet fertőztetik, a zsidó irók és szinészek. Hajdan a nemzet apostolainak, napszámosainak nevezték a szinészeket, ma egy *bizonyos nemzet*, t. i. a zsidóság zászlóvivői. Hátha igaza van *Bodnár Zsigmondnak*, hogy a müvészetekkel, irodalommal, zenével tulságosan tombolása a zsidóknak, csakugyan bomlásokat jelenti?

Énekelik zsidó karnagyi pálca mellett a mi munkásaink a francia nemzeti dalt. Ez az egész, de nem tanulnak a munkások Franciaországtól. Itt a munkások maguk vezetik magukat s nem a zsidók vezetik félre. Meg is van az eredmény, látszik a munkáséletből. Tessék csak elolvasni egy év tanuságát, itt van:

Franciaországban fennállott 1901. végén 8819 egyesület, össszesen 1,426.462 taggal és pedig:

	az egyesületek száma	a tagok száma
munkaadók egyesületei	2.609	185.199
munkásoké	3.680	614.214
vegyes	155	34.446
mezőgazdasági	2.375	592.613

Munkatőzsde 1901-ben 86 állott fenn; ezekhez 2054 egyesület tartozott 446.368 taggal.

Az egyesületi tagok közt volt 61.464 nő,

Az egyesületek fentartottak 1104 helyközvetitő irodát, 1014 szakkönyvtárt, 336 kölcsönösségélypénztárt, 381 segélypénztárt, 602 pénztárt munkanélküliség esetére való segély céljából, 570 utisegélypénztárt, 457 szaktanfolyamot, 55 laboratoriumot, 84 nyugdijpénztárt, 46 hitelszövetkezetet, 15 balesetelleni biztositó-pénztárt, 58 fogyasztási szövetkezetet, 30 termelő szövetkezetet, 100 kiállitást, 9 kisérleti mezőt, 302 szaklapot.

Franciaországban a munkásvezetőknek célja van, nálunk pedig a *zsidó öncél* a fő. Nagy a külömbség, több az eredmény.

A *„Magyar Közigazgatás“* kérdés és feleletek cimü hasznos és tanulságos rovatában ezt olvastuk:

„Kérem értesiteni, hogy egy pap mennyi bort hozhat be egy éven át mise-bor gyanánt? Mit kell neki utána fizetnie: borital- vagy borfogyasztási adót? És hektoliterenkint mennyit?

Válasz. Idegen községből behozott bor után a teljes boritaladó (kisközségekben 8 kor. 70 fillér) fizetendő, akár mise-bor gyanánt, akár magánfogyasztásra szolgál. Egyáltalában a misebborra nézve semmi kedvezmény nincs, csupán annyi, hogyha az illető lelkész maga is szőlősgazda s a miséhez saját borát használja, a misebor is a lelkész házi szükségletében elhasznált bornak tekintendő s nagyobb adó alá nem vonható. Ekként határozott a pénzügyminiszter egy konkrét esetben az 1893. évi 6495. szám alatt.“

A kérdés és felelet szakbavágó oldalával nem foglalkozunk, de azt látjuk, hogy egy szomoru tünemény kezd némely helyen erősödni. Azelőtt minden keresztény felekezet lelkészei és előljárói jó egyetértésben éltek, most számtalan vitás kérdésük kerül a *„Magyar Közigazgatás“* döntése elé, mert ez a jól szerkesztett lap igazságos forum. Nem kell sokat vizsgálódni és megtaláljuk a zsörtölődésre bujtogatókat a helybeli zsidókban, kik különösen a szövetkezeti élet erősödése óta a papság és tanitóságot apró gombostü-szurásokkal szeretik bosszantani. Ez azonban a papságot és tanitóságot ne rettentse el a szövetkezeti munkától.

Don Bosco müvei Budakeszin és Budapesten a Vizivárosban.

Galszter István gyáros közvetitésére Don Bosco küldöttje junius 29-én Budakeszin ismertette az ismert nagy ügyet. Előadása ott is lelkesedést keltett. A jó németajku nép sietett adományaival a *cavagliai* magyar intézet szükségleteinek fedezéséhez járulni, mely adományokat nehány ott nyaraló előkelőség, a többi közt a fentnevezett *Galszter István* czukorkagyáros is megtoldotta, ez utóbbi 20 korona adománynyal. A vizivárosi plébániatemplomban folyó hó 3-ikán tartott két előadást Don Bosco papja, meghivatva *Kőnig Gusztáv* pápai kamarás, plébános ur őnagys. által, ki meleghangu hivatalos jelentésben ajánlotta hiveinek az ügyet. A délutáni szentbeszéd különösen az *Oltáriszentség imádói* társulatának szólott, akik lelkesedve karolták fel az ügyet, két előkelő nő, a szent társulat vezetői, kész örömmel ültek a gyüjtő asztalhoz. E beszédben alkalomszerüleg ajánlotta szónok e buzgó nőknek, hogy zarándokoljanak el az *Örökimádás* ideiglenes kápolnájába, (IX. ker., Rákos-utcza) ahol mindennap reggel 7 órakor szent mise mondatik, a legfönségesebb Oltáriszentség ez órától egész este öt és fél óráig ki van téve, amidőn is áldás adatik. Itt mennybe ragadó szép éneket hallanak, mely az örökimádás angyalainak ajkairól hangzik el. Itt látja a hivő azt a csodálatos áhitatot, mely sóhajokra készt és könyeket csal a szemekbe. Innét indul ki romlásnak indult hazánk hitben való megerősödésének egyedül biztató reménysugara, egy szebb jövő záloga.

A nemzetközi adakozók tájékozására közöljük, hogy Don Bosco papja* a fővárosban történő időzésének hátralevő két hónapjaiban (juliusban és augusztusban) a IV. kerületben, Borz-utcza 1. sz. a. (az angol szüzek temploma mellett) lakik.

Halászati kormánybiztos.

A földmivelésügyi miniszter kezdte és elősegiteni kivánja a haltenyésztő egyesületek és halértékesitő szövetkezetek alakulását, mely intézményekkel a halászat érdekében kifejtendő társadalmi tevékenység lelne irányitást. Az Országos Halászati Egyesületek egyik alelnöke, Meszlény Benedek fejérvármegyei földbirtokos, késznek nyilatkozott e célból megbizatást vállalni s kijelentette, hogy a megbizatást az ügy közérdekü voltára való tekintettel *nobile officium* gyanánt viselné. Ezt a hazafias ajánlatot a földmivelésügyi miniszter elfogadta. Az uj miniszteri megbizott nemcsak halászegyesületeket, bérlőtársaságokat stb. alakit, hanem a halpiaci viszonyokat is tanulmányozza s javitásokról gondoskodik. Föladata lesz ezenkivül a vizmenti városokat és községeket halivadéknevelő telepek létesitésére, a birtokosokat pedig a tógazdaságok berendezésére ösztönözni. De figyelemmel fogja kisérni a halászati társulatok müködését is.

* Lafféry.

A győri vaskakas.

(Elbeszélés a török hóditás korából. Irta *Szerelemhegyi* Tivadar.) Budapest, a Szent-István-Társulat kiadása, 1904. Ára 60 fillér. Hazafias tárgyu ifjusági elbeszélések elég szép számmal vannak irodalmunkban. Legalább nem mondhatjuk, hogy szükséget szenvedünk ebben az irányban. Azonban történetünknek éppen az a korszaka, amely török hódoltság néven ismeretes, talán legkevésbé van eddig az ifjuság részére földolgozva. Pedig e korból számos kisebb-nagyobb esemény szinte magától kinálkozik a földolgozásra, hogy a hazafiság és vallásosság nagyszerü tetteivel lelkesitse az ifjuság könnyen hevülő szivét. A cimbeli elbeszélés történetünknek éppen e nevezetes időszakából veszi tárgyát. A meséje elejétől végig vonzó és érdekes, ugy figyelmünk folyvást fokozódik egészen az esemény befejeztéig. Nyelvbeli előadása szabatos, magyaros és tárgyához mérten egyszerü. Ezenkivül még egy tulajdonságát kell e kis elbeszélésnek kiemelnünk: s ez az egész eseményen keresztülvonuló vallásos érzés. Ez nem hangzatos szólásokban nyilvánul, amelyek a vallásos érzésnek csak könnyen lefoszló mázai, hanem főképen az esemény tárgyának fölfogásában, a mese füzésében és lebonyolitásában mutatkozik. És ez a fölfogás annál jobban odaillik az elbeszélésbe, mert abban a korban, amelyből az iró tárgyát meritette, a vallásos és hazafias érzés az emberek minden tettében egybeolvadva jelenik meg. E kis elbeszélést mind érdekfeszitő voltánál, mind helyes erkölcsi irányánál fogva a legmelegebben ajánlhatjuk. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Kirándulás.

A *„Budai Katolikus Kör“* sikerült kirándulást rendezett folyó hó 3-án a Balaton vidékére. A 300 tagból álló társaság különvonattal érkezett Siófokra, a honnan a „Baross“ különhajón Tihanyba hajózott. A tihanyi apátsági templomban *Kőnig Gusztáv dr.* vizivárosi plébános misét mondott, mely alatt Hoppe Rezső tanár vezetésével a kar Paradeiser János dr. miséjét énekelte. Faller Lajos egy Mária-dalt énekelt mély hatással. Tihany nevezetességeinek megtekintése után a társaság Balatonfüredre hajózott; onnan Almádiba, hol késő estig mulatott emelkedett és tartós jókedvben. A kirándulók késő éjjel érkeztek különvonattal Budapestre. A kirándulást Szenessy Mihály polgári iskolai igazgató rendezte, melyben buzgó társai voltak Oberhuber Jenő, Földes Ferenc és Varsányi Rezső vigalmi bizottsági tagok.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.
Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Löwenstein Antal, cs. és kir. udvari szállító, cukrászat és fehérsütőde. I., Attila-utca 77. sz.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénássy és Társa, divatkereskedés. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csobány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nándor vésnök müintézete II. ker., Fő-utca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch müszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-ut 8. sz.
Baletkay M. házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetitő irodája I, Krisztina-tér 2. szám.

Karikás Lajosné vendéglője

Garay-tér 17. sz.

Aki valódi magyar hamisitatlan, jóizü mogyoródi és csömöri bort akar inni, térjen be ide.

Jó magyar konyha.

Friss csapolásu sör egész nap.

Vendéglőátvétel.

Van szerencsém a nagyérdemü közönségnek becses tudomására hozni, hogy özv. Stossmann Lőrinczné I. kerület, Gellérthegy-utcza 3. szám alatti

jó hirnevü vendéglőjét

megvettem és azt saját nevemen fogom tovább folytatni.

Ez alkalommal bátorkodom kitünő termésü boraimat, valamint elsőrangu konyhámat becses figyelmébe ajánlani.

Fedett tekepálya a kerthelyiségben a t. közönség rendelkezésére áll.

Számos támogatásért esedez

kiváló tisztelettel

Jurák Miska vendéglős

az Ehman-féle „Casino Sörház" volt főpinczére.

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája

Telefon: 57—23 **=BUDAPEST=** Telefon: 57—23

VII., Csömöri-út 28

(GARAY-BAZÁR)

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legtisztább égvizes

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA"

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntöde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra örléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferencziek-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

A Franklin-Társulat kiadása.

A

MAGYAR REMEKIRÓK

a magyar irodalom főmüvei

ötödik sorozata most jelent meg s igy most már 25 kötet került ki a magyar remekiróknak eme leggondosabb és legdiszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelentek meg **Pázmány Péter válogatott munkái is.** Ezt a kötetet jeles tudósunk, **Fraknói Vilmos** oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja s egyuttal a XVII. század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi és közviszonyokról érdekes essayt is nyujt.

Ugyancsak ez a sorozat **Bajza József** három évtizedre menő munkásságának legjavát is beleilleszti a magyar remekirók közé. E kötetet **Badics Ferencz** válogatta össze és látta el nagybecsü előszóval.

E két köteten kivül megjelent még az V-ik sorozatban **Vörösmarty** V. kötete, **Arany János** III. kötete és **Szigligeti** II. kötete.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő müvek jelentek meg:

Arany János munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
Csiky Gergely szinmüvei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.
Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.
Kazinczy Ferencz müveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János.
Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.
Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.
Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.
Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.
Szigligeti Ede szinmüvei. I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.
Tompa Mihály munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Lévay József.
Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.
Vörősmarty Mihály munkái. I., II., III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekirók gyüjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. **A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona;** az ennek kiegészitőjeként megjelent **Shakspere összes müvei hat kötetbe kötve** ára 30 korona, **melyet a Magyar Remekirók vevői 20 kor. kedvezményes áron kapnak.**

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

(Budapest, IV., Egyetem-u. 4.)

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 19. sz. Szent-Jakab hava (julius) 30.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Átokért áldás.

Egy zsidókézre valló levelet kaptunk, mely csak szaporitaná azt a jelentékeny számu piszkolódó és átkozódó levelek számát — ha megőriztük volna — melylyel a zsidók antiszemita álláspontunk miatt megtisztelnek. Ez a levél is átkozódás, amit nem viszonzunk átokkal, hanem áldással, kérve a jó Istent, hogy áldja meg a zsidókat faji önérzettel, multjuk tiszteletével és vándorkedvvel. Az öregebbje megrögzött már itt, az itt is fog sirjában pihenni, de fiaikat neveljék történetük, fényes bibliai multjukért való rajongásban, hogy az Uj Jeruzsálem fölépitéséhez hozzáfogjanak mielőbb. Milyen derék és az egész világ bámulatára méltó lenne ez az ország. Hát nem látják minden gazdagodás, hatalmi tulsuly dacára fajuk pusztulását, aminek az az oka, hogy nekik az európai éghajlat ártalmas. Mily szépen integetnek feléjük Libanon cédrusai: Jertek haza és épitsétek fel az Uj Siont. Nem a gyülölet beszél belőlünk, de a felebaráti szeretet, mert látjuk, mennyi béna, hülye, vér és elmebeteg van e tekintetben szegény zsidó polgártársaink között. Hiába látnak kivételeket, akik, mint már jeleztük, nem zsidók, hanem egyéb fajok, olyan janicsár-féle keverés — a faj pusztul és satnyul saját vérétől, saját véréből. Beteg a test, beteg az erkölcs.

Európa olyan barbár nem lehet, hogy egy népfaj kiveszését a müveltség mai fokán tétlenül nézze, annál kevésbé, mert európai történetünk végjelenetei erkölcsi és testi betegségbe pusztitva rántják magukkal a többi népfajokat is. Szeretettel, de ha igy nem lehet, védekezéssel, még nagyobb elválással kell bennük a *vándorkedvet* éleszteni.

Napról-napra szaporodik azok száma, kik a szegény zsidókat ki nem állhatják, kik nem akarnak horgaikra akadni. Ez egy kis háboru a békében, mert enyészettel fenyegeti egy magát nagyszerünek tartó népfajt.

Elnézheti ezt a mohamedán, a budhista és minden pogány, de nálunk keresztényeknél részvétet ébreszt már a bibliai összeköttetésnél fogva. Egyelőre a békés védekezés, törvényes korlátozás is tolja ki őket egyik országból a másikba. A legmüveltebbnek tartott nemzetek alkotnak olyan törvényeket, melyek szerint meg nem élhet a zsidó, ki önkénytelenül, természete szerint, tehát *ártatlanul* pusztit el nemzeteket kereseti módjával s a pálinkával egy évben többet, mint évtizedekig tartó háboru. A világbéke egyesület is tétlenül nézi ezt a fegyvertelen hadjáratot, mit folytat a zsidó és pusztitva pusztul.

Minden évben tanácskoznak a világbékéről, s elfelejtik, hogy a gazdag zsidók nagyon sok hadüzenetet erőszakoltak ki.

Nemsokára összeül a világbéke egyesület kongresszusa. Vajjon lesz-e oly nemesszivü emberbarát, ki a szegény zsidóság érdekében fel fog szólalni és figyelmezteti a nemzeteket, hogy minden törvényes eszközzel s különösen a szigoru és kérlelhetlen büntető törvényekkel és anyagi áldozatokkal is támogassák a Zionisták zsidó országot alapitó mozgalmát.

Jutalmakkal buzditsák erre a zsidókat, hisz már meg is pendült indulóra a kóser lant. Kegyetlenség tisztelt interparlamentáris kongresszus elveszni hagyni szétszórt diadalmakban egy fényes multu fajt és összetett kezekkel nézni, hogy öngyilkolja magát más fajokat gyilkolva a zsidóság. Mig a zsidóság *nemzeti vándorkedvvel* külön állammá nem alakul, addig hiába beszélünk örök békéről. A jogi rész is elintézhető. Azok, akik tisztességes uton keresték vagyonukat, kárpótlandók, de szervezkedjék egy nemzetközi birószág, mely vizsgálja meg, mily uton gazdagodott meg egy-egy zsidó, s aki nem tisztességes uton jutott vagyonához, pénzéhez, az veszitse el.

A munka nem lehet gyors. A kitelepülés eltarthat egy félszázadig. Azalatt mi is és azok a zsidók is, kikhez hozzászoktunk, itt fogunk porladni együtt, abban a földben, mit annyira szerettek vásárolni, történeti multjából kifosztani s amit annyira akartak szeretni. Fiaink s az övéik is már áldva nézhetik az örök béke egyesület hasznos munkásságának eredményét s uj hazájában élni fog a zsidó és régi hazájában a magyar. Ha pedig az örök béke és emberszeretet nevében a zsidó faj megmentéséhez hozzá nem látunk, ugy együtt vész el a magyar a zsidóval s külön temetőjük lesz szeretett hazánk földje, melynek fentartásáért nekünk annyi vérünk s elveszéséért nekik annyi tintájuk és pálinkájuk folyott. Nekünk a nagy világon e kivül, nem volt számunkra hely, nekik ott volt régi hazájuk s az egész világ, de annyira szerettek, hogy velünk együtt temetkeztek és sirhantjaikon megzsidult magyar mozzanatu nótákat huz majd keservesen a cigány.

Mi talán elmennénk régi hazánkba is, honnan Álmos apánk kivezetett, de nem találunk nyomaira. A történeti legendák azt tartják, hogy ettől is a zsidók kedvetlenitettek el. Akkor volt erőnk felkerekedni s uj hazát keresni, mert még együtt, egyben volt a magyar, ma széttagoltan erre képtelenek volnánk, ha ezredéves második hazánk földje nekünk oly édes nem volna, hogy igaz magyar inkább meghal érte, megsemmisül benne, de el nem hagyja.

Uram Istenem áldd meg Izraeled igazi *vándorkedvvel*, hiszen választott néped, válaszd ki közülünk.

Erdélyi Gyula.

Egy jó főpásztor.

A magyar keresztény katholikusokat érdekli közelebbről, de minden jó kereszténynek e hazában örülni kell, ha a jó Isten kegyessége hosszu és hasznos élettel áld meg egy valódi keresztény főpásztort, ki egyházának, a katholikus egyháznak disze és büszkesége, jó hazafi, jó ember. Hosszu és példás lelkipásztorsága közben a Jézus Krisztus törvényei szerint élt, cselekedett és őrködött.

Ez a kitünő, jó főpásztor *Boltizsár József*, felszentelt püspök és esztergomi érseki helyettes, ki közelebb gyémánt miséjét tartotta. Az ez alkalommal rendezett ünnepélyeknek nem a külső fény adott igazi értéket, hanem az általános tisztelet és őszinte, lélekből, szivből fakadt hódolat, mely megnyilatkozott.

Boltizsár József nincsen a közönséges dicséretekre szorulva; érdemekben gazdag és hosszu lelki-, valamint főpásztorkodása alatt keresz-

tényi és hazafias tettekkel biztositotta magának az utókor elismerését és az önmaga emelte fényes emlékoszlopát.

Mi is szivünkből üdvözöljük őt és példájául állitjuk nemcsak a római katholikus, de minden felekezeti keresztény papságnak, a hazafiaknak és hiveknek.

Szomoru, hogy a keresztény felekezetek társadalmi széthuzása miatt a más vallásbeli jó kereszténynt nem ünnepelik.

Mi, akik az összes keresztény felekezetek társadalmi békéjét hangoztatjuk, tisztelettel iktatjuk lapunk hasábjaira keresztény társunk érdemes nevét, ki e sorok iróját már fiatal korában barátsággal tüntette ki.

M. A.

Gróf Széchenyi István gondolataiból.*

Én felfogásom, izlésem, politikai vallásom s emellett saját előbb-utóbb bekövetkezhető anyagi hasznomnál fogva, valóban s minden fitogtatás vagy megsemmisitésére célzó tulhajtási ravaszság nélkül akarok az adóhoz járulni és fizetni, ha másképp nem lehet, legkisebb felelősség nélkül is, habár nem is tudom, mire s mennyit, nem bánom a holnapi naptól kezdve; féltéve mindazáltal, ha ezen minden adóhoz feltétel nélküli járás nem vétetik célba és teljesedésbe tatár modor szerint, melyhez képest csak a kisebb számu lelkesebbeknek kellene minden, vagy tulságos terheket viselni, hanem ha azt Magyarország minden lakosa, bárki legyen is az, ki e haza levegőjét szija, egyet sem véve ki, minden különbség s kiváltság nélkül egyiránt, vagy határozottan mondva: tehetségéhez aránylag köteleztessék hordani vállain.

Legyen csak bizonyos ok — s mily ok lehetne nagyobb, mint az érdek, — mely minket közelitésre kényszerit; s tüstént meg lesz vetve bizonyos közszellemnek legelső talpköve, melynek most, ha igen érzékenyen csalni nem akarjuk magunkat, teljes és mondhatni, szánakozásra méltó hijával vagyunk, mely nélkül egy nép sem emelkedhetik nemzetté s ekképp nélküle a magyar is, mint eddig, szintugy ezentul csak tengeni s disztelen kora halálra érni fog s melynek életbehozását ehhez képest, én legalább azt hiszem, nem lehet semmi esetben is igen drágán megvásárlani; ugy hogy én inkább ma, mint holnap akarnék közerővel a honnak minden terhei alá állni s feltétlenül mindenhez fizetni, csakhogy mielőbb meglegyen rakva egy nagy és közös érdeknek szellemi sarkalata, mely nélkül semmi sem s melylyel minden lehet a magyar.

Igen, az adónak közös viselése azon nagy „Egyesitő“, mely minden erőket, anélkül, hogy ezek mivoltát, fényét s tán elkülönzött hatáskörét megtörné, egybevon s melynek minden nép, egyet sem véve ki, köszöni nemzetté átalakultát; midőn, de egyetlen egy nincs, mely ezen „Egyesitő“ nélkül felbirta volna küzdeni magát a müvelt szabad nemzetek diszsorába.

Valamint egyesek, ugy népek is, saját maguknak legnagyobb ellenségei s rendszerint csak akkor ébredeznek, csak akkor józanodnak saját legérdekesb hasznukra, mikor körmükre ég az inség s midőn nem ritkán már késő.

Mennyire én fogom fel vérünk jobb részét, — ez jóllehet tán nincs ország a világon, hol aránylag annyi honszeretet, annyi nemes áldozat szinte minden haszon nélkül párolgott volna levegőbe, mint nálunk, — még ki nem fáradt azon szent érzetből, mely az embert hazájához köti s forduljon csak egy kissé valóság felé mindazon gyönyörü álom, mely minket nemzetünk jövendője iránt oly bájteli reményekkel ringatott s nincs nehézség, melyet még most is a „romlásnak indult hajdan erős magyar“ legyőzni ne tudna. Mert valamint egykor dönte le maga előtt mindent, noha számban felette csekély; ugy él ma is benne, habár lappangva és soknemü elpuhultságok maszlagától békózva, elfojtva, azon nemes lelkület, azon isteni szikra, mely valamint csatáit biztositá egykor, ugy fogja ma polgári létének, nemzeti nagyságának is megvetni alapját, ha czélja nem undok középszerüségek közti, sok számitási fetrengés, mely annyi magyarnak, fájdalom mondani, ugyszólván életfeladása, ha czélja nem hiu dicsvágy, nem egyedül kéjálmok álmodása, nem élvkóros sybaritismus, de mindenek fölött áll előtte a haza; és ennek érdeke, ennek fénye azon lelki szomj, melyet mindenek előtt kielégiteni sóvárog.

* Adó És Két Garas 1844.

Horánszky Lajos beszéde.

A hosszu szallagokért, sujtásokért, vitézkötésért való vetekedés valóságosan elrabolja az ország idejét, pedig az idő pénz, különösen hazánkban, hol pénz nincs, pedig majdnem ott állunk, hogy elkéstünk attól, hogy legyen.

Nagy birodalmi álmok gyötrik felhőkben járó politikusainkat és csak kevesen érdeklődnek az alapvetésért a fajt biztositó, közembert mentő intézkedésekért.

Horánszky Lajos felé, boldogult atyja kiválóságánál fogva is várakozással nézhetünk és joggal vártuk, hogy a nemzetmentés munkájából magának részt kér.

1904. junius 24-én tartott országgyülési beszédét mi azért méltatjuk később, hogy emlékeztessük rá azokat, a kiket illet, hogy a beszédben inditványozottakhoz fogjanak és pedig a tettek mezején. A képzett és lelkes ifju képviselő inditványai nem valók a papir-halálra, de azt érdemlik, hogy törvényben testesüljenek meg. Nem kevesebbről van szó, mint a kisbirtokos osztály sorsa javitásáról. A magyar ingatlanokon *Horánszky Lajos* számitása szerint 7 milliárd korona teher van, a földön magán 5 milliárd korona, tehát értéke 33%-áig van megterhelve a magyar föld. Az összes hitelintézeti jelzálogkölcsönök 97%-a a kisbirtokokra esik. A parasztbirtokokra ebből 89·1% jut . . .

Figyeljük meg jól Horánszky Lajos adatait, melyek valóban elrémitőek, ha azt vesszük, hogy a hitelintézeti kölcsönök után egyéb kölcsönök, uzsorák stb. következnek. 44%-ra emelkedik igy az ingatlan teher, melyből a nagybirtokosok vállára 17% nyugszik, 37% a kisbirtokost nyomja.

Horánszky Lajos orvosságot is ajánl a kisbirtok tehermentesitésére egy országosan szervezett és decentrálizált hitelintézetet, mely a tulmagas kamatu terheket alacsonyabb kamatozásu kölcsönre szállitsa le.

Horánszky Lajos ezeket is mondotta:

„Nekem szilárd hitem és meggyőződésem az, t. ház, hogy a kisbirtok és a kisbirtokos osztály gazdasági megmentésével egy oly adósságot ró le a törvényhozás azon nagy kötelességek terén, a melyeknek sikeres betöltését a nemzet bizalma ránk ruházta, hogy önérzettel és tiszta lelkiismerettel várthatunk itéletet munkásságunk felett, a melynek nyomán uj élet fakad a nemzeti fejlődés talaján, mert annak a nemzeti politikának sorsa és sikere biztositva van, amelyet egy anyagilag, gazdaságilag erős és fejlődésképes nép és társadalom hatalmas védbástyája támogat az alkotás nehéz munkájában.“

Elfogadjuk, aláirjuk *Horánszky Lajos* hazaszeretettől áthatott tanulmány gazdag beszédében inditványozottakat s ajánljuk minden hazáját szerető képviselő figyelmébe. Ne hagyják ezt elaludni, mert minden perc drága.

Horánszky Lajos nem antiszemita, tehát nem csodáljuk, hogy a kis- és törpe birtokot elátkozott zsidó uzsoráról nem beszélt, pedig ingatlan terhek azért fojtják meg a birtokost, mert a telekkönyvben hátulról huzogatja a kötelet a zsidó.

Ünneplések.

A hercegprimás, Bubics Zsigmond, Császka György ünnepelték első egyházi szolgálatuk sok évekkel mult fordulóját. A három hazafias érdemekben gazdag főpap neve általánosan ismert és tisztelt. A nyilvánosság előtt sokat fordul meg nevök, elismerésben is van elegendő részük. Mi a méltatásokat ismételni nem akarjuk, csak jó kivánatainkat tolmácsoljuk és Isten áldását kérjük hazánk e három apostoli férfiára.

Sárosfürdő — Rudasfürdő.

A főváros polgármestereinek és tanácsának végre sikerült számtalan akadályt és a törvényhatósági tagok magán érdekét legyőzni és a Sárosfürdő és Rudasfürdő ügyét dülő ut felé vinni. A pályázatokat most tanulja a tanács és azután majd nyilvánosságra kerülnek. A lapok azt hangsulyozták, hogy minek mennek a tervpályázatok a tanács kezébe, először kellene a nyilvánosság elé adni.

A sajtó nem szeret megbizni a tanácsban? Miért, mert a tanács igazságos, pontos, rendszerető, polgármestereinkkel együtt tisztakezü. Nem lehet előre megdolgozni a közvéleményt és hangolni a törvényhatóságot egy-egy terv érdekében. Csak hadd tanulja előbb a terveket a tanács. A fővárosnak azok az alkotásai a legsikerültebbek, hol a tanács becsületessége érvényesülhetett és nem a nagyhangu képviselő urak szeszélye, a magok vagy atyafiaiaknak érdeke.

A mi fővárosi tanácsunk és polgármesterünk kifogástalanok. Mindig a székesfőváros érdekeit tekintik. A sajtó nem őszinte, a tanácsot seprüzi, amely erre nem érdemes, ellenben a törvényhatóságot udvarolja és dicséri és ennek a végtelen hibáit rákeni a főváros tanácsára, mely a legkitünőbb fővárosi tanácsok egyike és kiállja az összehasonlitást ugy szeplőtlen jellem, mint szakértelem tekintetében bármely európai fő- és nagyváros tanácsával . . .

Reméljük, hogy Buda emelésére oly fontos tervek tanulásánál a székesfőváros a legmagasabb szinvonalra emelkedik és egy olyan alkotás keresztülvitelét fogja inditványozni, mely a Halász-bástya izlésességéhez és remekségéhez sorakozik.

Mi nyugodtan várjuk a tanács tanulmányozásának eredményét, mert tiszta ész és tiszta kéz, megvesztegethetlenség vezeti az itélet meghozásában.

M. A.

Tihanyi Irma.

Nemrégiben a lapok törvényszéki rovatában olvashattuk azt a hirt, hogy Tihanyi Irmát, ki voltaképen Treiber Irma és sokat beszéltet magáról s legutóbb *Sturdt Demeter grófné* név alatt szállt meg Budapesten, a IV-ik kerületi rendőrkapitányság 50 korona birságra itélte idegen név jogtalan hangzásáért. Ilyenek a törvényeink. Ha valakinek *idegen hangzásu neve*

van, az egész zsidó sajtó üldözi s *ha valaki idegen nevet bitorol*, abban semmit sem lát a zsidó-sajtó, még meg sem rójja, nincs hozzá szava. Bizony furcsa állapot és teljesen zsidó erkölcs, ha a név birtorlásért ilyen ártatlanul itélheti a törvény s pellengére nem állitja a sajtó. Miért nem vesz egy koronáért ősi hangzásu nevet, Treiber Irma?

Beszámoló.

(ny. p.) *Telkes Simon* ur a névmagyarositás buzgó és elhiszszük jóakaratu vezetője, intézője, beszámol a névmagyarositás mult esztendei eredményéről. Az 1903-ik évben 3084 folyamodónak engedélyezte a belügyminiszter a névváltoztatást, tehát 487 esettel többet, mint 1902-ben. Tehát az 1903-ik évben 3084 ember *szégyelte meg az apái nevét*. Akármilyen szük látkörünek és nem tudom minek tartsanak, nevezzenek is, mi nem fedezünk fel különösebb hazafiságot a névmagyarositásban. Ezzel ugyan jobb magyar nem lehet senki. Mit szólnánk mi, különösen a zsidó lapok, ha idegen országokba költözött, telepedett, honosult hazánkfiai a nevöket letennék. Szentiváni nóta szólna a hazaárulásról. Mi hasznunk van abból, hogy körülbelül 1000 zsidó és háznépe visel hangzatos magyar neveket és hivja ki a jó érzésüeket a szövetkezeti védekezésre. Más-e a muskátli, ha pelargoniának nevezik? Külföldön, Franciaországban van elég német nevü franczia, ugyan nem-e jó franciák ezek? Engedjenek meg tisztelt beköltözött hazánkfiai, ha mi nem tudjuk elfogadni az ő nézeteiket, s mi nem a modern, liberális (zsidó módra elfogult) Magyarországért akarunk élni, hanem azért, amiről p. o. Széchenyi István álmodott, irt és amiért annyit tett, ki első hangoztatta a jogegyenlőséget, nem gondolva arra, hogy az a jobbágyság, melyet jogaiba önkényt helyezett, mert érezte, hogy igy kell, igy illik tennie, valaha a zsidók rabszolgája lesz. Tehát még nem is cseberből vederbe, de verembe esett. El is vermelik végkép a megmagyarositott nevü zsidók. A nemesség jogot adott a népnek, mert megillette, hisz a népből kerekedett a nemesség jó része, a zsidó és a zsidó szellem ezeket a jogokat ujkori magas formákkal fojtja meg. A halálra itéltnek, azt hiszszük, mindegy, akár Nádasdynak, akár Budaspitznek hivják azt, aki a lajtorját elrántja alóla.

A színész müvészete.

Az utolsó évtized alatt az olasz színészet ismét urakoldó polcra jutott. Legkiválóbb nagyjai: Novelli, Zacconi, a nők közül pedig Duse asszony meghóditották egész Európát és ábrázoló müvészetük mindenütt szinte mintaképpé lett. Nagyon fontos szolgálatot tesz hát a „Magyar Könyvtár“ a mi színészetünknek is, midőn a modern olasz szinjátszás legjobb kézikönyvét besorolja értékes gyüjteményébe. „A színész müvészeté“-nek szerzője Luigi Rasi, a flórenci állami színésziskola igazgatója, akinek munkáját Radó Antal forditotta le, megtoldva sok helyütt a magyar színészetre vonatkozó megjegyzésekkel és a példákat is nagyobb részben a mi szinházaink müsorából válogatva össze. Nem kételkedünk benne, hogy Rasi munkáját színészeink, színésziskoláink és mükedvelő-színészeink is örömmel fogják venni és sok okulást fognak belőle meriteni, annál is inkább, mert ez a könyv egyenesen hézagot pótol a színészet gyakorlata terén olyannyira szegény irodalmunkban. — Rasi könyvén kivül, mely a „M. K.“ három számát tölti meg, az uj sorozat még egy becses munkát tartalmaz: Váradi Antal szedte össze legszebb legendáit egy „Legendák könyve“ cimü füzetben, mely főkép a szavaló ifjuság körében fog nagy elterjedést találni. — A „M. K.“ egy-egy száma 30 fillér; az eddig megjelent 388 szám teljes jegyzékét ingyen küldi meg bármely könyvkereskedés, vagy a kiadóhivatal: Budapest, Andrássy-ut 21.

Halálozás.

Walter Mihályné egy példás jó anya és vallásos magyar nő halt meg fia, *dr. Walter Gyula* esztergomi kanonok és ismert iró házánál. Nyolcvan évig élt és sokan áldják életét a köztiszteletben állt nőnek. Áldott legyen emléke!

Kutas Bálint.

Lapunknak egy olvasója közelebb *Török-Szt.-Miklóson* járt. Azok közé tartozik a mi hü olvasónk, kik körül szoktak nézni és megfigyelik azt a helyet, ahol vannak . . . Tudakozódik a nép mentőiről, a papokról, tanitókról, jegyzőről stb. Kiváncsian gyüjt adatokat arra, hogy kik felelnek meg kötelességeiknek, kik vezetik jól a népet. Török-Szent-Miklóson apraja-nagyja egy nevet ejtett ki előtte áldva, lelkesen: *Kutas Bálint*. Ez a Kutas Bálint a református lelkész, ki valódi lelkipásztor. Nem a politika hálátlan és nem papnak való mezejére vetette magát, hanem hivei lelkiüdvének előkészitésére és földi életének javitására. Ilyennek kell lenni a jó papnak. Könnyitse meg a Gondviselés munkáját. A református papok nehezen mozdultak a szövetkezeti munkára. Kutas Bálint a kálvinista papoknak már 1898-ban adott példát, milyennek kell lenni a lelkiatyának. Két fogyasztási szövetkezetet alakitott s mind a kettőnek magának van háza. 1900-ban nyilt meg mind a kettő. Két derék földmives a boltos.

Megalakitotta a hitelszövetkezetet, melynek már gabonaraktára is van.

Kutas Bálintról sok szépet olvasunk a Szövetkezésben is, többek között:

„Kutas Bálint az 1902-ben Budapesten tartott uzsora elleni tanácskozáson is részt vett, becses adatokat szolgáltatva az Alföldön divó uzsoranemekről. Előadást tartott a kisgazdák helyzetéről a pozsonyi kongresszuson. Elnöke az országos gazdasági munkás-segélypénztár helyi bizottságának. Kezdeményezésére és meggyőző beszédének hatása alatt elhatározták, hogy szegénysorsu és sok gyermekes 35—50 év közti családapák közül 40 református és 40 katholikus családapa a város költségén irattassék be a segélypénztár II-ik csoportbeli tagjai közé. Munkaadók és munkások között gyakran van békéltető szerepe, amely rendesen sikerrel is jár.“

Vegyenek róla példát lelkésztársai és ne szunyokáljanak, hanem vezérkedjenek a szövetkezetek alkotásában. Mi a magunk részéről azt kivánjuk, hogy Kutas Bálint török-szent-miklósi református lelkész utjára térjen minden protestáns pap ott is, ahol nincsenek más felekezeti keresztények s ott is, hol vannak. A katholikusok és protestánsok fogjanak össze, ugy lelkészeik mint a hivek és egyesüljenek. Igy a kalmárkodó szellem elbukik és győz a népnek igazsága.

A nemes ifjuság nyaral.

Be vannak csukva az iskolák kapui. A nemes ifjuság nyaral. Pihen babérain. Sehonnan nem jön hir felekezeti izgatásról. Az igaz, ha a kálvinisták és katholikusok agyba főbe verik egymást, itt felekezeti izgatást nem hirlel a sajtó, az legfeljebb boldogabb időkre való nemzeti szórakozás. Állna csak sorompóba a nemes ifjuság és terjesztené, erősitené, amint hivatása lenne a nép között a keresztény szellemet és alkotna magyar fajt védő intézményeket, mindjárt dobolnának a zsidó papiros fogyasztók a felekezeti izgatásról.

Az egykori ezer keresztény ifju ujabbkori növedékével együtt nyaral s az egy Paczolay Zoltánt kivéve, nem vesz részt magyar fajt védő munkásságban. Ez a közönyösség az igazi *kereszttördelés*. Három év mult el s az ezer keresztény ifju ugy látszik felszivódott a sok ezer nem keresztény ifju tömegében.

Nyaral, végtelenül nyaral és hagyja, hogy nemzete testét szivják az élősdiek, a zsidók. Ha ez az ezer magyar keresztény ifju és a jövedéke nekilátna a nép felvilágositásának, kétszer annyi fogyasztási és értékesitő szövetkezetet tudna alkotni.

És ha komolyan hozzálátna, egy év alatt nem volna falu, város, hol szövetkezet nem lenne. Ha *Paczolay Zoltán* egy év alatt harminc szövetkezetet szervezett, az ezer keresztény ifju mindegyikére már csak legfeljebb nyolc jut és még egynek sem felel meg egy sem. Csakugyan *„törpe papiros nemzet“* vagyunk a valóságban...

A szövetkezetek alkotásánál bő alkalom nyilik *a szépszavu orátorságra* is . . .

De hát a keresztény ifjuság agyon nyaralja magát a zsidók nagy örömére.

Széchenyi szelleméért.

Nyesty Pál szerkesztő fáradhatlan lelkesedése lehetővé tette, hogy a *Széchenyi Emlékkönyv*-ből ismét uj kiadás jelent meg. A közönség szivesen veszi a könyvet, mely utmutató Széchenyi nagy szelleméhez. Aki ezt az izlelitőt elolvassa, az kedvet kap ahhoz, hogy még jobban megismerje *Széchenyit*. Nagy dolog az, és dicséretes, ha valaki, mint *Nyesti* Pál a magyarok házitüzhelyébe vezeti be Széchenyi szellemének örök tüzét s alkalmat ad arra, hogy Széchenyi napirenden legyen.

A szociális tanfolyam.

A szövetkezetek ügyének s a nép nemesitésének hasznos közlönye, Bernáth István *Szövetkezés*-e irja a következőket:

„A ref. országos theologusok Pápán konferenciát tartottak, amelyen élénk megvitatás alá kerültek a szociális kérdések s kifejtették, hogy ezen a téren minő feladatok várnak a protestáns lelkészekre. Örömmel látjuk, hogy a Gazdaszövetség által e tavaszon tartott szociális kurzus oly hatást gyakorolt a theologus ifjuságra, amelynek eredménye a társadalmi kérdések iránti érdeklődés nagymérvü felkeltése. A reform. theologia egyik tudós tanára ezeket mondja: „A szociális kurzusnak a theologiai ifjuságra nagy hatása volt. Ifjaink szivükre vették a társadalmi kérdések nagy fontosságát, érdeklődést nyertek mozgalmai és irodalma iránt.“ Nagy lépés előre már az is, hogy azok, akik majdan a népnek vezetői lesznek, a társadalmi széleskörü munkát nem nézik káprázatosnak és elérhetetlennek, hanem kötelességük tudatára ébredtek s belátják nagy fontosságát annak, hogy maga a társadalom vegye kezébe a szociális bajok orvoslását. A vezetőkre, papokra és tanitókra vár az a feladat is, hogy példájuk által a társadalom többi rétegeit s a jövő nemzedéket ezen kötelesség teljesitésére buzditsák s uttörő munkát végezzenek a szociális tevékenység mesgyéjén. A társadalom megujhodásának feltétele, hogy kicsiny körében bár, de mindenki megtegye kötelességét s ebben az egyháznak kell példával előre járni.“

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel,** legmodernebb **iszapfürdőkkel,** pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel,** 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u

Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.

Szénásy „Százszorszép" levélpapirja a legjobb csontlevélpapir. IV., Ferencziek-tere 9.

Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.

Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.

Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.

Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.

François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.

Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.

Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.

Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.

Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.

Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.

Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.

Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.

Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.

Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.

Szénásy Gyula női divatáruháza. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.

Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.

Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.

Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.

Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).

Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.

Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.

Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.

Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.

Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.

Csabány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.

Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.

Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.

Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.

Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.

Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.

Zsoldos Nándor vésnök müintézete II. ker., Fő-utca 7. sz.

Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.

Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.

Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.

Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.

Geittner és Rausch müszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-ut 8. sz.

Baletkay M. házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetitő irodája I, Krisztina-tér 2. szám.

Karikás Lajosné vendéglője

Garay-tér 17. sz.

Aki valódi magyar hamisitatlan, jóizü mogyoródi és csömöri bort akar inni, térjen be ide.

Jó magyar konyha.

Friss csapolásu sör egész nap.

Vendéglőmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek, ösmerőseimnek, valamint jó barátaimnak tudomására hozni, hogy f. é. **julius hó 16-án I., Alagut- és Atilla-utcza sarkán** a mai igényeknek megfelelő

vendéglőt

nyitottam.

Törekvésem oda irányul, hogy **természetes magyar borok, kőbányai sör,** valamint **izletes ételek** kiszolgálása által igen tisztelt vendégeim megelégedését kiérdemeljem.

Számos látogatást kérve, maradok

tisztelettel

Leikam György

vendéglős.

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája

Telefon: 57—23 **=BUDAPEST=** Telefon: 57—23

VII., Csömöri-út 28

(GARAY-BAZÁR)

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legtisztább ágyényes

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üdítő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és holyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

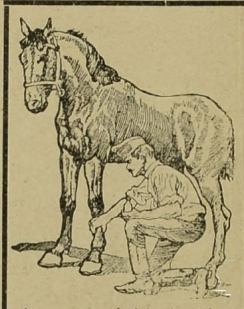

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA"

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenczíek-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

A Franklin-Társulat kiadása.

A

MAGYAR REMEKIRÓK

a magyar irodalom főmüvei

ötödik sorozata most jelent meg s igy most már 25 kötet került ki a magyar remekiróknak eme leggondosabb és legdiszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelentek meg **Pázmány Péter válogatott munkái is.** Ezt a kötetet jeles tudósunk, **Fraknói Vilmos** oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja s egyuttal a XVII. század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi és közviszonyokról érdekes essayt is nyujt.

Ugyancsak ez a sorozat **Bajza József** három évtizedre menő munkásságának legjavát is beleilleszti a magyar remekirók közé. E kötetet **Badics Ferencz** válogatta össze és látta el nagybecsü előszóval.

E két köteten kivül megjelent még az V-ik sorozatban **Vörösmarty** V. kötete, **Arany János** III. kötete és **Szigligeti** II. kötete.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő müvek jelentek meg:

Arany János munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Csiky Gergely szinmüvei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.

Kazinczy Ferencz müveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János.

Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.

Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.

Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.

Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.

Szigligeti Ede szinmüvei. I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.

Tompa Mihály munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Lévay József.

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái. I., II., III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekirók gyüjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. **A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona;** az ennek kiegészitőjeként megjelent **Shakspere összes müvei hat kötetbe kötve** ára 30 korona, **melyet a Magyar Remekirók vevői 20 kor. kedvezményes áron kapnak.**

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

(Budapest, IV., Egyetem-u. 4.)

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 20. sz. Kisasszony hava (augusztus) 10.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Németországi zsidó ujságirók Budapesten.

A magyarországi zsidó ujságirók meghivták németországi zsidó kartársaikat, hogy nézzék meg a szép, megifjudott Juda — bocsánat Budapestet.

Nagy diadallal fogadták itt a magyarul iró zsidók a németül iró zsidókat. Mind a két csapatban voltak nem zsidónak született, de zsidó érdekek tollforgatói.

Ha a zsidóság térfoglalásának diadaljelét akarták megmutatni, jobb helyet nem választhattak volna Budapestnél.

Ez a zsidó érdekeknek felült és felültetett nemzet fővárosa, amely szép és kies vidéken fekszik, van olyan rendkivüli látvány, mint a bikaviadal. Aki a zsidókérdést tanulmányozni akarja, annak pedig hasznos . . .

Sehol a kerek világon nincsenek ugy előtérben a zsidók, nincsen olyan befolyásuk, mint Budapesten. Nem csoda, ha innen kivándorolni nem akarnak és nem látnak hozzá az Uj Zsidóország felépitéséhez. Elragadva áldomásoztak e felett a németországi zsidó ujságirók, látva a végtelen magyar élhetetlenséget és a végtelen zsidó élelmességet.

Olvastak, hallottak róla, de a szétszórtan diadalmaskodó faj ilyen sikeréről nem álmodtak. Magyarországon a zsidók a magyar szivéből kiirtották a multat, meghóditották a jelent, lefoglalták a jövőt, ha csak a felébredő — elég lassan ébred — nemzeti önérzet a foglalást meg nem semmisiti.

Itt nem ugy beszélnek: *a mi zsidaink*, hanem: *a mi kereszténveink*. Árpádnak a hóditott népek kenyeret, sót, patakvizet vittek. A zsidóknak odaadták a földet, a bércet, a patakot . . . Árpád idejében rabszolgák voltak a zsidók és a mostani időben keservesebb rabszolgája a zsidónak Árpád népe. Furfangosabban nem is lehetett volna az időt kihasználni, az idővel élni. Pedig a magyar szidta a zsidót, szidta italát. Mind a kettőt bevette vesztére. Meghóditotta egy pár éljen Kossuth Lajos, egy pár éljen a haza.

A német zsidó ujságirók elragadtatva bámulták a magyar oktondiságot, látván azt, hogy azt a fajt, mit az európai kimüvelt nemzetek szoritanak, létezését lehetetlenné teszik, a kicsinyelt barbár magyar keblére ölelte és pedig ugy, hogy az ő mellcsontjai, bordái horpadtak be...

Elragadtatva bámulták a németországi zsidó ujságirók, hogy ez a nemzet menynyire megváltozott, milyen türelmes, kedves, hogy megjuhászodott a zsidók előtt.

Hajdanában sekundába helyeztek volna minket, ma kiszoritják az eminenciát és dicsénekeket zengenek a magyar müveltségről, tudományról, müvészetről, haladásról és odaállitják például minden antiszemita nemzet elé. Meg is érdemli, mert szerény, hiszen a rege szerint Szvatopluk egy fehér lóért feledkezett meg országáról, a lovagias magyar pedig egyket pohár pálinkáért, mit a zsidó töltött neki először, s ezzel elboszorkányozta az eszét; belátását, hazafiságát, hitét, virtusát.

Egy agyonlakomázott és muzsikáltatott francia iró hazánkat *cigányok országának* nevezte. Haladunk, ezek a németországi zsidó ujságirók *zsidók országának* fogják nevezni. Az is lesz, ha a szövetkezeteket megfojtják, amihez már gyürkőznek is. A zsidó befolyás érzi és tudja a szövetkezetek áldásos hatását, ezért itélné ezeket halálra. Nem hiszszük, hogy legyen kormány, mely a szövetkezetek halálos itéletét végrehajtaná, ha még oly Pilátus gyengeségü is.

Csak pár évtizedig szövetkezzünk, s a német zsidó ujságirók megvetnek és lenézve irják, hogy Magyarország ázsiai állapotába visszasülyedt. Nem is ártana egy kis ázsiai tiszta erkölcs.

Erdélyi Gyula.

Gróf Széchenyi István gondolataiból.

Mert valamint csatában a kisebb számu derék után iramlik a nagy tömeg, ugy politikai kifejlődésünkben is nem a „sokaság“, hanem „minőség“ adhat egyedül célszerü irányt — sem párt, sem szinezet, sem lépcsőzet, sem bizonyos rend, bármily nagyra nőne is az, nem fogja ujjáalkotni (regenerálni) Magyarországot; de e dicső mütétel kirekesztőleg azon lelki rokonok által eszközölhető csak, — bárkik és hol legyenek is azok, — kik nem fél, de egész emberileg kedvelik ugyan maguk számára is a hasznot, de hazafiui hüségtől eltelve vesznek inkább el, hogysem vérük és a közérdek, habár csak hajszálnyi kárán is gyarapodni kivánnának.

Főcélom ennélfogva: a közhaza érdeke; mellékes célom pedig: saját magam és enyéim haszna; ugy azonban, — mint ezt már számtalanszor érintém, — miképp e két cél ellentétbe soha ne jöjjön, sőt ha jó, saját hasznom mindig alá legyen rendelve a közhaszonnak, de emellett a közhaszonból rám és enyéimre is szivárogjon okkal-móddal becsületes munkám bére . . .

Nemzeti felvirágzás ügyében, vérünket tekintve, én biztos és növekedő siker után sóvárgok. A rövid, a napi diadal nem oltja szomjamat, mert rövid, mert napi, mert szomjam határtalan. Erőltetést ez okból bármily árnyéklatban is, mennyire gyarló természetemnél fogva egybehangzásba birom hozni nézeteimet tényeimmel, kirekeszteni iparkodom politikámból; mert erőltetés nemcsak szappanbuboréku diadalt szül, de az erőltetőre visszapattan.

Szerencsejátékot nem játszik a bölcs, mert a szerencse szaporábban távozik, mint jön és ekképp nem érdemel virrasztást, de még gyertyát sem. Ha azonban van szerencsejáték e világon, mely kivételt, sőt tán némi tapsot érdemel, az egyedül az, mely a hazafit készti, bár siker, bár nem, tehetségének részét a haza javára kockára tenni, ha t. i. nem létezik oly mező, melybe biztos haszonnal lehetne fektetni pénzt.

Ki még elvben sem akar semmi közteherhez járulni, bármily csekély tehetségü volna is egyébiránt, mert hiszen csak a botor vágyik többet tenni, mint amennyit bir, valamint a császár is elveszti ott, — mint a német mondja — jogát, hol nincs: az egyensuly nem egyéb, mint gyáva here.

Ha magunkbaszállás és körülményeink fontolóra vétele után hidegek maradunk és nem ébredez bennünk valami nemesebb vágy, melytől epedünk, de az eddigi minden közszellem és valódi nemzeti nagyság s csak ehhez kötött nemzeti becsület nélkül is elbirjuk viselni az életet, sőt azt vélvén, „ej, beh erősen irigyel minket a világ“, még kérkedünk is azzal: ám akkor „öljük az időt s ülljük ünnepeinket körülbelül, mint eddig“.

Az okos gazda, mindenek előtt tehetségét veszi számba, melyről rendelkezhetik. S csak akkor, ha ez tisztában van, veszi fontolóra, mire pontosithatja azt össze legnagyobb gyümölcsözéssel. Ha nem cselekszik igy, csőd a vége. Lásd a magyar cifra gazdák sorát.

Tehén, bármily jó faju és jó alkatu volna is egyébiránt, csak fölötte kicsi tejet ad, ha szük legelőtől sinylős; és e szerint valamint nem volna ildomos, erővel több tejet fejni akarni ilyentől, mint amennyivel bir, mert tej helyett

---

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

vért sajtolnál ki ebből s csakhamar végét vetnéd s ekképp egy huzamig jól kellene tartani azt, mihezképest előbb „fejős“ legyen: szintugy vajmi felszines és könnyelmü pénzember (fináncier) volna az, ki, mielőtt némileg adózási képességre emelkednék a nemzet, nagyobb adót vetne arra, mintsem amennyit tőkéjének csorbitása nélkül elbir; mert ahelyett, hogy tán némi pillanatnyi fel-felcsillámlás helyett tartós fényre emelné azt, egyenesen vérét és csontvelejét támadván meg, elpusztulását csak koritná, vagy ha ilyesnek még nem indult, egyenesen annak magvát vetné el.

Keresztény szocializmus.

Ha a keresztény vallás törvényeit betartanák, sem keresztény, sem más szocializmusra nem volna szükség. Legyenek csak jó, hivatásuknak élő s nem politikában s egyébben fürdőző lelkipásztorok, a szocializmusra nem lesz szükség. Viruljon a keresztény emberszeretet és vallásos megnyugvás, megelégedés, ugy pusztában hangzanak el az álpróféták szavai. Fájdalom, ma már céheket kell állitani Jézus Krisztus elvei hirdetésére, mert a papság tekintélyét megingatták a zsidó izgatók és zsidó lapok. Ezért jogosult a keresztény szocializmus, ezért van erre égető szükség. A Jézus Krisztus igéi között ott van: *„Imádkozzál és dolgozzál“* s *„Akinek két kenyere van, az egyet adjon a másiknak“*. Tartsa be ezt az emberiség s a szocializmus elenyészik maga magától. Imádkozzék és dolgozzék a munkás. Adjon a társadalom munkát. Senki többre ne vágyjon, mint a mi, és hivatottságán, képességén tul ne várjon több jutalmat, bért vagy fizetést. Ismerje be mindenki, hogy mennyit ér és ne becsülje tul munkáját. A tőke ne használja ki embertelenül a munkát s a munka ne akarja megfojtani a tisztességes tőkét. Ha a zsidók nem kerekedtek volna felül, nem lett volna szociális izgatás soha, mert az emberséges, tiszta szocializmus a keresztény vallás, melynek tiszteletbeli, de nem valóságos követői megzsidultak. *M. A.*

Vasárnapi munkaszünet.

Nagy fába készül vágni fejszéjét törvényhozásunk: vissza akar térni a régi jó szokáshoz, melylyel atyáink évszázadokon keresztül erkölcsben, vallásosságban nem fogyva, de gyarapodva jó egészségben éltek. Az Árpádházi királyok közül I. Béla (bizonyosan kevés zsidaja volt) elrendelte, hogy vasárnapra mindenki vásároljon be szombaton. Ezt a törvényt kellene ujra életbe léptetni, még pedig ugy, hogy a zsidók tartsák meg szigoruan már a *szombati munkaszünetet* is és szombaton zsidó bolt ne lehessen nyitva. Tartassuk meg szigoruan mindenkivel a maga vallását. A vasárnapi munkaszünet pedig minden kereszténynyre és zsidóra legyen kötelező.

Baj lesz eleinte a magyarra, ha vasárnap a korcsmákat, pálinkaméréseket is becsukják s a korcsmárosok is rossz néven fogják venni, mert őket legjobban sujtja. Lehetne azonban őket kárpótolni *adóleszállitással s a fogyasztási adó mérséklésével*, annál is inkább, mert a vasárnapi szigoru munkaszünet bő forrást nyit a nemzeti vagyonosodásnak, s a vagyonosabb nép nemcsak vasárnap, de mindig költ. Ha a szeszszidókat rászoritják, hogy szombaton és vasárnap csukják be üzleteiket, csak nyer vele hazánk, mert két nap nem rebacholhatnak. A vendéglősökre is ráfér hetenkint egy napi pihenő. Az a nemzet a gazdag, hol vasárnap tele van a templom és maga a vendéglős is ott üditi lelkét.

Szemle.

(ny. p.) A zsidó lapok nagy zajt ütnek, ha egy történeti nevü család sarja megbotlik. Jól teszik. Ostorozzák a bűnt, de a magukét ne hallgassák el. Pedig elhallgatnak sokat és pedig nem helyszükiből, bár ezzel indokolhatnák, mert olyan gazdag a rovat, hanem mellékes okokból. Jó aratása lenne egy olyan állandó rovatnak, mely egy csomóba gyüjtené azoknak a zsidóknak a nevét, kikről az ajtót kivülről csukják. Egy hónapig kisértük figyelemmel a törvényszéki rovatot és a rendőri hireket: 98 százalék zsidó volt a szereplők között. És a zsidók még sem veszedelmesek, mégis beolvasztásról beszélnek és ugy mint magyarokról. Igaz, hogy a tetten kapott zsidók már nem olyan veszedelmesek, mint akik még kivül vannak. De hát sem ezek, sem azok nem jó anyagok arra, hogy a magyarságnak csak számbeli erejét is szaporitsák. Azok a lapok, melyek nem üresek, ilyenekről nem beszélnek. Meg lehet, hogy unalmas az állandó zsidófüstölés, de hasznos, mert mégis felébred rá egy-két jó magyar a szundikálásból. Legszomorubb, hogy ilyen, mondjuk balesetes faj gyermekeivel együtt tanitják a keresztény gyermekeket, nem gondolnak arra, hogy az erkölcsi betegség épp olyan ragadós, mint a testi.

Az emberirtó pálinka rettenetes pusztitásait látva, szomoruan tapasztalva, több emberbarát megalkotta az Országos Alkoholellenes Egyesületet, mely minden lehető eszközzel küzd a káros zsidó pálinka ellen, mely a véradó silány anyagának közvetlen oka. Több röpirat jelent meg erről a kérdésről, mit minden jó magyarnak szivesen kell fogadni, mert ha a hazafiak zsidó pálinkát inni nem fognak, a zsidók 50 százaléka elvesziti kenyerét és megy jobb hazát keresni. Legutóbb Szászvárosi V. Jenő a Budán székelő „Garay János-társaság“ elnöke adta ki az I. kerületi Krisztina-városi községi iskolában tartott nyilvános előadását: „Óvjuk gyermekeinket a szeszes italoktól“ cimen, azzal a jelszóval, hogy a szesz több embert ölt meg, mint az ágyu. Ára 20 fillér. Kapható a Garay János társaság főtitkári hivatalában, II., Margit-körut 8. Iskolák a m. k. tanfelügyelőség és tankerületi főigazgatóságok utján ingyen kapják. Aki házáját szereti, ha ezt a röpiratot, mely szépen, világosan van megirva, elolvassa, az sem maga nem iszik többé zsidó pálinkát és gyermekeinek sem ad. Nem fognak örülni a zsidók a gazdaszövetség köriratának sem, mely arra buzdit, hogy az aratók ne pálinkát kapjanak, hanem bort.

Minden ember lehet termetére nézve hosszu vagy kurta. Lehet a koldus, a gazdag egyaránt. Lehet a nemes ember is. Kurta nemes azonban nem volt és nincsen. A nemesek jogaikra nézve mind egyenlőek voltak. Kurta nemesnek csufolták némely helyen a kisebb birtoku nemes embert. Ha zsidó elbeszélő irók használnák a kurta elnevezést, nem szólnánk érette, de miután egy szintén nemes születésü elbeszélő Krudy Gyula elbeszélésében olvastuk, meg kellett rajta botránkozni s meg is rójuk érte. Bántják, gunyolják a magyar történeti nemességet a zsidók, de ne bántsuk mi magunkat és ne essünk Mikszáth bünébe, ki szintén csak a nemesség közül a félszeg, hóbortos embereket vette tollára. Volt ott elég, kit szentnek is lehetne avatni.

Játékhelyek.

A legtöbb nagyvárosban nincsen a gyermekeknek játékhelyük. A bölcs városrendezők arról feledkeznek el, ami a legszükségesebb. Nem lesz edzett ifju abból a gyermekből, aki nem játszik. Igy van Budán is. A gyermek mozoghat, járkálhat, van elég ut, de nincs tér. A Vérmező a katonaságé. A Marczibányi-rét kiesik a közlekedésből. A Városmajor szük. Különösen a labdajátékra nincsen hely, már pedig ez edzi legjobban a gyermeket. A várbeliek a Lovas-utat használhatnák fel, de kevesen használják. Ajánljuk a városok figyelmébe, hogy a játékterekről ne felejtkezzenek el, mert elcsenevészedik a jövő reménysége.

Gróf Eszterházy János észrevevései.

Gróf Eszterházy János, a lelkes magyar nemes ember, mint több lapban olvastuk, bejárta a felföldet és feljegyezte észrevevéseit. Sötét kép. Pusztulás mindenfelé. Sajnáljuk, hogy *gróf Eszterházy János* nem mutat a fájdalmas okok okozóira, a zsidókra. Ne kimélje őket, ha velük egy egyletben ül is. Minden igyekezet az irott malasztnál nem kevesebb, mig a zsidók ellen nem fordulnak azok, kik népünkkel jót tenni akarnak és hivatott vezérei. Fájdalom, ezt a kérdést csak virágnyelven, körülirva érintik s nem nevezik meg maga nevén a mérget. A legnépszerübb emberek, mint p. o. *gróf Apponyi Albert*, sem nyult még bele soha ebbe a darázsfészekbe. Ennek az elkerülése pedig csak ábrándos, tárgytalan, de nem valódi hazaszeretet. Át kell látni, hogy az antiszemitizmus számbaveendő *kenyérkérdés*. Nem kivánja azt senki, hogy izgassanak a zsidók ellen, mert az izgatás árt az ügynek, de ha a józan politikusok és társadalmi vezérek figyelmeztetnek erre a kérdésre, tükröt tartanak a zsidók elé és legalább is elérik azt, hogy a zsidók szégyenljék magukat, ne pedig hazafisággal kérkedjenek és arra oktassanak abban a hazában, melyet tönkre tettek. A derék *a hatalomtól nem fél, népszerüséget nem keres*. Változzon meg gróf Eszterházy János is, hiszen, ha látni akar, láthatja, hogy a zsidó csak árt és nem használ.

Állatvédő-Egyesület.

Krammer és Erhardt nyomdájából (Csömöri-ut 28, Garay-bazár) diszes és pontos kiállitásban került ki az *Állatvédők gyermeknaptára* s *Az Országos Állatvédő-Egyesület Évkönyve* 1904-re. *Az Állatvédők Gyermeknaptára* gazdag, szép képekben és jó közleményekben. Az Állatvédő-Egyesület, melynek intézői között egyik legbuzgóbb vezér, *Osztoics* Mihály első kerületi városbiró a mult évben is sokat tett az állatvédés terén, s példát adhatna, hogy *az embervédésre* is alakuljon ily buzgó és erélyes társaság.

Visszaesés.

Tiz évvel ezelőtt a *Buda és Vidéke* erősen megmozditotta Budát. Kaszinók, egyletek, társulatok, asztaltársaságok sürüen tárgyalták a budai dolgokat. Ma is tárgyalják — jobbára a közlekedési ügyeket — de ez csak halvány visszaverődése a régi melegségnek. Különféle körökkel szaporodtak meg társaskőreink, folynak a dikciók, uj érdekcsoportok buktatják meg a régieket. Csatároznak össze-vissza, de

nincsen irány, nincsen nagy cél. Választanak elnököket, megbuktatnak elnököket. Olcsóbbá lehet-e tenni a villanyos jegyeket, merre közlekedjék a társaskocsi, ez a kérvények, felszólalások oroszlánrésze. Különben Buda alszik, Buda nem mozdul Budáért. A nyáj tévelyeg. Nincsenek igazi vezérek. A régiek pihennek babéraikon. Választásoknál van csak élet. A szép iparkodás visszaesett közönyösségbe.

Szépen felbuzdulnak azonban a községi és képviselőválasztásoknál, és elhatározzák, hogy „nem oda Buda“... Az I. és II. kerületben történik valami, a III. kerületben édes kevés. Bár itt is tanácskoznak, ünnepelnek, poharat köszöntenek.

Megmutatják Budát a külföldi vendégeknek s azok összecsapják kezeiket az elrugott milliók miatt... Az egész világot ide lehetne csődíteni egy kis áldozattal, egy kis jó izléssel s különösen a budaiak komoly fellépésével.

Szóba jött a villamosság általános bevezetése. Nehány lelkes ember fogta csak fel, maga a nagyközönség nem is vette észre és nem erősiti ezt a szép tervet.

Karlsbad önerejéből lett világhirüvé, hát Budapest miért ne lehetne a fővárosi közönség erejéből? Hiába, legfőbb dolog a társaskocsi és a villamos vasuti jegyekkel való bibelődés.

A budai érdekekért való lelkesedés visszaesett a nembánomságba, pedig figyelte az egész ország.

Fogy a paraszt.

A zsidó pálinka, a zsidó uzsora, kivándorlás fogyasztja a parasztok számát. A parasztot meg kell menteniminden ellenségétől, még a socialismustól is. A paraszt az ország gerince. Többféle intézkedések, védekezések vannak már, melyek a parasztfogyást megakarják előzni; rámutattak a bajokra, csak a legnagyobbra nem, t. i. hogy a parasztságot fogyasztja az is, hogy ki akar lépni a parasztságból. A paraszt fia, ha teheti, m[illegible] nem minden esetben lesz paraszt, kiiskoláztatják és kabátos ember válik belőle. Most már nagyon sok alkalom van erre. A mult időkben csak a valóban derék vált ki osztályából. Ma kiválasztják a tanitók és papok káprázatok után is. A parasztfiu értelmét lángésznek látják és maguk ösztönzik arra, hogy szülei vagy párfogók tovább tanittassák. Száz tanuló közül akár paraszt, akár más, egy érdemes arra, hogy tovább tanuljon, a többit idejekorán le kell szoritani a tudományos pályákról. Ezekből lesznek a félemberek, a tudákosok, görbe utakon haladók. A paraszt fiut tehát csak ha igazán jellemes és nagyon okos, akkor kell uras pályára engedni épp ugy, mint más ember fiát.

Nekünk arra van szükségünk, hogy az igazgatások gépezeteit kevesebb egyén huzza, vonja. Ne szaporitsuk a kabátos boldogtalanokat s a tens és nagyságos urakat. A legtöbb már félúton letörik. Neveljük az életnek.

Nagy baj, hogy maga a paraszt is szégyenli, hogy paraszt. Elnevezteti magát földmivesnek, földésznek, gazdálkodónak stb.

A zsidó krajczáros ujságok forditották ki a parasztot a parasztból. Az értelmes, józaneszü paraszt naponkint vesz ki és helyet ád a tudákosnak, politikusnak, azért pusztul, hogy ilyen. Nem a biblia és a közmondások kincseskönyve után indul, de elszéditik a krajczáros zsidó lapok.

Arra törekedjünk, hogy a paraszt legyen ujra paraszt és a maga körében töltse be emberül hazafiui kötelességeit, mint mindenki e hazában. A lanyha hazafiak és kapaszkodó emberek a legjobb szövetségesei a zsidóknak . . . Arra van pedig a legnagyobb szükség, hogy a paraszt nagyon jó hazafi legyen, mert ő a talpköve az egész országnak. Épp ezért ne engedjük eldarabolni a parasztbirtokot és az eladósodottakat mentse meg az állam. Neveljünk minden osztályban tökéletes embereket, kik tudják szeretni és szolgálni a hazát, kik emberek és nem zsidók rabszolgái és nem ugy táncolnak, ahogy a zsidó lapok huzzák.

A Fenyő Sándorok.

Fenyő Sándor nevét sokat emlegetik a lapok, ha izlésük és erkölcsük volna, hallgatnának ügye részletéről. Mit tett, mit nem tett, a miért a bünfenyitő törvényszék elé került, — mi sem beszélünk róla. Mi akkor sem voltunk vele ismeretségben, midőn hatalmas egyéniség volt, kocsikázott, pezsgőzött, kicsappongott, s talán az Otthon alelnöke s az Ujságirók erkölcsbiróságának döntő szavu tagja volt. Kevesebbet árt az a zsidó, ki horogra került, mint aki még nem került horogra. Lenne csak szemfülesebb a rendőrség, kevés járna a Fenyő Sándorok közül szabadon. Ha egy királyi biztost neveznének ki oly hatáskörrel, mint boldogult gróf Ráday Gedeonnak volt Szegeden, kevés volna a börtön. Ez a Fenyő Sándor embertelenséget követett el. Lakoljon. De miért járnak szabadon a többi Fenyő Sándorok, kik tönkre tették Magyarországot?

Fenyő Sándort most saját kollégái, hitsorsosai rugdalják és megtagadják, pedig azt, amit tett, fénykorában is tette, de akkor a hatalom jobban a kezében volt. Most, hogy egy időre lehetetlenné tette őt a nyilvánosság, kerülik, kiközösitik, ámde nem élethossziglan és a szabadon bűnködők ujra felemelik majd ezt a zsidót. Fenyő Sándort lemossák később, Phönixé teszik a többi Fenyő Sándorok, kik több szerencsével üzik, terjesztik és irják s a magyar fajt és a magyar szellemet, jellemet irtják . . . Melyik a szabadon bünhödő Fenyő Sándorok közül, aki horogra nem kerülhetne, ha neki gyürkőznék a közvád? Meg lehetne őket számlálni. Emberi törvényszékeket, kellő szakasz hiányában kikerülik, de Isten itélőszéke nem menthetné fel őket azért, amit egyenkint és összesen vétkeztek a magyar ellen.

Mindegyék.

Regény és szinmüiróink figyelmébe ajánljuk *Mindegy* urat és egész fajképit: *Mindegyéket*, ezek asszony és férfinépét egyaránt. Ha az ember rájuk néz, ugy látja, ártatlan emberek, a légynek sem ártanak, vizet sem zavarnak. Élik a maguk világát módjukhoz képest . . . Nem törődnek aszálylyal, nem záporral, hideggel, meleggel, ha mások szenvedik. Magukért vannak és nem a közért. A hazától sokat várnak, de ők kerülik a haza oltárát. Szenvedélyes ujságolvasók és vadásznak balesetekre, betörésekre, mérgézésekre, családi rémjelenetekre, ha nem velök történik. Báránytürelemmel olvassák az emberiség végromlását naplózó zsidó lapokat, amelyektől a puszták tigrise is megundorodnék, még a hyena is, ha állapotot cserélne az emberrel.

Akármi történik, ha nem velök történik, Mindegyéknek mindegy. Nem törődnek vele, ha őket nem érinti, forog-e vagy áll a föld? *Mindegyéknek* mindegy, ha a szomszéd háza ég, csak az övék ne égjen. Rámutatnak a község, a vármegye, a haza bajaira. Nekik rendben van a szénájuk, másra ügyet nem vetnek.

Ezek a *Mindegyék* az okai, hogy a zsidót oly nehezen tudjuk lerázni a nyakunkról. Nekik mindegy, akárhogy pusztit is a zsidó. Nem keresik, keresztény-e, akitől vásárolnak, vagy akikkel dolgoztatnak. Nekik van egy pár garasuk, mi közük hozzá, van-e másnak?

Zsidó lap, nem zsidó lap, zsidó által irt könyv, festett kép, zsidó portéka, zsidó társaság, az nekik mindegy. Nem válogatnak. El akarják tölteni idejüket, nem akarnak unatkozni. Ez megtörténik s nekik elég.

Hiába figyelmeztetik, hogy milyen veszedelem a magyarra a zsidó. Nekik jut is, marad is, felebarátjukkal történhetik akármi.

Mindegyéktől erősödnek a zsidók, az ő nembánomságuk megkönnyiti a zsidók munkáját és könnyiteni is fogja mindaddig, mig a saját házunk lobbot nem vet. Ez bekövetkezik, mert a pusztulók is pusztitanak, nemcsak a pusztitók. Mikor azután késő lesz, kiabálhatnak *Mindegyék*, akkor már csakugyan *mindegy*.

Első Leánykiházasitó Egylet m. sz. Gyermek- és életbiztositó intézet. (Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. Alapittatott 1863. évben.) Folyó év julius havában 2,338.000 korona értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 1,729.400 korona értékü uj biztositási kötvény állittatott ki. Biztositott összegek fejében 74.336 korona 94 fillér fizettetett ki. 1904. január 1-től 1904. julius 30-ig 12,946.800 korona értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 10,911.200 korona értékü uj biztositási kötvény állittatott ki; biztositott összegek fejében 511.679 korona 07 fillér fizettetett ki.

Ezen intézet a gyermek- és életbiztositás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb dijtételek és a legelőnyösebb feltételek mellett.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Budapesti lóversenyek.

Augusztus 14., 15., 17., 18., 20., 21., 23., 25., 27., 28., 30. és szeptember 1.

Kezdete mindig délután fél 3 órakor.

Belépti-jegy naponkint:

I. oszt. (Passepartout)	uraknak . . .	10 K.
I. „ „	hölgyeknek . .	6 K.
I. „ „	katonatiszteknek	6 K.
II. „	urak vagy hölgyeknek . . .	2 K.
Állóhely a versenypálya közepén	. .	60 f.

Az augusztusi 11 napra:

I. oszt. (Passepartout)	uraknak . . .	85 K.
I. „ „	hölgyeknek . .	40 K.
I. „ „	katonatiszteknek	40 K.

A külön elkeritett fogadási helyre (a bookmakerek körébe) belépti-jegy mind a 11 napra 80 K.

A totalisateurökhöz azonban, mint eddig, ugy ezután is szabad bemenet. — Villamos vasutak egész a helyszinig közlekednek. — Katonazene; frissitő helyek minden osztálynál.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Szénásy „Százszorszép" levélpapirja a legjobb csontlevélpapir. IV., Ferencziek-tere 9.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénásy Gyula női divatáruháza. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár).
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csabány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Fő-utca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch müszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-ut 8. sz.
Baletkay M. házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetitő irodája I., Krisztina-tér 2. szám.

Karikás Lajosné vendéglője

Garay-tér 17. sz.

Aki valódi magyar hamisitatlan, jóizü mogyoródi és csömöri bort akar inni, térjen be ide.

Jó magyar konyha.

Friss csapolásu sör egész nap.

Vendéglőmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek, ösmerőseimnek, valamint jó barátaimnak tudomására hozni, hogy f. é. **julius hó 16-án I., Alagut- és Atilla-utcza sarkán** a mai igényeknek megfelelő

vendéglőt

nyitottam.

Törekvésem oda irányul, hogy **természetes magyar borok, kőbányai sör,** valamint **izletes ételek** kiszolgálása által igen tisztelt vendégeim megelégedését kiérdemeljem.

Számos látogatást kérve, maradok

tisztelettel

Leikam György
vendéglős.

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája

Telefon: 57—23 **=BUDAPEST=** Telefon: 57—23

VII., Csömöri-út 28

(GARAY-BAZÁR)

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legtisztább ásványos

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üdítő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és holyagbajoknál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

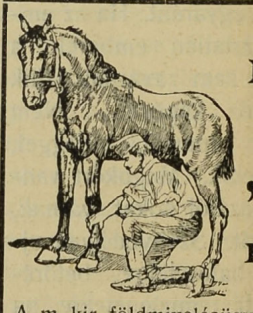

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA"

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Aczélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferencziek-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

Alulirott tiszteiettel hozom b. tudomására, hogy **I., Krisztina-tér 2. szám** alatt létező

üveg-, porczellán- és lámpa-üzletet

Baletkay A. czégtől átvettem és azt

BALETKAY A. utóda ZIMMERER PÁL

czég alatt a mai kor igényeinek megfelelőleg tovább vezetem.

Mindennemü üveges munkát, képkeretezést, tükrök ezüstözését, csillártestek javitását, átalakitását stb. a legjutányosabban vállalok.

Dus raktárt tartok mindennemü üveg- és porczellánárukból, háztartási és vendéglői berendezésekhez. Álló és függőlámpák, képek és képkeretek nagy választékban.

Villamvilágitás és villanyos csengő bevezetések és felszerelések.

Évtizedekre menő tapasztalataim, valamint azon körülmény, hogy 18 éven át Giergl Henrik czégnél (Budapest, IV., Váczi-utcza) működtem, feljogositanak azon kijelentésre, hogy minden tekintetben képes leszek a n. é. vevőközönség kivánalmainak megfelelni. Igen kérem tehát az elődöm által élvezett bizalmat uj vállalkozásomra ruházni és maradok szives pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

Zimmerer Pál
üveg-, porczellán- és lámpa-kereskedő
és vizsgázott villanyszerelő.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt...
Ujra ott van **Lipót.**

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 21. sz. Kisasszony hava (augusztus) 20.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Harc a szövetkezetek ellen.

A zsidók *Sándor (Schlesinger) Pál* filisteuskodása alatt pártot ütöttek a szövetkezetek ellen, melyeknek fejlődését Áronok és Henrikek egyaránt érzik. Sok garas, sok forint, milliókra menő összegben hullt ki a zsebükből. Országos Magyar Kereskedők Egyesülete cimen tömörültek a szövetkezetek megbuktatására. Ha ezek megbuknának, végkép a zsidó érdekeknek szolgáltatnék ki hazánk, ha ezek szaporodnak, erősödnek, meggyengülnek a zsidók.

A kereskedelmi miniszter legujabb rendeletébe kapaszkodnak, mely szerint a szövetkezetek, ha nem tagoknak is árusitanak, a kereskedelmi törvény értelmében azonnal feloszlathatók. Enyhiti a rendeletet, hogy csak tag tehet erről jelentést és nem a közigaztás, hanem a törvényszék az illetékes.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület köriratban biztatja tagjait, hogy nyomozzanak és az eseteket haladéktalanul jelentsék fel, hogy az eljárást azonnal meg lehessen inditani.

Ennek a kémkedési rendszernek más lesz az eredménye, mint amit a zsidók tábora vár. Csak használni fog a szövetkezeteknek, felébreszti a közönyösöket. Ha nem félnének a zsidók a szövetkezetektől, épp ugy észre nem vennék, mint a lármás antiszemitizmust. Ámde ettől a komoly dologtól félnek. Ma már Magyarország egy tized részében van szövetkezet, hol nem élhet meg a zsidó. Épp ezért élet-halál harcot fognak vivni s hogy ki lesz a győztes, az dönti el a zsidók erősebbek-e vagy a magyar törvényhozás. Meglátjuk majd a szövetkezeti törvény tárgyalásánál, hogy melyik képviselő van a zsidók zsebében vagy kegyében?

A fogyasztási szövetkezetek száma elég tekintélyes s ajánljuk mindenki figyelmébe a *Hazánk* következő szavait:

„A Fölvidéken Pozsony, Nyitra, Sáros, Abauj, Zemplén, ujabban Bars és Hontmegyék is, majdnem az egész Dunántul, az Alföldön Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Szolnok, Bács-Bodrogh, Arad, Temes- és Torontálmegyék, Erdélyben különösen a székely részek szövetkezeti szervezetekkel vannak behálózva. A budapesti hatalmasok, ha a napipolitika zivatarai és ködei meg nem fosztanák őket a tisztán látástól, ijedten kapkodnának a fejökhöz, hogy ekkora tömeg választót mertek provokálni. De maguknak a szövetkezeti mozgalom vezetőinek is erejük tudatára kellene ébredniök, hogy erejük és önérzetük megduzzadjon.“

Nem csak hiszszük, de látjuk is, hogy a szövetkezeti mozgalom vezetőinek ereje duzzad és hatalmas ébresztő lesz a nemzetközi, valamint az országos szövetkezeti gyülekezés (congressus) . . .

A szövetkezeti munkásságot nyilt beszéddel és sajtó agyon hallgatással üldözik a zsidók, pedig való igaz, hogy félnek tőle. Semmivel nem lehet jobban felingerelni a zsidót, mintha a szövetkezetet emlegetik, mely egyuttal a magyar faj önérzetének és összetartásának erősitője . . .

Valóságos lázitást folytatnak a zsidók a szövetkezetek ellen, mert ha ezek szaporodnak, megélnek, ugy lesz okuk a kiköltözködésre. A belföldi vándorlás már ugyis megkezdődött. Azokat a községeket, hol a szövetkezet virul, elhagyják a zsidók. Ha mindenütt virul, ugy elhagyják az országot . . .

Nem tudom hasznos-e vagy nem, hogy a szövetkezeti mozgalom vezetői és irói folytonosan tiltakoznak az antiszemitaság vádja ellen. Talán jobb volna a teljes őszinteség, de azt mondják minden ut Rómába vezet.

Beszélik, irják, hogy a zsidókkal össze kell vegyülni. Ez a nagy képtelenség sem halad előre. Alig 30—35 keresztény-zsidó házasság fordul elő havonkint. És ez is nem az államfentartó rétegekben. A felszivás elvben igen szép, de gyakorlatban nem lesz belőle semmi, tehát minden szövetkezés zavarja a zsidóságot s előbb-utóbb vagy elpusztul, vagy kimenekül . . .

Sándor (Schlesinger) *Pálék* erőszakoskodása, ugy hallom, már eddig is használt a szövetkezeteknek, mert több helyen tömegesen léptek be a szövetkezetbe. A nép vezérei legyenek rajta, hogy még többen lépjenek be és ne csak a homlokvágásokat, de az oldalszurasokat is igyekezzenek felfogni. A zsidó nem mindig oda vág, ahova néz, nem oda lép, amerre mutatja. Nyilt fegyverei nem oly veszélyesek, mint aknamunkája. Legerősebb oldala a törvény-kijátszás, a közvélemény félrevezetése, ami fényesen nyilatkozik a községi fogyasztási adók áttekintésénél. A fogyasztást, bor, hus jogot kiveszi a község és méreti a zsidó, s ha csak a fogyasztási jövedelem egy része van a kezében, tud bosszantva harácsolni.

Herman Ottó irt a pókokról egy igen érdekes munkát, a halakról is. Lekötelezhetné nemzetét, hogy a zsidókról is irna egyet és megadná az ő teljes természetrajzi képöket.

Erdélyi Gyula.

Gróf Széchenyi István gondolataiból.

Tulcsigázott, kockára bocsátott áldozatokra, melyek az ország csontvelején ütnek csorbát, ez okból tehát életbevágó szükségünk nincs: hanem csak olyanokra, melyeket a honi test egészséggel elbir.

Óra, bármely mesterileg legyen is egyébként részleteire nézve készitve, nem járhat jól, ha részei egybehangzásban nincsenek, sőt éppen nem is járhat, ha valami akármily kicsi, de alkotó résznek hijjával van. Gazdaság vajmi kétes állapotban lebeg, ha kellékei között nem létezik bizonyos láncolat és néha egy kutásásra rosszul választott hely elég, a legköltségesb beruházásokon csorbát ütni.

A főfeladat mennyire lehet „tollvonással“ segitni e bajon, azaz mindenekelőtt jó törvényekkel járulni a haza felvirágzásához.

A középszerü, az aljas nem fogja kielégiteni keblünk vágyát, pillanatink pedig felette drágák és ekképp bizony, ha nem akarjuk mi, magyar kiváltságosak Isten és ember előtt megérdemleni a here és trücsök cimét, mely két bogárnak egyike semmi közterhet nem visel, másika ellenben nem bir elég belátással valamicskét előlegezni: akkor addig is, mig sokat vihetünk honunk investitiójára (beruházására), vigyünk legalább annyit, amennyit csontvelőnk csorbitása nélkül elbirunk.

Sok szép szónak, meg nem egy mulatságos előadásnak néha a legkisebb haszna nincs; midőn olykor a legszárazabb elemezés is, mely nem aratott tapsot, elvégre mégis mindenkinek tetsző következményeket von maga után.

Ha megrohanást valami erősség egyszer vissza-

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

ver, azt puszta megrohanással többé nem kerithetni kézre, sőt mennél többször zaklatják megtámadásokkal, annál dacosabb állásba jő, mint jöve egykor a töröknek átellenében fügét mutató szüzével Komárom. Ily esetben, nehogy kudarc tetőzze kudarcot, egyedül rendszeres, minden részleteiben egybehangzó ostromlás vezethet célhoz.

A magyar embert fizetésre betüszerint csábitni kell. Ámde mi által lehet őt ilyenre csábitni? Részint annak megmutatásával, hogy semmiből semmi nem lesz és ekképp valamint esztelen tett pénzt fecsérleni: szintoly kevéssé eszes tett viszont, nagyobb nyereség fejében semmit előlegezni nem akarni, tehát haszon kimutatás által; részint némi előitéletek legyőzésével, mihezképest egész fényében kitünjék, hogy a jobb ember, a nemzeti becsület, bizonyos nemzeti nagyság nélkül nem lehet boldog, miket azonban ingyen el nem érhetni és ennélfogva szellemi győzokok által. E két varázsszer okvetlen diadalt szerez a legmakacsabbnál is; mert anyagi vagy szellemi, vagy e kettő összevéve, rendszerint csak hat az emberekre.

Az életnek ezer viszonyai közt azonban gyakorlatilag másképp mutatkoznak a dolgok, mint azokat felette kényelmesen nem egy népboldogitó oldja meg iróasztalánál vajmi könnyen.

Kardra most nincs szükség, mert magunkon kivül valóban nincs ellenségünk; saját magunk ellen pedig kardot rántani csak nem fogunk. Szavak ellenben, habár jóra, rosszra csudaerejüek is, rendszerint puszta szavak, mondom, akármit magas lovakról harsogtatnának is azok, bizony bajunkból kisegiteni nem fognak.

Felfogásom szerint soha nem szeretek keresni segitséget magamon kivül; mert nem egyedül saját tapasztalásom mutatja, de mutatja a világi tapasztalás is, hogy senki nem mozditja saját céljainkat annyira elő, mint mimagunk; miképp nem is messzire megy az, ki más segitségére támaszkodik.

Derék belfogyasztás, ez a nemzeti egészség és erőnek valódi hévmérője. De nem ám egyedül kenyérnek, burgonyának, tengerinek s eféle puszta életfentartó szereknek fogyasztása; mert hiszen ilyenek csak agyagrészünk legsürgetőbb szükségeit pótolják, „mik nélkül nem“, hanem fogyasztása mindannak s pedig fokozatos arányban.

† Császka György.

Egy igazi lelkipásztort, jó hazafit, jó embert és kitünő főpapot vesztettünk el *Császka Györgyben*, ki áldásos életét kötelességei hű teljesitésében töltötte el.

Az öreg papok halála minden keresztény vallásfelekezetben már azért is nagy veszteség, mert a fiatalabb lelkészek tulnyomó számban közelebb állanak a világhoz, mint az egyházhoz. Tisztelet a kivételeknek. A pap legyen pap, ha főpap is, mint *Császka György volt*, kit például választhat minden fiatal lelkipásztor.

Császka György nem törődött azzal, dicsérik-e vagy nem, s nem is kivánt tetszeni a zsidó sajtónak. *Épp ezért lapunknak igaz barátja és figyelmes olvasója volt.* Áldott legyen emléke!

Szent István napja.

Magyarország első apostoli királyának napját a katholikusság szertartásokkal ünnepli, de szivében ünnepli minden jó magyar. Szent István tette kereszténynyé Magyarországot. Szent István napjának nemzeti ünnepnek kellene lennie. Nem az. És ha nem is az, elmélkedjünk arról, hogy milyen eszközökkel lehetne az elzsidósodott Magyarországból ujra keresztény Magyarország.

Veszedelem van a késedelemben. Tördelik a keresztet valóságban és szellemben. Dávid csillaga fényesedik, a kereszt homályosodik a templomokban és a lelkekben. A kereszténységnek erősödni kell ujra azoknak a példájából, akik jó keresztények voltak, mint Szent István is, kinek igaz vallásossága ihlesse meg ma Magyarországot, a mi hazánkat.

Az egyházi- és hitélet 1902-ben.

Az országos számtartó (statisztikai) hivatal 1902-ik évről való jelentése érdekes adatokat közöl az egyházi- és hitéletről.

Az 1902. év folyamán 1196-an jelentették be az erre hivatott hatóságok előtt a törvényesen bevett vagy elismert vallásfelekezetek valamelyikéből való kilépésüket anélkül, hogy egyidejüleg valamely más törvényesen bevett vagy elismert vallásfelekezetbe léptek volna be, tehát 476-tal kevesebben, mint az 1901. évben, amikor a kilépettek száma 1672 volt. De nem csupán a közvetlenül megelőző évvel szemben csappant meg a kilépések mozgalma: a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvény életbelépése óta eltelt 7 esztendő közül is 1902-ben volt a legkevesebb kilépés (1896-ban 3990, 1897-ben 4935, 1898-ban 2520, 1899-ben 1361, 1900-ban 1346, 1901-ben 1672, 1902-ben 1196 volt a felekezetből kilépettek száma).

A kilépésekből az egyes vallásfelekezetekre háruló számszerü veszteség jelentékeny részét a görögkeletiek viselik, akik közül 450-en hagyták el felekezetüket. A görögkeletieknek ez az erős részesedése a kilépettek sorában még szembetünőbb lesz, ha összevetjük a népességben elfoglalt arányukkal. Ekkor ugyanis azt látjuk, hogy az anyaország polgári népességének 13·1%-a követi a görögkeleti vallást, mig a görögkeleti felekezetből kilépettek száma az összes kilépettek számának 37·6%-át teszi. Abszolut szám szerint ugyan kevesebbet, de aránylag a görögkeletieknél is többet veszitettek az ág. h. evangelikusok, akik közül 305-en lettek felekezeten kivül állókká. Ez a szám az összes kilépések 25·5%-ának felel meg, tehát három és félszer akkora, mint az ág. h. evangelikusoknak a népességben elfoglalt aránya (7·5%). Az evangelikus református egyház hivei közül 206-an hagyták el felekezetüket s igy ez az egyház is erősebben van képviselve a kilépettek sorában (17·2%), mint a népességben (14·4%). Az eddig felsorolt felekezeteken kivül még csak a római katholikus egyháznak volt számottevő: összesen 186 főre menő vesztesége s igy ez egyház hiveiből a kilépettek 15·55%-a került ki; az aránylagos veszteség tehát egy harmadrészét sem éri el e felekezet országos arányszámának (48·7%). Ha azokat az adatokat, amelyek a felekezetből kilépetteket elhagyott felekezetük szerint részletezik, a korábbi évek adataival összehasonlitjuk, az a jellemző tény domborodik ki szemünk előtt, hogy a reformátusok, akik az első időben a kilépettek száma tekintetében a többi vallásfelekezeteket messze maguk mögött hagyták, ujabban a görögkeletiek és ágostai h. evangelikusok mögé kerültek.

Igaz ugyan, hogy ha az eltelt hét esztendő adatait egybefoglaljuk, — az első két év tömeges kilépéseinek hatása alatt — még mindig a református egyház mutatja föl a legnagyobb veszteséget: a kilépetteknek hét esztendő alatt 17.020 főre szaporodott számából 5439 az ő hiveiből kerülvén ki, de a reformátusok veszteségét évről-évre jobban megközeliti a görögkeletiek vesztesége, amely az 1896—1902-ig eltelt időszakban már 5126 volt s igy nem sokkal kevesebb, mint a református egyházé. A római katholikus egyházból már jóval kevesebben léptek ki az egész idő alatt, mint a most emlitett két felekezetből: összesen 3353-an. Az ág. h. evangelikus egyház vesztesége 2753, a görögkatholikusoké 246 volt a hét esztendő alatt, az unitáriusok közül 13-an, a zsidók közül 90-en hagyták el felekezetüket.

A mint a kilépések mozgalma nem hord magában veszedelmet a fennálló egyházakra, azonképen a vallásos érzület megőrzésére, a hitélet nem lankadó éberségére vetnek világosságot azok az arányszámok is, amelyeket az állami anyakönyvvezetők által szolgáltatott népmozgalmi statisztikai adatoknak az egyes hitfelekezetek lelkészei által teljesitett egyházi funkciók adataival történő egybevetése utján nyerünk. A római katholikusoknál pl. az ujszülöttek több mint 90%-a, a gör. katholikusoknál 97, a gör. keletieknél 95, az ág. h. evangelikusoknál 98, az ev. reformátusoknál 97, az unitáriusoknál 89%-a kereszteltetett meg; az egyházi áldásban részesült házasságkötések az összes házasságkötéseknek a róm. katholikus hivők közt, több mint 97%-át, a gör. katholikusoknál 98, a gör. keletieknél 88, az ág. h. evangelikusoknál 99, a reformátusoknál 93, az unitáriusoknál 99%-át tették. Ezekből az arányszámokból annál biztosabban következtethetünk a vallásos élet mélységére és bensőségére, mert mig az állami anyakönyvvezetőktől szolgáltatott népmozgalmi statisztikai adatok az összes születések és házasságkötések valóságos összegét tüntetik föl, addig egyes felekezetknél előfordulhat, hogy némely helyeken a teljesitett egyházi funkciók kimutatása nem történvén szigoru pontossággal, az egyházi funkciók száma a valóságban még nagyobb a kimutatott számnál. Az izraelita anyahitközségek részéről beérkezett adatokat a népmozgalmi statisztikai adatokkal nem lehet összevetni, mert az állami anyakönyvvezetés életbe lépése óta a hitközségek egy része nem vezet egyházi anyakönyvet.

Az áttérések számának évről-évre való alakulása tekintetében eddig tapasztalt szabályszerüség az idén is kimutatható: az utolsó 7 évben, 1896-tól 1902-ig 42.700 áttérés történt Magyarországon, az évi átlag tehát 6100 s ettől az átlagtól sem a korábbi években nem látunk tetemesebb eltérést, sem 1902-ben, amikor az áttérések száma 5939 volt. A részben kétségtelenül szintén a vallási érdeklődés éberségéből magyarázható élénk áttérési mozgalom, mint a korábbi években, 1902-ben is a római katholikus egyház hiveinek számát gyarapitotta legerősebben. A római katholikus vallásra ugyanis 2541-en tértek át, mig belőle 1011-en ki s igy hiveinek száma 1530-al gyarapodott, főkép a reformátusok, ágostaiak és zsidók soraiból. A görög katholikusoknak 381 főnyi, legnagyobbrészt a gör. keletiektől elhóditott nyereségük volt, az unitáriusok — főkép a református vallásról történő áttérések révén — 187 hivővel szaporodtak. A többi vallásfelekezetek áttérési mérlege veszteséggel záródik. Legtöbb (számszerint 754 főnyi) veszteségük a reformátusoknak volt; a görögkeletiek 642, a **zsidók 357,** az ágostaiak 333 hivőt vesztettek el áttérés által.

A kilépések erkölcsi hatásának megitélése szempontjából különös fontosságot kell tulajdonitanunk azoknak az adatoknak, amelyek a kilépések okait tárják elénk. Ez adatok szerint

a nazarénus szektához való tartozás vagy áttérés 621 esetben (ebből 106 esetben az egyházi adók terhes voltával párosulva), a baptista szektához való tartozás vagy áttérés 302 esetben (ebből 161 izben az egyházi adók terhes voltával karöltve) volt a kilépés oka. Az egyházi adók terhes volta az emlitett szektához való tartozással vagy áttéréssel párosulva 267 esetben, önmagában 85 esetben szerepelt a kilépés oka gyanánt; leggyakrabban a görögkeleti egyház hivei közt, akiknek sorában 207 egyént késztetett felekezetének elhagyására. A többi vallásfelekezeteknél ez az ok jóval kisebb mértékben fordult elő; a reformátusoknál 98, a római katholikusoknál 26, az ágostaiaknál 10, a görög katholikusoknál 9, az unitáriusoknál 2 esetben. Valószinü egyébként, hogy a nazarénus és baptista szektáknak még nagyobb szerepük van a kilépések előidézésében, mint a közölt számok mutatják.

A kilépések okát fürkésző adatgyüjtés eredményeit tehát ugy, mint az előző években, 1902-ben is megnyugtatóknak lehet tekinteni. Ezek az adatok ugyanis arra vetnek világosságot, hogy a kilépést előidéző elhatározás belső rugója a legtöbb esetben nem kicsinyes vagy erkölcstelen önérdek, vagy vallási közömbösség, hanem ellenkezőleg tulságos vallási rajongás volt, amely nem érve be a saját vallásfelekezete nyujtotta lelki táplálékkal, valami ujszerü, a lelki közösséget szerinte jobban kifejezésre juttató, érzelmi világának inkább megfelelő szekták tanitása után áhitozik.

Vallástalanságban nem lehet tehát keresni a kilépések okát ott, ahol a kilépettek több mint háromnegyed része a nazarénus, meg a baptista szektához csatlakozott, sőt lelkében jórészt már régen e szekták hive volt, ugy hogy a kilépés lényegében gyakran nem más, mint a felekezeten kivül állás tényleges állapotának a törvényadta lehetőségénél fogva a törvényes formában külsőleg is kifejezésre juttatása. A kilépések erkölcsi hatásának mérlegelése szempontjából figyelemre méltó tény továbbá a városi lakosság aránylag igen csekély részesedése a felekezetből kilépettek sorában. Az 1902. év folyamán kilépett 1196 egyén közül csak 58 volt városi lakos, az összes kilépettek 4·85%-a. Ez arányszám sokkal kisebb, mint a városi népességnek az összes népességben elfoglalt aránya s jellemző bizonyság arra, hogy a felekezetből való kilépés mozgalma nem annyira a lelkiekben közömbösebb városokban, mint inkább a kétségtelenül vallásosabb vidéki népességben szerez hiveket.

Megemlitendő végül, hogy a felekezeten kivül állók közül a 1902. év folyamán 182-en tértek vissza a törvényesen bevett vagy elismert vallásfelekezetek kötelékébe s velük együtt az eltelt hét esztendő alatt visszatértek összes száma 738-ra emelkedett.

Olhauser Pál.

Zajtalanul, nagyobbszabásu ünnepeltetés nélkül vonult félszázados szolgálat után nyugalomba *Olhauser Pál* a székes főváros első kerületének köztiszteletben álló elöljárója. Mint férfiui igaz jellem, mint kötelességtudó pontos tisztviselő érdemelte ki az általános becsülést. Kegyeket nem hajhászott, dicsértetésre nem vadászott, senki részére nem hajolt. Ezek diszitenek legjobban egy tisztviselőt. *Olhauser Pál* a maga érdekeit soha nem vitte hivatalába, mit hiven töltött be. Az ő félszázados hivatalosko-dását kevés szóval jellemezhetjük s ez az: *lelkiismeretével nem jött ellentétbe soha.* Adja Isten, hogy a jól megérdemlett nyugalmat sokáig élvezhesse jó egészségben. *M. A.*

A lóversenyről.

Nagy érdeklődés mellett folynak az augusztusi lóversenyek. A közönség érdekében az igazgatóság, élén *gróf Batthyány Elemérrel*, mindenre figyel. Egyéb gondosság mellett megemlitésre méltó, hogy a gyepet nagy és költséges áldozattal fenn tudták üdén tartani. A *totalizátor* uj vezetője már *Pintér Zsigmond*, ki a megboldogult *Császár Ferenc* idejében is kitüntette magát s méltó utódja elődjének. Nem hagyhatjuk emlités nélkül a lovaregylet derék titkárát, *dr. Magyar Lászlót*, ki most is, mint mindig, a legnagyobb pontossággal tölti be tisztjét.

Schmidt Henrik főpénztárnok s az egész hivatalos személyzet mintái a jó, lelkiismeretes tisztviselőknek, ezért mozog oly csodálatos könnyen az egész gépezet. Mindegyik egyenkint és összesen megérdemlik a dicséretet, mert ugy vezetik és látják el az egész intézményt, hogy ahhoz gáncs nem férhet.

A sajtó leginkább támadni szokta a lóversenyt s még egy lapnak sem jutott eszébe, hogy felvilágositsa a közönséget, hogy a közönség mennyire le van kötelezve a lovaregylet igazgatójának és tiszti személyzetének.

Mi a magunk részéről emlékeztetjük erre a közönséget. Az igazgatóság és a tisztviselők éber lelkiismeretesség megvédi a közönsége érdekeit.

M. A.

Vivóidény.

A fiatalság és a szülők kezdik belátni, hogy a vivás nemcsak testedzés, de egyuttal a szivet is nemesitő, erősitő. Különösen keresett *Santelli Italó* lovag, a kitünő vivómester, a római vivómester-iskola tanára vivóterme VIII., Kerepesi-ut 11. szám.

Ő nemcsak alaposan tanit, de meg is tudja kedveltetni a vivást. A leckeórák karddal és vivótőrrel naponkint reggel 7 órától 1-ig, délután 3—9-ig vehetők. Az oktatás — rajta kivül — *Falchettó Giovanni*, a római vivóiskola jeles tanára és *Hollósy Jenő* magyar vivómester vezetése alatt folyik. A tandij egy hóra hetenkint háromszori leckeórával megegyezés szerint különböző, aszerint, hogy magán- vagy csoportleckére történnek a jelentkezések.

Egyetemi hallgatók, testületek, katonatisztek, tisztviselők, középiskolai tanulók és általában csoportban jelentkezők számára kedvezmények.

Beiratkozni VIII., Kerepesi-ut 11. szám alatt lehet, hol részletes felvilágositás kapható.

Kérés.

A lóversenyeket látogató közönség figyelmébe ajánltatik, hogy a versenytéri belépti-jegyeket — a jegypénztáraknál való nagy tolongás elkerülése s tehát saját kényelme érdekében — a versenyprogrammokon megjelölt *dohánytőzsdékben a versenynapok délelőttjén előre váltsa meg.*

Szintugy saját érdekében áll a közönségnek, hogy *a beléptijegyeket láthatóan viselje*, hogy az ellenőrség felszólitásait mellőzhesse.

Kongresszus.

A Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségének VI. nemzetközi kongresszusa 1904. évi szeptember hó 5-től 8-ig fog megtartatni Budapesten *Károlyi Sándor* gróf elnöklete alatt, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület épületében, Köztelek-u. 8. A kongresszuson a következő kérdések kerülnek megvitatás alá: 1. Fogyasztási szövetkezetek szervezete és müködése. Előadó: Müller Hans dr., a svájczi szövetkezetek Szövetségének vezértitkára. 2. Az állam kötelessége a szövetkezetekkel szemben. Szükséges-e anyagi támogatás az államtól s ha igen, mily formában? Előadó: Rocquigny gróf, a nemzetközi Szövetség franczia osztályának elnöke. 3. A szövetkezeti hitel centralizálása és a központi bank. Előadó: Caspers, a németországi mezőgazd. szövetk. neuwiedi központjának vezérigazgatója. 4. A szövetkezeti mozgalom lassu fejlődése Keleten. Ennek okai és orvoslása. Előadó: Duca M., a romániai „Creditul Agricol“ ügyvezetője. Napirend: Szeptember 5-én, hétfőn délelőtt 10 órakor: A központi bizottság gyülése. Délután 4 órakor: Szövetkezetek megtekintése. Délután 6 órakor: Kirándulás a Széchenyi-hegyre. Ismerkedés a „Hungária“-szállóban. Szeptember 6-án, kedden délelőtt 9 órakor: A kongresszus első gyülése. Délután 4 órakor: Szövetkezetek megtekintése. Este 7 órakor: Szinházi előadás. Szeptember 7-én, szerdán délelőtt 9 órakor: Gyülés. Délután 4 órakor: Kirándulás a Margitszigetre és diszlakoma ugyanott. Szeptember 8-án, csütörtökön délelőtt 9 órakor: Gyülés. Délután 3 órakor: A monori szövetkezeti gabonaraktár megtekintése. Este 7 órakor: Müller Hans dr. vetitett képes előadása az Urániában. Szeptember 9-én, pénteken elutazás Belgrádba, esetleg Bukarestbe az ottani szövetkezetek megtekintése végett. A kongresszussal kapcsolatos nemzetközi szövetkezeti kiállitás a budapesti Iparmüvészeti Muzeumban lesz. Kiállittatnak: Szövetkezeti termények, grafikai táblázatok, statisztikai kimutatások stb. Már eddig is igen érdekes tárgyakat jelentettek be különböző országokból. A bejelentési határidő 25-ike. A kiállitási tárgyak a következő cimre küldendők: Nemzetközi szövetkezeti kiállitás bizottsága, Budapest, Iparmüvészeti Muzeum, Üllői-ut 33. A kiállitás a kongresszus ideje alatt reggel 8-tól este 7-ig lesz nyitva. Tervbe vették, hogy a szövetkezeti kiállitáson a szövetkezeti kérdéseket tárgyaló magyar szövetkezeti irodalmat is bemutatják. A kongresszus előkészitő helyi bizottsága (Budapest, VIII. kerület, Baross-utcza 10.) azzal a kéréssel fordul tehát a magyar szövetkezeti irókhoz, hogy az ezeket a kérdéseket tárgyaló s eddig megjelent könyveiknek egy-egy példányát legkésőbb augusztus 20-ig beküldeni sziveskedjenek. A kongresszuson szivesen látnak mindenkit, aki a szövetkezeti kérdések iránt érdeklődik.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Szénásy „Százszorszép" levélpapirja a legjobb csontlevélpapir. IV., Ferenciek-tere 9.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénásy Gyula női divatáruháza. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár). Telefon 57—23.
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csabány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nándor vésnök müintézete II. ker., Főutca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch müszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-ut 8. sz.
Baletkay M. házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetitő irodája I, Krisztina-tér 2. szám.

Karikás Lajosné vendéglője

Garay-tér 17. sz.

Aki valódi magyar hamisitatlan, jóizü mogyoródi és csömöri bort akar inni, térjen be ide.

Jó magyar konyha.

Friss csapolásu sör egész nap.

Vendéglőmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek, ösmerőseimnek, valamint jó barátaimnak tudomására hozni, hogy f. é. **julius hó 16-án I., Alagut- és Atilla-utcza sarkán** a mai igényeknek megfelelő

vendéglőt

nyitottam.

Törekvésem oda irányul, hogy **természetes magyar borok, kőbányai sör,** valamint **izletes ételek** kiszolgálása által igen tisztelt vendégeim megelégedését kiérdemeljem.

Számos látogatást kérve, maradok

tisztelettel

Leikam György
vendéglős.

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája

=BUDAPEST=

VII., Csömöri-út 28

(GARAY-BAZÁR)

Telefon: 57—23 Telefon: 57—23

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legtisztább egyenyos

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és holyagbajoknál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

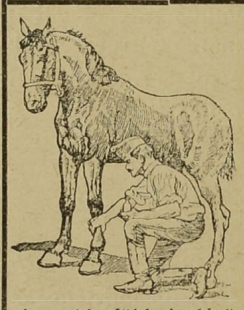

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA"

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a)* gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b)* **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra örléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenciek-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

A Franklin-Társulat kiadása.

A

a magyar irodalom főmüvei

ötödik sorozata most jelent meg s igy most már 25 kötet került ki a magyar remekiróknak eme leggondosabb és legdiszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelentek meg **Pázmány Péter válogatott munkái is.** Ezt a kötetet jeles tudósunk, **Fraknói Vilmos** oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja s egyuttal a XVII. század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi és közviszonyokról érdekes essayt is nyujt.

Ugyancsak ez a sorozat **Bajza József** három évtizedre menő munkásságának legjavát is beleilleszti a magyar remekirók közé. E kötetet **Badics Ferencz** válogatta össze és látta el nagybecsü előszóval.

E két köteten kivül megjelent még az V-ik sorozatban **Vörösmarty** V. kötete, **Arany János** III. kötete és **Szigligeti** II. kötete.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő müvek jelentek meg:

Arany János munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
Csiky Gergely szinmüvei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.
Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.
Kazinczy Ferencz müveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János.
Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.
Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.
Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.
Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.
Szigligeti Ede szinmüvei. I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.
Tompa Mihály munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Lévay József.
Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.
Vörösmarty Mihály munkái. I., II., III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekirók gyüjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. **A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona;** az ennek kiegészitőjeként megjelent **Shakspere összes müvei hat kötetbe kötve** ára 30 korona, **melyet a Magyar Remekirók vevői 20 kor. kedvezményes áron kapnak.**

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda
(Budapest, I., Egyetem-u. 4.)

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 22. sz. Kisasszony hava (augusztus) 30.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

A sajtó.

„A sajtó szerepe igen egyszerü. Nem szabad hazudnia! Nem szabad eltakarnia az igaz helyzetet! Ébren kell tartania a társadalom lelkiismeretét és meg kell óvnia a mértékek helyességét. Irányoznia kell a közvéleményt, mely a tények hatalma előtt különben sem maradhat és élhet meg a hazugságban. Mihelyt a helyzet megitélésének helyes mértéke a köztudatba hatol, a látni nem akarás, mely most annyi baj kutforrása, megszünik. A sajtónak föladata a hamis értékek hamisságának, az igaz értékek értékességének a köztudatba vésése.“

Elléggé elfogadható meghatározást ad a *„Budapesti Hirlap“* ebben az állitásában a sajtóról. Valóban követésre méltó lehetne, ha a kifejezések tágithatók nem volnának.

Nem szabad hazudni. Ez az első sajtóparancsolat. Tehát csak azt közölheti, ami igaz. Helyes, mindig igazat, de nem minden igazat. Vannak pőre, meztelen, erkölcstelen igazságok, mik a nyilvánosság elé nem tartoznak, ahelyett, hogy használnának, ártanak. Ilyenek a családi és személyes vonatkozásu igazságok, p. o. családi regények, drámák, bünesetek, melyeknek közlése nem tartozik a sajtó erkölcsnemesitő hatásához. Ezek közlése a második parancsolat alá esik bizonyosan: *Nem szabad eltakarni az igazi helyzetet* . . . Vannak azonban izléstelen, rossz példát adó, ragályozó helyzetek, olyanok, amelyekre még a cynikus bölcs is palástot dobott volna s ezeket a sajtó nem hogy eltakarná, de kikaparja. A családi szentélybe való betolakodás napirenden van és pedig nem a hazugságok elkerülésével, mert nincsen alapos értesülés. De ez mindegy, a zsidó és zsidult, a szines és szintelen zsidó sajtóelmélet kikaparja a csatornák igazi helyzeteit.

Ezeknek az igaz helyzeteknek el nem takarása ingatta meg a vallást, a családi életet, mételyezte meg az ifjuságot, ölte meg a női lélek zománcát . . . Tessék megnézni akármelyik lapot, megdöbbentően undoritó igaz helyzetektől duzzadnak a rovatok, amelyekről sok esetben kisül, hogy nem igazak, csak csiklandósak és regényesek. *Ébren kell tartania a társadalom lelkiismeretét és meg kell óvnia a mértékek helyességét.* Ezt mondja a harmadik parancsolat. Társadalom lelkiismerete. Szép szó, de a lelkiismeretlen sajtó altatta el és altatja el a társadalom lelkiismeretét. Ha a mértékek helyességével rendelkező, igaz és nem hazug társadalmi lelkiismeretünk lenne, ugy már holnap bekövetkeznék a zsidó és zsidult lapok csődje. Megszünnének a lelkiismeretet, az igazságot gyilkoló lapok. A hatalommal szemben eltakarják az igazságot, ellenben a személyes természetü, csipős dolgokat lelkiismeretesen közlik. A főispán hivataloskodásáról elhallgatják az igazságot, de ha érdekes személyes dolgai vannak, nem takarják el. Ez óvja meg a mértékek helyességét, ez ébreszti a társadalom lelkiismeretét? Minden van ebben, csak mértékek helyessége és lelkiismeret nincsen, legfeljebb hamis. De hát a zsidó tollal ártó gyerekek ehez nem is értenek, mert hiányzik egyéniségükből a fenköltség, az igazság szeretete.

Ezek ugyan nem hajthatják végre a negyedik parancsolatot: *Irányoznia kell a közvéleményt, mely a tények hatalma előtt különben sem maradhat és élhet meg a hazugságban.*

Hazánk közvéleményét agyonirányozták ezek a zsidó gyerekek és hazugságból hazugságban élnek. Minő hatalmas tényekkel foglalkoznak ezek? Az ország legfontosabb dolgait magánérdekeikhez mérik és kitérnek a legfontosabb életbevágó kérdések tárgyalása elől, vagy felületesen átsiklanak rajta s a magok faji érdekeire alakitják a közvéleményt, mely hazugságok, önámitás nélkül talaját veszitené. Micsoda hazugságokból láboltatták ki ezek a közvéleményt, mely vagy bünös érdekvadászokból, vagy balga rajongókból alakul. Tények hatalma? Valóban velős kifejezés. De kérdem, szoktak-e mutogatni a tények hatalmára, mint pl. az elzsidósodott ország, a kifosztott nép, dobra került földbirtokok, a zsidó befolyás, zsidó erkölcs, melyek nagyon sulyos tények és talán jobban érdeklik Magyarországot, mint az, hogy Rigó Jancsi kivel turbékol? Rámutat-e a sajtó arra, hogy mennyien hazudnak, mennyien viselnek hazug álarcot, ostoroz-e azért, mert nincs őszinteség, tisztesség? Nem, mert ha rámutatna, megsemmisitené a tények hatalma . . . Maga a zsidó és zsidult sajtó fetreng *a látni nem akarás* nyavalyájában. Ha nem szenvedne, véd- és dac-szövetséges lármát csapna a magyar faj pusztulása és a zsidók gyökeresedése miatt. Azok az általános szóvirágok, mivel néhány lap ki szokott rukkolni, bizony csak a látni nem akarásra vallanak és papiron marad a hatodik parancsolat: *A sajtónak föladata a hamis értékek hamisságának, az igaz értékek értékességének a köztudatba vésése.*

Amint ezt a parancsolatot végrehajtaná a sajtó, felébredne a társadalom lelkiismerete és azok ellen fordulna a védekezés összes törvényes fegyvereivel, kik a magyar fajt és a magyar faj hazáját a romlás szélére juttatták, miből lassanlassan a felébresztett társadalmi lelkiismeret mentheti meg, de ezt nem ébresztik, hanem altatják.

Erdélyi Gyula.

Gróf Széchenyi István gondalataiból.

Miután mindinkább vágyik a positiv (valóságos) szerencsére meghivott ember, ki nem pangásra s állati tengésre van elitélve, de üdvét egyedül hatáskörében leli azon soha nem lankadó szorgalomnak, melyet Isten plántált keblébe s mely midőn legszebb erényének kimerithetlen kutfeje, egyszersmind ugyszólván jutalmazólag napról-napra több és különfélébb életjavakban is részesiti őt.

Terheljük meg a pálinkát, mely aggasztólag rágódik az éjszaki népeknél hevesebb magyar vérünkön, terheljük meg ezt az elnyomásig, ha lehet; nekem semmi nem volna kedvesebb, csakhogy oly jövedelmet ne várjunk innen, mint amennyiről honunk valódi felvirágzására elvégre rendelkeznünk kellene.

Hol van határa részint azon képzeti felhevülésnek, melylyel minden jobb ember el van telve, ha „létéért küzd“ s ekképp minden hü magyarnak is el kell telve lennie, ha hona kétes állását maga előtt készakarva eltitkolni nem akarja; részint hol van határa mindannak a „nem fizetési ürügynek“, melynek következtében — fájdalom mondani — annyi magyar sokszor tudta nélkül is, szüntelenül valami „ki-

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

surranásra“ alkalmas hátulsó ajtócskák után kacsingat.

Én Magyarország férfias felvirulása után sóvárgok. Minden, bármi hasznos legyen is egyébként, mi e végezethez nem vezet, nem közelit, nem elégiti ki lelkem szomját. „Féligmeddigi“, „akarom is nem is“-féle, tehát nekem nem kell. Midőn azonban igy érzem magamat lelkesitve, se a vak véletlent nem veszem számba, se idegen kézből nem várom, nem követelem vérem üdvét s legkevesebbé számitok sült galambokra ; de mindenek helyett mennyire birom, magam kivánok saját vállaimmal állni egykori nemzeti nagyságunk épitvénye alá.

S valóban itt van ideje, hogy elvégre lehetőleg kimutatva s megismerve legyen minden magyar lényege, ugy, hogy aki tehetetlen s nem birja szolgálni a hont, kimélve, azokkal ne zavartassék igazságtalanul egybe, kik birnák ugyan szolgálni azt, de nem akarják; miképp a kötelességében honfiak megmenekedve az ilyféle selejtesek nyilt, valamint kétszinü (hypokrata) gátlásaiktól, átalakulási szent ügyünket illetőleg kezet fogva s válltvetve, akadály nélkül gyakorolhassák erejüket.

Álljon elé s tanitson jobbra, csakhogy vége szakadjon egyszer annak a pangásnak, mely közt sinylődünk s azért sinylődünk, mert akármi felségest tervezünk is, mindenütt megakadunk tehetség hija miatt, mely ugyan nem egyéb, mint „czélirányos munka“, ámde ennek megindítására pénz, nemzeti látszattal pedig sok pénz kivántatik; s ilyest hátulsó ajtócskák utján nem igen, mások erszényéből pedig bünhődés nélkül alig szerezhetni.

A magyar Vörös-Kereszt köréből.

Ő cs. és kir. Fensége Lajos Győző főherczeg Védnökhelyettes 1904. évi julius hó 23-án következő legfensőbb kéziratot intézte Babarczi Schwartzer Ottó tr., m. kir. udvari tanácsos, főmegbizott és főgondnokhoz:

Nagy érdeklődéssel vettem tudomást „A magyar vörös-kereszt“ cim alatt megtartott előadásáról és igen örvendek azon, hogy Ön a budapesti katonai tudományos és casino-egyletben megtartott előadásában az ottani tisztikarnak könnyen érthető és érdekes alakban bemutatta a magyar vörös-kereszt tevékenységét.

Előadása mutatja azt, hogy Ön a vörös-kereszt összes tereit uralja és ezáltal abban a helyzetben van, melyben sok hasznost és jót létesithet.

Ezt az alkalmat is örömmel ragadom meg, hogy Önnek, hosszu éveken keresztül kifejtett eredménydus müködéseért, legteljesebb elismerésemet és legmelegebb köszönetemet kifejezzem.

Klessheim, 1904. julius hó 23-án.

Lajos főherczeg.

Ő császári és Apostoli királyi Fensége Babarczi Schwartzer Ottó tr. udvari tanácsos, egyesületi főmegbizott és főgondnoknak a magyar vörös-keresztről tartott előadását, magánkönyvtára részére, legfelsőbb köszönetének nyilvánitása mellett, legkegyelmesebben elfogadta.

Ő császári és királyi Fensége Ferencz Ferdinand főherczeg úr és Ő császári és királyi Fensége Jenő főherczeg úr Babarczi Schwartzer Ottó tr. udvari tanácsos, egyesületi főmegbizott és főgondnoknak a magyar vörös-keresztről tartott előadását, magánkönyvtáraik részére, legfensőbb köszönetük nyilvánitása mellett, legkegyesebben elfogadta.

A magyar vörös-kereszt egyesület negyedszázados fennállásának emlékére gróf Csekonics Endre elnök és Babarczi Schwartzer Ottó tr. főgondnok által szerkesztett diszmü francia kiadása a külföldi vörös-kereszt társulatoknak megküldetvén, a testvéregyesületektől egymásután érkeznek a diszmunka kézhezvételét elismerő átiratok, amelyek egy része nemcsak az illető egyesület köszönetének tolmácsolására szoritkozik, hanem külön is kiemeli a munkálat gazdag tartalmát, becsét és fényes kiállitását.

Garancsy Mihály.

Garancsy Mihályt a király miniszteri tanácsossá léptette elő. Ez a kitüntetés érdemes férfiut ért. Hasznosan munkálkodik ő a közmunkatanácsnál s emellett a budai érdekek vezérembere. Pályáján a szorgalom és tehetségvitte előre és szakmakörének alapos betöltése. Az ő tisztje nem mindennapi hivatal, mert a közmunkatanács előadója, amely állás észt, körültekintést és szilárdságot igényel. Őszintén üdvözöljük.

Hét Schlesinger.

A Schlesinger fajból egy is sok, hát még hét? Hét izléstelen példányt vonultat fel a városligeti szinkörben s a közönség kificamodott izlésének tetszik is. A szinigazgató és iró ma a közönség izléséből él, tehát Feld ur sem szegülhet ellene. Az ilyen kis Kohnok, Hét Schlésingerek és egyéb zsidó szinpadi alakoknak felült a keresztény közönség és a keresztény szinigazgató épp ugy, mint a Rebeka-csárdással. Ezek a kotyvalékok a zsidók népszerüsitésének titkos czélját szolgálják. A zsidók szeretnének népszerüek lenni. Bajos dolog, mert a zsidót nem kedveli senki. A fitogtatott zsidóbarátság egy nagy hazugság. Az ilyen darabok azonban mégis félreviszik a nótát s ha az élet zsidaját utálják is, a szinpad zsidajában gyönyörködnek azok, akik nem gondolkodnak, kik a szinpadi izléssel nem törődnek. A zsidó sajtó szinpadi diadalnak nevezi ezt a Kohnkodást és Schlesingereskedést. Igaz magyar ember, különösen müvelt nő azonban elfordul és megundorodik tőle.

Ébredő vándorkedv.

Kilencz millió zsidó ébredő *vándorkedvére* vall a pozsonyi zionista gyülés, melyen 200 vezére vett részt az európai és magyarországi igaz hitü zsidóságnak. Amit annyiszor irtunk, javasoltunk, azt szivére kezdi venni a zsidóság őszinte többsége és jövője megmentéséről komolyan gondolkodik és valósitani törekedik *„a zsidóság szent vágyát az ősök soha el nem felejtett országa után.“* Hát csak előre. Minél előbb szervezkednek és indulnak, annál jobb a világra nézve. Nyolcz millió vágyik Uj-Jeruzsálem után. Attól félhetünk, hogy az a két millió uj hitü zsidó, mely nem zionista, Magyarországon véglegesiti magát.

Próbavilágitás.

A közelmult napokban egy fővárosi bizottság, Heuffel Adolf királyi tanácsos, székesfővárosi középitési igazgató vezetése alatt megtekintette a Magyar Villamossági Részvénytársulat által a Házmán-utczában próbaképpen alkalmazott villamos utczai világitási berendezés és annak müködését. E világitási mód volna ugyanis hivatva a dunajobbparti nyilvános kőolajvilágitásnak pótlására. A bizottság a szemle alkalmával azt konstatálta, hogy a felszerelt 10 gyertyás izzólámpák nemcsak több mint kétszer annyi fényt adnak, mint a jelenleg alkalmazásban álló kőolajlámpák, hanem a villamos lámpák célszerü szerelési módja következtében a fény elosztása és hatása is sokkal előnyösebb, mint a kőolajlámpáké. A tapasztalatok alapján a bizottság arra az elhatározásra jutott, hogy a villamos izzólámpáknak az utczavilágitásra való alkalmazása a jelenlegi állapottal szemben tetemes javulást nyujtana.

Emlékezés Perthl Gézáról.

Az első kerületi harmadik számu iskolaszék évi jelentése megjelent. A jelentésből kitünik, hogy az iskolaszék, melynek elnöke *Szebeny Antal* s jegyzője *Hajós Mihály*, magas szinvonalra emelkedve töltötte be hivatását. A jelentés a következőkben emlékezik meg *Perthl Gézáról.*

„Nagy szomorusággal emlékezünk itt meg az iskolaszéknek 14 éven át volt buzgó, lelkes gondnokáról, *Perthl* Géza déli vasuti főfelügyelőről, ki 1903. augusztus 3-án váratlanul elhunyt.

A közkedveltségü jeles férfiunak temetésén az iskolaszék testületileg vett részt, halálát gyászjelentéssel tudatta és koporsójára koszorut helyezett.

Még dr. Babarci *Schwartzer* Ottó volt iskolaszéki elnök a magánvizsgálatokért járó 6 kor. elnöki dijakat mindenkor a szegény gyermekek felruházására szánt alapnak adományozta. Később ugy ő, mint az elnökségben utódai *Perthl* Géza gondnokra bizták a magánvizsgálatokon való elnöklést, ki szintén félretette ugyancsak a fenti célra az elnöki dijakat, ez pedig halálakor 1446 kor. 20 fillért tett ki. Boldog emlékü gondnokunk nekünk átadott hagyatékában a számadáson felül 1688 kor. 99 fillér találtatott, ez összeg tehát a gondnok családját illette volna ; — a családtagok azonban ez összeget is átengedték a szegény gyermekek alapja javára, igy tehát az e célra szolgálandó alapitvány 3135 kor. 19 fillérből áll. Ezt bejelentettük a fővr. Tanácsnak s kértük az ügy jogi rendezését. Hihető, hogy az mielőbb megtörténik s az alap kamataiból már felruházhatunk néhány gyermeket a legközelebbi télen. Ez a nemes alapitvány mindenkor hirdetni fogja *Perthl* Géza nemes szivét és fenkölt gondolkozását.

Halálozás.

Adanovszky Adolf élete 62-ik évében elhunyt. A megboldogult sok évtizeden keresztül állott a *Schwartzer*-család szolgálatában és a reábizottakat pontosan, hüséggel végezte. Nyugodjék békével.

A nemzetközi szövetkezeti kongresszus.

Szeptember első hetében a szövetkezetek nemzetközi szövetsége Budapesten tartja idei nagygyülését. Angolok, franciák, németek, dánok, tengerentuliak, a keleti országok kiküldöttei jönnek ezuttal össze a magyar fővárosban a szövetkezeti eszme nemzetközi vonatkozásu napi kérdéseinek a megvitatására. A társadalom csaknem minden rétegéből találhatók a jelentkezettek között kiváló államférfiak, neves politikusok, gazdák, papok, ügyvédek, tisztviselők: egyszóval a nemzetközi értekezletnek csaknem

minden tagja más és más élethivatásu, de egy dologban egyet értenek, hogy tudniillik valamennyi egy eszmének, a szövetkezeti munkának a lelkes barátja.

A szövetkezeti kongresszust a Londonban székelő Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége rendezi. Ez a szövetség 18 ország szövetkezeteiből áll és egy szerves kapcsolat, még pedig nemcsak csupán erkölcsi, hanem, mint a budapesti kongresszus is meg fogja mutatni, üzleti, anyagi eredményekkel kecsegtető. A kongresszust magyar részről előkészitő bizottság elhatározta, hogy a kongresszussal egyidejüleg szövetkezeti kiállitást is rendez, amelyen nem csupán a magyar szövetkezetek fejlődését föltüntető dolgokat mutatnak be, de kiállitanak szövetkezeti terméket is. A nemzetközi szövetség Károlyi Sándor grófnak a meghivására jön Budapestre. Ez lesz a szövetségnek a hatodik kongresszusa. Anglia és Franciaország után következik Magyarország, amit a magyar szövetkezeti ügy fejlettségének, másrészt a Kelethez való viszonyunknak köszönhetünk. A kongresszus tárgysorozata igen érdekes. Müller Hans dr., a svájci szövetkezetek szövetségének titkára a fogyasztási szövetkezetek szervezéséről és müködéséről értekezik. A francia szövetkezeti élet egyik vezéralakja, Rocquigny gróf az állam kötelezettségeit fejti ki a szövetkezetekkel szemben. A nemzetközi szövetség elnöke Wolff Henry a szövetkezeti hitel centralizációjáról szól. Duca M. a romániai Creditul Agricul ügyvezetője a szövetkezeti mozgalomnak a Keleten való lassu fejlődését világitja meg, s kifejti ennek okait és orvosszereit.

Isaák Mártha.

Ebben a megzsidóult világban, amelyben a népet egészen átengedi a vezetők többsége a zsidónak, fehér holló az a magyar hölgy, az a honleány, ki falujával törődik. A magyar urihölgyek hajdanában lelki és testi ápolói voltak annak a falunak, melyben éltek. Ma nem gondolnak a néppel. A nő gyógyithat legjobban sebet. A paraszt elégedetlenségét is a nő gyógyithatja meg, azzal, ha hatni tud a falusi asszonyokra, velök foglalkozik s legalább vigasztalást nyujt, ha a kenyerét nem javithatja. Ez a honleány kötelessége, mit ma már ujra kezdenek betölteni. Nem akarjuk, de nem is tudjuk egyenkint megnevezni azokat a magyar hölgyeket, kik a nép ügyét szivökre vették és sorsa javitására igyekeznek, de nem hallgathatjuk el egy fenkölt lelkü honleány *Isaák Mártha* érdemeit, ki nemcsak szépen ir, de szépen cselekszik is, amidőn faluja népét neveli, oktatja, jóra inti, figyelmezteti a környékező veszélyekre. A magyar uriházak hajdan a templom hatásával vetekedtek. Legyen ugy, mint régen volt. Ugy lesz, ha *Isaák Mártha* példáját a többi magyar uri hölgyek is követik. A nép tud szeretni és gyülölni. Tessék közzémenni, vele foglalatoskodni és a zsidó pálinkamérők, a zsidó lapok hatása megszünik.

Széchenyi-Emlékkönyv.

Közéletünk egyik jelesétől, *ki Széchenyi lelki* világának hivatott buvára, kaptuk a következő sorokat:

„Üdvözlöm *Nyesty Pált, a Széchenyi-Emlékkönyv* szerzőjét és buzgó szerkesztőjét. Az ő buzgósága sokat használt Széchenyi szelleme ébresztésének. Nagyon helyes, hogy Széchenyi méltóságát diszkönyvvel nem sérti meg s az Emlékkönyv külső alakja nemesen egyszerü. Legyen már egyszer vége annak, hogy csak a fényes kiállitás után kap a közönség. A tartalom a fő. A Széchenyi-Emlékkönyvben van két nagy kincs a többi érték között. Az egyik *Boros Mihály* tanulmánya Széchenyiről. Aki ezt elolvassa, teljesen megérti Széchenyit és tanulhatja tovább, ha ideje van rá, ha nincs elég, hogy megerősödjék a Széchenyi-kultuszban és alaposan beszélhessen róla. *Hetényi János: Széchenyi, mint bölcselő* cimü felolvasása még jobban edzi ezt. Müvelt ember nem sokat ad a könyv vaskosságára, elégnek tartja, ha lelkével belemerülhet Széchenyi jellemébe, gondolkodásába, mire ez a két cikk hatalmas kalauz.“

Felhivás előfizetésre.

Lapunk felkéri előfizetőit és olvasóit, hogy ismerőseik körében azt terjeszszék, arra előfizetőket és hirdetőket gyüjtsenek.

Buda és vidékének emelkedését és rendezését is programmja egyik alapjául vette. Ez az egész országot érdekli. Minden törvényhatóság, város és község hasznosan olvashatja. Harcosa a magyar fürdőügynek s a fürdőigazgatóságok figyelmére érdemes.

Keresztény szellemben törekedik a társadalmi kérdések megoldására, *a magyar szellem ébresztésére s a magyarositásra.* Bátran hirdeti az igazságot. Nem hódol hatalomnak, nem legyez népszerüséget. Halad *gróf Széchenyi István* és követői nyomain és szellemében.

Tanitóknak kivánatra ingyen példányt küld. Eddig 200 tanitónak jár országszerte tiszteletpéldány.

Olvasható legtöbb hazai és külföldi fürdőhelyen s az előkelőbb nyilvános helyeken. Olvasott lap s kitünő irodalmi erők irnak benne. Nem hajlik meg a divat előtt *s közlönye a magyar fajnak, keresztény szellemnek, az igazságnak.*

Önérzettel kéri a közönséget, hogy támogassák előfizetéssel és hirdetéssel.

Előfizetési árai:

Egy évre . . .	12 korona.
Félévre	6 „
Évnegyedre . .	3 „

Hirdetések felvételét lapunk igazgató képviselői eszközlik s kivánatra azonnal megjelennek. Előfizetést és hirdetést csakis kereszténytől fogadunk el.

Lapunk kiadóhivatala elvégez minden tisztességes megbizást előfizetőinek, csak a kész kiadások felszámitása mellett, idegeneknek árjegyzék szerint.

Nyomdai termékek készittetése. Kölcsön. Ingók és ingatlanok eladása, vétele, bérbeadása. Lakások kivétele és kiadása. Biztositás tüz-, jég-, betörés- és baleset ellen. Életbiztositás. Felvilágositás minden ügyben.

Kérjük a közönséget, hogy lapunknak ezen az uton is adjon támogatást s minél több megbizással tisztelje meg.

Bizalmasan kérjük a földbirtokosokat, törvényhatóságokat, községeket, gyárosokat, vállalatok tulajdonosait, iparkamarákat, képviselőket, közlekedési vállalatokat, gazdasági egyesületeket stb., hogy ezt a mostani időben jó szolgálatot tevő ujságot alkalmazottainak és a lakosságnak több példányban rendeljék meg.

A kiadóhivatal,
I., Krisztina-körut 101.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.
Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel,** legmodernebb **iszapfürdőkkel,** pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel,** 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

12 holdról legjobb minőségü
csemege-fajszölő
nagykereskedőnek eladó.
Telefonszám 33. **Sacelláry György**
orsz. képviselő,
BUDAFOK.

Cirkusz Beketow élvezetes müsorral szórakoztatja a közönséget. Müsora gazdag és változatos. Müvészei mind kiválóak. Különösen vonzó és érdekes a **„Le cercle de la mort“** motorkerékpármenet halálkörön a levegőben, véghez viszi a **Watson-csoport,** 1 hölgy, 3 férfi. **La espagnola,** kettős lovaglás két nyeregtelen lovon, előadják **Beketow Wardia kisasszony és Fontana Caesar ur.** Ezenkivül a legujabb szenzációs müsorszámok.

Fővárosi Orfeum
VI., Nagymező-utcza 17.
A legjobb és legelső mulató- és szórakozóhelye a fővárosi közönségnek. Waldmann Imre igazgató mindent elkövet, hogy a helyiségét látogatók igényeit a legmesszebbmenő mérvben kielégitse. Az e havi programm kitünő, az előadások kezdete 1/49 órakor. — A téli kertben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Karikás Lajosné vendéglője
Garay-tér 17. sz.
Aki valódi magyar hamisitatlan, jóizü mogyoródi és csömöri bort akar inni, térjen be ide.
Jó magyar konyha.
Friss csapolásu sör egész nap.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Szénásy „Százszorszép" levélpapirja a legjobb csontlevélpapir. IV., Ferenczіek-tere 9.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénásy Gyula női divatáruháza. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár). Telefon 57—23.
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utód a Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csabány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nándor vésnök müintézete II. ker., Főutca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch müszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-ut 8. sz.
Baletkay M. házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetitő irodája I., Krisztina-tér 2. szám.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntöde és gépgyár részvény-társaság
BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Aczélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferencziek-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motorainк és petroleum- dynamo-gépeink is.

Vendéglőmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek, ösmerőseimnek, valamint jó barátaimnak tudomására hozni, hogy f. é. **julius hó 16-án I., Alagut- és Atilla-utcza sarkán** a mai igényeknek megfelelő

vendéglőt

nyitottam.

Törekvésem oda irányul, hogy **természetes magyar borok, kőbányai sör,** valamint **izletes ételek** kiszolgálása által igen tisztelt vendégeim megelégedését kiérdemeljem.

Számos látogatást kérve, maradok

tisztelettel
Leikam György
vendéglős.

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája
=BUDAPEST=
Telefon: 57—23 **VII., Csömöri-út 28** Telefon: 57—23
(GARAY-BAZÁR)

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább ágyonyas
SAVANYU-KÚT
legjobb asztali- és üditő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

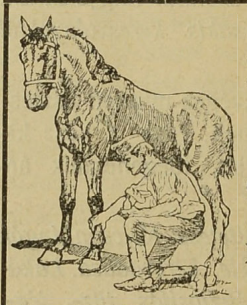

Kitünő bedörzsölőszer
Lovaknak!
Szentmihályi-féle
„VIKTORIA"
ERŐSITŐ FOLYADÉK
(Restitutionsfluid)
A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.
Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.
Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész
Balaton-Boglár.
Ára 2 korona 40 fillér.

Budához közel fekvő helységben

villát vagy urilakot

keresek bérbe. Kert, 10 szobás lakás és egy 4 lóra való istállóból álljon. Bővebbet a kiadóhivatal. Levélb. ajánlatokhoz ármegjelölés kéretik.

257. sz.
1904. vh.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szentendrei kir. járásbiróságnak 1904. évi V. 214/1. számu végzése következtében dr. Richter Simon ügyvéd által képviselt Weisz Gizella javára Delikát Ignácz ellen 750 kor. s járuléka erejéig 1904. évi julius hó 25-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 863 kor. 85 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: butorok és bolti felszerelés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szentendrei kir. járásbiróság 1904. évi V. 214/2. számu végzése folytán 750 kor. tőkekövetelés, ennek 1904. évi május hó 1. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 97 koronában biróilag már megállapitott költségek erejéig Leányfalun leendő eszközlésére 1904. évi szeptember hó 9-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szentendrén, 1904. évi augusztus hó 15-ik napján.

Krausz István
kir. bir. végrehajtó.

329. sz.
1904. vh.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szentendrei kir. járásbiróságnak 1904. évi V. 177/2. számu végzése következtében dr. Csillag Hugó ügyvéd által képviselt Weisz és társa javára Schauschek Károly ellen 48 kor. s járuléka erejéig 1904. évi julius hó 2-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján felülfoglalt és 1075 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, méhek stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szentendrei kir. járásbiróság 1904. évi V. 177/2. számu végzése folytán 48 kor. tőkekövetelés, ennek 1904. évi május hó 10. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 21 kor. 80 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Szentendrén leendő eszközlésére 1904. évi szeptember hó 3-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szentendrén, 1904. évi augusztus hó 15-ik napján.

Krausz István
kir. bir. végrehajtó.

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 23. sz. Szent-Mihály hava (szeptember) 10.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

A szegénység szaporodása.

Napról-napra szaporodik a szegények száma hazánkban. *Balogh Pál* a számok kérlelhetlen igazságával festi ezt a sötét helyzetet. Pusztul a földmivelő nép, az ország lelke. A kivándorlás nem olyan nagy baj, mint az, hogy földtelenné válik itt a hazában, *az őstermelés arányszáma az utolsó tiz év alatt érzékenyen leapadt*, mig a közszolgálati és kalmárkodó pályáké jelentékenyen megnövekedett.

„Kétségtelen, hogy mezőgazdaságunk hanyatlása összefügg az évtizedes válsággal, mely leginkább a termőföldet sujtotta s maga után vonta részint a kivándorlást, részint a tömeges költözést a falusi életből a városok merkantil élete felé. Amaz meglátszik a kereső gazdák lanyhultan fejlődő számán s eltartottjaik menekvésén, hogy más életviszonyok, más foglalkozás körébe jussanak, emez megállapitható abból, hogy a közszolgálati s az üzletes pályák kenyérkeresői rohamosan szaporodnak s eltartottjaik száma (egyfelől 69.126, másfelől 561.591 lélekkel) még rohamosabban emelkedik.

E jelenségek uj epoha kezdetét jelentik: Magyarország nem maradhat tovább gazdasági egyoldalúságában a régi nyerstermelő államnak, de nem maradhat meg régi primitiv földmivelői módszerénél sem, mely a föld népét képtelen tovább eltartani. Népünk ösztöne megértette az idők követelését s engedelmesen alakul át, alkalmazkodik azokhoz, szakit multjával, hagyományaival, uj tért, uj munkakört keresve, törve magának. A nemzeti politika feladata, hogy e nehéz átmeneti időben tudja a népet vezetni, utját egyengetni s czélhozjutását megkönnyiteni.“

Ezeket irja *Balogh Pál.* Van benne elfogadható igazság és követésre érdemes jó tanács. Ámde a nemzeti politika legfőbb feladata, hogy a zsidóság rombolását észrevegye s megnevezze a gyermeket a maga nevén, hozzálásson a védekezéshez állam és társadalom teljes erővel . . .

Lehetetlen, hogy nemzetünk intézői tovább is az elmélet kergetésében vetekedjenek és ne lássák meg azt, amit meg kell látni.

A zsidóságot nem ártana *rendőri felügyelet* alá helyezni s a közigazgatási tisztviselőket, királyi ügyészeket a megfigyelések és megtorlásokra szigoruan inteni. A lelkészek és urak védjék a népet. Az urakat erre intette az antiszemitasággal nem vádolható *Darányi Ignácz* veszprémi beszédében. Figyelmeztette az urakat arra, hogy a földesuri jogokat eltörölhette a törvényhozás, de a kötelességeket nem.

Hallgassuk meg a nem antiszemita Darányi szavait, különösen azt a feljajdulását, *hogy a jó emberek szövetsége sokkal lazább, mint a gonoszoké.* Ki kell tehát irtani a gonoszok szövetségét, tegyék lehetetlenné annak minden egyes tagját, akár zsidó, akár magát kereszténynek hazudó legyen az.

Állitsák vissza a keresztény vallás és keresztény papság tekintélyét és romboljak le erkölcsi fegyverekkel a gonoszság és zsidóság tekintélyt hazudó rendszerét a szeretet munkájával.

Erdélyi Gyula.

Gróf Széchenyi István gondolataiból.

Ha hátramaradásunk aggasztó létét s ezer szükségeinknek ehhezképesti irtóztató sorát lágyvelejüleg magunk előtt eltitkolni akarjuk, sem elfecsérelhető időnk, sem elprédálható pénzünk, de legkisebb sincs; nemzetiségünk pedig, ha szemeinket behunyva szintén ezáltal nem akarjuk nyomorult félénkekként eltávolitani tőlünk a veszélyt, valljuk meg, bizony felette bágyadt lábakon áll, mi azon magunk kivüli kapkodás symptomája (jelensége) után leginkább bebizonyul, mely szerint nem egy magyar, mint vizbefuladó, mindig másban keresi menekülését, a helyett, hogy mindenkit békében hagyván, egyedül saját erejére támaszkodva, és ezt szürül megoltalmazva, iparkodnék elérni üdvpartját.

Lehetetlennek látszik, hogy mi magyarok, miután annyi előttünk a régibb példa, mely szerint okulni lehetne, s ekkép okulni kellene, sokáig s eldöntő számban foghatnánk mindazon phantasiánk (képzeletek) és cifra elmefuttatások áldozatai lenni, melyek által ma nem egy honosunk szédittetik el oly sajnosan.

Habár lesznek is mindig ügyügykedő képzeletdusak, kik szép szavakkal s eleven festvényekkel theoriák (elméletek) tömkelegébe fogják csábitgatni a fogékonyabbat, vagy inkább: a „spongyásabbat“, azért az okosabb, az ovakodóbb, s ekkép a magyarnak jobb része tudom, ha egyszer feleszmél, inkább tapasztalás utján og lépni elé, mintsem, hogy azok utmutatását kövesse végetlen, kik . . . egyik experimentumból (próbálgatás) esnének a másikba.

Ha csakugyan minden haszon nélkül fecsérelnék el a száz milliót: *) akkor nyugalomra léphetünk, s pedig legalább nemzetileg szólva örök nyugalomra; mert ez eset által tökéletesen kiviláglanék, mikép rajtunk semmi egyéb nem segithet, mint idegen kéz, mely alá otromba nép okvetlen kerül, s mely kéz, ne féljünk, majd két garasnál jóval többet is ró egy holdra, csakhogy alkalmasint nem hazába fektetőleg, de sorompón tul vándorlólag. Mert ha nálunk nem egy idealista (felhők közt járó) és éretlen velő, és nem egy álpróféta és pajkos huszárszónok el is széditi ugyan némi alkalommal a bárgyu sokaságot, isőt néha diadalának ünnepét is üli, mi egyébránt tán nem egyéb, mint természetes következménye előbbi pangásunknak, — azért még mindig szabad semmittennünk, hogy elvégre, mikor mindinkább közelitendünk az egészség állapotjához, az eszmék is kiébredve, mint érintém, a régibb tapasztalás utjából egy könnyen, s kivált nevezetesb kérdéseket tekintve, kilépni nem fognak.

Felhivás!

A Budapesti Fogyasztók Szövetsége m. sz. a következő felhivást intézte a főváros különféle osztályaihoz:

A fővárosi társadalom különféle osztályainak sulylyal biró tagjai fordultak hozzánk azzal a közléssel, hogy a nagy fogyasztó közönség igen széles rétegei szövetséget óhajtanak létesiteni azzal a czéllal és azzal a hivatással, hogy más világvárosokban már virágzó berendezés mellett bizonyos fogyasztási czikkeknek együttes és nagybani beszerzése s a szövetség tagjainak méltányos áron való kiszolgáltatása által ezek háztartási szükségleteinek kielégitését az eddiginél olcsóbbá, könnyebbé és kényelmesebbé tegyék.

Egyuttal azzal a kérelemmel fordultak hozzánk, alulirottakhoz, állanánk az ez irányban meginduló mozgalom élére és azt esetleg vezetve, tegyük lehetővé a tervbe vett szövetség megalakitását.

Tisztelettel alólirottak a közügyek iránti érdeklődésből és méltányolva a közérdek fontosságát, amely — kivált a mai nehéz viszonyok közepette — a fővárosi fogyasztó-közönség háztartási szükségleteinek minél olcsóbb s kényelmesebb beszerzéséhez füződik, hajlandók a hozzájuk intézett kérelemnek eleget tenni, hajlandók a tervbe vett szövetség vezetését irányitani, azonban természetesen csak az esetben, ha tényleg a fővárosi társadalomnak szélesebb

*) Széchenyi által tervelt föld- és egyéb adó.

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

körei azok, amelyek a fölvetett eszmét helyeslik és a szövetkezés létesitését nemcsak kivánatosnak tartják, de tettleg előmozditani is óhajtják.

Hogy ez irányban magunknak lehetőleg tiszta képet alkothassunk, hogy meggyőződhessünk arról, mennyire számithatna az életbe léptetendő szövetkezés a fővárosi társadalom szélesebb rétegeinek résztvételére és támogatására, arra határoztuk el magunkat, hogy próbajegyzés foganatositása utján fogunk a fenforgó érdeklődés mérve s illetve aziránt tájékozást szerezni, mennyire felelnek meg a létező érdeklődés iránti közlések a tettleges valóságnak.

Épen ezért szivesen vesszük, ha mindazok, kik a terv iránt érdeklődnek, akik a fővárosi fogyasztók beszerzési nehézségeit ily szövetkezés által orvosolhatóknak és orvoslandóknak tartják, akik tehát egy ily irányban netán létesitendő szövetkezésben annak tagjaiként résztvenni hajlandók volnának, ezen szándékukat a jelen felhiváshoz csatolt nyilatkozat aláirása által tudomásunkra hozzák, egyben jelezve az egyes rovatok kitöltése által azt is, mily mérvben határoznák el magukat a szövetség létrehozásában való közremüködésre.

Amidőn tehát ismételten hangsulyozzuk, hogy senkit a résztvételre rávenni, senkit elhatározása meghozatalára rábirni nem akarunk, csak a tényleg létező érdeklődés kiterjedését, a megindultnak jelzett mozgalom mérveit óhajtjuk megismerni, maradtunk hazafias tisztelettel

Budapest, 1904. augusztus hó.

Vörös László, nyug. államtitkár, országgy. képviselő; Árkay Kálmán, ügyvéd; Barta Ödön, országgy. képviselő; Cserháti Jenő, Ganz-gyár igazgatója; dr. Kuzmik Pál, egyetemi m. tanár; dr. Kétly Károly, udvari tanácsos, egyet. tanár; dr. László Mihály, országgyülési képviselő; Majorossy Géza, müépitész; Szaák Pál, honv. miniszteri számtanácsos.

A fogyasztási szövetkezetek előnyeinek ismertetése.

A legujabb idők gazdasági alakulásának következményei a társadalomnak vagyonilag gyengébb érdekköreit annak a felismerésére juttatta, hogy a szövetkezés az egyedüli mód, mely a gyengébbeket is hatalmas erőkifejtésre képesiti és lehetővé teszi nekik is a saját helyzetükön való javitást.

A nyugati államokban létesült rohamos fejlődésnek és felvirágzásnak indult fogyasztási szövetkezetek fényesen beigazolták a szövetkezés eszméjének életrevalóságát — gazdasági horderejét és igy alakultak meg ily irányu szövetkezetek a nyugot minden nagyobb városában.

Csak hazánkban nem tudott a szövetkezeti eszme mélyebb gyökeret verni és ha kutatjuk ennek az okát, azt hisszük, hogy nem tévedünk, ha ezt társadalmunk szétágazó sajátságának és kölcsönösség érzetének hiányául rójuk fel, pedig a kölcsönösség oly erőforrás, mely a civilizált társadalom legértékesebb vivmányait teremtheti.

Azért a szövetkezeti ügy fontosságának fel nem ismerése és fel nem karolása nagy társadalmi és gazdasági mulasztás; melynek helyrehozása nagy szolgálatot tehet a közérdeknek.

Budapesten, csak a köztisztviselők és a m. kir. államvasutak alkalmazottai látták be azt, hogy csakis az összetartással, a kölcsönös bizalommal és vállvetett közös erővel emelhetik az egyesek jólétét. Tömörültek és szövetkeztek, hogy az önsegélyben és az összetartás erejében keressék meg azon utat és módot, amelyen és amelylyel az élet nehéz küzdelmeiben némi könnyitést találhassanak.

De ez a két társadalmi osztály — vasutasok és köztisztviselők — sem voltak uttörők ezen a téren. Előttük az angolok, németek és olaszok viruló fogyasztási szövetkezetei állottak utmutató példa gyanánt. Serkentő példaképpen szolgált különösen a londoni köztisztviselők fogyasztási szövetkezete, amely Angliának magas fokán álló kereskedelmének közepette is megmutatta, hogy mily áldásthozó intézmény a fogyasztási szövetkezet, hogy milyen életbevágó előnyöket képes tagjainak megszerezni, hogy miként lehet egyesek helyzetén segiteni, hogy milyen óriási erőkifejtésre képes a parányok egyesülése és végül, hogy miként szaporodnak fel egyesek fillérjei milliókká, válságot nem ismerő reális tőkévé.

A magyar vasutasok — éppen ugy mint a köztisztviselők megalapitották fogyasztási szövetkezetüket, előbbiek mintegy 20 évvel, utóbbiak 11 évvel ezelőtt. Mindkét intézmény eleinte a kezdet nehézségeivel küzdve és a gyermekkor betegségein átesve, ma már mint hatalmas, erős, biztos alapon nyugvó szövetkezet áll több ezernyi tagjának szolgálatában, oly kényelmet, kedvezményt és előnyöket nyujtva, melyeknek anyagi eredményei a háztartás költségeit lényegesen mérsékelik.

Azonban a köztisztviselők fogyasztási szövetkezetének csakis köztisztviselők és a vasutasok fogyasztási szövetkezetének csakis vasuti alkalmazottak lehetnek tagjai.

Azok tehát, kik nem „köztisztviselők“, kik nem „vasuti alkalmazottak“, Budapesten a fogyasztási szövetkezet megbecsülhetetlen előnyeiben eddig nem részesülhettek.

Pedig tekintsük csak, hogy milyen előnyöket nyujt a fogyasztási szövetkezet tagjainak?

Anyagi előnyöket.

Ennek beigazolására néhány számbeli adatot sorolunk fel:

A diósgyőri m. k. vasgyár és bányák alkalmazottainak fogyasztási szövetkezete Diósgyőrött a keletkezés évében 1509 taggal, 2268 üzletrészszel birt; 1903-ban volt 3302 tagja 14.230 üzletrészszel; áruforgalom a keletkezés évében: 415.087 kor., 1903-ban 1,853.907 kor., tartalékalap 33.213 kor.

A magyar kir. államvasutak alkalmazottainak fogyasztási szövetkezete Budapesten a keletkezés évében 153.481 korona forgalmat, 1903-ban 2,248.870 korona áruforgalmat mutatott ki. Tartaléktőkéje 117.534 kor.

A magyar köztisztviselők fogyasztási szövetkezete Budapesten a keletkezés évében 919, 1903-ban 2243 taggal birt; forgalma a keletkezés évében 669.788, 1903-ban 2,455.536 kor. Tartalékalap 105.113 korona.

E számadatok egymagukban is eléggé bizonyitják, hogy a fogyasztási szövetkezetek az általános közérdek szolgálatában állanak.

Ezen nagy számokban kifejezett anyagi előnyökön kivül, vannak még más anyagi előnyei is. Igy figyelembe veendő még, hogy a fogyasztási szövetkezetek a napi áraknál lehetőleg mérsékeltebb áron szolgálják ki tagjaikat, ami csekélységnek látszik ugyan, de a számitó és gondos háziasszony budgetjében egy év alatt ilyen megtakaritható fillér sok koronára szaporodhatik fel.

Ezen kivül elháritja azon kellemetlenséget, hogy cselédeinket éppen délelőtt, mikor a háztartás körül is a legtöbb dolog van, kelljen háztartási szükségleteink beszerzésére elküldenünk és megóv azok visszaéléseitől, mely egy háztartás körében szintén igen jelentékeny megtakaritást képez.

Továbbá nem csekélyebb fontosságu, hogy a szövetkezet az üzleti felesleget tagjai között, azok vásárlásai arányában osztja szét.

Ezen anyagi előnyökön kivül figyelmet érdemel még a szövetkezetek kényelmi és egyéb előnyei is, melyek közül csak néhányat sorolunk fel:

Minden árucikknek házhoz szállitása.

Összes háztartási szükségleteknek egy helyen való beszerzése.

A teljes suly.

Minőség tekintetében az áruk kifogástalansága.

A fogyasztási szövetkezet mint nem nyerészkedésre alakult vállalat által az összes áruk, vagy termelőktől vagy az első kézből szereztetnek be és azok a fogyasztási szövetkezet vegyésze által mindenkor megvizsgáltatnak és csakis kifogástalan jó minőségben bocsájtatnak tagjaik rendelkezésére.

A szövetkezetnek ezt az előnyét egészségügyi szempontból kell kiemelnünk. Különösen ez időszerint, midőn Balló Mátyás úrnak, a főváros vegyészeti és élelmiszer vizsgáló intézet igazgatójának most megjelent évkönyvéből látjuk, hogy mily rendkivüli nagy arányban folyik nálunk az élelmi szerek hamisitása. E rövid ismertetés keretén belül bajos volna — és szükségtelen is a vizsgálatok eredményét részletesen ismertetni és igy csak arra szoritkozunk, hogy a hamisitások nagyságát százalékokban jelezzük.

A megvizsgált tejeknek 30% tehát majdnem 1/3 része volt hamisitva, a tejfölnek 42%, turó és sajtnak 18%, a vajnak 34%-a, tehát éppen azon élelmezési czikkek, amelyeknek a legnagyobb vagy legtöbb tápanyagot kellene szolgáltatniok, terjesztik leginkább a (fertőző) betegségek csiráit.

Hamisitva volt ezeken kivül az asztali olajnak 10%-a, a paprikának 20%-a, egyéb füszereknek 46%-a, a cukornak 9%-a.

Tekintetbe véve ezeket a statisztikai számadatokat, ugy hisszük mindnyájan szivesen lépnénk egy fogyasztási szövetkezet kötelékébe még azon esetben is, ha semmi egyéb előnyt sem nyujtana, mint azt, hogy felszabaditana bennünket hamisitott árucikkek fogyasztásától. Saját magunk s gyermekeink egészségére való tekintettel egyenesen erkölcsi kötelességet teljesitünk, ha a szövetkezés zászlója alatt sorakozva támogatjuk azt a mozgalmat, mely most megindult a fővárosban „Budapesti Fogyasztók Szövetsége“ létesitésének érdekében, amely hivatva lesz szerzett tapasztalatok alapján és komoly tanulmányozások után, arra hivatott szakférfiak által vezetve, minden egyes tag háztartásának legmesszebb menő igényeit is kielégiteni.

És éppen ma, midőn minden fogyasztási cikknek rohamosan emelkedik az ára, volna leginkább szükség a tömörülésre, mert csakis tömegesen és egyesült erővel tudnánk ezek ellen sikeresen védekezni.

További felvilágositást készségesen nyujt a *„Budapesti Fogyasztók Szövetsége“*-nek szervező-bizottsága, ideiglenes irodája: Budapest, VII., Erzsébet-körüt 52, I. emelet.

*

1. A „Felhivás“ aláirói a „Budapesti Fogyasztók Szövetsége m. sz.“ cég alatt korlátolt felelősségü szövetkezetet alakitanak. A tagok felelőssége korlátolt olyképen, hogy minden egyes tag a szövetkezet kötelezettségeiért üzletrészének kétszeresével felelős.

2. A szövetkezet bizonytalan időre alakul.

3. A szövetkezet célja kizárólag tagjai részére a háztartáshoz szükséges mindennemü áruk és élelmiszerek hamisitatlan valódi jó minőségben való beszerzése és a lehető legolcsóbb áron való kiszolgálása. Célja továbbá az élelmiszerek folytonos és indokolatlan drágulásának gátat vetni s a hatóságot az élelmicikkek olcsóbbá tételére való törekvésben támogatni.

4. Szövetkezeti tagul minden önálló és kifogástalan jellemü egyén jelentkezhetik, aki magát egy darab 50 korona értékü üzletrész és 5 korona beiratási dij jegyzésére és lefizetésére kötelezi. A jelentkezés alkalmával az 5 korona beiratási dij nyugta ellenében lefizetendő, mely azonban az esetben, ha az igazgatóság a felvételt bármely okból megtagadná, a jelentkező részére visszafizettetik.

5. A felvételt az igazgatóság eszközli.

A felvétel alkalmával az üzletrész vagy egészben, vagy pedig azonnal 25 korona, a hátralékos 25 korona pedig a felvételt követő hónaptól kezdődőleg öt egymásután következő hónapban 5 koronás részletben fizetendő be.

Az igazgatóság a tagok felvételéről levélben értesiti annak közlésével, hogy a befizetések az üzletrészre hol eszközöltessenek.

6. Minden tag csak 1 (egy) darab üzletrészt jegyezhet.

7. Az üzletrészek kiválás esetén egyéves felmondásra visszatérittetnek.

8. Az üzleti felesleg minden év végén lesz a tagok javára azok vásárlásainak arányában elkönyvelve.

9. Az üzleti forgalom lebonyolitására szükséges tőke kölcsön utján lesz beszerzendő.

10. Az alakuló közgyülésig történt befizetésekért, amennyiben a szövetkezet bármely okból létre nem jönne, az alapitók felelősek és az a befizetőknek vissza fog térittetni.

11. Az alapitók fentartják maguknak a jogot, az első három esztendőre az igazgatóságot kinevezni.

Az alapitók.

Hány zsidó van Magyarországon?

Hogy hány zsidó van Magyarországon, azt voltaképp meg nem mondhatjuk.

A legegyszerübb, a legtermészetesebb felelet, amit e kérdésre adhatunk az, hogy:

— Napról-napra több!

S még ennél is több, de jóval.

Kedves olvasóm, mindjárt meggyőzlek állitásom igaz volta felől.

Sétáljunk a pályaudvarok körül, vizsgáljuk főleg a keleti pályaudvar környékét, különösen az esti vonatok érkezésekor. A széles karimáju puha fekete kalapok alól kilátszó, varkocsos fekete hajjal árnyalt arczok számtalan alakban jelennek meg mindannyiszor. Ki erre, ki arra veszi utját, többnyire mindnyájánál paktáska, sőt némelyiknél sulyosabb bugyola, melyet elég könnyen cipelnek. Nem sokat törődnek egymással, inkább ugy tesznek, mintha soha se látták volna egymást. Ezt ők tudják: miért.

Honnan jönnek, merre mennek? Annyi bizonyos, hogy itt maradnak az országban. Senki sem ellenőrzi jövetelüket, céljukat, szándékukat. Elég az hozzá, hogy itt vannak s itt maradnak.

Hát nem szaporodás ez? Bizony a statisztika meghátrál az ily mozzanatok elől.

Hajh, szép ország, jó ország ez a magyar föld, hogy mindenkinek szállást ad.

Hanem mi következik ebből? Az, hogy adj — — — — szállást és kiver belőle.

Ime, egy példa rá.

Multkor, a tavasz egyik kellemes vasárnapján, a városliget távolibb kies berkében üldögéltem barátommal egy padon, gondtalan fecsegésben. Egyszerre egy zsidó család merül fel a határon, közeledik, sétálgat, két-három szemlét tart. Igen, mert a zsidó nagyon óvatos, körültekintő s jól megnézi, kivel van dolga. Mihelyt észreveszi, hogy csufondáros, bátor, támadó természetü emberrel esik dolga, szépen meghunyászkodik, elszelel. Másképp pedig ő kerekedik felül: Ungentem pungit, pungentem ungit. És letelepedtek. Elsőben a férj és feleség. A férj rövid idő mulva eltávozott, az asszony most hirtelen a két nagyobbik leányt ültette helyébe. Nem mult el öt perc, hogy a harmadik gyermek is oda került már oly szüken mellém, hogy meglökött. Nekünk se kellett több s mi szépen ott hagytuk ősi padunkat.

— Ezek ugyan szépen elugrasztottak bennünket — nevetközött barátom.

— Igy lesz mindnyájunkkal — viszonzám.

Ime, igy haladunk; de a statisztika még a régiben van, boldognak érzi magát, hogy csak nyolczszázezer zsidóról beszélhet. (Mi a patvar? Hát nem nyolcz millióról?) A zsidók pedig váltig mondogatják, hogy nem lehet szaporulatról beszélni ez irányban s minden rendben van.

Tekintsünk körül és lépten-nyomon tanui leszünk a térfoglalásnak. Az utvonalak, a körutak mentén levő padokat, kivált az esti órákban zsidóasszonyok, zsidóleányok tartják megszállva és sehol annyi mezitlábas zsidógyermeket nem látni az utcán, mint a székesfővárosban, amelynek legszebb helyeit össze-vissza szaladgálják.

A foglalás napról-napra hatályosabb, szintén lázas sietséggel készül apraja-nagyja elfoglalni az Igéretföldét. A főrendiháztól elkezdve a legkisebbfoku hivatalig, mindenütt megvetették a lábukat; az uradalmakban, kis és nagybirtokokban jórészt zsidók ülnek. Magától érthető, hogy az ilyenekben egyetlen magyar gazda se kap állást.

A kalmár világról nem is szólok. Szintén megdöbbentő, ha itt s bárhol vidéken is, szombati napokon tudni akarjuk, hogy tehát: *Hány hét a világ?* És csakugyan, ünnep lévén Izraelben, az a végtelen sok kereskedést tartalmazó hosszu utcasor és tér az elhagyatottság és csend szomoru képét mutatja. Ki hinné, hogy például Nagyszebenben, amely város mindig annyira óvakodott az idegenektől s a zsidót agyáltalán nem türte, ezek most tömegesen lépnek fel!

A női foglalkozásokat illetőleg csak annyit, hogy azok is, a nyilvánosság terén, legkivált a zsidókat érdeklik; s valamely hivatalban nőknek tért adnak, bizonyos, hogy ott legnagyobb számban zsidónők jelentkeznek. Mert ez a faj annyira jutott már magyar földön, hogy első sorban ő tart jogot mindenre és semmibe se veszi a többi világot.

Valami furcsaságot olvastam az *Uj Lap* f. évi aug. 9-iki számában, furcsaságot, mely ha nem volna annyira megdöbbentő, mulatságnak is megjárná. Nevezett lap ugyanis arról értesit, hogy zsidó vigécek szentképeket árusitanak vidéken s a paraszt házaknál a *„Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus“*-sal köszöntenek be. Azért, hogy a szegény embert annyival gyorsabban és biztosabban csalhassák meg.

Igy állunk.

S most, kedves olvasóm, a hallottakból vonj következtetést s találd ki a magyar földön élő s ide folyton özönlő zsidók számát.

Csekei Ferencz.

Örömünnep.

A nemzetközi szövetkezeti kongresszus és azzal kapcsolatos szövetkezeti kiállitás valódi örömünnepe volt hazánknak. A *gróf Károlyi Sándor* nevéhez, áldozatkészségéhez és munkásságához, táborkara és munkatársai szivósságához füződő szövetkezetek diadalt ültek. Valóságos titok pattant ki, mert a magyarországi szövetkezetekről eddig hallgatott a zsidó sajtó, most beszélni kellett róla, mert napi kérdés. A sok akadály, gáncsvetés, békó, mesterséges titkos és nyilvános aknák dacára nagy az eredmény. Segits magadon, az Isten is megsegit ige követésének köszönhető ez a siker, mely sokat foglalt vissza a zsidóktól. Adja Isten, hogy a következő negyedszázad alatt tizszer annyi történjék, mint történt s akkor buzgó imádság rebeghet milliók ajakán.

Halálozás.

Büttel Károly duna-pentelei római katholikus lelkész meghalt 55 éves korában. Az igazi lelkipásztorok közül való volt, ki hivatásának élt s példás jellemével, tiszta erkölcsével tünt ki. Egy év alatt harmadik temetés ez *Büttel János* családjában. Anya, két testvér. A csapások oly végzetes láncolata ez, mit csak vallásos ember képes elviselni. Gyászában őszinte részvéttel osztozkodhatunk. Őszinte részvét nyilvánult Büttel Károly temetésén kartársai, barátai, ismerősei, különösen hivei részéről, kik valódi lelkiatyjokat vesztették el tisztelt plébánosukban. Nyugodjék békében! Áldás emlékére.

Urania.

Az erkölcsnemesitő és ismeretterjesztő *Urania* tudományos szinházban élvezetes és tanulságos darab vonza a közönséget: *Gyorskocsitól a gyorsvonatig*, irta *Peterdi Sándor*. A posta történetét látjuk ebben a darabban és mostani fejlett szervezetét. A müvelődés-történet egyik fontos része a posta története, mit sikerült képekben láttunk magunk előtt, ugyszintén a mai postai életet annak minden részletében. Aki a darabot végignézi, az nemcsak a szerzőt dicséri meg, de csodálattal győződik meg, hogy mily pontos és milyen jó a mi postaszervezetünk, amit nem szoktak dicsérni, pedig megérdemelné.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Ingyen kapja lapunkat, ki arra két előfizetőt gyüjt.

Művelt nő.

Művelt 30 éves uri családból származó nő háztartás vezetésére ajánlkozik. Kevesebb fizetésért is elmegy, ha egy éves gyermekét magával viheti. Bővebben e lap kiadóhivatala.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Szénásy „Százszorszép" levélpapirja a legjobb csontlevélpapir. IV., Ferenciek-tere 9.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénásy Gyula női divatáruháza. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-u.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár). Telefon 57—23.
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utód a Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fiókuzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csabány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fiókuzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nandor vésnök müintézete II. ker., Főutca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Sághy Kálmán fehér- és kenyérsütődéje, I., Bors-u. 1. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch müszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-ut 8. sz.
Baletkay M. házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetitő irodája I, Krisztina-körut 125.
Chalupka Sándor sütő-mester, I., Városmajor-utcza 2.
Huber György vendéglője az életmentőhöz, I., Svábhegy, Költő-u. 6.

Cirkusz Beketow élvezetes müsorral szórakoztatja a közönséget.

Müsora gazdag és változatos. Müvészei mind kiválóak. Különösen vonzó és érdekes a **„Le cercle de la mort"** motorkerékpármenet halálkörön a levegőben, véghez viszi a **Watson-csoport,** 1 hölgy, 3 férfi. **La espagnola,** kettős lovaglás két nyeregtelen lovon, előadják **Beketow Wardia kisasszony és Fontana Caesar ur.** Ezenkivül a legujabb szenzációs müsorszámok.

Hets Ödön

gyáli szőlőkezelősége szállit piros és fehér chasselas csemegeszőlőt vagy muskotályt 5 kilós postakosarakban, utánvéttel; chasselast 3 koronáért, muskotályt 4 koronáért. Hets Ödön immunis szőlőszetének kezelősége Soroksáron.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt...
Ujra ott van **Lipót.**

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája

Telefon: 57—23 =BUDAPEST= Telefon: 57—23

VII., Csömöri-út 28

(GARAY-BAZÁR)

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legtisztább ásványos

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

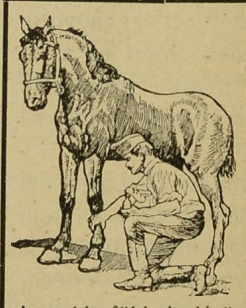

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA"

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

Budához közel fekvő helységben

villát vagy urilakot

keresek bérbe. Kert, 10 szobás lakás és egy 4 lóra való istállóból álljon. Bővebbet a kiadóhivatal. Levélb. ajánlatokhoz ármegjelölés kéretik.

Alulirott tisztelettel hozom b. tudomására, hogy **I., Krisztina-tér 2. szám** alatt létező

üveg-, porczellán- és lámpa-üzletet

Baletkay A. czégtől átvettem és azt

BALETKAY A. utóda ZIMMERER PÁL

czég alatt a mai kor igényeinek megfelelőleg tovább vezetem.

Mindennemü üveges munkát, képkeretezést, tükrök ezüstözését, csillártestek javitását, átalakitását stb. a legjutányosabban vállalok.

Dus raktárt tartok mindennemü üveg- és porczellánárukból, háztartási és vendéglői berendezésekhez. Álló és függőlámpák, képek és képkeretek nagy választékban.

Villamvilágitás és villanyos csengő bevezetések és felszerelések.

Évtizedekre menő tapasztalataim, valamint azon körülmény, hogy 18 éven át Giergl Henrik czégnél (Budapest, IV., Váczi-utcza) működtem, feljogositanak azon kijelentésre, hogy minden tekintetben képes leszek a n. é. vevőközönség kivánalmainak megfelelni. Igen kérem tehát az elődöm által élvezett bizalmat uj vállalkozásomra ruházni és maradok szives pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

Zimmerer Pál

üveg-, porczellán- és lámpa-kereskedő és vizsgázott villanyszerelő.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a)* gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b)* **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenciek-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

Karikás Lajosné vendéglője

Garay-tér 17. sz.

Aki valódi magyar hamisitatlan, jóizü mogyoródi és csömöri bort akar inni, térjen be ide.

Jó magyar konyha.

Friss csapolásu sör egész nap.

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 24. sz. Szent-Mihály hava (szeptember) 20.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

Gróf Károlyi Sándor szavai.

Gróf Károlyi Sándor hazátmentő beszédet mondott. Se a lovait ki nem fogták a kocsijából, sem fáklyászenét nem kapott. Komoly hazafiak szivébe sokáig örökké visszhangozni fog ez a beszéd és meg lesz, ha nem is a gyujtó, de épitő hatása.

A zsidó ujságok ezt a beszédet nem világitották meg, de elsötétitették. Nem is csoda, hiszen zokon vehették fajrokonaik miatt ezeket a szavakat:

„A szövetkezés rohamosan fog haladni, ha a nép megértette, hogy egyedül ez lesz képes megmenteni az alsó rétegek érdekeit és általában megvédeni őket minden visszaélés ellen és azzal a törekvéssel szemben, *mely a hajdankor legerősebbjeinek helyébe a jelenkor legfurfangosabbjait akarja ültetni.*

Minden gyermek tudja, hogy a legfurfangosabbak többsége a zsidókból kerül ki. Gróf Károlyi Sándor ugyan nem nevezte meg őket, de azt hisszük, hogy ők találva érzik magukat és pedig jogosan . . .

Ha nem egy hatalmas ember mondja ezeket a szavakat, nem veszik azt a zsidók zokon, de Gróf Károlyi Sándortól, ki vagyonában, személyében, tehetségében és jellemében tekintély, igen. Az ő szavainak több sulya és hatása van. Nincs bennök izgatás, de a példás és igaz hazafi jóslása ez, mi annál ártalmasabb reájok nézve, mert a jóslással nem elégszik meg, de hogy ez be ne következzék, védekezik is.

Gróf Károlyi Sándor beszéde nem tárogató, nem riadó, hanem beszámoló és programm. Régen nem hangzott el ily tömött beszéd, melynek minden mondata tanuság és irányadás nagy szónoki becscsel, tapintattal. Nem izgat, hanem tanit. Ezért nehéz belekötni. Olyan igazságok ezek, melyeket elcsavarni, megsemmisiteni nem lehet. Bölcs, higgadt és tanuságos. Nem gyujt, de magot vet és megerősiti azt, amit eddig épitettek *az ő szövetkezetei.* A jövő munkásságától várja *gróf Károlyi Sándor* a magasabb és fenköltebb erkölcsi fejlődést, tehát olyan állapotot, mely megvivhat a jelenkor legfurfangosabbjaival.

„Nem állami szocziálizmus, de szabadság kell nekünk. Nem állami tisztviselőre, de a nép ügyének apostolaira van szükségünk. Az állam szolgálatában soha se voltak apostolok.“

A népet valódi módjával szerető nagy ur, a hajdankor legerősebbjeinek erős unokája magasztos gondolkodására vallanak ezek a szavak és méltók egy szabadgondolkodásu nagy urhoz, ki vérzett s ma küzd a szabadságért hatalommal és szabadossággal szemben.

Ha ugy történnék s az ő szellemében ugy is fog történni, hazánk történetének egy szép fejezete viseli majd *gróf Károlyi Sándor* nevét, ki a szövetkezésnek igazi rendeltetését jelezte a következőkben:

„A szövetkezés a középut a tőkések uralma és a szocziálizmus között. A kapitalizmus által követelt, csaknem korlát nélküli szabadság és a szocziálizmus által kivánt tulságosan sok békó és a belőle eredő szabadság hiánya között igyekszik a haladás utját okosan biztositani. Szembeszáll a kapitalizmus tulzó önzésével és a szocziálizmus tulzásaival. Igyekszik összeegyeztetni ezen ellentéteket, melyek egyesitve a társadalmi béke felé visznek, mig magukra hagyva, egyenetlenségre vinnék a társadalmat, veszélyeztetve a demokráczia létét. A szövetkezés ugy a konzerválásnak, valamint a haladásnak is eszköze. Megerősiti a gazdát földjének, a kézmüvest szerszámának birtokában s az általa nyujtott gazdasági előnyökkel fejleszti a munkás érdekeit, fölkarolja és erősiti a gyönge függetlenségét. Az az általános szükségérzet, hogy erősebbek legyünk, nehogy elbukjunk a szünetnélküli küzdelemben, mindenütt a közösen érdekeltek egyesülésére vezet. Beléptünk abba a korszakba, amelyben a közösen érdekelt csoportok és nemzetek koalicziókat alkotnak. Ezek a csoportosulások mindenütt különféle formákat öltenek, de az alap mindenütt az érdekek közössége lesz. A társadalmi béke biztositéka különféle társadalmi csoportok erőinek egyensulyában van. Ott, ahol ezen erők helytelenül ellensulyozódnak, a társadalmi béke eltünik és a törvényt az erősebb fogja szabni. Ez lesz a „Vae victis“ kora. Az emberi szivekben van egy érzés, mely erősebb a győzőnél, amely urává lesz a társadalmi forrongásnak és bomlásnak, ez a méltányosság. Igen, ez az érzés az, amelyet ha ezerszer lábbal tipornak, ha ezerszer elhagynak, mégis élni fog a jobbak lelkében, szivüknek mélyén, ahonnan kitör, hogy visszavezesse a nemzedéket a társadalmi békéhez, ezért törekedjék a szövetkezés a méltányosság érzetének terjesztésére.“

Ha a méltányosság ugy nyilatkozik meg, mint ezt *Gróf Károlyi Sándor* óhajtja, ugy minden ellentét kiegyenlitődik és bukni kell a furfangosoknak, ha zsidók, ha nem. Bukjanak együtt faji és felekezeti különbség nélkül, hogy elkövetkezhessék a társadalmi béke és félre nem magyarázott szabadság aranykora. Melyet ha megér egykor a nemzet, gróf Károlyi Sándort fogja áldani. Hogy pedig elérhesse, imádkozzunk és dolgozzunk.

Erdélyi Gyula.

Gróf Széchenyi István gondolataiból.

Napoleon soha nem kissebbiti katonái előtt a veszélyt. Hirkoszoru s Franciaország dicsősége után sóvárogva, azt hitte ennélfogva ütközet előestéjén a lelkesb: „holnap végső napom“ s mintegy mégedzve ily gondolattal, félni többé nem tudott; s ki mégis fenmaradt, csudálkozva jó szerencséjén, kivivta a diadalt. Más vezérek ellenben igy buzditják hadaikat: „ne féljetek jó fiuk, nem lesz bajotok“ s mosolyg ugyan eleinte ily megnyugtatáson a nagyobb szám s igen jól esik neki; ámde ha sürübben kezd hullni a legénység, bizony a legderekabb is, mert a végveszély eszméjével megbarátkozni nem volt ideje, megijed s ha szaladásnak nem iramlik, nagy csoda, minthogy bárki mit mond is, egyedül az a minden alkalmi hős, ki állatiságának szellemileg parancsolni tud; ehhez pedig, mert ez rövidebb-hosszabb, de rendszerint mindig valami belső küzdés eredménye, egy kis idő kell.

Barátkozzunk meg ennélfogva minden nehézségekkel, melyek utunkat okvetlen állni fogják s néha meggyőzhetlen, áthághatlan alakokban, ha valósággal nagyok s nemzetileg szólva: valódilag szabadok akarunk lenni. Sőt öregbitve gondoljuk e nehézségeket inkább, mintsem azokat magunk előtt eltitkolnók; mert vajmi jól fog esni a nem reméllett könnyebbség s minket ellenállhatlan lelkesedésre buzdi-

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

tand: midőn a nem várt nehézség, az előre fel nem tett akadály, könnyen halálos csüggedésbe sülyeszthetné azt a lelkesedést, melytől most a magyar közönség jobb része felhevülve van s melylyel csudákat lehetne mivelni, mely azonban könnyen ismét ellankadhat, vagy nyavalyás irányt vehet; mert az, valljuk meg — és ez természetes, egyedül volt halálos pangásunk következménye — még korántsem egészséges s ekképp sokáig fennállást igérő lelkület, de teli van lobba, lázba vajmi könnyen mehető vegyülettel.

Elég a fő sarkalati pontokat kijelölni, egyéb részletekben szabad kezet kell hagyni az illetőknek; mert másképp a sok rendelet, utmutatás, utbaigazitás oly békókká fajul, melyektől akadályozva, de csak nyulat sem foghatni s annál kevesebbé léptethetni életbe nemzethez illőt, illő időben és illő áron.

Midőn valódi emancipátiójának (egyenlősités) legelső lépést nemcsak szóval és szónoklattal, de tettel is meg fogja tenni a magyar, honának nem várt felvirulását is tapasztalandja csakhamar s anélkül, hogy tervem következtében (egyenlő teherviselés), de csak egyetlenegy fiának is elpusztultát eszközlené; elpusztultát, mondom, mert, hogy egyik s másik talán erősebben meg lesz terhelve, azt emberi létünknél fogva el nem kerülhetjük; ámde az a teher, melyet hazafi hord hazáért, soha jutalmazatlan nem volt viselve.

Nincs semmi, mivel annyira kellene gazdálkodni, mint az idővel.

Tallián Béla.

Tallián Béla földmivelési miniszter, kinek családi gyászában nagy részvéttel vettek részt tisztelői, tárcáját Darányi Ignác szellemében vezeti. Nem is lehet másképp, mert az ő politikai multja, kiváló személye, uri gondolkodásánál fogva a magyar földnek csak barátja lehet. Nem vadászik a hirlapi dicséretre s bátor kézzel védi a magyar faj érdekeit s arra törekedik, hogy a magyar föld magyar müvelői boldoguljanak. Müködésének eredményei már is számosak. Nemcsak a hivatalban dolgozik, de épp ugy, mint elődje, helyszinén tapasztal és intézkedik. A felföldi kiküldöttség meglátogatásának áldásos nyomai lesznek.

Gyermekvédelem.

Báró Edelsheim Gyulai Lipót szép cikkben, nemes gondolkodásra való, mély szavakkal hivja fel a társaság figyelmét a *gyermekvédelemre* és kéri a tehetőseket, győződjenek meg a gyermekvédelem állapotáról.

„A publikum nagy része — irja báró Edelsheim — különben nem is tudja, hogy mi és hogyan müködik a gyermekvédelem. Pedig, a kik valaha meglátogatták és megtekintették az ezzel foglalkozó intézeteket, akik meggyőződtek, mily kevés áldozattal, mennyi jót lehet tenni, de még mennyi tennivaló volna, azok mind lelkes hivei lettek ezeknek az eszméknek. Azért szükséges volna, hogy minél több ember látogassa meg a különböző jótékony intézményeket. Nem sorolom fel a különböző egyesületeket. A ki érdeklődik, megtalálja minden cimtárban megtudakolhatja minden kerületi elüljáróságnál és az iskolákban.

Ezek a sorok méltók a keresztények figyelmére, mert a jótékony intézeteket a zsidók lefoglalták, nem szivből, de azért, hogy a szegények zajos segitségével bizonyos erkölcsi diadalt könyveltessenek el magoknak.

Bagi Borcsa szökése.

(Saját külön tudósitónktól.)

Bagi Borcsáról.

Miután a zsidó, zsidult és szintelen, valamint szertelen sajtó elhallgatta s dacára minden hir kapzsiságának hozzá nem jutott, mi beszámolunk *Bagi Borcsa* szökéséről. *Bagi Borcsa* nem hercegasszony, hanem miután a sors erre rendelte, szolgáló. Azt hiszszük azonban, hogy a szökés szökés, akár hercegasszony követi el, akár szolgáló. Az egyikkel épp ugy nem volna szabad rontani a jó izlést, mint a másikkal, de miután akár igaz, akár nem, a közönségnek hercegasszonyok szökése kell, mi, miután a zsidósajtóval még a hercegasszonyok szöktetésében sem akarunk egy követ fujni, szolgáló szöktetéséről számolunk be, aminek közlése épp oly izléstelen, mint a másiké, csakkogy rendkivülibb, mert a szemfüles zsidósajtó a szolgálók szökését nem szokta észrevenni.

Hát ez a demokrácia, amiről ők annyit beszélnek, ez az egyenlőség, hogy *Bagi Borcsa* szökése náluk legfelebb rövid vagy rendőri hir értékü, nyomorult pár sorban. Bagi Borcsa nem hagyunk el és a te szökésedről bővebben emlékezünk, bár marólugot sem ittál, amiért kihiresitettek volna . . .

Miért szökött meg Bagi Borcsa?

Bagi Borcsa nem tudta a kóser kosztot megszokni, tehát magát szökésre határozta. Elszökhetett volna ő közönséges módon, feltünés nélkül, de miután azt olvasta, hogy a szöktetés hiresebb, lovagias segitséget keresett és talált is *Szertelen Péter* béresben, kit már egyszer egy kis eltulajdonitásért üldöztek is, fogságot is szenvedett. *Szertelen Péter* felvállalta *Bagi Borcsa* elszöktetését félliter pálinkáért, 5 rövid szivarért, két koronáért s azért a kikötésért, hogy az ujas mándliját *Bagi Borcsa* foltozza meg.

A titokzatos mándli.

A mándli nagy meglepetést keltett Mojzesékné és nagy ribiliót, mert azt Borcsa éjjel foldozhatta csak. Összedugta fejét az egész család és szőtt meséket. Bizonyosan rabbi atyafia van Borcsának. Felmondottak neki. Borcsa el is fogadta, mert ugy is meg akar szökni.

Min szökött meg Bagi Borcsa?

Miután Szertelen Péternek sem pénze, sem automobilja nem volt, odaállt négyökrös szekérrel Mojzesék elé estve. Borcsával együtt kihozták a ládát és feltették a szekérre. Péter nagyot cserditett és elindult Borcsával. Kajla Misa hivta a korcsmába, de visszakiáltott neki. Nem lehet, mert szöktetem a Borcsát. Doboltasd ki a kisbiróval.

Bővebb részletek Kóburg Lujza szökésénél.

Morál.

Minden közönség olyan sajtót érdemel, aminő kielégiti izlését és erkölcsét. Mi nem is a magunk közönsége számára irtuk meg ezt az esetet, hanem azért, hogy undorodjék meg egyszer már a közönség a pongyolák regényeitől.

A Vadász- és Versenylap fogadási irodája.

(M. A.) A *Vadász- és Versenylap* fogadási irodáját betiltották és az ott talált pénzt elkobozták. Mindezt feljelentés alapján. A rendőrség talán mást nem is tehetett a szakaszok szerint.

De ha azt tekinti, hogy a *Vadász- és Versenylap* fogadási irodája minden tekintetben tiszta és megbizható, a közönség érdekében másként kellett volna eljárnia.

A *Vadász- és Versenylap* fogadási irodáját tiszta jellemü, megbizható egyének vezették. A feljelentésre ám járt volna el a rendőrség, de legalább azt tehette volna meg, amit a még engedélyöket meg nem kapott korcsmáknál tesz, hogy a legelső foku birságot kirójja és engedélykéréshez utasitja. Meglehet, hogy a dolog igy is alakul.

A zsidó sajtó, különösen a krajczáros része nagy zajjal hirdette ezt a becsukást és nem volt hozzá szava. Ha egy kávéház mellékszobájának zug fogadóit tiltják be, mi sem beszélünk, de miután laptársunkkal esett meg ez a sérelem, hozzászólunk.

A *Vadász- és Versenylap* sok év óta áll fenn és hasznos szolgálatot tett. Maga a képmutató zsidó sajtó sem botránkozott meg soha a fogadási irodán, mert akkor a hirlapiró-egyesületet beleavatkozásra birja. Ennek szükségét senki sem látta, mert a fogadó közönség is meg volt a *Vadász- és Versenylap* fogadó irodájával elégedve.

A sajtóhoz az illett volna, hogy felindul egyhanguan az iroda bezárása alkalmával s nem a néma káröröm . . . Egy tisztességes lapot legalább is ildomos kimélet illet meg s nem az az eljárás, mit a nasi-bankok lefoglalásánál szoktak követni. A kivételes eljárással semmit nem tesz kockára a rendőrség, mely ezuttal csakis a betühöz alkalmazkodott.

Egy kiadóhivatal más, mint egy magánszemély, már a sajtóviszonyoknál fogva is. Sok kiadóhivatal könyvet árul. Lefoglalnák-e a kiadóhivatal pénzét, betiltanák-e, ha egy könyvkereskedő vagy ügynök feljelentené?

Azt hiszszük nem, pedig ez a kiadóhivatali könyvkereskedés a könyvkereskedőknek árt, mig a *Vadász- és Versenylap* fogadási irodája senkinek nem ártott, hanem használt, mert a károsodástól óvta a közönséget . . .

Nagyon finom határvonal az, mi a rendőrségi eljárásokat határolja a lapokkal szemben s a fellépés a tisztviselő bölcs tapintatától függ. Nagy forradalom lenne, ha a rendőrség a sajtóval szemben azt tenné, amit tehetne és nem mindig tesz.

Mi őszintén sajnáljuk a *Vadász- és Versenylap* esetét és hiszszük, hogy minden a régi kerékvágásba zökken.

Előljáró-választás.

A budai első kerületben előljáró-választás lesz. Nemcsak a korteskedés szempontjából kell tekinteni egy választás elé. Pedig országszerte ugy van, nemcsak Budán. Nem az állás fontosságát, nem a személyt nézik, csak a pártok, érdekkörök vivnak. Szerencse, ha nincsen igy, mert ez káros a közcélra.

Sok állásból csináltak irodai állást; ilyen az alispán, a főszolgabiró, polgármester s a fővárosban a kerületi előljáró állása. Nem marad idejök hivatásuk ellátására, ha tisztöket betöltik. Egy sem irodai állás, mert képviseleti, külső, valamint közgazdasági és közmüvelődési ügyek vezetése volna feladatuk.

Most nincsen arra idejök, hogy ilyenekben résztvegyenek, kezdeményezzenek és irányitsanak. Az irodában kimerülnek s a legfőbbekre nem jut idejök.

Eljárásokat, hivataloskodásokat egyszerüsitünk és még jobban összebogozzuk a csomót. Sehogy sincs ez igy jó. Változtassanak rajta, mert a közönségre, haladásra, boldogulásra, közmüvelődésre ez nagy veszteség.

Az első kerület nagy. Sok intézménye van, sok kör, sok egyesület, sok iskola várná az előljáró megjelenését. Nincsen rá ideje. Kerületét is csak ritkán járhatja be. Kezdeményezéshez pedig nem jut.

Annak, kit első kerületi előljárónak választunk, sokféle tulajdonságának kell lenni, először is megjelenni szeretés és tudás várható tőle, mert itt van a királyi udvar, József főherceg, primás, miniszterek, katonai főparancsnokság... Erély a második elengedhetetlen tulajdonság és társadalmi érintkezési képesség fel és le.

Fő, hogy ismerjék Budán és ő is ismerje Budát.

Nem akarunk mi korteskedni, nem akarunk senkit kisebbiteni, meghagyjuk mindenki érdemét, de be kell számolnunk a budai törvényhatósági tagok hangulatával, kik *Márkus Imrét* szeretnék erre az állásra. A magunk részéről megnyugszunk ebben a hangulatban, mert *Márkus Imre* hivatott erre az állásra.

Hát Huba hol maradt?

A nagyon is kivánatos *Árpád-tiszteletnek* (kultusz) megvetették *Pusztaszeren* azzal az alapját, hogy Árpád-fákat ültettek, Árpád és a hét vezér nevére. Minapában minden fánál beszédeket tartottak. A lapok nem számoltak be *Huba fájáról* és a Huba-fa alatt mondott beszédekről. Joggal kérdezhetjük: *hát Huba hol maradt?* Inkább azt szeretjük hinni, hogy a a lapok hamisan hirlelték, mint azt, hogy egy hires vezért elfelejtettek volna?

Szemle.

Gróf Apponyi Albert diadaluton van Amerikában. Szép és dicséretes a cél, melyért a nemes gróf és utitársai átkeltek az *Oceánon*. Nem kevesebb, mint a magyar hazafiság fentartása az Uj világba költözött véreink között s azoknak a hazajövetelre ösztönzése akik tehetik s a magyarság összetartása azoknál, kik nem jöhetnek még, vagy soha. Megérdemli érte a felzugó éljent. Ámde volna egy igazán hazafias kötelessége, s ez az volna, hogy intené ott élő hazánkfiait, hogy óvakodjanak a zsidóktól. Nem beszél erről az ország legnépszerübb embere sem odahaza, sem odakünn, pedig láthatja, hogy ott is az előtérbe tolakodnak, ott is élősködnek honfitársainkon. Az egyik ünnepi szónok, ki a grófot fogadta, Blau nevü zsidó volt. Elég szégyen az amerikai magyarságra, hogy zsidó szónokkal csufitották meg a fogadás ünnepét. Szegénységi bizonyitvány ez arról, hogy a magyar sehol sem tud megélni zsidó nélkül, tudniillik az élhetetlen magyar. Az a szerencse, hogy azoknak a zsidóknak javarésze, kik Amerikában halásznak a magyarokra, vissza nem jöhet, ha nem hozzák, mert nem jószántából vándorolt ki, hanem megszökött az igazságszolgáltatás odáig nem érő karjai elől. Ezek hangadó szerepe valóságos gyalázata az amerikai magyarságnak. Nem lenne szabad ezt türni s oly kifogástalan férfiu, mint gróf Apponyi Albert, figyelmeztethetné őket arra, hogy a jó erkölcs ne komázzon a rossz erkölcscsel. Ha néhány zsidó ilyennel kevesebb jutna is, a közhaszonnak nem baj, ugy is marad elég.

*

Hamis értékek. (Utóhang a sajtóról irt cikkhez.) A hamis értékek hamisságát elfedezi a sajtó és az igaz értékeket nem ismerteti. Elhazudja mind a kettőt. A hamis értékek hamisságra szoritotta le a magyar fajt s mindennek kilincsét zsidó kézbe adta. Az igaz értékeket az a bizonyos mértékek helyessége nem vési a köztudatba, de kiirtja onnan.

A sajtó föladata lenne a hamis értékek hamisságának köztudatba vésése. Kik a hamis értékek? A zsidók. Ezek alkotják a tények hatalmát, a társadalom lelkiismeretét, a közvéleményt, a helyzet megitélésének helyes mértékét mély és hazug alvásban.

A sajtó szerepe igen egyszerü. Nem szabad hazudnia. Tessék követni a példát.

*

Fővárosi zsidók között valóságosan tombol az öröm és táncolnak a frigyláda előtt, legalább képletben. Az oroszok vereségének hire kaján gyönyörrel töltè el őket. A bátor ország, mely végkép ki akarta nyomni a zsidót, megalázkodva oltja be a káros népfajt s ezzel a jövőt tekintve, többet veszit, mint a csatával. Ha a zsidó letelepül, meg is sokasodik és elpusztul a falu. A nép kiskoru mindenütt, azt könnyü félrevezetni, eltántoritani, megmámorositani. Oroszország jó talaja lesz majd a zsidóknak, itt valósággal aratni fognak, ha csak vaskézzel nem hajtják végre az ellenőrzést. Az európai zsidók fajtája nem fogja ostorozni Oroszországot és a müvelt államok sorába emeli nagy kegyesen, csak boldoguljon ott a zsidó uzsora és furfang.

Ez a mértéke ma a népmüveltségnek. Ahol a zsidó nem boldogul, az a nép barbár, ahol boldogul, az a nép müvelt.

*

Okos ország azért Oroszország, miután a zsidó lapok erősen ösztönöztek arra, hogy Német- és Franciaországtól a müveltséget ne vegyük többé. Kisértsük meg, hogy a lipótvárosi müveltség elegendő nekünk, hogy nemzetünk rétegeit megtöltsék. No de ez is hazai különlegesség és a magyar szereti a külföldről jöttet. Jól van, ne utánozzuk Németországot, Franciaországot, vegyünk egyszer valamit Oroszországból is át, p. o. azt, *hogy az orosz egyetemeken nem iratkozhatik több zsidó tanuló, mint az összes beirtak két százaléka.* Oroszország megteheti, mi nem, mert mi a zsidó lapok dicsérete nélkül megélni nem tudnánk.

A siker mértéke.

A siker mértéke az a feljajdulás, mit a *Magyar Füszerkereskedő* cimü közlönyben olvasunk:

„A fogyasztási szövetkezetek már évek óta a legnagyobb elkeseredés szülőokai az Alföld ipari és kereskedelmi életében. Ezen *felekezeti* jellegü szövetkezetek az elmult évben is folytatták agitatórius tevékenységüket a kereskedők ellen. A szegedi kereskedelmi kamara e tárgyban a következő jelentést intézi a kereskedelemügyi miniszterhez: „Nincs értelme és jogosultsága annak, hogy kierőszakolják a fogyasztási szövetkezetek létesitését ott, ahol egymással teljes versenyben álló kereskedők a legmérsékeltebb árakon szolgáltatják ki a közönség szükségleteit. Ezek a kereskedők voltaképp nem is hátrálnak meg a velük szemben ugy sem versenyképes szövetkezetek előtt és inkább az a sérelem, hogy a szövetkezetek vezetői ebbe a versenybe a felekezeti és társadalmi harc elemét vegyitik bele és gyakran az izgatás terére lépnek nem csupán a kereskedelem, de az egyes kereskedők ellen, ami azután ki sem számitható erkölcsi károkat okoz a mellett, hogy az exisztenciák egész sorát pusztitja el.

Csongrádon a keresztény fogyasztási szövetkezetnek (még Hegyi páter alapitása) hat üzlete van, Csurog községben pedig egy év alatt kilenc üzletet állitott föl a szövetkezet, körébe vonva a községnek majdnem minden családját. Csongrádon kétszázezer korona az évi forgalom, a csantavéri szövetkezetnek 9220 korona tőkéjével 105,057 korona forgalma volt és 5239 K. tiszta hasznot ért el. Vásárhelyen, Temerinben, Szegvártt, Ó-Kanizsán, Adán, Zentán, Moholon s több apró községben vannak még szövetkezeti boltok.

Mig tehát az ipar ügye tagadhatatlanul lendületet vett, addig a kereskedők ellen valósággal irtóháboru indult egyes községekben. S mert a fogyasztási szövetkezetek sok helyt kézműipari cikkek elárusitásával is foglalkoznak, már az iparosok egy része is hallatja tiltakozó szavát a kalmárkodó szövetkezetek tultengése ellen."

Zionista felolvasás Nagyváradon.

Érdekes és jellemző felolvasás és vita volt Nagyváradon, melynek tárgya a zionizmus ismert terve volt. A zionisták tulajdonképpen gyülést terveztek, de ez egyszerü felolvasásra zsugorodott össze — résztvétel hiányában. A felolvasáson folytonos ellentmondással fogadták Bokor fővárosi tanár felolvasását. Utána felszólalt Fehér Dezső lapszerkesztő, ki általános helyeslés közben kijelentette, hogy a magyar zsidóknak a zionizmusra nincs semmi szükségük.

Ma még nincsen. De azt hisszük lehet. Nem kell a zsidóknak elbizakodni. Jobb az előrelátás. Igyekezzenek megalapitani mielőbb *Uj-Jeruzsálemet.* Ébred a keresztény közszellem, ha bár lassan is, de biztosan és ha jól felébred, keresztények között megélni ugy sem tudnak.

Kérés.

A lóversenyeket látogató közönség figyelmébe ajánltatik, hogy a versenytéri belépti-jegyeket — a jegypénztáraknál való nagy tolongás elkerülése s tehát saját kényelme érdekében — a versenyprogrammokon megjelölt *dohánytőzsdékben a versenynapok délelőttjén előre váltsa meg.*

Szintugy saját érdekében áll a közönségnek, hogy a *belépti-jegyeket láthatóan viselje,* hogy az ellenőrség felszólitásait mellőzhesse.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.

Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel,** legmodernebb **iszapfürdőkkel,** pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel,** 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Ingyen kapja lapunkat, ki arra két előfizetőt gyüjt.

Művelt nő.

Müvelt 30 éves uri családból származó nő háztartás vezetésére ajánlkozik. Kevesebb fizetésért is elmegy, ha egy éves gyermekét magával viheti. Bővebben e lap kiadóhivatala.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Szénásy „Százszorszép" levélpapirja a legjobb csontlevélpapir. IV., Ferencziek-tere 9.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénásy Gyula női divatáruháza. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár). Telefon 57—23.
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utód a Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csabány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nándor vésnök müintézete II. ker., Főutca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Grolig József könyvkötő II., Margit-rakpart 15. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch müszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-ut 8. sz.
Baletkay M. házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetitő irodája I., Krisztina-körut 125.
Chalupka Sándor sütő-mester, I., Városmajor-utcza 2.
Huber György vendéglője az életmentőhöz, I., Svábhegy, Költő-u. 6.

Ki akar jó bort?

Azoknak a t. vendéglős uraknak ajánlom figyelmébe, kiknek szándékuk van a folyó évi uj bor termésből venni, különösen a „Jankovácz", illetőleg jánoshalmi gazdáktól, magyarádi, rizlingi, oportói, ezeréves király, burgundi, tövi dinka, csaszlau és kadarka nevü borból, hogy forduljanak felvilágositásért Komáromi Gergely biró urhoz. Egyébiránt az alább irt nevek után tudakozódjanak: Madzinyi Géza, Nagy Sándor és Pál testvérek, továbbá Nagy András, Komáromi Ferencz, Sagodi István, Mészáros György, Radvánszki testvérek, Kelle Ferencz Jónás stb. szőlősgazdák; végül Török tanitó urhoz. Az idén különösen jóminőségü bornak fognak örvendeni. Juhász Gergelynél több 100 hektó rizling és magyarádi lesz eladó.

Egy jánoshalmi születésü őszinte emberbarát.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt...
Ujra ott van **Lipót.**

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája
=BUDAPEST=
VII., Csömöri-út 28
(GARAY-BAZÁR)

Telefon: 57—23 Telefon: 57—23

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legüdítőbb ásványvíz
SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és holyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

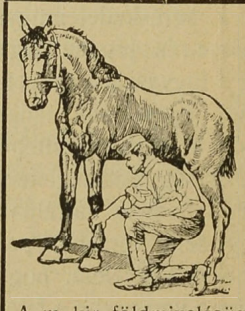

Kitünő bedörzsölőszer
Lovaknak!
Szentmihályi-féle
„VIKTORIA"
ERŐSITŐ FOLYADÉK
(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.
Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész
Balaton-Boglár.
Ára 2 korona 40 fillér.

Budához közel fekvő helységben
villát vagy urilakot
keresek bérbe. Kert, 10 szobás lakás és egy 4 lóra való istállóból álljon. Bővebbet a kiadóhivatal. Levélb. ajánlatokhoz ármegjelölés kéretik.

Budapesti lóversenyek.

Szeptember 22. 24. 25. 27. 29. Oktober 1. 2. 4. 6. 8. 9. 11.

Kezdete mindig délután 2 óra 15 perczkor.

Belépti-jegy naponkint:

I. oszt. (Passepartout) uraknak . . .	10	K.
I. „ „ hölgyeknek . .	6	K.
I. „ „ katonatisztnek	6	K.
II. „ urak vagy hölgyeknek . . .	2	K.
Állóhely a versenypálya közepén . .	60	f.

Szeptember—Oktoberi 12 napra:

I. oszt. (Passepartout) uraknak . . .	90	K.
I. „ „ hölgyeknek . .	40	K.
I. „ „ katonatiszteknek	40	K.

A külön elkeritett fogadási helyre (a bookmakerek körébe) belépti-jegy mind a 12 napra 90 K. Szeptember 22-től október 1-ig 50 K. Október 2-től 11-ig 50 K. Napi-jegy 20 K.

A totalisateurökhöz azonban, mint eddig, ugy ezután is szabad bemenet. — Villamos vasutak egész a helyszinig közlekednek. — Frissitő helyek minden osztálynál.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság
BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra örléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenczíek-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

Karikás Lajosné vendéglője
Garay-tér 17. sz.

Aki valódi magyar hamisitatlan, jóizü mogyoródi és csömöri bort akar inni, térjen be ide.

Jó magyar konyha.

Friss csapolásu sör egész nap.

Hets Ödön

gyáli szőlőkezelősége szállit piros és fehér chasselas csemegeszőlőt vagy muskotályt 5 kilós postakosarakban, utánvéttel; chasselast 3 koronáért, muskotályt 4 koronáért. Hets Ödön immunis szőlőszetének kezelősége Soroksáron.

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 25. sz. Szent-Mihály hava (szeptember) 30.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

A jajgatás nagy napja.

(Jom-Kipur.)

Felvidéken vagyunk. A községben minden csendes, sötét, csak az utszéli büzös korcsma világos s söntéses szobájának földes padlója zsupszalmával van behintve.

Ide gyülekezik a környék zsidósága. Hernyósszőrü dupla fövegük alól forgó tánczot jár a gyürüs pajesz, amint rőt szakállukba csapkodja a hüvös északi szél. A feketéből piszkos tengerszinüvé vedlett kaftán verdesi a strinflis, papucsos lábikrákat. Párosával jönnek, azzal az ideges suttogással, kézhajingálással, mely mostan még inkább kirivó, amint a korcsmából lett Templi felé közelednek.

Arcuk halvány, járásuk roskatag, szemeik pilláin valami állatias alattomosság rezeg. Ez a szempár nem a csillagokat keresi, nem a kék égboltozatot, hanem a piszkot, a föld sarát.

A hegyek mögött leszállt a nap, megjött a Jom-Kipur estéje. És a csillagtalan sötétségben, a rosszul beaggatott keskeny ablakon keresztül kisérteties dolgokat lát az utas. Fehér takaróba burkoltan, összeszijjazott karral és bádoglakattal a homlokon nyög, bömböl, ordit a fanatizmustól megvadult zsidó. Borzasztó látni ezt az őrült ugrálást, azt a megbomlott ide-oda rugkapálást, a fejeknek a falhoz való verését, az üvöltést, a jajgatást, amint kérik a nagy Jehova engesztelő kegyelmét, bünüktől való megtisztitását. Borzalmas látvány. Csak az tudja, aki tanuja volt hazánk felvidékén tartani szokott Jom-Kipurnak.

És az éj csöndjét megzavarja a korcsmából kihallatszó sakálüvöltés, keserves jaj, átkos szidalom, mintha sirok mélyéből az elkárhozott lelkek láncaiktól és kinjaiktól akarnának szabadulni, oly őrületesen zug, kavarog, tombol a magából kikelt tömeg. Oh! mily nagy és mély lehet a megtépett seb a lelken, hogy igy kell leimádkozni és megengesztelni az örökké nagy Jehovát.

Jom-Kipur a kiengesztelés, a kölcsönös megbocsátás napja. *Hosszu* nap, amint végtelen hosszu a bünök lánczolata, amely lelküket nyomja. Egymásnak megbocsátanak mindent, felejtik a kölcsönös megcsalattatást, minden el van köztük temetve, csak szivük gyökerében ég a boszu a kereszténység ellen. — Ez a lángoló düh adja az orthodox zsidó szájába a legádázabb átkot, ez vaditja meg a Jom-Kipur estéjén, ez viszi az őrjöngésbe s teszi tehetetlenségében tajtékzó állattá.

Megváltozik a kép. Budapesten vagyunk. Levágva a pajesz s strimfli, kaftán, papucs elhajintva. Parádés ruhában, brillantinnal kikenve, aszfalton megy a szét megváltott zsidóság az imaházba.

A testhez szabott kabát s a vasalt pantalló még nem vetkőztette ki nagyapái szokásából. Nyughatatlanul sugnak-bugnak, hadonáznak, meg-megállnak s talán nem is a Jehovát hivják, hanem csendes üzletet kötnek. Villamos lámpák szórják fényüket a bérelt imaházak zsölyéire, amelyben elnyujtózkodva mormolja imádságát a Lipótváros megtollasodott hada. Megszaporodtak, az igaz; jól imádkoztak, szerintük még igazabb; csakhogy akarnának ám imádkozni azok is, akik kintrekedtek, mert nem birták megváltani székük.

Ez év Jom-Kipurja sok szegény zsidóra keservesen virradott. A lelki fájdalomtól megtörve, otthon jajgatták le a hosszu napot, nem adatván nekik hely az imaházban. Ezek is megszaporodtak, már sokan vannak, már nem győzi a hitközség sem ellátni őket imaszékkel. A sáskahadat már nem képesek kivetkőztetni kaftánjukból, a hitsorsosok lelki táplálékukról sem gondoskodhatnak, mert felszállt a templiszékek ágioja. Ezek a kimaradottak megszomorodva gondolnak a közelmultra, amikor fent az elárvult ruthéneket fosztogatták és ingyen lehetett átjajgatni a Jom-Kipurt a büzös korcsmahelyiségben, mig most kivetve, eltiltva a zsinagógától, megroskadva ődöngnek a zsidó főváros utcáin.

A szövetkezetek szoritják őket, özönlenek a zsidó város felé, telik a gettó, de már nincs pénz az óbégatásra. Ezért a bú az arcokon és ezért a reménység éltető sugara a kereszténykeyén, mert megroppanva a nyomor alatt, talán itt hagynak bennünket és egy szebb és jobb hazát keresnek majd a tengereken tul.

—*s.*

Gróf Széchenyi István gondolataiból.

Vérünk mély haláli álomban merengett. Most lázban van. Azelőtt, néhány keveset kivéve, mit is gondolt a nagyobb rész honával. Most viszont annyi az ujitó szakács meg a kukta, hogy se vége, se hossza. Azelőtt vak volt a többség, ezidőszakban viszont oly tágra feltárá szemeit, miképp ezek mindentől kápráznak, vagy mindent mintegy nagyitó üvegen néznek keresztül s csak kevés van, ki a dolgokat valódi mibenlétükben látná.

Korántsem az lelkem vágya, hogy tervem tapsot nyerjen vagy személyem, mint valami talpraesettnek s hazánk felvirágzását maga után vonónak feltalálójául pünkösdi királyként figuráljon s „éljenek“ fáklyamunkák muló (ephemer) s vajmi ingó demonstratiójával (tüntetés) ünnepeltessem; nem, célom nem ez, de lelkem szomja az, hogy honunk a szőrszálhasogatások nyomoruságiból, az életlen theoriák (elméletek) tömkelegéből s egyáltalán az elszigetelt provincialis (vidéki) nézetek szük köréből kibontakozva felfüggesztvén aztán „akarom is, nem is“ sas követelési, de kappan-repülési viszketeget, mely most annyi symptomákban (jelekben) mutatkozik, elvégre egy kissé nagyobb s praktikusabb (gyakorlati) vonásokban rendelkezzék jövendője fölött. Miről azonban pénz és sok pénz és szapora pénz nélkül csak álmodni sem lehet.

Előre való tudakozódás.

1779-ben *Ráth Mátyás Hirmondó Levelek* cimen szerkesztette az első magyar hirlapot s *Előre való tudakozódását:* „Ha valljon találkoznának-e elegendő számmal Hazájokat és Nemzetöket szerető Magyar Hazafiak, akik a Magyar nyelven iratandó uj Hirekre vagyis Hirmondó levelekre szert tenni kivánnának?“

Körülbelül a mi lapunk is azt kérdezhetné, hogy találkozik-e elegendő számu magyar, ki a *zsidótól nem fél*, ki hazáját a zsidó befolyástól megmenteni akarja és az erre való ösztönzést elfogadja, olvasni meri?

Keveset adhat lapunk az olvasónak. Terjedelma kicsi, kevésszer jelenik meg. Nem is igen méltathatják azok, kik csak a papirostengert nézik.

A mi lapunk ezt nem adhatja. Adhat évenként pár száz ötletet, intőszózatot, tiltakozást, utbaigazitást, cáfolatot. Mindezt magyar és keresztény szellemben. Megmondja az igazat. Terjeszti gróf Széchenyi István hagyományait, őre a felekezeti békének, a magyar gondolko-

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

dásnak. Közöl nehány száz olyan eszmét, mire kevesen gondolnak, igyekszik jó magyarul irni, ami nem szokás. Nem árt a jó erkölcsnek. Üldözi az erkölcstelenséget. Fenkölt gondolkozásu emberek meg is értik. Elég baj, hogy ilyen lapot hivatottabb és erősebb emberek nem szerkesztenek. Szükség van rá. Egy kis őrtüz, mely azért lobog, hogy egy jobb kor számára megőrizze a fajmagyar szellemet. Aki erről meggyőződik, az táborunkba áll és terjeszti lapunkat és nem a papir mennyiségére, de a minőségre néz. Kérjük a szilárd keresztények támogatását.

Kérjük annál is inkább, mert bizony sokan vannak, kik azt titokban kérik és nyilvánosan mutogatni nem merik, kik tartalmát dicsérik, de azért azzal mentegődznek, hogy nem tarthatják, mert a zsidók megeszik azt, aki lapunkat járatja.

Nem hiszszük, hogy ez magyar erény lenne és épp azért ajánljuk magunkat a bátor keresztények jóindulatába.

Cselédek mozgolódása.

Az általános bérharcba bele akarnak vegyülni a házi cselédek. Kassán kivül több helyen tanácskoztak és szervezkedtek. Mozgolódásukban van jogos és jogtalan rész. Egy pont, amit hangoztatnak, valóságos erkölcsvédés lenne. A kassai nőcselédek gyülekezésén felmerült az az intés, hogy *keresztény nőcselédek zsidóknál ne szolgáljanak.* Ezzel szemben visszaóhajthatnánk a régi időket, amikor a gazda nem lanyhitotta, de erősitette cselédje vallásosságát.

Ma nem egészen igy van, mert nem tökéletes a gazdának vallásossága sem. Az a keresztény cseléd, ki zsidót szolgál, semmi esetre sem erősödhetik vallásában. A keresztény cselédek saját magoknak használnának azzal, ha zsidóhoz szolgálatba nem állanának. Amennyire ezt óhajthajtjuk, éppugy óhajtjuk azt, hogy a keresztény családok is javuljanak meg és a vallásosságban jó példával járjanak elől.

Egy régi könyvből.

1842-ik évben megjelent régi könyvben olvassuk a következőket:

„Ahol buzgó és példás a pap — kegyes, jámboréletü és emberszerető a földesur — igazságos és szegény ember sorsát méltányolni tudó a szolgabiró, ott a nép, ha egyéb helybeli akadályok nincsenek, általán erkölcsös, vallásos, kötelességét tudó és örömest teljesitő, engedelmes és igyekező, szóval: sorsához képest boldog és megelégedett.“

Nem hiába régi ez a könyv, de öreg igazság amit beszél, csak az a kár, hogy példányai ritkák. Ha igy volna, mindjárt kevesebb ereje lenne a zsidónak. Legyen igy — hiszen igy is kellene lennie. Ma ur, pap, nép, szolgabiró gyakran kutya-macskabarátságban élnek s a haza iszsza meg a levét, s a zsidó markába nevetve szüreteli az elégedetlenséget.

A vidéki lapok.

A szövetkezetek által furfangoskodásában csalódott zsidóság a fővárosba és a nagyobb városokba huzódik. Megkezdődött a zsidók belső vándorlása. A füstölő hat. A vidéki lapoknak lenne a feladata az, hogy mint a sáskairtásnál szokás, árkokat huzzon. A vidéki lapok közül legalább százötven nincsen zsidó kézben, nem zsidó szerkeszti és mégis nagyon kevés köztük a keresztény szellemü. Legtöbb csak a helybeli viaskodásokból áll, nem hogy egyesitené a társaságot, de széttagolja. Cikkei a fővárosi kőnyomatu vállalatokból kerülnek. Tisztelet a kivételeknek. Erős kapocs füzi őket a fővárosi zsidó irók és hirlapirókhoz. Ezeket magasztalják. A fővárosi lapok és könyvek nyomtatott hirdető céduláit vakon kiadják. Csak kevés az, amelyik próféta a saját hazájában.

Pedig a vidéki lapoknak lenne a kötelessége, hogy a megindult népmentő munkásságot szolgálná. De hát cimborálnak a helybeli és fővárosi zsidókkal. A vidéki hirlapirók egyesületét zsidók vezetik, azok adják a hangot. A fővárosi kiadóknak kikaparják a gesztenyét és ők csak silány, hitvány hirdetésekre vannak utalva. Uszályhordói a fővárosi sajtónak. Lehetnének önállók, zsidómentesek, de nem azok. Meg kellene alkotni a *vidéki keresztény irók és hirlapirók szövetségét.* Reformálnák magukat, akkor ők uralnák a fővárosi irodalmat és hirlapirodalmat és nem lennének a salakos termések levezető csatornái.

Ha száz vidéki lap bátran szólna a zsidókérdéshez, nem tekintve nevetségesen olcsó hirdetéseire, a nagyobb városokban és vármegyék központjain a szövetkezésre ösztönözne, ugy betöltené hivatását és használna a nemzetnek . . . *M. A.*

A németvölgyi iskola.

A főváros pazarul gondoskodik a gyermek iskoláztatásáról és bőkezüen gondoskodik, hogy mindenfelé legyen iskola. A külső telki iskolák is szaporodnak s látjuk jó eredményeiket. *Eperjessy István,* a zugligeti iskola igazgatója, a kertészetre is oktatta tanitványait. Ez az adat intse az intézőket, hogy kültelki iskolát elegendő nagy helyen épitsenek.

Ugy halljuk, hogy a fővárosi tanács a Németvölgyben szándékozik iskolát épittetni. A terv helyes, mert a Márton-hegy, Orbán-hegy, Németvölgyi-ut, a Sashegy és Sasad lakos gyermekei közelebb lennének az iskolához és nem kell annyi időt elfecsérelni a járás-keléshez. E mellett az Alkotás-utca, Márvány-utca, Mozdony-utca stb. is közelebb jut az iskolához.

A választás is helyes lenne. A Balogh-féle telek szinte kinálja magát. Fekvése közelsége miatt alkalmatos. Egészséges jó a levegője . . . A fővárosi tanács ennél jobb helyet nem találhatott volna.

Becsületben gázolás.

Okányi Imre budai polgárról azt irták a zsidó lapok és még a kevés számu nem zsidók is, hogy inasgyerekét agyonverte s becsületében azzal is gázoltak, hogy nem jó családi életet él. Most azután, mert kitünt, hogy az egész dolog nem igaz, hidegen visszavonják. Ez nem elégtétel. A rágalmazás megtörtént. A sajtó utján elkövetett rágalmazást üldözni kellene és pedig hivatalból. Mindaddig a polgárok becsületében fognak gázolni ezek a zsidó gyerekek, mig szigoru börtönbüntetést nem szabnak a sajtó utján rágalmazóra s a rágalmat közlő lapra legalább 1000 korona birságot. Legalább annyit megtehettek volna, hogy Okányi Imrétől nyilvános hirlapjaikban bocsánatot kértek volna. Hozzánk is bekopogtattak a hirrel, de mi tudtuk, hogy nem igaz s a hazug hirhordót kiutasitottuk.

Széchenyi népszerüsitése.

A *gróf Széchenyi István* emlékének ápolására alakult bizottság elhatározta, hogy igyekezik minél szorosabb összeköttetésbe lépni a munkásokkal, hogy közöttük terjessze gróf *Széchenyi István* eszméit. Nagyon üdvös lenne, ha a munkások jól megismernék Széchenyi szellemét, ami eddig az egszerübb népet még nem hatotta át. A gróf *Széchenyi István* emlékének ápolására alakult bizottság keretében felszólit majd értelmes munkásokat és földmiveseket, hogy ebben a szándékában segitsék és terjeszszék Széchenyi gondolatait, eszméit, melyekből addig is, mig nagyobb terjedelmü kötetet adhatna ki, az emlékkönyvben eleget találnak, ugyszintén lapunkban.

Szemle.

(ny. p.) Az Uj Lap *ifju gróf Zichy János* intő szavait ismétli az ifjusághoz intézett cikkben. Igaz szavak ezek. A zsidót nem hencegéssel, csufolódással győzheti le a magyar ifjuság, hanem azzal, ha tanul és többet tud, erkölcsében jobb. Ezt vésse szivébe minden magyar keresztény ifju . . . Minden jóban mulja felül a zsidót, különösen a kitartásban és semmiben ne szoruljon rá. Nem nehéz, csak egy kis erős akarat kell hozzá.

A tanév megkezdésekor minden lap a tanulással, egyetemekkel, iskola- és oktatási ügyekkel foglalkozik. A *Hazánk* több széphangu közleményben beszélt ezekről. Nagy tételt mond ki: Legyen hát kevesebb a rideg igazságot kereső, a rideg jogot osztó és legyen több az irgalmat, szeretetet osztó. Legyen több a vidor ifju, ki egészséges életkedvvel, hittel, bizalommal és szeretettel vegyül bele az életbe; aki hitében megnyugvást talál, kicsiny nemzetéért lelkesedni tud s embertársai számára a tudás kérkedése helyett szeretettel teli szivét hozza. Kevesebb lesz igy tán a csillagrugó meg a holdkóros, de több a boldog ember . . . Ha ezt akarja a Hazánk, miért inditványozza, hogy a gazdasági főiskola is a fővárosban legyen . . . El innen az ifjusággal. Jól mondta *Szemere Miklós,* hogy az ifjuság elhervad az asphalton.

Rézi néni — nem a szinpadi, de az életből, okoskodott másik kofatársával a felett, hogy kik a drágaság okai. Antiszemita igazságra jutott akkor, midőn azt mondá, hogy a drágaság okai a zsidók, de különösen a zsidó lapok, ezek verik félre a vészharangot, hogy felcsigázhassák az árát mindennek . . . Szinből azután szoritják a fővárosi tanácsot, hogy mondja meg, mivel akarták enyhiteni a drágaságot? Nehéz erre felelni a zsidóknak.

Neményi Ambrus — egy a mi népünkből — keményen lehordta az államvasutakat azért, hogy rossz az igazgatás, rossz ott a pénzügyi rendszer. Nem lehet tudni, hogy ez a dörgés nem-e előjele annak, hogy *bérbe akarják* adni az államvasutakat. Ebből pedig a zsidóknak lenne nagy haszna, mert közhit szerint a *zsidó rossz biró, de jó árendás.* Hanem azért nem kérünk belőle.

Ne bántsd a magyart!

Régi mondás. Zrinyi a költő és hadvezér kardjára iratta. Fájdalom, a magyar ezt a mondást csak idegenekhez intézi, de saját magához nem. Kár, mert legrosszabb, ha a magyar bántja a magyart.

Hiábavaló, káros a viszálkodás. Ha valaha, ugy most van szükség mindenben az összetartásra, midőn a zsidó sebezhető részét a szövetkezetekkel eltaláltuk. Minek fenekedik most a katholikus és kálvinista? A kálvinisták fegyvertelenek, azoknak nincsen napilapjuk, s talán

jobb is, hogy nincsen. A katholikus napilapok, ha okuk nincsen is, mindig adnak egy-egy barackot a kálvinistáknak s igy lehetetlenné teszik, hogy kálvinista ember azokat járassa. Tisztességes kálvinista ember a katholikus érdekek védésében éppugy részt vesz, mint részt vettek a hazafias katholikusok a protestáns sérelmek idején azok orvoslásának sürgetésében.

A mi hiábavaló torzsalkodásunk csak a zsidónak használ. Arra törekedjék inkább a katholikus sajtó, hogy zsidó cégeket ne hirdessen.

A szökött katona igérete.

Azt olvassuk, hogy egy szökött orosz zsidó katona azt mondotta volna, hogy ő és még több ezután elszökendő oroszországi zsidó katona Magyarországot választja hazájául. Ebből semmi esetre nem kérünk. Nekünk annyi zsidó is sok, ami itt van már. Ha a zsidók az orosz hadseregben nem szeretnek szolgálni, ez az ő dolguk, de hogy az orosz hadsereg katonaszökevényei itt honosuljanak és diplomáciai összeütközésekre szolgáltassanak alkalmat, az ellen tiltakozunk. Jobb, ha a zsidó fogy, mintha szaporodik.

Épitsünk a vakok számára otthont.

Hazánk 20.000 vakja közül mintegy 180 mint kiképzett vak iparos keresi mindennapi kenyerét. Szegények nap nap után reggel 7-től este 7-ig a mühelyben szorgoskodnak, hogy megkeressék az életfentartás első és legszükségesebb kellékét: a pénzt. Olyiknak felesége és családja is van s bizony-bizony roppant nagy közdelmet kell kifejtenie, hogy betevő falatjáért ne szoruljon másra. Nap-nap után van alkalmam látni őket; minél inkább bámulom szorgalmukat és ügyességüket, annál mélyebben érzem szivemben, mi lesz ezekkel a szegény halandókkal, ha munkaképtelenné válnak. Vajjon hol fogja lehajtani a fejét annyi küzdelmes munkában telt év után, ha testi ereje felmondja a szolgálatot. Istenem, beh szomoru jövő felé nézhet egy ilyen sorssujtotta egyén. Mert annyit nem képes keresni, hogy későbbi éveiben esetleg megtakaritott garasaiból meg tudjon élni.

Jegyezd meg szeretett embertársam, a vaknak testi ellentálló képessége a szakadatlan munka iránt nem oly szivós, mint a mienk. Neki szegénynek már alapjában meg van támadva egész costructiója éppen fogyatékosságánál fogva. S még a mi gyermekeink lótnak, futnak, hol ide, hol oda ficánkolnak, tornásznak, korcsolyáznak, táncolnak, vivnak, s többféleképpen erősitik, vagy mondjuk előkészitik testüket, az élet ezernyi bajával-jajjával szemben, addig a szerencsétlen vak, ki a mi embertársunk és felebarátunk, mindenből ki van zárva, vagy ha alkalma is volna: vaksága oly akadályt képez, hogy mindezekből egyet is alig valósithat meg. Érthető tehát, a vak testi erejének és ellentálló képességének aránytalanul csekélyebb volta az épérzékü emberekével szemben.

Európa nyugati culturális államaiban ezt már néhány évtized előtt a nemeskeblü emberbarátok átértették s anyagi áldozatokat nem kimélve gondoskodtak végnapjaik tisztességes lefolyásáról. Nem légből kapott állitások ezek, meggyőződhetik a szives olvasó mikénti ápolásukról, ha felkeresi egyebek közt a prágai Frantiskó Josefinumot, Párisban az elaggott vakok házát és Bécsben a férfi- és nő-otthonokat.

Nálunk ilyen otthon, hol a munkából kidőlt vak, kit nagynehezen felneveltünk s mint önérzetes egyént, kibocsátottunk az életbe, nyugalmat és pihenést találna öreg napjaira, ezideig még nincs. Midőn ezen ügyben felemelem hozzátok esdő szavamat, kiknek az anyagiakból az elegendőnél több jutott, ne gondoljátok, hogy pénzeiteket haszontalan célra forditjátok, mert a cél, melyet elérni 20.000 vak érdekében legszebb kötelességünk, nemes és magasztos.

El kell ismernünk, hogy hazánk közönsége, a fogyatékosok, különösen pedig a vakok iránt meleg rokonszenvvel viseltetik s őket uton, utfélen részesiti némi alamizsnában, olykor nevelés-tanitási czélokra ezreket áldoz, amire még mindég szükség van, de ne feledjék, hogy ezáltal csak fele munkát végeztek, mert a vaknak öreg napjaiban nincs hová hajtani a fejét, s kénytelen lesz magát, emberi mivoltunkat annyira lealázó koldulásra adni.

Bizzunk kedves vak munkatársaink a jó Isten segedelmében, ki minden nemes, szép és hasznos célért küzdőket meghallgatja s reméljük, hogy jó magyar hazánk polgárai meghallgatják kérve esdő szavunkat s áldozatkészségükkel lehetővé teszik egy Budapesten felállitandó vakok otthonának létesitését.

E czélra szánt nemes adományok a Kisbirtokosok Földhitelintézete igazgatóságának küldendők be, (Budapest, V., Géza-utcza 2. sz.) mely intézet szives volt más cimen is begyült adományokat teljesen dijmentesen kezelni.

Herodesz Károly
a vakok budapesti
kir. orsz. nevelő és tanitóintézetének
igazgató tanára.

Általános és részletes oktatástan férfi- és nőtanitóképző-intézetek számára.

Irta: *Dreisziger Ferencz.*

Dreisziger munkája az eredetiség oly tulajdonságait tárja elénk, amely tulajdonságok az idevágó szakirodalomban ennek a műnek az önállóságot nem csekély mértékben biztositják.

A mű szelleme minden izében vallásos és hazafias és a két iránynak szerencsés egyesitése, kellő kifejtése, s a tanulók álláspontjának megfelelő előadása által nevelőleg fog hatni a leendő tanitókra és a münek minden olvasójára. E munka alkalmas arra, hogy az a tanitó- és tanitónőképzőkben tankönyvnek fogadtassék el. Megjelent a Szent-István-Társulat kiadásában. Ára 2 korona.

Budapest népessége.

A főváros statisztikai hivatala ma számolt be a mult évi születések statisztikájáról. A beszámoló nem kedvező, mert a születés aránya jelentékenyen csökkent. Eddig ugyanis minden ezer lakosra 35—40 születés volt, tavaly pedig 27·7. Ez okozta azután, hogy noha a lakosság száma emelkedett, a születések száma 1131-el csökkent. Kevés vigasztalás a statisztikai hivatalnak az a kimutatása, hogy a külföldi nagy városokban is csaknem kivétel nélkül csökkent, hogy Európa nyolcvanöt városa közül, hol százezernél több lakos van, Budapest a negyvenkilencedik helyen van s megelőzi Londont, Párist, Berlint. Tavaly Budapesten 21.923 gyermek született, még pedig 11.318 fiu és 10.605 leány. A születési arány legnagyobb volt a VII., VIII., IX. és X. kerületben, legkisebb (ezer lakosra 17), a Belvárosban. Az ujszülöttek között 5954, tehát csaknem egyharmada törvénytelen volt. Felekezetek szerint a született gyermekek 63·6 százaléka római katholikus, *20 százaléka zsidó*, evangélikus református 9·3 százalék, ágostai evangélikns 5 százalék, görög katholikus 1 százalék, a többi egyéb vallásu. A születési arány kedvező a római katholikusoknál és evangélikus reformátusoknál, *kedvezőtlen a zsidóknál* és ágostai evangélikusoknál. Tavaly 215 többes születés volt.

Adjuk ehhez azt, hogy a zsidóknál az öngyilkosok száma szaporodik, a korai szülések száma szintén, mindenesetre arra a következtetésre juthatunk, hogy a *züllés* megkezdődött, amin csak ugy segithetünk, ha elpusztulni nem akarnak az idők árjában, ha különválnak a többi fajoktól.

Első Leánykiházasitó Egylet m. sz. Gyermek- és életbiztositó intézet. (Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. Alapittatott 1863. évben.) Folyó év augusztus havában 1,689.900 korona értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 1,104.600 korona értékü uj biztositási kötvény állittatott ki. Biztositott összegek fejében 59.456 korona 69 fillér fizettetett ki. 1904. január 1-től 1904. augusztus 31-ig 12,636.700 korona értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 12,015.800 korona értékü uj biztositási kötvény állittatott ki; biztositott összegek fejében 571.136 korona 61 fillér fizettetett ki.

Ezen intézet a gyermek- és életbiztositás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb dijtételek és a legelőnyösebb feltételek mellett.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.

Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája
=BUDAPEST=
VII., Csömöri-út 28
(GARAY-BAZÁR)

Telefon: 57—23 Telefon: 57—23

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Ingyen kapja lapunkat, ki arra két előfizetőt gyüjt.

Művelt nő.

Müvelt 30 éves uri családból származó nő háztartás vezetésére ajánlkozik. Kevesebb fizetésért is elmegy, ha egy éves gyermekét magával viheti. Bővebben e lap kiadóhivatala.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Szénásy „Százszorszép" levélpapirja a legjobb csontlevélpapir. IV., Ferenciek-tere 9.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénásy Gyula női divatáruháza. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Korona-herceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár). Telefon 57—23.
Braun Testvérek. Szesz, likör és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utód a Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csabány Antal, divat- és rövidáru. IV., Korona-herceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és fűszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és fűszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nándor vésnök müintézete II. ker., Fő-utca 7. sz.
Fekete József fűszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Grolig József könyvkötő II., Margit-rakpart 15. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch müszaki nagykereskedő, konyha-berendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-ut 8. sz.
Baletkay M. házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetitő irodája I., Krisztina-körut 125.
Chalupka Sándor sütő-mester, I., Városmajor-utcza 2.
Huber György vendéglője az Életmentőhöz, I., Svábhegy, Költő-u. 6.

Ki akar jó bort?

Azoknak a t. vendéglős uraknak ajánlom figyelmébe, kiknek szándékuk van a folyó évi uj bor termésből venni, különösen a „Jankovácz", illetőleg jánoshalmi gazdáktól, magyarádi, rizlingi, oportói, ezeréves király, burgundi, tövi dinka, csaszlau és kadarka nevü borból, hogy forduljanak felvilágositásért Komáromi Gergely biró urhoz. Egyébiránt az alább irt nevek után tudakozódjanak: Madzinyi Géza, Nagy Sándor és Pál testvérek, továbbá Nagy András, Komáromi Ferencz, Sagodi István, Mészáros György, Radvánszki testvérek, Kelle Ferencz Jónás stb. szőlősgazdák; végül Török tanító urhoz. Az idén különösen jóminőségü bornak fognak örvendeni. Juhász Gergelynél több 100 hektó rizling és magyarádi lesz eladó.

Egy jánoshalmi születésü őszinte emberbarát.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt...
Ujra ott van **Lipót.**

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utcza 17.

MAC WALTEN
Ellenállhatatlanul nevettet.
BROTHERS KREMKA
A végletekig kaczagtatnak.
TERKA SEMMELOFF
Mindenkit felvidit.

Továbbá 12 attrakczió.

Az előadás kezdete pont 8 órakor.

A télikertben reggel 5 óráig **Vörös Elek** czigány-zenekara hangversenyez.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább ásványos
SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üditő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és holyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

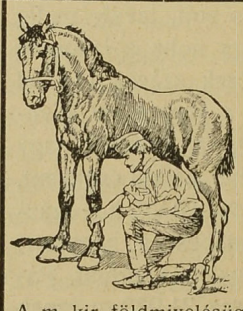

Kitünő bedörzsölőszer
Lovaknak!
Szentmihályi-féle
„VIKTORIA"
ERŐSITŐ FOLYADÉK
(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.
Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész
Balaton-Boglár.
Ára 2 korona 40 fillér.

Budához közel fekvő helységben
villát vagy urilakot
keresek bérbe. Kert, 10 szobás lakás és egy 4 lóra való istállóból álljon. Bővebbet a kiadóhivatal. Levélb. ajánlatokhoz ármegjelölés kéretik.

Világhirü! **Világhirü!**

a „Rekord" festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert müvészek által készittet. Számos (kir. közjegyző által hitelesitett) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangu képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban, ára . . . . **20 korona.**
Legfinomabb kivitelü **Blom-, Platin- és krétarajz** ára . . . . . **5 korona.**

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készitünk mindenkinek **teljesen ingyen,** ha részünkre három rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„REKORD" festészeti műintézet
Budapest, VII., Rottenbiller-utcza 46.

Eladó.

A római fürdő-telepen egy 348 □-öl telek szőlővel és gyümölcsfákkal beültetve igen jutányos árért eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal: **Margit-rakpart 15., II. em., 21. ajtó.**

GANZ ÉS TÁRSA
vasöntöde és gépgyár részvény-társaság
BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágygolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenciek-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

Karikás Lajosné vendéglője
Garay-tér 17. sz.

Aki valódi magyar hamisitatlan, jóizü mogyoródi és csömöri bort akar inni, térjen be ide.

Jó magyar konyha.

Friss csapolásu sör egész nap.

Hets Ödön

gyáli szőlőkezelősége szállit piros és fehér chasselas csemegeszőlőt vagy muskotályt 5 kilós postakosarakban, utánvéttel; chasselast 3 koronáért, muskotályt 4 koronáért. Hets Ödön immunis szőlőszetének kezelősége Soroksáron.

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 26. sz. Mindszent hava (október) 10.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

96.

Kilencvenhat gyárat támogat a magyar állam. Majdnem hatszor annyi zsidó alkalmazottat éltet ezzel és legalább tizszer annyi zsidó részvényest. A kövér falatból jut egy kis száraz morzsa is a keresztény munkásoknak. Azzal az erkölcsi és anyagi támogatással, mit ez a kilencvenhat gyár kap, sok ezer kisiparost és egész falvak kisgazdáit lehetne megmenteni.

Ha egy idegen országbeli keresztény ur vesz itt birtokot, megindul a jajgatás az idegen kéz miatt. Ebben a kilencvenhat gyárban veszélyesebb idegen zsidó kezek vannak, de mert fajrokonai, hitsorsosai a zsidó sajtónak, nem csapnak érte lármát, hanem a müvelődés diadalául hirdetik.

A nemzetgazdaság bölcselkedői, az okoskodó államférfiak ebben nagy hasznot látnak. Minden gyárkémény egy-egy nyert csatát jelent előttük és büszkélkednek az itthon fogott milliókkal s zengik a magyar gyáripar virágzását. Romba dőltek a várak és felépülnek sokszor köveikből a gyárak... A környékbeli szegény emberek dolgozgatnak is a gyárban s reájok ragad a gyári erkölcs, mely szennyesebb, mint a föld erkölcse.

Nem tudom, elmaradtam-e, itélőképességem szük vagy keskeny-e, de én nem örülök rajta, *ha az ur nem lehet ur s a paraszt nem maradhat parasztnak.*

A pórnép elhagyja apái foglalkozását és szántás-vetés helyett utcát söpör, gyári munkás. Kiejti kezéből a kapát, kaszát és lelkéből, szivéből a földmivelőhöz illő egyensulyt. Elhagyja a kisiparos szerény mühelyképét s más pályán tengeti életét, mint amelyen elindult . . .

Amig a földmives nem tud földjéből megélni, amig az iparos kénytelen a mesterségétől elszökni, addig nem örülhet az igaz magyar a gyáraknak, melyek saját erejükből sem keletkezni, sem megélni nem tudnak s melyekből kézzelfogható valódi haszna csak a zsidóknak van.

Hová lettek jómódu iparosaink, hová megelégedett parasztjaink és földbirtokosaink? Keveset lehet már belőlük találni . . . Aki a régi jó világnak csak utolsó hanyatló napjait is látta, az nem örülhet a kierőszakolt, eredményeknek feltüntetett visszaesésnek. A megelégedést elfütyültettük a zsidóval. A pásztor furulyája is alig hangzik már, de a zsidó fütyülője sem. Nincsen egyikre sem szükség. Megszedte magát a zsidó és elkedvetlenedett a magyar, elnémult a fütyülő, a furulya. A gazdag zsidó nem fütyül, az elkedvetlenedett pásztor és parasztlegény nem furulyál. Kevés ur tarthat nyájat. Az ur és paraszt, a kisiparos elhagyja faluját. Azok a gyári kémények nem egyet füstöltek ki belőlük.

Szeretünk gyorsvonaton járni. Lassan menj, tovább érsz, azt tartották apáink. Mi sutba dobtuk ezt az igazságot is a többi igazsággal , . . Kár volt. Sokkal virágzóbb, saját erejéből kezdődő és élő lett volna a gyáriparunk, ha nem pusztul el annyi földbirtokos, paraszt és kisiparos.

A mentés munkája megkezdődött, a munka, ha nem is gyors menetben, de halad és az emberek megtanulják, hogy *saját erejükből* haladnak legmesszebbre. Magának a gyáriparnak is ez a legbiztosabb és legéltetőbb forrása.

A 96 gyár, melyek alakulását nagy hangon hirdetik, többnyire zsidó kézben van, csak egy uri ember van, közöttük *gróf Eszterházy Géza.* Ez elhanyagolt hámorokat vásárolt. Ez már eredmény, mert a gyáriparból is csak akkor van igazi haszon, ha nem a zsidók uralják és élnek belőle.

Gróf Eszterházy Géza követi a gyáralapitó urak példáját és dicséretreméltó tettet müvelt, mert a gyáripar akkor használ a népnek, ha nem uzsorás szellemü zsidók kezében van . . . Kövessék mások is, akik tehetik.

A 96 gyár pedig ne terelje el a figyelmet a keresztény kisiparosok szomoru helyzetéről s lássák el őket munkával. Minél erősebb és virágzóbb a kisipar, annál erősebb az ország . . .

Erdélyi Gyula.

Gróf Széchenyi István gondolataiból.

Vérem és hazám iránt nagyobb ellenséget nem ismerek, mint a hazafiság képe alatt lappangó heves hiut vagy hideg önzőt.

Ha e mirigyek, e fekélyek a testben dulnak, anélkül, hogy kiütnének a felszinre, soha nem fejlődhetik ki tökéletes egészség, sőt néha okvetlen bekövetkezik az időelőtti halál. Midőn, ha feltünnek s a test felszinén mutatkoznak, tán csak fájdalom van, de nincs baj többé s rögtön beáll az egészség.

A magyar nemzet most sem párduc, mely megboszulhatná ingerlőjét, sem fejős tehén, mely a bőség szaruját képviselné. Egyet vagy mást, vagy mindkettőt illő arányban, annyi hiában lepergett századok alatt csak lehetett volna belőle képezni, mert szellemi zománca vajmi nemes, anyagi kifejthetése pedig roppant.

Ámde hasztalan pergett le az idő s alig marad egyéb kincsünk, ha ilyest kincsnek nevezhetni, mint kölcsönös büneink öntudata, melyhez képest a kormány soha nem birta felfogni lényegét a magyarnak s mily gyönyörü kifejtésre volna képes s csak most nemrégiben ébredezett saját jobb hasznára; a magyar ellenben megnemszünő agyarkodási közt egy időben sem tudott nagyobb méltánylást parancsoló egyességre lépni s most midőn uj reggel akarna virradni hona fölött s a higgadtabb egy végképpi közös kibékülésnek tekint reményteljesen elébe most, mint hagymázos álomtól korbácsolva, nem birja, nem akarja látni ujjáalakulásának igényeit, de gyermeki dacban s kislelkü ujhuzásokban öli idejét, öli erejét.

Mi legyen a gellérthegyi erődből?

A gellérthegyi erődből hogy mi legyen, sok tervvel adtak feleletet. Nemzeti dicsőség csarnoka. Templom. Szép kilátó stb. A Budapesti Hirlapban közelebb egy tárca jelent meg, amely egy uj és nem elfogadhatlan czélra jelöltetheti a gellérthegyi erődöt. Kár, hogy ez az ezredéves kiállitás előtt nem jutott valakinek az eszébe. A tárcairó a bresciai kiállitásról emliti:

Praktikus kereskedői érzékkel a félig romvárat alakitották át a bresciaiak kiállitásul; félannyi költséggel, mint amennyivel uj kiállitási épületeket emeltek volna, — amiket két-három hónapi ragyogás után ugyis el kellett volna bontaniok, — rekonstruálták s egy-két századra ujra megmentették a maguk multjának ezt a nagy emlékét. Egy-két szellős fapavillont épitettek ugyan a bástyák fölé, egészen szecessziós stilusban, amely furcsán, de éppen nem bántóan illeszkedik be a sok százados bástyák közé; azonban a kiállitás legnagyobb része a vár régi nagy termeiben s folyosóin van elhelyezve. S pompásan megtalálja itt a maga helyét minden. Amiről Brescia ipara a

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

leghiresebb: a fegyvergyár kiállitása a bolthajtásos lovagtermekben van; az egyikben a régi fegyverek, a másikban a modern fegyvergyártás — gyorstüzelő Maxim-puskák, tengeri ágyuk — csodái. A vár hüs és mély pinczéiben jó helyük van a vidék borának, sajtjának, mézének; a kazamaták közt, a sáncokban mezőgazdasági gépek, az állattenyésztés, méhészet, szőlőmivelés kiállitása; fönt, a szecessziós fapavillonokban a modern festőművészet, az iskolák, az alpesi turisztika, az automobilok, a kerékpárok, az olasz vörös-kereszt, a jótékonysági egyesületek stb. váltakozó kiállitása.

A gellérthegyi erőd ugy, ahogy most van, bárminek átalakitható és bármilyen közcélra fölhasználható kevés költséggel. Nem kell a hegytől félni. Egy kis hegyi séta nem árt, sőt egészséges is. A hegyek maguk kinálják magukat haszonra, élvezetre és az emberek elhanyagolják és ezzel a jó izlésnek és saját magunknak is ártanak.

A rejtelmes Planer-istálló.

(M. A.) „A rejtelmes *Planer*-istálló“ névvel ruházza fel a *Budapesti Hirlap* a *Planer-istállót gróf Batthyány Elemér Ma* lovának futása miatt. A ló formája változik, épp ugy, mint az idő, aminek ez évben szintén rossz formája volt s ezért az időjárást észlelő földtani intézetet nem lehetne rejtelmesnek nevezni. Sorok között a Planer-istálló „rejtelmes“ jelzője egy kis gyanusitás, mire sem a ló tulajdonosa, a kifogástalan és sérthetlen jellemü gavallér ur, *gróf Batthyány Elemér*, ki erős kézzel irtja a lóverseny piszkos alakjait, sem az idomitó rá nem szolgált. Nyilvánvaló volt, hogy *Ma* betegségen ment keresztül, de ha beteg nem lett volna is, egy ló futását senki nem biztosithatja.

Ha holmi zsidó zuglapok rugdalják a lóversenyt és lovaregyletet, arra nem tennénk megjegyzést, de a finom izlést hirdető *Budapesti Hirlaptól* ezt a jelzőt nem lehetett várni s bizonyosan csak sietésből követte el a tudósitó, de igy is kellemetlenül érintette a jobb köröket. A *Budapesti Hirlap* számtalanszor kiemelte *gróf Batthyány Elemért* azért, hogy a lóverseny tisztességét minden vonalon óvja s a tudósitó maga is át fogja látni, hogy tolla sebesen járt a kezében.

A zsidó lapok sakál hangjaira nincs szavunk.

Folt, amely nem tisztit.

Egy kálvinista esperes sikkasztott, egy katholikus főpapot gondnokság alá helyeztek könynyelmü költekezés miatt. Most ismét egy megtévelyedett kálvinista lelkipásztorról ad hirt az *Uj Lap*. Nagytiszteletü és tudós *dr. Balthazár Dezső* követett el olyant, ami nem szép. Egy gyékényen árult *Mezőfi* (Morgenstern) *Vilmossal,* aki jól ismert népbujtogató szocziáldemokrata.

Az *Uj Lap* nagytiszteletü uramnak a körmére koppint és ezt kérdi tőle és a többi lelkipásztortól:

„A kálvinisták is azt tartják, hogy ők a krisztusi alapon állanak. Hogy lehetséges az, hogy mégis beállanak a szocziáldemokraták közé, akiknek fővezérei mindenütt kimondott atheisták s akiknek agitátorai csak czélszerüségi szempontokból vallják a ma még hitéhez ragaszkodó köznép előtt azt a farizeus frázist, hogy a vallás magándolog. A keresztény és magyar szempont hogy homályosulhat el annyira a kálvinista predikátor urak elméjében, hogy hiveiket kiszolgáltatják a természetfölötti rendet nem ismerő és a magyar hazafiságot folyton sértegető zsidó faju demagógoknak?

Nem tudják azt a predikátor urak, hogy van keresztény-szociáiis munkásmozgalom is, melyben katholikus és protestáns munkások egyforma odaadással és szeretettel fáradoznak azon, hogy a kor nagy szociális kérdéseit a keresztény erkölcsi fölfogás szellemében oldják meg. Hol maradnak önök akkor, mikor a keresztény munkásság segedelmükért kiált, mikor szegény keresztény emberek az önök támogatásáért esengenek az uj pogányság véresszáju népámitói ellen? Elmennek a nemzetközi forradalmi szociáldemokrata párt gyüléseire elnökölni, cikkeket irnak a szociáldemokrata lapokba s kiszolgáltatják a keresztény népet a zsidó politika szédelgéseinek. A szegény nép érdekeit a keresztény-szociális táborban is lehet becsületesen szolgálni. Kár csupa elfogultságból elvet, hitet, hazát megtagadni a zsidó tollak dicséretéért. Dr. Balthazár ur, a keresztény-szociálisták várják az ön válaszát!“

Mojzes bácsi.

Az őszinte zsidók távolodni és nem közeledni akarnak. Ők nem álmodnak az összeolvadásról, mint némely rövidlátó jámbor keresztények. Lépten-nyomon emelik a válaszfalakat, mit a hályogos magyar nem vesz észre, emelik pedig már a gyermekek között, amin mi csak örülhetünk. Egy ismerősünk a napokban játszadozó gyermekeket figyelt meg. Egy kis zsidó fiu mutogatta játékát s mikor a többi azt kérdezte, kitől kapta, azt felelte: *Mojzes bácsi hozta.* Ebből láthatjuk, hogy uj zsidó divat kap lábra, a legtöbb zsidó gyereknek eddig a Kristkindli hozott, most már Mojzes. Végre mégis csak távolodnak a zsidók és Isten kegyelméből talán egészen eltávolodnak.

Birtokvásárló község.

Mint nekünk irják, Gyarmat győrmegyei község lakossága négyszázezer koronáért megvásárolta a premontrei rendnek a község határában levő 1070 holdas birtokát. A premontrei-rend birtokáért magánosok hatszázezer koronát is ajánlottak, a fehérpapok azonban szociális érdeket tartva szem előtt, a községnek juttatták a szép birtokot, amelyet a község három holdas parcellákra osztva, 30 évi törlesztésre ad át szegényebb lakóinak. Gyarmatról eddig a földinség miatt ötszáz család vándorolt ki Amerikába; ezek nagyrésze most hazajön, mert itthon is boldogulhat. Gyarmat különben szépen halad a fejlődés utján; két fogyasztási szövetkezete egyaránt virágzik s nagy téglagyár alapitását is tervezik.

Rohamos fejlődés.

Nagy diadallal szeretik hirdetni a főváros rohamos fejlődését, melyből sok esik az elzsidósodásra. A főváros rohamos fejlődése pedig nem egészséges, mert olyan elemekkel gazdagodik, melyek mint a belvándorlás szomoru tünményei otthon saját illetőségük helyén megélni nem tudtak és szerencséjökre a fővárosban vadásznak . . . Bizony jobbak voltak a régi idők, mikor szégyennek tartották azt is, ha valaki a másik faluba települt. Ennek a belső vándorlásnak oka a vallástalanság, elégedetlenség, gazdagodási vágyás. Boldogabb az, ki nem hagyja faluját. Sehonainak tartották azt, aki elhagyta, a régiek. Igazuk volt.

Drágaság.

Az Isten gondviselésének ugy tetszett, hogy az egek csatornáit kellő időben ki nem nyitotta és szárazsággal sujtotta a föld népét. A régiek, kik erősebbek voltak hitökben, azt tartották, hogy az Isten az emberek büneit lakoltatja ezzel. Vallástalanságról hires napjainkban erre senki sem gondol, különösen a zsidó erkölcstelenségben vastag főváros népe. Saját bünét elfeledve, a zsidó sajtó nekimegy és szidja, okolja mindenért a fővárosi tanácsot s épen a zsidók közül kerekednek ki azok, kik a drágaság mentő eszközeit kiabálják és kiabáltatják. Kik okozzák a drágaságot, ha nem a zsidók? Ők fitogtatják lépten-nyomon a jótékonyságot, félremagyarázva azt, hogy ne tudja azt a jobbkéz, mit a balkéz cselekszik. Egyik kezükkel ingyen tejet és pénzt osztanak, a másik kezükkel mindenféle uzsorát üznek, árukat hamisitanak és felviszik az árakat, üldözni szeretnék a szövetkezeteket.

A fővárosi tanács rugdosása régi nótája a zsidóknak, mert a tanács nem zsidó s a maga határának rámájában minden jót megtesz a közjóért.

Feltünően sok zsidót büntetnek meg naponkint az élelmiszerek hamisitásáért. Kár, hogy nálunk nem elég szigoru a törvény s csak irigyelhetjük Berlint, hol egy tejhamisitót pénzbirságon kivül két évi börtönbüntetésre itéltek.

A gazdák nálunk könnyelmüek, még a nagy urak is zsidóknak adják eladásra a tejet s a közönség zsidó tejkereskedőktől vásárol. A tanács egyben hibás, hogy fali hirdetéseken nem cégérezi ki a hamisitók neveit, mert a lapok eldugják őket.

Nem csuda, hiszen a hamisitók többnyire zsidók.

Házasság.

Schlosser Ferdinánd a császári és királyi szabadalmazott déli vasut felügyelője és mildenburgi Bellschan Ernesztina tisztelettel tudatják ezennel egybekelésüket.

Ez a hir sokakat érdekel, mert *Schlosser* felügyelőt nemcsak Budán, de a déli vasut összes területén ismerik, mint kitünő tisztviselőt és képzett müvelt embert. Számosan üdvözlik az uj párt s kivánnak boldogságot s mi is kivánjuk, hogy legyenek boldogok.

Vásárok vége.

Arról beszélnek, hogy megszüntetik az országos vásárokat. Némelyek helyeselik, némelyek nem. Mi azt tartjuk, hogy az *országos vásárokat* be kell szüntetni, kivéve az állat- és termésvásárokat. A vásárokon a nép csak rossz vásári munkát, gyarló zsidó portékát kap, azt hiszi olcsón s amellett a pénzét költi, sokszor rászedik, meglopják. A szövetkezeti boltokat rendezzék be ugy, hogy jót és olcsót kapjon a nép. A zsidóké volt ugyis a vásár, ők bérelték a helypénzt. Nekik árt legtöbbet, ha vége lesz az országos vásároknak. Csak mielőbb hozzák a beszüntető törvényt.

Felhivás.

Miután a belügyminiszter ur az *Asztaltársaságokat* és bizottságokat alapszabályos szervezysre kötelezte, a gróf Széchenyi István emlékére alakult bizottságnak is el kell azzal látva tennie. Az alakuló közgyülést, melyben a bizattság egy *Országos Széchenyi-egylet emlékét ápoló egyletté* lesz, nemsokára megtartjuk. Az alapszabályokon a kiküldöttek most dolgoznak. Az egyesületnek tagja lehet mindenki, aki Széchenyit tiszteli. Kérjük azokat a keresztény hölggeket és férfiakat, kik az egyesületbe belépni szándékoznak, akár helybeliek, akár vidékiek, hogy ezt egy levelező-lapon jelentsék ki, mit *Erdélyi Gyula* czimére tessék beküldeni Budapest, I. ker., Krisztina-körut 101. szám alá. A kötelezettség csekély tagdijból áll, amiért képet vagy könyvet kapnak a tagok.

A gróf Széchenyi István emlékének ápolására alakult bizottság.

A világ urai.

Ráth István háromfelvonásos darabját, „A világ urai"-t adták az Urániában. A darab az angol nemzetről szól, mint azt már a müből is sejthetni. A szerző darabjában az angol nép életmódját, erkölcseit és társadalmi helyzetét tárgyalja. Az első felvonásban az angol nemzet gazdaságának és jólétének alapjával a bányaés gépiparral, a másodikban a tanviszonyokkal, az angolok életmódjával, vallásával és társadalmi helyzetével, a harmadik felvonásban pedig az anyaország és a gyarmatok között fennálló jó viszonynyal, mely szintén Anglia gazdagságának és jólétének egyik legfőbb rugója, ismerkedtünk meg. Amit rövid két óra alatt ezen témákról el lehet mondani, azt mind elmondja szép stilusban megirt darabjában a szerző. Az a sok szép szines vetitett kép és az a sok mozgó fénykép, melyek némelyike egész előadást áblázol, esak fokozza a jól megirt darab hatását. A darabot a közönség jól fogadta és azt hisszük, hogy az Uránia müsorán sokáig fog e darab szerepelni.

Könnyelmüség.

Szomoruan tapasztaljuk, hogy a keresztény lapok sem hagyják el azt a rossz szokást, hogy zsidó czégektől hirdetéseket vesznek fel. Nagyon ferde dolog az, hogy mig lapjaik szerkesztői részében leczkéztetik a zsidót, a hirdetésben zsidó cégeket olvashatnak, Igaz, a zsidók hirdetnek legtöbbet és ez jövedelmez, de még sem szép a zsidó hirdetésének közlése. Általános a panasz, hogy a keresztények közönyösek, nem olvassák, nem járatják a keresztény lapokat, Nem is csoda, mert a legtöbb a keresztény felekezeteket egymás ellen uszitja, és a zsidóhirdetéseket közlik. Ezzel a rossz szokással szakitsanak. Sem a félember, sem a félszinü lap nem szolgálhat igazi célt.

Ovakodjunk a zsidóktól.

Nagyon örülünk, ha nemcsak mi figyelmeztetjük arra a közönséget, hogy óvakodjunk a zsidóktól. A „Szövetkezés" nem antiszemita lap, de azért harczol a furfangok ellen s nem tehet róla, hogy ezt a zsidók üzik s bemutat tanuságul egy zsidó fajképet, mit érdemes tovább adni.

Itt van:

Jobban tudja Izsák!

Ha gépet akarnak venni a faluban, a nép nem kérdezi meg elébb az előljáróit. Az nem szokás, de elég baj, hogy nem szokás. A pap (tisztelet a kivétel előtt), a tanitó a templomon az iskolán kivül nem törődnek a néppel, a jegyző hivatalos közeg, egyéb semmi. Hát igy hamar rájön a nép, hogy szorultságában merre forduljon, sőt elterjed a biztos hiedelem is a faluban, hogy mindazt jobban tudja az Izsák zsidó.

No, mert Izsák érdeklődik is a nép baja iránt, nem hivatalos polczról beszél a földmivelővel, mint a tekintetes jegyző ur. De tud is mindent!

Dobos Péternek egy olyan izé féle borona kellett, ami a rétet meghasogatja, mert ugy olvasta egy ujságban, hogy az igen hasznos a rétnek. A munkája felér egy gyönge trágyazással, mert a jóféle füveket elnyomó mohaféléket elpusztitja a rétről. Ugyan kihez fordult volna Dobos Péter, ha nem az Izsákhoz. A boltos szivesen fogadta, sőt azt is megmondotta, hogy azt réthasogatónak hivják.

Ott mindjárt képeket is mutatott elő, ahol akurátusan le voltak pingálva a réthasogatók. Hát ez igen tetszett Dobos Péternek. Sőt tovább ment a szivességgel Izsák boltos. Még meg is rendelte a réthasogatót a saját felelősségére, de a Dobos Péter nevére. Igy Dobos Péter a legegyszerübb módon, csupa szivességből jutott a pompás eszközhöz.

Hiába! Izsák jobban tudja, mint bárki más. Ő mindent tud. Éppen igy rendeltek a mult héten gabonarostát és valami uj, könnyü ekéket. Mert bármiről legyen szó, azt jobban tudja Izsák.

A Pacolai sógornak valami pompás tyukféle kellett volna. Hát azt is jobban tudta Izsák, hogy hol a jobb, a szebb baromfi. Nincs a falusi embernek olyan baja, amit jobban ne tudna eligazitani Izsák, mint bárki más.

Még a peres dolgokat is ő intézi nagy bölcsességgel. A falusi kurta veszekedéseket ő keni meg, hogy elsimuljanak, mert biró urammal igen jól van és jól volt mindenkor.

Egy szó, mint száz, csak az a vége. hogy jobban tudja Izsák! Ez már szállóige. Végre majd mindenkinek ő fog tanácsot adni, mert jobban tudja a módját.

Gyenge pásztor mellett gyapjut eszik a juh! Gyenge előljárók között mindent tud a boltos, még pert is vezet. Most azután, aki a nép javára akar munkálni, legyen az tanitó, pap, vagy más, meg kell küzdeni a falusi nép közvéleményével. A nép minden igyekezete dacára csak azt a régi nótát fujja, hogy *jobban tudja Izsák* stb. *Péterfy Tamás,*

Tanitsák tehát arra, hogy óvakodjék a zsidótól és hallgasson, mint régen, a papokra és az urakra. A papok és urak pedig legyenek a nép igazi vezérei, atyái mindenütt.

Magyar zsidó ifjak egyesülete.

*Zsidó ifjak! Egyetemi polgárok!**

Egyesületünk harmadik esztendejébe lép 1904—05. évben. Régi multat, évek hosszu során át kifejtett tevékenységet, messzeható, áldásos eredményeket még nem hozhatunk föl törekvéseink jogosultsága mellett, de ez a rövid két év is megmutatta, hogy hiányt, az egész magyar zsidó ifjuság által érzett szükséget pótoltunk akkor, midőn megalkottuk, fejlődésnek inditottuk a *Magyar Zsidó Ifjak Egyesületét.* Önerőnkből, minden segitség nélkül alkottuk meg, támaszunk a magyar zsidó ifjuság lelkesedésébe, veleszületett nemes érzésbe vetett bizalom volt az iránt, hogy csoportosulni fog ama zászló körül, melyre a vallásos érzéstől áthatott közös munkálkodást irtuk jelszóul.

Célunk együvé tömöriteni a fővárosban tartózkodó intelligens zsidó ifjuságot, hogy benne ébrentartsuk, vagy felébresszük az érdeklődést magasztos hitünk iránt, hogy életre keltsük a már kiveszőben levő igazi zsidó érzést, melylyel egymást oktatva megismerjük dicsőséges multunkat, szenvedésekben oly gazdag történetünket és a több ezeréves zsidó irodalmunkat. Mert csak ezen önismeretnek s a belőle származó önérzetnek és értékünknek tudatában vallhatjuk magunkat jó zsidóknak. De támogatni akarjuk egymást egyetemi tanulmányainkban is barátilag, szóval és tettel segédkezet nyujtva az előmenetelre.

A magyar zsidóifjuság eddig is megértette szózatunkat, nagy számban sereglett hozzánk és ügyszeretetével, lelkesedésével, komolyságával megtette egyesületünket kellemes, barátságos otthonává. Ez tette aztán lehetővé, hogy mindnyájunk régi óhaja teljesült, hogy a zsidó menzát felállithattuk egyesületünk keretében, melyben a hasznost, a czélszerüt a humánussal kötöttük össze. Benne minden tagtársunk a legszigorubb rituális követelményeknek megfelelő olcsó és jó ellátást kaphat, szegényebb kollégáinknak pedig ingyenes, vagy kedvezményes áru ebédet adhatunk tehetségünkhöz mérten.

Most, mikor ujra hozzátok fordulunk zsidó egyetemi polgárok s középiskolát végzett zsidó ifjak, abban az erős hitben teszszük ezt, hogy mindnyájan részt akartok s részt fogtok venni abban a nemes munkában, mely egészben és részleteiben a javatokat, boldogulástokat akarja. Jőjjeteket el hozzánk, iratkozzatok be a „Magyar Zsidó Ifjak Egyesületé"-be.

Zsidó ifjak! Bizunk lelkesedéstekben és reméljük támogatástokat.

Budapest, 1904. szeptember havában.

A „Magyar Zsidó Ifjak Egyesületé"-nek elnöksége.

* Ajánljuk az őszinte zsidó ifjak figyelmébe.

Okosék.

Ha nem találták is még a bölcsek követ felfogják találni *Okosék.* Kik ezek az *Okosék?...* kérdi az olvasó. *Okosék,* nagyon okosak, ugyannyira, hogy még ujságot, könyvet sem érnek rá otthon olvasni, hanem kocsiban, közuti vasuton és gyalog is olvasnak. Otthon meglehet semmit sem olvasnak *Okosék* s azt sem tudják, hogy ez a járva, kocsizva olvasás megrontja a szemet. De hát ők nem érnek rá talán a meghalásra sem. *Okosék* többnyire zsidók és azért van könyv vagy ujság a kezükben, mert látják. Szeretik adni a tudós embert, pedig még nem is féltudósok. Századunk a csunya szokások százada. A legrutabb szokásnak tálálkoznak követői és az hamar divattá lesz. Az utcán olvasás nevetséges is. Rá ér erre mindenki otthon ráérnek *Okosék* is.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel,** legmodernebb **iszapfürdőkkel,** pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel,** 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk

Ingyen kapja lapunkat, ki arra két előfizetőt gyüjt.

Művelt nő.

Művelt 30 éves uri családból származó nő háztartás vezetésére ajánlkozik. Kevesebb fizetésért is elmegy, ha egy éves gyermekét magával viheti. Bővebben e lap kiadóhivatala.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Szénásy „Százszorszép" levélpapirja a legjobb csontlevélpapir. IV., Ferenciek-tere 9.
Littke L. cs. és kir. udvari szállitó budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénásy Gyula női divatáruháza. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár). Telefon 57—23.
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utód a Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csabány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nándor vésnök müintézete II. ker., Főutca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Grolig József könyvkötő II., Margit-rakpart 15. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch müszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-ut 8. sz.
Baletkay M. házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetitő irodája I., Krisztina-körut 125.
Chalupka Sándor sütő-mester, I., Városmajor-utcza 2.
Huber György vendéglője az Életmentőhöz, I., Svábhegy, Költő-u. 6.

Ki akar jó bort?

Azoknak a t. vendéglős uraknak ajánlom figyelmébe, kiknek szándékuk van a folyó évi uj bor termésből venni, különösen a „Jankovácz", illetőleg jánoshalmi gazdáktól, magyarádi, rizlingi, oportói, ezeréves király, burgundi, tövi dinka, csaszlau és kadarka nevü borból, hogy forduljanak felvilágositásért Komáromi Gergely biró urhoz. Egyébiránt az alább irt nevek után tudakozódjanak: Madzinyi Géza, Nagy Sándor és Pál testvérek, továbbá Nagy András, Komáromi Ferencz, Sagodi István, Mészáros György, Radvánszki testvérek, Kelle Ferencz Jónás stb. szőlősgazdák; végül Török tanitó urhoz. Az idén különösen jóminőségü bornak fognak örvendeni. Juhász Gergelynél több 100 hektó rizling és magyarádi lesz eladó.

Egy jánoshalmi születésü őszinte emberbarát.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt...
Ujra ott van **Lipót.**

KRAMMER ÉS ERHARDT

könyvnyomdája

Telefon: 57—23 **=BUDAPEST=** Telefon: 57—23

VII., Csömöri-út 28

(GARAY-BAZÁR)

Ajánlják modernül berendezett könyvnyomdájukat. Elvállalnak mindennemü kereskedelmi, egyleti, ügyvédi és magánnyomtatványok elegáns és modern kivitelü elkészitését, mérsékelt árakért.

Lapok, folyóiratok, müvek, német és román nyelven.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legüdítőbb ásványvíz

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üdítő ital,

kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

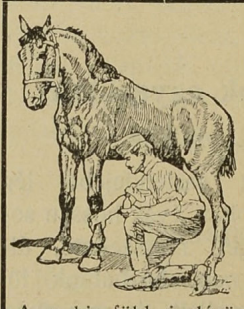

Kitünő bedörzsölőszer

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA"

ERŐSITŐ FOLYADÉK

(Restitutionsfluid)

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.

Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész

Balaton-Boglár.

Ára 2 korona 40 fillér.

Budához közel fekvő helységben

villát vagy urilakot

keresek bérbe. Kert, 10 szobás lakás és egy 4 lóra való istállóból álljon. Bővebbet a kiadóhivatal. Levélb. ajánlatokhoz ármegjelölés kéretik.

Világhirü! **Világhirü!**

a „Rekord" festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert müvészek által készittet. Számos (kir. közjegyző által hitelesitett) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangu képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban, ára . . . . **20 korona.**
Legfinomabb kivitelü **Blom-, Platin- és krétarajz** ára . . . . . **5 korona.**

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készitünk mindenkinek **teljesen ingyen,** ha részünkre három rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„REKORD" festészeti műintézet

Budapest, VII., Rottenbiller-utcza 46.

Eladó.

A római fürdő-telepen egy 348 □-öl telek szőlővel és gyümölcsfákkal beültetve igen jutányos árért eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal: **Margit-rakpart 15., II. em., 21. ajtó.**

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság

BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágygolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenciek-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

Karikás Lajosné vendéglője

Garay-tér 17. sz.

Aki valódi magyar hamisitatlan, jóizü mogyoródi és csömöri bort akar inni, térjen be ide.

Jó magyar konyha.

Friss csapolásu sör egész nap.

Hets Ödön

gyáli szőlőkezelősége szállit piros és fehér chasselas csemegeszőlőt vagy muskotályt 5 kilós postakosarakban, utánvéttel; chasselast 3 koronáért, muskotályt 4 koronáért. Hets Ödön immunis szőlőszetének kezelősége Soroksáron.

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Budapest, 1904. XIII. évfolyam. 27. sz. Mindszent hava (október) 30.

BUDA és VIDÉKE

KERESZTÉNYEK LAPJA

A bot.

Megsuhant a levegőben a bot. Eddig békés, de nem jámbor kalmárok mutogatják és elfelejtik, hogy a botnak két vége van. Előre is kijelentjük, hogy sem nem fütykös, sem nem Csáthon metszették. Forditsuk erkölcsi értelemre és mindjárt látjuk, hogy ez a bot semmi egyéb, mint egy kis parázs fenyegetés a szövetkezések ellen. Igaz magyar ember nem haragudhatik ezért tulságosan. A szövetkezés sikere ösztönözte a kalmárokat a bot mutogatásra.

Megtörtént, amit meg nem történhetőnek véltünk, hogy a nép érdeke felülkerekedőben van a népen és a népből élők felett. És igy a zsidókérdés is megoldható, ha a megoldást nem indulat vezeti, hanem közgazdasági higgadtság és okosság. Nem történhetett máskép, mert sokáig izlelte a zsidók munkájának keserü gyümölcsét a magyar és megcsömörlött tőle.

Az államtól politikai balfogás lenne, ha kimondaná, hogy azért erősiti a szövetkezetet, mert a zsidóknak ártanak, gyengitik.

Minden mázsás szónál többet ér a példa. Az pedig a szövetkezetekből hála Istennek van elég. Csak kövessék sürün, gyorsan, szaporán. Ne féljenek attól a bottól, mit a kalmárok suhintgatnak, mert az keveset használ, ha a nép összetart és megy az igazságnak utján.

A fenyegetés, ha résen állnak, csak falra borsót hányás, de használhat is, mert a magyar jellem *csak azért is* vonásánál fogva a széthuzókat is egy kalap alá tereli.

A kalmárok egyik lapjokban igy fenyegetnek: „Mily egyszerü és magától értődő dolog lett volna, kimondani, hogy ha ti, fogyasztók, szervezkedtek ellenünk, akkor mi, kereskedők, szervezkedünk — félrevezetőitek ellen. Kimondjuk, hogy bojkottáljuk azt a nagykereskedőt és gyárost, aki valamelyik fogyasztó-szövetkezetnek árut szállit. Kimondjuk, hogy bojkottáljuk azt a kisiparost, aki valamely szövetkezettől munkát vállal; azt a kiskereskedőt, aki azokat a cikkeket, melyekben maga is fogyasztó, szövetkezettől szerzi be; azt a munkásunkat és alkalmazottunkat, aki ily szövetkezetbe beiratkozik. Kimondjuk, hogy a kiskereskedők versenyképességének növelése érdekében, szervezzük hitel- és áruszükségletének ellátását, hogy olcsóbb pénzzel, olcsóbb áruval dolgozhassék. Kimondjuk, hogy a kiskereskedők és kisiparosok künnlevőségeinek védelmére, korlátozására intézkedéseket teszünk, hogy kockázataikat ezzel csökkentsük, versenyképességüket pedig ezzel is növeljük. Sőt kimondjuk, hogy mi kiskereskedők, magunk fogjuk szervezni a fogyasztókat, olyatén módon, ahogy azt Németország legtöbb helyén már megtették a „rabbat-sparverein“-ok s egyéb ilyen egyesületek alakjában, ugy hogy minden kisárusnak a boltja középpontjává, áruraktárává válik egy-egy ily kisebb szövetkezetnek, amelyek valamennyien egy kötelékbe fognak tartozni.

Ime néhány sorban is mennyi fegyver az ellenünk készülő háboru diadalmas megvivására.“

A dob hangos, de nem veszedelmes. Ha még a gyárosok meghátrálnának is, azért még sem leszünk a zsidók prédái, bár az állami támogatást huzó gyárak inkább az erősödő szövetkezetekkel, mint a gyengülő kalmárokkal lépnek üzleti összeköttetésbe.

De ha a gyárosok megijednének is és nem szolgáltatnának árukat a szövetkezeteknek, ami fel nem tételezhető, arra való a szövetkezés, hogy segitsünk a bajon. Alkossunk gyárakat szövetkezeti alapon és ismét egynéhány zsidónak kihuztuk a méregfogát.

A földbirtokosok is felbuzdulnak, városok, községek is a külföld példájára gyárakat fognak épittetni és lassan-lassan visszafoglaljuk hazánkat és megtörjük a zsidót, *kit ide senki nem hivott és nem marasztal.* Ez lesz féktelenkedéseiknek igazi zablája. Ám lássák azután, hogy és hol élhetnek. Mind a vizig szárazon.

Minden keresztény magyar ember munkájára várhatunk a fölerősödött zsidóság ellenében; aki a munkától elmarad, az maga alá vágja a fát. Ez napnál világosabb.

Igy majd vége lesz a zsidó éktelenségnek és a magyar lesz ismét az ur, különösen, ha a fiatalság sem dugja össze a kezét és apostolkodik a szövetkezés ügyénél, ha átérzi, hogy a hazáért csak tenni kell valamit.

Igy átlábolhatjuk a helyzet örvényeit.

Erdélyi Gyula.

Gróf Széchenyi István munkái uj kiadása.

Gróf Széchenyi István összes munkáinak kiadására a tulajdonjogot a M. Tud. Akadémia a Tasner-örökösöktől még 1875-ben magához váltotta s a kevésbbé hozzáférhető munkákból, t. i. a kéziratokból és a szétszórtan megjelent czikkekből azóta kilencz kötetet adott ki, ugymint:

Gróf Széchenyi István Naplói (kivonatosan). Összeállitotta *Zichy* Antal, Budapest 1884. Athenaeum. — Ára 8 korona.

Gróf Széchenyi István Beszédei. Összegyüjtötte s jegyzetekkel kisérte *Zichy* Antal. Budapest, 1887. Athenaeum. — Ára 8 korona.

Gróf Széchenyi István Levelei. Összegyüjtötte s jegyzetekkel ellátta *Majláth* Béla. Három kötet. Budapest, 1889—1891. Athenaenm. — Ára 28 korona.

Gróf Széchenyi István külföldi utirajzai és följegyzései. Naplói nyomán összeállitotta *Zichy* Antal. Budapest, 1890. — Ára 8 korona.

Gróf Széchenyi István levelei szülőihez. Összeállitotta *Zichy* Antal. Budapest, 1896. — Ára 6 korona.

Gróf Széchenyi István Hirlapi Czikkei. Összeállitotta *Zichy* Antal. Budapest, 1893—1894. Két kötet. — Ára 20 korona. A kilencz kötet a M. Tud. Akadémia főtitkári hivatalánál, egyszerre megrendelve, 50 korona.

Széchenyi munkái, különösen az életében megjelentek, könyvkereskedői uton ma már éppen nem, sőt antiquariusoknál is csak ritkán szerezhetők meg. Akadémiánk kötelessége gondoskodni arról, hogy nagy alapitójának munkái könnyen hozzáférhetőkké váljanak.

Pontos számitás szerint, Széchenyi önállóan megjelent összes munkái az Akadémia eddigi Széchenyi-kiadásai alakjában és betüivel mintegy 200 nagy nyolczadivet, tehát 5 negyvenives kötetet tesznek.

Az Akadémia állandó Széchenyi-bizottsága javaslatára az Akadémia 1903 junius 22-én tartott összes ülése egyelőre két kötet sajtó alá rendezését határozta el, ugy hogy a Hitel, Világ, Stadium, A Kelet népe, Politikai programmtöredékek 1904 és 1905-ben napvilágot láthasson.

Az első kötet (Hitel és Világ) most jelent meg Széchenyi aczélmetszetü arczképével. Be-

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

vezeti Gyulai Pál „Széchenyi István mint iró“ czimü tanulmánya és Kautz Gyulától a „Hitel“ és a „Világ“ méltatása, különösen közgazdasági szempontból. Függelékében Szójegyzék a Hitelhez és a Világhoz Szily Kálmántól. Az egész kötet 700 nagy nyolcadrétü lapra terjed. Ára 10 korona; az Akadamia könyvkiadó-vállalata pártoló tagjai 25%, az átalányfizetés kedvezményében részesülő intézetek 50% engedménynyel rendelhetik meg az Akadémia főtitkári hivatalában.

Katholikus nagygyülés.

Gróf Zichy János elnöklésével, komolyan, hitbuzgóan folyt le az országos katholikus nagygyülés. A katholikus önérzet megerősödését bizonyitotta be a közgyülés. A keresztény szellemi nyilvánult minden tanácskozásán és szilárdult a vallás tekintélye. Az elmondott beszédek szónokai átérezték, amit mondottak és minden szót a vallás és hazafiság sugalta . . . Több mint háromezer ember vett részt a nagygyülésen, ami az érdeklődés fokozodására vall ugyan, de nem elég a jóból, mert résztvehetett volna legalább huszezer katholikus és azt hisszük, hogy jövőre részt is vesz.

A világi katholikus urak abban a bünben voltak eddig, hogy nem érdeklődtek a katholikus ügyekért, mint a protestánsok a saját tennivalójukért. A mi lapunk kerete kicsi ahhoz, hogy minden szónokot méltányoljunk. Valamennyi magas szinvonalu beszédett mondott. *Gróf Zichy Aladárnak* a szövetkezésről mondott szavait vessék szivükbe a jelenlevők és hazamenve alkossanak minél több szövetkezetet. *Andor József* főgymnáziumi tanár az erkölcstelen irodalomról beszélt olyant, amit jó lesz megtartani. A kitünő fiatal iró a törvényhozás intézkedését szeretné az erkölcstelen irodalom ellen. Azt hisszük, hogy ennél erősebb fegyvere a védekezésnek, ha kimondották volna, hogy keresztény ember csak keresztény irodalmi termékeket olvasson. *Dr. Demeczky Mihály* a II-ik kerületi katholikus gymnázium igazgatója s a Ferencz József nevelő intézet kormányzója magvas beszédet mondott a katholikus ifjuság erkölcsi védelméről. Visszautasitotta a hazafias szellemü katholikus gymnásium ellen emelt nagyon is sakterizü alaptalan vádakat és szép beszédét azzal fejezte be: „Csak vallásos érzéstől áthatott ifjuságból válhatik igazi, derék erkölcsében intakt polgársága a hazának.“

Halálozások.

Nyilhegyi Rupp Imre miniszteri tanácsos munkás-életét befejezte. Halála általános részvétet keltett. A székesfőváros egyik vezérembere volt s nagy tudásával, kiváló képességével pontosan szolgálta mint fővárosi tanácsnok s később mint a közmunkatanács tagja. Elnöke volt a *Budai polgári kaszinó*-nak és a főváros érdekeit szivén viselte. Végtisztességén a főváros legelőkelőbbjei jelentek meg.

Mack József nyugalmazott dragonyos százados és a III. kerületi takarékpénztár volt főpénztárnoka meghalt 74 éves korában. Köztiszteletben álló, kedvelt férfi volt. Halálát előkelő sokaság gyászolja.

Rössler Károly nyugalmazott pénzügyi tisztviselőt, ismert budai polgárt nagy részvéttel temették el. A megboldogultat széles körben szerették. Kötelességeit mindig hiven teljesitette.

Szenessy Mihály a medve-utczai polgári iskola igazgatóját tanártársai és tanitványai s tisztelői kegyelettel kisérték ki a temetőbe. Halála veszteség a fővárosi tanári karra és iskolájára, mit jól igazgatott.

Elsatnyulás.

A *Dunántuli Közmüvelődési Egyesület közgyülésén* hangzott föl a vád, hogy a *magyar nemzet elsatnyulásáért* a magyar sajtó felelős. Igaz, a magyar nemzet elsatnyult, kivedlett minden régi jó sajátságából. De az nem igaz, hogy ezért a magyar sajtó felelős, mert nincsen magyar sajtó, csak zsidó sajtó van. Az a néhány lap, amely nem zsidó, már csak azért sem lehet felelős az elsatnyulásért, mert nincsen ugy elterjedve s kedvesebb a magyarnak a zsidó lap, mint a keresztény lap. Nemcsak a zsidó lapok felelősek a nemzet elsatnyulásáért, de azok is, kik közönyükkel a zsidó lapokat fölbúrjánozni engedték s ezeket olvassák és járatják. Mig a keresztény napilapok csak tengődnek, a zsidók szedik az epret és tejfölt. Ha a nemzet nem satnyult volna el, nem lenne zsidó sajtó és csak elenyészően kevés számu zsidó hordozná a batyut hazánkban s nem ült volna be az uri és paraszt portákra.

„Vérboszu“.

Naponkint hirlelik a lapok, hogy az uzsorával megkinzott nép elkeseredésében vérboszut áll az üzleti fenevadakon. A szegény fölindultat a törvénypadjára ültetik, elitélik. Az országon, a lakosokon mély sebeket ütöttek a zsidók. Az ilyen vérboszu tárgyaláson még sem forditja feléjük — legalább az enyhitő okok fölsorolásánál — a rudat a királyi ügyész. A törvényhozás is csak kerülgetve hoz intézkedéseket, melyek egy kicsit utját állják visszaéléseiknek. A fölvilágosultság korában hagyják elbukni a gyöngét és kitüntetik a buktatót. Sehogy sincs ez igy jól, mire az igazi törvényeket meghozzák, elpusztitja a magyart a zsidó.

Aljas boszu egy szövetkezet ellen.

Az emberi gonoszság változatos és határtalan. Uj meg uj formában hivja ki a megbotránkozást. A szigoru hatósági büntetésen kivül bizonyára ez fogja sujtani a „Hajdu-dorogi Keresztény Fogyasztási Szövetkezetbe“ betört ismeretlen gazembereket. A semmiháziak a készletben lévő nagymennyiségü rizst, kávét, darát, borsót, lencsét, az összes füszereket a helyiség padlójára szórva, összekeverték a kelmékkel, selyemkendőkkel s végül leöntötték az egészet petroleummal, olajjal és terpentinnel. A fiókokat bepiszkolták és e hitvány munka után észrevétlenül távoztak. A kár meghaladja az 1000 koronát. A gonosztevők csak néhány értékesebb tárgyat vittek magukkal. Látható ezekből, hogy az egész rombolás csak boszu müve lehet. A csendőrség meginditotta a nyomozást, mely azonban eddig nem járt eredménynyel. Pedig csak két eshetőségre lehet gondolni. Vagy a szövetkezet valamely elbocsátott alkalmazottja volt a gonosztévő, vagy a szövetkezet külső ellenségei követték el a hitványságot, tudniillik a kevésbbé keresztény versenytársak, vagy ezek bérenczei.

A *Néppárt* czimü lelkes keresztény ujságban olvastuk ezeket a sorokat. A szövetkezetek ellen megindult aknamunkák között nem utolsó ez sem. A zsidók és barátjaik látják a szövetkezetek hatását s mindenáron arra törnek, hogy kiirtsák. Azt hiszszük azonban, hogy erre mégis csak gyöngék és a szövetkezés folytatja diadalmas hadjáratát. Ur és paraszt kezet fog, hogy az ügy el ne veszszen.

Frigyes főherczeg és a szövetkezetek.

Frigyes főherczeg a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének tagjai közé ötven üzletrész jegyzésével lépett be. A szövetkezet igazgatóságát Frigyes főherczegnek erről az elhatározásáról Röhrer udvari tanácsos, herczegi jószágkormányzó a következő levélben értesitette:

Frigyes csász. és kir. herczeg ur ő fensége élénk érdeklődéssel viseltetik mindazon intézmények iránt, melyek a magyar közgazdaság fejlődését és előmozditását czélozzák, de kiváló sulyt helyez különösen oly vállalatokra, melyeknek törekvései nem egyedül a vagyonosodásra, hanem utmutatásra, erkölcsi és anyagi támogatásra szorult kisgazdák érdekeinek előmozditására és megóvására is vannak irányozva. Miután a közlött ismertető azon kilátásra jogosit, hogy a szövetkezet e czélnak az elérésére is törekszik, a tekintetes igazgatóságnak ez év szeptember hó 17-én ő fenségéhez intézett kérelme folytán, örömmel ragadja meg ő fensége az alkalmat érdeklődésének jelét szolgáltatni, minek folytán ő fenségének legmagasabb meghagyásából van szerencsém a mélyen tisztelt szövetkezeti igazgatóságot értesiteni, hogy ő fensége 50 üzletrészszel kiván a szövetkezetben részt venni s hogy az udvari pénztár utasittatott egyszersmind a jegyzett üzletrészeknek megfelelő összeg megküldésére.

Magyarok szervezkedése Boszniában.

Egy nagy szóvirág került ki a nyomdafesték alól: Magyarok szervezkedése Boszniában. Milyen derék faj lehet ez a magyar, ha hazulról elkerül. Magyarországon egészen szervezetlenek a magyarok és Boszniában szervezkednek. Elolvastuk a szervezkedők neveit s kitünt, hogy a csapatba gyürközők között, több mint feles számmal zsidók. Ám szervezkedjenek bármilyen cégér alatt, de ne a magyart tegyék utálatossá Boszniában. Minek magyarkodnak ott, ha itt nem tudnak. A zsidó maradjon zsidó, de ne öltsön magyar álarcot. Szebb is, jobb is igy.

Céllövészet.

Nagy érdeklődéssel tartották meg *Szemere Miklós* puszta-szent-lőrinci lövöldéjében az egyetemi athléták a céllövő versenyt, melyre a dijakat *Szemere Miklós* adta. A lövészet a haza későbbi javára népszerüsödni kezd az ifjuság körében.

A puszta-szent-lőrinci lövöldében 1905. máj. 15-én lesz a negyedik nemzetközi junior céllövőverseny, melyre dijakul Szemere Miklós 20.000 koronát ajánlott föl. A versenyen való részvételre az eddigi céllövő-versenyek feltételei irányadók, azza a különbséggel, hogy az 1905. évi céllövészetben csak azok vehetnek részt, akik 1882 január 1-je óta születtek. A verseny dijai lesznek: I. dlj 15.000 korona, II. dij 2000 korona, III. dij 1000 korona, IV. dij 600 korona, V. dij 500 korona, VI. dij 400 korona, VII. dij 300 korona, VIII. és XI. dij 100—100 korona. A részletes feltételeket még ez év folyomán küldi szét a versenyt rendező Budapesti Egyetemi Athletikai Klub.

Budai szinház.

(M. A.) A budaiak is megérdemelnének már egy állandó szinházat. A Várszinház is és a Krisztinavárosi szinkör megvénültek. Sem a tüzbiztonságnak, sem a müvészetnek nem felelnek meg.

Az idő halad és a szinház marad. A közönség nem elég szomjas a müvészetre, mert ha az volna, már régen meg lenne a budai szinház. Természetesen szakitani kellene azzal, hogy mindent az államtól, a fővárostól várnak s a pénzügyi bizottság, mely zsidókkal tulzsufolt, a pazarlásokért korholja a tanácsot.

Miért nem alakul Budán részvénytársaság, mely szinházat épittet? Csak azért, mert a fővárost és államot fejős tehénnek tartják.

Kevés olyan ember van, mint például Millacher is volt, ki egy közkutra hagyott pénzt végrendeletében. Ellenben többekről szól a rege, kik közköltségre szeretnek maguknak szépiteni.

Ez igy nincsen jól. Nem egészséges az ilyen fejlődés. Az a nép, az a nemzet elmarad, melyben áldozatkészség nincsen. Ne várjanak mindent az államtól, a fővárostól s ha áldozatra hí a haza, ne maradjanak odahaza.

Magánjótékonyság, aláirás, sorsjáték és sok más alkalmas arra, hogy Budán szinház épüljön. Megmutatta Molnár, megmutatta Serly.

Meglehet, akadna is vállalkozás, mely szinházat épittetne, de félek, más a bökkenő. A tapasztalás azt bizonyitja, hogy a müvészetért nem tulságosan lelkesednek Budán. Zeneakadémia, dalárda s más müvészkörök, felolvasások ugyszólván néptelenek s a többség nem budaiakból kerül ki. A szinházakban a Várszinházat kivéve is, jobbára pestiek vannak. Meglehet, ha szinház épülne is, nem lenne közönség.

Maguk a társaskörök is csak ritkán telnek meg. Rendesen tátong az üresség. Nagy a közöny, igazán dermesztő. A budai szinház dolgát pedig csak lelkesedés döntheti el.

Jó hir.

Országszerte fognak rajta örülni, hogy *Somlyai* József, a Mayer-árvaház igazgatója, a hazai tanitóság vezére, betegségéből fölépült. Somlyai József megérdemli mindenki tiszteletét, mert azok közé tartozik, ki a maga dolgát mellőzi, ha közügyről van szó s elismerést, jutalmat nem várván, belső hazafias lelkesedésből tesz hasznos szolgálatot a közmüvelődésnek. Nem önző czélok vezetik, hanem hivatásának megbecsülése. Az árvák is örülhetnek, kiket szülei szeretettel gondoz és sorsukra azután is fölügyel, mikor már az árvaházból kikerülnek.

Nemesség.

A Budapesti Hirlap egy cikkben kiemeli a magyar nemesség érdemeit, elismeri, hogy mindig magyar volt lelkében, szivében, nyelvében s fentartotta a hazát. Nem tud azonban megmenekülni attól a tévedéstől, hogy a főnemességet és a köznemességet megkülönbözteti. Se főnemesség, se köznemesség nem volt, csak nemesség. Kiemeli, hogy a magyar nemesség 1848-ban a haza összes polgárait bevette az alkotmány sáncaiba. A magukat gentrynek nevező nemeseket szigoruan jellemzi, elitéli az idegen szokások hajszolását. Óhajtja, hogy a magyar nemesség megfeszitett munkával regenerálja magát s vezessen tovább, mert különben elvész a históriai folytonosság. A cikk kizökken a kerékvágásból, midőn azt mondja, hogy a nemesség folytonosan szaporodik becses uj anyaggal. Mi a zsidókat nem tartjuk sem jó, sem becses anyagnak. A mi becses és jó, az nem zsidó. Elfogadjuk a cikk végső kikezdését és ajánljuk is:

„Irtuk ezt a régiek mindkét maradékának: annak a becses, aranytartalmu résznek, amely nemcsak testileg, de lelkileg is ivadéka a dicső régieknek s annak a léhább résznek, amely már csak hivalkodik elődeivel, de kötelességtudásában nem iparkodik utódának lenni. És irtuk a harmadiknak, az ujkor magyar nemeseinek, akik egy ideális kötelékbe léptek, ahol nincsenek már jogok, de vannak nagy és szent kötelességek, melyeket elmult nemzedékektől kell átvenniök.“

Arra azonban kérjük az intéző köröket, hogy csak becses anyaggal szaporitsa a nemességet, mert csak *igy lehet nivellálni fölfelé,* ami Szemere Miklós egyik becses röpiratában olvasható.

Felhivás.

Miután a belügyminiszter ur az *Asztaltársaságokat* és bizottságokat alapszabályos szervezésre kötelezte, a gróf Széchenyi István emlékére alakult bizottságnak is el kell azzal látva lenni. Az alakuló közgyülést, melyben a bizottság egy *Országos Széchenyi-egylet emlékét ápoló egyletté* lesz, nemsokára megtartjuk. Az alapszabályokon a kiküldöttek most dolgoznak. Az egyesületnek tagja lehet mindenki, aki Széchenyit tiszteli. Kérjük azokat a keresztény hölgyeket és férfiakat, kik az egyesületbe belépni szándékoznak, akár helybeliek, akár vidékiek, hogy ezt egy levelezőlapon jelentsék ki, mit *Erdélyi Gyula* cimére tessék beküldeni Budapest, I. ker., Krisztina-körut 101. szám alá. A kötelezettség csekély tagdijból áll, amiért képet vagy könyvet kapnak a tagok.

A gróf Széchenyi István emlékének ápolására alakult bizottság.

Felekezeti jelleg.

Ha az ellentábor mozgolódik, ez igen jó jel. Mozgolódik és kapaszkodik is mindenben. Egy ilyen szalmaszál az a sopánkodás, hogy a szövetkezetek *felekezeti jellegüek.* Nem egészen ugy van, mert több helyen egyesültek már a szövetkezetben katholikusok és protestánsok, ami nem csak a társadalmi béke biztositására jó, de arra is, hogy tiszteletben tartják egymás vallását, lelkészeit, hitéletét és vallási érdekeit... Nagyon természetes, hogy a keresztény felekezeteket a szövetkezetek elválasztják a zsidó felekezettől és fajtól, de ennek igy is kell lenni, ha azt nem akarjuk, hogy Magyarország felvegye a néhai nevet. A szövetkezetek használtak a keresztény vallás és keresztény papság tekintélyének is, ami nagyon üdvös a nemzetre nézve.

A lágymányosi villamos-telep.

Feilitzsch Artur báró országgyülési képviselő, Rökk István gépgyáros, Herczegh József Nicholson-gyári igazgató, Gamauf Géza vállalkozó és Baumann Márton mérnök egy bedványban arra kérik a tanácsot, miszerint adjon nekik engedélyt arra, hogy a Lágymányoson egy nagyobbszabásu elektromos müvet létesithessenek. A kérvényezők által a beadványhoz mellékelt szerződés-tervezet oly rendkivül kedvező árszabást tartalmaz, mely egyszerre véget fog vetni a fővárosi közönség villámos megsarcolásának. Az uj elektromos telep, melynek megépitése egy évet igényel, a jelenleg érvényben lévő 8 filléres ár helyett 6 fillérért szolgáltatja a világitó áramot s 4 fillér helyett 2·4 fillérért adja majd az erőáramot. A nagyobb fogyasztók ezekre az árakra külön engedményeket kapnak. A budai közvilágitásra is igen kedvező árszabást tartalmaz a beadvány. Szocziális szempontból is igen fontos kikötéseket találunk a szerződéstervezetben. Az uj vállalat ugyanis kötelezettséget vállal arra nézve, hogy összes alkalmazottait évi fizetésük ötszörösére baleset ellen biztositani tartozik. Tartozik továbbá összes alkalmazottainak nyugdij-alapot létesiteni és végül arra is kötelezi magát, hogy tiszta nyereségéből az alkalmazottaknak 5 százalékot juttat jutalom cimén. Ezek az előnyök kommentár nélkül is eléggé megokolják a tervezett elektromos-telep megvalósitásának sürgős szükségességét. A kérvényezők nevei pedig elég garanciát képeznek arra, hogy hacsak mesterséges akadályokat nem fognak az ügy lebonyolitása elé görditeni, minél előbb teljesül a fővárosi közönség régi vágya: az olcsó villámos világitás. A vállalatban résztvevő egyének biztositékot nyujtanak, hogy csakugyan igy lesz. Ohajtjuk a polgárság és a közügy érdekében, hogy Rökk István és társai ajánlatát elfogadják. *Az ajánlat erősitésére a budai társaskörökнek s a kerületi választmányoknak sikra kellene szállani!*

Első Leánykiházasitó Egylet m. sz. Gyermek- és életbiztositó intézet. (Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. Alapittatott 1863. évben.) Folyó év szeptember havában 1,473.400 korona értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 1,230.400 korona értékü uj biztositási kötvény állittatott ki. Biztositott összegek fejében 101.617 korona 95 fillér fizettetett ki. 1904. január 1-től 1904. szeptember 30-ig 16,110.100 korona értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 13,246.200 korona értékü uj biztositási kötvény állittatott ki; biztositott összegek fejében 672.754 korona 56 fillér fizettetett ki.

Ezen intézet a gyermek- és életbiztositás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb dijtételek és a legelőnyösebb feltételek mellett.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körut 101, 1. ajtó.

Megjelenik minden hó 10, 20 és 30-án.
Előfizetési árak: Egész évre **12** korona.
Fél „ **6** „
Évnegyedre **3** „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZY ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Ki akar jó bort inni?

Aki jó bort akar inni, ihatik

PLESSL JÓZSEF

bor- és sörmérésében a

VIG CZIMBORÁHOZ

I., Krisztina-körut 127-129.

Villamos megállóhely.

Számos elismerés családok részéről, kik a bort asztali használatra haza hordják.

Ingyen kapja lapunkat, ki arra két előfizetőt gyüjt.

Müvelt nő.

Müvelt 30 éves uri családból származó nő háztartás vezetésére ajánlkozik. Kevesebb fizetésért is elmegy, ha egy éves gyermekét magával viheti. Bővebben e lap kiadóhivatala.

Egy tanárjelölt

keresztény családból, házi tanitásra ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I, ker., Mészáros-u.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Szénásy „Százszorszép" levélpapirja a legjobb csontlevélpapir. IV., Ferenciek-tere 9.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körut 109. sz.
Petrich Márton, épület- és butorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker. Krisztina-körut.
François és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor gyáros. VIII. kerület,, Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körut 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-ut 28.
Rösler Károly, finom és fehér sütődéje. I. kerület, Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sirkőraktára. VII., Kerepesi-ut 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9. szám.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I., Alkotás-utca végén.
Szénásy Gyula női divatáruháza. Szövetek. IV., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonnemüek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula. Fűszer és csemege. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. kerület, Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-ut 28 (Garay-bazár). Telefon 57—23.
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. IX. ker., Üllői-ut.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Muzeum-körut.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. kerület, Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váci-utca.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszer-, csemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körut 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet: Kishid-utca 7. Telefonszám: 11—48.
Csabány Antal, divat- és rövidáru. IV., Koronaherceg-u. 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. szám.
Józsa Pál, férfi szabó. I., Maros-utca 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13. szám.
Szokolovits Gyula vas- és füszerkereskedése, I. ker., Krisztina-körut 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Kiss István „Budai Otthon" nagy kávéháza I. ker., Krisztina-körut 81. szám.
Zsoldos Nándor vésnök müintézete II. ker., Főutca 7. sz.
Fekete József füszer-, fa- és festékkereskedése I., Bors-u. 8.
Mayerberg Ignácz borkereskedő I., Csörsz-u. 35.
Grolig József könyvkötő II., Margit-rakpart 15. sz.
Ifj. Krumpholtz Mihály cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch müszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-ut 8. sz.
Baletkay M. házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetitő irodája I, Krisztina-körut 125.
Chalupka Sándor sütő-mester, I., Városmajor-utcza 2.
Huber György vendéglője az Életmentőhöz, I., Svábhegy, Költő-u. 6.

Alulirott tisztelettel hozom b. tudomására, hogy **I., Krisztina-tér 2. szám** alatt létező

üveg-, porczellán- és lámpa-üzletet

Baletkay A. czégtől átvettem és azt

BALETKAY A. utóda ZIMMERER PÁL

czég alatt a mai kor igényeinek megfelelőleg tovább vezetem.

Mindennemü üveges munkát, képkeretezést, tükrök ezüstözését, csillártestek javitását, átalakitását stb. a legjutányosabban vállalok.

Dus raktárt tartok mindennemü üveg- és porczellánárukból, háztartási és vendéglői berendezésekhez. Álló és függőlámpák, képek és képkeretek nagy választékban.

Villamvilágitás és villanyos csengő bevezetések és felszerelések.

Évtizedekre menő tapasztalataim, valamint azon körülmény, hogy 18 éven át Giergl Henrik czégnél (Budapest, IV., Váczi-utcza) működtem, feljogositanak azon kijelentésre, hogy minden tekintetben képes leszek a n. é. vevőközönség kivánalmainak megfelelni. Igen kérem tehát az elődöm által élvezett bizalmat uj vállalkozásomra ruházni és maradok szives pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

Zimmerer Pál
üveg-, porczellán- és lámpa-kereskedő
és vizsgázott villanyszerelő.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább ásványos
SAVANYU-KÚT
legjobb asztali- és üditő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

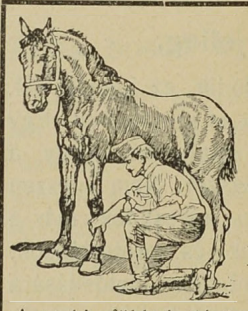

Kitünő bedörzsölőszer
Lovaknak!
Szentmihályi-féle
„VIKTORIA"
ERŐSITŐ FOLYADÉK
(Restitutionsfluid)
A m. kir. földmivelésügyi miniszterium 31289/903. sz. rendeletével engedélyezve.
Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitünői hatásu, ahol a fáradt és beteg állatnak erősitő vagy gyógytó bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszertárban és a készitőnél.
Készíti: **Szentmihályi Gyula,** gyógyszerész
Balaton-Boglár.
Ára 2 korona 40 fillér.

Világhirü! **Világhirü!**

a „Rekord" festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert müvészek által készittet. Számos (kir. közjegyző által hitelesitett) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangu képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban, ára . . . . **20 korona.**
Legfinomabb kivitelü **Blom-, Platin- és krétarajz** ára . . . . . **5 korona.**

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készitünk mindenkinek **teljesen ingyen,** ha részünkre három rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„REKORD" festészeti műintézet
Budapest, VII., Rottenbiller-utcza 46.

GANZ ÉS TÁRSA vasöntőde és gépgyár részvény-társaság
BUDAPEST

KÉSZIT: *a*) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra örléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek. csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**
Elektromos világitás s erőátviteli egyirányu váltazuzó és forgóárammal, dynamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek: elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek stb. **VÁROSI IRODA: IV., Ferenciek-tere 2. sz.,** ahol mindig dús választékát tartjuk a világitó testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos gép- és motoraink és petroleum- dynamo-gépeink is.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szivesen szolgál I. ker., Alkotás utcza

Hol volt hol nem volt...
Ujra ott van **Lipót.**

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magyar Királyi Szab. Osztálysorsjáték **(XV. sorsjáték)** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusitóknak árusitás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása *1904. november hó 24. és 25-én* tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utcza felől). — Sorsjegyek a Magyar Királyi Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusitóinál kaphatók.

Budapest, 1904. évi október hó 30-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. *Hazay.*

Krammer és Erhardt könyvnyomdája, Budapest, Csömöri-ut 28, (Garay-bazár).

Keresztények csak keresztényeknél vásároljanak és dolgoztassanak.

Budapest, 1904. XIII. évfolyam 28. sz. Szent-András hava (November hó) 30.

BUDA és VIDÉKE.

KERESZTÉNYEK LAPJA.

Ne bántsd a magyart.

Lukács Móricz nézetei 1860-ban.

A magyar, ha nemzetének viszontagságaira visszatekint, méltán elkeseredik annyi nem érdemlett szenvedések, annyi meghiusult nemes vágy és törekvés fölött; de vigasztalást talál annak tudatában, hogy némely hibái, tévedései és botlásai daczára, nevünk becsülete épen maradt. A nemzetnek úgy, mint az egyéneknek becsülete két tényezőből alakul, melyeket külső és belső becsületnek nevezhetnénk, kettős alapon nyugszik: az öntudaton és közvéleményen. A belső becsület a test, a lényeg, a külső ennek tükörképe. Egyik a másikat kiegészíti, egyik a másik nélkül csonka és hiányos. Az erkölcsi szempontból becsesebb, nélküle az ámításon vagy csalódáson alapuló jó hírnév csillogó szappanbuborék, mely előbb-utóbb szétpattan. De habár a becsület öntudatát első helyre tesszük is, a becsültetést, embertársaink rokonszenvét, a közvélemény ítéletét semmibe vennünk nem szabad. Amattól földi hatalom nem, csak mi magunk foszthatjuk meg magunkat, ezt elleneink rágalmai és ármányai homályba borítják.

Hogy nekünk magyaroknak ily ármányokból és rágalmakból minden időben kijutott bőven, közülünk mindenki tudja. A külföldi, különösen a német sajtónak egy része régóta, mintegy feladatául tűzte ki a magyar név bemocskolását. Tények elferdítésével, alaptalan vádak minden nemeivel, legjogosultabb vágyaink és törekvéseink gyanusításával, nemzeti szokásaink kigúnyolásával, jelesebb férfiaink rágalmazásával igyekezett és igyekszik folytonosan az európai népek közvéleményét ellenünk fordítani, bennünket azok rokonszenvétől és becsülésétől megfosztani. Meg akarnák tagadni a magyar fajtól múltját, jövőjét, emlékezéseit és reményeit, meg irodalmát, nyelvét, művelődési és polgárosodási képességét; aligha vitézségét kegyesek elismerni. Vagy nem olvastuk-e egyik német lapban érvül felemlítve a német bevándorlók telepítése mellett, hogy általa Magyarország népeibe harczias jellem és képesség oltatnék be?

Ha az ellenünk berzenkedő firkászokat nem egyedül vak gyűlölség vagy alacsony haszonlesés vezérli; ha oktalanul azt vélik, hogy piszkolódásaik által saját nemzetük képzelt érdekét mozdítják elő, hogy ily úton sikerülend a magyart önérzetétől megfosztani, nemzeti nyelvétől, szokásaitól, sajátságaitól elidegeníteni s mint jellemtelen holt anyagot beleolvasztani egy idegen nemzetségbe: e vegytani kisérletre szerencsétlenebb módot nem választhattak. Büszke ember, vagy nemzet (pedig a magyarnak, legyen hiba vagy érdem, a büszkeség kiváló tulajdona) önbecsében annál kevélyebben emeli fejét, minél inkább igyekeznek őt megalázni, lenézni; másrészt emberi tulajdonság veszélyben forgó, fenyegetett kincset féltékenyen őrizni. Lám, nemzetiségünket, nyelvünket, szokásainkat nevetség tárgyává akarják tenni s mi annál buzgúbb lelkesedéssel, annál szilárdabban ragaszkodunk azokhoz. Barbár, műveletlen, sőt a műveltségre képtelen csordának festettek, mely tudományt nem ismer, nem becsül, nem ápol. E vádra miként felelt a magyar nemzet legújabban is? A testvérhazában új tudományos intézetet emel; akadémiánknak biztos megalapítására egy pár hónap alatt közel fél milliót áldoz; Nemzeti Múzeumunk díszítésére és gazdagítására lelkes hölgyeink egyesülnek. Irodalmi nyelvünk százados emlékünnepét a két haza minden vidékén lelkesedéssel ünneplik meg, családjának biztosításáról a nemzet önkénytes ajánlatok által gondoskodik, elhunyt jeleseinknek szobrot emelnek. Élénk mozgalom ébred, új meg uj tehetségek tűnnek fel a tudomány és művészet minden szakaiban; ki vagyonával, ki tollával, ki ecsetével igyekszik a hazai tudomány és művészet emelésén.

De azért ne vegyük semmibe az ellenünk mintegy rendszeresen űzött ócsárlást, rágalmazást, gyanusítást. Valamint egyes ember nem engedheti, hogy becsületében gázoljanak, úgy nem szabad tűrnünk azt sem, hogy nemzetünket úton-útfélen piszkolják és becsméreljék. Rágalmakat hallgatva tűrni nem szerénység, hanem gyávaság; ócsárlóink ellen fellépni szóval, tollal, tettel nem hiúság, hanem a becsületérzés követelménye.

Ezeket mondta a gavallér magyar író, Lukács Móricz 1860-ban. Az állapot ma egy kissé változott. Nem panaszkodhatunk, hogy rokonszenvesen nem írnak némelyek rólunk. Csak egy kissé tájékozatlanságra vall az, a mit írnak. Írtak a magyarországi zsidók is. Nincs benne köszönet. Mint a magyar védői összeköttetésbe léptek a külföldi sajtóval és pelengérre állítottak bennünket. A külföldön Magyarországot arról emlegetik, hogy a zsidók második Kánaánja s ezért a külföldi lapok agyon dicsérnek, a keresztény lapok elítélnek mint *Zsidó-Magyarországot.* Miután a külföldön a zsidók sajtógarázdálkodása szűnőben van, a magyarországi zsidó ujságírók sem dicsérik az antiszemitaságban haladó és erősödő Európát.

A kik a külföldön járnak, jól teszik, hogy ha elbeszélik milyen a magyar és tiltakoznak az ellen, hogy egy kalap alatt emlegessék a zsidóval.

M. A.

Berzeviczy Albert Gróf Széchenyi Istvánról. *

A Széchenyi írói egyénisége és jelentősége megítélésénél mindenekfölött szem előtt tartandó, hogy ő politikai hivatása szolgálatában nem írói becsvágyból, hanem «pályája kényszerűségéből» lett íróvá; könyvei és szónoklatai forrásukra és czéljukra nézve semmiben sem különböznek azoktól a tetteitől, melyeknek nyomait politikai, társadalmi és közgazdasági életünkben hátra hagyta. Saját vallomása szerint nála «a hazafi állott elől, csak aztán jött az író», szerzői «pretensiója nem volt, fáradozásának oka tiszta és becsületes szándék» vala. Megfigyelhető, hogy közpályája megnyiltával annak, a mit azelőtt naplóiban önmagában mondott el, nagy részét a közönségnek kezdi hirdetni, naplója számára csak titkait tartja fenn; írói hajlamának ez a fejlődése magyarázza némileg stíljét is: az eszméknek azt a «tolakodó és szabályozhatatlan bőségét» (Arany László), a gondolat és érzés korlátlan uralmát a műalkat, sőt néha még a logika követelményei fölött is a pongyolaságot, a «tiszta és rendszeres előadás hiányát», azokat «a magyar mérföldeket legyőző hosszú szóalkatokat», a minőknek ő maga nevezi körmondatait. De félreismernők ezt a látszólagos

* Magyar Remekírók.

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

írói dilettantismusát, ha azt egészen önkénytelennek és öntudatlannak tekintenők; hogy öntudatos volt, nemcsak az mutatja, hogy ő maga ismételten bevallja, sőt olykor huszáros élczei tárgyává teszi, de ennek az írmodornak az öntudatossága és czélzatossága kitűnik irodalmi agitatiójának egész természetéből és taktikájából, mely mindig főkép azoknak megnyerésére és meggyőzésére irányult, a kikről jól tudta, hogy egy rendszeres, tudományos munkát végig nem olvasnának, de a szellemes, élcztől sziporkázó, csípős gúnynyal is fűszerezett csevegés iránt éppen nem érzéktelenek s a kikről azt is föltételezhette, hogy egy hivatásos írónak formailag is magas színvonalú munkája iránt kevésbbé érdeklődnek, mint egy a társadalom vezető köreiben mozgó elkényeztetett nagyúrnak könyvírói szeszélyei és ötletei iránt. Nem szabad feledniink, hogy, kivált eleinte, a nyelv nehézségeivel is küzdeni kellett; magyarul egyáltalán akkor kezdett írni, a mikor már részt vesz a közügyekben; a dunántúli tájszólás némely sajátosságaihoz szívósan ragaszkodik, kedveli olykor a népies szólamokat is, a nyelv hiányait új szavak alkotásaival igyekezik pótolni, nem mindíg szerencsésen de lassanként a nyelv darabos, nehézkes anyagát áthevíti, megolvasztja s a maga képére gyúrja át hatalmas egyénisége: ezentúl aztán már nem többé a nyelvet, az irályt érezzük műveiben, csak a szerzőt, mindenre csodás fényt vető genialitásával, a mély érzés és metsző gúny vegyületét, mely egyéniségét is mindenekfölött jellemezte, a harag féktelen kitörései mellé helyezett legérzelmesebb ömlengéseket, a «Juvenális és Swift maró gúnyjának egyesülését Shakspere hamleti és leari humorával» (Gyulai). És érezzük költői lelkének megnyilatkozását is, mert — bármily csodálatosnak látszik — az ember, aki váltig hirdette, hogy a politikában, a gyakorlati életben csak a hideg ész szavára szabad hallgatni, lelke mélyében költői természet volt, ezt nemcsak kedvencz olvasmányai, idézetei, ifjú korának irodalmi tervei árulják el, de mint írót is nem egyszer ragadja el a költői ihlet. «Könyveinek és beszédeinek ezer részlete, képe, hasonlata, kifejezése hat reánk úgy, mintha egy nagy költemény töredéke, egy nagy költői lélek megnyilatkozása lenne» (Beöthy Zsolt). Míg írói műveinek sokféle formai hiányuk mellett is ez a költői ihlet helyenkint különös zománczot kölcsönöz, becsüket fokozza írójuknak széleskörű olvasottsága, nagy tudása s az az éles látás, mely a dolgoknak és kérdéseknek mindig mélyére hatol.

A Széchenyi írói jelentőségének egyik mellőzhetetlen fokmérője végül a hatás, melyet irodalmunk fejlődésére gyakorolt. Könyveivel, hírlapi czikkeivel úttörője, mondhatjuk, megalapítója lett a magyar publicistikának; hogy e munkássága hatásában hamar túlszárnyalták mások, az nem csökkenti úttörői érdemeit, csak egyik ismétlődése annak a gyakori történeti jelenségnek, mely vezető szellemek ellen oly erőket visz harczba, a melyeket ők maguk keltettek életre. Még tágabb körre terjed a hatás, melyet a nyelvújítás gyakorlati érvényesülése köszönhet neki; azt a magyar nyelvet, a mely költészetünk számára a nyelvújítási harcz befejezéseképpen a Vörösmarty műveiben kialakult, Széchenyi segített bevinni az életbe; és nemcsak az irodalom nyelvét, az irodalmat magát az ő példája, az ő hatása tette nálunk igazán társadalmi közszükségletté. Beöthy Zsolt helyesen mondja, hogy ő első volt államférfiaink között, ki a magyar költészet nemzeti politikai jelentőségét méltatta, előtte mintegy «megnyitotta az alkotmány sánczait»; személyes hatása íróink egy egész sorára s éppen költőinkre félreismerhetetlen; az academia megalapításával nem tett kevesebbet irodalmunkért, mint azzal a viszonynyal, melyet személye s az írók között fenntartott, a példával, melyet az irodalmi tevékenység megbecsülésére adott s végül azzal, hogy főkép az ő igyekezetének eredményeképpen lett Pest az irodalmi középpont, egyúttal az ország fővárosává.

Az, a mi Széchenyit mint írót jellemzi, megvilágítja az ő szónoki szerepét és jelentőségét is. Szónok ő, a classikus rhetorok értelmében, semmi esetre sem volt, de nálunk és az ő korában azt a hatást, a melyet a közéletre gyakorolt, soha el nem érhette volna bizonyos nemű szónoki tehetség nélkül s nemcsak kortársainak tanuságtétele, de beszédeinek és azok hatásának tanulmányozása — a régibb országgyűlések hiányzó naplófeljegyzései daczára — meggyőz arról, hogy Széchenyi szónoki tehetsége a maga nemében épp oly érdekes és eredeti volt, mint írói egyénisége s szónoki szerepéhez az a különleges, elévülhetetlen érdem is fűződik, hogy — mint már említettük — ő volt az első, ki a magyar parlamenti szónoklatot a latin ékesszólásban legtovább gyönyörködött magyar főrendek körében meghonosította.

Nyelvünk.

Faragják, gyalulják legtöbbször hivatatlan emberek édes magyar anyanyelvünket. Beszélik, írják, de nem érzik. Mi is hát az az anyanyelv?

A régiek úgy tartották, hogy az anyanyelv minden népnek legnagyobb szentsége, elidegeníthetlen java. Mi a nyelv? Hang, mely által gondolatainkat kifejezzük. Ha más nyelvet úgy tudok, hogy azt ez által tehetem, nincs többé szükségem az anyanyelvre, mely előttem érdektelenné vált, ha nemzet anyanyelvéről, mint elidegeníthetlen javáról beszél.

Ha a nemzet nyelve nem volna egyéb, mint megtanult hang, akkor az ellenvetés helyes volna. De a nyelvek elemei különbözők, épp úgy, mint a népek szellemi elemei, melyekhez azok tartoznak; abban azoknak tulajdon gondolkozása, érzése és kivánságai nyilvánulnak. A nyelv által az eszméknek terjedelmét és fölfoghatóságát föltételezzük. Hordozója és fönntartója a nép műveltségének, mely abban magát századok által kifejtette, és a mesterségek és tudományokban annak közvetítésével nemzedékről nemzedékre örökösítette, melyet, mintegy bizonyos érzést és gondolatot, az anyák a gyermekekbe oltottak.

Anyanyelvünk szentségünk. Az az alap, melyben egész lényünk gyökeredzik. Az az anyatej, melynél egyedül a nemzet gyarapodik. Anyanyelvünkön adjuk legszentebb érzéseinket. Egy költő sem lehet halhatatlan anyanyelvén kívül, mert csak abban magasulhat a szellem a végtelenhez. Míg a nép nyelvét megtartja, addig el nem vész s a rabiga sem reménytelen, mert fenntartja és ápolja az elnyomatás alatt is nemzeti érzését s addig csörtet a kényuraság lánczaival, míg el nem szakad. Valamennyi kényúr legnagyobb ellenségének ismeri s ettől jobban fél, mint a kardtól, a népek anyanyelvét, azért, legfőbb gondja volt, azt megsemmisíteni igyekezvén, hogy a gyermekek ne olvashassák anyanyelvükön apáik hőstetteit. A nemzeti nyelv az erkölcsökben is megmutatja magát. Nyelvünk erkölcsünkben is él.

A nyelvbe bepottyanni nem lehet, hiába erőszakolják ezt a zsidók, kik a magyar nyelv ősi szelleme rovására hiába nyelvészkednek, mert igaz magyar nem a judeo hungarico nyelven beszél, hanem azon, a mit atyáitól örökölt.

A zsidó nyelvészek csak ártottak a magyar nyelvnek és vissza kellene utasítani az ő nyelvészeti erőszakoskodásukat. Megfertőzik, de nem tisztítják a magyar nyelvet.

A khazárok.

A nagy tudományú *Kállay Ferenczné* érdekes feljegyzéseket olvasunk a khazárokról, kik nem voltak zsidók, de a zsidóknak a khazár «állományra» nagy befolyásuk volt. Az arab hagyomány szerint Khazár Jáfetnak hetedik fia. Az örmény krónikák a khazárokat turk eredetűeknek hirdetik. Firduzi Schahname című perzsa nagy eposa Kr. e. 400 évvel élteti a kazárokat. Hétszáz évvel Mohammed születése előtt a khazárok a kipcsáki mongol népfajoknak engedelmeskedtek. — A khazárok a leng hagyomány szerint Tallánok — tehát zsidók. A lengek a zsidót ma is jásirnak, azaz khazárnak nevezik. Ezek gyenge tapogatódzások. A khazárok származása tekintetében legbiztosabb nyomon járnak azok a tudósok, kik őket az urali finn-ugor néptőhöz számítják. A keleti kútfők néhány száz évvel hamarább emlékeznek a kozár népről, mint a bizanti írók. Kétes, hogy Herodot Katiár és Plinius Cacidar scytha népei valoságos kozárok voltak-e? A mai perzsa dynastia Kadschertörzsből való, melyet némelyek kozár, mások török eredetűnek mondanak. A kettő végre is egyre megy ki, mert tudva van a kazár nemzet történetéből, hogy a török nyelvet és szokást korán felvették s elenyésztükkor már a káspi turkmaenek között egészen felolvadt egy részük a XII-ik században. Ily kozár maradványokat fedezett fel Hanway angol tudós a turkmaenek földén, a Kaspium keleti oldalán, hol a helyek, szigetek, vizek neveiben épp úgy felmaradt a kozár név, mint a Kaukázusban vagy nálunk. Chinai iratokban a Tang-dynastia idejéből (618—709) a kozárok Kósa nevet viseltek, örmény írókban pedig khazár a nevök.

Magyar kereskedők Belgrádban.

A szerbiai kereskedőket visszalátogatták a magyarországi kereskedők. Úgy adták ki ott magukat, mint magyar kereskedők. A magyarnak nem használ az, ha a zsidó a külföldön magyarnak adja ki magát, mint legutóbb Belgrádban történt. Ne álarczoskodjanak, úgy sem hiszi el, a ki magyart látott, hogy ők magyarok. Vérlázító ez a zsidó ficzánkolás. Csudáljuk a szerbeket, hogy fel nem ismerték a sok ballábú és ficzamodott orrú kivándorlón, hogy semmi közük Árpád véréhez. Maradjanak maguknak a zsidók és ne adják a magyart. Jó volna, ha egy szerb nyelven megjelenő lap felvilágosítaná a belgrádiakat, hogy ott nem magyarok voltak, de zsidók.

Uj diákszövetség.

A Lónyay-utczai református főgymnasium dísztermében ifjúsági gyűlés volt abból az alkalomból, hogy *Maclean*, a brit keresztény diákszövetség kiküldöttje a fővárosban időzik. A gyűlés, a melyen a debreczeni, kolozsvári, eperjesi, soproni, nagykőrösi és pápai főiskolák képviselői is résztvettek, új protestáns ifjúsági egyesületet alakított, Magyar Evangyéliomi Keresztyén Diákszövetség czímmel, a mely a hasonló szellemű nemzetközi diákszövetségnek lesz a magyar osztálya. A gyűlésen, a melyen Maclean is résztvett, Szilassy Aladár dr., a református egyház gondnoka, elnökölt. A gyűlés előtt a

jelenlevők egyházi dalt énekeltek, majd Maclean és a többi szónok ismertette a szövetség célját, a mely főképen három pontba foglalható: *a diákság buzdítása, hogy legyenek Krisztus tanítványai és fogadják el őt, mint egyetlen Megváltójukat; hogy egymás hitét bibliai fölolvasással erősítsék és hogy vállaljanak munkát a nemzetközi szövetségben és pedig különösen, hogy vállalkozzanak missióra.* A gyűlés végén megalakították a tisztikart. Elnök lett Balog Ferencz debreceni teologiai tanár, alelnök Jausz Vilmos pozsonyi theologiai tanár, titkár Forgách Gyula lelkész, pénztárnok Kövér Árpád debreczeni senior, ellenőr Kiss Pál debreczeni joghallgató, jegyző Deák János eperjesi senior. Választmányi tagok lettek Debreczenből: Tóth Sándor theologus, Lukács Tihamér joghallgató, Kolozsvárról: Juhász Albert theol. Dengel Géza theologus, Eperjesről: Jakubik György theologus, Pozsonyból: Adamis Gyula theologus, Sopronból: Szalay Mihály theológus, Németh Gyula theologus, Nagykőrösről: Sárközy Lajos tanárjelölt, Handkovszky Károly tanárjelölt, Szigeti Károly gimnáziumi tanuló, Ványi Ferencz gimnáziumi tanuló, Pápáról: Székely István és Pongrácz József. Végül elénekelték a diákok az Erős vár a mi Istenünk kezdetű régi protestáns egyházi éneket. A legközelebbi országos gyűlés valószínűleg a tavaszszal Debreczenben lesz.

Nagyon szép, hogy a különböző keresztény felekezetek ifjúsága a keresztény szellem ápolására tömörül. De még szebb volna, ha a katholikus és protestáns ifjúság alkotna egyesületet. Hová lett az ezer keresztény ifjú, mely élet-halálra egyesült az egyetemi kereszt tördelésénél.

Egger Ágoston ájtatossági és imakönyvei.

Két jeles könyvvel gazdagította a Szent-István-Társulat a magyar katholikus ájtatossági művek tárát. Ezek Egger Ágoston st.-galleni püspök: «A keresztény apa» és «A keresztény anya» című művei imakönyvvel. Mind a kettőt egy szatmármegyei áldozópap fordította. A könyvnek teljes címe: A keresztény apa modern társadalmunkban, gondolatok keresztény apák számára, imádságos könyvvel. A másiké: A keresztény anya, jóakaró tanácsok keresztény anyák és az érettebb női ifjúság számára, imádságos könyvvel. A keresztény anyát a család középpontjába helyezi, mint a nap van a naprendszer középpontján. Minden házbelit ő fűz együvé; nélküle a ház megbomlott óra, vérkeringés nélküli test. A mit szent Ágoston saját édesanyjáról mondott, száz más anyára is ráillik: «Mindazt, a mim van, anyámnak köszönhetem; nemcsak világra szült, hanem lelkemnek életét is ő adta nekem». A könyv három részre oszlik. Az első részben önismeretre oktatja a nőt és előadja azokat az elveket, melyekkel erényes életre nevelheti magát. A második rész a keresztény anya kötelességét adja elő, melyeket mint vallásos nőnek, a család nevelőjének, hitvesnek követnie kell. A harmadik rész az ájtatossági gyakorlatokat foglalja magában. Olvasmánynak, lelki gyakorlatnak is igen hasznos, szép, fölemelő ez a rész, melybe bele vannak szőve a különböző ünnepi szakokhoz mondandó imádságok, litániák, a szent rózsafüzér. A könyvet szent Anna képe diszíti. «A keresztény apa» címlapján szent József képe ékeskedik. Az első rész oktatást ad az apa kötelességeiről, a házasság szentségének tiszteletben tartásáról, az erényes családi viszony ápolásáról, a gyermekek nevelésében való kötelességekről, a férfiúi erények gyakorlásáról, a polgári kötelességek miként való teljesítéséről, összhangban Isten akaratával, a keresztény Anyaszentegyház tanításával. A második rész az imákat és áhítatos elmélkedéseket foglalja magában. A két imakönyv ára attól függ, hogy milyen a kötésük: 2—4 korona és följebb. Megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában, Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 28.

Saulok a próféták között.

Sándor (Schlesinger) Pál és több próféta zsidó országszerte vándorolnak, hogy tüntessenek a szövetkezetek ellen és harczra hívják a kereskedőket. A zsidók, hogy nem szeretik a szövetkezeteket, a keresztények összetartását, nagyon természetes és hogy prófétáskodnak, nem csodálatos, de már az megdöbbentő, hogy a Saulok is megjelennek a próféták között, t. i. a főispánok és polgármesterek és üdvözlik a vándor kalmárokat, a helyett, hogy megtennék a magokét és előljárnának a szövetkezetek alkotásában és védésében. A zsidokkal könnyen el lehetne bánni és őket könnyen le lehetne szerelni, ha nem volnának magukat kereszténynek valló szövetségeseik és tömjénezőik s nem tudnák lekenyerezni azokat, a kiktől tartanak.

Előljáró választás.

Az első kerület előljárójának *Márkus Imre* tanácsjegyzőt és anyakönyvvezetőt választották. Mi már előre üdvözöltük a mellette összpontosúlt hangulatot és üdvözöljük magát a megtörténtet. *Márkus Imre* reátermett erre az állásra, ismeri jól a kerületet s van kedve, hivatottsága a dologhoz. Nem könnyű ez a tisztség, sok idő, sok munka és a munka tapintatos jó ellátása a feladat. Az első kerületet fejlődésének útján tovább vezetni, irányítani az előljárónak hivatása. Gyors áttekintés és gyors intézkedés működésének alfája. E mellett a közművelődés és társadalmi élet is terheket rak vállaira. Mi *Márkus Imrében* felismerjük ezeket a képességeket és működése elé szép és jogosúlt reménnyel tekintünk.

Zsidók és a kereszténvvallás.

Sokan szeretnek abban apostolkodni, hogy a zsidók keresztelkedjenek ki. A puszta kikeresztelkedés nem ér megtérés nélkül semmit. Kevés zsidó tér meg, ha kikeresztelkedik is. Az őszinte zsidók irtóznak a kikeresztelkedéstől, ők zsidók akarnak maradni. Jól teszik, minél több és erősebb a választófal a zsidók és egyéb népfajok között, annál jobb. Maradjanak a magok falkájában.

Hogy mennyire irtóznak a kikeresztelkedéstől, bizonyítja a következő körlevél:

Mélyen tisztelt hitrokon!

A hitközségi választások küszöbén állunk, itt az idő, hogy választási jogunkat gyakoroljuk, mert tudvalevő dolog, hogy a pesti izraelita hitközségnél, évtizedek óta, egy jól szervezett, a vallással nem törődő klikk uralja a helyzetet, ezt a klikket kell igyekeznünk megtörni, hogy még az emlékezetük sem maradjon meg.

Aki tehát azt óhajtja, hogy hitközségünk vezetését jó kezekben tudja;

aki azt akarja, hogy hitközségünket konzerzativ szellemű hithű zsidó férfiak vezessék és a megejtendő választások alkalmával a képviselő-testület jobb része ily férfiakból kerüljön ki;

aki azt akarja, hogy gyermekeink nevelése, olyan legyen, hogy az ősök vallásához hívek maradjanak;

aki azt akarja, hogy a zöld asztalnál ne üljenek olyanok, *kiknek gyermekeik ki vannak keresztelkedve, hanem vallásos, istenfélő, jámbor emberek*, azok kéretnek, hogy a «New-York» kávéház földszinti helyiségében megtartandó választási értekezleten megjelenni sziveskedjék.

Hitrokoni üdvözlettel

a konzervativpárt végrehajtó-bizottsága.

Vegyes párok.

Augusztus havában 8572 pár kötött házasságot. Ezek közül azt látjuk, hogy 52 keresztény feledkezett el magáról és adta össze magát zsidóval és pedig 20 keresztény férfi és 32 keresztény nő. A furcsa keverék hozandóságából 17 esetben történt megegyezés; mégpedig 17 esetben a keresztény és 3 esetben a zsidó fél vallásának a javára. Az ízlésről nem szoktak vitatkozni. Ezekben az esetekben felesleges is, mert az ízlés ebben a fajvesztő keveredésben nincsen jelen, csak az ízléstelenség, no meg egy kis hazafiatlanság és fajhűtlenség a keresztények részéről.

Uj rovat.

Több lap új rovatot nyitott. Közli az árlejtési eredményeket. Mit olvasunk ki ezekből? Azt, hogy a vállalkozásokat jobbadán zsidók kapják. Mi ennek az oka? Először is a zsidó élelmesség, másodszor a magyar kényelemszeretet. A vállalkozóknak alig 20 százaléka keresztény. Eddig annyi sem volt, tehát örvendetes javulás. A zsidó jól tud *körültekinteni*, összeköttetéseket szerez, tájékozza magát és első tekintetre előnyös ajánlatot ad. Ha azonban közelről vizsgáljuk a befejezett munkákat, szállításokat, csak úgy rikít a felületesség, a pusztán szemrevaló dolgozás. A munkát nagyon könnyelműen veszik át. Mennének csak jobban a dolog érdemébe, mindjárt kitűnnék, hogy sok alkalommal lehet becsapásról beszélni.

Budvára és Buda.

Sajátságos jelenet! Valamint a magyaroknak volt s van Buda nevű városuk, mely Attila testvéréről Budától, ki azt építette, vette nevezetét: úgy a székelyeknek is volt Budvára nevű váruk, mely szintén Buda nevét örökítette. Valamint Buda várossá lett, a magyarok székvárosa s a királyok lakása: úgy a Székelyföldön is a Rabonbánok korában Budvára volt a nemzet és a Rabonbánok székhelye, sőt e hely azután is megtartotta előnyét s az ott épült Udvarhely lett a nemzet fővárosa. Valamint a magyarok a Duna partján, Budának átellenében fekvő Rákos mezején tartották országgyűléseiket, úgy a székelyek is Budvárával átellenben fekvő térségen gyülekeztek össze és ott tartották az áldozatokat és gyűléseket. Sőt valamint a magyaroknak, úgy a székelyeknek is volt Rákos nevű mezejök Csikszékben, hol ők is gyűléseket tartottak.

Állatkert a Lágymányoson.

Első pillanatra megkapja az embert az a terv, hogy a Lágymányoson állatkertet akarnak. Szép is, hasznos is. Ámde bökkenője van. Állatkert költség nélkül nem képzelhető. A beszerzés és

fenntartás sok pénzt emészt el. A pesti állatkert régen megsemmisült volna, ha derék igazgatója, *Serák Károly*, csak a belépti jegyekre számít s a rengeteg pénzt az élelmesség útján nem teremti elő. A zoologiai társaság tervelné a lágymányosi állatkertet. Mi csak örülnénk, ha meglenne, de nem hiszünk benne és sajnálnánk, ha felsüléssel végződnék. Kár biztos alap nélkül szétforgácsolni az erőt és gyengíteni a meglevő állatkertet, mely már megvan. Erősítsék azt és fordítsák ide az áldozatkészséget.

Lapunk nyomdai akadályok miatt késett.

Első Leánykiházasítási egylet m. sz. Gyermek- és életbiztosító-intézet. Folyó év október havában 1.808,600 K értékű új biztosítási-ajánlat nyújtatott be és 1.482,000 K értékű új biztosítási-kötvény állíttatott ki.

Biztosított összegek fejében 70,833 K 74 fillér fizettetett ki.

1904 január hó 1-től 1904 október hó 31-ig 17.918,700 K értékű biztosítási ajánlat nyujtatott be és 14.728,200 K értékű új biztosítási kötvény állíttatott ki. Biztosított összegek fejében 743,588 K 30 f fizettetett ki.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körút 101, 1. ajtó

Megjelenik minden hó 10., 20. és 30-án.
Előfizetési árak: Egész évre **12** korona.
Fél „ **6** „
Évnegyedre **3** „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKI ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangú kénes hévvizű gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványvíz-**uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Ki akar jó bort inni?

A ki jó bort akar inni, ihatik

PLESSL JÓZSEF

bor- és sörmérésében a
VIG CZIMBORÁHOZ
I., Krisztina-körút 127—129.
Villamos megállóhely.

Számos elismerés családok részéről, kik a bort asztali használatra hazahordják.

INGYEN kapja lapunkat, ki arra két előfizetőt gyűjt.

Művelt nő.

Művelt 30 éves uri családból származó nő, háztartás vezetésére ajánlkozik. Kevesebb fizetésért is elmegy, ha egyéves gyermekét is magával viheti. Bővebben e lap kiadóhivatala.

Egy tanárjelölt

keresztény családból, házitanításra ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban.

* E rovatban közlöttekért felelősséget a szerkesztőség nem vállal.

Keresztény czégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Szénásy „Százszorszép" levélpapirja a legjobb csontlevélpapir. IV., Ferencziek-tere 9.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körút 109. sz.
Petrich Márton, épület- és bútorasztalos. I. ker., Márvány-utcza.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker., Krisztina-körút.
Francois és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor-gyáros. VIII. k., Főherczeg Sándor-utcza.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körút 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánczhid-utcza 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-út 28.
Rösler Károly, finom- és fehérsütődéje. I. ker., Pálya-utcza.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sírkőraktára. VII., Kerepesi-út 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utcza.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I. k., Alkotás-utcza végén.
Szénásy Gyula női divatárúháza. Szövetek. IV. ker. Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonneműek. IV. ker., Koronaherczeg-utcza.
Kintzly Gyula, fűszer, bor és csemege. Kleinscheg sec és Derby sec főraktár. V., Fürdő-utcza.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. ker., Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-út 28 (Garay-bazár). Telefon 57—23.
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. VIII. ker., Üllői-út.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Múzeum-körút.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. ker., Károly-utcza.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váczi-utcza.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszercsemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körút 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet Kishid-u. 7. Telefonszám 11—24.
Csabány Antal, divat- és rövidárú. IV., Koronaherczeg-utcza 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. sz.
Józsa Pál, férfiszabó. I., Maros-utcza 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utcza 13.
Szokolovits Gyula vas- és fűszerkereskedése. I. ker., Krisztina-körút 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és fűszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Zsoldos Nándor vésnök műintézete. II. ker., Fő-út 7. sz.
Fekete József fűszer-, fa- és festékkereskedése. II., Bors-utca 8.
Mayerberg Ignácz, borkereskedő I., Csörsz-utcza 35.
Grolig József, könyvkötő. II., Margit-rakpart 15.
Ifj. Krumpholtz Mihály, cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch, műszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-út 8. sz.
Baletkay M., házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetítő irodája. I. ker., Krisztina-körút 125,
Chalupka Sándor, sütő-mester. I., Városmajor-u. 2.
Huber György, vendéglője az Életmentőhöz, I. ker., Svábhegy, Költő-utcza 6. sz.
Cseh Lajos, hentes és mészáros. I., Alkotás-utcza 21.
Kovács József, vendéglője a 11. §-hoz. I. ker., Istenhegyi-út 19.

Alulirott tisztelettel hozom b. tudomására, hogy **I., Krisztina-tér 2. szám** alatt létező

üveg-, porczellán- és lámpa-üzletet

Baletkay A. czégtől átvettem és azt

Baletkay A. utóda Zimmerer Pál

czég alatt a mai kor igényeinek megfelelőleg tovább vezetem.

Mindennemű üveges munkát, képkeretezést, tükrök ezüstözését, csillártestek javitását, átalakitását stb. a legjutányosabban vállalok.

Dús raktárt tartok mindennemű üveg- és porczellánárúkból, háztartási és vendéglői berendezésekhez. Álló- és függőlámpák, képek és képkeretek nagy választékban.

Villámvilágítás és villanyos csengőbevezetések és felszerelések.

Évtizedekre menő tapasztalataim, valamint azon körülmény, hogy 18 éven át Giergl Henrik czégnél (Budapest, IV., Váczi-utcza) működtem, feljogositanak azon kijelentésre, hogy minden tekintetben képes leszek a n. é. vevőközönség kivánalmainak megfelelni. Igen kérem tehát az elődöm által élvezett bizalmat új vállalkozásomra ruházni és maradok szives pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel
ZIMMERER PÁL
üveg-, porczellán- és lámpa-kereskedő
és vizsgázott villanyszerelő.

MATTONI FÉLE GIESSHÜBLER legrisztább égvényes **SAVANYUKUT**

mint gyógyforrás több századon át a **légző- és emésztési szervek** megbetegedéseinél, **köszvénynél, gyomor- és hólyaghurut** eseteiben kipróbálva. Gyermekek, lábbadozók és terheseknek e víz különösen ajánlatik.

MATTONI HENRIK
cs. és kir. udvari és kamarai szállító
BUDAPEST.
GIESSHÜBL SAUERBRUNN
vasútállomás Karlsbad mellett (Csehország),
BÉCS, FRANZENSBAD

Világhírű! **Világhírű**

A „Rekord" festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságú arczképeiről, melyeket elismert művészek által készíttet. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban, ára . . . . **20 korona.**
Legfinomabb kivitelű **Blom-, Patin- és krétarajz.** ára . . . . . **5 korona**

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságú képet készítünk mindenkinek **teljesen ingyen,** ha részünkre három rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„REGORD" festészeti műintézet
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 46.

GANZ ÉS TÁRSA
vasöntőde és gépgyár részv.-társaság
BUDAPEST.

KÉSZÍT: *a*) gépeket és építési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zúzóművek, hengerek és ágyúgolyókhoz. **Aczélöntés. Hengerszékek** kéregöntetű hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra örléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vízkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek, csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

MECHWART-féle **forgó petróleum- és gőzeke.** Elcktromos világitás s erőátvteli egyirányú váltakozó és forgóárammal, dinamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhúzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos fúrógépek: elektromos daruk, szivattyúk, ívlámpák, mérőkészülékek stb.
Városi iroda: IV., Ferenczieк-tere 2 sz, ahol mindig dús választékát tartjuk a világítótesteknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stílusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerű elektromos gép- és motoraink és petroleum-dinamogépeink is.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szívesen szolgál I. ker., Alkotás-utcza.

Hol volt hol nem volt . . .
Ujra ott van **Lipót.**

Hornyánszky Viktor, cs. és kir. udv. könyvnyomdája Budapesten.

Budapest, 1904. XIII. évfolyam 29. sz. Karácsony hava (Deczember hó) 10.

BUDA és VIDÉKE.

KERESZTÉNYEK LAPJA.

Felhívás előfizetésre.

A folyó esztendő végéhez közeledik. Minden lap kiadja felhívását az előfizetésre. Belátjuk, hogy mi annyit, mint más lap ad terjedelemből, mennyiségből, nem nyujthatunk.

Erőnkhöz képest jelenhet meg csak lapunk, mert kevesen vannak az igaz bátrak, kik szívesen hallják a magyar faj védelmének s a keresztény összetartásnak őszinte, ébresztő szavait. Köszönjük azoknak, kik megmaradtak táborunkban és fenkölt hazafias gondolkodásuk folytán, figyelmükre méltattak és kérjük is, hogy megtisztelő jóakaratukkal tovább is tüntessék ki lapunkat, a keresztény szellem és magyar gondolkodás e kis őrtüzét.

A mennyire tér és idő megengedi, hozzá szóltunk valódi megvilágítással a zsidókérdéshez, nem személyeskedve, de szigorú általánosságban. Ezt teszszük a jövőben is.

Minden számunkban közlünk valamit *gróf Széchenyi Istvántól* vagy *gróf Széchenyi Istvánról*, hogy minél többen erősödhessenek a faji önérzetben és közgazdasági eszmékben, nemes gondolkodásban és honfiúi erényekben.

Ha annyit nem adhatunk, mint a mennyit az ügy fontosságánál fogva adni kellene, ezért szíves elnézést kérünk. Szerények eszközeink, szerény képességünk és erőnk, mit jó akarattal pótolunk.

Joggal hiszszük, hogy az ámítások, a zsidó befolyás, hatalom és hamis közvéleményt gyártó sajtó korszakában, lapunkra szükség van. Ilyen közlöny nélkül a történeti magyar nemzet védtelenül ál az új honfoglalókkal szemben.

Férfinak panaszkodni nem illik, nem is teszszük, de tisztelt közönségünk maga is láthatja, mennyi akadály és gát emelkedik pályánk elé s a mi mulasztásaink voltak, ennek az állapotnak tessék felróni.

A minket nyomó minden viszontagság daczára, keresztény köröknek, tanítóknak, segédlelkészeknek több példányban küldöttük lapunkat s minden számból *ingyen osztottunk a fővárosban és vidéken.*

A midőn előfizetőink szíves támogatását a jövőben reménylenénk, kérjük, méltóztassanak ismeretségük körében lapunknak barátokat és híveket szerezni s a mi megerősítésünkkel is erősíteni *a keresztény Magyarországot.*

Nem rajtunk múlik, hogy lapunk többször és nagyobb terjedelemben nem jelenhetik meg, hanem azon, hogy a közönség a maga jól felfogott érdekeit elhanyagolja. Sokan félnek attól, hogy a keresztény összetartásban részt vegyenek; pedig e nélkül a magyar faj elveszti vezető súlyát és nem lesz itthon a saját hazájában.

Ajánljuk magunkat és ügyünket az igaz bátrak jóakaratába és *kerjük, hogy a tehetősebbek több példányban rendeljék meg lapunkat.*

Gróf Csáky Gyula Széchenyiről.

Közéletünk egyik kiváló és mély gondolkodású férfia, gróf Csáky Gyula következőket írja Széchenyiről:

Széchenyi a közjogi kérdések előtérbe tolását csak annyiban mondta «elhibázottnak», a mennyiben látta, hogy a nemzet a sérelmek fölpanaszlásával csak jogi helyzetének tisztázásáig jutott, de ennél tovább nem. Széchenyi pedig azt kivánta nemzetétől, hogy cselekvési erejét önmagából fejtse ki munkássága által és ne érezze magát felmentve ennek nehézségei alól pusztán az által, hogy minden hibát másban — azaz a kormányban és az osztrák politikában — keres.

Széchenyi kulturnéppé akarta fejleszteni a magyart, azért rázta fel álmából. Önerejének tudatára akarta ébreszteni. Rámutatott arra, hogy az erőt magunkból kell kifejleszteni és nem másoktól — felülről — várni; hogy az igazi erő csak abban a kulturában van, mely magából a nemzet egyéniségéből fejlődött ki, nem pedig abban, a mit más — hatalmi — tényezők oktrojálnak ránk. Széchenyi számot vetett a történelmileg kifejlett tényleges helyzetünkkel és helyzetünk természetének oknyomozásánál logikája visszavihette egész Mohácsig. Hogy akarhatta volna, hogy a magyar innentúl már mindíg csak siránkozó nemzet legyen!?

Igaz, hogy a mely nemzet nem használhatja legjobb erejét — politikai hatalmát — mely állami függetlenségében rejlik, annak van mentsége elmaradottságára. De nincs mentsége arra, hogy önmagát adja föl; nincs mentsége arra, hogy mindent elhanyagoljon, azért, mert a politika akadályokat tett haladásának útjába.

Ha a magyar nemzeti hatalom a vár, a melyet bevenni akarunk, ne forduljunk vissza panaszkodva, hogy az ellenség becsukta előttünk a kapukat, de mászszuk meg a falakat. Ez Széchenyi eszejárása.

Csakhogy mást értett ez alatt Széchenyi, mást Kossuth.

Széchenyi nem azokat az erőket akarta actióba vinni, a melyekkel nem rendelkeztünk.

Nem politikai erőszakot akart ő alkalmazni, de a nemzet kulturális erejét, műveltségét, egyénileg kifejlesztett erkölcsi és anyagi erejét — azokat az erőket, a melyekkel — a mint látjuk Angliánál — nagyobb hódításokat lehet tenni, semmint a fegyverrel.

Széchenyi tudta jól, hogy a magyar királyt nem lehet — de nem is szabad — elválasztanunk az osztrák császártól, de oka volt hinnie, hogy az osztrák császárt meg lehet majd nyernünk a magyar királynak, ha meggyőzzük arról, hogy Magyarország erkölcsi és anyagi erejében több biztosítékát találja annak a politikai hatalomnak, mely a Habsburg-dynastia hagyományos törekvése.

Mind az osztrák császárt, mind Magyarországot a történelmi fejlődés természetszerű kényszere vitte belé abba a helyzetbe, hogy Európa e délkeleti részén egy nagy hatalmassággá egyesüljenek. Hogy ily «házas viszonyban» — mint Széchenyi nevezi — az erősebb viszi a gyöngébbet, az természetes. De, hogy mi magyarok mindig a «gyöngébbek» legyünk, az már nem természetes. Vagy hogy mi az osztrák szövetségtől való elszakadásban keressük hatalmunk erősbödését, az még kevésbbé természetes; mert mi magyarok itt a Tisza-Duna mentén nem szűnhetünk meg európai hatalom lenni és «hatalom» meg egyáltalán nem is lehetünk, ha meg nem hódítjuk magunknak az osztrák császár birodalmát.

E «házasságban» tehát, ha szavunk praeponderantiáját akarjuk elérni, magunknak kell azt kivívni. Nem erőszakoskodás, de egyéni felsőbbségünk által.

Már most: «egyéni felsőbbség!» — Vajjon abban van-e az, hogy ha arra való jogainkra hivatkozunk, azok megsértése miatt panaszkodunk, egyes jogainknak kivívásáért politikai taktikákat alkalmazunk — avagy másban?

Ha Ausztriára panaszkodunk és úgy találjuk, hogy az dominál és az teszi lehetetlenné existentiánkat, vajjon nem leszünk-e kénytelenek bevallani, hogy e hatalma nem is politikai felsőbbségében rejlik, hanem kizárólag abban, hogy szellemileg, erkölcsileg és anyagilag erősebb, mint mi?! — Mert hiszen közjogilag osztrák érdekeknek nincs semmi beleszólása a mi ügyeinkbe.

Nos, hogy szellemileg és erkölcsileg alatta állanánk osztrák szomszédainknak, azt nehéz lenne bebizonyítani. Ha tehát valamiben erősebbek, mint mi, és ebben az irányban nyomják le a mérleg serpenyőjét, úgy ez csak az «anyagi erő» — a productivitas, új javaknak termelése.

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

Pedig a természet bővebb kézzel szórta ránk kincseit, mint osztrák szomszédainkra. És ha mégis szegényebbek vagyunk és mégis Ausztria az, a mely gazdasági felsőbbségével képes politikailag suprematiát gyakorolni rajtunk, úgy annak csak egy oka lehet és ez nem más, mint az, hogy mi nem dolgozunk, nem vagyunk productivak; hogy mi csak fogyasztói vagyunk neki és nem termelünk semmit, a mivel közgazdaságilag vele szemben paritásra emelkednénk.

Pedig suprematiára is emelkedhetnénk, nemcsak paritásra.

Minden időben de ma még inkább, mint valaha a közgazdasági érdekek azok, a melyek a világon a politikát irányítják.

A magyar törvényhozás csak egyoldalúlag a közjogiakkal foglalkozik.

Ma nekünk, magyar közönségnek is van okunk ezért panaszkodni, mint Széchenyinek volt, sőt nekünk ma még több.

Nem annyit jelent ez, mint közjogi politika nélkül keresni a boldogulást, csak annyit, hogy közjogi téren nem boldogulhatunk közgazdasági politika nélkül. E téren pedig nincs előttünk más korlát, mint saját magunk ügyefogyottsága.

Kitüntetések.

Ő felsége *dr. Babarczi-Schwartzer* Ottó udvari tanácsost a főrendiház tagjának nevezte ki. A nagyhírű tudós, író és szónok bizonyára a főrendiházban is kiérdemli azt a tekintélyt, melyre minden vonalon rászolgált.

*Nyílhegyi Rupp Zsigmond*ot ő felsége az udvari tanácsosi méltóságra emelte s benne oly férfiút tüntetett ki, a ki minden tekintetben méltó erre, úgy is mint kitünő jogász, úgy is mint kiváló polgár. Mind a két férfiúnak nagyon sokat köszönhet Buda. Küzdöttek önérdek nélkül Buda érdekeiért.

Püspök és színház.

Váczon mozgalom indult meg keresztény színház alapítására, melynek színpadjáról számúzve volnának az erkölcstelen darabok. Az alapítók *Gróf Csáky Károly* váczi püspököt akarták védőnek megnyerni, de a püspök nem fogadta el a védőséget azzal a megokolással, hogy a hitélet fejlesztése az iskolák ügye s a katholikus egyetem felállítása, a társadalom nevelése azok a feladatok, a melyek első sorban foglalják le az egyházfők szellemi munkáját és áldozatkészségét. Nagyon szép feladat s kövesse is minden püspök. A színházak ma csakugyan gyilkosai a jó erkölcsnek s Vácz nagy dolgot mívelne, ha a színpadról az erkölcstelen darabokat száműzné, a mit meg lehet tenni nyilvános színház nélkül is, ha lelkében művelt a társadalom; de fájdalom nem az.

A nem erkölcstelen darabokat a közönség unalmasnak tartja. Hozzá kell újra szoktatni az ízléshez és erkölcshöz és pedig működvelő előadások útján. Váczon van legényegylet, van elég nagy műveltségi osztály, mi sem áll útjába annak, hogy vallásos és szelíd humorú, valamint történeti darabokat adjanak elő. A szinpad, különösen melyen szinészek játszanak, ma már nem szolgál egyébre, minthogy a zsidóknak innen is jusson, mert sokasodásuk miatt ellepték a szinpadot és innen is kormányozzák a világ erkölcsét.

Darányi este.

A budai körben ebben az évben is megvolt a *Darányi-estély*. Darányi Ignácz budai testestől, lelkestől. A szeretet, ifjúi emlékek; a férfi kor törekvései kötik őt Budához. Budáért sokat tett, fáradott, maradandó alkotásokkal emelte s mindent elkövetett, hogy fejlődjék, virágozzék. Hasznos munkássága közben, mindig pihenője volt az, ha a budaiakkal együtt lehetett s velök baráti érzésben olvadt össze. A budai kör Darányi estéjén újabban meggyőződhetett a kiváló államférfiú arról, hogy őt mennyire tisztelik és szeretik a budaiak.

Uránia.

A kedélyt és ízlést nemesítő, ismeretterjesztő *Uránia*-színházban *A Párisi asszony*, mit *Pekár Gyula* sok szellemmel írt, nagyon tetszett a közönségnek. Maga előtt látta Párist, élénk változattal és élvezhette a finom tarkaságokat. Az Uránia-színház a közművelődést terjeszti s nem lehet el nélküle művelt ember épp úgy, mint a kinek ismeretei bővítésére szüksége van. A modern színházi képtelenségek után az Uránia előadásai nagyon jó hatású s csak magamagának használ, ki azt minél többször felkeresi.

Zsidó züllés.

A zsidók családi élete sem olyan tükör, mint régen volt. Hitökben inognak, csak faji összetartásukban nem. Eddig nagyon kevés volt a zsidók válópere, ma feltünően szaporodik. Úgy látszik, irodalmuk erkölcse reájok is hat. Az országos számtartó (statistikai) hivatal kimutatása szerint 1902-ben még csak 4 %-al szerepeltek a zsidó hazasfelek a válóperekben. 1903-ban ez az arány 9 %-ra emelkedett. Vegyük ehhez a születési arány csökkenését, öngyilkosságokat, elme- és idegbajokat, hülyeségeket s látjuk, hogy a zsidók züllése megkezdődött s tart tovább, ha csak egy külön országban nem egyesülnek.

Katholikus Magyarország.

A katholikus önérzet tekintélyes ébredése erősen hangoztatja a katholikus Magyarországot. A katholikus Magyarországtól nincsen mit félni, csak a zsidó Magyarországtól. Egyik katholikus lap, az *Uj Lap*, biztatja a kálvinistákat és a zsidókat, hogy ha jól viselik magukat megélhetnek a katholikus Magyarországban. A kálvinisták valószinű, hogy megélnek továbbra is katholikus atyafiaik mellett. Erre kár volt szót vesztegetni. Az olyan katholikus Magyarország nem lehet csak papíros ország, hol feltételezhető, hogy a *zsidók megélnek* és akárminők is. A czikkíró a zsidókat ezzel ne kecsegtesse. Míg a zsidók azt találják hinni majd Magyarországról, mint a középkorban Sauzet tanúsága szerint hitték: «Róma minden időben a zsidók menhelye volt s maguk paradicsomnak nevezték azt a középkorban, midőn a tudatlanság barbárságai őket egész Európában könyörület nélkül üldözték».

A vérmező.

(M. A.) A Háromnyúl-kaszárnya kiépítésének tervénél ujra szóba jött a *Vérmező*. A Lágymányoson volna rá hely, de némelyek a Vérmezőt emlegették.

Mi is foglalkoztunk már a vérmező rendezésének kérdésével. Voltak olyanok kik lapunkban a beépítés, valami állami épület itt emelését indítványozták, de olyanok is voltak, kik a város rendezés helyes szempontjából fogva fel, a Vérmezőből egy nagy kertet terveltek.

Ha mindent jól megfontolunk, ezt az álláspontot fogadnánk el, minden emelhető ellenkező ok daczára.

Az egészség az első és jön utána az ízlés; mind a kettő a kert javára dönt.

A krisztinavárosnak bérkaszárnyákkal való ellepése mellet sohasen írtunk. Ez lehetett és lehet egyes házi urak érdeke, de nem közérdek.

Nincsenek nyilvános tereink s ez sokat árt a város összhangjának. Az építési és fejlődési türelmetlenség termelte ezt a visszásságot.

Ha a Vérmezőt megválthatja egyszer a főváros azt ne építse be, hanem legyen belőle egy szép kert, olyan a mit minden más főváros megirigyelhet. Elég baj, hogy a Svábhegy is roszszúl alakult s nem aknázták ki a természet előnyeit. Ne siessék el a Vérmezőt.

Ha a Vérmezőt beépítenék, az elrontaná az egész krisztinavárost s egészen más lenne, mint a mire rendelte fekvése.

Isten őrizzen, hogy a kalmárszellem legyűrje az ízlést és beépítsék a vérmezőt. Ez ellen a budaiaknak tiltakozni kell.

Lorántffy Zsuzsánna-egyesület.

A Lorántffy Zsuzsánna-egyesület megtartotta november havi választmányi gyülését Odescalchi Gyuláné herczegné védő jelenlétében, Szilassy Aladárné elnök és Tisza Istvánné grófné alelnök vezetésével. A választmány tisztán jótékonysági ügyekkel foglalkozott. Sok szegény család téli segítséget és több árvának neveltetését rendezték, kimondván, hogy minden szegény családot, a mely az egyesülethez fordul segítségért, fölkeresnek, vagy fölkerestetnek előbb, hogy az üzletszerű koldulás által okozott visszaéléseket megakadályozzák. Amellett, hogy az egyesület minden tagja teljesít ilyen látogatást, hivatásos diakonisszákról is történt gondoskodás, a kik — eddig hatan — a szegény családok betegeit gondozzák és részesítik a szükséges ápolásban. Az egyesület e kiterjedt munkájához két előadás jövedelmét óhajtja felhasználni. Az egyik előadást november 10-én tartotta meg a Nemzeti Múzeum fölolvasó-termében, este hét órakor, Dessewffy Arisztid és Szabolcska Mihály fölolvasásával a programmon.

Református zsinat.

A reformátusok zsinatja — bármily lelkes és szép beszédek hangzottak el ott — nem elégítheti ki az igazi református embert. Leginkább anyagi kérdésekkel foglalkozott a zsinat és legfőkép az állami támogatással. Az állami támogatás talán segít a lelkészeken, tanítókon, könnyít az adózókon idővel, de nincsen erkölcsi haszna, mert a függetlenségét koczkáztatja. A kálvinisták független szelleme sokszor használt a hazának, a szabadság szeretetnek. Félünk, hogy az állami segítség, ezt a független szellemet öli meg. A zsinaton szerettünk volna mást is hallani, p. o. a régi vallásosság, a Krisztusban való szilárd hit megerősítésének eszközeit. Szerettük volna, ha a régi és mai papokat összehasonlítják, a kik gályarabságot is elszenvedtek, nemcsak szegénységet. A hajdani és

mai papi házak élete egészen más, belopódzott a nemes egyszerűség helyére a fényűzés nem egy helyen. A pap elhagyta a népét, a nép elhagyta a papot; szomorú társadalmi kép. Tisztelet azoknak a kivételeknek, kik híveikkel törődnek, s p. o. a szövetkezés munkájában részt vesznek, igazán lelkipásztorkodnak s nem dobják a szocziális izgatók karjaiba a népet. Elmult a büszke szegénység korszaka és helyette itt van az úrhatnámság. A lelkészi pálya nem kenyérkereset, de hivatás. A ki erre hivatás nélkül lép, az kárhozatot terjeszt. A zsinaton szerettünk volna szót hallani a zsidókérdésről, de arról úgy a zsinat, mint a katholikus nagygyűlés mélyen hallgatott.

Politikai zavarok.

Lapunk nem foglalkozik politikával, tehát nem is szólunk a napi politikához. Egy pont azonban nagyon szembetűnő: minden pártnál vezérkednek a zsidók s a kik eddig óvták a hazát a zsidótól, revisio alá veszik őket s összeölelkeznek velök. A politikai durvaságok magukkal ragadnak mindenkit; így esett meg, hogy a főváros polgármestere *Halmos János* is méltatlanságot szenvedett. Bizony undorítók az ilyen politikai zavarok, melyek közben az érdemest is, mint *Halmos János* polgármestert sárral dobálják. Tessék kinek-kinek a maga elvét követni, olyan táborban lenni, a mely *ízlésének* megfelel, de póriasnál is továbbmenő durvaságokra ne vetekedjen senki. Mi sajnáljuk a helyzetett, mert közgazdasági fejlődésünknek útját állja és népszerűvé tesz egynéhány nagyhangú zsidót.

Tanítás és tanulás.

Sokat várnak az új közoktatási törvénytől, mit mindenki dicsér. Közoktatásunk azonban nem ezen fordul meg, hanem a tanításon és tanuláson. A tanításból kiveszett Sokrates tanítás módja, mely a szíven alapult. Nemcsak az elmét, de a szívet is képezte. Példákkal tanított, nem elméletekkel s nem hanyagolta el a gondolkodó erőt. Nemesítette az embert, hogy a közjóra alkalmatosabb legyen. A gyermekek sok könyvet visznek az iskolába, meg vannak terhelve s alaposan semmit sem tudnak. Az alapossághoz sem nekik sem az oktatónak nincs ideje. A tanulás a tanulónál nem becsületérzési érdek, hanem félelem a rossz osztályzattól, tanító és szüléktől. Nagy baj az is, hogy a legtöb oktató keserű és savanyú, pedig szellemi derültség nélkül nem ér czélt. Az oktató lelki helyzete hat a tanulóra is. Szóval, a kit az Istenek szeretnek, abból tanítót képeznek, a kit pedig nem szeretnek, tehát hivatás nélkül választja ezt a pályát, az a nemzetnek milliárdokra menő károkat okoz. Nemcsak a tananyagban, de a tanítók anyagában is válogassanak és javítsák. Zsidóval taníttatni a magyar ifjút a legnagyobb baklövés.

Lőcsei Fehérasszony.

Modern írók nagyon szeretik kihalászni a multból a hazaárulással vádolható alakokat. Van nekünk elég magasztos nemzeti hősünk a kurucz időkből is, minek rángatják elő a megbotlottakat. Jókai is bűnt követett el azzal, hogy Géczy Juliannát és Andrássy Istvánt választotta regénye főalakjaiul. A regényben elmosódott, a Népszínházban adott drámában kidomborodott a nemzeti önérzetet sértő történet. A lapok nem botránykoztak sem a közönség. Nem botránykozik már a magyar semmin. Úgy látszik elfelejtették a történetet, mit újabban, mint valami irodalmi regalét, a zsidók bérelték ki. Ilyen átváltozási jelenetektől, mint p. o. a kuruczból labanczczá vedlés, meg kellene undorodni s erős kézzel állni útját annak, hogy színpadra olyan dolgok kerüljenek, mit szégyenleni és nem fitogtatni kell.

EMLÉKSOROK

belecskai Mechwart András
70 éves születésnapjára.

Átélt hetven évet
Ritka becsülettel,
S életének minden percze
Fölért egy élettel!

Mint üstökös csillag
Úgy jött e világra:
Nagy lelkéből szerte lövel
A szeretet lángja!

Gondos édes apja
Volt a munkás karnak,
S a legelső apostola
A magyar iparnak!

Kitüntetést, rangot,
Soha nem kereste,
S állandóan ragyogott a
Királykegy felette!

Szegény özvegy asszony,
S te apátlan árva!
Reggelenként s minden este
Szödd bele imádba:

„Azt, az igaz embert,
A merre csak lépdel,
Áldja meg a nagy Alkotó
Mind a két kezével!“

1904. decz. 6.

BÓRÁND JÁNOS.

Védőintézkedés az alkoholizmus ellen.

A belügyminiszter rendeletet intézett Árva, Bereg, Liptó, Máramaros, Szepes, Sátor, Trencsén, Ung és Zemplénvármegyék törvényhatóságaihoz az étherrel kevert szesztartalmú italoknak élvezeti szerül való használata tárgyában. A belügyminiszter e rendeletében konstatálja, hogy tudomására jutott, hogy a felsőmagyarországi községekben az italárúsok és italmérők akadálytalanul hozzák ezeket a keverékeket forgalomba. Miután az Országos Közegészségi Tanács bekért véleménye szerint az étherrel vegyített italok rendkívül ártalmasok az egészségre, a belügyminiszter ezeknek az italoknak az elárusítását, illetve forgalombahozatalát szigoruan megtiltotta.

Kik árulják ezt az életrontó pálinkát? A zsidók. Nemcsak árulják, de gyártják is. Ideje volt, hogy ez a rendelet közéjük csapott. Most az a fő, hogy végre is hajtsák és elejét vegyék a zsidók fortélyának, melylyel a hatóságokat ki szokták játszani és megejteni.

A Szent-István-Társulat Naptára 1905-re.

A mikor a Szent-István-Társulat életbe léptette a pártoló tagsági intézményt, elhatározta, hogy tagilletményül naptárt is fog adni a tagoknak. Ez a naptár 1905-re meg is jelent. Tetszetős, gazdag, terjedelmes; czéljának igen jól megfelel, oktatja, szórakoztatja, fölvilágosítja és földeríti a magyar embert; újszerű, emellett művészi. Az év történetében legnagyobb részt a japán-orosz háború foglal el, számos képpel. Kép egyáltalában sok van a naptárban, mind tiszta, érdekes. Ebben a tekintetben a naptár az eddigi népnaptárakat teljesen háttérbe szorítja. Meg vagyunk győződve, hogy csakhamar a keresztény családok legkedveltebb naptára lesz. Ára a könyvpiaczon 80 fillér; de, mint említettük, a pártoló tagok tagilletményül ingyen kapják. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában, Budapesten, VIII. ker., Szentkirályi-utcza 28. szám.

A turisták karácsonyfája.

Turistaműködésünk legelejétől fogva nem mult el karácsonyi ünnep, a melyen a Pilis hegyvidékének egyik vagy másik községe szegény gyermekeiről meg ne emlékeztünk volna. Hisz ily félreeső vidékre jótékonysági egyesület nem terjeszti ki gondoskodását; ez apró gyermeksereg nyomorát nem látja, nem enyhítheti senki más, mint a turista.

Választmányunk határozatából az idei — immár tizenhatodik — karácsonyfát deczember hó 8-án hegyvidékünk egyik legszegényebb községében Pilis-Maróthon állítjuk fel. Mi-után azonban Osztályunk szerény anyagi viszonyai e nemes czélra kellő fedezetet nem nyujthatnak: ismét buzgó és áldozatkész tagjainkhoz vagyunk kénytelenek fordulni.

M. t. Címedet úgy van szerencsénk ismerni, mint Osztályunknak ügyünk iránt mindenkor melegen érdeklődő tagját. Bízvást bátorkodunk tehát ama tiszteletteljes kérésünket előterjeszteni, hogy a túloldali gyűjtőívet m. t. ismerősei körében is köröztetvén, a nemes ügyet áldozatkészséggel támogatni s a gyűjtés eredményét legkésőbb deczember hó 5-ig Osztályunk Elnökségének (IV., Aranykéz-utcza 6. szám, III. em. 16. ajtó) czímezve beküldeni szíveskedjék.

Egyúttal tisztelettel felkérjük, hogy a mennyiben az ünnepélyen résztvenni kivánna, ebbeli szándékát — a szükséges előintézkedések megtehetése végett — legkésőbb deczember hó 3-ig bejelenteni szíveskedjék.

Közelebbi felvilágosítással a hivatalos órák alatt (kedden és szombaton esti 6—8 óra között) készséggel szolgálunk.

Ezt a felszólítást küldötte szét a Magyar Turista-Egyesület tagjainak. Nagyon szép lenne, ha a tagok s más emberbarátok szívökre vennék. Alig van egyesület, mely a népélethez oly közel ért, mint a Magyar Turista-Egyesület és hazánkat felfedezte hazánknak, erősítve a magyar fajszellemet. A budai hegyvidék különösen le van kötelezve a turistáknak, kik utakat csináltak ott, a hol eddig a madár sem járt. A karácsonyfa-ünnep a keresztény szeretet ünnepe s egyúttal a magyar nyelvnek is erősítője. A Turista-Egylet már azért is derék egyesület, mert elenyésző számban vannak zsidó tagjai.

Tájékoztatásul.

Az **Első Leánykiházasítási egylet m. sz.** és annak igazgatósága rövid idő óta céltáblájául szolgál a leggyülölködőbb és bosszúvágyó támadásoknak, melyek mindannyian hazugságoktól, ferdítésektől és torzításoktól csak úgy hemzsegnek.

Méltóságunkon alulinak tartjuk, hogy ezen támadásokra reagáljunk. Csak annyi szolgáljon tagjaink tájékoztatásául, hogy az **Első leánykiházasítási egylet m. sz. kebelében semmi olyas nem történt, a mi nyugtalanságra okot szolgáltathatna** és hogy ezen üzelmek tisztán egy rendezett hajszára vezetendők vissza.

Üzletmenetünk zavartalan folyásáról különben is látjuk, hogy érdekelt tagjaink, valamint általában a nagyközönség ily minősíthetetlen támadásokról a helyes ítéletet magának megalkotni tudja.

A sajtópert — az egyedüli védelmi eszköz, mely ily esetekben rendelkezésre áll — mindezen támadások ellen már is foganatba tettük.

Budapest, 1904 nov. 30.

Az Első leánykiházasítási egylet m. sz.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körút 101, 1. ajtó

Megjelenik minden hó 10., 20. és 30-án.
Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKI ÖDÖN.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangú kénes hévvizű gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványvíz-**uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolídabb kezelés. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Ki akar jó bort inni?

A ki jó bort akar inni, ihatik

PLESSL JÓZSEF

bor- és sörmérésében a
VIG CZIMBORÁHOZ
I., Krisztina-körút 127—129.
Villamos megállóhely.

Számos elismerés családok részéről, kik a bort asztali használatra hazahordják.

INGYEN kapja lapunkat, ki arra két előfizetőt gyűjt

Művelt nő.

Művelt 30 éves uri családból származó nő, háztartás vezetésére ajánlkozik. Kevesebb fizetésért is elmegy, ha egyéves gyermekét is magával viheti. Bővebben e lap kiadóhivatala.

Egy tanárjelölt

keresztény családból, házitanításra ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban.

A hosszú élet,

jó egészség s a betegségek gyógyulásának titkai . . . illetve: ezek főtényezői s a betegségek gyógyítása e főtényezők, különösen pedig otthoni vízkurák s egyes gyógyhatású (de sohasem mérges) növényi s házi orvosságok segélyével című közhasznú művet 3 koronáért bérmentve megküldi a szerző: *Farkas Zsigmond plebanos* Hangács, Borsodmegye. **Ajándéknak is szerfölött alkalmas . . . különösen beteg rokonok és ismerősöknek.** A munka köztetszésben részesült: pl. egy nagynevű egyetemi tanár: „józuű, józan s radikális gondolkodású műnek" írja levelében. *Úgy a lapok, mint az eddigi megrendelők nagyon dicséröleg nyilatkoznak a műről.*

* E rovatban közlöttekért felelősséget a szerkesztőség nem vállal.

Keresztény czégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Szénásy „Százszorszép" levélpapirja a legjobb csontlevélpapir. IV., Ferenciek-tere 9.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utcza 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körút 109. sz.
Petrich Márton, épület- és bútorasztalos. I. ker., Márvány-utcza.
Hartmann István, czukrászda és fehérsütőde. I. ker., Krisztina-körút.
Francois és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor-gyáros. VIII. k., Főherczeg Sándor-utcza.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körút 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánczhid-utcza 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-út 28.
Rösler Károly, finom- és fehérsütődéje. I. ker., Pálya-utcza.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sírkőraktára. VII., Kerepesi-út 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utcza.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I. k., Alkotás-utcza végén.
Szénásy Gyula női divatárúháza. Szövetek. IV. ker., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer Vászonneműek. IV. ker., Koronaherczeg-utcza.
Kintzly Gyula, fűszer, bor és csemege. Kleinscheg sec és Derby sec főraktár. V., Fürdő-utcza.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. ker., Szent-Háromság-tér.
Krammer és Erhardt. Könyvnyomda. VII., Csömöri-út 28 (Garay-bazár). Telefon 57—23.
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. VIII. ker., Üllői-út.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Múzeum-körút.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. ker., Károly-utcza.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váczi-utcza.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszercsemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körút 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet Kishid-u. 7. Telefonszám 11—24.
Csabány Antal, divat- és rövidárú. IV., Koronaherczeg-utcza 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. sz.
Józsa Pál, férfiszabó. I., Maros-utcza 15. sz.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utcza 13.
Szokolovits Gyula vas- és fűszerkereskedése. I. ker., Krisztina-körút 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és fűszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Zsoldos Nándor vésnök műintézete. II. ker., Fő-út 7. sz.
Fekete József fűszer-, fa- és festékkereskedése. II., Bors-utcza 8.
Mayerberg Ignácz, borkereskedő I., Csörsz-utcza 35.
Grolig József, könyvkötő. II., Margit-rakpart 15.
Ifj. Krumpholtz Mihály, cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utcza 18/a.
Geittner és Rausch, műszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-út 8. sz.
Baletkay M., házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetítő irodája. I. ker., Krisztina-körút 125,
Chalupka Sándor, sütő-mester. I., Városmajor-u. 2.
Huber György, vendéglője az Életmentőhöz, I. ker., Svábhegy, Költő-utcza 6. sz.
Cseh Lajos, hentes és mészáros. I., Alkotás-utcza 21.
Kovács József, vendéglője a 11. §-hoz. I. ker., Istenhegyi-út 19.

Alulirott tisztelettel hozom b. tudomására, hogy **I., Krisztina-tér 2. szám** alatt létező

üveg- porczellán- és lámpa-üzletet

Baletkay A. czégtől átvettem és azt

Baletkay A. utóda Zimmerer Pál

czég alatt a mai kor igényeinek megfelelőleg tovább vezetem.

Mindennemű üveges munkát, képkeretezést, tükrök ezüstözését, csillártestek javítását, átalakítását stb. a legjutányosabban vállalok.

Dús raktárt tartok mindennemű üveg- és porczellánárúkból, háztartási és vendéglői berendezésekhez. Álló- és függőlámpák, képek és képkeretek nagy választékban.

Villámvilágítás és villanyos csengőbevezetések és felszerelések.

Évtizedekre menő tapasztalataim, valamint azon körülmény, hogy 18 éven át Giergl Henrik czégnél (Budapest, IV., Váczi-utcza) működtem, feljogosítanak azon kijelentésre, hogy minden tekintetben képes leszek a n. é. vevőközönség kívánalmainak megfelelni. Igen kérem tehát az elődöm által élvezett bizalmat új vállalkozásomra ruházni és maradok szíves pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

ZIMMERER PAL
üveg-, porczellán- és lámpa-kereskedő
és vizsgázott villanyszerelő.

MATTONI FÉLE GIESSHÜBLER
legfrisztább égvényes
SAVANYUKUT

mint gyógyforrás több században át a **légző- és emésztési szervek** megbetegedéseinél, **köszvénynél, gyomor- és hólyaghurut** eseteiben kipróbálva. Gyermekek, lábbadozók és terheseknek e víz különösen ajánlatik.

MATTONI HENRIK
cs. és kir. udvari és kamarai szállító
BUDAPEST.
GIESSHÜBL SAUERBRUNN
vasútállomás Karlsbad mellett (Csehország),
BÉCS, FRANZENSBAD

Világhírű! Világhírű!

A „Rekord" festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságú arczképeiről, melyeket elismert művészek által készíttet. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban, ára . . . . **20 korona.**
Legfinomabb kivitelű **Blom-, Patin- és krétarajz.** ára . . . . . **5 korona**

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságú képet készítünk mindenkinek **teljesen ingyen,** ha részünkre három rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„REGORD" festészeti műintézet
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 46.

GANZ ÉS TÁRSA
vasöntőde és gépgyár részv.-társaság
BUDAPEST.

KÉSZÍT: *a*) gépeket és építési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti pelszereléseket-transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zúzóművek, hengerek és ágyúgolyókhoz. **Acélöntés, Hengerszékek** kéregöntetű hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra örléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vízkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek, csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

MECHWART-féle **forgó petróleum- és gőzeke.** Elektromos világítás s erőátvteli egyirányú váltakozó és forgóárammal, dinamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhúzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos fúrógépek: elektromos daruk, szivattyúk, ívlámpák, mérőkészülékek stb.
Városi iroda: IV., Ferenciek-tere 2 sz., ahol mindig dús választékát tartjuk a világítótesteknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stílusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerű elektromos gép- és motoraink és petroleum-dinamogépeink is.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinczeszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szívesen szolgál I. ker., Alkotás-utcza.

Hol volt hol nem volt . . .
Ujra ott van **Lipót.**

Hornyánszky Viktor, cs. és kir. udv. könyvnyomdája Budapesten.

Keresztények csak keresztényeknél vásároljanak és dolgoztassanak.

Budapest, 1904. XIII. évfolyam 30. sz. Karácsony hava (Deczember hó) 20.

BUDA és VIDÉKE.

KERESZTÉNYEK LAPJA.

A zsidó állam visszaállítása.

Megváltónk születésének szent ünnepén minden jót, békességet kivánunk. Kivánunk barátainknak és ellenségeinknek. Áldjon meg mindenkit a mennyei szeretet. Hassa át a zsidókérdés megoldását is a szeretet. Legyen ennek a kérdésnek megoldása békés megoldás.

Ennek csak egy módja lehet, a melyből a zsidókra és az egész világra áldás száll és ez az, a mit harmincnégy évvel ezelőtt az antiszemita párt vezére, Istóczy Győző indítvány alakjában a magyar képviselőház elé terjesztett:

«*Indítvány*

Jelentse ki a Ház, hogy az esetben, ha a keleti kérdés megoldásának és a Kelet jövőjének végleges megállapításának valamely phasisában az európai zsidóság vezérkörei vagy valamely európai állam kormánya részéről megpendíttetnék az az eszme, hogy necsak a keleti keresztény népek szabadság-igényei nyerjenek az európai érdekeknek megfelelő kielégítést, hanem a 18 század évvel ezelőtt feldúlt hazájából kiűzött zsidó népnek is végre valahára igazság szolgáltassék az által, hogy annak hőn szeretett eredeti hazája: Palaestina kellőleg megnagyobbítva, akár a magas porta souverainitása avagy souzerainitása alatt álló automon tartományként, akár pedig önálló zsidó államként visszaállíttassék s ekkép a jelenlegi elszélyeledettségében az európai nemzetek haladását gátló és a keresztény civilisatiót veszélyeztető zsidó nép önmagának visszaadva saját nemzeti kormány és institutiók jótéteményei mellett, rokon semita törzsek közepette, az erőben lehanyatlott Keleten, mint egy életerős, hatalmas új elem a civilisatiónak hathatós tényezőjévé válhassék: ez esetben a Ház óhajtása az, mikép a magyar kormány odahasson, hogy a monarchia külügyi kormánya az ily célú esetleges indítványt ne csak ne ellenezze, de sőt azt úgy európai érdekből, mint a monarchia s nevezetesen Magyarország érdekéből saját részéről is támogassa.

Beadja: *Istóczy Győző* s. k.»

Árpád vére.

(Írta: Zarándy A. Gáspár I. kötet: Hohenlohe.)

Az idei karácsony nagy és értékes meglepetést hozott a magyar tudománynak. Megjelent az Árpádok összes hiteles őseinek teljes nemzedékrendi történelme és összes hiteles utódjaiknak jegyzéke. És ezzel egy csapásra megszűnt az eddig dívott őshamisítás és ősgyártás, legalább az Árpádok vonalain. Zarándy tizenöt esztendő alatt ezernél több magyar, német, angol, latin, olasz, spanyol és francia munkát dolgozott fel, a melyek közül némelyik 10—60 kötetre terjed és a ma ismeretes kútfők és munkák alapján, lehetőleg tökéletes művet alkotott. Elmondhatjuk, hogy talán az egész világirodalomban nincs családtörténelem, a mely annyira teljes és hiteles volna, mint az Árpádoknak ez a nemzedékrendi történelme.

Az utódoknál a tudós szerző kénytelen volt csupán a családnevekre szorítkozni, mert valamennyi Árpád-utódot felsorolni talán százkötetes könyvtárban sem lehetne. Azért ez a kötet a *Hohenlohe*-nemzetség magyar ősvonalainak van szentelve, hogy a tévútra vezetett közvéleménynyel megismertesse a rideg, de ékesen szóló történelmi valót. A Hohenlohék vitézül harcoltak a magyar föld szabadságáért, a török ellen. Ereikben az Árpádok és Szapolyayak vére sok ezer vonalban csörgedez. Ha tehát egy Hohenlohe Magyarországon, azon «a földön, melyen annyiszor apái vére folyt», birtokot vásárol, nem gyűlölettel és gyanusítással, hanem szíves vendégszeretettel illik fogadnunk. Ha már beeresztettük százezer számra Galicia, Románia és Oroszország idegen népét, a mely lassankint a kardnál jóval kevésbé veszedelmes eszközökkel hódítja meg ősi földünket, mennyivel kivánatosabb, hogy az olyan dúsgazdag emberek telepedjenek meg nálunk, a kik nem visznek, de hoznak pénzt s a kiknek ősei vérüket és vagyonukat áldozták hazánkért. A világ minden állama dédelgeti az ilyen letelepülőt, csak éppen minálunk fogadja gyanusítás és gyűlölet!

Ez ellen a határtalan igaztalanság ellen küzd Zarándy művének második része és alig jelent meg ez a remek munka, teljes a sikere. Egy elítélő hang nem emelkedett ellene: ez az igazság fényes diadala!

Nehogy azonban azt higyje bárki, hogy üres dicséret, a mit mondottunk, közöljük a sok száz bírálatból és levélből a lényeges részeket.

— «Ein prächtiges und werthvolles Werk». [Pester Lloyd, 1904. nov. 8]. — A Budapesti Hirlap 1904. nov. 8. számában a műnek csaknem egész előszavát közli, a mi a legkitünőbb bírálat. — «Tökéletes munka». [Borsodmegyei Lapok, 1904. nov. 11]. — «Mindazt, a mit szerző célúl tűzött ki magának, az igazság útján el is érte s megérdemli, ha megbecsülhetetlen munkájának méltó elismerését nyeri» [Alkotmány, 1904. nov. 8]. — «Ein hochelegant ausgestatteter Grossquartband» . . . «Es liegt wirklich ein grosses Stück Arbeit in dem Buche» ... [Neues Pester Journal, 1904. nov. 9]. — «Egy gyönyörűen kiállított kötetben nagy apparátussal bizonyítja be a Hohenlohe hercegi család magyar ősvonalait.» [Az Újság, 1904. nov. 9]. — «Egy igen díszesen, merített papiron nyomtatott kötetben bizonyítja, hogy a Hohenlohe család ereiben az Árpádok vére csepeg». [Pesti Hirlap, 1904. nov. 20]. — «A roppant drága, tartalmánál és kiállításánál fogva egyaránt becses munka». [Magyar Szemle, 1904. nov. 20]. — «A tudós történetíró közli az Árpádok őseinek és utódainak nemzedékrendi történelmét és ebből levezeti, megállapítja a Hohenlohe nemzetségnek magyar ősvonalait». [Magyar Hirlap, 1904. nov. 27]. — «Tökéletes munkát állított össze». [Hazánk, 1904. nov. 23]. — A legkülönbözőbb pártállású lapoknak ehhez az osztatlan elismeréséhez járuljanak a legjobbak és legtudósabbak magánvéleményei. — «Kivánom, hogy a szakirodalom részéről teljes elismerés kövesse fáradozásait». [Dr. Mangold Lajos egy. m. tan. 1904. nov. 8]. — «Remek könyv». [Poloczek Róbert főhadnagy, 1904. nov. 14]. — «Nagybecsű mű». [Sigray Pál nagybirtokos, 1904. nov. 14]. — «Érdekes mű». [Békefi Remig egy. tan. 1904. nov. 16]. «Nagy szorgalommal és kiváló szakértelemmel szerkesztett nagybecsű munkája». [Bogdanovics Lucián budai szerb püspök, 1904. nov. 16]. — «Jeles munka». [Fertsek Nándor nagyprépost-helyettes, 1904. nov. 16]. — «Igen érdekes és szép mű». [Rakovszky István képv. 1904. nov. 16]. — «Szép mű, csudálatos ismeretek és kitartás». [Gyurkovich Gyula ügyv. 1904. nov. 16]. — »Nagy szorgalommal összeállított érdekes mű». [Zsindely István jogtan. 1904. nov. 16]. — «Nagyon becses díszmű». [Riedl Frigyes, 1904. nov. 16]. — «Nagyon becses monographia». [Mutschenbacher püsp. joglyc. hely. igazg. 1904. nov. 16]. — «Ritka szaktudással összeállított becses mű». [Bende Imre püspök, 1904. nov. 16]. — «Nagybecsű s rendkívül érdekes mű». [Vidos Lajos apátkanonok, 1904. nov. 17]. — «Becses mű». [Fischer-Colbrie Ágost p. prael. 1904. nov. 17]. — «Szép könyv». [Alexics György tan. 1904. nov. 17]. — «Ritka műízléssel kiállított és hangyaszorgalomról tanuskodó értékes mű». [Ragats János praefectus, 1904. nov. 17]. — «Jeles munka». [Glattfelder Gyula tanulmányi felügyelő 1904. nov. 17]. «Nagy tudománynyal és fáradhatlan szorgalommal kidolgozott és fényesen kiállított munka». [Vágner József p. praelatus, 1904. nov. 17]. — «A növendékek nemcsak örömmel forgatják, de sokat tanulhatnak is belőle». Végh Ferenc vicerector, 1904. nov. 17]. —

«A könyvben felhalmozott temérdek és kellő kritikával használt adatok forrásmunkává avatják». [Báró Nyáry Albert, 1904. nov. 17]. — «Érdekes és szép munka». [Molnár Viktor államtitkár, 1904. nov. 18]. — «Becses és szép munka». [Szabó Otmár, Zirc, 1904. nov. 18]. — «Jeles munka, kiváló és csinos mű». [Káuzli Dezső kanonok, 1904. nov. 18]. — «Rendkívül érdekes és nagy tanulmányra való díszes munka». [Jalsoviczky Sándor, 1904. nov. 18]. — «Isten áldása lebegjen az író fölött és nemes törekvését a legszebb sikerhez vezérelje». [Kussinszky Arnold kanonok, 1904. nov. 18]. — «Titáni erőről, nagy készültségről bizonyságot tévő sajtó-termény!» [Kontúr Béla dr. 1904. nov. 18]. — «Díszes és nagy tudományos értékkel bíró munka, gyönyörű könyv». [Récsey Viktor, Pannonhalma, 1904. nov. 19]. — «Nagy fáradsággal és utánjárással írott mű». [Erődi Béla, 1904. nov. 19]. — «Nagybecsű munka, érdekes mű». [Zsitvay Leó tvszki elnök, curiai bíró, 1904. nov. 20]. — «Nagybecsű és érdekes mű». [Vojnits Döme, Pannonhalma, 1904. nov. 20]. — «Kiváló szakmunka, melynek folytatását is oly szent lelkesedéssel és hangyaszorgalommal összebúvárkodott tudós készültséggel végezze, mihez Isten bő áldását nyerje». [Kőszeghy Mihály Kalocsa, 1904. nov. 20]. — «A sikeres dolgozat óriási fáradságnak eredménye». [Páder Rezső prép. 1904. nov. 20]. — «Remekmű». [Hg. Portia Aladár, 1904. nov. 21]. — «Kiváló szorgalom és szakértelem gyümölcse». [Horánszky Lajos képv. 1904. nov. 21]. — «Csodálatos szorgalommal és kitartással egybegyűjtött, levéltári és genealogiai adatokkal bővelkedő munka». [Szalay Imre min. tan., nemz. múz. igazg. 1904. nov. 21]. — «Szép munka». [Dr. Dézsi Lajos, 1904. nov. 22]. — «Szép és értékes mű». [Baltik Frigyes evang. püsp. 1904. nov. 22]. — «Jeles és történelmi kútforrások kutatásában kifejtett gazdag eredményű munkásságról tanuskodó mű». [Nagyszombati társas káptalan, 1904. nov. 23]. — «Becses mű». [Tóth Árpád, nemz. múz. titk. 1904. nov. 27]. — «Úgy külsőleg, mint belsőleg értékes és nagy tanulmánynyal egybekötött könyv». [Pap Gyula árv. sz. hely. eln. 1904. nov. 24]. — «Becses mű». [Tetzel Lőrinc könyvtártiszt, 1904. nov. 25]. — «Nagybecsű mű». [Balás Endre papnöv. rektor, 1904. nov. 25]. — «Nagyérdekű munka». [Sinkó István kanonok, 1904. nov. 25]. — «Rengeteg szorgalom és pontossággal összeállított mű». [Mihálik József apátkanonok, 1904. nov. 29]. — «Az érdekes mű, mely oly nagy tudással és hangyaszorgalommal készült, nemcsak méltó helyet foglal el a magyar irodalomban, hanem annak egyik kiváló termékének, ne mondjam, megbecsülhetetlen forrásmunkának tekinthető». [Döbrössy Alajos kanonok, 1904. dec. 4]. — «Bámulom ama nagy szorgalmat, melyről a munka tanúskodik». [Csernoch János kanonok, képv. 1904. dec. 4. — »Nagybecsű mű». [Moldovanu M. János prépost, 1904. nov. 25].

És még néhány száz elismerő levél, a melyeknek koronája a berlini «Königliches Geheimes Staats-Archiv» és a «Biblioteca Apostolica Vaticana» köszönete, továbbá a charlottenburgi «Königliches Haus-Archiv» [II. Vilmos császár házi levéltára] felkérése, hogy Zarándy A. Gáspár jeles műve beküldessék. Ez a felszólítás ajánlat nélkül történvén, kétségtelenül dicsősége nemcsak a műnek, hanem a magyar irodalomnak is és tanubizonysága annak, hogy a német császár lángeszének nyelvi korlátai nincsenek és figyelme mindenre kiterjed.

A gyönyörű munka Hollandiából hozatott, valódi drága hollandi papiron jelent meg és csodaszép kiállításával minden kiállításon dicsősége lesz a magyar nyomdásziparnak és különösen Hornyánszky Viktor cs. és kir. udvari könyvnyomdájának, a mely remekelt vele.

Az igazság megkövetelte, hogy végre valahára felvilágosodjék a közönség és meg tudja különböztetni a valóságot a ferdítéstől.

Hohenlohe herceg sokkal magasabban áll, semhogy legkevésbbé törődnék a nem keresztény magyar sajtó véleményével és hazudozásaival. Nem is a hercegnek érdeke, hanem érdeke a félrevezetett közönségnek, hogy a kérdés tisztán és világosan álljon előtte.

És tiszta világosságot a kérdésbe csakis a hamisítatlan igazság: Magyarország történelme hozhat.

A magyar történelem számos lapjára írta be saját vérével nevét a Hohenlohe-nemzetségnek nem egy tagja. Esztergom bevételénél, Szent-Gotthárdhoz közel, a nagyfalvi határban vívott fényes diadalban, Dubicánál, Berbirnél és Belgrádnál, Percsénynél és Vajdénynál egy-egy Hohenlohe harcolt a magyar föld szabadságáért és 1620. január 20-án Pozsonyban egy Hohenlohe kötötte meg a cseh rendek fegyverszövetségét a nagy Bethlen Gáborral a — császár ellen! És végre ezeken a merőben személyes érdemeken, ezen az egyéni dicsőségen kívül ott van az ősi magyar származás dícsősége az anyai ősvonalakon, a mely származásnak közös szerencséjében 1344 óta valamennyi Hohenlohe osztozik.

Vajjon a Hohenlohe herceg magyar birtokvásárlásait veszedelemnek feltüntető hírlapírók közül hányan tudnák bebizonyítani, hogy atyjuk vagy kedvezőbb esetben nagyatyjuk nem Galiciában, Oroszországban vagy Romániában, hanem Magyarországon született? Száz közül öten sem!

Mi jogosítja fel tehát az utolsó évszázad bevándorlóinak fiait vagy unokáit, a kiknek ereiben egy csöpp magyar vér sem csörgedez, a kiknek ősei ezért a hazáért soha semmit sem tettek még s a kik magyarságukat és hazaszeretetüket máig semmi egyébbel nem bizonyították, minthogy a legkevésbbé fáradságos utakon szerzik meg az ősi magyar birtokokat maguknak, — mi jogosítja fel ezeket az embereket arra, hogy meghúzzák a vészharangot, mihelyt olyan úr vásárol nálunk birtokot, a ki habár maga nem született magyarnak, de a legfényesebb, legdicsőbb magyar nemzetségek vére százszorosan és a kinek ősei gyilkos csaták tüzében védték a mi szabadságunkat, függetlenségünket?

Mert a történelem, a hamisítatlan magyar történelem kétségtelenül igazolja, hogy az Árpádok, Szapolyayak, Rákóczyak, Zrinyiek, Báthoryak és Frangepánok leányági utódjainak nálunk való letelepedését és meghonosítását ellenzőknek vezérei mindeddig csak azzal igazolták fennen hangoztatott magyarságukat és hazafiasságukat, hogy a kardnál jóval kevésbbé veszedelmes eszközökkel szerezték meg annak a földnek immár tekintélyes részét, a mely földnek magyarságát nem kis részben az Árpád-vérebeli idegen nemesség sarjai vitézségének köszönhetjük a törzsökös ősmagyar nemesség szinte példátlan hősiessége és áldozatkészsége mellett.

A magyar történelem ismeri a hét vezér és és a száznyolc nemzetség sarjainak nemzetfentartó erényeit; ismeri az Árpád-vérebeli idegen nemesség hőstetteit; tudja, hogy Nikápolytól Budáig mennyi idegen vér hullott a mi hazánkért, vagy mondjuk, az egész keresztény Európáért; de arról a mi történelmünk épen semmit sem tud, hogy az ujságíró urak faja mit tett a mi nemzetünkért. Igaz, hogy még nem is volt alkalmuk tenni és elhiszszük, hogy majd annak idején fognak tenni. De akkor illik ő nekik is elhinni, hogy a keresztény birtokszerzésben sincsen veszedelem.

Erdélyi Gyula.

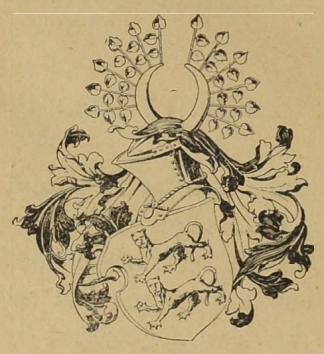

Az ősi Hohenlohe címer 1210-ből.

Nevelés.

(Széchenyi István gondolataiból.)

Egy romlott nép között, sajna ki akarná józan észszel a spártai szokásokat utánozni, hogy önmagát elgyötörve, az emberek előtt komédiát játszszék.

Az államférfinak, a fejedelemnek, mintegy őrszellemnek kellene a tudatlan és vak nép felett virrasztani. Megcsalnia ezt szabad lesz, ha boldoggá teheti. Mindenekelőtt az a nevelés, melyet serdülő korunkban nyertünk, veti meg alapját az öreg napjainkban reánk váró boldogságnak és megelégedésnek. A ki semmi szemrehányást nem tehet magának, a kinek benső összhangja tiszta lelkiismereten és testi egészségen alapszik, az bármily mostoha sors alatt is, soha nem érezheti magát boldogtalannak . . .

Az én honfitársaim az egyedüliek a világon, a kik minden legkisebb ellentállás nélkül, minden boldogságuktól, a szabadságtól meg hagyták magokat fosztani. Nem láttak ők közelökben leigázott népeket s nem ismerik a szabadság isteni voltát. A szabadságot többnyire csak akkor becsüljük, mikor már nem vagyunk szabadok, vagy ha a szabadságot végtelen nagy áldozatokkal kellett megvásárolnunk. Ha a szabadsággal együtt növünk föl s fáradság nélkül jutunk hozzá, nem is becsüljük azt eléggé. Csak a nevelés olthatja be igazán lelkünkbe és szívünkbe a szabadság iránti érzéket.

Hogy egy nemzet önvédelmi harcában nagygyá és halhatatlanná válhassék, ahhoz egyedül a nevelés ad neki olyan alapot, mely nélkül bármely hódító nép a dicsőség és diadal szomjának minden előnyeivel fog ellene harcolni, anélkül, hogy arra az ellentállásra találna, melyre csak józan és átgondolt hazafiság, a becsület szilárd elvei s a személyes bátorság megszokása képesíthet s a mely végzetessé, megsemmisíthetővé válhatik a támadóra nézve.

A ki újabb időkben látta egy hadsereg diadalmámorát, melynek, úgy látszott, hogy semmi erő és hatalom ellen nem szegülhetett — Istenemre, az be fogja látni, hogy egy nemzetnél, ha lételét és szabadságát szereti, az ifjúság nevelésére kell fősúlyt fektetni, mely minden egyest a közhaza iránti tartozásaira megtanít.

A nevelés ez ága újabb időkben egy ország-

ban sem ismeretes még nevéről sem. Hihetné az ember?

Az én ifjaimat úgy kell nevelni, hogy gyermekkorban megszokják minden szenvedélyüket a haza dicsőségének vagy érdekének áldozatul hozni. De hogy történhetnék az egy olyan országban, melyben nem szabad a satira vagy a sarcasmus érzetével a világra születnünk, nehogy a mit a kormány kezd, komikusnak, nevetségesnek találjunk! Biz' igaz, némely államban jobb az ifjakat éppen nem nevelni, se külföldre nem ereszteni: mert mihelyt egy vonallal följebb emelkednek a középszerűségnél, be fogják látni, hogy a tunyaság és az ostobaság áll itt a dicsőség legmagasabb polcán s hogy egy becsületes embernek nagy habozásban kell önmagában lennie, vajjon lázító, zendülő nagymester legyen-e, vagy pedig csendesen krumplit és zöldséget termeszszen? E szomorú állapotnak egyedül a jövendő nemzedék célszerűbb nevelése vethet véget.

Igaz, hogy rossz könyvek megzavarhatják az embert, kivált, ha születésekor egy baltacsapás jutott neki osztályrészül. Ez általános hibája az én jó régi földieimnek, de szörnyen megharagusznak, ha azt megmondják nekik, mert nem tudják, mily szeretetreméltó dolog az, ha valaki egy kissé fellengős és hóbortos. Az a bizonyos csira, mely agyunkban e szeretetreméltó hibát teremti, isteni eredetű s azonos azzal, a mi az embereket a közönséges kerékvágásból kiemeli s őket vagy hősökké, államférfiakká, fináncminiszterekké, poétákká és művészekké, vagy pedig istentelenekké, lázítókká, csábítókká és zsiványokká teszi. Ez az anyag, melyet ifjú korunkban rendesen nagyon is szétfecsérlünk, melynek pedig vén korunkban oly nagy hiányát érezzük, nem hagyja nyugton az embert s dacára létrehozott szülöttének, mindig elég ereje marad arra, hogy előre, vagy hátra hajtson. S ezt a hátraesést a jó nevelésnek kell megakadályozni.

Jó nemzeti iskola az, mire egy hátramaradt népnek mindenekfelett szüksége van.

A test a bátorság horgonya s azért azt erősítenünk a lélek miatt szükséges. Ezt már a gyermekeknél kell megkezdenünk, mert ha nem merünk ezeknél valamit kockáztatni, bizonyára őket magukat kockáztatjuk.

Kitüntetés.

Seidl Ambrust, az Országos Központi Hivatalszövetkezet igazgatóját, a király magyar nemességgel tüntette ki. Valódi honfiúi érdemeket ért ez a kitüntetés. Seidl Ambrus neve fényesen van beírva a szövetkezetek honmentő munkájába. Majdnem 1000 hitelszövetkezet alkotásáért lehetünk neki hálásak. *Gróf Károli Sándor* egyik leglelkesebb munkatársa s ernyedetlenül, kitartóan építi azt a bástyát, mely szemtelen kiszipolyozások ellen védi a magyar népet.

Makkabea.

A zsidók vándor kedve izmosodik. Kevesen tudják, tehát hírül adjuk, hogy a zsidó sionista egyetemi hallgatók *Makkabea asztaltársaság* címén egyesültek. A sionisták külön zsidó államban akarnak szervezkedni. Ez a szándék méltó arra, hogy minden jó szívű ember pártolja és segítse a zsidókat őszinte és szép szándékukban. Magmutatták állambontó erejöket, adja Isten, hogy államalkotó erejöket is mielőbb bebizonyithassák. Üdvözöljük az őszinte szidó fiatalságot és kivánunk nekik sok sikert és pedig mielőbb.

Istóczy Győző beszédei.

A nagy tudományos készletű, erőteljes szónok és vérbeli antiszemita, *Istóczy Győző* kiadta országgyűlési beszédeit, indítványait és törvényjavaslatait. Mint az antiszemita párt vezére 1872—1896-ig mondotta el ezeket a hazafias beszédeket. Összesen 24 beszéd és törvényjavaslat van a vaskos kötetben, mit hasznosan olvashat minden jó hazafi s nem egy van benne, melyeket újabban fel kellene frissíteni. Ezeket a beszédeket, — ha a nemzeti elfajulást útjában feltartoztatni lehet — egykor hálásan fogja a történet elismerni s megadja a gloriát Istóczynak, ki bátor volt, túrt, harcolt és szenvedett a hazáért, a keresztény szellemért. Megrendelhető a szerzőnél, Budapest, X., Tisztviselőtelepen, Héderváry-utca.

Országos Magyar Gazdasági Egyesület.

A zsidó mindenféle úton szaporodik. A hol ma egy van, később száz lesz. Nem látja ezt be az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és választmányába több zsidót választott be. Ott, a hol a magyar földet és magyar gazdákat védik, a zsidónak nincs helye . . . Csak az olyan társadalmi munka alapos, melyben zsidók nem vesznek részt. Fegyverök a lekenyerezés is és pedig veszedelmes fegyver . . . Szeretik elhitetni, hogy zsidó nélkül megélni nem lehet, pedig lehet élni, de elpusztulni nem.

Zsidó telepek.

Egy angol társaság, a melynek élén gazdag pénzemberek állnak, rendkívül kedvező feltételek mellett húsz millió forintot ajánlott fel a szultánnak a siriai és palestiniai zsidó telepesek birtokjogainak átengedéséért. Úgy látszik, hogy a zsidó fészek már vonzza a zsidó vándorokat és jó hazát találtak új hazájokban. Itt egymás között éljenek boldogul, viruljon hazájuk s legyen oly hatalmas és gazdag, hogy a világ összes zsidai ide menjenek s legföljebb a rendkívüli zsidó követségeknél lássanak utódaink zsidót.

Nevelő kézimunka.

A Szent-István-Társulat kiadásában megjelent *Augusztin Imre* «Nevelő kézimunka» című munkája, mely az új tanításterv anyagát teljesen felöleli. Az első kötet papiros- és lemez- (karton-) munkákat tartalmaz (ára 1 kor. 20 fill.); a második kötet agyagmintázással és fémmunkákkal foglalkozik (ára 1 kor. 20 fill.); a harmadik kötet a famunkát és rovátkoló-faragást tárgyalja (ára 1 kor. 20 fill.). Ezenkívül minden kötet az egyszerű tanszerek készítését is megmutatja. A három kötetben mintegy 800 ábra van. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedésében (VIII., Szentkirályi-utca 28. és IV., Kecskeméti-utca 2.).

Budaiak a városházán.

Az elmult 1904-ik évben a fővárosi bizottsági tagok közül legélénkebbek voltak a budaiak. Nem magánügyek, de a közérdekért szólaltak fel . . . néha élesen is.

A törvényhatósági bizottsági tagnak szép kötelessége és feladata van. Nem elég, hogy valakit megválaszszanak és azután pihenőre térjen, de részt kell neki venni szóval, tettel a törvényhatósági életben. Ez a tisztség nem a heverés párnája és nem politikai ügynökösködés . . .

Sajnos azonban, hogy nem szárnyalt mindig elég magasan a bizottsági tagok felszólalása és belevegyült a politikai él és személyeskedés.

A bizottsági tagok nem tanulmányozzák a városrendezést. Buda pedig példát adhatna az egész országnak. Fekvése, természetes kincseiről annyit beszéltünk, hogy már kár ismételni. Egyesületeink, köreink sem gondolnak vele . . .

Kimagasló példa volt boldoultg Sibreich Károly, ki a külföldön is járt, hogy tanulja a városrendezést; ép ilyen a kibukott *Zsák Hugó*, ki hogy többet ne említsünk a Duna kérdésénél volt szakértő..

Ismeretekbe bele pottyanni nem lehet, elmult már annak a közmondásnak ideje, hogy a kinek az Isten hivatalt adott, ad hozzá való észt is.

A budai bizottsági tagokat is szétválasztja a pártállás. Ez szintén elég baj. Rossz szemüveg a pártoskodás. Megkisérlették, hogy a különféle köröket a budai érdekek emelésére alakult végrehajtó-bizottságban egyesítsék. Ez a bizottság aluszik, hiában ébresztgetjük . . . A régi fővárosi egylet is széttagolódott, nem ad életjelt, pedig nagy alkotások eszméi kerültek ki ebből . . .

Adja Isten, hogy az új év fordítson a dolgon s ne csak álljon, de éljen is Buda.

Összeolvadás.

Dr. Schächter Miksa a zsidó irodalmi egyletben a zsidók össze- és beolvadásáról olvasott fel. A zsidók be nem olvadnak, de beolvasztanak. Láttuk ezt a középkorban. Hiteles történetíróknál ugyanis azt olvassuk, hogy p. o. a mint a janicsárok nem mind törökök voltak, úgy a zsidók sem mind zsidók. Közéjük keveredtek más üldözött fajok is, kik azután egészen megzsidósodtak. Ezekből a beékeltek utódaiból válnak ki azután egyesek, kik eltérnek modorukban és tetteikben valamennyire a zsidó általános fajképtől. A vallás ragadt csak rájuk, a faji fegyelem, de nem egész zsidók.

Ma is így van.

Rogerius mester, mint szemtanu, a tatároktól elpusztított Magyarországról szerzett síralmas énekében a következőket írja:

«Mert én e dolgot nem azért fejtegetem, hogy bárkit is megrójjak, vagy megszégyenítsek, hanem inkább azért, hogy tanítsak, hogy a kik olvassák, megértsék, a kik megértették, higyjék, a kik hiszik, emlékezetökben tartsák s a kik emlékezetöben tartják, fölfogják észszel, hogy közel vannak már a pusztulás napjai és az idők rohannak a nem-lét felé. És tudják meg mindenek, hogy én nem meggondolatlanul állítom azt, hogy annak, ki a tatárok kezeibe került, jobb lett volna nem születnie, mert érezni fogja, hogy nem a tatároknak, de a tartarusnak (alvilág) foglya».

Ma is így van, csak az ellenség borzasztóbb, akkor a tatár, ma a zsidó pusztít. A tatárjárást kihevertük, hogy a zsidójárást kiheverjük, arra sok és sok szövetkezet, erő, lemondás és hazafiság szükséges.

Magyar nyelv.

Magyar nyelv című lapot szerkeszt az új esztendőben legmagyarabb nyelvtudósaink egyike, Szily Kálmán, a ki magyar ember, tehát tud magyarul, a mit a zsidókra nem lehet ráfogni. Bizony nagy szükség van egy ilyen lapra, mert a zsidók már ágyon cifrázták, agyon nyelvkoholták a magyar nyelvet. Azonban a szerkesztőség ne *tervszerűleg* járjon el, mert ez nincsen magyarul, hanem *tervvel*. A vállalkozás csak úgy sikerülhet, ha a zsidó nyelvtudósokkal semmi köze nem lesz. Ha ezek írnak, *Magyar nyelvbe*, úgy ott leszünk, a hol a mádi zsidó volt, indulunk, de célt nem érünk.

Kérjük azokat, kik az 1904. évi előfizetési díjakkal tartoznak, hogy mielőbb küldjék meg.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körút 101, 1. ajtó

Megjelenik minden hó 10., 20. és 30-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 korona.
Fél „ 6 „
Évnegyedre 3 „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKI ÖDÖN.

MEGHIVÁS

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉRE,

mely

1904. évi december hó 28-án délután 6 órakor

fog a bank helyiségeiben megtartatni.

TÁRGYAK:

1. *Az igazgatóság előterjesztése a részvénytőke felemelése iránt.*
2. *Az alapszabályok módosítása.*

☞ Az alapszabályok 19., 20. és 21. §-ai értelmében minden részvényes, kinek részvényei 3 hónappal a közgyűlés előtt a bank könyveiben be vannak jegyezve, jogosítva van a közgyűlésen résztvenni, vagy magát meghatalmazott által helyettesíteni, kinek azonban szintén részvényesnek kell lennie.

A szavazati jog érvényesítése céljából a részvények, szelvényekkel együtt, az alapszabályok 18-ik §-a értelmében folyó évi december hó 25-ig a bank értékpapirpénztáránál leteendők.

Budapest, 1904. december 13.

Az igazgatóság.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangú kénes hévvizű gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel,** pompás ásványvíz-**uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel,** 200 kényelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

INGYEN kapja lapunkat, ki arra két előfizetőt gyűjt.

Művelt nő.

Művelt 30 éves uri családból származó nő, háztartás vezetésére ajánlkozik. Kevesebb fizetésért is elmegy, ha egyéves gyermekét is magával viheti. Bővebben e lap kiadóhivatala.

Egy tanárjelölt

keresztény családból, házitanításra ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban.

❋ A hosszú élet, ❋

jó egészség s a betegségek gyógyulásának titkai . . . illetve: ezek főtényezői s a betegségek gyógyítása e főtényezők, különösen pedig otthoni vízkurák s egyes gyógyhatású (de sohasem mérges) növényi s házi orvosságok segélyével című közhasznú művet 3 koronáért bérmentve megküldi a szerző: *Farkas Zsigmond plébános* Hangács, Borsodmegye. **Ajándéknak is szerfölött alkalmas . . . különösen beteg rokonok és ismerősöknek.** A munka köztetszésben részesült: pl. egy nagynevű egyetemi tanár: „józiű, józan s radikális gondolkodású műnek" irja levelében. *Ugy a lapok, mint az eddigi megrendelők nagyon dicséröleg nyilatkoznak a műről.*

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Közgyűlési meghivó.

A Magyar általános Hitelbank szavazatra jogosult t. c. részvényesei az **1905. évi január hó 5-én,** csütörtökön délelőtt 10 órakor, Budapesten, a bank helyiségében (V., Nádor-u. 12.) tartandó

rendkivüli közgyülésre

meghivatnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság indítványa a részvénytőkének fölemelése iránt.
2. Az igazgatóság indítványa a részvényesek elővételi jogának gyakorlására nézve a módozatok megállapítása iránt. (Alapszabályok. 9. cikke.)
3. Az alapszabályok 4., 7., 8., 9., 11., 17., 50. cikkeinek módosítása.

A közgyűlésen minden részvényes **hüsz** darab letett részvény után egy szavazattal bir. A szavazatra jogosult t. c. részvényesek felhivatnak, hogy részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyülésre kitűzött határnap előtt **14 nappal Budapesten,** a Magyar Általános Hitelbanknál vagy **Bécsben** a „K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Geverbe" című intézetnél, vagy S. M. von Rotschild bankháznál letétbe tegyék. A részvények számrendben összeállitva a benyujtó által sajátkezüleg aláirt jegyzék kiséretében nyujtandók be. E jegyzék Budapesten **két,** Bécsben **három** példányban állitandó ki. E jegyzék egy példánya a benyujtónak az átvétel elismerésével visszaadatik. A részvények csak ezen elismervény visszaadása mellett fognak a közgyülés után visszaszolgáltatni. A közgyülésre belépő-jegyül szolgáló igazolvány **Budapesten** közvetlenül a letétel alkalmával, **Bécsben** nyolc nappal a közgyülés előtt fog kiadatni. Ha valamely részvényes szavazati jogát más szavazatképes részvényes által óhajtja gyakorolni, a megbizott nevére szóló meghatalmazást az igazolvány hátán kitölteni s aláirni tartozik.

Budapesten, 1904. december hó 3-án.

Az igazgatóság.

* E rovatban közlöttekért felelősséget a szerkesztőség nem vállal.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Szénásy „Százszorszép" levélpapirja a legjobb csontlevélpapir. IV., Ferenciek-tere 9.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utca 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körút 109. sz.
Petrich Márton, épület- és bútorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, cukrászda és fehérsütőde. I. ker., Krisztina-körút.
Francois és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor-gyáros. VIII. k., Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körút 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-út 28.
Rösler Károly, finom- és fehérsütődéje. I. ker., Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sírkőraktára. VII., Kerepesi-út 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I. k., Alkotás-utca végén.
Szénásy Gyula női divatárúháza. Szövetek. IV. ker., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonneműek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula, fűszer, bor és csemege. Kleinoscheg sec és Derby sec főraktár. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. ker., Szent-Háromság-tér.
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. VIII. ker., Üllői-út.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Múzeum-körút.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. ker., Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váczi-utca.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszercsemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körút 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet Kishid-u. 7. Telefonszám 11—24.
Csabány Antal, divat- és rövidárú. IV., Koronaherceg-utca 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. sz.
Józsa Pál, férfiszabó. I., Maros-utca 15. sz. III. em.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13.
Szokolovits Gyula vas- és fűszerkereskedése. I. ker., Krisztina-körút 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és fűszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Zsoldos Nándor vésnök műintézete. II. ker., Fő-út 7. sz.
Fekete József fűszer-, fa- és festékkereskedése. II., Bors-utca 8.
Mayerberg Ignácz, borkereskedő I., Csörsz-utca 35.
Grolig József, könyvkötő. II., Margit-rakpart 15.
Ifj. Krumpholtz Mihály, cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utca 18/a.
Geittner és Rausch, műszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-út 8. sz.
Baletkay M., házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetítő irodája. I. ker., Krisztina-körút 125,
Chalupka Sándor, sütő-mester. I., Városmajor-u. 2.
Huber György, vendéglője az Életmentőhöz, I. ker., Svábhegy, Költő-utca 6. sz.
Cseh Lajos, hentes és mészáros. I., Alkotás-utca 21.
Kovács József, vendéglője a 11. §-hoz. I. ker., Istenhegyi-út 19.

Alulirott tisztelettel hozom b. tudomására, hogy I., **Krisztina-tér 2. szám** alatt létező

üveg- porcellán- és lámpa-üzletet

Baletkay A. cégtől átvettem és azt

Baletkay A. utóda Zimmerer Pál

cég alatt a mai kor igényeinek megfelelőleg tovább vezetem.

Mindennemű üveges munkát, képkeretezést, tükrök ezüstözését, csillártestek javítását, átalakítását stb. a legjutányosabban vállalok.

Dús raktárt tartok mindennemű üveg- és porcellánárúkból, háztartási és vendéglői berendezésekhez. Álló- és függőlámpák, képek és képkeretek nagy választékban.

Villnyvilágítás és villanyos csengő-bevezetések és felszerelések.

Évtizedekre menő tapasztalataim, valamint azon körülmény, hogy 18 éven át Giergl Henrik cégnél (Budapest, IV., Váci-utca) működtem, feljogosítanak azon kijelentésre, hogy minden tekintetben képes leszek a n. é. vevőközönség kívánalmainak megfelelni. Igen kérem tehát az elődöm által élvezett bizalmat új vállalkozásomra ruházni és maradok szives pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

ZIMMERER PAL

üveg-, porcellán- és lámpa-kereskedő és vizsgázott villanyszerelő.

MATTONI FÉLE GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes **SAVANYUKUT**

mint gyógyforrás több századon át a **légző- és emésztési szervek** megbetegedéseinél, **köszvénynél, gyomor- és hólyaghurut** eseteiben kipróbálva. Gyermekek, lábbadozók és terheseknek e viz különösen ajánlatik.

MATTONI HENRIK

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

BUDAPEST.

GIESSHÜBL SAUERBRUNN

vasútállomás Karlsbad mellett (Csehország),

BÉCS, FRANZENSBAD.

Világhírű! Világhírű!

A „Rekord" festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságú arcképeiről, melyeket elismert művészek által készíttet. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban, ára . . . . **20 korona.**
Legfinomabb kivitelű **Blom-, Patin- és krétarajz.** ára . . . . . **5 korona**

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságú képet készítünk mindenkinek **teljesen ingyen,** ha részünkre három rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„REGORD" festészeti műintézet

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 46.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntőde és gépgyár részv.-társaság

BUDAPEST.

KÉSZÍT: *a*) gépeket és építési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket-transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zúzóművek, hengerek és ágyúgolyókhoz. **Acélöntés Hengerszékek** kéregöntetű hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra örléshez s **egész malomberendezések.** t

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vízkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek, csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

MECHWART-féle **forgó petróleum- és gőzeke.** Elcktromos világítás s erőátvteli egyirányú váltakozó és forgóárammal, dinamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhúzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos fúrógépek: elektromos daruk, szivattyúk, ívlámpák, mérőkészülékek stb.
Városi iroda: IV., Ferenciek-tere 2 sz, ahol mindig dús választékát tartjuk a világítótesteknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stílusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerű elektromos gép- és motoraink és petroleum-dinamogépeink is.

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékáról** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinceszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szívesen szolgál I. ker., Alkotás-utca.

Hol volt hol nem volt . . .
Ujra ott van **Lipót.**

Hornyánszky Viktor, cs. és kir. udv. könyvnyomdája Budapesten.

Budapest, 1904. XIII. évfolyam 31. sz. Karácsony hava (Deczember hó) 30.

BUDA és VIDÉKE.

KERESZTÉNYEK LAPJA.

Boldog új esztendőt!

Boldog új esztendőt kivánunk! Legyen ebben az évben több részünk a boldogságból. Minden tisztességes munkát áldás koronázzon. A szorgalom gyümölcsöt teremjen. Őszinteség, igazság, becsület diadal napjait élje. Újra magyarul dobogjon a szív s a magyar szellem lobogtassa a házi tűzhely tüzét. Ne dúljanak azon idegenek. Tartson együvé a magyar s ne támadjon egymás ellen. A gazdag adjon örömmel, a szegény fogadja gyülölködés nélkül. Keresztény vallásosság óvja a magyart a gonoszságtól és a gonosztól. Legyen állandó vendégünk a megelégedés. Védjük a magyar földet s ne hagyja el azt senki sem. Őseink ezred év viharát szenvedték át és mi ne tudnánk eltűrni a rossz esztendőt? A ki dolgozni akar, az kapjon munkát. Senki a másét ne óhajtsa. Az ifjúság tanuljon, erősítse testét és lelkét, nemesítse szívét. A magyar nő legyen a ház angyala és ne a ház ördöge. Mi a magunk részéről mindent elkövetünk, hogy így legyen s a közönség ítélje meg, van-e szükség reánk s mi becsesebb: a nagy tömeg idegen szellemmel tele nyomott papiros, vagy egy a magyar gondolkozást ápoló, magyar fajt védő, tartalmas kis szemle? Ha jónak talál, kövesse és olvassa a mit írunk és igyekezzék lapunkat terjeszteni, mely a keresztény Magyarországért hallatja szavát és ennek virulásában lát és hisz boldog új esztendőt.

Istóczy Győző.

A mult egyik hatalmas alakja emlékeztette az országot arra, hogy ő is élt, hatott és tett. Beszédeit és indítványait, melyekkel a nemzetet ébresztette, egy hatalmas kötetben adta ki. A történetírás nyomós aktája ez a könyv, melynek tartalmát huszonöt éven át a képviselőházban mondotta el Istóczy. A megjelenést már jelentettük. Az érdemes munkát azonban bővebben kell ismertetnünk, mert Istóczy azok közé a kevés képviselők közé tartozott, kik nem csak személyek, hanem fogalmak. Az antiszemitaság össze volt forrva az ő nevével. Ő nem lármázott, nem vitte az utczára elveit, komolyan beszélt és rámutatott a nemzetet fenyegető vészre: a zsidóságra. Könnyelműen fogadták szavait; sokszor azzal bókoltak a zsidóknak, hogy derültség fogta el aggodalom helyett a képviselőket.

Negyvenkét év haladt el felettünk első beszéde óta, a mit a zsidókérdésről és honosításról tartott. Rámutatott a zsidóságnak a közgazdasági téren elfoglalt diktátori hatalmára s arra, hogy ha a zsidó nem külön nemzet is elszórtságában, de egy szocziálpolitikai külön elv. Bebizonyította, hogy a gazdasági zsarnokságért küzd a zsidó elem. Hű képét adta, hogy az ó és új zsidók, az Áronok és Henrikek viszálkodása a zsidó közszellem ébrentartását eredményezi.

Istóczynak báró Wenkheim Béla, a névmagyarosítások örökemlékű megalapítója válaszolt és félrevitte a nótát, emlegetve a felekezeti békét s azt, hogy a kormány zsidó-kérdést nem ismer.

Így volt ez akkor, így van ma a kormány, társadalom, sajtó nem látja a zsidó-kérdést, nem lát zsidó fajt, csak zsidó elemet. Nem veszi észre a sáska-szaporodást, mely csak a mult évben kezdett a születési arány csökkenésével hanyatlani.

Ha Istóczy szavait s az antiszemitizmus őszinteségét nem derülten, de komolyan veszik, a törvényesség eszközeivel élnek, úgy ma félmillióval kevesebb zsidó és legalább két millióval kevesebb koldus lenne Magyarországon.

A felvidéki akczió, a fogyasztási, raktár-, értékesítő és beszerző szövetkezetek, gazdakörök, fogyasztási adók, italmérés kezelése, az uzsoratörvény szigorúbb alkalmazása szíven találta a zsidó elemet. Ha a büntetőjog is jobban üldözi a vagyon ellen elkövetett bünténeket, úgy valamennyire pusztúl a sáska.

De mennyire előbbre jutottunk volna, ha elfogadjuk Istóczy Győző 1878 október hava 17-én mondott beszédét, nem bízunk a zsidó hazafiságban, nem örülünk, ha nyelvünket beszéli s a mire felszólított megteszszük, t. i. a többi európai népekkel karöltve, hozzáfogunk a zsidó-kérdés radikális megoldásához, a mi nem vallási, de nemzetgazdasági és faji kérdés.

Milyen tanulságos az, a mit Istóczy egy másik beszédjében az ellenzékhez intézett, hogy a zsidó kultusszal elidegenítik a népet s a zsidókat sem nyeri meg s két szék között pad alatt marad.

Pusztában hangoztak el a következő szavai is:

«Századunk a türelmesség századának hirdeti magát. A zsidónak szabad a mi valláserkölcsi elveinket, társadalmi szokásainkat, nemzeti és politikai intézményeinket nemcsak kritika, de silány gúnyolódás tárgyává is tenni és ebben nem lát senki türelmetlenséget. De merészelje valaki a zsidóságot, nem, csak a zsidó visszaéléseket csak a legenyhébb kritika tárgyává tenni: az már Intoleranz.»

Ezekben a napokban egész Európában alkonyodott a zsidókra, magunk vagyunk az okai, hogy nálunk hajnal fakadt.

És miért? Erre is megfelelt Istóczy egyik beszédében:

«Hogy miért lett győztes a számra nézve csekélyebb zsidó elem? annak igen egyszerű a magyarázata. Azért, mert mi magyarok örökös széthúzók, örökös tusákban álló pártokra oszlottak vagyunk, a zsidóság, mint egy tömör phalanx vonul előre s mint egy hatalmas ék mind mélyebben hatolt bele állami és társadalmi szervezetünk mind tágabbá váló részeibe.

Nem hallgattak rá és bekövetkezett, hogy hazánkban a valódi uralkodó nép magyar firma alatt a zsidó nép.

A zsidó-keresztény házasság tárgyalásánál is fején találta Istóczy a szeget; kijelentette, hogy ezáltal nem a zsidó lesz magyarrá, hanem a magyar zsidóvá s mivel ezeknek, a társadalmunk legveszélyesebb ellenségeit képező félzsidó ivadékoknak és zsidó sógoroknak a számát szaporítani s az a magyar nemzet vérét az ó-egyptomi páriák vérével elfajultatni nem engedi: visszautasította a törvényjavaslatot.

Fontos indítványa volt a külön börzebiróság megszüntetése, mely egyik tere a zsidók garázdálkodásának, ugyancsak az ingó dolgok részletfizetésre való eladásának szabályozása, az otthonmentés, mezőgazdasági hitelügy és a szövetkezeti ügy.

Ezekből az igékből a részletfizetés, mezőgazdasági hitelügy és a szövetkezetek ügye vált részben testté s ez örök érdeme Istóczynak.

Hiában tiltakozunk az antiszemitaság ellen a hazát csak az antiszemita elvekkel lehet megmenteni; a mi nem egyéb, mint a magyar faj védelme és emelése, boldogulása kapujának kinyitása minden vonalon.

És ha egykor ez a megkezdett, de még lanyhán folyó munka tető alá kerül, ne feledje el a nemzet, hogy ezt Istóczynak és társainak köszönheti legelőször.

Erdélyi Gyula.

Széchenyi mint költő.

Széchenyit, a politikai írót, a reformátort ma *már* ismerik. Sajátságos, hogy politikai írásai komoly, mély tartalmuk dacára p. o. a *Hitel* magas szárnyalásánál, hangulatánál, melegségénél fogva számot tehetnek költői alkotásaink sorában is.

Legnagyobb ellenfele a költő államférfiú, gróf Dessewffy József is, ki Shakespeare e sorát alkalmazta a *Hitelre*: *Fülembe önté lelkét nyelve tüzével.*

Zichy Antal mondott legtalálóbb jellemzéseket Széchenyiről, többek között: «Hogy írónak született, azt hiszem, nem szorul bizonyításra. Sőt egyetlen a maga nemében. Azt a velős, sajátságos, minden ízében eredeti, ára-

Vezesse tetteinket gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szelleme!

dozásaiban is szellemes, mikor emelkedik egekbe, ragadó, mikor ütni akar, agyonsujtó s mikor tétovázva keresi a sírt, meglepő.»

Egyik legszebb költői lendületű rész Széchenyi naplójából a következő: «Hogy nekem okvetlen a legősibb hun fajból kell származnom, az már abból is kitetszik, mert a svájci Alpesek legszebb vidékein, vagy Olaszország leggazdagabb völgyeiben sohasem tudtam úgy felszabadulni, átmelegülni s lelkesülni, mint hazám kopár pusztáin. Bennem éppen nincs meg a hegyi lakóknak az az erélye, melyet mindig csak az önvédelem jellemez, s mely támadva legfeljebb bosszúvágyból szokott fellépni, a mi egyébiránt egy apró személyiségekké törpülő népnél mindig becsülendő tulajdon. Bennem, már jó vagy rossz tulajdon-e ez, nem vitatom s legkevésbbé sem akarok azok előtt, kiknek ez a könyv netán véletlenül kezébe kerülne, dicséneket zengeni magamról, — de bennem inkább valami különös szenvedélyes hajlandóság van a szétáradó, a dúló háborúkra. Például Attila számos vitézeinek bármelyike, a kikkel ő annyi országot elpusztított, nézetem szerint, eltekintve kulturától s észszerűségtől, természetes rokonszenvem után ítélve, a legboldogabb ember lehetett. Chateaubriand nem győz csodálkozni az arab fölött, a ki benső meggyőződése egész hevével azt vallá, hogy soha vidámabb és boldogabb nem volt, mint mikor egy nagy homoksivatag közepén egyes-egyedül egy teve hátán ülhetett.»

Nem érezzük-e e sorokban a Petőfi erének lüktetését? kérdi Zichy Antal.

Maga is írt verset. Azt tartotta ez nem nehéz. «De igen nehéz ám a részleteket összhangzásba hozni, úgy, hogy minden szó az egésznek s az egész minden szónak visszfényét képezze.» Ebben egész elméletét adja a verstannak.

Regényfélében is tett kisérletet, melynek bevezetése gyanánt így elmélkedik: «Mindenki hajlandó saját élettörténetét legalább is oly valami különösnek tartani, mit méltó másoknak, hacsak néhány jóbarátnak is, részletesebben elbeszélni. Írók nagy gonddal írogatják biografiáikat, vagy naplót vezetnek s abból időnként felolvasásokat tartanak, míg közönséges emberek, a kik élményeiket csak emlékező tehetségökre bízzák, mindig elcsodálkoznak, hogy mily bámulatos utakon jutottak végre czéljokhoz, vagy vetődtek, sok hányattatás után, egy nem is sejtett révparthoz stb. . . .»

«Ez a rendkívüliség s regényesség nem is mindig csak a mi képzelődésünkben létezik, hanem sok esetben a valóságos igazán csodaszerű és bámulatos módon haladja felül a legmerészebb költészetet is.»

Széchenyi költő volt, mint sokan vagyunk, receptio értelemben. Hisz «minden költemény — mint egyszer találóan mondja — melyet szivünkben átérzünk, voltakép a mienk!» Szive teli volt költői érzelmekkel, nyitva minden benyomásnak, lelke át meg át volt hatva fenkölt gondolatokkal: érezte magában az Istent. Megértette a rokonhangokat is, visszhangot adott reá, de tudta azt is, hogy az ő lelki gazdagsága több, mint a mit maga elbírhatna, tudta, hogy jut abból másnak is, csak a módját nem tudta még, miként fogja azt az emberek közt szétosztani, a közjóra gyümölcsöztetni.

N. Á.

Meghurcolás.

A zsidó lapok kapnak rajta, ha keresztény, különösen katholikus keresztény papot gyaázhatnak. A nélkül, hogy végére járnának a dolognak, alaptalanul gyanusítanak. Így történt a köztiszteletben álló krisztinavárosi plébános *Rostaházi Kálmánnal* is, kit felületes rosszakaratukkal meggyanúsítottak. Mikor veszik már elő a sajtó megrendszabályozását, mely eddig csak kevés megtorlással gázol az emberek becsületében s a meghurczolásokért nem szolgáltat kellő elégtételt. Rostaházy Kálmán plébános sem találhat elégtételt egyébben, minthogy ezt a felfújt hirlelést nem hitte a számottevők közül senki.

Az erkölcs alkonya.

Az erkölcs alkonyára vallanak az 1902. évben szaporodást mutató büntető ügyek.

A királyi törvényszékek büntető ügyeinek forgalmát vizsgálva, szembetűnő, hogy a vizsgálóbirói ügyek száma kevesebb, a bűnvádi perek száma meg több volt 1902-ben, mint a megelőző évben. Az 1902. év folyamán ugyanis 32.925 vizsgálóbirói ügy és 35.480 bűnvádi per volt elintézendő, 1901-ben pedig az elintézést váró vizsgálóbirói ügyek száma 33.352 volt, a bűnvádi pereké 33.830. Az 1902. év végén 1627 vizsgálóbirói ügy és 6759 bűnvádi per maradt folyamatban. Az évvégi hátralék a büntetőügyek mindkét most említett csoportjánál kisebb, mint az év elején mutatkozó hátralék. A vádtanácsok 2465 tárgyalást tartottak, 130-czal kevesebbet, mint tavaly, üléseik száma 6198 volt, 57-tel több, mint 1901-ben. A törvényszéki főtárgyalások száma majdnem kétszázzal haladta meg az 1901. évit s 8843-at tett, az e főtárgyalások eredményeül jelentkező ítéletek száma meg 21.352 volt, szemben az 1901. évi 19.651 ítélettel. Esküdtbirósági főtárgyalást 1454 (1901-ben 1305) esetben tartottak, magán a budapesti ítélőtábla területén 278 ízben. A sajtóügyben tartott esküdtbirósági tárgyalások száma hetven volt, kétszerese a tavalyi számnak. Az esküdtbirósági főtárgyalások közül 1115 eredményezett ítéletet, 40 esetben az ügynek új esküdtbiróság elé való utasítását, 43 esetben megszüntetését vonta maga után.

Évről-évre nő a felebbvitt büntetőügyek száma: 1899-ben 17.505, 1900-ban 21.658, 1901-ben 26.968, 1902-ben 28.120 büntetőügy érkezett másodfokú elbirálás végett törvényszékeinkhez, úgy hogy az 1902. év folyamán a mult évről folyamatban maradt 5120 felebbvitt büntetőügygyel együtt 1902-ben 33.240 ily ügy várt elintézésre. Ez ügyekben az év folyamán 25.550 ítélet hozatott s az egyéb módon befejezett ügyek beszámításával az év végén 3993 ügy maradt folyamatban, kevesebb, mint az 1901. év végén elintézés alatt álló felebbvitt büntetőügyek száma.

Fogadni mernénk, hogy kétharmad része a büntető eljárásban érdekelt személyeknek *zsidó*.

És mégis folyik a zsidókkal való cimborálás, övék az ország, a dicsőség és a hatalom. Ha meggondoljuk, hogy a büntető igazságszolgáltatás alá került zsidóknál sokkal több olyan zsidó van, ki azt elkerüli, csodálkoznunk kell hazánk keresztény lakosainak valóban jégbe hűtött közönyén. Himlő, torokbaj, tüdő, mell és egyéb betegségek ellen védekezünk és nyakunkon hagyjuk a legerősebb pestist, a zsidót, a nélkül, hogy családi tűzhelyeinket veszteg-zárral látnánk el előlük. Még polgári házasodnak is velök sok ízlésöket vesztett fajtgyalázó keresztények, azaz kereszténykék, gyászkeresztények.

Ügyvédeink.

Pellengérre került egy fővárosi ügyvéd. Az ügyvédi kamara, mely arra hivatott, hogy az ügyvédek tisztességére őrködjék, nem őrködik. Ha őrködnék és szorgalmasabban tisztítaná magát, ilyen nem történhetett volna. Arra való, hogy vesse ki magából a salakot.

A zsidó erkölcs, szokás, élelmesség volt ennek a nem zsidó ügyvédnek az iskolája, mint a többinek, kik még eddig elkerülték az igazságszolgáltatást.

Temérdek az ügyvéd. Évről-évre több lesz. Miből élnek? A nyomorúságból. Gazdag népnek nincs szüksége ennyi ügyvédre, ép úgy, mint a becsületesnek.

Nálunk minden második ember perlekedik, vagy mint felperes, vagy mint alperes. A törvények nem világosak, könnyű azokat zsidó módra elcsavarni. A perlekedés drága. Végrehajtás, árverés sokszor meghaladja a tőkét. Ezeket elvégezhetné egy egyszerű biztos, vagy törvényszolga. Végrehajtóink gazdagodnak, a nép szegényedik. Olyan keresetek, melyek világosak, miért nem bagatell ügyek. Jelentse be a hitelező, ha húszezer forint is és intézkedjék a bíróság, végrehajtasson, tartson árverést.

Az ügyvédek a nagy perköltségek dacára, sem tudnak az ügyvédkedésből megélni; ügynökösködnek, informálnak stb.

Tisztelet az igazi jogvédőknek, mert hála Istennek, ilyenek is vannak, kik kezeiket és lelköket nem piszkítják a zsidóskodással. Ámde ezek is megsínylik a többség garázdálkodását. Őket is egy kalap alá veszi a közvélemény a lelketlenekkel, zsidókkal és megzsidúltakkal. Ezeknek kellene sarkukra állni és megrázni a fát, hadd hulljon a férgese.

Hasznos-e vagy kártevő?

Dortmund város 1725-ben a zsidókat a *hasznos állatok* közé sorolta és a városon keresztül utazó zsidóknak annyit kellett fizetni fejenként, mint az állatokért darabonként. Ha most is ez az elszámolás volna divatban, a jó Dortmund város a zsidókat nem a hasznos állatok, de a kárttevő dúvadak és rovarok közé sorolná, mert bizony az emberiség kevés hasznát látja a zsidóságnak. Nem használnak, csak kárt okoznak. Nagy hanggal hirdetik, hogy mire jók, mit köszönhet nekik a világ pedig semmit sem köszönhet, mert csak ártanak és pusztítanak.

Madarak etetése.

A Schlosberg Grázban messze vidékről vonza az utasokat. A szép kilátáson kívül kedves jelenet szórakoztatja az utast. Szolíd madárkák ugrándoznak, járnak lábai előtt. Nem repülnek el ijedten az ember elől, de közeledtére kijönnek a bokrok közül és vidám csicsergéssel köszönik meg az elszórt ennivalót, mit mindenki visz fel magával. A ki a madarakat szereti az szereti embertársait is, már ezért is követésre méltó a madarak etetése. Budán számtalan hegy van, hova letelepednének az énekes madarak, ha elkezdenék őket etetni. Az idegen országból jött embernek felejthetetlen ez az élvezet. Ez kiegyenlítése a természet válaszfalainak. A Gellérthegy, Jánoshegy, Hárshegy volnának erre legalkalmasabb helyek. Azt az órát, mit az ember a szabad természetben tölt, még fenköltebbé teszi a madarakkal való barátkozás.

Az Állatvédő Egyesület mindent elkövet az éneklő madarak óvására, de a nagy közönségnek, főkép a budai tanulóknak volna a feladata, hogy gondoskodjanak a legönzetlenebb énekesekről. Mindig az idegen forgalom emeléséről beszélünk, de a szót nem követi a tett.

Áronék imája.

Kétfélék a sok többféle és mindenféle között a zsidók: *Áronok* és *Henrikek*. Áron a régi hitéhez hű zsidó, ki álmodik Zsidóországról; Henrik az újított zsidó, ki nem követ egy vallást sem. Mind a kettő azonban sok kárvallást szerez a könnyelmű kereszténveknek. Lapunk egy barátja vasúttal utazott a napokban. A vonatszakaszban temérdek vásáros zsidó ült. Kelenföldön túl elővették szíjjaikat, homlokukra, karjukra kötötték, kivették a héberbetűs zsidó imakönyvet és imádkoztak. Lapunk barátja ebből kiindúlva, szomorúan kérdi, hogy miért nem imádkoznak ilyen buzgón a keresztény utasok hánynál van imakönyv, biblia, olvasó? Tanuljunk Áronéktól vallásosságot is.

A sajtó.

(Felix Dupanloup orleansi püspök 1864-ben tartott beszédéből.)

(M. A.) Ne rettegjünk ezektől az ostromoktól, mivel csak a journalistáktól származik. Mivel már kimondtam e szót, Uraim! tehát hallják egész gondolatomat is.

Vannak hirlapírók, kiknek halhatatlan elismeréssel tartozunk azért a bátorságért, melylyel az egyházért és hitért mindennap, gyakran nehéz és oly egyenlítlen körülmények közt harcolnak.

De e nehány ember törekvésén kívül egész birodalma van a journalismusnak, mely rémítő nagy és mérhetetlen Európában. E lapok mindnyájába nehány ember ír s az egész világ olvassa és hozzá kell adnunk, hogy nagyon kevesen értik meg. És a mily kicsiny azok száma, a kik szólanak, oly nagy azok tömege, kik hallgatnak.

Éppen a hirlapírás a hittől elkülönzött tanítás példánya. A hirlapírók naponként *írnak, szólnak, ostromolnak, elítélnek*, mintha a vallás nem is léteznék. Pedig vajjon így az erkölcs helyreállítani ők? Tegyük fel, hogy azt mondják el az iskolában, mit a vallástalan sajtóban naponként hallatnak. Mily zűrzavar, mily tantételek!

Mondottam: a hirlapírók. De nem mind hirlapírók, kik az egyház ellen küzdenek; ezek a hirlapírás vakbuzgói, ezek nem veteránok, hanem dőre fők, nem ősz fejek, hanem fiatal ábrándozók.

Azt kérdem az ötven évesektől, mit tartanak azokról a huszonöt éves kis uracskákról, kik cikkeikben a nevelés befolyását vallják és a vett nevelésnek gyakorlata által megmutatják, mire szolgált nekik.

Már többször megjegyzém, hogy némely hirlapíró bizonyos pontokban rosszul van értesülve. Irodájokról következtetnek és számtalanszor megírják ugyanazt és a nélkül, *hogy szemeikkel megtekintenék*, oly bajok ellen lármáznak, melyek rég megszűntek létezni. Talán falut sem láttak, műhelybe vagy kivált templomba be sem léptek, papot sem hallgattak, parasztot sem láttak és egy gunyhót sem tekintettek meg.

Hirlapíró uraim, zárjátok el a keresztet, a szentélyt, a vallást, mint tenni akartátok és ha Isten megengedi, el is zártátok volna; és az emberi élet nem egyéb, mint bűnös és rettenetes iszonyúság, s a föld nem lesz más, mint kicsapongások és öldöklések színhelye.

Házassági perek 1902-ben.

Törvényszékeink az 1902. év folyamán 4507 házassági pert fejeztek be, még pedig 1472-őt jogerős végzéssel, 30-at érvénytelenítő, 2582-őt felbontó, kettőt ágy- és asztaltól elválasztó ítélettel, 421-et pedig a kereset elutasításával.

A házassági kötelék feloldásával (érvénytelenné nyilvánítással, felbontással, ágy- és asztaltól való elválasztással) befejezett 2614 házassági per közül 2569-ben volt a házasfelek állandó és utolsó együttlakásának helye a Magyarbirodalomban. E 2569 házasság közül 555-ben, vagyis az esetek több mint egyötöd részében a házasfelek lakóhelye városi törvényhatóság volt. Szembeállítva ezt az arányszámot a városi népességnek az összes népességben való részesedésével, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy a városi népességnél aránylag gyakoribb az elválás, mint a vidéken. Magában a székesfővárosban 283 házasság szűnt meg birói ítélet következtében.

Ha meggondoljuk, hogy a fennálló jogszabályok értelmében a valamely alsóbb fórum előtt felbontással befejezett házassági pereket hivatalból kell magasabb fokú bíróság elé terjeszteni s ennélfogva valamennyi jogerősen felbontott házasságról szóló pernek végig kell járni mindhárom fokú bíróságot, továbbá, ha figyelembe veszszük, hogy a házassági perben olykor bonyolult vagyonjogi kérdésekben is döntenie kell a bíróságnak, meg hogy a házasságjogi törvény 99. §-a alapján a perek tekintélyes részében az érdemben való döntés előtt ágytól és asztaltól való különélés rendeltetik el (1902-ben pl. a 2582 felbontással befejezett per közül 990-ben rendeltetett el különélés), megtaláljuk a magyarázatát annak, hogy az 1902-ben felbontással befejezett házassági perek közül egy évnél rövidebb idő alatt csak 965 (37·4%) fejeztetett be; 1—2 évig tartott 665 (25·8%), 2—3 évig 551 (21·3%), a többi három évnél is tovább húzódott (5 évnél hosszabb tartamú házassági per is 91 volt).

A házassági perekkel foglalkozó vizsgálódás legérdekesebb fejezetei közé tartozik a házasság megszüntetésének okául a bírói ítéletben megállapított okok kiderítése. A házassági kötelék megszüntetésének okául az ítéletben megjelölt törvényszakaszok nem mindig esnek össze a házasság megszüntetését előidéző okokkal, s nem tárják fel azokat a lelki rugókat, a melyek a házasfeleket szakításra bírták, de azért ezeknek a formális, törvényszerű okoknak az ismerete is igen érdekes tanulságokkal szolgál. A 2582 felbontott házasság közel felében: 1433 házasságban a felbontást kimondó ítélet a házasságjogi törvény 77. §. *a*) pontján alapult, a mely szakasz tudvalevőleg az úgynevezett hűtlen elhagyást állapítja meg a válás okául. A 77. §. *a*) pontja után a 80. §. *a*) pontja (a házastársi kötelességek szándékos súlyos megsértése), a 80. §. *c*) pontja (erkölcstelen élet megátalkodott folytatása) és a most említetett két szakasz együttes fenforgása szerepelt leggyakrabban felbontás oka gyanánt. A 80. §. *a*) pontja alapján ugyanis 504, a 80. §. *c*) pontja alapján 278 és a 80. §. *a*) és *c*) pontjai alapján 177 házasság bontatott föl. Ítéletben kimondott házasságtörés tíz esetben szolgált a válás okául. A házasságot érvénytelenné nyilvánító ítéletek egészen más okokon alapulnak: az 1902-ben érvénytelenné nyilvánított 30 házasság közül 13 a házasságjogi törvény 45. §-án alapult, a mely szakasz semmisnek nyilvánítja a vérrokonok között valamint oly személyek között kötött házasságokat, a kiknek korábbi házassága nem szűn meg, vagy nincs érvénytelenné nyilvánítva, továbbá oly személyek közt létrejött házasságokat is, a kiknek egyike a másikkal egyetértve a saját előbbi házastársának vagy a másik házastársának élete ellen tört.

A házasságjogi törvény 85. §-a értelmében az a házasfél, a kinek hibájából a házasság felbontatott, a felbontó ítéletben vétkesnek mondandó, ha pedig viszontkereset következtében mindkét házasfél hibájából történt a felbontás, mindkét házasfelet vétkesnek kell nyilvánítani. Az 1902-ben hozott 2582 felbontó ítélet többsége: 1479 ítélet a feleséget mondta ki vétkesnek, mig a férj hibájából csak 1014 esetben bontatott föl a házasság. Mindkét házasfél 59 esetben nyilváníttatott vétkesnek, 30 esetben a vétkesség kimondása mellőztetett: olyan perekben, a melyekben az ágy- és asztaltól való elválasztásnak felbontásra való átváltoztatása, vagy a házasságjogi törvény hatályba lépte előtt a házasságot csak egyik (nem katholikus) félre felbontó ítélet hatályának a másik félre való kiterjesztése kéretik. Ezekben a perekben ugyanis a vétkesség kimondására szükség nincs, mivel a vétkesség kérdésében a bíróság már az alapperben határozott.

A felbontott házasságokban szereplő férjek foglalkozását feltüntető adatok akkor válnak igazán tanulságosakká, ha az utolsó években házasságra lépett vőlegények foglalkozási adataival állítjuk szembe. Ekkor nyerünk ugyanis bizonyságot arra, hogy mely foglalkozások mozdítják elő s melyek csökkentik a házasélet szilárdságát. Ezt az összehasonlítást megtéve, arra az eredményre jutunk, hogy az összes foglalkozási körök közül egyedül az őstermelés az, a mely kevésbbé részesedik az elválásokban, mint a házasságkötésekben. Az 1902. év folyamán felbontott házasságok 52·2%-ában özött az elvált férj őstermelő foglalkozást, míg az 1900—1902. évek átlagában kötött házasságok 67.8%-ban volt a vőlegény őstermelő. Már az iparosok aránya a házasságkötésekben 18·3%, az elválásokban 21·3%; a közlekedés körébe tartozó foglalkozásokat űző egyének sorából a vőlegények 2·5%-a, az elvált férjek 3·7%-a kerül ki. Még sűrűbb az elválás a kereskedelem és hitel körében foglalatoskodók és a közszolgálatban állók között. Amazok a vőlegények sorában 3·1%-kal, az elvált férjek között több, mint mégegyszeres arányszámmal: 6·9%-kal, szerepelnek; a közszolgálatban álló és szabad foglalkozást űző egyének (tisztviselők, orvosok, ügyvédek, tanárok, tanítók stb.) több mint háromszor annyian fordulnak elő az elvált férjek sorában, mint a vőlegények között: az elvált férjeknek 9·4%-a ugyanis e foglalkozások köréből került ki, míg a vőlegényeknek csak 3·1%-a állott közszolgálatban vagy űzött szabad foglalkozást.

Ezek a száraznak látszó adatok nagyon is nem szárazak. Nagy darab földet áztathatnának meg azok a könnyek, melyeket ezek a drámák és regények kisajtoltak.

Megrendült a hit, a vallásosság. A házasságok többé nem az égben köttetnek. Hajdan a lókötő cigány parolája többet ért, mint ma az eskü. A zsidó erkölcs diadala ez a társadalmi bomlás. Az emberek ma úgy változtatják a feleségüket, mint a török a kaftánt. Van olyan, a kinek három élő felesége van. Jellemes ember adott szavát vissza nem veszi, ha egy egész élet átkának súlya nehezedik is rá. A papi tekintély hanyatlása folytán, a mi szintén a zsidó irodalom gyümölcse, hanyatt-homlok rohan a vallást semmibevevő emberiség végvesztébe. . . .

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Krisztina-körút 101, 1. ajtó

Megjelenik minden hó 10., 20. és 30-án.
Előfizetési árak: Egész évre **12** korona.
Fél „ **6** „
Évnegyedre **3** „

Kiadó laptulajdonos és felelős szerkesztő:
mindszenti ERDÉLYI GYULA.
Szerkesztő: JURISZTOVSZKI ÖDÖN.

Első leánykiházasítási egylet m. sz. gyermek- és életbiztosító-intézet Budapesten, VI., Terézkörút 40—42. sz. — Alapíttatott 1863.

Folyó év november havában 1.613,400.— K. értékű biztosítási ajánlat nyujtatott be és 1.351,300.— K. értékű új biztosítási-kötvény állíttatott ki.

Biztosított összegek fejében 118.165 K. 97 fill. fizettetett ki.

1904. január 1-től 1904. november 30-ig bezárólag, 19.532,100.— K, értékű biztosítási ajánlat nyujtatott be és 16.079,500.— K. értékű új biztosítási kötvény állíttatott ki. — Biztosított összegek fejében 861.754 K. 27 f. fizettetett ki.

Ezen intézet a gyermek és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

Minden háztartásban nélkülözhetetlen a

Schuster Gyula-féle

szabadalmazott javított alágyújtó.

Nem kell többé aprófa!

Felesleges a petróleum- és spirituszleöntés, mely már sok szerencsétlenségnek volt okozója. — Nélkülözhető a gyorsforraló, mert ezzel gyorsan és biztosan lehet tüzet gyújtani. Nem kell időt tölteni tűzrakás lesésével, mert intensiv lángja biztosan gyújt. Nem robbanó, tehát nem is veszélyes, szükség esetén lángja könnyen el is fújható.

Árai: gömbölyű alágyújtó 1 drb 2 fillér, 1 csomag 50 drb 84 fillér.
« hosszú « 1 « 1 « 1 « 100 « 84 «

Gyári raktár:

Budapest, VI., Eötvös-utca 6/B. sz.

Főelárúsítóhely:

Schuster Gyula, VI., Andrássy-út 61.

Nyilttér.*

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangú kénes hévvizű gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványvíz-**uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakószobával. A legszolídabb kezelés. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Művelt nő.

Művelt 30 éves úri családból származó nő, háztartás vezetésére ajánlkozik. Kevesebb fizetésért is elmegy, ha egyéves gyermekét is magával viheti. Bővebbet e lap kiadóhivatala.

Egy tanárjelölt

keresztény családból, házitanításra ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban.

Alulírott tisztelettel hozom b. tudomására, hogy **I., Krisztina-tér 2. szám** alatt létező

üveg- porcellán- és lámpa-üzletet

Baletkay A. cégtől átvettem és azt

Baletkay A. utóda Zimmerer Pál

cég alatt a mai kor igényeinek megfelelőleg tovább vezetem.

Mindennemű üveges munkát, képkeretezést, tükrök ezüstözését, csillártestek javítását, átalakítását stb. a legjutányosabban vállalok.

Dús raktárt tartok mindennemű üveg- és porcellánárúkból, háztartási és vendéglői berendezésekhez. Álló- és függőlámpák, képek és képkeretek nagy választékban.

Villanyvilágítás és villanyos csengő-bevezetések és felszerelések.

Évtizedekre menő tapasztalataim, valamint azon körülmény, hogy 18 éven át Giergl Henrik cégnél (Budapest, IV., Váci-utca) működtem, feljogosítanak azon kijelentésre, hogy minden tekintetben képes leszek a n. é. vevőközönség kívánalmainak megfelelni. Igen kérem tehát az elődöm által élvezett bizalmat új vállalkozásomra ruházni és maradok szives pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

ZIMMERER PÁL

üveg-, porcellán- és lámpa-kereskedő és vizsgázott villanyszerelő.

Schuster Gyula

kistétényi szőlő és borgazdasága. Saját terméső boraí. Kistétényi asszúbor. Ürmös.

* E rovatban közlöttekért felelősséget a szerkesztőség nem vállal.

Keresztény cégek.

Dávid Károly és Fia, dobozgyár. I. ker., Mészáros-u.
Dietzl József, bornagykereskedő. Budafok.
Szénásy „Százszorszép" levélpapirja a legjobb csontlevélpapir. IV., Ferenciek-tere 9.
Littke L. cs. és kir. udvari szállító budapesti főraktára IV., Szép-utca 3.
Kollár Gábor, mészáros és hentes. I., Krisztina-körút 109. sz.
Petrich Márton, épület- és bútorasztalos. I. ker., Márvány-utca.
Hartmann István, cukrászda és fehérsütőde. I. ker., Krisztina-körút.
Francois és Társa, pezsgőbor-gyáros. Budafok.
Törley József, pezsgőbor-gyáros. VIII. k., Főherceg Sándor-utca.
Horváth István, hangszerész. VII. ker., Erzsébet-körút 2. szám.
Stowasser János, cs. és kir. hangszergyára. I. ker., Lánchid-utca 5.
Goszleth István, fényképész. VIII., Csömöri-út 28.
Rösler Károly, finom- és fehérsütődéje. I. ker., Pálya-utca.
Gerendai és Fia, első magyar szabadalmazott sírkőraktára. VII., Kerepesi-út 90. sz.
Gombás Jenő, magkereskedése. IX. ker., Kálvin-tér 9.
Kölber Testvérek, kocsigyára. VIII. ker., Salétrom-utca.
Hesz. Széna, szalma, abrak stb. I. k., Alkotás-utca végén.
Szénásy Gyula női divatárúháza. Szövetek. IV. ker., Kristóf-tér és Szervita-tér sarkán.
Kunz és Mösmer. Vászonneműek. IV. ker., Koronaherceg-utca.
Kintzly Gyula, fűszer, bor és csemege. Kleinoscheg sec és Derby sec főraktár. V., Fürdő-utca.
Érczhegyi F., papirkereskedés. I. ker., Szent-Háromság-tér.
Braun Testvérek. Szesz, likőr és pezsgő. VIII. ker., Üllői-út.
Lobmayer. Borkereskedő. IV., Múzeum-körút.
Kókay Lajos, könyvkereskedés. IV. ker., Károly-utca.
Porfi G. Kalapkereskedés. IV., Váczi-utca.
Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor fűszercsemege-, konzerv-, sajt-, vaj-, bor-, pezsgő-, cognac-, tea- és rum-raktára. Főüzlet: Vámház-körút 4. Telefonszám 11—24. Fióküzlet Kishid-u. 7. Telefonszám 11—24.
Csabány Antal, divat- és rövidárú. IV., Koronaherceg-utca 6, fióküzlet: IV., Kálvin-tér 5. sz.
Józsa Pál, férfiszabó. I., Maros-utca 15. sz. III. em.
Czipészek szövetkezeti raktára, IV., Váci-utca 13.
Szokolovits Gyula vas- és fűszerkereskedése. I. ker., Krisztina-körút 77. sz.
Németh Károly Géza vas- és fűszerkereskedése, II., Széna-tér 1. sz.
Zsoldos Nándor vésnök műintézete. II. ker., Fő-út 7. sz.
Fekete József fűszer-, fa- és festékkereskedése. II., Bors-utca 8.
Mayerberg Ignácz, borkereskedő I., Csörsz-utca 35.
Grolig József, könyvkötő. II., Margit-rakpart 15.
Ifj. Krumpholtz Mihály, cserép- és palafedő-mester, VII., Rózsa-utca 18/a.
Geittner és Rausch, műszaki nagykereskedő, konyhaberendezés, malomkőgyár. VI., Andrássy-út 8. sz.
Baletkay M., házak, telkek, vendéglők és üzletek közvetítő irodája. I. ker., Krisztina-körút 125,
Huber György, vendéglője az Életmentőhöz, I. ker. Svábhegy, Költő-utca 6. sz.
Cseh Lajos, hentes és mészáros. I., Alkotás-utca 21.
Kovács József, vendéglője a 11. §-hoz. I. ker., Istenhegyi-út 19.
Havasy József, mészáros és hentes, I., Attila-körút 11. sz., Kürt-utca sarok.
Leikam György, vendéglője, I., Alagút-u. 1.
Schuster Gyula, fűszerkereskedése, VI., Andrássy-út 61. sz.
Hetzl Lajos, mészáros, IV. ker., Központi-városház. Fedett vásár.
Jurák Miska, vendéglője, I., Gellérthegy-utca 3.
Schuster Gyula, szőlő- és borgazdasága, Kistétény.

INGYEN kapja lapunkat, ki arra két előfizetőt gyűjt

Dinka, kadarka stb.

Lipót feltünt és nem eltünt. Valóságos régi életnagyságában tart előadást **Noé apánk hagyatékárúl** a borról, sőt méri is azt és pedig jó fajtát. A ki az első poharat issza, nem állapodik ott meg, de többet kiván, mert a bor, mit mér, itatja magát. Valódi tőkén termett, szőllőből került bor az és pedig nem pinceszüretből. Jó példával a borfogyasztásban szívesen szolgál I. ker., Alkotás-utca.

Hol volt hol nem volt . . .
Ujra ott van **Lipót.**

MATTONI FÉLE GIESSHÜBLER legtisztább égvényes **SAVANYUKUT**

mint gyógyforrás több századon át a **légző- és emésztési szervek** megbetegedéseinél, **köszvénynél, gyomor- és hólyaghurut** eseteiben kipróbálva. Gyermekek, lábbadozók és terheseknek e víz különösen ajánltatik.

MATTONI HENRIK

cs. és kir. udvari és kamarai szállító
BUDAPEST.
GIESSHÜBL SAUERBRUNN
vasútállomás Karlsbad mellett (Csehország),
BÉCS, FRANZENSBAD

Világhírű! **Világhírű!**

A „Rekord" festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságú arcképeiről, melyeket elismert művészek által készíttet. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban, ára . . . . **20 korona.**
Legfinomabb kivitelű **Blom-, Platin- és krétarajz** ára . . . . . **5 korona**

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságú képet készítünk mindenkinek **teljesen ingyen,** ha részünkre három rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„REGORD" festészeti műintézet

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 46.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntőde és gépgyár részv.-társaság

BUDAPEST.

KÉSZÍT: *a*) gépeket és építési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket-transmissiókat.

SPECIÁLITÁSAI: *b*) **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zúzóművek, hengerek és ágyúgolyókhoz. **Acélöntés, Hengerszékek** kéregöntetű hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra örléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vízkerekeket nagy sikerrel pótló turbinák. Zsilipek, csővezeték, tricsiós kapcsolások, rotatiós dinamo-méterek.

MECHWART-féle **forgó petróleum- és gőzeke.** Elektromos világítás s erőátviteli egyirányú váltakozó és forgóárammal, dinamo-gépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhúzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos fúrógépek: elektromos daruk, szivattyúk, ívlámpák, mérőkészülékek stb.
Városi iroda: IV., Ferenciek-tere 2. sz, ahol mindig dús választékát tartjuk a világítótesteknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stílusban, ugyanottan megtekinthetők saját rendszerű elektromos gép- és motoraink és petroleum-dinamogépeink is.

Ki akar jó bort inni?

A ki jó bort akar inni, ihatik

PLESSL JÓZSEF

bor- és sörmérésében a
VIG CZIMBORÁHOZ
I., Krisztina-körút 127—129.
Villamos megállóhely.

Számos elismerés családok részéről, kik a bort asztali használatra hazahordják.

Hornyánszky Viktor, cs. és kir. udv. könyvnyomdája Budapesten.

Keresztények csak keresztényeknél vásároljanak és dolgoztassanak.